

**TÜRKİYE'DE KENTSEL SİT ALANLARINDA YENİ YAPI
TASARIMLARINA YÖNELİK BİR YÖNTEM ÖNERİSİ: GÖYNÜK,
SİVRİHİSAR, SİLLE**

Gizem KUÇAK TOPRAK

**DOKTORA TEZİ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

OCAK 2020

Gizem KUÇAK TOPRAK tarafından hazırlanan “TÜRKİYE’DE KENTSEL SİT ALANLARINDA YENİ YAPI TASARIMLARINA YÖNELİK BİR YÖNTEM ÖNERİSİ: GÖYNÜK, SİVRİHİSAR, SİLLE” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ ile Gazi Üniversitesi Mimarlık Ana Bilim Dalında DOKTORA TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Sare SAHİL
Mimarlık Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum.

.....

Başkan: Prof. Dr. Can Mehmet HERSEK
İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Ana Bilim Dalı, Başkent Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum.

.....

Üye: Prof. Dr. Gediz URAK
İç Mimarlık Ana Bilim Dalı, Çankaya Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum.

.....

Üye: Doç. Dr. Arzu Özen YAVUZ
Mimarlık Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum.

.....

Üye: Doç. Dr. Çiğdem Belgin DİKMEN
Bina Bilgisi Ana Bilim Dalı, Yozgat Bozok Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum.

.....

Tez Savunma Tarihi: 23/01/2020

Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Doktora Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

.....
Prof. Dr. Sena YAŞYERLİ
Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYAN

Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Gizem KUÇAK TOPRAK
23/01/2020

TÜRKİYE’DE KENTSEL SİT ALANLARINDA YENİ YAPI TASARIMLARINA
YÖNELİK BİR YÖNTEM ÖNERİSİ: GÖYNÜK, SİVRİHİSAR, SİLLE
(Doktora Tezi)

Gizem KUÇAK TOPRAK

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Ocak 2020

ÖZET

Bu çalışmanın temel amacı, Türkiye’de kentsel sit alanlarında inşa edilecek yeni yapıların özgün değerle tasarlanması için bir yöntem geliştirmektir. Bu bağlamda öncelikli olarak tarihi çevrelerin korunması ve sürdürülebilirliğinin yeni olan ile ilişkisi ve tarihi çevrelerin özgün değeri üzerine üretilen tartışmalar araştırılmış; tarihi çevrede yeni yapı tasarımlarının şartları ve özgünlük ile ilişkisi belirlenmiştir. Ardından tarihsel süreçte, tarihi çevrede yeni yapı ve yeni özgün yapıların farklı dönem ve kentlerde nasıl şekillendiği; bu konuda belirtilen yazılı ve sözlü görüşler ve geçirdiği değişiklikler irdelenmiş, günümüzdeki tartışma boyutuna nasıl ulaştığı açıklanmıştır. Bunun devamında, Dünya üzerinde farklı tarihi çevrelerde tasarlanan çeşitli yapılar incelenmiş; bu yapıların tasarım yaklaşımlarına dair sınıflandırma yapılmış, tarihî bağlamlarda yeni özgün yapı tasarımlarını destekleyen ve desteklemeyen tasarım yaklaşımları belirlenmiştir. Elde edilen veriler ışığında, Türkiye’de yapılacak alan çalışmalarında yeni yapıların analiz edilmesi için bir yöntem önerisi geliştirmek amaçlanmıştır. İncelemelerin ardından; öncelikli olarak Türkiye’de kentsel sit alanlarında yeni yapı tasarımlarını etkileyen koşullar değerlendirilmiştir. Tezin hipotezi ile ilişkili olarak koruma amaçlı imar planlarının yeni yapı tasarımlarında özgünlüğü engelleyici olabileceği saptanmıştır. Bu bağlamda farklı bölgelerdeki koruma amaçlı imar planları değerlendirilmiş, bu bölgeler içerisinden farklı kısıtlılık oranına sahip olan üç alt bölge tespit edilmiş ve alan çalışması gerçekleştirilmiştir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda, Türkiye’de kentsel sit alanlarında inşa edilecek yeni yapıların özgün biçimde tasarlanmasına yönelik öneriler geliştirilmiş ve koruma amaçlı imar planı hazırlama sürecinde destek sunabilecek ve koruma amaçlı imar planı eki olarak tasarımcılara verilebilecek bir kılavuz önerisi sunulmuştur.

Bilim Kodu : 80170
Anahtar : Mimari Tasarım, Koruma, Tarihi Kent, Kentsel Sit Alanı, Kentsel Sit
Kelimeler Alanlarında Yeni Yapı
Sayfa Adedi : 526
Danışman : Prof. Dr. Sare Sahil

A METHODOLOGY PROPOSAL FOR NEW BUILDING DESIGN IN URBAN
PROTECTED AREAS IN TURKEY: GÖYNÜK, SİVRİHİSAR, SİLLE

(Ph. D. Thesis)

Gizem KUÇAK TOPRAK

GAZİ UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF NATURAL AND APPLIED SCIENCES

January 2020

ABSTRACT

The main objective of this study is to develop a method to design new buildings with authentic value, which will be built in protected urban areas in Turkey. In this regard, first of all, the relationship of conservation and sustainability of historic environments with the new; discussions on the authentic value of historical environments were investigated; and criteria of designing new buildings in historic context and the relation of those with the concept of authenticity were determined. Subsequently, different means of new buildings and new authentic buildings in the historic venues had been shaped through different periods and cities; and the related written and verbal arguments and the transformations they had been subjected to were examined; and the current state of discussions was explained. Next, several new buildings designed in different historical venues around the world were examined; a classification of their design approaches was conducted, and a set of design approaches supporting and not supporting new authentic building design in historical contexts was identified. In the light of the collected data, a proposal of a new methodology to be used in fieldworks in Turkey to analyse the new buildings was developed. Following these steps, conditions affecting new building design in the historic venues of Turkey were evaluated. In connection with the hypothesis, it has been determined that conservation plans for protected areas might become a preventive force against the authenticity for new building projects. Regarding this, different conservation plans for protected areas in a variety of regions were examined; three sub-regions with different restriction rates were identified; and field studies were carried out. In accordance with the collected results, alternative schemes to support design of new buildings with authentic value within protected historic context have been developed; and a guideline proposal to support preparation phases of the conservation plans for protected areas and to be shared as an addendum for designers alongside the plans have been presented.

Science Code : 80170

Key Words : Architectural Design, Conservation, Historic Cities, Urban Protected Area, New Buildings in Urban Protected Areas

Page Number : 526

Supervisor : Prof. Dr. Sare Sahil

TEŞEKKÜR

Tez çalışma sürecinde konu seçimimden tezin son aşamasına kadar bana destek olan, çalışmalarına yön veren, sadece tez sürecinde değil akademik gelişim sürecimi de yakından takip edip destekleyen, danışmanım Prof. Dr. Sare SAHİL'e; tez izleme sürecinde tezin gelişimine detaylı katkılar sunan, yönlendirmeleri ile tezimi farklı bir aşamaya taşıyan, Tez İzleme Komitesi Üyeleri Prof. Dr. Gediz URAK ve Prof. Dr. Can Mehmet HERSEK'e; alan çalışmaları esnasında ilgili bilgi ve belgeleri elde etmemde yardımcı olan, tez çalışmamda önemli katkılar sunan, Tez Savunma Jüri Üyesi Doç. Dr. Çiğdem Belgin DİKMEN'e; tez sürecinde her karşılaşmamızda bana desteklerini sunan, tez teslim sürecinde de yardımlarını esirgemeyen ve tez çalışmamda önemli katkılar sunan, Tez Savunma Jüri Üyesi Doç. Dr. Arzu Özen YAVUZ'a; ilgili belge ve bilgileri sağlayan, ilgili kurum ve kuruluşlarda çalışan herkese; yaşanan tüm teknik aksaklıklarda, samimiyeti ve güler yüzü ile destek olan Gazi Üniversitesi Mimarlık Bölümü yönetici asistanı Arzu EKİCİ'ye; çalışma sürecim boyunca desteğini esirgemeyen Atılım Üniversitesi Mimarlık Bölümü'nün değerli hocaları ve öğrencilerime; tez sürecimde manevi desteklerini esirgemeyen, motivasyonumu arttıran Nuray TOPRAK'a, teyzem Gülbin İLERİ'ye ve kuzenim Birim İleri UĞUR'a; yaptığım bütün çalışmaları çocukluğumdan bu yana hep destekleyen, güçlenmemi sağlayan, bugün elde ettiğim konumda en büyük paya sahip olan ve yine bu tez çalışmasında büyük katkıları olan annem Gülcan KUÇAK, babam Ali KUÇAK ve kardeşim Mertcan KUÇAK ve Şükran KUÇAK'a; öğrencilik dönemimizden itibaren bana inanan ve hep güvenen, her türlü başarımın arkasında olan, sadece tez aşamasında değil hayatın her aşamasında beni destekleyen, hayatımı kolaylaştıran ve fikirleri ile yön veren hayat arkadaşım, eşim Gökhan TOPRAK'a ve son olarak doktora tez sürecinde doğumu ile bana hayatımdaki en büyük mutluluğu yaşatan; bana sevgisi ile dünyanın en güzel duygusunu tattıran, tez sürecinde sakin bir çocuk olmaya çalışarak bana anlayış gösteren oğlum Efe TOPRAK'a sonsuz teşekkür ediyorum.

Bu çalışmayı oğlum Efe TOPRAK'a ithaf ediyorum.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR	vi
İÇİNDEKİLER	vii
ÇİZELGELER LİSTESİ	x
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xii
TERMİNOLOJİ/TERİMLER DİZGESİ.....	xix
1. GİRİŞ.....	1
2. TARİHİ KENTLERDE YENİ YAPI TASARIMI ÜZERİNE İNCELEME VE DEĞERLENDİRME	23
2.1. Tarihi Çevrelerin Ve Kentsel Sit Alanlarının Önemi, Korunması Ve Sürdürülebilirliği	23
2.2. Tarihi Çevrelerin Korunması ve Sürdürülebilirliğinin Yeni ile İlişkisi	31
2.3. Tarihi Kentlerde Ve Kentsel Sit Alanlarında Yeni Yapı Tasarımı	38
2.3.1. Kentsel sit alanlarında yeni yapı tasarımlarının özellikleri	47
2.4. Tarihi Çevrede Yeni Yapı Tasarımları Üzerine Tarihsel Süreçte Gelişen Düşünce ve Uygulamalar	48
2.4.1. Değerlendirme	87
2.5. Tarihi Çevrede Yeni Yapı Tasarım Yaklaşımları Üzerine Sınıflandırma Çalışması.....	89
2.5.1. Tarihi çevrede yeni yapı tasarım yaklaşımlarının belirlenmesi için bir yöntem önerisi.....	91
2.5.2. Aynı tasarım yaklaşımı.....	95
2.5.3. Benzer tasarım yaklaşımı	105
2.5.4. Karşıt tasarım yaklaşımı	119

2.5.5. Bağımsız tasarım yaklaşımı.....	137
2.5.6. Değerlendirme	139
2.6. Tarihi Çevrede Yeni Yapı Tasarım Sürecini Etkileyen Etmenler ve Tasarım Kontrol Yöntemleri	144
2.6.1 Değerlendirme	189
3. ALAN ÇALIŞMASI	193
3.1. Bolu İli Göynük Kentsel Sit Alanı	195
3.1.1. Göynük Kentsel Sit Alanı tarihsel süreç, coğrafi yapı, demografik yapı ve kültürel yapı üzerine genel inceleme	196
3.1.2. Göynük Kentsel Sit Alanı kentsel ve mimari mekân özellikleri.....	200
3.1.3. Göynük’de Kentsel Sit Alanı’nda planlama süreçleri ve koruma amaçlı imar planı	209
3.1.4. Göynük Kentsel Sit Alanı’nda yeni yapı araştırması	213
3.2. Eskişehir İli Sivrihisar Kentsel Sit Alanı.....	216
3.2.1. Sivrihisar Kentsel Sit Alanı tarihsel süreç, coğrafi yapı, demografik yapı ve kültürel yapı üzerine genel inceleme	217
3.2.2. Sivrihisar Kentsel Sit Alanı kentsel ve mimari mekan özellikleri	221
3.2.3. Sivrihisar Kentsel Sit Alanı planlama süreçleri ve koruma amaçlı imar planı	230
3.2.4. Sivrihisar Kentsel Sit Alanı’nda yeni yapı araştırması.....	238
3.3. Konya İli Sille Kentsel Sit Alanı.....	241
3.3.1. Sille Kentsel Sit Alanı tarihsel süreç, coğrafi yapı, demografik yapı ve kültürel yapı üzerine genel inceleme	242
3.3.2. Sille Kentsel Sit Alanı kentsel ve mimari mekân özellikleri.....	246
3.3.3. Sille Kentsel Sit Alanı planlama süreçleri ve koruma amaçlı imar planı.....	254
3.3.4. Sille Kentsel Sit Alanı’nda yeni yapı araştırması	260
4. SONUÇ VE ÖNERİLER	267

KAYNAKLAR.....	301
EKLER	323
EK-1. Yapıların mimari yaklaşımlarının değerlendirilmesi için oluşturulan tespit tablosu	324
EK 2. Türkiye’de koruma amaçlı imar planları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi.....	341
EK 3. Bolu, Göynük Kentsel Sit Alanı KAİP Plan Notları Yeni Yapılaşma İlkeleri .	370
EK-4. Göynük 2016 KAİP Plan Notları Yeni Yapılaşma İlkeleri	372
EK-5. Bolu Göynük Kentsel Sit Alanında değerlendirilen yeni yapılar	373
EK-6. Eskişehir, Sivrihisar Kentsel Sit Alanı KAİP Plan Notları Yeni Yapılaşma İlkeleri.....	451
EK- 7. Eskişehir Sivrihisar Kentsel Sit Alanında değerlendirilen yeni yapılar	456
EK 8. Konya, Sille Kentsel Sit Alanı KAİP Plan Notları Yeni Yapılaşma İlkeleri ...	481
Ek 9. Konya Sille Kentsel Sit Alanında değerlendirilen yeni yapılar	482
ÖZGEÇMİŞ.....	525

ÇİZELGELER LİSTESİ

Çizelge	Sayfa
Çizelge 2.1. Bir yerin karakterinin anlaşılma süreci.....	70
Çizelge 2.2. Groat'ın bağlamla kurulacak ilişkide tespit edilmesi gereken elemanları ...	73
Çizelge 2.3. Tarihi çevrede yeni yapı tasarımları ile ilişki kurmak için tasarımcı tarafından ele alınan, tasarımı etkileyen, tarihi çevreye ait biçimsel etkenler.....	93
Çizelge 2.4. Yapıların mimari yaklaşımlarının değerlendirilmesi için oluşturulan değerlendirme tablosu.....	95
Çizelge 2.5. Tasarım yaklaşımları, kullanılan yöntemler, avantaj ve dezavantajları. ...	142
Çizelge 2.6. Tarihi çevrede yeni yapı tasarım sürecini etkileyen etmenler.....	144
Çizelge 2.7. Tarihi Yapılara Yeni Eklemeler ve İlişkili Yeni Yapılar için tavsiye kararları.....	161
Çizelge 2.8. Koruma Amaçlı İmar Planı Hazırlama Süreci	177
Çizelge 2.9. Koruma Amaçlı İmar Planı ve Plan Notlarında Tasarım Elemanlarına İlişkin Değerlendirme	181
Çizelge 2.10. Ek-2'de yer alan çizelgeler doğrultusunda değerlendirilen Koruma Amaçlı İmar Planlarının yeni yapılaşma koşullarına ilişkin bir değerlendirme.....	185
Çizelge 2.11. Ek-2'de yer alan çizelgeler doğrultusunda değerlendirilen Koruma Amaçlı İmar Planları'nın yeni yapılaşma koşullarına göre her bölgenin kendi içerisinde değerlendirilmesi	186
Çizelge 2.12. Ek-2'de yer alan çizelgeler doğrultusunda değerlendirilen Koruma Amaçlı İmar Planlarının yeni yapılaşma koşulları için belirlenen beş başlığın kendi içerisinde değerlendirilmesi	188
Çizelge 3.1. 1965-2018 yılları arasında Göynük Kent Merkezi nüfus bilgileri.	199
Çizelge 3.2. Ek-5 de yapılan değerlendirme sonucunda Göynük'de yeni yapıların yapım zamanları ve tasarım yaklaşımları üzerine değerlendirme.	215
Çizelge 3.3. 1965-2018 yılları arasında Sivrihisar kent merkezi nüfus bilgileri.....	221
Çizelge 3.4. Sivrihisar Evleri Cephe Örnekleri	229

Çizelge		Sayfa
Çizelge 3.5.	Ek-7' de yapılan değerlendirme sonucunda Sivrihisar'da yeni yapıların yapım zamanları ve tasarım yaklaşımları üzerine değerlendirme.....	240
Çizelge 3.6.	1965-2000 yılları arasında Sille nüfus dağılımları.....	244
Çizelge 3.7.	Sille Tarihi Kenti Konut Yapıları Örnekleri	251
Çizelge 3.8.	Ek-9'da yapılan değerlendirme sonucunda Sille'de yeni yapıların yapım zamanları ve tasarım yaklaşımları üzerine değerlendirme.....	264
Çizelge 4.1.	Alan çalışmaları karşılaştırılması ve özgünlük değerlendirmesi	270
Çizelge 4.2.	Tasarım Yaklaşımları, yöntem, avantaj, dezavantaj incelemesi	293
Çizelge 4.3.	Kentsel Sit Alanlarında Bitişik Nizam Ada veya Parsel düzeninde tasarlanacak yeni yapılara ilişkin tavsiye kararları.....	294

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil	Sayfa
Şekil 1.1. Tez Yöntem Çalışması	12
Şekil 2.1. Cologne Cathedral	34
Şekil 2.2. Tarihi çevrede yeni yapı, özgün yeni yapı tasarım fikirlerine etki eden dönem ve kişiler.....	50
Şekil 2.3. Floransa Kilisesi, Battistero di San Giovanni.....	55
Şekil 2.4. Roma kentinde yer alan Capitoline Tepesi, Campidoglio Meydanı ve Venezia Meydanı ve yapılara ait değerlendirme.	56
Şekil 2.5. Roma Forumu Kuzey Batı Görünüşü.....	57
Şekil 2.6. Gotik dönem yapısı (solda), Rönesans Dönemi yapısı (sağda) bir arada.	58
Şekil 2.7. Hollanda Haarlem Sokak, sokak siluet.	59
Şekil 2.8. The Shard Tower-Londra/England.	61
Şekil 2.9. Bir Katolik Kentinin 1440 ve 1840 yıllarındaki silueti.....	78
Şekil 2.10. Chapelle des Macchabées in Geneva yapısı için Viollet-le-Duc tarafından hazırlanan batı cephesi restorasyon önerisi.....	83
Şekil 2.11. Chapelle des Macchabées in Geneva yapısı için Viollet-le-Duc tarafından önerilen kule ve kuzey cephesi.....	83
Şekil 2.12. Chapelle des Macchabées in Geneva yapısı – Fotoğraf: Michael Rösli	84
Şekil 2.13 Corfe Castle Dorset’te bir konut yapısı.....	98
Şekil 2.14. Inntel Otel.....	99
Şekil 2.15. Ayvalık İli 515 Ada 17 Parsel’de tasarlanan otel yapısının ön cephesi.	100
Şekil 2.16. Ayvalık İli 515 Ada 17 Parsel’de tasarlanan otel yapısının ön cephesi.	101
Şekil 2.17. Ayvalık İli 515 Ada 17 Parsel’de yer alan eski yapının zemin kat planı.....	101
Şekil 2.18. Ayvalık İli 515 Ada 17 Parsel’de yer alan otel yapısının zemin kat planı.	102
Şekil 2.19. Deyrulzafaran Manastırı Ziyaretçi Karşılama Merkezi	102
Şekil 2.20. Deyrulzafaran Manastırı Karşılama Merkezi Avlu.....	103

Şekil	Sayfa
Şekil 2.21. Eski yapı, yeni yapı arasında ölçüsel benzerliğe bir örnek.	108
Şekil 2.22. Eski yapı, yeni yapı arasında biçimsel benzerlik.	108
Şekil 2.23. Eski yapı, yeni yapı arasında yönsel benzerliğe bir örnek.	109
Şekil 2.24. Eski yapı, yeni yapı arasında aralık benzerliğine bir örnek.....	109
Şekil 2.25. Eski yapı, yeni yapı arasında doku benzerliğine bir örnek.....	110
Şekil 2.26. Eski yapı, yeni yapı arasında konum benzerliğine bir örnek.....	110
Şekil 2.27. Goldman ve Salatsch Binası.	111
Şekil 2.28. Goldman ve Salatsch Binası).....	111
Şekil 2.29. Gunnar Aspulnd tarafından tasarlanan belediye ek binası	112
Şekil 2.30. Münseter Roggenmarkt	113
Şekil 2.31. Münster Roggenmarkt.....	113
Şekil 2.32. Fishmarket Close, Edinburgh, Richard Murphy Architects, 2002.	114
Şekil 2.33. Fishmarket Close, Edinburgh, Richard Murphy Architects, 2002	115
Şekil 2.34. 8 Finsbury Circus binası – Londra.....	116
Şekil 2.35. 8 Finsbury Circus binası – Londra.....	116
Şekil 2.36. Hyatt Regency Hotel Amsterdam	117
Şekil 2.37. Hyatt Regency Hotel Amsterdam	118
Şekil 2.38. Eski yapı, yeni yapı arasında ölçüsel karşıtlığa bir örnek.	122
Şekil 2.39. Eski yapı, yeni yapı arasında biçimsel karşıtlığa bir örnek.	123
Şekil 2.40. Eski yapı, yeni yapı arasında yönsel karşıtlığa bir örnek.	123
Şekil 2.41. Eski yapı, yeni yapı aralık karşıtlığına bir örnek.	124
Şekil 2.42. Eski yapı, yeni yapı konum karşıtlığa bir örnek.	124
Şekil 2.43. Yale Üniversitesi Beinecke Ender Kitaplar ve El Yazmaları Kütüphanesi ...	125
Şekil 2.44. Yale Üniversitesi Beinecke Ender Kitaplar ve El Yazmaları Kütüphanesi ...	125

Şekil	Sayfa
Şekil 2.45. Cambridge Terraces ve Royal College of Physicians	126
Şekil 2.46. Cambridge Terrace ve Royal College of Physicians.	126
Şekil 2.47. Stuttgart Commerzbank.....	127
Şekil 2.48. Seeko’o Hotel	128
Şekil 2.49. Seeko’o Hotel	129
Şekil 2.50. Turku Merkez Kütüphanesi.....	130
Şekil 2.51. Turku Merkez Kütüphanesi.....	130
Şekil 2.52. Turku Merkez Kütüphanesi.....	131
Şekil 2.53. Ballhaus, Graz, HoG ARchitektur	132
Şekil 2.54. Ballhaus, Graz, HoG ARchitektur	132
Şekil 2.55. Pompidou Center, Paris, Fransa.....	133
Şekil 2.56. Pompidou Center, Paris, Fransa.....	134
Şekil 2.57. Kunsthouse Modern Sanat Müzesi, Graz, Avusturya.	135
Şekil 2.58. Kunsthouse Modern Sanat Müzesi Plan.....	135
Şekil 2.59. Türkiye, Bolu İli Göynük İlçesi 21 Ada 13 Parsel’ de yer alan yapı.	138
Şekil 2.60. Türkiye, Konya İli Sille İlçesi 29505 Ada 40 Parsel’ de yer alan yapı.	138
Şekil 3.1. Kentsel Sit Alanında Yeni Yapı Tasarım yaklaşımı değerlendirmesi.	194
Şekil 3.2. Bolu Göynük Google Earth Görüntüsü	197
Şekil 3.3. A-A Kesiti.	198
Şekil 3.4. B-B Kesiti.....	198
Şekil 3.5. C-C Kesiti.....	198
Şekil 3.6. D-D Kesiti.	198
Şekil 3.7. E-E Kesiti.	199
Şekil 3.8. Beşir Bayraktar Caddesinden batı yönü.	200

Şekil	Sayfa
Şekil 3.9. Selim Çapar, Beşir Bayraktar ve İstanbul Caddesi kesişimi panoramik görüntü.	200
Şekil 3.10. Göynük Tarihi Kenti Önemli Yapılar Analizi	202
Şekil 3.11. Çift girişli ev örneği – 119 Ada 4 Parsel	203
Şekil 3.12. Göynük’de tescilli konutların topografyaya göre biçimlenme özellikleri	204
Şekil 3.13. Göynük tescilli konut plan tipolojileri.	205
Şekil 3.14. Göynük tescilli konutlarda plan tipolojileri	206
Şekil 3.15. Göynük’de tescilli konutlarda ön manzaralı cephe tipolojileri	208
Şekil 3.16. Geleneksel Göynük Evleri cephe örnekleri (12 ada 8/9/3/1 parseller).....	208
Şekil 3.17. Geleneksel Göynük Evleri cephe örnekleri -19 Ada 19/18/21 parseller; 2 Ada 38/34/33 parseller; 40 Ada 19 Parsel.	208
Şekil 3.18. 2016 yılında hazırlanan Göynük İlave ve Revizyon Koruma Amaçlı Uygulama Planı	211
Şekil 3.19. Göynük Merkezden bir görüntü.	212
Şekil 3.20. Eskişehir Sivrihisar Kentsel Sit Alanı Google Earth Görüntüsü	219
Şekil 3.21. Şekil 3.19’da işaretlenen A-A Kesiti	219
Şekil 3.22. Şekil 3.19’da işaretlenen B-B Kesiti	220
Şekil 3.23. Şekil 3.19’da işaretlenen C-C Kesiti	220
Şekil 3.24. Sivrihisar Kentsel Sit Alanı örnek sokak	222
Şekil 3.25. Sivrihisar Kentsel Sit Alanı Sivri kayalara yaklaşan yerleşim yeri.	222
Şekil 3.26. Sivrihisar Kentsel Sit Alanı içerisinde ulaşım aksları ve kent analizi.	223
Şekil 3.27. Eskişehir Sivrihisar Kentsel Sit Alanı Önemli Yapılar Değerlendirmesi.	225
Şekil 3.28. Sivrihisar geleneksel konut örnekleri.	227
Şekil 3.29. Sivrihisar geleneksel konut örneği-Zaimağa Konağı.....	228
Şekil 3.30. Sivrihisar geleneksel konut örneği - 170 Ada 32 Parsel.	228

Şekil	Sayfa
Şekil 3.31. Eskişehir Kent ve Ulaşım Aksları Haritası.....	230
Şekil 3.32. 1340 tarihli Sivrihisar Haritası.....	231
Şekil 3.33. 1956 tarihli Eskişehir Nazım İmar Planı.....	231
Şekil 3.34. 19. Yüzyıl sonuna kadar geçerli olan tarihi kentsel gelişme şeması.....	232
Şekil 3.35. 19. Yüzyılın sonlarında Sivrihisar kent planı.	233
Şekil 3.36. Sivrihisar Kentsel Sit Alanı 2016 tarihli İlave ve Revizyon Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı.....	235
Şekil 3.37. Ermeni Kilisesi, açık sergi alanı, yeşil alan, sivri kayalar birlikteliği.	236
Şekil 3.38. Konya Sille Subaşı Mahallesi Google Earth Görüntüsü.....	244
Şekil 3.39. Şekil 3.38. de işaretlenen A-A Kesiti.	245
Şekil 3.40. Şekil 3.8. de işaretlenen B-B Kesiti.....	245
Şekil 3.41. Konya Sille Mahalle Sınırları.....	246
Şekil 3.42. Sille Tarihi Kent Merkezi kuzeybatı Silüeti	246
Şekil 3.43. Sille Kentsel düzen içerisinde ulaşım aksları ve kent analizi	247
Şekil 3.44. Sille Tarihi Kenti Önemli Yapılar Analizi	249
Şekil 3.45. Sofa konumuna göre plan tipolojileri	252
Şekil 3.46. Cephe tipolojileri.....	252
Şekil 3.47. Pencere Tipolojileri.	253
Şekil 3.48. Kapı tipolojileri	253
Şekil 3.49. 1946 tarihli Konya Şehri İmar Planı.....	254
Şekil 3.50. 1965 Konya İmar Planı Yarışması birincilik ödülü.....	255
Şekil 3.51. 2001 yılında hazırlanan Sille Koruma Amaçlı İmar Planı.....	256
Şekil 3.52. 2017 yılında hazırlanan Sille Koruma Amaçlı Revizyon Uygulama Planı	257
Şekil 3.53. Kent meydanından doğu yönüne bakış, kafeterya ve dere kenarı ilişkisi.....	259
Şekil 3.54. Sille'de tarihi kalıntılar bölgesi.....	259

Şekil	Sayfa
Şekil 3.55. 29467 Ada 5-8 Parseller için hazırlanmış örnek imar föyü	262
Şekil 3.56. 29467 Ada 4 Parsel için hazırlanmış örnek imar föyü.	263
Şekil 4.1. Göynük'de yeni yapıların yapım zamanları ve tasarım yaklaşımları üzerine değerlendirme	271
Şekil 4.2. Sivrihisar'da yeni yapıların yapım zamanları ve tasarım yaklaşımları üzerine değerlendirme.	271
Şekil 4.3. Sille'de yeni yapıların yapım zamanları ve tasarım yaklaşımları üzerine değerlendirme.	272
Şekil 4.4. Kentsel Sit Alanlarında yeni yapıların tasarımında kullanılmak üzere önerilen beş basamaklı süreç önerisi.....	284
Şekil 4.5. Eski yapı, yeni yapı arasında ölçüsel benzerliğe bir örnek.	286
Şekil 4.6. Eski yapı, yeni yapı arasında biçimsel benzerlik.	286
Şekil 4.7. Eski yapı, yeni yapı arasında yönsel benzerliğe bir örnek.	287
Şekil 4.8. Eski yapı, yeni yapı arasında aralık benzerliğine bir örnek.....	287
Şekil 4.9. Eski yapı, yeni yapı arasında doku benzerliğine bir örnek.....	288
Şekil 4.10. Eski yapı, yeni yapı arasında konum benzerliğine bir örnek.....	288
Şekil 4.11. Eski yapı, yeni yapı arasında ölçüsel karşıtlığa bir örnek.....	289
Şekil 4.12. Eski yapı, yeni yapı arasında biçimsel karşıtlığa bir örnek.....	289
Şekil 4.13. Eski yapı, yeni yapı arasında yönsel karşıtlığa bir örnek.....	290
Şekil 4.14. Eski yapı, yeni yapı aralık karşıtlığına bir örnek.....	290
Şekil 4.15. Eski yapı, yeni yapı konum karşıtlığa bir örnek.....	291
Şekil 4.16. Kentsel Sit Alanlarında tasarım yaklaşımları ve özgün yeni yapı ilişkisi.....	292
Şekil 4.17. Kentsel sit alanında özgün yeni yapı tasarım yaklaşımı değerlendirmesi.....	294

SİMGELER VE KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış simgeler ve kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar	Açıklamalar
CABE	Commision for Architecture and Built Environment
GEEAYK	Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu
ICCROM	International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property
ICOMOS	International Council of Monuments and Sites
KAİP	Koruma Amaçlı İmar Planı
KKK	Koruma Kurulu Kararı
TDK	Türk Dil Kurumu
TUİK	Türkiye İstatistik Kurumu

TERMİNOLOJİ/TERİMLER DİZGESİ

Bu tez çalışmasında aşağıda yer alan terimler, karşısında yer alan açıklamaları ile kullanılacaktır.

Terimler

Açıklamalar

Kentsel Sit Alanı

Toplumsal, kültürel, tarihi değerlerin bir arada bulunduğu; toplumsal gelişim ve değişim üzerine bir veri, toplum için (daimi ve geçici kullanıcılar) aidiyet duygusu oluşturan; çevresel, toplumsal verilerin bir araya gelmesi ile oluşturulmuş; çevrecilik, faydacılık, işlevsellik, ekonomiklik, sürdürülebilirlik değeri taşıyan tarihi kentlerin her bir parçasının ayrı ayrı ve bir bütün olarak taşıdığı değerden ötürü korunmasının önem arz ettiği; bu nedenle kentin bütününe koruma altına alındığı alanlar.

Kentsel Sit Alanlarının Özgünlüğü

Kentsel sit alanlarında bir bütünü oluşturan yapı ve diğer kentsel elemanların, yapıldıkları döneme ait kültürel, yaşamsal değerleri, plan ve cephe tipolojisi, yapım teknolojisi, kullanılan her türlü malzeme ve diğer özellikler ile kendi çağına ait özellikleri yansıtan, döneme ve kendine özgü değerleri.

Kentsel Sit Alanlarında Yeni Yapı

Kentsel Sit Alanı olarak ilan edilmiş kentlerde günümüz tarihine yakın tarihte inşa edilmiş yapılar.

Terimler**Açıklamalar****Kentsel Sit Alanlarında
Özgün Yeni Yapı**

Kentsel Sit Alanlarında bağlamdan beslenen, yerin özelliklerini doğru tespit edip yorumlayan, tarihi çevreye zarar vermeden fiziksel ve anlamsal verilerin oluşturduğu bütüne dâhil olan ve bütüne katkı yapan ve tasarım sürecinde bu bilgi birikiminde yararlanıp, mevcut olanı taklit etmeyerek, kendi dönemine ait her türlü kültürel, teknolojik, yaşamsal faaliyeti yansıtan, kendi olmayı başaran, uygun olanı üreten yeni yapı tasarımları.

Aynı Tasarım Yaklaşımı

Kentsel Sit Alanında mevcut tarihi yapılar ile birebir aynı tasarım yöntemi, malzeme ve biçimde tasarlanan elemanların çoğunlukta olduğu tasarımları ifade eder.

Benzer Tasarım Yaklaşımı

Yapının niceliksel özelliklerinin kentsel sit alanındaki tarihi yapılar ile benzerliğinin çok olmasını ifade etmektedir. Benzerlik ölçütleri ilgili bölümde tanımlanırken, Şekil 3.1. 'de yapı tasarım yaklaşımı değerlendirme formunda benzerlik oranını tespit etmek mümkündür. Değerlendirme formunda benzer olan elemanların diğer elemanlara göre (aynı, karşıt, bağımsız) göre daha fazla olması gerekmektedir.

Terimler

Açıklamalar

Karşıt Tasarım Yaklaşımı

Yapının niceliksel özelliklerinin kentsel sit alanındaki tarihi yapılar ile karşıt olmasını ifade etmektedir. Bu çalışmada karşıtlık niceliksel ölçütlerin birebir karşıtlığını ifade etmektedir. Karşıtlık ölçütleri ilgili bölümde tanımlanırken, Şekil 3.1. 'de yapı tasarım yaklaşımı değerlendirme formunda karşıtlık oranını tespit etmek mümkündür. Değerlendirme formunda karşıt olan elemanların diğer elemanlara (aynı, benzer, bağımsız) yaklaşımlara göre daha fazla olması gerekmektedir.

Bağımsız Tasarım Yaklaşımı

Aynı, benzer ve karşıt tasarım yaklaşımlarının aksine mevcut kente ait özelliklerin değerlendirmeye alınmadığı, bağlam ile ilişki kurmayan, tamamı ile kopuk tasarımlardır. Şekil 3.1. 'de yapı tasarım yaklaşımı değerlendirme formunda bağımsızlık oranını tespit etmek mümkündür. Değerlendirme formunda bağımsız olan elemanların niceliksel özelliklerinin diğer yaklaşımlara göre daha fazla olması gerekmektedir.

1. GİRİŞ

Kentsel sit alanlarında yeni yapı tasarımı, Dünya'da farklı alanlarda tartışma konusu haline gelmiş fakat kesin bir yargıya ulaşılamamış bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Tüm Dünya'da kabul gören tek bir sonuç ve yargı oluşturmak gerekli midir ve doğru mudur?, farklı bir tartışma konusu olarak ele alınabilir. Çünkü tasarım konusu söz konusu olduğunda, algılama biçimini şekillendiren birçok girdi karşımıza çıkmaktadır. Fakat farklı ülkelerde, farklı biçimlerde ele alınsada toplumların tarihinin ne kadar geriye gittiğinin bir önemi olmaksızın, tarihi çevrede yeni yapı tasarımlarının nasıl şekillenmesi gerektiği sürekli gündemde yer alan bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Çünkü bugün inşa edilen her yapı geleceğin tarihi, eski yapılarını oluşturacaktır.

Kentsel sit alanlarında yeni yapı tasarımı konusu ise ele alınması gereken önemli bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Konunun ele alınış biçimi ve yaklaşımlar her ülkeye, topluma göre farklılık göstermektedir. Türkiye'de ise bilimsel çerçeve içerisinde bu konunun yeterli düzeyde tartışılmadığı tespit edilmiştir. Bu tartışma tanımlar bölümünde de belirtildiği üzere özgünlük üzerinden yürütülebilir. "Özgünlük" her çevrede üretilen mimari eser için üzerinde durulabilecek bir konu iken, tarihi çevrelerin özgün değeri ile yeni yapı tasarımları arasında farklı bir hassasiyet doğmaktadır. Bu nedenle bu çalışma kentsel sit alanlarında yeni yapı tasarımlarında özgün tasarım elde etme sürecinin nasıl mümkün olabileceğini araştırmaktadır.

Problemin tanımlanması

Kentsel sit alanlarında yeni bir yapının tasarımı söz konusu olduğu zaman, kamu kurumları, koruma kuralları, mimarlar ve yazılı ve sözlü her türlü görüş, sürecin şekillenmesinde rol oynamaktadır. Sadece bir mimar tarafından tasarlanan bir yapı değil, yönetmelikler, koruma amaçlı imar planları ve plan notları aracılığı ile şekillenen, kontrol mekanizmaları (koruma kurulları, yerel yönetimler, diğer idari birimler) tarafından yönlendirilen, kullanıcılar tarafından yorumlanan ve yaşanan bir yapı söz konusudur. Hatta kendi ülkemiz gündemi üzerinden bakacak olursak, siyasi iktidar, ideolojiler, koruma kurulları, sosyal toplum kuruluşları, meslek odaları, üniversiteler ve bu konudaki diğer birliktişiler arasındaki tartışmalar arasına sıkışmış bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle Avrupa ülkeleri tarafından benimsenen toplum katılımlı tasarım yaklaşımlarını,

hem kendi ülkemizde söz söyleme hakkını kendinde gören birçok kurum olmasından kaynaklı hem de tarihi çevre koruma ve sürekliliğin sağlanması konularında, kamuda yeterli bilinçlenme yöntemlerinin geliştirilmeyişinden kaynaklı gerçekleştirebilmemiz çok da mümkün gözükmemektedir. Oysa ele alınan konu hem koruma hem de tasarım süreci arasında yer alan, öncelikle o tarihi bölgede yaşayan kullanıcıları ve ardından kültürel mirasın değişimi, dönüşümü, gelişmesi söz konusu olduğu için bütün bir toplumu ilgilendiren önemli bir konudur.

Tez çalışmasında detaylandırılacak olan, yapılan literatür çalışmalarından elde edilen en temel sonuç; tarihi bir çevrede yeni bir yapının, biçimsel açıdan, nasıl olması gerektiği, toplumlar, kültürler ve topraklar arasında farklılık göstermektedir. Bu nedenle bu konuda kesin bir yargı oluşturmak mümkün gözükmemektedir. Fakat Türkiye'deki tarihi bölgelerde yapılan ön araştırmalarda (Amasya, Safranbolu, Ayvalık, Mardin...) taklit unsurların tasarımda yoğunluklu olarak kullanıldığı tespit edilmiştir.

Tarihi çevrelerde taklit unsurların etkileri ve değerlendirilmesi çalışma kapsamında daha detaylı olarak tartışılacak olsa da, hem bugün hem de gelecek için, o yapının hangi dönemde yapıldığının ayırt edilememesi, tarihi gibi gözükmesi, kafa karışıklığı yaratacak bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Brolin (Brolin, 1980) yapmış olduğu çalışmada kritik bir soru üzerinde durmaktadır; "Eğer mevcut yapıları taklit edeceksek mimarlara neden ihtiyaç var?"

Bu çalışmada ele alınan problem, kentsel sit alanlarında yeni yapı tasarımları için bir yöntemin belirlenmesidir. Bir üst paragrafta bahsedildiği üzere, tarihi çevrede yeni yapı tasarımlarının nasıl olması gerektiğini, farklı bölgelerde aynı ilkeler ile tarif etmek mümkün gözükmemektedir. Fakat ülkemizde karşımıza çıkan tarihi çevrelerde taklit yapı sorununu aşmak için bir çalışmanın yapılmasının, hem bu konunun daha önce bu şekilde ele alınmamış olmasından hem de çözülmesi gereken bir problem olarak karşımıza çıkmasından dolayı önemli olduğu görülmüştür.

Çalışmanın amacı ve önemi

Çalışmanın temel amacı, Türkiye'de kentsel sit alanlarında yeni yapı tasarımlarının çoğunlukla özgün değer taşımamasına yönelik, öne sürülen varsayımlar doğrultusunda çözüm üretmektir. Bu bağlamda öncelikli olarak yaşanan problemlerin doğru tespit edilmesi gerekmektedir. Bu konuda çalışmayı yönlendirecek olan en temel unsurlar varsayımlardır. Belirlenecek olan varsayımlar aracılığı ile sorunun nereden kaynaklandığı ya da kaynaklanmadığı üzerine bir öneri oluşturulacaktır. Tespit edilen problem veya problemler üzerinden ise bir çözüm yöntemi geliştirilecektir. Üretilen çözüm yöntemi aracılığı ile hem ilgili kurumlar tarafından kullanılabilir hem de tasarım sürecini yürütecek mimarların faydalanabileceği bir kılavuz önerisi geliştirilecektir. Bu sayede tarihi kentlerde yeni yapı tasarımlarının özgün değerlerinin arttırılmasına yönelik bir çözüm önerisi ile çalışmanın tamamlanması planlanmaktadır.

Çalışmanın bir üst başlığı olarak ele alınabilecek olan tarihi çevrelerde yeni yapı tasarımı konusunda, özellikle Türkiye'de yapılan çalışmalarda en temel eksiklik özgün yapı kavramının yeterli düzeyde tartışılmamış olmasıdır (Akbiyık, 2013; Aydın, 1998; Baydarlıoğlu, 1994; Bilgiç, 2004; Cambaz, 2009; Can, 2011; Enç, 2009; Eren, 2006; Ergen, 1986; Gülten Bayraktar, 2015; Hacıoğlu, 2010; Hande Düzgün, 2010; İdil Kanat Duralı, 2007; Karabağ, 1997; Kaynarca, 2003; Kılıç, 2015; Özbek, 2004; Özgen, 2009; Tezcan, 1999; Veliöğlu, 1992; Yüceer, 2005; Yüceer & İpekoğlu, 2012). Bahsi geçen konuların eksikliği ya da yeterli düzeyde değerlendirilmemiş olması bu tez çalışmasının önemini ve özgün yapısını ortaya çıkarmaktadır.

Çalışmanın sonucunda; koruma sürecinde tarihi kentlerin yeni tasarlanacak yapı ile birlikte bir bütün olarak ele alınmasının ve en temelinde özgün yeni yapı elde etmek amaçlı bir yöntem önerisinin geliştirilmesinin ve kullanılabilir olmasının sağlanması amaçlanmaktadır.

Tanımlar

Konu üzerine yapılan araştırmalar sonucunda, konunun farklı başlıklarla incelendiği tespit edilmiştir. En doğru kavramların kullanılması adına yapılan çalışma esnasında geleneksel, tarihi, yöresel, eski ve bu kavramların zıttı olan modern, ağdaş, çağcıl ve yeni kavramları üzerinde durulmuştur. Zıtlık ilişkisi tezin ana karakterini belirlemektedir.

Geleneksel, tarihi, yöresel ve eski yerleşimler denildiğinde genellikle benzer anlamlar algılanmaktadır. Fakat kelime anlamları ve kullanım biçimleri araştırıldığında aralarında bazı temel farkların olduğu tespit edilmiştir.

Geleneksel kelimesi, Türk Dil kurumu tarafından (Türk Dil Kurum, n.d.) “geleneğe dayanan, gelenekle ilgili, ananevi, tradisyonel” olarak tanımlanmıştır. Gelenek kelimesi ise Arapça an’ane kelimesinden gelmektedir ve yine Türk Dil Kurumu tarafından (Türk Dil Kurumu, n.d.-d) “bir toplumda, bir toplulukta eskiden kalmış olmaları dolayısıyla saygın tutulup kuşaktan kuşağa iletilen, yaptırım gücü olan kültürel kalıntılar, alışkanlıklar, bilgi, tre ve davranışlar, anane, tradisyon” olarak tanımlanmaktadır.

Almanca Überlieferung, Tradition, Fransızca ve İngilizce de Tradition kelimesi ile benzer anlama sahip olan gelenek, örnek (rnek, 1973) tarafından “sözlü ve yazılı olmak üzere iki bölüme ayrılan ve bir toplumda kuşaktan kuşağa geçen, kültür kalıntıları, alışkanlıklar, bilgiler, töreler, davranışlar olarak tanımlanır. Gelenek kelimesinden “sal-sel” eki ile türeyen geleneksel kelimesine geleneğe ait olma anlamı katmaktadır. Korkmaz (Korkmaz, 2004) tarafından -sel, -sal eklerinin Arapçada yer alan _i nispet ekinin yerine geldiği, Latin kökenli Fransızca –Al nispet bildirme, ait olma eki ile benzer olduğuna fakat Türkçe’ye uyarlanırken siyasal ya da ulusal kelimelerinde –sal olarak ayrılmasından kaynaklı bir hata sonucu ortaya çıktığı yazılmıştır.

ICOMOS Geleneksel Mimari Miras Tüzüğü’nde (ICOMOS Geleneksel Mimari Miras Tüzüğü, 1999) “geleneksel mimari, toplumun özelliklerini yansıtan, modern toplum için çekici, ciddi görünmeyen ama düzenli, faydacı, ağdaş yaşamın ilgi odağı, toplumun geçmişinin bir belgesi, insan eseri ve zamanın ürünü” olarak tanımlanmaktadır ve “toplumca paylaşılan bir yapı geleneği; çevreye uygun yöresel veya bölgesel bir kimlik; üslup, biçim ve görünüş tutarlılığı veya geleneksel yapı türlerine bağlılık; anonim olarak

aktarılan geleneksel tasarım ve yapı ustalığı; işlevsel, sosyal ve çevresel kısıtlamalara etkin olarak cevap verebilme; geleneksel yapım sistemlerinin ve zanaatlarının etkin uygulanması gibi ayırt edici özellikleri ile tanındığını” belirtmektedir.

Mimarlık alanında geleneksel yerleşimler ile benzer anlama gelen tarihi yerleşimler, anlam olarak değerlendirildiğinde, geleneksel mimari, geleneksel yerleşimlerde kast edilen anlamdan farklı olarak sınırları ve kuralları olmayan bir anlam taşımaktadır. Tarihi kelimesi, tarihe ait olan anlamında kullanılmaktadır ve tarih kelimesi geleneksel kelimesindeki kısıtlılıklara sahip değildir. Yapılan literatür çalışmalarında tarihi yerleşimlerden bahsedildiğinde sadece geleneksel kentsel yerleşimlerin değil, arkeolojik, doğal ve kentsel alanların kast edildiği tespit edilmiştir. Tarihi kelimesi aynı zamanda kronolojik olarak yapıyı veya kenti bir yere oturtmaktadır. Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu’nda (Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, 1983) ise yapılan kültür varlıkları, tabiat varlıkları, sit, koruma, korunma, koruma alanı, ören yeri, koruma amaçlı imar planı gibi tanımlamalarda; Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik (Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik, 2012) gibi farklı yönetmeliklerde tarihi sit ve kentsel sit tanımlarında, tarihi özelliklere sahip olma durumu ele alınmıştır. Yapılan literatür çalışmalarında tarihi, geleneksel yerleşimlerin kullanıldığı fakat tarihi yerleşimlerin daha sık kullanıldığı tespit edilmiştir.

Tez çalışmasında ise belirlenen kısıtlılıklar doğrultusunda, geleneksel, eski, tarihi kavramlarını da içinde bulunduran özel alanları temsil eden kentsel sit alanlarında çalışma gerçekleştirilecektir.

Kentsel Sit; (Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik, 2012) “Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescilli Hakkında Yönetmelik’in 3. Madde “f” bendinde “Mimari, mahalli, tarihsel, estetik ve sanat özelliği bulunan ve bir arada bulunmaları ve bir bütün olarak o yerleşmenin ait oldukları dönemin yaşam biçimini gelecek nesillere aktarmaları sebebiyle teker teker taşıdıkları kıymetten daha fazla kıymeti olan, kültürel ve tabii çevre elemanlarının (yapılar, bahçeler, bitki örtüleri, yerleşim dokuları, duvarlar, sokak ve meydanlar, vb.) birlikte buldukları alanlar” olarak tanımlanmıştır.

Bu çalışmada, geleneksel yerleşimler için ICOMOS tarafından belirlenen, bir üst paragrafta bahsedilen özelliklerin kentsel sit alanları için de geçerlidir.

Bu çalışma bir zıtlık durumu üzerine oturmaktadır. Her eskinin yanına/yakınına, günümüze daha yakın tarihte inşa edilen yapı yeniyi temsil etmektedir. Mimarlıkta modernizm akımının etkili olmasından daha önceki zaman dilimlerinde yeni ve eski yapıların bir araya geliş biçimlerinde yürütülen tartışmaların bugün yapılan tartışmalardan daha farklı olduğu tespit edilmektedir. Özellikle ortak kültürel miras kavramının ülkeler tarafından yaygın olarak benimsenmesi ile birlikte tarihi yerleşimlerde tasarlanan yeni yapıların nasıl olması gerektiği konusu detaylı olarak tartışılmaya ve ortak bazı değerlendirmeler yapılmaya başlanmıştır.

Bu konuda öncelikli karşımıza çıkan konu, tarihi yerleşimler ile zıtlık oluşturan bir durumun varlığının olup olmadığının tartışılmasıdır. Tartışılacak konu bir zıtlık mıdır yoksa tarihsel sürekliliğin doğal bir sonucu mudur? Bu konuyu tartışmadan önce ele alınacak konu, tarihi olan ile bir araya gelecek olan kavramın çağdaş, modern ya da yeni kavramları arasından hangisi olacaktır.

Türk Dil Kurumu (Türk Dil Kurumu, n.d.-c) çağdaş kelimesini “aynı çağda yaşayan, çağcıl, asri, muasır ve bulunulan çağın anlayışına, şartlarına uygun olan, çağcıl, uygarca, modern, asri” olarak tanımlarken; çağcıl kelimesini (Türk Dil Kurumu, n.d.-b) “çağdaş ve tekniğin, bilimin yeniliklerinden yararlanan, modern” olarak tanımlamıştır. Çağdaş kelimesi, kelime anlamı olarak bakıldığında aynı çağı temsil eden ama hangi çağ olduğuna dair ipucu vermeyen bir kelimedir. Çağdaş kelimesinin kullanımında ise daha yeni olanı ifade etme gibi bir anlam bulunmaktadır. Çağcıl kelimesi ise yeniliklerden yararlanma anlamı ile bahsi geçen durumu daha net yansıtmakta fakat her iki kelimedede aynı çağı temsil etsede hangi çağ olduğunu temsil etmemektedir.

Modern ise, Türk Dil Kurumu (Türk Dil Kurumu, n.d.-f) tarafından modern “çağdaş, çağcıl” olarak tanımlanmış olsa da, mimarlık alanında daha kapsamlı anlamlar içeren bir kelime olarak karşımıza çıkmaktadır.

Heynen (2011: 21-22) tarafından modern kelimesi için, H. U. Gumbrecht’in “Modern, Modernitat, Moderne” başlıklı makalesine dayanarak uygun düşen, “en eski kavrayışıyla

modern, daha evvelki, geçmiş olan mevhununun karşıtını imleyen şimdiki ya da güncel; eskinin karşıtı olan yeni; anlık, gelip geçici olana dair yan anlamlar ve artık kesin olarak belirlenmiş bir geçmişı değil daha çok belirsiz bir edebiyatı anlatan” anlamlar olmak üzere üç temel anlam düzeyi tespit etmiştir. Ayrıca; modern kelimesine ilişkin “güncel olan, yeni olan, gelip geçici olan bu üç anlam düzeyi de modernite kavramı içerisinde şimdiki zamana anlam atfeden özel bir öneme dayanır. Modernite aynı zamanda gelenekten bir kopuşun ve geçmiş mirasçısı olan her şeyi reddedenin simgesi olarak da tanımlanır.” şeklinde bir açıklama yapmaktadır (Heynen, 2011).

Benzer şekilde Bermann (Bermann, 1994) “modern olma/modern olmak; bizlere serüven, güç, coşku, gelişme, kendimizi ve dünyayı dönüştürme olanakları vaat eden, ama bir yandan da sahip olduğumuz her şeyi, bildiğimiz her şeyi, olduğumuz her şeyi yok etmekle tehdit eden bir ortamda kendimizi bulmaktır” şeklinde tanımlar ve modern mimarlık ve sanat akımının ardından var olan postmodernizme ve bu akım ile modernizmin çağdaş olandan ayrıldığına dikkat çekerek modern olan ve çağdaş olan arasındaki farkı açıklamaktadır.

Yapılan açıklamalardan anlaşıldığı üzere, modern kelimesi mimarlık alanında hem bir akımın temsilcisi, hem de anlam olarak bakıldığı sadece yeniyi değil aynı zamanda geçiciliği, belirsizliği ve bir iyi olma durumunu temsil etmektedir.

Yeni kelimesi, modern ve çağdaş kelimelerinin altında yatan alt anlamlardan sıyrılmakta, tasarımın hangi tarihte yapıldığı önemsenmeksizin, var olan yapı/yapı gruplarına göre günümüze daha yakın bir tarihte yapılması ile ilgilenmektedir. Yeni olan iyi olmak zorunda olmadığı için modern kelimesinin altında yatan, Bernmann tarafından vurgulanan, iyi olma durumunu yansıtmamakta ve mimarlıkta modernizm akımının eleştirilerinden uzaklaşmaktadır. Çağdaş ve modern kelimelerinin tarihsel olanla bir zıtlık oluşturmasından yani bir son ve bir başlangıcı temsil etmesinden, modern kelimesinin mimarlık alanında aynı zamanda bir akımı temsil etmesinden kaynaklı, konu kentsel sit alanlarında yeni yapı tasarımları olarak ele alınmaktadır.

Tarihi çevrelerde yeni yapı tartışmasının yürütülmesi esnasında karşımıza çıkan diğer bir önemli terim ise özgünlüktür. Özgün olmak, özgünlük kavramları farklı alanlarda benzer

anlamlar yüklenen fakat alanın özelliklerine göre bazı farklılıklar içeren bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır.

Türk Dil Kurumu (Türk Dil Kurumu, n.d.-g) özgün kelimesini “Yalnız kendine özgü bir nitelik taşıyan, orijinal, ibdai; bir buluş sonucu olan, nitelikleri bakımından benzerlerinden ayrı ve üstün olan; çeviri olmayan, asıl olan” şeklinde tanımlanmıştır.

Bu tanımdan yola çıkacak olursak, özgün olma durumu, yaratıcı düşüncenin bir sonucu olarak ortaya çıkmakta ve var olanın taklit edilmesini reddetmektedir. Taklit üzerine Belge (Belge, 2005); “Özgün denecek düşünce yaratılamayınca, yaratmanın yerini ödünç alma tutar ve birinin söylediğini başkaları tekrarlamaya başlar. Böylece bu düşünce yaygınlaşınca, bu kadar söylenen bir şeyin doğru olması gerektiğine göre, sonunda doğru da olmuş olur şeklinde bir açıklama getirmektedir. Özorhan (Özorhan, 2008) ise yapmış olduğu doktora tez çalışmasında, özgünlük kavramının özneye ve bireysellikle var olan bir kavram olduğuna dikkat çekmekte ve öznenin sezgileri, hayal gücü ve birikimiyle yakından ilgili olduğunu öne sürmektedir.

Tez kapsamında ele alınan, kentsel sit alanlarında yeni yapı tasarımlarının elde edilmesi sürecinde, bir üst paragrafta bahsedilen anlamlar düşünüldüğünde, özgünlük kavramından kast edilen anlam, bulunduğu dönemin özelliklerini yansıtan, taklitten kaçan, mimarın kendi tasarım fikirlerini yansıtan tasarımlardır. Fakat kendi özgün değerini oluşturan tarihi çevrelerde gerçekleştirilen yeni bir tasarımın özgün olup olmadığı, hem bulunduğu çevrenin özelliklerini taklit etmemesine hem de bulunduğu çevreden nasıl beslendiği ve tasarımcının hem güncel olanı hem de kendi tasarım fikirlerini nasıl yansıttığının tespit edilmesi ile belirlenebilir. Özgünlük üzerine gerçekleştirilen tanım, bir üst tanım olarak ele alınacak olup, ilerleyen bölümlerde kentsel sit alanlarında yeni yapıların özellikleri için özgünlük üzerinden daha kapsamlı bir değerlendirme yapılacaktır.

Hipotez

Çalışma, Türkiye’de kentsel sit alanlarında yeni yapı tasarımlarının özgün olmamasının ve ağırlıklı olarak taklit olarak adlandırılabilir, kentsel sit alanında yer alan tarihi yapıların aynısının yeniden tasarlanmasının yaygın oluşunun, Koruma Amaçlı İmar Planlarında

yapılan düzenlemelerden kaynaklandığı görüşüne dayanmaktadır. Yöntem çalışması bu bağlamda geliştirilmiştir.

Çalışmanın kapsamı ve kısıtlılıklar

Yapılan ön araştırmalarda, özellikle halkın koruma konusunda bilinçlenmesi, eğitilmesinin geç ilerlediği ülkemizde, tez konusunun yaratabileceği yanlış anlaşılmanın varlığı tespit edilmiştir. Bu nedenle çalışmanın kapsamının doğru belirlenmesi, tarihi kentlerin zarar görmemesi açısından oldukça önemli gözükmektedir.

Çalışma koruma altında olan, kentsel sit alanı ilan edilen bölgelere yoğunlaşmaktadır. Çalışmanın ilerleyen bölümlerinde Dünya'dan alınan örneklerin resmi olarak kentsel sit alanı içerisinde yer alıp almadığı konusundaki bilgilere net ulaşılamadığı için böyle bir kısıtlamaya gidilmemiştir. Fakat Türkiye'den incelenen örnekler ve alan çalışmalarında incelenen yapılar kentsel sit alanlarında yer alan yapılardır.

Kentsel sit alanlarında söz konusu olan/olacak yeni yapı tasarımları; bağımsız bir ada parselde tasarlanan tekil yapı ve/veya yapı grupları; tarihi yapılara bitişik parsellerde tasarlanan tekil yapı ve/veya yapı grupları; tarihi yapı ve/veya yapı gruplarına ek yeni yapı ve/veya yapı grupları; rekonstrüksiyon projeleri şeklinde karşımıza çıkabilir. Tez çalışması kapsamında, koruma altında olan, bitişik nizam yapıların oluşturduğu sokak silüetlerinde, tarihi yapılara bitişik parsellerde tasarlanan yapı ve/veya yapı grupları tartışılacaktır.

Çalışma, herhangi bir doğal ya da insan faktörlü bir sebepten kaynaklı (doğal afetler, savaş, iç karışıklık ve vandalizm gibi...) çoğunluğu yıkılmış ya da harap olmuş, tarihi kentin bütününe dair bilgilerin aktarılmasının mümkün olmadığı, bütünün zarar gördüğü tarihi kentleri kapsamamakta olup tarihi kentin bütünlüğünün çoğunlukla korunduğu, ayakta kaldığı kentler üzerinde çalışma gerçekleştirilecektir.

21641 sayılı Koruma Amaçlı İmar Planı Teknik Şartnamesi (Koruma Amaçlı İmar Planı Teknik Şartnamesi, 2018) Madde 5 'de, tezin ilgili bölümlerinde daha detaylı olarak belirtilecek olan Plan Belgesi Hazırlama Süreci'ne dair bilgiler aktarılmıştır. 5. Maddenin alt başlığı olan, 5.2- Araştırma Sonuçlarının Değerlendirilmesi ve Hedeflerin Belirlenmesi maddesinin bir alt başlığı olan, 5.2.a-Sentez ve Değerlendirme bölümünün Genel Çevre

Özelliklerinin İçeriği kısmında bölgeleme (Bölgeleme (Sorunlu Bölgeler, Tampon Bölgeler, Homojen Bölgeler vb.) çalışmalarına ve 5.3. Koruma Amaçlı İmar Planı Kararları ve Koruma Amaçlı İmar Planının Uygulanmasına Yönelik Model Üretimi, Yönetmelik Plan maddesinin Genel Çevre Özelliklerinin İçerik kısmında Değerlerin Korunması, Potansiyellerinin İşletilebilmesi İçin Yerleşme Ölçeğinde Kararlar (Sınırlar, Yoğunluk (nüfus/ yapılaşma), Gelişme Alanları, Bölgeleme/İşlevlendirme/Alan Kullanımı Kararları, Yapılaşma (mevcut/yeni), Mülkiyet, Ulaşım, Trafik Düzeni vb.) çalışmalarına yer vermiştir. Anlaşılacağı üzere koruma amaçlı imar planlarının yapımı esnasında çeşitli sebeplerle bölgeleme çalışmaları yapılmaktadır. Bu tez kapsamında yapılacak olan alan çalışması tarihi dokunun daha az bozulduğu, nitelikli tarihi yapıların yer aldığı, tarihi yapıların kentsel sit alanında niteliklerinin ve niceliklerinin koruduğu, daha az sorunlu ve homojen bölgeleri kapsamaktadır.

Yöntem

Hipotez bölümünde belirtildiği üzere, çalışma, Türkiye’de kentsel sit alanlarında yeni yapı tasarımlarının özgün olamaması durumunun Koruma Amaçlı İmar Planlarında yer alan düzenlemelerden kaynaklandığı görüşüne dayanmaktadır. Fakat Emre Madran tarafından gerçekleştirilen bir araştırmada, Antalya’da koruma amaçlı imar planlarındaki kuralların rahatlatılmış olmasına rağmen elde edilen sonuçların tarihi çevreyi taklit eden yapılar olduğu belirtilmiştir (Madran, 2001). Türkiye’den oldukça farklı bir yer olan Boston’da, Sellers (Oliver Sellers; 95, 96, 2006) tarafından gerçekleştirilen çalışmanın sonuçlar bölümünde; Boston’un üç bölgesinde (Back Bay, North End, South End) yapılan araştırmada, az kısıtlayıcı ve çok kısıtlayıcı düzenlemelerin tarihselci yaklaşımlarla tasarlanan yapılarla, fakat ortalama düzeyde kısıtlayıcıların olduğu bölgede ılımlı, bağlamcı yaklaşımlarla sonuçlandırıldığı sonucuna varmıştır. Bu çalışmaların dışında Alderson (Alderson, 2006) tarafından yapılan çalışma tez çalışmasının hipotezi ile daha yakın bir ilişki kurmaktadır.

Çalışmaya öncelikli olarak kuramsal çerçevenin oluşturulması ve ilgili araştırma ve analizler ile başlanmıştır. Kuramsal çerçeve oluşturulurken ele alınan temel başlıklar tarihi çevre koruma, yeni ile ilişkisi ve koruma, yeni ve özgünlük arasındaki ilişkinin tarihsel süreçteki biçimlenişi olmuştur ve bu biçimlenişin geçirdiği değişim ve dönüşümler kentler, kişiler, mimari yaklaşımlar, Dünya’dan ve Türkiye’den örnekler aracılığı ile incelenmiştir. Bu bölüme kadar yapılan çalışmaların en temel amacı, tarihi çevrelerde yeni yapılara ve özgün yeni yapılara neden ihtiyaç duyulduğunun, nasıl şekillenebileceğinin, özgünlük ile ilişkisinin belirlenmesinin sağlanmasıdır. Yapılan değerlendirme doğrultusunda, yapılacak alan çalışmasında kullanılmak üzere bir yöntem geliştirilmesi planlanmıştır.

Bir sonraki aşamada; Koruma Amaçlı İmar Planlarına etki eden diğer yasal düzenlemeler ve Koruma Amaçlı İmar Planlarına ilişkin bir değerlendirme yapılmış ve Türkiye’de belirlenen bölgelerde Koruma Amaçlı İmar Plan Notları incelenmiştir. Bu inceleme aracılığı ile Plan Notlarının kısıtlayıcı olup olmadığı değerlendirilmiştir.

TEZ AKIŞ ŞEMASI			
Problem Tanımlanması	Çalışmanın Amacı	Çalışmanın Kapsamı	Hipotez
Türkiye'de Kentsel Sit Alanlarında tasarlanan yeni yapıların çoğunlukla taklit elemanlar içererek aynı biçimde tasarlanması.	Türkiye'de Kentsel Sit Alanlarında yeni yapıların özgünlüğünün tartışma yaratmasının nedenlerinin tespit edilmesi ve çözüm yöntemi önerilmesi.	Türkiye'de Kentsel Sit Alanlarında tarihi yapıların en yoğun olduğu bölgede, bitişik nizam sokak silüeti içerisinde tarihi yapıya bitişik tasarlanan yeni yapıları kapsamaktadır.	Türkiye'de Kentsel Sit Alanlarında yeni yapı tasarımlarının özgün olamaması, Koruma Amaçlı İmar Planları, Plan Notları ve Yeni Yapılaşma İlkelerinden kaynaklanmaktadır.
KURAMSAL ÇERÇEVE-ANALİZ			
Ana Başlıklar	Çıktılar		
Tarihi çevre koruma, sürdürülebilirliği, yeni ve özgün ile ilişkisi	Tarihi çevrelerde yeni yapının, tarihi çevreye zarar vermeden kendi özgün değerini taşıması ile ilişkili olarak tanımların yapılması, koşulların, özelliklerin belirlenmesi.		
Tarihi çevrede yeni yapı ve özgünlük kavramlarının tarihsel süreçte ele alınmış biçimi	Tarihi çevrede yeni yapı ve özgünlük tartışmalarının, gelişim, değişim sürecinin incelenmesi; günümüzde yürütülen tartışmaların kaynağının tespit edilerek güçlü bir alt yapı oluşturulması.		
Tarihi çevrede yeni yapı tasarım yaklaşımları ve örnekler üzerine inceleme	Yeni yapı tasarımlarını etkileyen tarihi çevreye ait niceliksel verileri; yeni yapı ve tarihi çevre arasında ilişki kurma araçları; tasarım yaklaşımları ile kentsel sit alanlarında yeni yapı arasındaki ilişki.		
Tarihi çevrede özgün yeni yapı tasarım sürecini etkileyen etmenler	Tasarım kontrol yöntemlerinin incelenmesi, hipotez ile ilişkili olarak Koruma Amaçlı İmar Planları üzerine değerlendirilmesi sonucunda Koruma Amaçlı İmar Planı yeni yapılaşma şartlarının, yeni yapıları nasıl etkilediğini ve yapılaşma şartlarını etkileyen parametrelerin tespit edilmesi.		
ALAN ÇALIŞMASI			
Bolu Göynük	Eskişehir Sivrihisar	Konya Sille	
Tarihsel süreç, coğrafi yapı, demografik yapı, kültürel yapı araştırması Kentsel ve mimari mekan özellikleri Planlama süreçleri, Koruma Amaçlı İmar Planı Kentsel sit alanında yeni yapılar ve özgün yeni yapı			
DEĞERLENDİRME			
SENTEZ			
Çıktılar			
KAİP Yeni Yapılaşmaya izin verilen bölgelerin değerlendirilmesi, KAİP Plan Notlarında yeni yapılaşma şartlarının ve yeni yapı ile ilişkisinin alan üzerinde tespit edilmesi; özgün yeni tasarımları engelleyen yaklaşımların ve özgün yeni yapı tasarımlarına olanak tanıyan yaklaşımların nedenlerinin ve hangi dönemlerde yapıldığını tespit edilmesi, hipotezin sadece yazılı kaynaklar üzerinde değil aynı zamanda alan çalışmasında tespit edilen, uygulanmış yapılar ile desteklenmesi, kuvvetlendirilmesi.			
SONUÇ ve ÖNERİLER			
KENTSEL SİT ALANLARINDA YENİ YAPILAŞMA İLKELERİNE İLİŞKİN KILAVUZ ÖNERİSİ			

Şekil 1.1. Tez Yöntem Çalışması

Alan çalışmasında ise elde edilen kuramsal bilgi ile birlikte tez kapsamında oluşturulan hipotezin sınanması amaçlanmıştır ve bu amaçla 3 farklı bölge seçilmiştir.

Çalışma alanları belirlenirken, tez çalışmasında belirlenen kısıtlılıklarla paralellik gösteren ve 2005 yılı sonrasında Koruma Amaçlı İmar Planı hazırlanmış, yeni yapılaşma ilkeleri açısından farklı kısıtlayıcı özelliklere sahip Bolu/Göynük; Eskişehir/Sivrihisar; Konya/Sille Kentsel Sit Alanları seçilmiştir. Bölgelerin seçilme nedenleri ve hangi yöntemlerle incelendikleri alan çalışması bölümünde detaylı olarak verilecektir.

Literatür Taraması

Aşağıda, konu ile ilişkili olan, kronolojik olarak sırası ile doktora, yüksek lisans tezleri, yayınlanan makale ve diğer çalışmalar, basılan kitaplar değerlendirilmiştir.

Ergen (Ergen, 1986) tarafından 1986 yılında tamamlanan “Tarihi Çevrede Yapılaşma Biçimlerini Belirleyen Uygulanabilir Bir Yöntem Önerisi” isimli doktora tezi çalışmasında; tarihi kent planlarında çevrenin bir bütün olarak ele alınıp, tarihi eser yoğunluğuna göre sit alanı sınırlarının tespiti ve eski kent mekânlarının yaşatılması ve değişerek gelişen yeni mekânların bu oluşuma uyumluğunun sağlanması açısından; tarihi eser tescili, tarihi çevre sınırının tespit edilmesi; işlevsel yenileme ve gelişme eğilimlerinin dikkate alınması ile koruma amaçlı imar planı hazırlanması; restitütüsyon ve restorasyon çalışmalarının yapılması; olmak üzere 4 başlıktan oluşan bir yöntem önerisi geliştirilmiştir.

Velioğlu (Velioğlu, 1992) tarafından 1992 yılında tamamlanan “Tarihi Çevre İçinde Mimari Tasarım ve Süreci Üzerine Bir Araştırma” isimli doktora tez çalışmasında; tarihi çevrelerin taşıdıkları değerlere bağlı olarak yeni yapı tasarımlarını etkileyen ölçütler, yaklaşımlar ve cephe düzeyinde tasarım ilkeleri değerlendirilmiş; Trabzon kenti Kunduracılar Caddesi sokak silüeti üzerinde değerlendirme yapılmıştır. Çalışmanın sonuç bölümünde tarihi çevrelerin oluşumda etkili olan değerler; yeni yapı tasarımlarında göz önünde bulundurulması gereken ilkeler; tasarımcılar tarafından alan çalışması sürecinde kullanılan mimari yaklaşımlar belirlenmiş; tarihi çevre ve yeni yapı arasında ilişki kurarken cephe elemanlarının (yükseklik, parsel kullanımı, oranlar, ölçüler, cephe elemanları, malzeme ve kullanımı, genel ritim) oluşturduğu etki değerlendirilmiş; mimari tasarım süreci aşamaları oluşturulmuştur.

Yüceer (Yüceer, 2005) tarafından 2005 yılında tamamlanan “Mimari Korumada Müdahaleler Üzerine Bir Değerlendirme: Tarihi Yapılarda Yeni Dış Eklèmeler” isimli doktora tezi çalışmasında; tarihi kentlerde eski bir yapıya ek yapı tasarlayacak olan mimarlara, yapacağı müdahale öncesinde belirleyeceği yaklaşımda ölçüt oluşturmak amaçlı, kıstasları var olan örneklerin eleştirileri üzerinden bir yöntem önerisi geliştirilmektedir.

Eren (Eren, 2006) tarafından 2006 yılında tamamlanan “Mimarlıkta Tasarım-Yer İlişkisi Bağlamında Yere Özgü Mimari Dilin Dönüşüm Sürecinde Yeniden Üretilmesi” isimli doktora tez çalışmasında; yere özgü mimari ifade biçiminin ve bu biçimin çevresiyle kurduğu ontolojik uyuma dair sorunları tasarım yer ilişkisi bağlamında ele almakta ve tarihsel süreç içerisinde farklı dönemlerde yapılan değerlendirmeler ve alan çalışması ile desteklemekte ve sonuç olarak mimari tasarımın yer ile ilişkisinin sürekliliğinin sağlanması üzerine öneriler geliştirmektedir.

Özgen (Özgen, 2009) tarafından 2005 yılında tamamlanan “Tarihi Çevre İçinde Üç Boyutlu Çalışmaların Cepheler Açısından Algılamaya Etkisi” isimli doktora tezi çalışmasında; Erzurum Üç Kümbetler bölgesinde belirli bir alanda yapılan çalışmada, alanın üç boyutlu görselleri oluşturulmuş ve bu görseller üzerinde yeni yapıya referans oluşturması beklenen elemanlara ilişkin, 30 kişi ile anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Yapılan çalışmanın sonucunda tarihi kentlerde yapılacak yeni yapılara ilişkin katılımcı bir yaklaşımı destekleyen dijital sunumlar aracılığı ile beklentiyi tespit eden bir yöntem önerisi geliştirilmiştir.

Baydarlıoğlu (Baydarlıoğlu, 1994) tarafından 1994 yılında tamamlanan “Tarihi Şehir Dokusunda Yeni Yapı Uygulamaları: Karaköy-Beşiktaş Arasında Silueti Etkileyen Bir Grup Yeni Yapının Değerlendirilmesi” isimli yüksek lisans tezi çalışmasında; tarihi kentlerde yeni yapılara ilişkin geliştirilen düşünce ve yasal düzenlemelerin değerlendirilmesinin ardından; tasarım yaklaşımları ve sonuçları açısından alan çalışması gerçekleştirilmiş ve farklı yaklaşımların analizleri yapılarak yeni yapılacak yapılara öncülük etmesi beklenmektedir.

Karabağ (Karabağ, 1997) tarafından 1997 yılında tamamlanan “Tarihi Çevrede Yeni Yapı” isimli yüksek lisans tez çalışmasında; tarihi çevrede yeni yapı oluşumları tarihsel süreçte

değerlendirildikten sonra çeşitli örnekler incelenmiştir. Bu örnekler tasarım yaklaşımlarına göre sınıflandırılmış ve kendi aralarında yeniden bir karşılaştırma yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda, eski yeni arasındaki uyumun hangi yaklaşımlarla sağlanabileceği, ilgili kurum ve kuruluşların üzerine düşen görevler tanımlanmış ve kültürel örgütlenme, bilinçlenme ve imge yaratma açısından yeni yapılar için yapılabilecek çalışmalar belirlenmiştir.

Aydın (Aydın, 1998) tarafından 1998 yılında tamamlanan “Tarihi Çevre İçinde Yeni Yapılaşmaların Uygulama Sonuçları” isimli yüksek lisans tezi çalışmasında; farklı bölgelerde tespit edilen yeni yapılara ilişkin oluşturulan, kütleli ve cephesel elemanların incelendiği kimlik kartı ile yeni yapılar değerlendirilmiş ve aynısını yapma, uyumlu yapma (benzetme, etkisizleştirme/yansızlaştırma, yorumlama) ve zıttını yapma olmak üzere üç farklı tasarım yaklaşımı açısından sınıflandırılmıştır.

Tezcan (Tezcan, 1999) tarafından 1999 yılında tamamlanan “Özgün Çevrelerde Tarihi ve Kültürel Mirasın Sürdürülebilirliği ve Yeni Binaların Kent Kimliği ve Kentsel Süreklilik Üzerine Etkileri” isimli yüksek lisans tez çalışmasında; tarihi çevre, tarihi süreklilik, yeni binaların kent kimliği ve kentsel süreklilik üzerindeki etkileri üzerine yapılan incelemelerin ardından çeşitli örnekler incelenmiş ve mimarların bu süreçte yaşanan eski kentin değerini halka hissettirerek, kentsel dokuyu ve kimliği olumlu değişimlere değil ama yozlaşmaya ve bozulmalara karşı korumuş olmaları gerektiğine vurgu yapmaktadır.

Karakul (Karakul, 2002) tarafından 2002 yılında tamamlanan “Eski Yerleşimlerde Yeni Yapılar: Amasya Yalıboyu Evleri” isimli yüksek lisans tez çalışmasında; seçilen Amasya Bölgesine özgü geleneksel özelliklerini koruyan Yalıboyu Evlerinin, tarihsel evrim sürecinde tipolojik özelliklerini saptamak üzere, alanın fiziksel, sosyal özellikleri ve kentsel ve mimari özellikleri incelenmiştir. Çalışma alanına özgü yaşama kültürünün yeni tasarımlarda sürdürülebilir özellikleri değerlendirilmiş, fiziksel ve sosyal yönleriyle karmaşık bir yapı sergileyen yaşama kültürünün sürdürülmesinin önemi vurgulanmıştır. Sonuç olarak, geleneksel dokuda yeni yapı tasarımının dokulara özgü özellikleri ve sürekli evrim süreçlerini gözeterek yaratıcı bir çalışma süreci vurgulanmıştır.

Kaynarca (Kaynarca, 2003) tarafından 2003 yılında tamamlanan “Geleneksel Yerleşimlerdeki Yeni Yapılaşmada Süreklilik Üzerine Bir Araştırma, Bodrum Örneği”

isimli yüksek lisans tez çalışmasında; tarihi çevreler ve süreklilik kavramları incelenmiş, Bodrum'da sıkı imar kuralları doğrultusunda var olan yeni yapıların doku sürekliliğine etkisi tespit edilmiş, dokuda süreklilik sağlansa da geleneksel yapıların yaşamsal ihtiyaçlardan ortaya çıkma prensibinin yeni yerleşimlerde görülemediği tespit edilmiştir. Yeni yapıların sadece biçimsel açıdan ele alınmasının doğurduğu sonuçlara dikkat çekmektedir.

Bilgiç (Bilgiç, 2004) tarafından 2004 yılında tamamlanan “Bir Kentsel Koruma Problemi Olarak Tarihi Yerleşimlerde Yeni Yapılar: Tarsus Örneği” isimli yüksek lisans tezi çalışmasında; Tarsus'un Kızılmurat Mahallesi çalışma alanı olarak seçilmiş ve yeni yapı prensiplerinin belirlenmesinde yerleşimin kimliği ve yeni bir katman oluşturan mevcut yeni yapılar hakkında bir değerlendirme yapılmış ve çeşitli müdahale kararları geliştirilmiştir.

Özbek (Özbek, 2004) tarafından 2004 yılında tamamlanan “Gelenekselden Türeyen Çağdaş Mardin Konut Yerleşimi” isimli yüksek lisans tez çalışmasında; Mardin mimarisinin diliyle uygunluk gösteren yeni nesil mimarinin oluşturulması amaçlı, geleneksel Mardin Evleri'nin belirlenen tipolojisinden yola çıkarak, yeni konut tipolojileri üretmenin, kent dokusu ile bir araya getirmenin yöntemleri belirlenmiş, alternatif tipolojiler geliştirilmiştir.

Kanat (İdil Kanat Duralı, 2007) tarafından 2007 yılında tamamlanan “Tarihi Çevrede Yeni Yapılaşma Uygulamalarının İrdelenmesi” isimli yüksek lisans tez çalışmasında; tarihi çevre ve yeni yapı arasındaki ilişkilere yönelik yapılan genel değerlendirmenin ardından, incelenen örneklerde tasarımı etkileyen ana unsurlar ortaya çıkarılmıştır.

Enç (Enç, 2009) tarafından 2009 yılında tamamlanan “Tarihi Kent Dokusunda Yeni Yapı Tasarım Ölçütleri ve Fener Senti Örneğinde Uygulanabilirliğinin İrdelenmesi” isimli yüksek lisans tez çalışmasında; tarihi bir çevrede yeni yapı tasarlarken yol gösterici olarak kullanılabilir tasarımların ve yöntemlerinin irdelenmesi ve tarihi dokuya sahip bölgede belirlenen çalışma alanında, bu ölçütler ve yöntemler kullanılarak yeni yapı önerilerinin yapılmasını amaçlanmıştır. Alan çalışmasında Fener Sentiinde belirlenen bölgelerde, yeni yapılaşmaya uygun alanlarda, belirlenen biçimsel ilkeler doğrultusunda (parsel genişliği, cephe yüksekliği, cephe genişliği, cumba-çıkma tipolojisi, pencere-kapı

düzeni, malzeme, işlev) 2 farklı yeni yapı tasarımı önerisi geliştirilmiş; çıkan sonuçlar değerlendirilmiş ve tarihi kentlerde yeni yapı tasarımı söz konusu olduğunda dikkat edilmesi gereken elemanlar saptanmıştır.

Cambaz (Cambaz, 2009) tarafından 2009 yılında tamamlanan “Tarihi Kentsel Mekânlarda Yer Duygusu ve Yeni Yapı Tasarımı İlişkisi üzerine Bir İnceleme” isimli yüksek lisans tezi çalışmasında; tarihi kent ve yer duygusu üzerinde detaylı incelemeler yapılmış, yurt dışı ve yurt içinde çeşitli örnekler yer duygusu ve biçimsel özellikler bağlamında incelenmiş ve ileride yapılacak yeni yapılar için yer duygusunun devamlılığını temel alan tasarım yöntemi önerileri belirlenmiştir.

Düzgün (Hande Düzgün, 2010) tarafından 2010 yılında tamamlanan “Tarihi Çevrelerde Yeni Yapı Tasarımında Kabuk - Bağlam İlişkisinin Temel ve Güncel Tasarım Kavramları Açısından İncelenmesi” isimli yüksek lisans tez çalışmasında; yapı kabuğu ve bağlam ilişkisi ölçü-oran, ışık ve renk, doku, biçim, ritim-tekrar, hareket, koram, egemenlik, denge, birlik, şeffaflık, iç-dış geçişlilik, masiflik, katmanlaşma, esneklik, akışkanlık, malzemede soyutluluk, materyalite, metafor-mecaz, karmaşıklık, simgesellik gibi kavramlarla birlikte değerlendirilmiş; yine bu kavramlar çerçevesinde uyumlu yapma, zıtlık, taklit tasarım yaklaşımları incelenmiştir. Bu başlıklar çerçevesinde çeşitli örnekler incelenmiş ve bu incelemeler ile yeni yapının yapı kabuğunun ve biçimlenişinin tasarlama ve değerlendirme sürecinin mümkün olacağına dikkat çekmektedir.

Hacıoğlu (Hacıoğlu, 2010) tarafından 2010 yılında tamamlanan “Tarihi Çevrede Yasal Düzenlemelerin Mimari Tasarım Üzerindeki Etkilerinin Değerlendirilmesi: İstanbul Yarımada Örneği” isimli yüksek lisans tezi çalışmasında; tarihi çevrede mimari tasarım olgusu incelenmiş; ilgili uluslararası düzenlemeler değerlendirilmiş; Türkiye’deki aktörler ve etkili olan yasal düzenlemeler çıkarılmış ve Tarihi Yarımada üzerinde örneklendirilmiştir.

Can (Can, 2011) tarafından 2011 yılında tamamlanan “Tarihi Çevrede Yeni Yapılaşma Koşulları ve Kadıköy-Rasimpaşa Mahallesi Örneği” isimli yüksek lisans tezi çalışmasında tarihi çevrede yeni yapı tasarımı yaklaşımları yeni yöreselcilik, tarihselcilik, bağlamsal, mekâncılık, ekolojik yaklaşımlar ve kuralcı yaklaşımlar başlıkları altında irdelenmiş olup Dünya’da tarihsel süreç içerisinde örnekler ile desteklenmiştir; ardından alan çalışmasında

ilişkili yasal düzenlemeler doğrultusunda eski yapılar ve yeni yapılar görsel ilişkiler üzerinden ele alınmıştır. Öneriler bölümünde ise yeni yapılara ilişkin; tarihi çevre ile uyumlu olma, taklit olmama, yeni yapılara yönelik kentsel tasarım rehberi hazırlanması, yasal ve ekonomik desteklerin sağlanması önerileri geliştirilmiştir.

Yüceer ve İpekoğlu (Yüceer & İpekoğlu, 2012) tarafından 2012 yılında yayınlanan “Tarihi Yapılara Ek Yeni Yapılar İçin Mimari Tespit Yöntemi” isimli makalede; tarihi bir yapıya eklenmiş yeni yapı arasındaki ilişkileri tespit etmek amaçlı, yapının çevresi ve ortam ile ilişkisinin analizi, yerleşim alanı içerisindeki ilişki analizi, kütle ilişkisi, cephe ilişkisi olmak üzere dört başlıktan oluşan bir yöntem önerilmiş ve örneklandırılmıştır. Ayrıca çalışmada, yeni yapının tarihi yapıya verdiği değer analiz ölçütleri olarak; mimari, kültürel, bağlamsal, özgünlük, çağdaş önem derecesi başlıkları belirlenmiştir. Yapılan çalışma sonucunda ise tarihi yapının karakterinin korunması, ölçek, ölçü, renk ve materyal ile tarihi yapının karakteri ile uyum içerisinde olması gerektiği sonucunda varılmıştır. Ayrıca yeni yapıların tersinebilir olması gerektiğine vurgu yapılmıştır. Kaldırıldıkları takdirde eski yapının zarar görmemesi gerektiğine dikkat çekilmiştir.

Akbiyık (Akbiyık, 2013) tarafından 2013 yılında tamamlanan “Tarihi Çevrede Yeni Yapı Olgusu ve Bağlam İlişkisinin Güncel Uygulamalar Üzerinden İrdelenmesi” isimli yüksek lisans tezi çalışmasında; tarihi çevre ve yeni yapı üzerine yapılan genel değerlendirmelerin ardından; öykünme, saygılı, zıtlık, taklit olmak üzere dört farklı tasarım yaklaşımı belirlenmiş ve bu yaklaşımlarla ilişkili örnekler incelenerek, tarihi kente etkileri değerlendirilmiştir.

Bayraktar (Gülten Bayraktar, 2015) tarafından 2015 yılında tamamlanan “Tarihi Çevrede Değişim Olgusunun Yeni Doku ve Yeni Yapı Tasarımı Bağlamında Değerlendirilmesi-İstanbul Beyoğlu Demirören AVM Örneği” isimli yüksek lisans tezi çalışmasında; tarihi çevrede koruma ve yeni yapı problemi üzerine yapılan incelemelerin ardından; alan çalışmasında Beyoğlu Kentsel Sit Alanı fiziksel, işlevsel, sosyal açıdan analiz edilmiş ve kütleli ve cephe örgü sistemleri incelemeleri gerçekleştirilmiş ve Demirören AVM ve çevresi yine aynı bağlamda değerlendirilmiştir.

Kılıç (Kılıç, 2015) tarafından 2015 yılında tamamlanan “Tarihi Çevrede Yeni Yapı-Yeni Ek Bağlamında Norman Foster Yapıları” isimli tez çalışmasında; tarihi çevrede yeni yapı

tasarımlarını mimarın tutumu ile okumak amaçlanmış ve Norman Foster yapıları üzerinden değerlendirilmiştir.

Groat (Groat, 1983) tarafından 1983 yılında yayınlanan “Eskiye Yeniye Uygun Yapma Üzerine Ölçütler” isimli makalesinde yeni yapı ve eski yapı arasında karşılaştırmaya gidilebilecek biçimsel kurallar ve etkenler tespit edilmiştir.

Madran (Madran, 2001) tarafından 2001 yılında yayınlanan “Koruma İmar Planları ve Antalya Kaleiçi Örneği” isimli makalede; Antalya Kaleiçi Koruma Amaçlı İmar Planı şartlarının rahatlatılmış olmasına rağmen, yapılan tasarımların yine de taklit olduğuna vurgu yapmaktadır.

Kurrent (Kurrent, 2001) tarafından 2001 yılında yayınlanan “Eski Bir Çevrede Yeni Yapılaşma” isimli makalesinde; tarihi çevrede tasarlanacak yeni yapıların benzerlik ilişkisinin kurulması esnasında kullanılacak yöntemleri değerlendirmiştir.

Sellers (Oliver Sellers, 2006) tarafından 2006 yılında yayınlanan “Yeni Yapıların Tarihi Alanlarda Düzenlenmesi” isimli çalışmada; Boston’ın üç bölgesinde (Back Bay, North End, South End) yapılan araştırmada, yasal düzenlemelerde az kısıtlayıcı ve çok kısıtlayıcı düzenlemelerin aynı sonuçları verdiği, fakat ortalama düzeyde, ılımlı yaklaşımlarla düzenleyici kuralların tarihi çevrede beklenen tasarımları yönettiği tespit edilmiştir. Beklenen iyi yeni tasarımları elde etmenin düzenlemelerde yatmadığını en azından tam anlamı ile olmadığını söylemektedir. Çünkü orta düzeyde düzenlemeler bağlamcı mimarlığı, az ve çok düzenleyici kurallar tarihselci yaklaşımı doğurmaktadır savını ortaya koymaktadır.

Alderson (Alderson, 2006) tarafından 2006 yılında yayınlanan “Bağlama Sorumluluk: Tarihi Kentlerin Değişimine Uygun Değişen Perspektifler” isimli makalede; Tarihi çevrelerin sürdürülebilirliğinin değişim ile karşılıklı olması durumunda, bu değişimin statik, durağan ve dinamik kent karakterinde uygun bir dengeyi ve farklı bir bağlamdan diğer bağlama bir eşik olmayı başaracağını belirtmektedir.

Öymen Gür (Öymen Gür, 2007) tarafından 2007 yılında yayınlanan “Mimarlıkta Taklit: Eski Türkü-Yeni Aranjman” isimli makalede; taklidin bir mimari gelenek olduğuna,

mimarlık tarihi süreci içerisinde farklı kentlerde, yaklaşımlarda hep karşımıza çıktığına vurgu yapmakta ve taklidin mimari uygulamaların ve eğitim sisteminin doğasında olduğuna ve sorunun kimlik arayışında yatmadığı, estetik düzeyele ilişkili olduğuna dikkat çekmektedir.

Vanlı (Vanlı, 2007) tarafından 2007 yılında yayınlanan “Daha İyi Yapılamaz Saplantısı: Tarihte Kültürel Ortaklık ve Taklit Üzerine Düşünceler” isimli makalesinde; taklidin insan doğasında var olduğuna ve her yapılan tasarımda bir taklidin olduğuna dikkat çekmekte; tarihi çevrelerde ise yeni ile eski arasındaki içerik ilişkisine dikkat çekmektedir.

Dittmark (Dittmark, 2008) tarafından 2008 yılında yayınlanan “Kentleşmede ve Mimaride Devamlılık ve Bağlam: Geleneği Dürüstçe Yaşamak” adlı makalesinde, tarihi kentlerde bölgesel özelliklerin tıpkı eski yapılarda olduğu gibi zenginleşerek, geleneksel zanaat yeteneklerinin yeniden keşfedilmesi ve yeni binalarda vücut bulması ile yapıların doğru ve belirli bir zamana ait olmayan yöntemlerle sadece güzellik için değil aynı zamanda çevrenin yararına bir öneri olarak kullanılabilmesine dikkat çeker.

Thurley (Thurley, 2008) tarafından 2008 yılında yayınlanan “Eski ile Uyum İçerisinde Yeni” isimli makalede; eski bir çevrenin yakınında ya da içinde tasarlanan yeni mimarinin kabul edilmesinin bağlamla ilişkili olarak geliştiğine fakat korunan bir yapı veya onunla ilişkili olan yeni yapının kabul edilebilir olması için ne kadar bağlamsal olması gerektiği sorusuna English Heritage tarafından oluşturulan; arsa değeri, değişimin maliyeti ve yasa ve yönetmeliklerin etkisi ve tasarım ile ilişkili olmak üzere üç başlığın cevap olabileceğine dikkat çekmektedir.

Smith (Smith, 2008b) tarafından 2008 yılında yayınlanan “Kent Eski ve Yeni” isimli makalede; eski ile yeni arasındaki ilişkiyi; yüzyıllardır bağlama karşı sorumluluk duymanın akla gelebilecek çeşitlilikleri kapsadığını belirtmekte; bazı bağlamlar dokunulmazlık tehlikesi ile karşı karşıya kalırken, bazı bağlamlar harabeye dönüşmektedir; bazı bağlamlar diğerleri ile eşit kaliteye sahip olmasına rağmen yok sayılırken, bazı bağlamlar yeni tasarımlar için bir öz sağlamaktadır yorumu üzerinden değerlendirme yapmaktadır.

Önal ve Akdemir (Önal & Akdemir, 2015) tarafından 2015 yılında yayınlanan “Yeni Eski ile Karşılaşınca: Turku Kent Kütüphanesi” isimli makalede, tek bir yapı örneği üzerinde eski ile yeni arasında kurulan işlevsel ve biçimsel ilişki değerlendirilmekte ve olumlu bulunmaktadır.

Khalaf (Khalaf, 2016) tarafından 2016 yılında yayınlanmış olduğu “Eski Olandan Yeni Mimariyi Ayırmak” adlı makalede; yeni yapılarda belirleyici olan uluslararası anlaşmalar, düzenlemeler değerlendirilmiş ve tarafsız olana göre benzer olanın genellikle daha yerel ve subjektif olan olduğu; buna rağmen özenli olanın, uygunluğun sadece basit bir görsel yargı olamayacağı çünkü yeni mimarının eski üzerindeki etkisinin sadece görsel değil aynı zamanda insanla ve biyofizikle ilgili olduğu; başka bir deyişle uygunluğun kültürel, sosyal ve çevresel bir yargı olacağına dikkat çekmektedir.

Ptichnikova (Ptichnikova, 2016) tarafından 2016 yılında tamamlanan “Rusya Tarihi Kent Merkezlerinde Yüksek Katlı Yapılar” isimli makalesinde; Rusya’da tarihi kent merkezlerinde tasarlanan yüksek katlı binaların kent ve gökyüzü arasında oluşan çizginin karakterinde yarattığı değişimlerin olumsuz etkilerine ve bu etkilerin tarihi merkezlerde yeni tipolojiler, yüksek katlı yapıların görüntüsü, tarihi panoramanın istilası, tarihi yapıların yok edilmesi, doğal peyzajın baskılanması ile ortaya çıktığına vurgu yapılmıştır.

Brolin (Brolin, 1980) tarafından 1980 yılında tamamlanan “Bağlamda Mimarlık: Yeni Yapıları Eskiye Uygun Yapmak” adlı kitabında; tarihi çevrelerde yeni yapılar örnekler üzerinden incelenmiştir. Bu inceleme başarılı tarihi örnekler; diğer yeni yapılar ve yeni yapılar; yeni ve eski üzerindeki zıtlık açısından Modernist bakış açısı; yakınındaki yapılar ile yeni yapılar; komşu yapılar veya bölgesel yaklaşımlar ile yeni yapılar; eski simge yapılar ile yeni yapılar; küçük yapılar ile büyük yapılar ve anıtlar başlıkları altında incelenmiş olup sonuç bölümünde yaklaşımlar ve yöntemleri üzerine çalışmalara yer verilmiştir.

Beasley (Beasley, 1998) tarafından 1998 yılında tamamlanan “Tasarım ve Gelişme: Tarihi Komşuları ile Uyumlu Ara Yapılar” isimli kitapta; tarihi çevrelerde yeni yapı tasarımları söz konusu olduğu zaman sürecin doğru yönetilmesi için çeşitli adımlar belirlenmiştir. Bu aşamalar; projenin amaçlarının belirlenmesi; proje alanının araştırılması; komşu ilişkilerin ve piyasanın araştırılması; geliştirme ve araştırma ekibinin oluşturulması ve finansman

sağlanması; proje programının oluşturulması; bir mimar ile anlaşılması; tasarım süreci; yapım aşaması olarak belirlenmiştir.

Kodmany ve Ali (Al Kodmany & Ali, 2013) tarafından 2013 yılında tamamlanan “Kentlerin Geleceği: Yüksek Katlı Yapılar ve Kentsel Tasarım” isimli kitapta; tarihi kentlerde yeni yapılara ilişkin; yapılı çevreler bağlama zamana dayanan, sosyal, kültürel ve politik yapılarıdır; yeni gelişmelerin entegre edilmesi ortak sosyal değer, politik yapının ve kentin geleceği üzerine bir ortak vizyonun yansıtılması sürecidir; birçok kent, kente zarar vermeden gelişebilecek yeni değişmelerle ilgili politikaların eksikliğinin sonucunu yaşamaktadır; bu politikalar koruma üzerine çalışan profesyoneller, planlamacılar, sivil toplum kuruluşları, hükümet yetkilileri, yerel yönetimler, UNESCO gibi birçok kurum aracılığıyla oluşturulur; bu ortak çalışmada statü, güç, bilgi, uzmanlık ve ilgili alanların farklılıklarından dolayı iş karmaşıklaşır şeklinde düşüncelerini aktarmaktadır.

2. TARİHİ KENTLERDE YENİ YAPI TASARIMI ÜZERİNE İNCELEME ve DEĞERLENDİRME

Bu başlık altında, konuya yönelik yöntemin belirlenmesini etkileyecek olan ve kentsel sit alanlarında yeni yapı tartışmasının neden var olduğunu, özgünlük ile ilişkisi ve gerekliliğini açıklamak amaçlı kuramsal çalışmalara ve analizlere yer verilecektir. Yapılan literatür çalışması doğrultusunda elde edilen veriler aracılığı ile tarihi çevrelerin değeri, korunmasının önemi ve sürdürülebilirliği; tarihi çevrelerde yeni yapı tasarım sürecinin ve tasarımlarının tarihi süreç içerisinde nasıl değerlendirildiği ve ele alındığı; konuya ilişkin mimarlık alanına etki eden kişiler tarafından belirtilen düşünceler ve uygulamalar; özgünlük, mimarlıkta özgünlük, tarihi çevrenin özgünlüğü ve tarihi çevrede yeni yapıların özgünlüğü kavramlarının literatürde ele alınma biçimleri ve birbirleri ile ilişkileri; tarihi çevrede yeni yapı ve yeni özgün tasarım süreçleri etkileyen faktörler, tasarım sürecini etkileyen veriler; kentsel sit alanlarında yeni yapı ve özgün yeni yapı tasarım süreçlerinde karşılaşılan mimari yaklaşımlar, bu yaklaşımları etkileyen faktörler ve bu faktörlerin yeni özgün yapı tasarım sürecini etkileyen faktörler ile ilişkisi konuları tartışılacaktır.

2.1. Tarihi Çevrelerin ve Kentsel Sit Alanlarının Önemi, Korunması ve Sürdürülebilirliği

Tarihi çevre, geleneksel mimari ve çevre, tarihi yerleşimler, kentsel sit alanı gibi kavramlar benzer anlamlarda birbirlerinin yerine kullanılan tanımlamalardır. Bu kavramlara ilişkin farklı kaynaklarda birbirine benzer tanımlamalar yapıldığı görülmüştür.

1987 yılında kabul edilen Washington Tüzüğü'nde tarihi çevrelere ilişkin, hem tarihi belge olma niteliği hem de geleneksel kent kültürüne ait değerleri barındırma özelliğine dikkat çekilmektedir (Washington Tüzüğü, 1987).

1999 yılında kabul edilen ICOMOS Geleneksel Mimari Miras Tüzüğü'nde geleneksel yerleşimlere ilişkin, "Toplumun özelliklerini yansıtan ve çekici bir ürün olarak kabul edilir. Ciddi görünmez, ama düzenlidir. Faydacı olmasının yanı sıra, ilgi çekici ve güzeldir. Hem çağdaş yaşamın ilgi odağı hem de toplumun geçmişinin bir belgesidir. İnsan eseri ve zamanının ürünüdür." şeklinde bir tanımlama yapılmakta ve geleneksel yapıların "Toplumca paylaşılan bir yapı geleneği; çevreye uygun yöresel veya bölgesel bir kimlik; üslup, biçim ve görünüş tutarlılığı veya geleneksel yapı türlerine bağlılık; anonim olarak

aktarılan geleneksel tasarım ve yapı ustalığı; işlevsel, sosyal ve çevresel kısıtlamalara etkin olarak cevap verebilme; geleneksel yapım sistemlerinin ve zanaatlarının etkin uygulaması” özellikleri ile tanındığına dikkat çekmektedir (ICOMOS Geleneksel Mimari Miras Tüzüğü, 1999).

Bu tanımlar üzerinden bir tanım geliştirecek olursak; tarihi çevrelerin, toplumsal, kültürel, tarihi değerlerin bir arada bulunduğu; toplumun geçmişinin bir belgesi olan; toplumsal gelişim ve değişim üzerine bir veri, toplum için (daimi ve geçici kullanıcılar) aidiyet duygusu oluşturan; çevresel, toplumsal verilerin bir araya gelmesi ile oluşturulmuş; çevrecilik, faydacılık, işlevsellik, ekonomiklik, sürdürülebilirlik¹ değeri taşıyan, özel yerleşimler olarak karşımıza çıkan yerleşimlerdir; şeklinde tanımlamak mümkün gözükmektedir.

Birçok değeri aynı anda bünyesinde bulunduran tarihi çevrelerin korunması ise, tarihi çevreleri tanımlamanın ötesinde bir konudur. Koruma eyleminin doğru yapılabilmesi, sadece bir kurumun ya da bir mimarın çabası ile değil, kent kullanıcıları ile birlikte, herkes ile gerçekleştirilmelidir. Korumanın gerçekleştirilmesi için neden korumamız gerektiğini anlamamız oldukça önemlidir.

1968 yılında UNESCO tarafından oluşturulan Kamusal veya Özel Yapım Çalışmalarınca Tehdit Edilen Kültürel Varlıkların Korunmasına İlişkin Tavsiye Kararlarında; kültürel varlıkların farklı geleneklere ve geçmişteki düşünsel başarılarla şahit olduğu ve dolayısıyla dünya halklarının karakterinin çok önemli bir unsurunu oluşturduğuna; bu varlıkların tarihi ve sanatsal önem derecelerine göre mümkün olduğu ölçüde korumanın ve böylece halkların kendi saygınlıklarının bilincine varmalarını sağlamak amaçlı kültürel varlıkların taşıdığı önemin ve mesajın halkların ruhunun bir parçası haline getirmenin önemine; kültürel varlıkları korumanın ve erişilebilir hale getirmenin; halklar arasında karşılıklı anlayışı desteklemede ve barış hedefine ulaşmada önemli bir yöntem olduğuna ve tarihin

¹ Tarihi çevrelerin çevrecilik, faydacılık, işlevsellik, ekonomiklik, sürdürülebilirlik özellikleri ile, (izlenen çeşitli tarihi çevrelerin değerlendirilmesi sonucunda) çevresel veriler olan topografyanın yapısı, su kaynaklarının kullanımı, tarım arazilerinin değerlendirilmesi, doğal afetlere göre şekillenme ve bu etkilenen yerleşim yerine etkisi; aile yapısı, gelenek ve görenekler, yaşam biçimini kapsayan kültürel değerlerin etkisi, doğal kaynak ve malzemelerin kullanımı, yapı birimlerinin birbirine göre konumlanma biçimleri, doğal verilerin etkin bir şekilde kullanılması gibi bir çok özellik özetlenmeye çalışılmıştır. Bir tarihi çevrede bu özelliklerin varlığına ilişkin bilgiye lisans döneminde Safranbolu’da yapılan çalışmalar ile ulaşılmıştır.

her dönemine ait kültürel varlıklar aracılığı ile olumlu ve ilham verici bir ortamın varlığının sağlanabileceğine vurgu yapılmaktadır (Öz & Güner, 2007).

Hobson (Hobson, 2004), koruma kavramını, tarihi anıtlarla ilişki içerisinde olmanın bir yolu olarak görmekte ve eski binaların korunması gerektiğine dair oluşturulan fikrin çağımızda kültürel olarak kararlaştırılan bir davranış, tutum olduğuna ve koruma olgusunun politikalar ve kontrol mekanizmaları için bir çerçeve çizerken, temelde geçmişe karşı daha derin kültürel davranışların bir yansıması olduğuna dikkat çekmektedir.

Fitch (Fitch, 2001), kendi kitabında korumanın fiziksel ve kültürel mirası gelecek nesillere aktarmak için ve kişilerin, toplumların yabancılaşmaya karşı duracağı bir araç olarak değerlendirmektedir.

Alberti (Albert, 1988), tarihi binaları sahip oldukları üstün mimari değerleri ve tarihsel değerleri nedeni ile korumak gerektiğine vurgu yapar.

Ruskin (Ruskin, 1889), hem tarihi bir yapı ve çevrenin özellikleri, tanımı hem de korunmasına ilişkin; mimarlığın tarihsel süreçte oluştuğu ve korunması gerektiğine vurgu yaparken; ulusal mimarlığın önemsenmemesinin mümkün olamayacağını; bugüne güç veren, geçmişe dair bilgilerimizi canlı tutan veya mevcut/günümüz tahammülleri için dayanma gücü veren ulusal mimarlığa karşı iki sorumluluğumuz olduğunu, birincisinin bugünün mimarlığını tarihle birlikte yorumlamak, ikincisinin ise geçmişe ait olan mirası korumak olduğunu savunur ve tarihi bir binanın ihtişamının, öneminin malzemesinden, kullanılan pahada değerli elemanlarından gelmediğini, kendi döneminden, yaşanmışlıklarından ve kurduğu ilişkilerden geldiğini; bir yapının duvarlarında insanlık tarihinin geçirdiği süreçleri hissetmenin mümkün olduğunu; bu önem ve ihtişamın insana karşı kalıcı bir tanık olduğunu; her şeyle oluşturduğu geçişken karakterin çelişkili yapısının, mevsimlerin ve zamanın geçmesi ile doğan güçten geldiğini; yapının kendi heykelsi şeklini zorlu bir şekilde bir süre devam ettirdiğini; unutulmuş ve birbirini takip eden dönemlerle ilişki kurduğunu ve kimliğini oluşturduğunu; o ihtişam ve önemin gerçek ışık, renk ve zamanda bırakılan izden geldiğini ve bir binanın bu karakteri kabul edene kadar değil; ona bir şöhret emanet edilinceye ve insanlar tarafından kutsallaştırılınca kadar, duvarları acıya tanıklık edinceye ve onun sütunları ölümünün gölgesinde yükselinceye

kadar devam edeceğini ifade ettiği, duyguları harekete geçiren (dramatik) bir anlatım gerçekleştirir.

Viollet –le-Duc (Viollet le Duc, 1875) ise kitabında; geçmişin değiştirilemeyeceğine; fakat bizim dikkatle ve dürüstlikle üzerinde çalışmamız, ona değer vermemiz gerektiğine ve bu çalışmaların çağın mimarisine yön verebilmemiz için bize ulaştığına; bu durumun onu yeniden canlandıracağımız anlamına gelmediğine fakat onu anlamamız ve kendi görevlerimizi yerine getirmemiz için ona akıllıca davranmamız gerektiğine vurgu yapar.

Giedion (Giedion, 1964); fiziki mekân kavramını, görme ve dokunma suretiyle dış dünya ile ilişki kurarken bir bilinçlenme olarak değerlendirmekte; insanda bu kavramın gelişmesi ile kendi yapısında var olan tutuculuğun da ortaya çıktığını ve önemsenen yapı ve nesnelerin korunması için bir gayret sarf edildiğine dikkat çekmektedir.

Erder (Erder, 1971, 1975) iki farklı kitabında da günümüz modern koruma anlayışı yerleşinceye kadar farklı dönemlerde, toplumlarda farklı amaçlarla koruma ilkelerinin geliştirildiğine değinmektedir. Ön Asya ve Mısır'a ait örneklerde, bir fikir, olay veya şahsa ait anıtları koruma ve devam ettirme kaygısının genellikle dini inançlar ve törenlerine bağlı olarak geliştiğine dikkat çeker. Roma ve Helen'de ise tarih içerisinde farklı yaklaşımlarla karşılaşmıştır. Zenginlik göstergesi olduğu için sanat eserlerini, atalarına ait olduğu için duyulan saygıdan kaynaklı koruma eylemi; ekonomik ve politik sebeplerden kaynaklı var olan yapıların yeniden kullanılmasının artı değer sağlaması; dini sebeplerle özellikle dini yapıların korunması; savaşlarla verilen hasarların durdurulması ve geri döndürülmesi; geçmiş dönemlere yaşanan tutku ve bağlılık; dışarıdan bölgeye insan çekmek gibi birçok farklı sebebin varlığına dikkat çekmektedir.

Tunçer (Tunçer, 2014); koruma kavramına ilişkin düşüncelerini şu cümlelerle aktarmaktadır: “ Kültürel mirasın korunmasındaki önem sadece geçmiş değerlerimizi gelecek kuşaklara tanıtabilmek amacıyla sınırlandırılmaz. Geçmiş birikimin geleceğin yaratılmasında en önemli kaynak olarak değerlendirilmesi yaşamsal bir zorunluluktur. Kişilikli bir toplum olarak gelişebilmek için ulusların kültürel kimliklerini yeni yaşam çevreleriyle entegre etmeleri önem kazanmaktadır. Mimarlıkta ve şehircilikte ulusal ve tarihsel değerleri dikkate almadan gerçekleştirilecek modern oluşumlar toplumda yabancılaşmayı hazırlamaktadır. Farklı kültürlerin kültürel mirasını, aynı dikkat ve

saygınlık içinde korumak, globalleşen dünyada barış ve kardeşlik duygularının kökleşmesini sağlayacak, hem de farklı kültürlerin birbirlerine olan etkileşimi ile zengin ve çok renkli bir kültür mozağının gelişmesinde itici bir güç oluşturacaktır.”

Çolak (Çolak, 2015) ise kültür ve tabiat varlıklarının korunmasının hem milli kültür ve tarih hem de insanlık tarihi bakımından önemini detaylı bir şekilde açıklamaktadır. Bir ülkenin sahip olduğu kültür ve tabiat değerleri aynı zamanda insanlığın ortak mirası olarak önem taşımaktadır.

Gemini, (Gemini, 2001) yazısında, korumanın insanlığın gelişimi için olması gerektiğine vurgu yapar ve bir toplumun devamı, uygar olmak, küreselleşen dünyada varlığımızı sürdürebilmek için, toplumlara bir gelecek oluşturabilmek ve yeni problemlere çözüm bulabilmek için korumamız gerektiğine dikkat çeker.

1964 yılında yayınlanan Venedik Tüzüğü'nün (VENEDİK TÜZÜĞÜ, 1964) girişi tarihi anıtların tüm insanlığın ortak mirası olarak kabul edildiği şu cümleler ile başlamaktadır; İnsan kuşaklarının tarihi anıtları, geçmişten bir bilgi taşıyarak günümüze eski geleneklerin yaşayan tanıkları olarak gelmektedir. İnsanlar, insani değerlerin bütünlüğünde gittikçe daha çok bilinçlenmekte ve eski anıtları ortak miras saymaktadır. Onları gelecek kuşaklara sağ salım ulaştırmak sorumluluğu iyice anlaşılmalıdır. Orijinal zenginliklere zarar vermeden onları bizden sonrakilere geçirmek görevimizdir. Eski yapıların korunması ve onarımıyla ilkeler üzerine karara varmak ve bunları uluslararası bir temele yerleştirmek şarttır. Böylece her ülke, kendi kültür ve gelenekleri çerçevesinde bu planı uygulamak sorumluluğunu hissedecektir.

Bektaş (Bektaş, 1992) ise kitabında; koruma düşüncesinin insanın bugünün ve geleceğin sorumluluğunu alarak taşıması gerektiğine; koruma eyleminin kenti dondurarak değil sürdürülebilirliğinin sağlanması ile olabileceğine; asıl korunacak olanın yaratma beceresi, biçimi ve yaşamın kendisinin olduğuna dikkat çekmektedir. Düşüncesine göre koruma ve onarım önce o bölgede yaşayan insanın yaşam koşullarını, aidiyet duygusunu, varlığını devam ettirebilmesi için yapılmalıdır.

UNESCO tarafından; kültürün, toplum veya bir sosyal gruba özgü manevi, maddi, entelektüel ve duygusal özelliklerin tümü olarak kabul edilmesi gerektiğine, sanat ve

edebiyatın yanı sıra yaşam biçimi ve değerler sistemi, gelenekler ve inançları da kuşattığına; kültürün kimlik, sosyal uyum ve bilgi tabanlı ekonominin gelişmesi konularında güncel tartışmaların merkezinde yer aldığına; karşılıklı güven ve anlayış çerçevesinde kültürel çeşitliliğe saygı, hoşgörü, diyalog ve işbirliğinin uluslararası düzeyde barış ve güvenliğin en iyi garantisi olduğuna; kültürel çeşitliliğin tanınması, insanlığın birlik bilinci ve kültürlerarası değişimin gelişmesi temelinde dayanışmasının yer aldığına; hızla gelişen bilgi ve iletişim teknolojileri ile kolaylaşan küreselleşen süreçleri her ne kadar kültürel çeşitlilik açısından bir güçlüğü temsil etse de kültürel ve medeniyetler arası diyaloglar için yenilenen koşullar yarattığına vurgu yapılmaktadır (UNESCO, 2001) ve kültürel sürdürülebilirliğin bir aracı olan tarihi çevrelerin yani somut kültürel mirasın varlığının korunmasının ve değişen toplumsal, çevresel, teknolojik değerler ile etkileşim içerisinde olarak sürdürülebilirliğinin sağlanmasının önemine, aşağıdaki maddeler ile dikkat çekmekte ve düzenlemektedir (UNESCO, 1976):

- Tarihi veya geleneksel alanlar tüm insanlığın günlük çevrelerinin bir parçası ve bu alanların tarihin yaşayan temsilcileridir, toplumların farklılığına uyum sağlayabilmek için gerekli olan hayati çeşitlilik arka fonunu oluşturmaktadır ve böylece değer kazanmakta ve insani bir boyut edinmektedir;
- Tarihi veya geleneksel alanlar zenginlik, kültürel, dini ve sosyal faaliyetler çerçevesinde yüzyıllar boyunca ayakta kalabilen en somut örneklerdir ve bu alanlar korunarak ve çağdaş toplumların hayatlarına dâhil edilerek şehir planlamasında ve arazi gelişiminde temel etken oluştururlar;
- Tekdüzeleşme ve niteliğinin bozulması tehlikeleriyle karşı karşıya kalan bu geçmiş zaman tanıkları, insanoğlu ve bu alanları hayat tarzlarının ifadesi ve kimliklerinin temel taşlarından biri olarak gören toplumlar için hayati önem taşır;
- Bütün dünyada, tarihi miras, çağdaşlaşma veya genişleme bahanesi, tahrip edilenlerinin göz ardı edilmesi ile yıkılmakta; akıldışı ve uygunsuz yeniden yapımlarla ciddi zarar görmektedir;
- Taşınmaz miras olarak kabul edilen tarihi veya geleneksel alanların yıkımı çoğu zaman, iktisadi kayba sebep olmadığı yerlerde bile toplumsal rahatsızlığa yol açmaktadır;
- Söz konusu durum her yurttaş için sorumluluklar içermektedir ve kamu makamlarına, yalnızca kendilerinin gerçekleştirebilecekleri yükümlülükler ortaya koymaktadır;

- Söz konusu geri getirilemez değerleri, karşı karşıya kaldıkları yıpranma veya tamamen yıkılma tehlikelerine karşı korumak amacıyla, her bir devlet, ivedilikle, tarihî alanları ve çevrelerini ulusal, bölgesel ve yerel planlamaları dâhilinde korumaya almalı ve yaşatacak kapsamlı ve güncel kararlar alması gerekmektedir;
- Birçok durumda mimari miras ve söz konusu mirasın şehirselleşmiş, bölgesel veya yerel planlaması hakkında etkili ve yeterli derecede esnek bir mevzuat çoğu zaman var olmamaktadır, düzenlenmelidir.

Günümüzün koruma anlayışına ulaşıncaya kadar geçirilen evreleri, Jokilehto yaptığı çalışmada (Jokilehto, 1986) üç farklı başlık altında toplamıştır.

- Geleneksel yaklaşım; tarihi yapıların kullanım değerlerine sahip olmaya devam ettikçe korunmuş olduğu, toplum var olduğu sürece yapıların varlığının devam etmesinin sağlayan, yıkılmaları için özel bir sebep olmamasından, birçok durumda ortaçağ katedrallerinde olduğu gibi büyük ölçekli yapılarda yeni yapımlar ve değişikliklerin yavaş olmasından kaynaklanan yaklaşımdır. Bazı anıtların, Alois Riegl’inde anma değeri¹ olarak değerlendirdiği şekilde özel bir yeri olabilir.
- İkinci yaklaşım türü, İtalyan Rönesans’ında kabul edilen romantik restorasyon olarak tanımlanabilir. Antik anıtların yıkılmalarının devam ediyor olmasına rağmen, 14. Ve 15. yüzyıllarda Petrarch ve İtalyan hümanistler ve sanatçılar, bu yapıları geçmişin nostaljik kalıntıları, Romanın büyüklüğünü gösteren parçalar olarak kabul etmişlerdir.
- Ardından özgün nesnenin korunması ve yeniden değerlendirilmesini, tarihi tabakalaşmanın ve orijinal malzemesinin korunarak ve tahrifattan kaçınmayı amaçlayan yeni bir anlayış gelişmiştir.

İlerleyen bölümlerde tez konu özelinde isimlerine yer vereceğimiz; Viollet-le-Duc, John Ruskin, William Morris, Leon Battista Alberti; Prosper Merimee, Camillo Boito; Camillo Sitte gibi mimar, düşünür, politikacı kişiler yukarıda bahsi geçen koruma düşüncelerinin gelişmesinde etkili isimler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yukarıdaki tanımlardan da anlaşılacağı üzere koruma sadece basit anlamda geçmişin günümüze aktarılması ile ilişkili değildir ya da sadece gezilip görülecek, vakit geçirilecek

¹ Anma değeri kaynakta yer alan “memorial value” kavramından çevrilmiştir.

alanlar, turistik kentler yaratmak ile ilgili de değildir. Koruma geçmişin günümüze aktarılması ile toplumsal yapıya; gelenek göreneklere; kültüre; yapım sistemlerine, teknolojilerine, malzemelerine, yapı tipolojilerine ve kültür, toplum ve yaşam biçimleri ile ilişkisine dair bilgilerin öğrenilmesi, yeninin, daha iyinin, doğrunun bulunması ve yaşanan çağda yapılacak her yeninin o topluma, kültüre ait olması için bilgi sunulması adına bir araçtır. Koruma; bir adım daha ileriye gidebilmek için, malzeme, teknik, yöntem ve formları anlamak, öğrenmek için olmalı, sürekli aynı şeyleri yeniden keşfetmeyi önlemelidir¹.

Koruma; tarihi çevreden öğrenilen bilgilerin tarihi çevrelerin çağdaş olan ile buluşmasının sağlanmasına olanak tanınması aracılığı ile tarihi çevrelerin sürdürülebilirliğini sağlamaktadır.

Tarihi çevrelerin sürdürülebilirliğinin sağlanması sadece hükümetler ve ilgili kurumlar tarafından gerçekleştirilen koruma politikaları ile ilişkili değildir. Bektaş (Bektaş, 1992) kitabında özellikle korumanın kullanıcı ile sağlanabileceğine bu nedenle gerekli bilgilendirme ve eğitimlerin yapılması gerektiğine vurgu yapmaktadır.

Özellikle tarihi kentlerin korunması ve sürdürülebilirliğin sağlanması için eğitimlerin gerçekleştirilmesi gerektiği ve eğitimlerin nasıl gerçekleşmesi gerektiğine ilişkin, Avrupa Birliği Mevzuatı Kültür ve Çocukla ilgili konsey sonuç belgesi, COE tarafından 1980 yılında düzenlenen Mimarlar, Şehir Planlamacılarına, İnşaat Mühendislerine ve Peyzaj Tasarımcılarına Yönelik Uzmanlık Eğitimine İlişkin İlke Kararları; ICOMOS tarafından 1993 yılında düzenlenen Anıtlar, Yapı Topluluklarının ve Sitlerin Korunması Çerçevesinde Eğitim ve Mesleki Eğitime Yönelik Kılavuzlar; ICCROM tarafından 1993 yılında düzenlenen Anıtlar, Topluluklar ve Alanlara İlişkin Suomenlinna Kararları; COE tarafından 1998 yılında düzenlenen Miras Eğitimine İlişkin Bakanlar Komitesinin Üye Devletlere Tavsiye Kararı No. R (98) 5 vb. birçok düzenleme yer almaktadır.

¹ Mimarlık tarihi araştırmaları incelendiğinde (Erder, 1971, 1975; Middleton & Watkin, 2003; Roth, 2014); her dönemin bir önceki dönemden öğrendiklerini geliştirdiği, eski sistemlerin geliştirildiği tespit edilebilir.

2.2. Tarihi Çevrelerin Korunması ve Sürdürülebilirliğinin Yeni ile İlişkisi

Yeni mimarideki endişe stilistik bir endişe değildir. İsterse çelikten, isterse camdan olsun ya da basit bir ahır yapısı olsun, çevresel etki aynıdır. Yeni mimarinin zorluğu bir tür moderniteyi sembolize etmesidir ve bizim yeni olandan değil tekelci iktidardan korkmamıza sebep olur. Yenilikçi mimari değişimi simgelemektedir ve kültürel oluşumun bir parçası olmalıdır. Kendine özgü yeni mimarinin, tarihi geçmişin değerleri ile uyumlu olduğu algılanan yapıları çevrenin geleceğine dair bir vizyon olmalıdır (MacCormac, 2008).

2006 yılında ICCROM (ICCROM, 2006) tarafından gerçekleştirilen bir seminerde; yeni gelişmelerin önemi ve rekabet gücü; kentsel düzenin korunması ve devamlılığı; toplumsal katılım; yerel ve ulusal yetkililer başlıkları ile üç farklı tema belirlenmiştir. Birinci ve ikinci temalar kapsamında, tarihi kentlerin tanımlanan değerlerinin tehlikeye girmemesi veya yok edilmemesi gerektiğine vurgu yapılmaktadır. UNESCO tarafından gerçekleştirilen Cologne Katedrali, Santa Prisca Kilisesi, Londra Köprüsü, Westminster Sarayı, Avustralya Salzburg kenti tarihi kent merkezi, kiliseleri ile birlikte Avila tarihi kenti gibi Dünya Miras Listesinde yer alan yapı ve kentlerin mevcut durumlarının değerlendirilmesi toplantılarında (UNESCO, 2006, 2007b, 2011) genellikle çağdaş yapılar tarafından tarihi yapı ve kentlerin özgün değerlerinin tehdit edildiğine ve önlem alınması gerektiğine vurgu yapılmaktadır.

Ptichnikova (Ptichnikova, 2016) tarafından yapılan çalışmanın sonucu olarak, Rusya'da tarihi kent merkezlerinde tasarlanan yüksek katlı binaların kent ve gökyüzü arasında oluşan çizginin karakterinde yarattığı değişimlerin olumsuz etkilerinin; tarihi merkezlerde yeni tipolojiler, yüksek katlı yapıların görüntüsü, tarihi panoramanın istilası, tarihi yapıların yok edilmesi, doğal peyzajın baskılanması sonuçları ile ortaya çıktığına vurgu yapılmıştır.

Mimarlık alanında önemli bir kitap olan Katı Olan Herşey Buharlaşıyor'da (Bermann, 421-422, 1994) ise benzer bir yaklaşım paradoksla ifade edilmiştir. Eski çevreyi canlı tutabilmek için elimizden geleni yapmalıyız; çünkü bu eski çevre modern deneyim ve değerleri beslemek açısından benzersiz bir yeteneğe sahiptir. Kentin özgürlüğü, sürekli bir hareket ve değişim ortamında var olan bir düzen, göze çarpmayan ama yoğun ve karmaşık bir yüz yüze iletişim ve paylaşım olarak tanımlanır ve bir paradoks oluşturmaktadır. Kent yaşamında modernlik uğruna yapılması gereken, eskiyi korumak ve yeniyi direnmektir.

Günay (Günay, 1992) ise ülkemizde değişim ve dönüşümler sonucunda kent çeperlerine doğru genişleyen kentlerde, tarihi kentlerin yok olma sürecine girebilme ihtimalinin olduğuna; tarihsel olarak kentlerin yeniden üretilmesinde farklı yaklaşımlar geliştirildiğine; çöküntü bölgelerinin temizlenmesi, yenileme, yeniden geliştirme, sağlıklaştırma, iyileştirme, koruma, canlandırma, yeni yapı ve dokuların uyumu, bezeme gibi farklı eylemlerin yeniden üretme politikaları içinde uygulanmaya konulduğuna; ülkemizde kent makro formlarının uzun dönem yoğun kaldığı, sürekli bir dönüşüm ve değişim yaşandığı bu nedenle kentlerin çepere doğru genişlediği ve bu durumun yapılaşmış alanlarda yaratıcı yeniden üretim süreçlerini tetiklediğine fakat küçük kentlerde yayılmanın yapısal alanlarda gerçekleşerek, tarihsel çevrelerin ölmesi sonucunu da doğurabileceğine; bu nedenle bu tip bölgelerin dikkatle irdelenmesi, sadece yenileme açısından değil koruma politikaları ile desteklenerek kültürel sürdürülebilirlik ile birlikte ele alınması, yeni gelişme alanlarının zaten kullanıcı tarafından doğal süreç içerisinde belirlendiği ve bu nedenle katılımcı planlamanın canlı örneklerinin zaten bu alanlarda yaşadığına dikkat çekmektedir.

Almanya'da inşa edilmeye başlayan yeni yapılara ilişkin ise, Ankara'da açılan Yeni Alman Mimarisi Sergisi'nde konuşma yapan Paul Bonatz (Bonatz, 1943a) tarafından; geçmiş zamanların saygı gösterilen şahitlerinin yanına büyük mağazaların oturtulduğu, kent silüetinin değiştiği vurgulanır ve bu silüetleri çirkin çehre olarak adlandırarak, eski eserler ile yeni eserlerin yan yana geliş biçimlerinden duyulan rahatsızlık dile getirilir.

2007 yılında CABE tarafından basılan (Commision for Architecture and the Built Environment (CABE) & English Heritage, 2007) yayında, meselenin insanlar tarafından değer verilen, anlam yüklenen kentlerin yapısının bozulmaması olduğuna ve aidiyet duygusunun yitirilmesinin nüfus yapısının değişmesine, kentin sahiplenilmemesine sebep olacağına dikkat çekilmekte ve genellikle yapılan hatanın bölgenin değerinin anlaşılması ve bölgenin iyi çalışılmaması olduğunu dile getirmektedir.

Üst paragraflarda belirtilen görüşlerden anlaşılacağı üzere tarihi çevrelerde yeni yapı tasarımlarının oluşturduğu en büyük tehlike, tarihi çevrenin niteliğinin kısmen ya da tamamen bozulmasıdır. Tarihi çevrelerin devamlılığı için yeni olanla buluşması önemli bir ölçüt iken, yaklaşımların nasıl olması gerektiği önem kazanmaktadır. Eğer yaklaşımlar kontrol altına alınmazsa ve her yapının yıkılarak yeniden yapılmasının önü açılırsa kültürel

sürdürülebilirliğin bir aracı olan tarihi çevreler tamamen yok olma tehlikesi ile karşı karşıya kalacaktır. Burada oluşan ikilem farklı görüşlerin doğmasına neden olmuştur.

Tarihi çevrelerin sürdürülebilirliğinin ve aynı zamanda bağlamın korunmasının sağlanması, var olduğu şekli ile korumak ve dokunulmaz bir alan olarak ele almak ya da yeni olan ile doğru bir şekilde iletişim halinde olmasını sağlamak gibi farklı şekillerde yorumlanabilir.

Bu konuda Kurrent (Kurrent, 2001) “Kentlerin yeni ile buluşması ve korunması sanki iki zıt nokta imiş gibi algılansa da aslında birbirini var edebilirler. İki zıt gruba eski iyidir hiç dokunmayalım, tamamen yıkalım ya da taklit edelim gibi üç farklı yöne ayrılmanın dışında bir yol daha var” demektedir.

Bu düşünce ile benzer bir görüşü, daha detaylı bir şekilde Bektaş (Bektaş, 1992); tarihi çevreleri, geçmişi dondurarak, çağın insanı için yaşanmaz kentler haline dönüştürerek, çağı yakalayamayan, yeni ihtiyaçlara karşılık vermeyen kentlerin kendiliğinden yok olmaya mahkûm edildiğine, korumanın var olan kullanıcının kentte kalmasını sağlayarak yapılabileceğine vurgu yapmaktadır. Örnek olarak verdiği koruma ve onarım çalışmalarında “insan için olana” vurgu yapmakta ve eski bir eserin, kentin korunmasının, ancak çağdaş yapı ve ihtiyaçların karşılanması ile olacağına, mevcut insanın çağdaş ihtiyaçlarının yine çağdaş olanla karşılanmasının sonucu olarak insanların yaşadığı, kullandığı yapı ve kenti terk etmeyeceği için kendi kendine zaten onaracağına ve korumanın kendiliğinden gerçekleşeceğine dikkat çekmektedir.

"Yüzyıllardır bağlama karşı sorumluluk duymak akla gelebilecek çeşitlilikleri kapsamaktadır. Bazı bağlamlar dokunulmazlık tehlikesi ile karşı karşıya kalırken, bazı bağlamlar harabeye dönüşmektedir. Bazı bağlamlar diğerleri ile eşit kaliteye sahip olmasına rağmen yok sayılırken, bazı bağlamlar yeni tasarımlar için bir öz sağlamaktadır" (Smith, 2008b).

2005 yılında UNESCO tarafından gerçekleştirilen Yeni Koruma Standartlarına Doğru Dünya Mirası ve Çağdaş Mimari Toplantısında özellikle Almanya State of North Rhine-Westphalia'da yer alan Cologne Cathedral'in etrafında beliren çağdaş mimari eserlerin tehlike yaratabileceği dile getirilmekte fakat sonuç metninde tarihi kentlerdeki gelişmelerin

sürdürülebilir olması gerektiği, sadece modern altyapı ve tesislerin yatırımlarının, kentin miras değeri olan sosyal, kültürel ve ekonomik varlıklara zarar vermeden yapılmasını garantiye almak için bir yol arayışının başlaması gerektiği vurgulanmaktadır (UNESCO, 2005).

Şekil 2.1. Cologne Cathedral (Chapple, n.d.)

2005 yılında UNESCO tarafından gerçekleştirilen toplantıda, tarihi kentsel alanlarının korunması, tarihi kentsel bağlamın çağdaş mimari ile ilişkilendirilmesi ile tamamlanması ve alanların güncellenmesi gerektiği tavsiye kararı olarak alınmıştır (UNESCO World Heritage Committee, 2005).

2013 yılında UNESCO tarafından basılan yayında (UNESCO, 2013b); tarihi kentlerin yaşam döngüsünün devamlılığını sağlamak için; kentte, doğal, kültürel ve insan kaynaklarının tam bir değerlendirmesinin yapılmasının, koruma amaçları ve faaliyetlerine karar verme esnasında katılımcı planlama ve paydaşlar ile istişare yapılmasının, sosyo ekonomik baskılar ve iklimatik değişimlerin etkisi altında tarihi kentsel çevrenin zarar görme olasılığının değerlendirilmesinin, kentsel mirasın değeri ve zarar görebilme durumunun kentsel gelişim ve yeni yapı yapım süreci esnasında yapılan planlarda göz önünde bulundurulmasının, koruma ve gelişim için politika ve eylemlerin önceliklerinin belirlenmesinin, uygun ortaklıkların (kamu-özel gibi) ve yerel yönetimlerin yetki çerçevelerinin iyi belirlenmesinin, farklı aktörler arasında farklı aktivitelerin koordinasyonu için mekanizmaların geliştirilmesinin gerektiği belirtilmekte ve yeni yapılaşma olgusunun kaçınılmaz olduğu fikri üretilmektedir.

2014 yılında gerçekleştirilen Avrupa Miras Forumunda ise; tarihi kentsel bağlamda çağdaş mimarlık konusu ile ilgili yapılan sunumda; çağdaş mimarinin tarihi kentsel alan için bir artı değer oluşturacağı aynı zamanda tarihi çevreninde çağdaş mimari yapının zenginliğini destekleyeceği, tarihi kent ve yeni yapılaşma bölgeleri arasında tampon bölge uygulamalarının az olmasına rağmen bu konuda iyi bir planlamanın esas olduğu, iyi bir tasarımın düşünüldüğü gibi pahalıya mal olmadığı, miras alanının korunması fikrinin iyi mimarlığı caydırmaması gerektiği, koruma alanında hem tarihi yapılar hem de yapılacak yeni yapılar açısından tek bir yapıya değil kentsel alanın bütününe odaklanılması gerektiği, tarihi alanlara yatırım yapabilecek fon sağlayıcıların desteklenmesi ve teşvik edilmesi gerektiğine vurgu yapılmıştır. Tarihi kentsel bağlamda çağdaş mimarlık başlığı sonuç bildirgesinde; başarılı örneklerin teşvik edilmesi, sadece risk altında olan ve korunması gereken miras üzerine yapılacak çalışmaları değil aynı zamanda geleceğin mirasını oluşturacak yapıların değerlendirilmesi; inşaat sektöründe yaşanan gelişmeler ile ilişkilenenin yollarını aramak ve süreçte çalışacak olan personel ve uzmanlar için eğitimlerin sağlanması; miras varlıkları alanlarının geliştirilmesi için planlama sürecine çağdaş yapı yapım sürecinin eklenmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Tarihi çevrelerde yeni yapı tasarımlarının söz konusu olduğu durumlarda; hem bir tasarım hem de bir koruma problemi var olmaktadır.

Koruma kavramı, özünde öyle olmamasına rağmen, çoğu zaman yeninin karşında duran bir kavram olarak yorumlanmaktadır. Birçok mal sahibi, kişiler, şirketler, tasarımcılar tasarım ve koruma kavramlarını aynı anda kullanmaktan kaçınıyor. Belki de koruma kavramını, tasarımı içermeyen bir bağımsız, ayrık aktivite veya koruma standartlarında belirtilen tarihi çevrenin mimari dokusunun tehlikede olduğu hakkında bir yargı şeklinde değerlendiriyor olabilirler. Tarihi bir yapıyı restore eden, yeni işlev yükleyen ya da tarihi çevrede yeni yapı yapan mimarlar bunun bir yanlış anlaşılma olduğunu bilirler. Projenin amacı sadece koruma olmadığı durumlarda, başarılı korumanın sağlanması veya dokunun tehdit altına girmemesi için sayısız tasarım kararları geliştirilebilir (Mills, 2002).

Bu korkunun yersiz olduğu ve doğru politikaların belirlenmesi ile aşılabileceği düşüncesini ele alan Al-Kodmany ve Ali (Al Kodmany & Ali, 2013); yapılı çevreler bağlama zamana dayanan, sosyal, kültürel ve politik yapılarıdır; yeni gelişmelerin entegre edilmesi ortak sosyal değer, politik yapının ve kentin geleceği üzerine bir ortak vizyonun yansıtılması

sürecidir; birçok kent, kente zarar vermeden gelişebilecek yeni değişmelerle ilgili politikaların eksikliğinin sonucunu yaşamaktadır; bu politikalar koruma üzerine çalışan profesyoneller, planlamacılar, sivil toplum kuruluşları, hükümet yetkilileri, yerel yönetimler, UNESCO gibi birçok kurum aracılığıyla oluşturulabilir; bu ortak çalışmada statü, güç, bilgi, uzmanlık ve ilgili alanların farklılıklarından dolayı iş karmaşıklaşır; şeklinde düşüncelerini dile getirirler ¹.

Koruma kavramının doğurduğu, kimileri tarafından bir tehlike olarak görülen yeni olanın tarihi çevrede kendisine yer bulamama durumundan kaynaklı, Historic England tarafından hazırlanan bir kaynakta (Historic England, 2008); koruma kavramı, tarihi çevrenin, şimdiki ve gelecek nesiller için değerlerini pekiştirmek ve ortaya çıkaracak fırsatların farkına varılırken, varoluş değerlerini en iyi şekilde sürdürecektir bir değişimi yönetme sürecidir; şeklinde tanımlanmıştır ve özel yerlerde var olan değişimin yönetilmesi; potansiyel değişimin etkilerini anlamak için yeterli bilginin olup olmadığını tespit etmek; özgünlük ve bütünlük üzerindeki etkileri göz önünde bulundurmamak; sürdürülebilirlik ilgisini hesaba katmak; değişikliklerin geri döndürülebilirliğini göz önünde bulundurmamak; seçenekleri karşılaştırmak ve karar vermek; hafifletmeye, azaltmaya başlamak; sonuçları izlemek ve değerlendirmek; yolları ile prensiplerin nasıl uygulanacağını açıklar.

Değişimin yönetilmesine ilişkin olarak Smith (Smith; 3, 2008a); zaman değişiminin yönetilmesi süreci için kritik bir etkidir; geniş kapsamlı ve hızlı değişimler, toplumlar için meydan okumanın ötesindedir, bozulmayı tolere etme kabiliyetleri açısından tutarlı bir benlik ve yer hissi ve yeni yeri benimseme yeteneklerini korumaya çalışmalıdır; demektir.

¹ Al-Kodmany ve Ali tarafından (Al Kodmany & Ali, 2013) tarihi çevrelere yeni gelişmelerin entegre edilmesinde yaşanan zorluklardan bir diğerinin ise politikaları oluşturacak kişi ve kurumlar arasında, uzmanlık farklılıklarından kaynaklı yaşanan anlaşmazlık olduğu belirtilir. Bu konu tezin konusu olmadığı için detaylı olarak ele alınmamıştır. Fakat belirtmek gerekir ki, bu durumun kendi ülkemizde de oldukça sık bir şekilde yaşandığına tanık olunmaktadır. Yanlış uygulamalar olduğu gibi, bir uygulamanın yanlışlığı ya da doğruluğuna neredeyse hiç bakılmaksızın hükümet, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, meslek odaları, proje üreticileri, koruma kurulları yetkilileri arasında çeşitli polemiklerin geliştiğine ve tartışmaların sonuçsuz kaldığına sıklıkla rastlanmaktadır.

Tarihi çevrelerin sürdürülebilirliği değişim ile karşılıklı olmalıdır ki bu değişim statik, durağan ve dinamik kent karakteri arasında uygun bir dengeyi ve farklı bir bağlamdan diğer bağlama bir eşik olmayı amaçlamalıdır (Alderson, 2006).

Benzer şekilde Listokin (Listokin, 1997), 1960 'lara dayanan, modern tarihi çevre koruma eylemi ile ilişkili olan, özellikle Amerika Birleşik Devletleri hükümeti tarafından, nüfus büyüdükçe taleplerin karşılandığı mevcut hizmetlerin varlığını garanti altına almak için oluşturulan büyümenin yönetilmesi (growth management) kavramının, koruma kavramı ile birleştirilmesinin tarihi çevrelerin hem doğru biçimde korunması hem de yeni gelişmelerin doğru yönetilmesi sağlanarak kalitenin arttırılacağına vurgu yapmaktadır.

Heraklitos'un ünlü sözü "Değişmeyen tek şey değişimin kendisidir" sözü, yukarıda belirtilen açıklamalardan da anlaşılacağı üzere tarihi çevreler için de geçerlidir. "Yeni vazifeler, yeni teknik, yeni kan ve insanın tüketilemez yaratma zevki her zaman yeni bir hayat vücuda getirecektir" (Bonatz, 1943a).

Tarihi çevrelerde yeni yapılara ihtiyaç duyulmasının temel sebebi sürdürülebilirliğin sağlanması ve değişimin kendisi olarak gözükmektedir. Bir diğer önemli sebep ise "mekân ve strüktürün onları meydana getiren nedenden daha uzun yaşamasıdır" (Kurrent, 2001).

Bir kural olarak, bazen mekânlar/yer hızlıca değişir. Bu yerin ruhunun değiştiği ve kaybolduğu anlamına gelmez. Belli bir zaman diliminde yer kimliğini korumaya devam eder. Yerin dengesi insan yaşamı için önemlidir. Değişimin dinamikliği ile bu denge uyumlu olabilir. Dikkat çekilmesi gereken nokta her yerin farklı bir kapasiteye sahip olması ve kendi içerisinde doğal olarak gelişmesidir. Bir özel amaca hizmet eden bir birim ilerleyen zamanlarda kullanışsız hale gelebilir (Norberg-Schulz; 18, 1980).

Bir işleve özgü tasarlanan bir yapı, o işleve gerek kalmasa da ya da o işleve ek yeni işlevlere ihtiyaç duyulsa da yapı olarak varlığını ilk tasarlandığı hali ile sürdürmeye devam etmekte ve belirlenen bir işleve ait tasarım söz konusu olduğu için her zaman yeniden kullanımla sorun çözümlenememekte ve yeni bir yapıya ihtiyaç duyulmakta ya da yeni işlevlerin eklenmesinden kaynaklı yeni bir yapıya ihtiyaç duyulmaktadır.

Doesburg (Doesburg, 1932) bir yazısında tarihi çevrelerde geçerli olacak “ modern mimarinin her yerde yer almasının aynı zamanda yeni ihtiyaçların her sahada yeni taleplerde bulunmasında ileri geliyor” düşüncesini öne sürmektedir. Sack (Sack, 2001) yazmış olduğu yazıda Friedrich Spengelin'in "Tarihi Bir Çevrede Planlama ve İnşaat" başlıklı konuşmasından bir bölüme yer verir; "İnsanlar yeni bir şeylerin yaratıldığı bir yerde gerçekten canlıdırlar. Bir yerde insanlar tamamen eminseler bu durumdan şüphelenmek gerekir. Çünkü eğer var olan bir şeyi tam olarak biliyorsan, bu onun pek çok kez yeniden kullanıldığını gösterir. Bu yarı ölü bir canlılıktır" der.

Bir tarihi çevreyi müzede korunan bir eser gibi korumaya çalışmakla; sürdürülebilirliğinin sağlanması, ihtiyaç duyulan yeniliklerin karşılanması amaçlı yeni olanla buluşturmak, her ülke, kültür ve toplumda yaklaşım farklılıkları gösterecektir. Fakat incelemeler göstermektedir ki, tarihi kentler hem işlev hem de yapı olarak yeni ile buluşmak durumundadır.

2.3. Tarihi Kentlerde Ve Kentsel Sit Alanlarında Yeni Yapı Tasarımı

Üst bölümlerde değinilen araştırmalar, kentsel sit alanında iyi bir yeni yapının koşullarından birinin de tarihi yapıları tekrar etmemek olduğu belirtilmektedir. Bu nedenle tarihi kentlerde ve kentsel sit alanlarında yeni yapı tasarımları özgünlük kavramı ile birlikte tartışılabilir.

Özgünlük kavramı tanımlar bölümünde kelime anlamı olarak tartışılmıştır. Mimari de özgünlük kavramı ile ilgili olarak ise farklı kişiler tarafından benzer açıklamalar yapıldığı tespit edilmiştir.

Mimarlık alanında özgünlük, taklit etmek kavramları özellikle 18. Yüzyıldan sonra tartışma konusu haline gelmiştir. Uğur Tanyeli katıldığı bir söyleşide (Tanyeli, 2013); özgünlük ve taklit olanı tartışmak için en sık kullanılan yaratıcılık kavramının 18. Yüzyıl öncesi sanat ve mimarlık alanı için kullanılmadığını; yaratmanın tanrıya ait bir özellik olarak kabul edildiğini; Aziz Augustine tarafından yaratıcılığın tanrıya ait bir özellik oluşunun yaratılmış olanlar yaratmaya muktedir değildir şeklinde formüle ettiğini; mimesis kelimesinin Platon'a dayandığını ve Platon'un sanat ürünleri mimetiktir yani asıl olanı yansıtır, asıl olanı anlatır dediğini; modern taklit, özgünlük kelimelerinin 19. Yüzyıl

sonrası Osmanlı Türkiye'sinde ancak yer bulduğunu; o zamana kadar ancak taklit kelimesinin şive taklit etmek gibi konularda kullanıldığını ve bugünkü modern özgünlük, taklit kavramlarının 1735 tarihinde ilk defa söz konusu olan Hogard Yasası olarak anılan yasa ile oluştuğunu anlatmaktadır.

Taklit ile ilgili olarak, Vitruvius (Vitruvius, 1993) kitabının 1. Bölümü olan konutun kökeninde; insanoğlunun doğadan etkilenecek kimisinin yeşil dallar kullandığına, mağaraları kazdığına, kırlangıç yuvalarını taklit ederek ince dalları çamurla sıvayarak bir araya getirdiğine; ardından birbirlerinden etkilenecek kendi ürünlerine yeni ayrıntılar eklediğine dikkat çeker.

“Taklitçi ve öğrenmeye hazır bir doğaları bulunduğundan, her gün yaptıkları yeniliklerle övünerek birbirlerine uğraşlarının sonuçlarını aktardılar. Böylelikle, doğal yeteneklerini taklitte geliştirip ölçütlerini gün geçtikçe ilerlettiler (Vitruvius, 1993).”

Taklit etmek üzerine fikirlerine değindiğimiz Vitruvius'a ilişkin devrinin mimari gelişmelerini bilmemekle, yeniliklere karşı çıkmakla, yeniliklere ayak uyduramamakla suçlamasına rağmen¹ ve kitabında eski ve yeni arasındaki ilişkiye dair özel bir ilişkiye değinmemiş olsa da, konutların betimlemesini yaptığı 6. bölümde ihtiyaçtan kaynaklı artık yüksek katlı konutlara ihtiyaç duyulması ve bu tip binaların ancak beton ile çözümlenebileceğine değinmektedir. Değişen ihtiyaçlar kendi plan tipolojisi, taşıyıcısı, malzemesi ile var olmalıdır şeklinde yorumlanabilir.

Vanlı (Vanlı, 2007), yazısında taklit etmeye ilişkin aşağıdaki noktalara dikkat çekmektedir.

... yanlış yapma olasılığının önüne geçmek için gereken gayretlerden bizi kurtarmaktadır. Yani kolaycılığı, tembelliği, taklit etmeyi seçer, bir bakıma aidiyet ve kimlik sorunlarımız konusunda da küreselleşme, uluslararası olma gerekçelerine sarılırız. Hatta sınırlı bir bölge içinde ve sınırlı bir teknoloji ile üretilen mimarsız/vernaküler mimarinin erdemine sığınmayı da deneriz veya özlem (nostalji) mimarisi gibi duygusal nedenler ileri süreriz. Koşullar değişmiş olsa da kendi mimari geçmişimizi kullanarak, ona olan saygımız gereği tarihin kimliğimiz olduğunu söyleyerek gerekçeler üretir, adına geleneksellik/yerellik koyar, üç, beş ayrıntı öge saptar, onlarla aidiyet ve kimlik kazandığımızı savunuruz.

...Bilindiği gibi, gündemdeki çağdaş mimari örneklerle gönderme “uluslararasılık”, geçmiş mimari örneklerle gönderme ise “gelenekçilik” veya “yerellik” gerekçelerinin arkasına saklanıyor; ‘taşımaya’ yerine ‘gönderme’ deyimleriyle ortamları, toplumla

¹ Mimarlık Üzerine On Kitabın (Vitruvius, 1993) Fikret K. Yeğül tarafından yazılan ön sözünden alınmıştır.

tanıştırılıyor ve çok kez kabul görüyorlar... Onlara, gelenekselin bugünkü yaşam ve değerlerle ne kadar bağdaştığı, modernin aidiyeti, yani kime, nereye, hangi kültüre ait olduğu sorulmuyor. Hemen tüm ortamın katılımıyla, bu yaklaşım artık bir gelenek ve kimlik haline gelmiş olmalı... Yani, “alan razı, yapan razı” bir düzenin içinde, mutlu bir yaşam sürdürüyoruz!

Öymen Gür (Öymen Gür, 2007) ise yazısında taklidin bir mimari gelenek olduğuna, mimarlık tarihi süreci içerisinde farklı kentlerde, yaklaşımlarda hep karşımıza çıktığına vurgu yapmakta ve taklidin mimari uygulamaların ve eğitim sisteminin doğasında olduğuna dikkat çekmektedir.

Güzer (Güzer, 2007) ise mimaride özgünlüğü “Mimarlık her zaman sanat ve yaratıcılıkla komşu bir kavram olarak ele alınmıştır. Tasarım ürünü söz konusu olduğunda orijinal, yeni, özgün, öncü, farklı olmak olumluluğunun bir önkoşulu olmuş, “vazgeçilmez bir beklenti” olarak kabul görmüştür. Tersten gidildiğinde de bildik, sıradan ya da kopya olmak, tekrar etmek, taklit etmek, olumsuz çağrışımları olan tutumlardır. Öte yandan orijinal olanla sahte olan, gerçek olanla taklit olan arasındaki sınır her zaman belirgin çizgilerle ayrılmaz” şeklinde değerlendirmiştir.

Sahte veya taklit olan ile gerçek olan arasındaki sınırın her zaman belirgin çizgilerle ayrılamayacağı gerçeğinin altında mimarlık alanında tamamen yeninin bulunmasının güç olması yatmaktadır. Mimarlık alanında üretilen ürünlerin tamamen yeniden yaratılmış ürünler olduğunu düşünmek yanlış olacaktır. Bu konuyu Zuhâl Özcan ile yapılan bir söyleşi¹ de “yeni bir şey yaptık, farkında olmadan farklı bir şey yaptık düşüncelerinin hepsinin altında, farkında olmadan daha önceden elde edilmiş bilgilerin bir şekilde gözden geçirilmesi yatıyor” şeklinde yorumlamaktadır.

Güzer (Güzer, 2007) ise konuya aşağıdaki yorumu getirmektedir. Güzer’in açıklaması ve Özcan’ın konuşması tarihi çevrelerde tasarlanacak olan yeni yapıların özgünlüğüne ilişkin bir fikir oluşturmaktadır.

Mimarlık söz konusu olduğunda tamamen özgün ve orijinal bir üründen söz etmek çok kolay değildir ve aslında burada tartışılan bir sınır meselesidir. Konusu mimarlık olan her tasarım, kendisinden öncekilere belli ölçülerde referans verir, alıntılar barındırır. Öte

¹ Gazi Üniversitesi Mimarlık Anabilim Dalı Öğr. Gör. Dr. Can Güngör tarafından yürütülen Tasarım, Süreç, Düşünce adlı Doktora dersi kapsamında tez yazarı tarafından, Prof. Dr. Zuhâl Özcan ile yürütülen görüşmeden alınmıştır.

yandan mimarlık, diğer tasarım ürünlerinden farklı olarak, sabit bir fiziksel bağlamla birlikte var olur ve anlam kazanır. Bu nedenle “yer” mimarlığın belirleyici girdisi, var olma zeminidir ve mimarlığa yönelik her değerlendirme, mimarlık ürününün ürettiği her anlam onu kavrayan bağlamla birlikte yeniden algılamalara, alternatif okumalara açıktır. Ürünle bağlamı arasındaki ilişki her ikisinin de anlamını yeniden kurar, dönüştürür. Bu özelliği, mimarlık ürününün birebir tekrarını olanaksız kılar. Aynı yapı farklı bir bağlam içinde yeniden anlam kazanacak, bir önceki örneğinden ya da prototipinden farklılaşacaktır. Bağlam, mimarlık nesnesini farklılaşmaya ve özgünleşmeye zorlar. Bu nedenle alıntı ve referanslar, bağlama duyarlı bir tasarım içinde yeniden anlam kazanacak biçimde dönüşüme uğrar. Bu dönüşümün ulaştığı doygunluk düzeyi, bağlamla kurulan aidiyet ilişkisi ürünü taklit olmaktan uzaklaştırır. Şüphesiz bağlam salt fiziksel zeminle kısıtlı bir kavram değildir. Onu saran kültür ortamını ve zaman bilincini de içerir” şeklinde bir yorumlama yapmıştır.

Tarihi çevrede özgünlük kavramı, tarihi çevrenin kendi özgün niteliği ve tarihi çevrede yeni yapıların özgün niteliği olmak üzere iki farklı başlık altında tartışılabilir.

Tarihi çevrelerin özgünlüğü üzerine, UNESCO Dünya Mirası Sözleşmesinin Uygulanabilirliğine Yönelik Hazır Kuralların (Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention) düzenlemesinde özgünlük başlığı altında yer alan 79. Madde 'de, hakkındaki bilgi kaynaklarının doğru anlaşılması ile miras değerinin anlaşılmasının ve kültürel mirasın orijinal ve onu izleyen diğer karakteristik özellikleri ile ilişki içinde olan bilgi kaynaklarının bilinmesinin, anlaşılması ve anlamın orijinalliğinin, mirasın tüm yönlerini değerlendirmek için gerekli temelleri oluşturduğu; 82. Madde 'de ise eğer kültürel değerleri, biçim ve tasarım, malzeme ve madde, kullanım ve fonksiyon, gelenek, teknoloji ve yönetim sistemleri, lokasyon ve yerleşim, dil ve soyut kültürel miras özellikleri, ruh ve his ve diğer iç ve dış faktörler aracılığı ile doğru ve güvenilir ifade edebilirsek kültürel mirasa ve onun kültürel bağlamına bağlı olarak özgünlüğün koşullarının karşılanacağı belirtmiştir (UNESCO World Heritage Centre, 2015).

Nara Özgünlük Belgesi ise tüm ülkelerin kültürel ve toplumsal değerlerine saygılı bir özgünlük kavramını uygulamaya koyma isteği üzerine hazırlanmıştır. Belgenin “Değerler ve Özgünlük” başlığı altında yer alan 9, 10, 11, 12 ve 13. Maddelerinde aşağıdaki konulara yer verilmiştir (ICOMOS, 1994).

Kültür mirasının tüm biçimleri ve tüm tarihsel dönemleriyle korunabilmesi, bu mirasa değerler atfedildiği ölçüde kolaylaşır. Bu değerleri olabilecek en doğru biçimde algılama

yeteneğimiz, bu değerler hakkındaki bilgi kaynaklarının inanılır olmasına ve doğru anlaşılmasına da bağlıdır. Bu değerleri tanımak, anlamak ve kültür mirasının ilk tasarımına ve sonradan kazandığı özelliklerine, tarihsel varlığına ve anlamına bağlı olarak yorumlamak, söz konusu yapıtın özgünlüğü konusunda varılacak yargının temelini oluşturur ve hem biçimle, hem de malzemeyle ilgilidir.

Venedik Tüzüğü'nde de bu anlamda yer verilen özgünlük, ulaşılabilir bilgi kaynaklarının inanılabilirliği konusunda niteleyici ana etken olarak belirlemektedir. Her türlü bilimsel çalışmada, koruma ve restorasyon müdahalelerinde, Dünya Mirası Listesi'ne kabul edilme sürecinde, ya da kültür mirasıyla ilgili her türlü envanterde özgünlük çok önemli bir işlev yüklenir.

Kültür varlıklarına atfedilmiş değerler ve bilgi kaynaklarının güvenilirliği konusundaki yargılar kültürden kültüre, hatta aynı kültürün içinde değişebilir. Başka bir deyişle, değer yargılarını ve bunlara bağlı özgünlük değerlendirmelerini tek ve değişmez ölçütlere dayandırmak kabul edilemez. Tam tersine, kültürlerle gösterilecek saygı, her yapıtın ait olduğu kültürel bağlamı belirleyen ölçütlere göre dikkate alınmasını ve değerlendirilmesini zorunlu kılar.

Dolayısıyla her kültürde kendi miras değerlerine özgü niteliklerin tanınması ve ilgili bilgi kaynaklarının inanılabilirliği ve doğruluğu, en önemli ve acil olan konudur.

Bir anıtın ya da sitin doğasına ve kültürel bağlamına bağlı olarak; özgünlük yargısı çok çeşitli bilgi kaynaklarına bağlıdır. Bu kaynaklar; tasarım ve biçimi, malzeme ve nesneyi, kullanım ve işlevi, gelenek ve teknikleri, konum ve yerleşimi, ruh ve anlatımı, ilk tasarım ve tarihsel evrimi içerir. Bilgi kaynakları yapıtın bünyesinde olabileceği gibi, dışında da olabilir. Bu kaynakların kullanımı, kültür mirasının, sanatsal, teknik, tarihsel ve toplumsal boyutlarıyla tanımlanmasına olanak verir.

Ayrıca Nara Özgünlük Belgesi'ne son biçimini veren Konferans genel raportörü Herb Stovel tarafından önerilen ekte aşağıdaki maddeler belirtilmiştir.

- 1- Kültür ve miras çeşitliliğine saygı, bir anıt ya da sitin özgünlüğünü tanımlama ve belirleme girişimlerinde, katı formüller dayatmaktan, ya da standart işlemlerden kaçınmak için bilinçli bir çaba gerektirir.

- 2- Kültürlere ve miras çeşitliliğine saygı içinde özgünlüğü belirleme çabaları, kültürleri kendi doğa ve ihtiyaçlarına göre analitik süreçler ve araçlar geliştirmeye özendirir. Bu yaklaşımlar birçok ortak yöne sahip olabilir; özgünlüğü değerlendirirken disiplinlerarası işbirliğini sağlamak ve tüm ulaşılabilir bilgi ve uzmanlıklardan uygun biçimde yararlanmaya çaba göstermek; özellikle anıtlar ve sitler söz konusu olduğunda, kabul edilen değerlerin bir kültürü ve bu kültüre özgü çeşitliliği gerçekten temsil etmesi için çaba göstermek; anıt ve sitler için özgünlüğün kendine özgü doğasını, gelecekte yararlı bir bakım ve izleme rehberi olacak biçimde açıkça belgelemek; özgünlük değerlendirmelerini değişen değer ve koşulların ışığında güncelleştirmek (Öz & Güner, 2007).

Krakow Tüzüğü'nde özgünlük; zaman içerisinde orijinal olandan bugünkü haline zaman içinde meydana gelen çeşitli dönüşümlerin sonucu olarak oluşan karakteri oluşturan tarihsel özelliklerin bütünü olarak tanımlanmıştır (The Charter of Krakow 2000, 2000).

ICOMOS Ulusal Güney ve Kuzey Amerika Komitesi tarafından 1996 yılında Amerika Birleşik Devletleri Teksas-San Antonio'daki Kültürel Mirasın Korunması ve Yönetilmesinde Güvenirlik hakkında Inter-American Sempozyumunda gerçekleştiren toplantı sonucunda San Antonio Bildirgesi yayınlanmıştır. Bildirgede tarihi kentlerin özgünlüğü ile kimliği, tarihi, kullanılan malzemeler, sosyal değeri arasında doğrudan bağlantı kurulmuştur. Düşünceler ve incelemeler bölümünün 5. maddesinde, sitin türüne bakılmaksızın¹, çağdaş işlemler bütün kültürel kaynakların karakterini, önem ve dengelerini dönüştürmeden yapılması ve yeni öğelerin bütünüyle uyumlu olması gerektiğine vurgu yapılmaktadır. Bildirgenin Tavsiyeler bölümünün, genel tavsiyeler alt başlığında yer alan c bendinde özgünlüğün kanıtlarına ilişkin yapılabilecek bazı tespitlerin göstergeleri ele alınmıştır (ICOMOS, 1996).

- i. Gerçek değerlerin yansıtılması: Kaynağın yaratım koşulunda kalması ve anlamlı bütün tarihini yansıtmasıdır.
- ii. Bütünlük: Sitin parçalı olup olmaması; ne kadarının eksik olduğu ve yakın eklentilerin neler olduğudur.
- iii. Bağlam: Özgün veya başka anlam dönemlerine karşılık gelen bağlam ve/veya çevre ve onların anlamı artırıp azaltmalarıdır.
- iv. Kimlik: Yerel nüfusun kendilerini o sitle tanımlayıp tanımlamadıkları ve o sitin neyin kimliğini yansıttığıdır.
- v. Kullanım ve işlev: O siti ayırt eden geleneksel kullanım modelleridir.

¹ Metinde sitler durağan ve dinamik sit olarak ele alınmıştır.

Tarihi çevrelerin özgün değeri ile ilişkili olarak UNESCO Somut Kültürel Miras adaylık listesinde yer alan kültürel ölçütlere ait koşullar aşağıda verilmiştir (UNESCO Intergovernmental Committee for the Protection of the World Cultural and Natural Heritage, 2017).

- İnsanın yaratıcı zekâsının bir başyapıtını temsil etme;
- Mimari, anıtsal sanatlar, şehir planlaması veya kentsel, peyzaj tasarımı üzerine bir zaman aralığında veya bir kültürel alan içerisinde, insana ait olan değerlerin aktarımını, değişimini sergilemek;
- Bir kültürel geleneğin veya yaşayan ya da kaybolmuş bir medeniyete özgün veya en azından ender özelliklerine tanıklık içermesi;
- İnsanlık tarihinin önemli, kayda değer yerleşimlerini örneklerle açıklayan yapı türleri, mimari ve teknolojik toplulukları, birliktelikleri veya kentsel, peyzaj tasarımlarının göze çarpan örneklerinden olmak;
- Geleneksel insan yerleşimlerinin özellikle geri dönüşü olmayan değişikliklerin etkisi ile dayanıksız hale gelen, toprak ve su kullanımının göze çarpan bir örneği olması;
- Olaylarla veya yaşayan geleneklerle, fikirlerle veya inançlarla, artistik veya edebi çalışmalarla direkt olarak veya somut bir şekilde ilişkilendirilmesi, şeklindedir.

Bu nedenle tarihi çevrelerde tasarlanacak yeni yapıların, özgünlüğünün tartışıldığı durumlarda, tarihi çevrenin özgün niteliklerinden besleniyor olması bir artı değer olacaktır. İnsanın yaratıcı zekâsının bir ürünü olması; döneminin teknolojik gelişmeleri içerisinde kentsel tasarım, yapı tasarımı, yapı grubu tasarımları ilkelerinin bir örneğini ortaya koyması; dönemin kültürel geleneğini temsil etmesi ve örnek oluşturması; topografya kullanımı, iklimsel koşullarla ilişki, çevre ile ilişkiler açısından duyarlı olması; dönemin kültürel özelliklerinin yansıtan her türlü eylem (olaylar, gelenekler, fikirler, inançlar, sanatsal etkinlikler...) ile ilişki içerisinde olması önemlidir.

Tarihi kentlerin özgün değerinin içerisinde özgün yeni bir yapının tasarlanması konusunda, bir üst bölümde de belirtildiği üzere, kuralların oluşturulması ve bu kuralların evrensel olmasını beklemek yanlış olacaktır. Çünkü her kültür, toplum farklı özgün değerlere sahiptir ve bu değerler ile ilişki kurulması tarihi çevrede tasarlanan yeni bir yapının benimsenip benimsenmeyeceğini belirler.

1972 yılında gerçekleştirilen Antik Yapı Grupları İçerisinde Çağdaş Mimari Hakkında Bilgilendirme Üzerine Sempozyum sonuç metninde, çağdaş mimari eserlerin çevrede bulunan tarihi yapıların kütle, ölçek, ritim ve görünümelerini etkilemeden kendi dönemine ait malzeme ve teknikleri içermesi gerektiği ve yeni yapı ve yeni kullanımların tarihi kente zarar vermediği sürece pozitif olduğu belirtilmiştir (ICOMOS, 1972b).

1973 yılında kabul edilen Atina Anlaşmasının 70. Maddesinde sözde estetik kaygılarla hareket ederek, tarihsel bölgelerde inşa edilen yeni yapılarda geçmişin üslubuna bağlı kalmanın zararlı sonuçlar doğuracağı ve bu tür yaklaşımları devam ettirmenin hoş karşılanmayacağı dile getirilmiştir (Le corbusier, 2015).

1976 yılında gerçekleştirilen Tarihi Çevrelerde Modern Mimarinin Entegre Edilmesi Üzerine Seminer 'de, yapılan araştırmalar sonucunda toplum ve tarihi doku arasında güçlü bir bağın olduğunun tespit edildiği; bu nedenle yeni yapıların kendi döneminin malzeme ve tekniklerini taşıması gerektiğine vurgu yapılmıştır.

1986 yılında UNESCO tarafından düzenlenen Guidelines for the Inclusion of Contemporary Architecture on the World Heritage List toplantısında, çağdaş yapıların adaylıkları söz konusu olduğunda, tasarımların malzeme, işçilik ve düzenlemeleri konusunda özgün olmaları gerektiği yani yapıların toplum ve tarihin temsilcisi olan çalışmalar, daha önceki dönemlerde karşımıza çıkmayan, çağdaş mimarinin önemli akımlarının önemli elemanlarını taşıyan ve bir akımın doğuşunu ve doruk noktasını temsil eden çalışmalar olması gerektiğine vurgu yapar.

1992 yılında UNESCO tarafından gerçekleştirilen 16. Toplantıda ICOMOS temsilcisi tarihi alanlarda çağdaş mimari konusunun bulanıklaştırılmaması için doktrinal düşünceye ve taklit ve benzer olandan kaçınılmasının önemine vurgu yapar.

2005 yılında yürürlüğe giren Dünya Mirası ve Çağdaş Mimari – Tarihi Çevrelerin Yönetilmesi üzerine Viyana Anlaşmasının 21. Maddesi'nde kentsel planlama, çağdaş mimari ve tarihi kentsel alanın korunmasının temel tanımını dikkate alarak, bütün sahte tarihten ve çağdaş olanı reddeden tasarımlardan kaçınmak gerektiğini ve tarihsel bir silüetin kaliteli müdahaleler aracılığı ile kültürel devamlılığı amaçlarken, diğerlerinin gölgesinden kalmaması gerektiğini, tarih olarak okunmak zorunda olduğunu vurgular.

2008 yılında UNESCO tarafından köprüler üzerine gerçekleştirilen yuvarlak masa toplantısında, tarihi bir köprü ile hem köprünün özgünlüğü ve çağdaş gelişmelerin nasıl entegre edilebileceğine dair çalışmalar yürütülmüştür.

2008 yılında UNESCO tarafından dokuzuncusu düzenlenen Kültür Miras Koruma için Asya Pasifik Mirası Ödüllerinde, jüri özel ödülü tarihi çevrede yeni yapı tasarımları için ayrılmıştır ve karşılması gereken şartlar içerisinde, özgünlük kavramını destekleyen seçkin tasarım konsepti, özel tarihi bir alanda yenilikleri iyi bir biçimde gösteren önemli düşünceleri yansıtmaya, düşüncelerine yer verilmiştir (UNESCO, 2008).

1979 yılında kabul edilen ve 2013 yılında güncellenen Burra Anlaşması 22. Madde 'de taklitlerden kaçınılması gerektiği, yeni çalışmaların tasarlandığı kentin konumu, ölçeği, ölçüsü, formu, karakteri, rengi, dokusu ve malzemesi göz önünde tutularak kente saygı duyması gerektiği, eklemeler veya diğer değişiklikler şeklinde varlık bulan yeni çalışmaların ancak tarihi kente saygı duyduğu, kültürel değerleri zedelediği veya kentin değerinden ve yorumlanmasından uzaklaşmadığı ve yeni çalışmaların kolaylıkla tanınabilir olduğu sürece kabul edilebileceği vurgulanmıştır (The Australia ICOMOS, 2013).

Yapılan incelemelerden anlaşılacağı üzere, tarihi çevrelerde tasarlanacak yeni yapıların taklit unsurlar içermemesinin ve özgün değere sahip olmasının önemi farklı kaynaklarda vurgulanmaktadır. Hatta tarihi çevrelerde tamamen ya da kısmen yıkılmış binaların yerine yapılan rekonstrüksiyon projeleri koruma alanında özgünlük tartışmasını doğurmaktadır. Bu durum kendini Varşova örneğinde belirgin bir şekilde göstermektedir. Cameron (Cameron, 2008) tarafından yapılan çalışmada, 2. Dünya Savaşının ardından Varşova'da yaşanan yıkımın ardından gerçekleştirilen rekonstrüksiyon ve 1978 yılında Varşova kentinin tarihi kent merkezinin Dünya Miras Adayı olarak gösterilmesinin ardından, UNESCO tarafından %85 'i yeniden inşa edilen bir kentte özgünlük ölçütünün karşılanıp karşılanmadığının sorgulanmasının istendiğine dikkat çekilmiştir.

Yine UNESCO Dünya Mirası Sözleşmesinin Uygulanabilirliğine Yönelik Hazır Kurallar 'da 86. Maddesinde, özgünlükle ilişkili olarak, arkeolojik alanların, tarihi yapı veya yerleşimlerin rekonstrüksiyonlarının ancak olağanüstü durumlarda maruz görülebileceğini ve rekonstrüksiyonun ancak tamamlanmış ve detaylı belgelendirme sistemine dayandırıldığında ve varsayımlara dayanmadığında kabul edilebileceğini belirtmektedir.

2.3.1. Kentsel sit alanlarında yeni yapı tasarımlarının özellikleri

Tez çalışmasının esas amacı, giriş bölümünde de belirtildiği üzere, Türkiye’de tarihi kentlerde, o tarihi kentin aktardığı bilginin bizi bir adım daha ileriye götürmesinden uzak, malzeme ve teknolojinin özüne ve doğasına aykırı şekilde kullanımı ile biçimsel açıdan birebir taklitlerinin tasarlanmasının önüne geçmektir. Üst bölümlerde yapılan tanımlamalar ve tartışmalardan anlaşılacağı üzere çözüm yöntemlerinden biri özgünlük kavramı ile ilişkili olarak gözükmektedir. Yapılan incelemeler, kendi özgün nitelikleri olan tarihi çevrelerde yeni yapı tasarımlarının özgün niteliklerinin var olmasının değerli olduğuna işaret etmektedir. Bu nedenle bu tez kapsamında tarihi çevrede yeni yapıların özelliklerine ilişkin bir değerlendirmeye ihtiyaç duyulmaktadır. Tez çalışmasında tarihi çevrelerde yeni yapı ve özgün yeni yapı tamlamalarının kullanıldığı durumlarda bu özelliklerin taşındığına vurgu yapılacaktır.

Tanımlar bölümünden itibaren özgünlüğe, tarihi çevreye, yeniye dair yapılan açıklamaların sonucunda; özellikle mevcut bağlamın oldukça güçlü olduğu tarihi kentlerde yeni yapı tasarımlarının; bağlamdan beslenen, yerin özelliklerini doğru tespit edip yorumlayan, tarihi çevreye zarar vermeden fiziksel ve anlamsal verilerin oluşturduğu bütüne dâhil olan ve katkı yapan ve tasarım sürecinde bu bilgi birikiminde yararlanıp, mevcut olanı taklit etmeyerek, kendi dönemine ait her türlü kültürel, teknolojik, yaşamsal faaliyeti yansıtan, kendi olmayı başaran, özgün değere sahip yapı tasarımları olarak tanımlanmıştır ¹.

Yapılmış olan da tanımda yer alan “tarihi çevreye zarar vermeyen” betimlemesinin ayrıca tanımlanması gerekmektedir. Yorumu açık bir kavram olarak değerlendirilmesi mevcut tarihi eserlerin zarar görmesine sebep olabilir.

Yapılan araştırmalar sonucunda (Bonatz, 1943b; Commission for Architecture and the Built Environment (CABE) & English Heritage, 2007; Günay, 1992; ICCROM, 2006; Ptichnikova, 2016; UNESCO, 2006, 2007b, 2007a, 2011) tarihi çevreye zarar vermeyen yeni tasarımlar;

¹ Çalışmanın devamında “tarihi çevrede yeni yapı ve tarihi çevrede özgün yeni yapı” tanımı kullanımlarında yapıların taşınması beklenen özellikler, bu özellikler olacaktır.

- Tarihi kent bütünü ve yapılar aracılığı ile insanlık tarihi, toplumsal, kültürel, ideolojik vb. yapılara ilişkin geleceğe aktarılabacak her türlü bilginin varlığına zarar vermeyen, yanıltıcı bir etki oluşturmayan;
- Var olan tarihi eserlerin, tarihi yapıların, tarihi kent peyzajının, tarihi yolların ve diğer bütün elemanların yıkılmasına, tahrip olmasına sebep olmayan;
- Kentsel silüet ve sokak silüetinde yer alan yapıların algılanmasını, yapının içeri alacağı, ışık, hava gibi fiziksel imkânlarını engellemeyen;
- Tarihi kentsel bütüne ve o dönemin yapısının özelliklerine dair geleceğe aktarılabacak bilgilerin aktarılmasını engellemeyen ya da bilginin bozulmasına neden olmayan;
- Mevcut yapıların arsa haklarını engellemeyen; çevredeki diğer ada veya parsellere taşmayan;
- Kent bütününde ve sokak düzeni içerisinde yaya, araç dolaşım akslarını engellemeyen ya da mevcut durumun sağladığı yararları sağlamaya devam eden yeni öneriler sunan;
- Yeni yapıların tarihi çevre bütününde yer alan yapıların hem biçimsel hem de niceliksel özelliklerine baskınlık oluşturarak ön plana geçmeyen;
- Kent ve kentli haklarını gözetilen; yapılardır.

2.4. Tarihi Çevrede Yeni Yapı Tasarımları Üzerine Tarihsel Süreçte Gelişen Düşünce ve Uygulamalar

Yapılan literatür araştırmasında¹, tarihi çevrede yeni yapı tasarımlarının olması ya da olmaması gerektiği, nasıl olması gerektiği üzerine fikirlerin geliştirilmesinin ağırlıklı olarak II. Dünya Savaşı ve sonrasında dayandığı tespit edilmiştir. Bu yargı yanlış değildir; fakat bu tartışma konusu 2. Dünya Savaşı, endüstri devrimi ve modernizm akımı ile başlamamıştır, sadece farklılaşmıştır. Tanyeli'nin (Tanyeli, 2013) söyleşisinde dikkat çektiği, Vanlı'nın (Vanlı, 2007) ve Öymen Gür'ün (Öymen Gür, 2007) yazısında kaleme aldığı üzere taklit etme eylemine karşı bakış açısının değişmesi konunun ele alınma biçimini etkilemiştir.

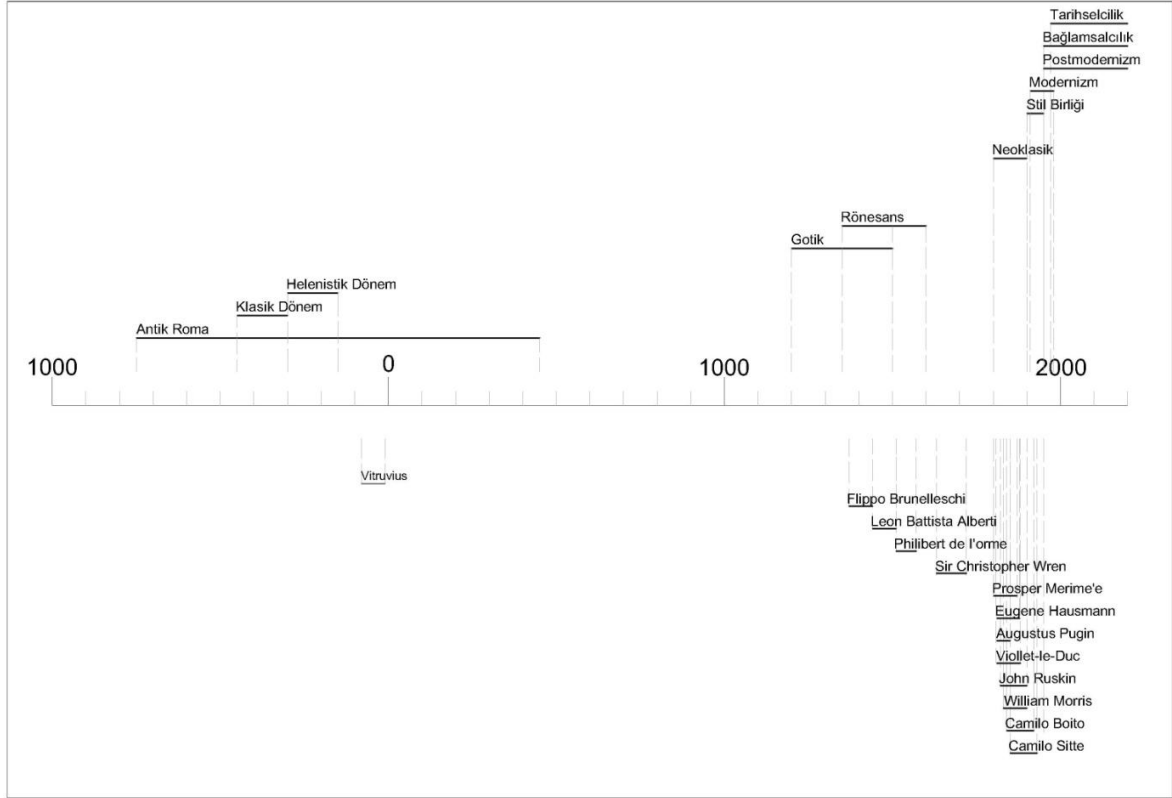
Eski ve yeni arasındaki ilişkiye dair geliştirilen düşünceler oldukça geçmişe dayanmaktadır. Filozof Thomas Hobbes'in, 1839 yılında yayınlanan kitabında (Hobbes,

¹ Unesco, Getty Enstitüsü, ICOMOS tarafından yapılan çalışmalar, yayınlanan kaynaklar incelendiğinde.

1839); Theseus ve Atinalı gençlerin bir gemi ile savaştan döndüğünü, bu geminin kutsandığı ve geminin Demetrius Phalereus zamanına kadar korunduğu anlatılmaktadır. Koruma sürecinde geminin eskiyen parçaları farklı zaman dilimlerinde değiştirilmiştir. Hobbes bu geminin hala aynı gemi olup olmadığını, eski mi yoksa artık yeni mi olduğunu tartışmaktadır.

Özer (Özer, 1982) tarafından yapılan araştırmada; XVIII'inci ve XIX'uncu Yüzyıllarda sanat ve mimarlık tarihinde seçmeci tutumlar ve bu durumun en çok yansıdığı Johann Fischer von Erlach tarafından kaleme alınan, batı ve doğu mimarisini içeren Entwurf einer historishen Architektur adlı yapıt; neoklasik üslubun savunucularından Francesco Milizia tarafından kaleme alınan Dizionario delgi architetti; Ortaçağ sanatı savunucusu Viollet le Duc tarafından kaleme alınan Dictionnaire raisonne de L'architecture française du XI au XVI Siecle ve son olarak eklektisist davranışın savunucularından olan Pietro Estense Selvatico tarafından yazılan Sulla architettura e sulla scultura in Venezia dal medioevo sino ai nostri giorni kitaplarında ele alındığı üzere önceden tek tek bir üslubun diğerine olan üstünlüğünü kuramsal alanda kanıtlamaya çalışan tutumun sonraları bütün üslupların karışımını öngören eklektisist bir kaosa dönüştüğünü savunur.

Bu anlamda tartışmanın bugüne kadar gelişinde etkili olan, koruma tarihine ve bu tarihin yazımına önemli katkılar sunan kişilerin düşüncelerine ve bu düşüncelerin geliştiği dönemlere bakmak gerekmektedir. Bu inceleme kentler-dönemler, mimari yaklaşımlar ve kişiler olmak üzere üç farklı başlık altında ve her başlık kendi içerisinde kronolojik sıra ile Şekil 2.2. de yer alan dönemlerde ve kişiler tarafından belirtilen görüşler ve uygulamalar aracılığı ile gerçekleştirilmiştir.

Şekil 2.2. Tarihi çevrede yeni yapı, özgün yeni yapı tasarım fikirlerine etki eden dönem ve kişiler¹.

Kentler, Dönemler

Mimarlık tarihi araştırmaları incelendiğinde eski ile yeninin tartışma konusu yarattığı ya da doğal süreç içerisinde birbiri ile birlikte var olduğu tespit edilmektedir. Bu başlık altında, bu tespiti destekleyen, tarihi çevrede yeni yapı ve özgün yeni yapı konularının nasıl ele alındığı ve günümüze nasıl yansıdığına dair fikir oluşturmamıza sebep olabilecek, kentlerin geçirdiği çeşitli dönemler ve mimari yaklaşımlar ele alınacaktır.

Erder (Erder, 1971), bir asırdan fazla süredir araştırmacılar tarafından incelenen Agora Meydanı'nın, süreç içerisinde, belirli kurallara bağlı şekilde büyüdüğünü anlatırken, yeni bir binanın eklenmesine ve bu bina ile birlikte diğer binaların da yeniden ele alındığına dikkat çekmektedir. Ya da Helenistik Dönem içerisinde eski yapıları yıkıp yerine yenisini yapmak yerine, eskiyi koruma, yeniyi eskiye uygun, onunla birlikte düşünme fikirlerini geliştirdiğini anlatmaktadır ve Attolas Stoası'nı örnek olarak vermektedir.

¹ Şekil 2.2. İzmler (J. Melvin, 2005) ve Sanatın Öyküsü (Gombrich, 1986) kitaplarından faydalanılarak tez yazarı tarafından hazırlanmıştır.

Erder, Roma'ya ilişkin "Farklı dönemler geçirmiş olsa da, Roma İmparatorluğu'nda ister tapınak olsun, isterse saray veya hamam, hatta forumlar içinde görüldüğü gibi eş değerde yapıların şekillendirdiği alanlar olsun, tüm mimari yapı ve unsurlar etraflarıyla düşünülmüştür; çevreleri onlarla birlikte geliştirilmiştir ve o çevreye yerleştirilmiş olduklarını kabul etmemiz gerekmektedir. Önceki devirlere ait mimari eserlerin kalmasını, yeni bütünde yerlerini bulmalarını sağlamak kaygılarının başlıcalarındandır. Hatta yakıp yıkılmasıyla tanınmış Nero zamanında bile, büyük değişikliklere gidilerek halka yeni imkânlar sağlanmak istendiğinde dahi, birçok unsurların yerlerinden, yeniden de olsa değerlendirilmesine ve düzenin korunmasına çalışılmıştır." şeklinde bir değerlendirme yapmaktadır ¹.

Doğu ve Batı Roma'nın ayrılması, Bizans'ın kurulması, ardından yeni bir düzenin oluşturulmaya çalışılması, MS 380 'de İmparator Theodosius tarafından Hristiyanlığın resmi din olarak ilan edilmesi mimariyi, eski ve yeni arasındaki ilişkiyi etkilemiştir. Özellikle pagan tanrıların yasaklanması ile yeni başkent düzenlenmeye başlanmıştır (Borrow, 1964; Erder, 1971). Yüzyıllar boyunca seyyahların hayranlıkla bahsedecekleri İstanbul'da, Helenistik dönemden ve Roma döneminden gelen temel alışkanlık, geleneklerin çevresi ile birlikte korunması, yeni başkentte eskisi kadar geçerli bir fikir değildir (Borrow, 1964). Dönem içerisinde ihtiyaca bağlı olarak var olan yapı türleri, plan tipolojisi, cephe anlayışı ve üst örtü sistemleri açısından yeniden yorumlanmıştır. Bu

¹ Konuya ilişkin kitabında, Roma'da geçirdiği farklı dönemlerde farklı yaklaşımlarla karşılaştığına dikkat çekmektedir. Helenistik döneme duyulan bağlılıktan kaynaklı, kopyacılıkla itham edilecek düzeyde, Helenistik dönem yapılarının plan ve cephelerinin aynen uygulandığı dikkat çekmektedir (Erder, 1971). MÖ ikinci asır sonu ve birinci asır da ise savaşlardan kaynaklı zarar görmüş surların tamir edildiğine ve kent silüetlerini yeniden düzenlenmesi için yeni müdahalelerin geliştirildiği görülmektedir (Harmond, 1957). Roma büyük yangınından sonra yöneticiler tarafından tahrip olmuş evlerin yeniden inşa edilmesi istenir. MS 127 yılında Hadrian tarafından yeniden inşa sorumluluğunun her türlü yıkılmada ve imparatorluğun sınırları içindeki her yerde uygulanması şartı koşulur. Anadolu'da zelzeleden sonra yıkılan yapı ve kentlerin hızla yeniden yapılma geleneği bu kararın sonucudur. Fakat ekonomik ve politik durumun etkisinde fakirleşen kişiler, yeni inşaat yerine eski yapının onarılması ve yenilenmesine yönelmiştir. Birçok Roma İmparatorluğu yapısı (Boarium Forumundaki 4 yüzlü büyük kemer, Clivus Capitolinus'taki Saturn Tapınağı, Cestius ve Valentinian köprüleri, S. Maria in Cosmedin Kilisesi yakınındaki Hububat Pazarı...) MS IV. Asırda çok yaygın bir anlayışla önceki devirlere ait yapılardan söküntülerle yapılmıştır. (Erder, 1971).

değişimlerin mimarinin de değişmesine sebep olmuştur. Geniş ibadet yeri imkânı sunan bazilika tipi yapıların üstleri artık kubbe ile kapatılmaktadır (Erder, 1971).

471-493 yılları arasında Doğu Roma'ya ve 493-526 yılları arasında İtalya'da Ostrogotlar Krallığının kralı olan Teodorik (Grun, 1991), Roma İmparatorluğunun başkentiyle yakından ilgilenmiştir. Ve gönderdiği bir mektupta “Korumak yaratmak kadar önemlidir. Biz ciddi olarak Roma surlarının iyi bir durumda olmasını arzuluyoruz. Taşların düşmesiyle yıkılan yerler, üzerleri kapatılarak ve kiremitle örtülerek korunabilir ve böylece eserlerine ölümsüz gençlik verdiğimiz eski hükümdarın teşekkürlerini hak ederiz” demektedir. Ayrıca yine Erder'in kitabında, Teodorik tarafından yazılan mektuba, mimarlara verdiği talimata yer verilmiştir¹ (Erder, 1971).

Bu mükemmel yapılar, benim zevkim, imparatorluğun kudretinin asil tasviri, şeref ve büyüklüğünün tanığıdır. Eski olanları bütün orijinal ihtişamları ile korumanın ve her yeni yaptığının ve ilavenin de bunlara stil yönünden uymasını sağlamamı arzu ediyorum. Ve birçok hayat dolu arzuyu ifade etmek ödevindir. Böylece elindeki iş ister bir şehrin yeniden yapımı, isterse kale veya proetorum yapısı olsun, tasavvurlarımı tamamlamış gerçekler haline sen getireceksin. Gelecek kuşaklara, insanlara, hayranlık duyacakları anıtları bırakmak her kişinin en kuvvetli arzusuna layık, çok şerefli bir hizmettir.

Antik Roma, Helenistik dönem, Klasik dönem, Bizans Dönemi gibi dönemlerde ağırlıklı olarak eski çevrenin korunması, yeni olanın nasıl yapılacağı, eski ile yeni arasında geliştirilecek ilişkilerin kuralları, papalar, imparatorlar ve yönetimde yer alan yetkililer tarafından belirlenmiştir. Dini, ideolojik, toplumsal sebeplerden kaynaklı bir önceki döneme sahip çıkmak ya da bir önceki dönemin izlerini silmek kararları, yeni yapıların eski çevre ile birlikte ya da eski çevrenin yerinde var olup olmayacağını belirlemiştir. Örneğin Hıristiyanlığın yayılmasının ardından eski olana karşı duyulan saygı ve ilginin azalması sonucu eserlerin tahrip edilmesi yaygınlaşmıştır. Ve yeni bir yapılaşma sistemi, yeni yapı tipolojileri ve sistemleri geliştirilmeye başlanmıştır. Mimari üslubun belirlenmesinde ise; eğer ekonomik sıkıntılar var ve hızlı yapılaşma söz konusu ise, geçmiş dönemlere duyulan hayranlık ya da geçmiş dönemlere ait bilgilerin doğruluğuna emin olma durumları var ise geçmiş dönem üsluplarının taklit edildiği, benzerlerinin yapıldığı tespit edilirken; geçmiş döneme ait elemanların ideolojik, dini ve toplumsal sebeplerden kaynaklı yok olması bekleniyorsa yeni stillerin geliştirildiği ya da geçmişteki stillerin tekrarlandığı görülmüştür.

¹ Mektup Bonnister (Bonnister, 1966) tarafından yazılan kaynaktan alınmıştır.

Fakat bu dönemlere ilişkin belirtilen görüşler o günün şartlarında verilen kararlar olarak değerlendirilmelidir (Erder, 1971, 1975; Middleton & Watkin, 2003).

MS 1200 'lü yıllar ile birlikte, eski ile yeni arasındaki ilişki (şekil 2.2. 'de verilen) mimar, filozof, politikacılar tarafından daha kapsamlı tartışılmaya başlanmıştır. Kendi yazdıkları kaynaklarda düşüncelerine, düşüncelerinin oluşmasına sebep olan koşullara detaylı olarak yer vermişlerdir. Özellikle Batı Avrupa'nın, Doğu Avrupa gibi durağanlığa düşmemesi, hep tedirgin, hep yeni olana doğru atılım yapması, kendini hep bir adım daha öteye taşıma isteğinden kaynaklı (Gombrich, 1986), eski olanla yeni olanın nasıl bir arada bulunduğunu tartışmamıza olanak tanıyacak ürünler üretildiği görülmektedir. Ve bu örnekleri Dünya'dan çeşitli örneklerle arttırmak mümkündür.

Floransa kentinde erken Rönesans döneminin en önemli yapıtlarından biri olarak kabul gören, Brunelleschi tarafından tamamlanan Santa Maria del Fiore Kilisesi ile Roman üslup/romanesk mimari üslupta tasarlanan Battistero di San Giovanni (Aziz Giovanni Vaftizhanesi) aynı silüet içerisinde yer almaktadır. Şekil 2.3. de görüldüğü üzere, birbirinden farklı üsluplar olsa da temel amaçları yeniyi aramak olan iki farklı üslup yan yana var olmaktadır.

Avrupa'da Roman Üslubu, İngiltere'de Norman Üslubu olarak geçen bu dönem, 1066 tarihi ile birlikte İngiltere'de artık hiç Sakson dönemine ait yapı kalmaması ve Normanların başka yerlerde ilerlettikleri bir mimariyi getirmeleri ile başlar. İngiltere'nin yeni toprak ağaları hemen manastır ve katedraller yaptırmaya başlar. Roman kiliselerinde genellikle sağlam payelere oturan yuvarlak kemerler bulunur. Kütlesel bir güç hâkimdir ve süsleme ve pencereler az sayıdadır. Sağlam ve kesintisiz duvarlar ve çan kuleleri dikkat çeker. Yapılarda en temel problem etkileyici taş yapıların bir de taştan bir örtü ile örtülmesidir. Ve sonuç olarak payeler arasına çaprazlamasına kemerlerin veya kaburgaların atılması ve ortaya çıkan üçgen kesimlerin sonradan doldurulması ile oluşturulan kaburgalı kubbe modelini geliştirmişlerdir (Gombrich, 1986).

Rönesans döneminde ise sanatçıların ve hümanistlerin antik dönemle kurdukları ilişki ve hayranlık ile gelişen yeni bir sanat anlayışı başlamıştır (Baron, 1966). Bu anlayışa etki eden temel faktörlerden biri Ortaçağ düşüncesi ve Roma İmparatorluğunun yıkılışında Gotların sorumlu tutuluyor olması idi. O dönem İtalyanları için Gotik sanat yani barbar

sanat bu dönemi temsil etmekteydi ¹. Yeni sanatın belirmesi yavaş yavaş ve Gotik Dönem içerisinde başlamıştır. Özellikle Floransa’da XV. Yüzyılın ilk çeyreğinde, üstün önderi mimar Filippo Brunelleschi olan, bir küme sanatçı, geçmişin tüm düşünceleriyle bağlarını kopararak yeni bir sanat yaratmayı amaçladı (Gombrich, 1986). Fakat bu dönemde antik döneme duyulan hayranlık mimari eserlerin birebir kopyası olarak değil onların birer tasviri olarak gelişmiştir ve bir bilinçlenmeyi işaret eder (Rowland, 1963).

Floransa Katedrali, 1426 yılında Arnolfo di Cambio tarafından, Gotik üslupta yapılmış bir mimariye sahiptir ve katedralin tamamlanması işi Brunelleschi’ye verilmiştir. Brunelleschi Gotik mimarisinin teknik ve yeniliklerini çok iyi bilmektedir ve yapılan incelemeler katedralin üst örtüsünün tamamlanması işinin bu yöntemleri bilerek yapılabileceğini göstermektedir. Floransalılar üst örtünün gösterişli bir örtü olmasını istemektedir. Brunelleschi Roma’nın büyüklüğünün yeniden canlandırılması fikrini benimseyerek geleneksel üslupla tüm bağları koparır, antik döneme körü körüne öykünmek yerine yeni bir yapım yöntemi yaratarak yeni uyum ve güzellik yaratmada, klasik mimari biçimleri özgürce kullanmayı hedefler ve başarıya ulaşır.

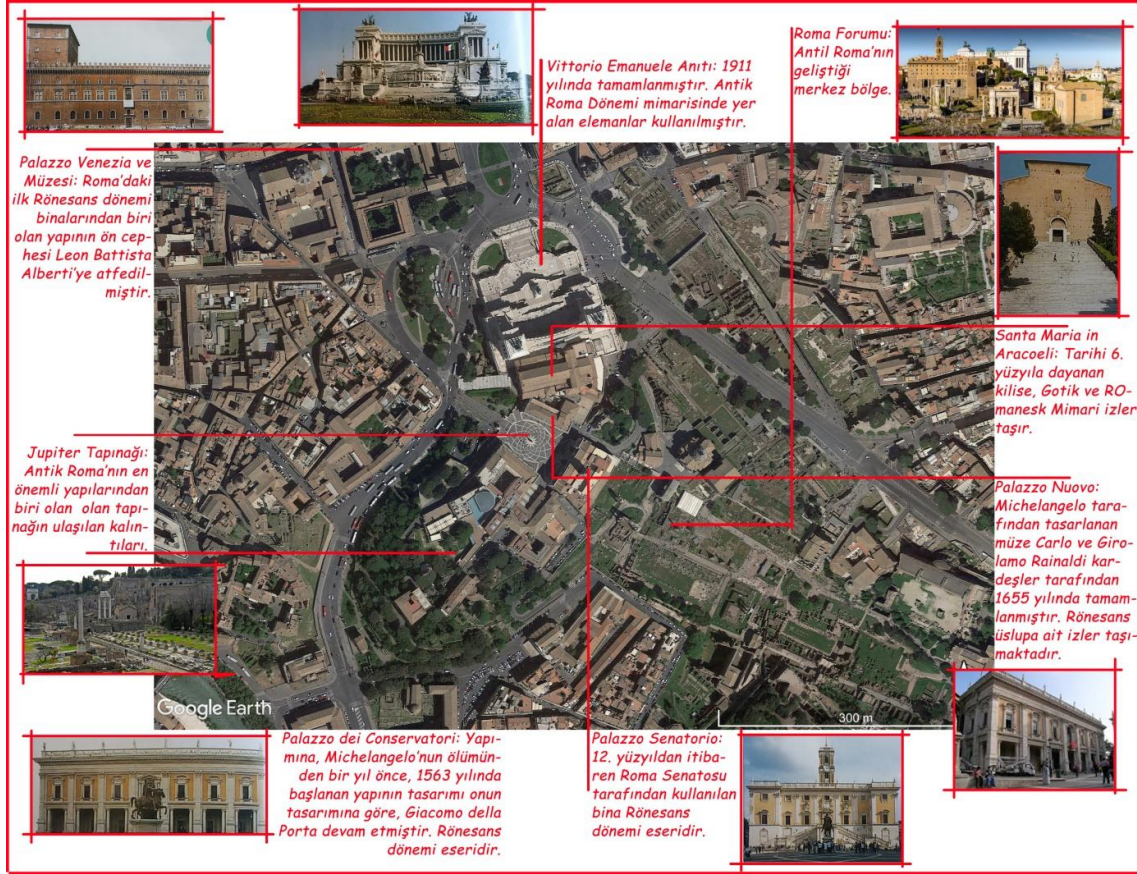
¹ Bu görüşün yanlış olduğu artık bilinmektedir (Gombrich, 1986).

Şekil 2.3. Floransa Kilisesi, Battistero di San Giovanni (Farfan, 2001).

Özellikle malzeme ve renk açısından birbirine benzeyen bu iki yapının mimari tarzları arasındaki fark açıkça hissedilmekte, tarihin farklı dönemlerine ait iki özgün, döneminin özelliklerini yansıtan yapı bir arada var olmakta ve tarihsel gelişim ve değişim sürecinin aktarımına katkı sunmaktadır.

Roma kentinde yer alan Capitoline Tepesi, Campidoglio Meydanı ve Venezia Meydanı'nda yer alan yapılar, aynı siluete giren, tarihin farklı dönemlerine tanıklık etmiş ve farklı dönemleri temsil eden yapılardır. Şekil 2.4. 'de görüldüğü üzere Antik dönem, Rönesans, Gotik dönem eserleri aynı siluet içerisinde yer almaktadır. Campidoglio Meydanını saran Palazzo Senatorio, Palazzo Nuovo, Palazzo dei Conservatori yapıları Rönesans dönemin özelliklerini taşımakta ve cepheleri benzer üslupla tasarlanmıştır. Fakat meydandan algılanan Palazzo Venezia yapısı Roma'daki ilk Rönesans dönemi yapılarından biri olmakla birlikte, Campidoglio Meydanı'ndaki diğer yapılarından daha erken dönemde tasarlanmıştır ve bahsi geçen yapılara göre daha farklı bir cephe tasarımına sahiptir. Roma Forumu ise Rönesans ve Gotik dönem eserlerinin de yer aldığı siluet içerisinde yer almaktadır.

Şekil 2.4. Roma kentinde yer alan Capitoline Tepesi, Campidoglio Meydanı ve Venezia Meydanı ve yapılarına ait değerlendirme¹.

Şekil 2.5' de görülen, farklı dönemlerde yapılmış olan, Roma Forumu (Antik Dönem), Palazzo Senatorio (Rönesans), Palazzo Nuovo (Rönesans), Santa Maria Aracoeli (Gotik ve Romanesk Mimari), Vittorio Emanuele Anıtının (1911 yılında inşa edilmiştir, tarihselci bir yaklaşım söz konusudur), Chiesa dei Santi Luca e Martina'nın (erken ortaçağ), Curia Julia'nın (MÖ 52) aynı silüet içerisinde yer alması, tarihte eski ile yeninin bir arada var oluşunun önemli bir örneğidir.

¹ Roma Kenti Capitolino Tepesi, Venezia Meydanı ve Campidoglio Meydanı ve yapılarına ilişkin kuşbakışı görüntü Google Earth üzerinden alınmıştır. Yapılara ilişkin bilgiler ve Palazzo Senatorio, Piazza del Campidoglio, Santa Maria in Aracoeli, Vittorio Emanuele Anıtı ve Palazzo Venezia Müzesine ait fotoğraflar Roma Görsel Gezi Rehberi (Akalin, Ç., Akalin Oymagil, 2014) adlı kaynaktan alınmıştır. Roma Formu'na ilişkin fotoğraf Harland (Harland, 2016), Jupiter Tapınağına ilişkin fotoğraf Rougerie (Rougerie, 2017) tarafından çekilmiştir.

Şekil 2.5. Roma Forumu Kuzey Batı Görünüşü (Harland, 2016).

Almanya’da 1240 yılında yapımına başlanan, The Rathaus of Rothenburg yapısı iki uzun Gotik yapıdan meydana gelmektedir. 1501 yılında doğusunda yer alan yapı bir yangın sonucu yanmıştır ve kalıntıları dağılmıştır ve 1572 yılında yerine Rönesans Dönemi mimari özellikleri taşıyan yeni bir yapı inşa edilmiştir. Bu temel Gotik cephe düzeni ile sofistike Rönesans komşusu arasında, yeni yapıyı yapan kişi aracılığı ile görsel bir süreklilik sağlanmıştır. Şekil 2.6. da görüldüğü üzere iki farklı mimari üslup benzer görsel algı oluşturmaktadır (Brolin, 1980).

Şekil 2.6. Gotik dönem yapısı (solda), Rönesans Dönemi yapısı (sağda) bir arada (Brolin, 1980).

Hollanda, Haarlem’de bir sokak silueti de bize farklı dönemdeki yapıların nasıl bir araya geldiğini göstermektedir. Gotik, Barok, Rönesans dönemi eserleri, 19. ve 20. yüzyıl mimari üslupları, saçak kotu, çatı silueti, pencere formları ve detaylardaki bütün farklılıkları ile yan yana durmaktadır. Şekil 2.7. ’de görülen sokak siluetinde 6 farklı pencere tipolojisini görmek mümkündür.

Şekil 2.7. Hollanda Haarlem Sokak, sokak siluet (Brolin, 1980).

Yine Roma Kentinde yer alan Colosseum ve Titus Zafer Anıtı'nın onarım işlemlerinde de yeni olan ile eski olan arasındaki ilişkinin nasıl olacağına dair bazı fikirler geliştirildiği tespit edilmiştir.

Gladyatör oyunları, taş ocağı, evsizler için sığınak, dini tören alanı gibi farklı kullanımlara ev sahipliği yapan Colosseum, Papa 12. Leo tarafından 1820 'li yıllarda, özellikle yapının dış yüzeyinde yürütülen onarımlarda, değişik malzeme kullanımı ve yapının genel görüntüsünü bozmama adına yapılan çalışmalar ile örnek bir çalışma olarak gösterilmektedir (Ceschi, 1970). Benzer şekilde Giuseppe Valadier tarafından onarımı gerçekleştirilen Titus Zafer Anıtı değişik malzeme kullanımı ve yapılan onarımı belirtme bakımından üzerinde en çok durulan örneklerden biridir (Frin, 1966). Yapının büyük bir kısmının yok olmasına rağmen, onarım sırasında, mevcut olan bölüme açıkça gösterilen saygı ve yeni eklenen kısımlardan ana malzemeden ve renkten biraz daha farklı elemanların kullanılması, eklenen süslemelerde detayların işlenmeden ana hatlarıyla belirtilmesi, kullanılan yüzeylerin daha pürüzsüz yüzeyler olması, yer yer ekli yerlerin tarihi belirtecek işaretlerin kullanılması ile yeni yapılanların belli edilmesi anlayışı kurallaşmıştır (Erder, 1975).

Özellikle 17. yy. Klasik Devir hayranlığının ve devre yönelik baskın tutumun geliştiği ve Orta Çağ ve Rönesans eserlerinin kıyım devri olarak nitelendirilebilecek bir devir olarak karşımıza çıkmaktadır (Erder, 1975).

17. yüzyılın ve ardından 1800'lü yılların koruma, restorasyon, yeni yapılara ilişkin oluşan karmaşık yapıya karşılık 1877 yılında Antik Yapıların Korunması için Dernek (The Society for the Protection of Ancient Buildings-SPAB) tarafından bir bildiri yayınlanmıştır. Bildiride son dönemlerde tarihi yapılara yapılan müdahalelerin sonucu olarak gelecekteki kişilerin bu yapılarla ilgilenmeyeceği düşüncesi vurgulanmakta, yapılan her değişikliğin tarihin hangi anına zarar veriyorsa o anı boşlukta bırakacağı belirtilmektedir. Ve mevcut haliyle kullanıma elverişsiz hale gelen tarihi yapılara yapılan müdahaleler ile zarar vermektense kişileri yeni bir bina tasarlamaya çağırır (Society for the Protection of Ancient Buildings (çev. P. Sabuncu), 1877).

1800'lü yılların sonunda da eski ve yeni yapılar arasındaki ilişki üzerine tartışmalar yürütülsede konu 2. Dünya Savaşı, Endüstri Devrimi ve Modernizm akımının etkileri ile daha farklı bir boyutta tartışılmaya başlanmıştır.

Örneğin; Modernizme yaptığı katkılar ile tanınan Le Corbusier kitabında, yapıların işlevine özgü olması gerektiğine, ihtiyaçların yeni ve kendine özgü olanla karşılaşması gerektiğine vurgu yaparken; insanlığın kullandığı gereçlerin uygarlığın evrelerini belirlediğine (taş devri, tunç devri...), gerecin gelişiminin gelen yetkinlik ile iç içe olduğuna ve gerecin gelişiminin doğrudan ve anında anlatımı ile gerecin zorunlu bir iş arkadaşı, ama aynı zamanda özgürlük getirdiğine vurgu yaparak; eski gereci atarak yeniyi bulmanın önemine dikkat çeker (Le corbusier, 2005).

2. Dünya savaşı, endüstri devrimi ve modernizm akımları ile birlikte, endüstriyel üretimin, hızlı yapılaşmanın ve bu durumlara uygun yeni malzemelerin yaygınlaşması ile tarihi çevreler ile yeni yapılar arasında sadece mimari stil farklılığı değil aynı zamanda malzeme, teknoloji ve teknolojinin getirdiği imkânlar dâhilinde ölçü ve ölçek farklılıkları dikkat çekmektedir. Yeni ve tarihi olan arasındaki farkların çarpıcı olmasından, tarihi çevrenin zarar görmesi, silüetinin değişmesi ve korunamaması gibi tedirginliklerle birlikte konu daha derinlemesine tartışılmaya başlanmıştır. Biçimsel özelliklerin dışında, bu tartışmaya etki eden bir diğer önemli konu ise artık Dünya'nın ortak kültürel mirasının korunması

konusunda uluslararası anlaşmalarla ¹ ortak bir dil oluşturulmaya çalışılması, bilinçlenmenin artmasıdır. Özellikle günümüzde yapı sektöründe teknoloji ve malzemenin hızla gelişmesi, değişmesi tartışmaları daha da arttırmaktadır. Şekil 2.8. de görülen, Londra tarihi kent silüetini etkileyen The Shard Tower'a ait fotoğraf bahsedilen duruma iyi bir örnek olarak gösterilebilir.

Şekil 2.8. The Shard Tower-Londra/England (Getty Images, 2013).

Özellikle Avrupa'da, 2. Dünya Savaşı sonrası tarihi kentlerin yıkımı, tahrip olması sonrası yenileme, tarihi yapıların yanında/yakınında yeni yapıların inşa edilmesi çalışmaları esnasında farklı ülkelerde farklı yaklaşımların olduğu tespit edilmiştir.

Dülgeç (Dülgeç, 1992) çalışmasında Kreuzberg örneğine değinmiştir. 2. Dünya Savaşı'nın ardından Berlin duvarı ve sonrasında 1965'lerde başlayan yenileme çalışmalarının 25 yıllık geçmişinde oluşan tepki ve gelişmelere paralel olarak sürekli yeni tavır ve tanımların geliştirildiğine ve bu yenileme çalışmaları esnasında; 1965-1975 yılları arasında tamamen yıkıp yeniden yapma, yapıların çağdaş gereksinimlere uymadığı gerekçesi ile yıkıp yerine çok katlı toplu konutların inşa edildiği ve bu köklü değişim sonucunda bölge sakinlerinin bölgeyi terk etmek zorunda kaldığı ve tepki gösterdiği dönem; 1972-1979 yılları arasında kentin tarihi dokusunun yeniden keşfedildiği, yapı cephelerinin tutulup arka bölümlerin

¹ Atina Tüzüğü – 1931, Venedik Tüzüğü 1964, Amsterdam Bildirgesi – 1975, Washington Tüzüğü – 1987, Geleneksel Mimari Miras Tüzüğü – 1990 vb.

yenilediği, hem maliyetin yükseldiği hem de cephe aynı kalsa da kullanılan alanın değişmesinden kaynaklı kullanıcıların değiştiği ve yine tepkilerin olduğu dönem; 1980-1982 yılları arasında koruyucu kent yenilemesi, küçük bir bölge de bütün yapılar korunmaya çalışılsa da diğer bölgelerde eski türden çalışmalara devam edilmesinden kaynaklı yine tepkilerin olduğu dönem olmak üzere üç farklı dönemden bahsetmektedir. Bu tepkilerin sonucunda IBA tarafından Uluslararası Yapı Sergisi düzenlenir; amacı büyük ölçüde yıpranmış ve ikiye bölünmüş kentte yeni kent imarcılığının bilinen yetersizliklerinin karşısında örnek oluşturacak bir biçimde insani ve sanal düzeyin yüksek bir mimari çıkarmak ve kentin bir parçasının rutinleşmiş uygulamalarını aşarak onarmak fikrinin yaygınlaştırılmasıdır (Çimen, 1987). Bu şekilde yeni yapıların doku ile uyumlu yapıldığı görülmektedir (Neriman, 1992).

Benzer şekilde savaş sonrası, kent merkezi neredeyse tamamen yıkılan Frankfurt kenti için uygulanan Dom-Römer dönüşüm projesinde, katılımcı bir yaklaşım benimsenmiş ve “master plan ilkeleri olarak savaş öncesi kayıt altına alınan sokak dokuları, parsel büyüklükleri, çatı formları, kullanım çeşitliliği, boşluk doluluk oranları, cephe dilleri yeniden yorumlanarak projelendirilmesi benimsenmiştir. Tarihi kent merkezinde ortaçağdan günümüze ulaşan yapı, malzeme, strüktür ve doku izlerinin kullanılması öngörülerek yeni mimari ve kentsel tasarımların ortaya konması kararlaştırılmıştır” (Kubat & Hansoy, 2015).

Çimen (Çimen, 1987) tarafından yazılan bir makalede ise Berlin’e dikkat çekilmiştir. Berlin’in kentsel yenileme, restorasyon ve yeni yapılaşma çalışmalarında IBA’nın kurucularından Hardt Walter Hamer’in, kentselin dikkatlice yenilenmesi ve değiştirilmeden onarılması gerektiği, kentin bir oranlar sanatı olduğu ve bununla yüksekliğin, genişliğin, uzunluğun ifade edilmediği, bu konuda Bruno Taut’un örnek alınabileceğini belirttiği düşüncelerine ve Taut’un yapının çevre koşulları ile iyi ilişki içerisinde olması gerektiği, cephenin sonradan ortaya çıktığı ve şehir içinde yaşamının insan-çevre arasındaki ilişkiden ortaya çıktığı ve insanların şehri kullanarak karar verecekleri düşüncelerine yer verilmiştir.

İkinci Dünya savaşı sonrasında birçok kentte farklı uygulamalara gidilmiştir. Özellikle savaş sonrası toplumsal yapıda bozulmaların artmaması için halkın da katılımının önemsendiği çalışmalar yürütülmüştür.

Mimari Yaklaşımlar

Endüstri Devrimi, 2. Dünya Savaşı, Modernizm gibi etkiler ile birlikte 1900'lü yıllardan sonra tarihi çevrede yeni yapı tasarımlarını etkileyecek, özellikle taklide karşı gelişen karşıt görüşlerle veya tarihin yeniden tekrar etmesine bağlantılı olarak¹, çevreyle mimari dil açısından bir ilişki kurmak adına bazı mimari yaklaşımlar (stil birliği, bölgeselcilik, bağlamsalcılık, tarihselcilik) gelişmiştir. Bu yaklaşımların başlangıçlarına ve bitiş dönemlerine ait bazı tarihler elde edilse de (Şekil 2.2.), günümüzde ideolojik, siyasal, kişisel birçok farklı sebeplerden kaynaklı farklı zamanlarda, çeşitli örnekleri ile karşımıza çıkmaya devam etmektedir.

Üslup birliğine varma: Restorasyon çalışmalarıyla ün yapmış olan Viollet-le-Duc Restorasyonu; “Bir yapıyı restore etmek, onu korumak, onarmak veya yeniden yapmak değil, belirli bir zamanda, hiç var olmadığı biçimiyle tam bitmiş bir yapı haline getirmek demektir (Ahunbay, 2007)²” şeklinde açıklamaktadır.

Bu açıklamayla “restore etmek”, anıtları Orta çağ'daki tasarımlarında öngörülen, ancak tarih boyunca yapılan onarım ve değişikliklerle gerçekte hiçbir zaman ulaşmadıkları bir duruma getirmeyi amaçlayan bir işlem olarak tanımlanmaktadır. Bir yapının veya bölümünün yalnız görünüşü olarak değil, strüktür olarak da ait olduğu dönemin üslubunda restore edilmesini kabul eden bu kuram Stilistik Rekompozisyon, üslup birliğine varma ilkesi olarak anılmaktadır (Ahunbay, 2007).

Restorasyon, onarım yöntemlerinden biri olan üslup birliğine varma/stilistik rekompozisyon/stil birliğine varma anlayışı, 1789 Devrimi'nin Fransa'da bulunan anıtlarda büyük kayıplara yol açmış, yıkılmasına ve tahrip olmasına sebep olmuştur. 1830'dan sonra Fransa Orta çağ eserlerine duyulan ilgi yeniden canlanmıştır ve Orta çağ sanatının araştırılmasını üzerine çalışmalar yürüten Viollet-le-Duc Orta çağ eserlerinin onarımı için atılımlarda bulunmuştur (Ahunbay, 2007).

Üslup birliğine varma ilkesi bir restorasyon ilkesi olmasına rağmen, tezin başlangıcından itibaren üzerinde durulan, tekil bir yapıya yapılan müdahale ile bir kente yapılan müdahalenin benzer şekilde değerlendirilebileceği düşüncesinden yola çıkıldığında, bir

¹ Kişiler bölümünde de değinildiği üzere farklı kişiler tarafından, taklide karşı geliştirilen yaklaşımları destekleyen veya desteklemeyen çeşitli görüşler tespit edilmiştir.

² Ahunbay bu tanımlamayı Bonelli'nin (Bonelli, 1966) yapmış olduğu tanımlamadan almıştır.

yapıya yapılacak ek ile bir kente yapılacak ek benzer şekilde değerlendirilebilecektir ve üslup birliğine varma ilkesi tarihi kentin bütünü, konu bağlamında ilgilendirmektedir.

Bu uygulamalara tepki olarak gelişen Romantik Görüş'ün öncüleri ise John Ruskin ve William Morris'tir. John Ruskin'e göre yapının bakımının yapılması ve kendi haline bırakılması en iyi koruma yoludur. Stilistik rekompozisyon adı altında yapılan çalışmaları "onursuz sahte kopyalar" olarak değerlendirir. William Morris ise yayınladığı manifestosunda bu tip uygulamalarda kişisel kararların verdiği zararlardan bahseder ve restorasyon yerine koruma kavramına önem verilmesi gerektiğini vurgular (Arabacıoğlu, F. & Aydemir, 2007).

Üslup birliğine varma ilkesine karşı tepki gösteren bir diğer kişi ise Camillo Boito'dur. Ve; yeniyle eski arasında üslup farkı, kullanılan malzeme farkı, süs ve şekillerin göze çarpmaması, bina civarında bir yerde sökülmüş olan eski parçaların sergilenmesi, onarım tarihinin her yenilenen parçaya işlenmesi veya belirli bir işaretin konmuş olması, yapıya tamamlayıcı bir yazının yerleştirilmesi, yapılan çalışmaların çeşitli safha ve zamanlarını belirten yazılı ve resimli bir açıklamanın yapıda ve yakınında bir yerde bulundurulması yahut yapının yapılması ve onarımın açıkça ortaya konması, şeklinde alternatif onarım kurallarını belirler (Ceschi, 1970; Erder, 1975).

Üslup birliğine varma ilkesi, tarihi çevrelerde tasarlanacak yeni yapıları, kendisine geliştirilen eleştiriler ile etkilemiştir. Çağdaş restorasyon kuramlarının oluşmasının nedenlerinden biri olarak, yapılacak her türlü, onarım ve ekin fark edilir olmasının sıklıkla dile getirilmesi, bugünkü tarihi çevrelerde yeni yapıların özgün niteliklerinin önem kazanmasına öncülük ettiği şeklinde yorumlanabilir.

Bölgeselcilik, bağlamsalcılık¹: Özellikle, çağdaş koruma kuramının gelişmesi, yeni ile eskinin birbirinden ayrılması ve yan yana geldiklerinde fark edilmelerinin önem kazanması ile birlikte, tarihi çevrede yapılacak yeni yapıların, çevreye duyarlı, çevre yapıların değerini azaltmayan, onlarla birlikte var olup, onları gölgede bırakmayan, onlarla uyum içerisinde olan yapılar olarak tasarlanmasına vurgu yapılırken, çevreye ait bilginin nasıl elde edileceği sorusu doğmuştur. Çünkü bu özelliklere sahip yeni yapıların tasarlanması

¹ Bu iki yaklaşım birbirleri ile ilişkilidir, bu nedenle aynı başlık altında ele alınmıştır.

için çevreye ait bilgilerin iyi öğrenilmesi, yorumlanması gerektiği açıktır. Bu sorunun cevaplarından biri bölgeselcilik, bağlam ve bağlamsalcılık ile ilgili gözükmektedir. Bağlamsalcılık ve bölgeselci yaklaşımların temelinde bölgeyi iyi tanımak ve elde edilen bilgiyi çevre ile uyumlu bir şekilde yeni ürünle birleştirmek yatmaktadır. Bu birleşim birbirine benzer ürünlerin çıkmasına sebep olabileceği gibi birbirine zıt tutumları da doğurabilir. Fakat özünde taklit ya da aynısını yapmak yer almamaktadır.

Bağlam, Türk Dil Kurumu (Türk Dil Kurumu, n.d.-a) sözlüğünde, “Herhangi bir olguda olaylar, durumlar, ilişkiler örgüsü veya bağlantısı” şeklinde açıklanmaktadır. Kelimenin İngilizcesi olan context ise bir olay, ifade veya fikri oluşturan ve tamamen anlaşılması ile ilişki olan şartlar olarak tanımlanmaktadır (Oxforddictionaries, n.d.).

Mimarlıkta bağlamı ise tasarımı etkileyecek her türlü fiziksel ve anlamsal veri olarak tanımlamak mümkündür. Mimari bağlam, her binanın bir kentsel çevrede fiziksel olarak var olduğu andan itibaren yüzleşmek zorunda olacağı bir gerçektir.

Bağlamın sabit bir şey olmadığını anlamak önemlidir; bu, daha geniş bir zaman aralığındaki oluşturulmuş yerleşimler arasındaki bir bağlantıdır. Bağlam antropolojik bir manzara olarak anlaşılmalıdır. Geçmişin anlayışına, koşullarına göre şekillenmiş ve değiştirilmiş fiziksel bir madde (Ostanevics, 2017). Dolayısıyla, bağlam, bağlılık ve duruma özgünlük, yapılı çevreye ilişkin bilginin hem suni bir evrensellik yanılmasıyla hem de görecelikten sakınılmasının yolu olarak gözükmektedir (Serim, 2007).

Bağlam farklı dönemlerde çeşitli anlamlar kazanmıştır. Örneğin Roma döneminde “*genius loci*-yerin ruhu (Norberg-Schulz, 1980)” nu işaret ederken, Vitruvius yapı yapım sürecinde bir yapıyı bağlayan elemanları insanın kendisinden başlayarak, gelenek, görenek, topografya, iklim gibi birçok farklı öğeye bağlamıştır (Vitruvius, 1993). Rönesans ile birlikte ise sembolizm aracılığı ile çevre ile ilişki kurmak için bir strateji olmuştur (Kohane & Hill, 2001). 1900’lü yılların ortasından itibaren, özellikle modernizmin bağlama bakış açısının değişmesi, mevcut bağlamın reddedilmesi ile birlikte günümüzdeki anlamını kazanmıştır. Güzer’e (C. Abdi Güzer, 1996) göre bugünün bağlamsalcılık anlayışı, strüktür, teknoloji, topoğrafya, iklim ya da kültür gibi girdileri tasarımın özgün ortamını yansıtabilecek biçimde mimari dile dönüştürme çabası içine girmekle, bu girdilerin alışılmış, tüketime açılmış imajlarını sorgulamak ile ilişkilidir.

İkinci Dünya Savaşı sonrasında etkisini kuvvetli bir şekilde gösteren modernizme karşı çıkan, 1960'lerden sonra modernizmin zorlandığı, mimarlığın anlam ve referanslarını genişletme arayışında olan çeşitli eğilimler içeren ve söz dizimi, belirsizlik, referans, ironi, çoğulculuk, hem öyle hem böyle gibi anahtar sözcükler ile tanımlanan (J. Melvin, 2005) postmodernizm, tarihi çevre de tasarlanacak yeni yapıların hangi biçimsel kararlarla tasarlanacağına dair fikirleri etkileyen bir akım olarak da karşımıza çıkmaktadır. B mimar ve yazar olan Robert Sten ise postmodernizm ile bağlamcılık (contextualism), göndermecilik (allusionism) ve süslemecilik (ornamentalism) arasında ilişki kurmaktadır (Brolin, 1980). Postmodernizm ile ilişki tasarımlar gerçekleştiren grupların açıklamalarında sıklıkla kendi yeni mimari ile mevcut bağlam arasında ilişki kurmak üzerine duyulan endişe dile getirilmiştir (Brolin, 1980).

Tarihi çevrelerde gerçekleştirilecek yeni tasarımların, kendi özgün değerlerini taşıırken var olana saygı duymak, var olana zarar vermeden özgün değerini var edebilmesi için bağlamın doğru çözümlenmesi, anlaşılması önem kazanmaktadır. Yeni tasarımın sonucunda mevcut bağlamla ilişki, ona benzerlik hatta aynılık ya da onunla zıtlık üzerinden bir ilişki kuracak olsa da her iki uç durum içinde mevcut olanın anlaşılması aynı derecede önemli gözükmektedir.

Tarihi çevrelerde yeni yapı tasarımları için hangi görüş belirlenirse belirsin detaylı bir tarihi kent karakteri ya da tarihi kent bağlamı üzerine çalışma gerekmektedir. Herhangi bir alanda yapılacak olan yeni yapılar için, mimarlığın özü gereği tasarım yapılacak alana dair çalışmaların yapılması önem kazanmaktadır. Çevre yapılar ve yeni yapı ile kurulacak ilişki, topografya, iklim ve diğer verilerin detaylı çalışılması gerekir. Tarihi çevreleri bu konuda özel yapan konu, tarihi kentlerin oluşumu bugün var olan insanların bire bir yaşayarak tecrübe etmediği alanlardır. Bu nedenle var olan alana hâkim olmak, anlamak, oluşan değerlerin neden, nasıl oluştuğu ve sonuç arasında ilişki kurmak, günümüz yapıları arasında yeni bir yapı tasarlamakla eş değerde tutulamayacaktır. Bu nedenle, tarihi çevrelerde yeni yapı tasarımları söz konusu olduğunda karşımıza çıkan en önemli görüş bağlamın, karakterin anlaşılması, doğru okunup yorumlanması, yerin ruhunun keşfedilmesi fikridir.

“Yeni bir üslup fertlerin tek başına yeni biçimler düşünmesiyle doğmaz”(Bonatz, 1943b).

ICOMOS Mimari Miras Tüzüğü Uygulama İlkeleri, 4. Madde 'de (ICOMOS Geleneksel Mimari Miras Tüzüğü, 1999) çağdaş kullanım isteklerinin zorladığı ve kabul edilebilir değişimlerin, ancak bütünü genel ifadesine uyumlu, görünüş, doku ve biçim yönünden aykırı olmayan malzemeler ile yapılan, yapı malzemelerinin birbirleriyle uyumuna özen gösteren değişimler olduğu takdirde kabul edilebilir olduğu belirtilmektedir.

Zumthor (Zumthor, 1999) yeni bir mimari müdahale, belirli bir yer ya da konuma konsantre olup, onun tarihi ve biçimi kadar duyuşal niteliklerini de anlamayı gerektirir demektir. Buradan da anlaşılacağı üzere tarihi çevrelerin bağlamından bahsedildiğinde sadece fiziksel özellikler değil duyuşal özelliklerde kast edilmektedir ve bu yerin ruhu (genius loci) olarak adlandırılmaktadır. Bir yerin ruhunu korumanın ve muhafaza etmenin yolu, o yerin özünün tarihsel bağlam içerisinde somut bir yer edinmesidir. Bir yerin tarihi kendini gerçekleştirmelidir, var etmelidir. Yani başlangıçta var olan insan eylemleri, mimarlık eserleri, eski ve yeni olan ile saklanan olasılıkların tespit edilmesi gerekir (Norberg-Schulz; 18, 1980).

Bağlamın anlaşılması için, bilinmesi gereken en temel kural; insan yapımı yerlerde bir araya getirme ve etrafını çevirme eylemleri gerçekleştirilmiştir. Bilinen şeyleri bir araya getirdikleri bir içerisi kavramı doğar. Bu durumun sürdürülmesi için dışarıyla ilişki kuran açıklıklar tasarlanır. Yapılar öncelikli olarak üzerine oturdukları zemin, üst örtü olan gökyüzü ve çevre ile ilişki kurarlar. Bunun dışında insan yapımı çevreler bir yapay olgu veya nesne, bahsedilen içe ait olan bir yer olarak hizmet eder ve yerleşim yerinin işlevini oluşturur (Norberg-Schulz; 10, 1980).

Karakter ise, onu daha iyi anlamak, takdir etmek ve içerisinde olmanın getirdiği deneyimleri anlamak için, bir yerin birçok yönünü mümkün olduğu kadar bir araya getirme girişimidir (Grenville & Fairclough; 2, 2004)

Bağlam ve karakter birbirleri ile ilişkili iki kavramdır. Bağlam yerin, bölgenin, mekânın birinin diğeriyle ilişki içerisinde olması veya sırasıyla deneyimleme ve anlaşılma yolu olarak tanımlanırken; karakter, farklı elemanların karşılıklı etkileşiminden oluşan ve bu elemanların yerini, kültürel, sosyal ve ekonomik faktörlerini tamamlayan fiziksel ve yapısal elemanları içerir şeklinde değerlendirilmiştir. Bu faktörler yaratılan karakterle

birleşir ve insanlar, bellekleri, biriktirdikleri ve aktiviteleri aracılığıyla karakterle ilişki kurar (Greater London Authority; 4, 2014).

Tarihi çevrelerde yeni yapılar söz konusu olduğunda, yerel karakter özelinde belirlenen politikalarda belirlenebilecek stratejiler arasında; gelişmelerin form, fonksiyon, yerin, sokağın, bölgenin yapısı ve çevre yapıların ölçek, kütle ve birbiri ile ilişkisini hesaba katması gerektiği, bu durumun doğal özellikleri ile fiziksel ve görsel ilişkisi olan bir alanın geliştirilmesini sağlayacağı; zayıf ve hastalıklı karaktere sahip bölgelerde ise gelişmelerin bölgenin geleceğindeki işlevi için karakter geliştirmesine katkı sunacak pozitif özellikler doğurması gerektiği düşüncelerinin benimsenmesi önerilmektedir. Ve yapıların, sokakların ve açık alanların; yönelim, ölçek, proporsiyon ve kütle ilişkileri ile var olan mekân ve sokakların doku ve yapısını dikkate almak; arazinin formu ve topografyasını da içerecek şekilde kentsel yapı ve doğal peyzaj arasında pozitif bir ilişki kurmak; yapıların, sokak düzeyindeki eylemlilikler ile pozitif bir ilişki oluşturması ve insanların çevresi ile rahat, huzurlu hissetmesini sağlayacak şekilde insan ölçeğini dikkate almak; alanın gelecekteki var oluşuna yayılacak şekilde, yerin karakterine pozitif katkı yapan bina ve yapılara izin vermek; çevreleyen tarihi dokudan beslenmek; maddelerini sağlayacak şekilde yüksek kalitede tasarımları sağlanması gerektiğine vurgu yapılmaktadır (Greater London Authority; 3, 2014). CABE ve English Heritage ortaklığında yayınlanan yayında (Commision for Architecture and the Built Environment (CABE) & English Heritage, 2007) yerel karakterin elemanları ve yeni tasarımlarda kısıtlılık yaratacak etkenler; doğal topografya, kentsel doku, ufuk çizgisi, ölçek, ölçü ve yükseklik, sokak silueti, simgesel yapı, alan ve özellikleri ve o özel alana ait siluet ve geniş manzara görünümü olarak belirlenmiştir.

Doğru tasarımlar için bir yerin karakterinin ve kendine özgü bağlamının anlaşılması gerekir. Bu durum gelecekte o yerin nasıl gelişeceğinin anlaşılması için gereklidir ve bölgenin mekânsal açıdan ayırt edici özelliklerinin önemli elemanlarını korur ve bu elemanları tanımlar ki bu elemanları yönlendiren değişimler ile geliştirilir. İnsanlar ve toplumlar arasındaki sosyal, kültürel, çevresel ve ekonomik ilişki yerin fiziksel karakteri ile pekişir. Yeni pekişmeler kullanıcılara, yerin nereden geldiğini, nerede olduğunu ve nereye gideceğini anlatır. Bu durum zaman içerisinde şekillenen ve geleceğe etki edecek olan fiziksel, ekonomik, çevresel ve sosyal, karmaşık kentsel düzenin bir parçası olarak bölgesel elemanlar ile yerin işlevini yansıtır (Greater London Authority; 2, 2014).

Thurley (Thurley, 2008) ise eski bir çevrenin yakınında ya da içinde tasarlanan yeni mimarinin kabul edilmesinin bağlamla ilişkili olarak geliştiğine fakat korunan bir yapı veya onunla ilişkili olan yeni yapının kabul edilebilir olması için ne kadar bağlamsal olması gerektiği sorusuna English Heritage tarafından oluşturulan; arsa değeri, değişimin maliyeti ve yasa ve yönetmeliklerin etkisi ve tasarım ile ilişkili olan iki başlığın cevap olabileceğine dikkat çekmektedir.

Tarihi çevrenin bağlamının, karakterinin çözümlenmesini tarihi çevrenin DNA'sının keşfedilmesi olarak nitelendiren İskoçya Hükümeti tarafından hazırlanan kaynakta (Historic Scotland; 7, 11, 2010) yeni gelişmelerin kentsel strüktür, kentsel doku, yoğunluk ve karışım, ölçek, malzeme ve detaylar, peyzaj, siluet ve kent simgeleri ve tarihi gelişmelere karşı sorumlu olduğunu belirtmekte ve tarihi çevrenin DNA'sının keşfedilmesi için; tarihi çevreyi analiz etmek amaçlı bir takım oluşturulması; analiz sonuçlarının nereye kadar tasarım sürecini bilgilendireceği gibi sonuçların açılması ve öneminin keşfedilmesi; analiz sonuçlarının ve keşiflerin bir tasarım yaklaşımına dönüştürülmesi ve tasarım tercihlerinin tarafsız bir şekilde denetleme yolunun açılması ve sonuçların bütün paydaşlarla paylaşılması aşamaları ile gerçekleştirileceğini savunmaktadır.

Bir yerin karakterinin anlaşılması süreci bir başka kaynakta (Greater London Authority; 13, 2014) Çizelge 2.1 'deki şekilde ele alınmış ve kapsamın belirlenmesi, araştırma ve çıktılar olmak üzere üç ana başlıkta toplanmıştır.

Çizelge 2.1. Bir yerin karakterinin anlaşılma süreci

Bir Yerin Karakterinin Anlaşılma Süreci				
İnsanlar için Önemli Olanın Anlaşılma Süreci				Çıktılar
Kapsamın Belirlenmesi		Araştırma		
Kapsam	Masa Başı Araştırması	Alan Çalışması	Analizler	Yerin Anlaşılması
Amaçların tanımlanması ve çalışmanın önemi	İlke, politikanın bağlamı	Çalışmanın türüne karar verilmesi	Karakterin sınıflandırılması	Değişimin duyarlılığının anlaşılması
Çalışma alanının tanımlanması	Belirleme	Planlama çalışması	Yerin tanımlanması	Etkilerin ölçülmesi
Ölçeğin ve detaylandırma seviyesinin belirlenmesi	Değerlendirme	Bilgilerin toplanması ve kaydedilmesi	Bilgilerin sunulması	Planlama ve tasarım kararlarının açıklanması
Kaynakların, uzmanların, yeteneklerin belirlenmesi	Bilgiler			

Tarihi bir çevrenin yapısının, bağlamının, karakterinin anlaşılması üzerine daha detaylı bir çalışma yürüten İngiltere tarafından Tarihi Çevrelerin Karakterizasyonu (Historic Landscape Characterization-HLC) yöntemi geliştirilmiştir. Yöntem içerisinde geçen karakterizasyon kelimesi, stenografik bir kelime olarak tanımlanmaktadır ve sadece binanın kimin yaptığı, stiline, tarzının ne olduğu, ender karşılaşılan bir örnek olup olmadığı, kendi dönemi hakkında bilgi veren bir arketip olması, hangi dönem özelliklerini yansıttığı ile ilgili değil, aynı zamanda mekânın, yerin bütününde bizim bütün duygularımızı ele geçiren şeylerin tanımlanması yani mekânın, yerin tüm anlamının bize ne ifade ettiği ile ilişkilendirilmiştir. Karakterizasyon çalışmalarının esas önemli noktası, geçmiş kararların, eylemlerin ve eylemsizliklerin birbirine dolanan yollarının karmaşıklığını daha iyi anlamamızı sağlamasıdır. Mekânsal evrimin gidişatını gösteren bir harita hazırlanabilir ve gelecek yönlenmelerini görebiliriz. Sadece kasıtlı müdahale olmaksızın gelişen doğal yönlenmeleri değil aynı zamanda insanların nerede bir yapı, yol, park, ağaç yaptığı ya da yıktığına dair bilgi elde edip yapılaşan her yerin yönlenmelerinin görebiliriz. Bu sayede seçimlerin belirlenmesi, koruma veya yönetme, yaratmak veya

kendi haline bırakmak gibi konuların belirlenmesinde karakterizasyon çalışmaları gelecek için önemli bir araç haline dönüşebilir (Grenville & Fairclough, 2004).

Tarihi çevre karakterizasyonu için belirlenen yol gösterici ilkeler aşağıdaki şekilde belirlenmiştir (Clark, Darlington, & Fairclough; 6, 2004).

- Şu an geçmiş değildir: Coğrafi olarak değil tarihi açıdan ele alınan alanın çalışmasının ana hedefi, alanı günümüze ait bir alan olarak ele almak olmalıdır. Alanın en önemli özelliği, zaman derinliği, değişimler ve şu anki alanda var olan anlamlardır.
- Alanlar birer yerleşim yeri olarak ele alınmazlar: Tarihi çevre karakterizasyonu incelenen alanın bütünü ile ilgilenir, bölgesel bilgiler ile değil.
- Alanın bütün özellikleri ve yönleri, ne kadar modern olduğu fark etmeksizin, sadece özel bir alanın değil bütün çevrenin bir karakterini oluşturur.
- Yarı doğal ve canlı özellikler (ağaçlar, arazi örtüsü, çalılar...) arkeolojik özellikler gibi alanın bir parçasıdır, insan peyzajı ve biyo çeşitlilik kültürel bir fenomendir.
- Alanın karakterizasyonu bir yorumlama meselesidir, belgeleme değil. Gerçek değildir bir algılama meselesidir. Alanı nesnel bir obje olarak değil bir fikir olarak algılamaktır.
- İnsanların görüşleri: Uzman kişilerin görüşlerinin yanı sıra kolektif halk algısının göz önünde bulundurulması önemlidir.
- Alan her zaman dinamiktir, koruma değil değişimin yönetilmesi esastır.
- Karakterizasyon süreci, kullanılan metotların ve kaydedilen bilgilerin açıkça ilan edildiği, şeffaf bir süreç olmalıdır.
- Tarihi çevre karakterizasyon haritaları ve yazılı bilgiler kolay anlaşılır, anlaşılmaz bir dilin kullanılmasından uzak ve kullanıcılar tarafından kolay kabul edilebilir olmalıdır.
- Tarihi çevre karakterizasyon sonuçları diğer çevresel ve miras yönetim kayıtları ile entegre olmalıdır.

Karakterizasyon çalışmalarına örnek olacak çalışmaların ortak özellikleri; yapıların ve anıtların bir diğeri ve tarihi ve doğal çevrenin diğer yönleri ile nasıl ilişki kurduğu, bağlamı veya yeri tanımlamak; geçmişi anlamak, değişimin ve devamlılığın gidişatı, bize miras kalan çevreyi bu güne getiren ve gelecek değişimler için bir sıçrama tahtası sağlamak; büyük resmi oluşturan, geleceğe dâhil olma durumu için temel oluşturan, diğerlerinin algı ve görüşlerini ekleyebilecekleri bir çevre oluşturmak şeklinde sıralanabilir (Grenville & Fairclough, 2004).

Bir bağlamın doğru okunabilmesi için yapılması gereken analizler arasında; tarihsel analizler; tarihi kentin coğrafi, iklimsel, toplumsal koşullar ile birlikte gelişen genel yapısının araştırılması; doğal çevre, kent ve tarih arasındaki ilişkinin analiz edilmesi; sadece tek bir yapı ölçeğinde değil genel karakterin ortaya konulmasını sağlayacak tipolojik, morfolojik analizler; anlamsal analizlerin yapılması gerekmektedir.

Tipolojik analizler sırasında dikkat edilmesi gereken tasarım elemanları (Preservation Alliance for Greater Philadelphia; 22, 2007) 5 farklı başlık altında sıralanmıştır:

- Genel: boyut, ölçü, renk, materyal ve dokunun karakteri ile uyum veya var olan bağlam ile anlamlı dizgeler oluşturma,
- Yükseklik: yerleşimin genel yükseklik kararları ile uygunluk ve çatı çizgisi, ufuk çizgisi uygunluğu,
- Sokak silueti: yerleşimin veya blokların karakter çizgisizi veya sokak ile ilişkinin öncelikli tutulması,
- Cephe Kompozisyonu: Zemin, üst ve orta bölümlerden oluşan cephe kompozisyonunun dikkate alınması. Dikey uyum, saçak hizası veya benzer artikülasyonlar ile yapı bitiş çizgisi, açıklık, ölçü, doku ve oranı yansıtmak veya opak cephelerden kaçınmak, pencere ve kapıların oran orantı yüzdelерinin korunması (özellikle zemin kat yaya ölçeği kotunda),
- Ritim: Yaya dostu ölçek olarak kabul edilecek zemin kat ölçeğinde pencere, kapı harmonisi,
- Materyal ve detaylar: Benzer renkte benzer malzeme ve insan dostu, üç boyutlu karakteri güçlendiren dokulu veya küçük ölçekte elemanlar.

Groat (Groat, 1983) tarafından yürütölen çalışmada tarihi çevrede yeni bir yapı tasarımı söz konusu olduğunda bağlamla kurulacak ilişkinin tespit edilmesinde Çizelge 2.2'de verilen elemanların tespiti önemsenmektedir:

Çizelge 2.2. Groat'ın bağlamla kurulacak ilişkide tespit edilmesi gereken elemanları

Mekân		Kütle İlişkileri		Stil/Tarz	
Dış Mekân Organizasyonunu	İç Mekân Organizasyonu	Dış Hacim Kompozisyonu	İç Mekânda Yarı Sabit Düzenlemeler	Dış Yüzey Kompozisyonu	İç Yüzey
Yapının alanda taradığı, sirkülasyon (yaya yolları, giriş ve kolasyon...), araçla erişim (araç yolları, park alanlar...), hizalama, çekme mesafesi ve açılanmalar, kentsel peyzaj alan sınırları...	Sirkülasyon elemanları, holler, koridorlar, oda, mekân düzenlemeleri, seviye/yükseklik farklılıkları, dikey sirkülasyon yerleşimleri...	Biçim, bütün formun karmaşıklık ilişkisi, taban, kütle ve üst çizgi artikülasyonu, çatı hattı, dikey iz düşüm...	Mekânların bütün biçimlenmesi, ağır tefrişlerin düzenlenmesi...	Stile atıf yapma, ritim, proporsiyon (pencere açıklıkları), renk, materyal, süsleme, detay, kabartma dereceleri...	İç stil, biçimler, proporsiyon (yüzey detayları), renk, materyal, süsleme, detay, kabartma dereceleri...

Yapılan başka bir çalışma da (Yüceer & İpekoğlu, 2012) tarihi bir yapıya eklenmiş yeni yapının ilişkilerini tespit etmek amaçlı belirlenen yöntemde aşağıdaki maddeler değerlendirilmiştir:

- Yapının çevresi ve ortam ile ilişkisinin analizi,
- Yerleşim alanı içerisindeki ilişki analizi,
- Kütle ilişkisi,
- Cephe ilişkisi.

Ayrıca aynı çalışmada değer analiz ölçütleri olarak; mimari, kültürel, bağlamsal, özgünlük, çağdaş önem derecesine göre yapıya atfedilen değere saygı gösterilmesi için ölçütler belirlenmiştir. Yapılan çalışmanın sonucunda ise tarihi yapının karakterinin korunması, ölçek, ölçü, renk ve materyal ile tarihi yapının karakteri ile uyum içerisinde olması gerektiği sonucuna varılmıştır. Ayrıca yeni yapıların tersinebilir olması gerektiğine vurgu yapılmış yani kaldırıldıkları zaman eski yapının zarar görmemesi gerektiğine dikkat çekilmiştir.

UNESCO tarafından 9 'uncusu düzenlenen Asia Pacific Heritage Awards for Culture Heritage Conservation (UNESCO, 2008) ödülleri arasında jüri özel ödülünün tarihi çevreye entegre olan, üstün değerini gösteren çağdaş yapılara verilme kararı alınmıştır.

Değerlendirme ölçütleri arasında ise aşağıda belirtilen maddeler bağlamcılık ile ilişki kurmaktadır.

- 1) Seçkin tasarım konseptleri, özel tarihi bir alanda yenilikleri iyi bir biçimde gösteren önemli düşünceleri yansıtan,
- 2) Tarihsel, mimari, kültürel ve sosyal özellikleri ile dikkat çeken bir yerin değerinin yükseltilmesine yardımcı olan,
- 3) Bağlam içerisinde yeni yapının program ve fonksiyonunun uygunluğu ve uyumluluğu ile dikkat çeken,
- 4) Var olan yapı ve çevre ile tipoloji, yer ile ilişki, kütle, form, ölçek, karakter, renk, doku açısından iyi entegre olmuş,
- 5) Malzeme ve yapım tekniğinin seçim ve kalite kontrolünün gerekçelerinin belirtildiği,
- 6) Süreç ve final ürünü, sosyal ve kültürel devamlılığın içerisinde uzanan, var olan bir tavrın olması,
- 7) Projenin mimari pratikler ve yerel, ulusal ve uluslararası tasarım politikaları üzerindeki etkisi ile var olan yapı örnekleri olarak belirlenmiştir.

Bölgeselcilik ise bağlam ve bağlamsalcılık tartışmalarına daha geniş çerçevede kent hatta ülke bütününde ele almaktadır. “Bölgeselcilikte, mimar kendini yakın çevreyle sınırlamayıp, o bölge ya da ülkenin özelliklerini de tasarıma uyarlamaya çalışır. (Jormakka, 2016)” Bölgeselci mimarlıkta yerel malzemenin, yapım tekniklerinin estetik, sürdürülebilirlik, iklim, ışık, ısı, nem gibi farklı koşullar açısından geçmişte sınanmasından ve optimize edilmiş olmasından dolayı dikkate alınır (Jormakka, 2016).

Bölgeselci yaklaşımın öncülerinden biri olan Hassan Fathy tarafından tasarlanan Yeni Gourn, Mısır’ın kuzey bölgesinde yer alan Gourn kentinde yaşayan halka alternatif bir yerleşim yeri olarak tasarlanmıştır. Fathy, Gourn halkına uyumlu bir sosyal yapı içinde, yoksulluk, hastalık ve cehaletten arınmış, halk sanatının peşine düşmüş, uygun ve ilgili bir mimari ortamda çerçevelemiş ahenkli bir toplumsal yapı içinde yaşayabilecekleri bir kent tasarlamayı amaçlamıştır. Bu nedenle Gourn kentinin mekânsal oluşumları, kullanılan malzeme ve teknikleri Yeni Gourn kentinde yeniden ele alınmıştır (Ahmed & Elgizawi, 2009). Bu anlamda yapılan çalışmalar; sosyal ve ekonomik yapının incelenmesi, toplum ve çevre içerisindeki değişimi etkileyen faktörlerin tespit edilmesi, mekân kullanımları ve örüntünün oluşumu, toplumun geleceğe yönelik istek ve endişelerinin incelenmesini içermektedir (World Monuments Fund, 2011).

Tarihselcilik: Edebiyat, din, dil, felsefe gibi birçok alanı etkileyen tarihselci yaklaşım mimarlık alanında da kendine yer edinmiştir. Mimarlık alanında kendini basit anlamda geçmişin taklidi olarak yer bulan tarihselcilik reddedilen aynı zamanda insanoğlunun modernleşme sürecinde tarihine uzaklaşmasından kaynaklı eğilim gösterilen bir görüş olmuştur (O'Hear, 1993).

Tarihselciliğin doğuşu ve terk edilmesinin istenmesine ilişkin Dostoğlu (Dostoglu, 1981) aşağıdaki açıklamaları yapmaktadır.

Her çağın kendi mimarlık tarihini yazmasında önemli bir etken, mimarlık pratiği ile mimarlık tarihi arasındaki ilişkidir. 19. yy. Eklektisizm'i ve Revivalism'i, Mimarlığı bir 'geçmiş stiller stoku içinden seçme/uygulama' olarak algılıyordu. Mimari pratik seçilen stilin kopya edilip uygulanması, mimarlık tarihi ise kopya edilecek malzemeyi sağlayan betimsel bilgiydi; tablolar, çizimler, perspektiflerle tamamlanmış bir bilgi. Bu tutum 20. yy. a, Modern Mimarlık akımına kadar sürmüştür. Doğal olarak, bu dönemde, mimarlık eğitimi de, mimarlığın 'süslemeli yapım ve süsleme sanatından ne eksik, ne fazla olmayan bir şey' biçiminde görülmesini başlatmış, öğrencilerden kolon başlıkları ve saçakları çizmeleri istenmiş, tarihsel stillerin taklidi teşvik edilmiştir. Sonradan bu görüşün reddi, tarihin tamamen reddinin talep edilmesine yol açmıştır. Tarihsel stillerin taklidi kötü bir şey olduğuna göre ve eğer geçmişe dönüşçülüğün kısırtmalarına başarıyla karşı koyması isteniyorsa, modern mimarın eğitiminde tarih çalışmasının kendisi ortadan kalkmalıydı.

Yapı tasarımının sonuçlarının tarihi bir yapı ile oldukça benzer olmasının, mimarın tasarım tercihi, yasa ve yönetmelikler, koruma kurulu yaklaşımları gibi farklı sebepleri olabilir. Fakat aynı zamanda bilinçli ya da bilinçsizce uygulanan tarihselci yaklaşımın izlerini okunmak mümkün gözükmektedir.

Kişiler

Tarihsel süreç içerisinde kontrollü ya da kontrolsüz bir şekilde bir araya gelen yeni ve eski yapılara ilişkin Rönesans dönemi öncesinde, ağırlıklı olarak antik dönemde, yönetici pozisyonundaki kişilerin bazı görüşleri dikkat çekmektedir. Tarihi yapılar ile yeni yapıların nerede, nasıl bir araya geleceği konusunda, Rönesans dönemi ile birlikte mimar, düşünür, yazar olan kişilerin çeşitli yeni söylemler geliştirdiği tespit edilmiştir. Bu düşüncelerin çoğunun antik döneme ait yapıların aynılarının ya da benzerlerinin artmasından kaynaklı ortaya çıktığı tespit edilmiştir.

Leon Battista Alberti: Leon Battista Alberti 1400 'lü yıllarda yaşayan, İtalyan hümanist ve Rönesans sanat teorisinin öncülerinden sayılan, mimar ve yazardır. Özellikle, yazmış olduğu Mimarlık Üzerine On Kitap ile (De re aedificatoria / Ten Books on Architecture) Floransalı Vitruvius (Florentin Vitruvius) olarak anılmıştır ve kitap, Rönesans sanatının İncil'i haline gelmiştir (Gadol, n.d.).

Yazmış olduğu kitap incelendiğinde tarihi, eski çevrelerde yapılacak yeni yapılara ilişkin özel bir düşünceye rastlanmamıştır. Fakat mimarlık ve yapı yapma, tasarlama sürecine ilişkin konuyu ilgilendirecek değerlendirmeleri bulunmaktadır.

Öncelikli olarak; mimarlığın bütün gücü ve kurallarının, yapının çehresini oluşturan ve biçimlendiren çizgi ve açıların doğru ve açık bir şekilde birbirine adapte edilmesi ve birbirine eklenmesinden geldiğine; bir yapının bütününün ve her bir elemanının form, boyut, malzeme, yapım teknolojisi, çevre verileri, kullanıcı, halk ihtiyaçları, her bir elemanın anlamsal ve fiziksel yapıdan bağımsız gerçekleşmeyeceğine vurgu yapar. Tasarımın özelliği ve görevi, bütün yapıya ve her bir parçaya uygun yeri kararlaştırmak/belirlemek, oran ve güzel bir düzenle ilişkili olan sayıları belirlemek ve böylece yapının bütün formunun uyumlu, orantılı olmasını sağlamaktır. Felsefecilerin bir kenti büyük bir eve benzettiğine ve kendisi de büyük evin küçük evlerden oluştuğuna dikkat çeker (Alberti, 1905).

Jokilehto (Jokilehto, 1986) tarafından yapılan çalışmada Alberti'nin, yıkımına izin verilen, insanların dikkatsizliğinden ve bakımsız bırakmasından kaynaklanan yıkımlara karşı sert tepki gösterdiği ve yeni bir yapı yapmak için bir yapının yıkılmasına izin verilmesi anlayışının kabul edilebilir olamayacağını belirttiğine değinilmektedir.

Mimarlığa dair bahsedilen bu özellikler ve yorumlar üzerine bir değerlendirme yapıldığında, tarihi çevrelerde de yapılacak, sonradan var olacak yeni yapılara ilişkin, var olan mevcut sokak silueti ve kentsel siluet ile kuracağı her türlü biçimsel ve anlamsal ilişkinin form, boyut, malzeme, yapım teknolojisi, çevre verileri, kullanıcı, halk ihtiyaçları gibi verilerden bağımsız gerçekleşmeyeceği fikri geliştirilebilir.

Philibert de l'Orme: Philibert de l'Orme 1500'lü yıllarda yaşayan, Lyon şehrinde bir inşaatçının oğludur. Babasının mesleğinde başarılı örnekler vermiştir ve Fransa mevcut

yapı karakterlerinin belirlenmesinde öncülük etmiştir. Eserlerinde Roma'yı, Vitruvius'u incelediğini ve ilke olarak benimsediğini ve mevcut olanın silinip atılmasını değil, bunların belirli bir düzenle değişikliğe uğrayarak, bir yapıda eski ve yeni unsurların ustalıkla bir araya getirilmesi gerektiğini belirtir (Erder, 1975).

Blunt (Blunt, 1957) ise I'Orme'yi Rönesans sanatı ile Fransız mühendislik yeteneklerini iyi birleştiren, İtalyan olanı taklit etmeden, iyi bir uyum oluşturan kişi olarak tanımlamaktadır. Ayrıca çalışılmalarında verdiği örnekler incelendiğinde; eski yapıları, açtığı yeni pencereler, oluşturduğu galeriler ile yeniden yaşanır hale getirmekte ve yeni öğeler ile hem yapıların yaşamasını hem de korunmasını sağladığı anlaşılmaktadır. Amacı Roma döneminde bulunan, iyi olan elemanların, o güne ait kültür, yaşam alışkanlıkları, teknoloji ve malzeme ile şekillenerek Fransız mimarisinde de yer almasını sağlamaktır.

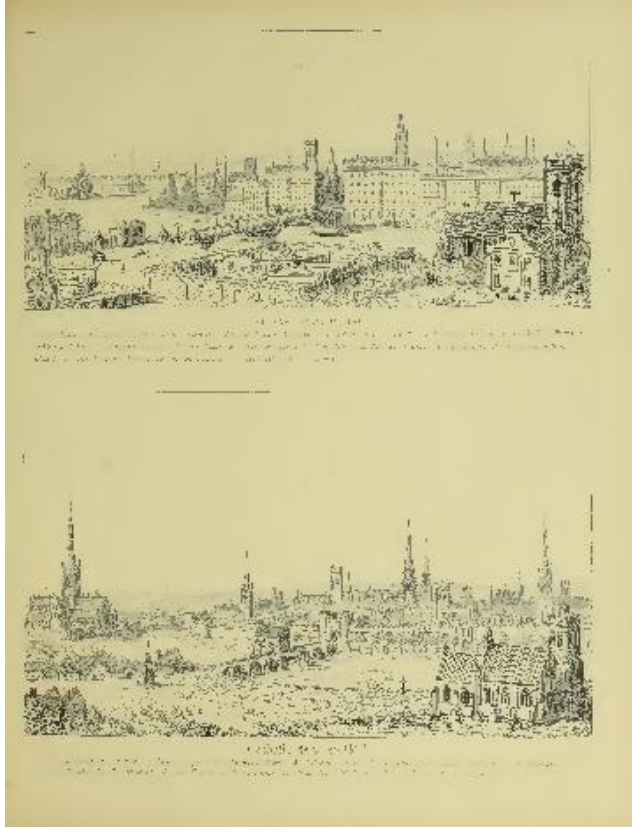
Prosper Merime'e: Erder'in (Erder, 1975) kitabında Prosper Merime'e'nin yazmış olduğu iki mektuba yer verilmiştir. Fransa'da gerçekleşen yıkımların ardından 1834 'de anıtları denetlemeye çıkan Merime'e bir mektubunda "onarımcılar belki de en az yıkıcılar kadar tehlikelidir" demektedir. Başka bir mektupta ise "Orta çağ'a ait anıtlarımızda yapılan onarımların çoğunda görülen kötü zevkin, ihtilal ve iç savaşları takip eden yıkımdan belki de daha acı izler bıraktığını" ileri sürer ve buna anıları silmek isteyenlerin mimarlarımızın yaptıkları onarımlarla çok kere anıtların görünüşünü tamamen değiştirmiş olduklarını ekleyerek zararın büyüklüğünü açıklar.

Yine aynı kitapta (Erder, 1975), bu tepkileri nedeni François Debret tarafından onarılan Saint-Denis Kilisesi'nde yaşanan değişikliklere ve çalışmaların yapıyı zayıflattığına, yapılan yeni ekleri yapının taşımamasından kaynaklı yapılan yıkımla yapıya zarar verildiğine bağlanır. Merime'e yaşanan bu olayların ardından, stil birliği anlayışının temellerini atan; mevcut olana bağlılığın önemsenmesi, eksik ve eklemelerin mevcut bulunan izlere uygun yapılması, eğer eskiye ait izler kaybolmuş ise aynı bölge ve aynı devre ait çevre yapılardan faydalanılarak çalışmaların yapılması gerektiğini vurgulayan kurallar getirmiştir.

Eski bir yapıda yapılacak bir eklemenin koşullarını belirleyen bu yaklaşım tarihi çevreye eklenecek yeni bir yapının koşullarına dair de bilgi aktarmaktadır.

Augustus Pugin: Pugin (Pugin, 1898) tarafından yazılan kitapta, orta çağda varlığını sürdüren Katolik, Pagan, Protestan mezheplerin özellikle dini yapılarda yarattığı değişim ve yıkımlar; yerine veya yakınına yapılan yeniler ve antik dönem yapılarının devam ettirilmesi üzerine bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Özellikle antik elemanların iyi restore edilmesi ve doğru prensipler ile yerine getirilmiş olmasından kaynaklı orta çağda kullanılan elemanların iyi uygulanan fakat sahte bir kılıkta olduğuna dikkat çekilmiştir. Bu tartışmalar ile ilgili olarak bir Katolik kilisesinin sahip olması gereken mimari elemanlar ve anlamları irdelenmiştir. İlla sütun, kemer, pencere açıklıkları, nişler ve bölmeler gerektirmediğini, belirli bir geleneksel forma göre düzenlenmeyi gerektirdiğini anlatmaktadır. Eğer bir kilisede olması gereken, işlevsellikten doğan, taş sunak, sacrarium sedalia, kilise balkonu, şapel gibi elemanların olmaması, çevredeki antik dönem temsilcilerinden doğrudan kopyalanırsa, sadece bir dini toplantı binası olacağına vurgu yapılmaktadır.

Şekil 2.9. 'da Pugin tarafından yapılan çalışmada bir Katolik kentinin 1440 ve 1840 yılları arasındaki farkı resmedilmiştir.

Şekil 2.9. Bir Katolik Kentinin 1440 ve 1840 yıllarındaki silueti (Pugin, 1898).

Eugene Emmanuel Viollet-le-Duc: Eugene Emmanuel Viollet le-Duc, Fransız, Gotik Mimarisini yeniden canlandırmak için çalışan, Orta çağ Fransız mimarisi restoratörü, yenileyicisi ve rasyonel mimari tasarım teorilerini romantik dönem canlandırmasından 20. Yüzyıl işlevselciliğine bağlayan yazardır (The Editors of Encyclopaedia Britannica, n.d.-b).

Ona göre mimarlık; araştırılan, düşünülüp taşınarak bulunan ve bütün yönleriyle anlaşılması gereken bir şeydir ve anlaşılması ancak yapım süreçlerine ilişkin bilimsel çalışmalar aracılığı ile olabilir. Anıtların, yapıtların üzerine yapılacak bilimsel gelişmeler ise mutlaka tarihsel gelişmeleri içermelidir (“Eugene Emmanuel Viollet-le-Duc,” n.d.).

Viollet-le-Duc’ün yazmış olduğu eserler ağırlıklı olarak restorasyon, yeniden canlandırma çalışmalarına dayanmaktadır. Bu nedenle bu tanımlama restorasyon çalışmaları için yorumlanabilir. Fakat ilerleyen paragraflarda daha detaylı ele alınacak olan kitabı “Discourses of Architecture” da söylemlerinin bütün yeni olanı kapsadığı tespit edilmiştir. Viollet-le-Duc’ün mimarlık üzerine düşünceleri, Avrupa’da 18. Ve 19. Yüzyıllar arasında büyük değişiklikler geçiren sosyal, politik ve entelektüel oluşumlara karşı bir yanıtıdır. Aydınlanma, Fransız İhtilali ve terör bunların başlıcalarını oluşturur. Zihnin kurgusu olan formları oluşturan mimarlık bilimine öneri sunarken, organik dünyada görünür olan birleşik düzeni, onun canlılığı ve yaşam dürtüleri olarak görmemektedir (Bressani, 1996). Oluşturduğu düşünceler ile modernizm akımının alt yapısını oluşturduğu, Frank Lloyd Wright gibi modernizmin temsilcilerinden olan kişileri etkilediği belirtilmektedir (Hoffmann, 1969).

İncelenen kişiler arasında, geliştirdiği teoriler ile tarihi/eski bölgelerde yapılacak olan yeni yapı ve müdahalelere ilişkin en belirgin ve net görüşleri Eugene Emmanuel Viollet Le-Duc tarafından oluşturulduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Konu özelinde oluşturduğu görüşler¹, özellikle Avrupa Ülkelerinde, tarihi çevrede yapılacak yeni yapıların taklitten uzak olması ve kendi özgün değerlerini taşıması gerektiğine dair oluşturulan yaygın görüşün² temeli olarak değerlendirilebilir.

¹ Viollet-le-Duc’ün konu özelinde oluşturduğu görüşler, İngilizceye çevrilen eseri “Discourses on Architecture” dan Türkçe ’ye çevrilerek alınmıştır.

² Bu görüş; UNESCO tarafından düzenlenen konferans (UNESCO, 2013a), GETTY Enstitüsü tarafından hazırlanan bibliyografya (Lardinois et al., 2015), çalışmanın “Türkiye Tarafından Kabul Edilen Milletler Arası Anlaşmalar” başlığı altında ele alınan anlaşmaların incelenmesi sonucunda oluşturulmuştur.

Viollet-le-Duc (Viollet le Duc, 1875); kaliteli olanı bulmak için ayırt edilebilir olması adına, insanın ahlaki ve politik tarihinin farklı dönemlerinde ortaya çıkan sanatı ve sanat ürünlerinin şartları tartışılacaksa eğer, sorulacak soruların o veya bu periyotta hangisinin diğerinden daha çok ya da daha az uygar olduğunu değil, sanatın gelişmesi için hangisinin daha çok ya da az olumlu olduğunu içermesi gerektiğini savunur.

Geçmiş değiştirilemez. Fakat bizim dikkatle ve dürüstlikle üzerinde çalışmamız ve değer vermemiz için bize gelmiştir. Bu onu yeniden canlandıracağımız anlamına gelmez, fakat onu anlamalıyız ve kendi görevlerimizi yerine getirmek için ona akıllıca davranmalıyız. Antik veya orta çağ dönemi sanatının ve formlarının veya 14. Louis'in akademilerine ait sanatın reproduksiyonları ile kendi çağımızı aldatmak doğru değildir. Çünkü açıkça bu formlar ait oldukları dönemin örnekleridir. 19 'uncu yüzyılın tarzı, gelenekleri ve gereksinimleri, Yunan ya da Roma'ya, feodal dönemlere veya 18 'inci yüzyıllara benzememektedir. Fakat sanata yol gösterici olan prensipler doğrudur ve her zaman için aynıdır ve insanoğlu aynı hamurdan yapıldığı sürece değişmeyecektir. Kendimize yeni bir şey bulmak için çaba sarf edelim; kendi saygın bölgesinde doğru sanat ifadeleri oluşturan formlar aracılığı ile ilkeleri bize nasıl aktardığını açıklayalım. Sınırlı bir ön yargı ile serbestçe ve özgürce ilerleyelim ki ilerlemenin yollarını arayabilelim (Viollet le Duc, 1875).

Viollet-le- Duc kitabının ikinci bölümünü Yunan Mimarisi 'ne ayırmıştır ve Yunan tapınaklarının kökeni, ahşap konstrüksiyon kullanımı, belirli oryantal formların elde edilmesi, Yunan tapınağı konstrüksiyonu, malzeme, yapım süreci, gölge, ışık gibi elemanların Yunan tasarımında kullanımı gibi konuları detaylı bir şekilde ele almıştır. İncelediği bütün boşlukların coğrafya, iklim, toplumsal yapı, ideoloji ile doğrudan ilişkili olduğuna vurgu yaparak o bölge ve toplum için gerekli olan doğru sonuçların elde edildiğine dikkat çeker. Ve bir Yunan tapınağının birebir bütün detayları alınır ve üzerinde ayrı ayrı çalışılır, bütün içerisindeki doğrudan ilişkileri incelenir ise gerçek sanatın başlangıcı olan akıl ürünü ve rafine olan çalışmaların etkilerinin keşfedileceğine; Yunan sanatının taklit edilmesinin yanlış olduğuna; bir mimarın anlaması gereken şeyin sadece Yunan sanatında değil bütün gelişmiş sanatsal gösterimlerin altında yatan prensiplerin kendisinde olduğuna vurgu yapar (Viollet le Duc, 1875).

Bir tasarımın gelişimi üzerine yazılan kitabın altıncı bölümünde; mimarın, tasarlayacağı binanın programın ustası olması gerektiğine vurgu yapar ve tedbirli bir şekilde kendi yorumunu gözden geçirip, tamamlayıp onu en iyi noktaya taşımalıdır der. Fakat bu konuyu ele alırken, mimarın bu çalışma esnasında geçmişte yer alan örneklerin etkisinde kalarak, kendi hafızası tarafından baskı altında kalabileceğine, çekici bulunan mimari etkileri kendi tasarımında elde etmek için kendi tasarımında ki bazı önemli gereklilikleri kurban edebileceğine dair mimarı uyarır. Doğru mimarın geçmişin anıtlarına bu şekilde takılmasına izin vermemelidir (Viollet le Duc, 1875).

Antik dönem stillerinin taklit edilmemesi, öğrenilmesi gerektiğine vurgu yaparken; kendi zaman ve dönemleri içerisinde değerli olan yapıların, ihtiyaçlar, teknoloji, malzeme değişmişken aynılarının yapılamayacağını dile getirir. Romalıların bugün bizimkilerle ilgisi olmayan ihtiyaçlarına yönelik yapılarının beğenilmesinin önünü açtığımız kadar, aynı mimariyi tekrar etmekten uzaklaşmalıyız (Viollet le Duc, 1875).

Kitabın 10. Bölümü olan “Stillerin Nedensiz Taklidi” başlığı altında yazar; mimarlığın artık doğruluğunu kaybettiğini, yanlış yola saptığını, yanlışlıklar içerisinde kaybolduğunu, sadece eklektik bir alana dönüştüğünü ve sadece tarihi mimarlığın etkilerini gözlemlediğini, üstelik bu esnada tarihi mimarlığın gerçekten analiz edilmediğine ve onu oluşturan nedenlerin gerçekten öğrenilmediğine sadece sahte Yunan, sahte Roman ve şu anda sahte Gotik olduğuna vurgu yapar (Viollet le Duc, 1875).

Mimarlıkta doğruluğu yansıtanın iki yolu vardır: program gerekliliklerine uygun olarak doğruluk ve konstrüksiyonun anlam ve metotlarına uygun olarak doğruluk. Programa uygun olarak doğruluk, gereklilikler tarafından dayatılan bütün ilişkilerin titiz doğruluğu ile dolu olmaktır; konstrüksiyonun anlam ve metotlarına uygun olarak doğruluk, kalite ve kapasitelerine uygun materyaller kullanmaktır (Viollet le Duc, 1875).

Viollet-le-Duc, doğruluğun bulunmasının, Descartes’in dört prensibinin dikkate alınabileceğini söyler (Viollet le Duc, 1875).

- Doğruluğunu, apaçık bilmediğim bir şeyi doğru diye almamak, yani acelecilikten ve ön yargıdan özenle kaçınmak, yargılarımda zihnime açık ve seçil bir biçimde gelen ve hiçbir biçimde kuşkuya koyamadığım şeylerin dışında herhangi bir şeyi tanımamak.

- İnceleyeceğim güçlüklerden her birini olabildiğince parçalara ayırmak ve onları en iyi çözümlenebilecek duruma getirmek.
- Düşüncelerimi en basit ve tanınması en kolay olan nesnelere başlayarak ve yavaş yavaş, derece derece ilerleyerek en karmaşık bilgilere kadar götürmek ve doğal olarak birbiri ardından gelmeyen şeyler arasında da bir düzen varsaymak.
- Her yerde bütünsel saymalar ve en genel gözden geçirmeler yaparak hiçbir şeyi dışta bırakmadığımdan güvenli olmak (Descartes, 1998).

Doğruluk ile uyumun önemine dikkat çeken Viollet-le-Duc, yapılar arasında birbirine benzerlik değil birlik olması gerektiğini ifade eder¹. Ve sonuç olarak konuya dair, eğer bir mimarlık keşfedilecekse bunun ancak hilekârlığın önlenmesi, sadece yapıya değil her bir elemanına ve ayrıntısına saygı duyulması ile olacağına ve bizi dönüştürecek kaliteli bir mimari eser sunulması için mimarın tüm samimiyeti ile tasarıma kuvvet verip çalışmayı yapması ile özgün bir yapı tasarımı gerçekleştirilmesi gerektiğini öğütler (Viollet le Duc, 1875).

Taklide karşı duruşunu açıkça belirten Viollet-le-Duc'ün restorasyon çalışmaları incelendiğinde ise, Gotik Mimariye duyduğu hayranlığın izlerini yakalamak mümkündür.

Spurr (Spurr, 2012) tarafından yazılan makale de, Viollet-le-Duc'ün bazı eserlerinde kendi anlayışına dayanan Gotik prensiplerin bazı elemanlar aracılığı ile aslında o binaya hiç ait olmamış gibi bir restorasyon önerisi sunduğunu anlatır². Örnek olarak, Chapelle des Macchabées in Geneva yapısında hiç var olmayan bir kulenin eklenmesi ve görünüşüne Gotik Dönem mimarisinin elemanlarından olan gül pencere (rose window) önermesi, gösterilebilir. Şekil 2.10, 2.11 ve 2.12 'de görülen çizimleri, karakteristik olarak tutucu bir yapıya sahip olan Geneva halkı reddeder ve bu eklemeler yapılmadan restorasyon tamamlanır.

¹ Kaynakta birbirine benzerlik için unity, birlik için ise uniformity kelimeleri kullanılmıştır.

² Spurr kendi makalesinde bu yorumu Leile El Wakil'in kitabında (El Wakil, 1979) yapılan çalışmadan almıştır.

Şekil 2.10. Chapelle des Macchabées in Geneva yapısı için Viollet-le-Duc tarafından hazırlanan batı cephesi restorasyon önerisi - 1875(Spurr, 2012).

Şekil 2.11. Chapelle des Macchabées in Geneva yapısı için Viollet-le-Duc tarafından önerilen kule ve kuzey cephesi- 1875(Spurr, 2012)

Şekil 2.12. Chapelle des Macchabées in Geneva yapısı – Fotoğraf: Michael Rösli (Spurr, 2012).

John Ruskin: John Ruskin tarafından yazılan *The Seven Lamps of Architecture* adlı kitapta, Ruskin'in tarihi yapı ve çevrelere karşı romantik bir bakışı olduğunu görmek mümkündür.

Ruskin, mimarlığın tarihsel süreçle oluştuğuna ve korunması gerektiğine vurgu yaparken; bugüne güç veren, geçmişe dair bilgilerimizi canlı tutan veya mevcut/günümüz tahammülleri için dayanma gücü veren ulusal mimarlığın önemsenmemesinin mümkün olamayacağı ve bugünün mimarlığını tarihle birlikte yorumlamak ve geçmişe ait olan mirası korumak olmak üzere ona karşı iki sorumluluğumuz olduğuna dikkat çeker. Ve tarihi bir binanın ihtişamının, öneminin malzemedən, pahada ağır olan değerli elemanlardan gelmediğini, tamamen kendi dönemine ait yaşanmışlıklar, kurduğu ilişkilerden kaynaklandığını, kendi heykelsi formunun zorlu bir şekilde bir süre devam ettirdiği ve unutulmuş ve birbirini takip eden dönemler arasında ilişki kurarak kendi kimliğini oluşturduğunu aktarır (Ruskin, 1889).

Ruskin, bu bakış açısıyla baktığı yapıların restorasyonlarına tamamen karşıdır. Restorasyonu bir binaya acı çektiren bir yıkım olarak tanımlar. Çünkü restorasyonun,

kalıntıların toplanmasına, bir araya getirilmesine, tahrip olmuş olanların yanlış tasvir edilmesine sebep olacağını ve bir ölüyü canlandırmanın mümkün olmaması gibi bu işinde o kadar mümkün olamayacağına inanır. O yapıya verilen ruh bir daha canlanmayacaktır. Başka bir zamanda başka bir ruh verilebilir ve o artık yeni bir binadır. O binayı o ruhu veren kişiler yeniden canlandırılmaz ve diğer ellere ve düşüncelere yönlendirilemez. Doğrudan ve basit kopyalama ise mümkün değildir. Bütüne dair bilgi veren bilgilerin kaybolduğu yüzeyin nesi kopya edilebilir? (Ruskin, 1889).

John Ruskin bu görüşleri ile romantik görüşün temellerini atan söylemler ortaya atmıştır. Ruskin'in düşünceleri incelendiğinde, tarihi çevrede yapılacak yeni yapılara ilişkin bir fikir elde etmek mümkün gözükse de kesin bir yargıya varmak mümkün olamayacaktır. Fakat onların kopyalanmasına karşı olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Camilli Boito (1836-1914): Boito ise yapmış olduğu yayınlar ile onarılacak yapının detaylı incelemesinin, yapıldığı döneme ait her türlü sosyal, kültürel, fiziksel araştırmaların yapılması ve yapıldığı devre ait her türlü belge, çizim, resim, yazıt ve kalıntıların değerlendirilmesi gerektiğine dikkat çeker. Boito tarihi yapıları tarihin belgeleri olarak görmekte ve yapılacak değişikliklerin birer aldatmaca olacağına dikkat çekmektedir. Bu nedenle kötü yapılmış onarımların iyi yapılmış onarımlara tercih edeceğini; çünkü kötü onarımlarda yapının cehaletinden kaynaklı yeni eklerin fark edileceğine fakat iyi onarımlarda bunun mümkün olmayacağı ve aldatıcı olacağına dikkat çeker (Erder, 1975).

Camillo Boito, restorasyon konusunda ortaya atılan üslup birliği, romantik görüş ve tarihi rekonstrüksiyon gibi görüşleri çağdaş restorasyon anlayışı içinde uzlaştırarak 1883 'de açıkladığı ve çağdaş onarım kurallarının öncüsü kabul edilen ilkeleri şöyle sıralamaktadır (Ahunbay, 2007):

- Anıtlar tüm insanlığın tarihini belgeler. Bu nedenle onlara saygılı davranılması gerekmektedir. Yapılacak herhangi bir değişiklik yanıltıcı sonuç hükümlere yol açabilir.
- Mimari anıtlara müdahale edilmesi zorunlu olabilir; ancak sağlamlaştırma onarımdan, onarım ise restore etmekten daha iyidir. Yenileme ve eklerden kaçınılmalıdır.
- Eğer strüktürel aksaklıklar, güvenlik gibi nedenlerle anıta ek yapılması gerekirse, bunlar somut verilere dayandırılmalı; yapının görsel bütünlüğüne ve biçimine saygı gösterilerek,

başka malzeme ve özellikte gerçekleştirilmelidir. Yapılan restorasyon tarihi bir işaret veya rakamla belirtilmelidir.

- İlk tasarımdan sonra, değişik dönemlerde yapılan ekler anıtın bir parçası olarak kabul edilmeli; başka bir ögeyi kapatma, ya da bozma gibi zararlı etkileri olmadığı takdirde korunmalıdır.
- Restorasyon sırasında yapılan işlemler rapor, çizim ve fotoğraflarla dikkatle belgelenmelidir.

Tekil bir yapıya yapılacak ek ve tarihi kente yapılacak bir ek aynı bağlamda değerlendirilebilecek olmasından kaynaklı, belirlenen maddelerde yer alan, eklere ilişkin maddeler tarihi çevrelerde yapılacak olan yeni yapılara ilişkin de bazı kuralları belirlemektedir. Üçüncü ve dördüncü maddeler, öncelik mevcut yapıların ve kentin korunması iken, tarihi çevreler yapılacak yeni yapıların fark edilir olması, kendi dönemini yansıtmaması fakat mevcut yapılara herhangi bir zarar vermiyor olması gerekmektedir, şeklinde yorumlanabilir.

Camilo Sitte ve Eugene Hausmann: Camillo Sitte ve Eugene Hausmann'ın bir arada ele alınmasının en temel sebebi; Sitte'nin düşüncelerinin gelişmesinde Hausmann'ın uygulamalarının etkileri gözlenmesidir.

Hausmann (1809-1891), Paris'in antik karakterinden hala büyük ölçüde korunan bir hale dönüşmesinden sorumlu yönetici pozisyonunda yer alan kişidir (The Editors of Encyclopaedia Britannica, n.d.-c). Üçüncü Napoleon'un Paris'i başkentlerin başkenti yapma istediğinden ve Hausmann'ın sokaklardaki güvenlik problemlerini çözmek, törenlerin düzenlenmesi, veba, kolere gibi salgınlara önlenmesi, nüfus artışına yanıt veren bir kent ihtiyacı, ulaşım ve trafik problemleri gibi farklı sebeplerden kaynaklı kentte yeni düzenlemeler yapılması fikirleri, Paris'in büyük değişimler geçirmesine sebep olmuştur. Geçmişe dair izlerin büyük bir kısmı silinmiştir (Erder, 1975).

Avrupa'da, akademik ve teknik yönelimli, Hausmann örneği uygulamaları yakından gözleyen Viyanalı Camillo Sitte, 1889'da yayımladığı bir eserde¹, onun sadece tekniğe dönük, insandan ve tabiatın uzaklaşmayı amaçlayan tutumuna karşı çıkar. Sitte, ayrıntılı olarak incelediği Roma, orta çağ ve rönesans devri yerleşmelerinin görüntü niteliklerinden faydalanarak yerleşme ve tek yapı mimarisi arasındaki ilişkileri

¹ Bahsi geçen eser "Des Stadtebau Nach seinen Künstlerische Grundsätzen, Wien, 1889" dur.

belirtmeye çalışmıştır. Orta çağ ve klasik devir yerleşmelerindeki tabii gelişmeye işaretlerle, yapı grupları arasındaki ilişkilerle varılan insicamlı, kaynaşık düzene, meydan ve sokakların organik bağdaşışına dikkat çeker. Sadece dört duvarla bir oda yapılmayacağını, odanın yaşanabilir bir hale getirilmesi için zevkle şekillenmiş ve gereğince döşenmiş olmasını belirten Sitte, bu eserinde gene geçmişten örneklerle, insanla mimari anlatım arasındaki ilişkiyi incelemeye çalışmıştır. Sitte bunu yaparken gelecekteki şehir, çağdaş gelişmeyle uygun mekân düzenini düşünmekte olduğunu belirtmekten geri kalmamaktadır. Mekân düzenindeki uyuşmanın gerçekleşmesini organik oluşumda bulur ve gelişmenin yakından izlenmesiyle düzenin kolayca sağlanacağını ileri sürer, değişiklikten yanadır.

Nitekim amacının eski şehirlerin manzarasını ve güzel görüntüsünü övmek olmadığını da belirtmekle bunu ifadeye çalışmıştır¹. Şehir planlarında modern ulaşım ve kamu hizmetlerinin dikkate alınmasını, yalnız bunu yaparken mirasçı olduğumuz güzellik ve zarafetin unutulmamasını önermektedir (Erder, 1975).

2.4.1. Değerlendirme

İncelenen uygulamalar, kentler, kent parçaları, mimari yaklaşımlar ve ilgili kişilerin görüşlerinden de anlaşılacağı üzere, tarihi kentlerde yeni yapılar sadece günümüzde tartışma yaratmamaktadır. Yapılan araştırmalar incelendiğinde, konunun farklı dönemlerde farklı çıkarım ve belgeler ile tartışıldığı ve günümüze kadar geldiği gözlemlenmektedir. Bu aşamaya kadar incelenen dönem ve kişiler üzerinden bir değerlendirme yapıldığında aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- Çeşitli kentler üzerinden inceleme yapıldığında, farklı tarih ve dönemlere ait yapıların bir arada var olduğu tespit edilmiştir. Çoğu örnekte her yapının kendi dönemini yansıtması söz konusu olmuştur.
- Antik Roma, Helenistik dönem, Klasik dönem, Bizans Dönemi gibi dönemlerde ağırlıklı olarak eski çevrenin korunması, yeni olanın nasıl yapılacağı, eski ile yeni arasında geliştirilecek ilişkilerin kuralları, papalar, imparatorlar ve yönetimde yer alan yetkili kişiler tarafından belirlenmiştir. Helenistik dönemde ağırlıklı olarak yeni ile eski arasında uyum yakalamak üzerine girişimlerde bulunulurken; eski ile yeninin birbirine saygılı bir şekilde var olmasını savunan Roma İmparatorluğunun ayrılmasının ardından farklı yaklaşımlar etkili olmuştur. Dini, ideolojik, toplumsal sebeplerden kaynaklı bir önceki döneme sahip çıkmak ya da bir önceki dönemin izlerini silme kararları, yeni yapıların eski çevre ile birlikte ya da eski çevrenin yerinde var olup olmayacağını

¹ Yazar bu bölümü Eliel Saarinen'nin çalışmasından alıntılamıştır (Saarinen, 1971).

belirlemiştir. Konu kişisel ya da toplumsal sayılabilecek bazı kararlar ile ele alınmıştır. Fakat geçerliliğini koruyan kuralların var olmadığı tespit edilirken, özellikle geçmiş dönemin izlerini silmek adına yapılan yıkımlar, tarihin kaybolması ve oluşturacağı risklerin fark edilmesi gelecek nesillere koruma bilincinin yerleşmesinde etkili olmuştur.

- MS 1200, 1300 yılları ile birlikte yeni tasarlanan, kent ve sokak silüetlerinde yer alan, restore edilmiş veya yeni yapılar farklı tarihlere ait, farklı mimari, sanatsal akımları temsil eden yapılardır. Ve eski ile yeninin bir araya gelmesi, eskinin korunduğu fakat ihtiyaç duyulan yeni işlevlerden kaynaklı eskinin yanına yeninin tasarlandığı ve eski ile yeni arasında doğal üslup farklılıklarının bir arada var olmasının sağlandığı tespit edilmiştir.
- MS 1400 yıllar ile birlikte yeni tasarlanan yapılar, restore edilen yapılar, yıkılan yapı ve yapı gruplarının ortaya çıkardığı sonuçlara karşı görüş bildiren mimar, düşünür, siyasetçilerin oluşturduğu düşünceler, günümüzün anlayışını şekillendirmektedir. Bu görüşler içerisinde farklı yaklaşımlar mevcut olsa da eski çevrelerde ihtiyaç duyulacak yeni işlevlere cevap verecek yeni yapıların olabileceği/olması gerektiği, fakat bu yapıların tasarımlarında esas ilkenin öncelikli olarak var olanı korumak olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Belirtilen görüşlerde genel olarak kopya ve taklit olana karşı duyulan tepki belirtilmiştir. Yeni yapının tasarımında, yeni ihtiyacın programına yönelik olarak, kültürel, geleneksel kodların değerlendirilmesi ile detaylı bir çalışmanın yapılması ve sonuca varılması tartışılmaktadır.
- İncelenen kişiler arasında Alberti, çevreden beslenme; Philibert de l'Orme, yeni ve eskinin bir arada var olması; Prosper Merime'e, üslup birliğine varma yaklaşımını oluşturacak ilk düşünceleri; Viollet-le-Duc, Augustus Pugin ve Camillo Boito yapının kendi işlevine uygun olması, tasarımında doğruluk ve dürüstlük ve yeninin belli olması; John Ruskin ise romantik bakış açısını etkileyen görüşleri ortaya atmıştır.
- Ayrıca tarihi çevrelerde özgün yeni yapı tasarımı süreçlerini şekillendiren, tarihsel süreçte karşımıza çıkan üslup birliğine varma, bölgeselcilik/bağlamsalcılık ve tarihselcilik yaklaşımları günümüzde de etkisini devam ettirmektedir.
- Üslup birliğine varma ilkesi, tarihi çevrelerde tasarlanacak yeni yapıları, kendisine geliştirilen eleştiriler ile etkilemiştir. Çağdaş restorasyon kuramlarının oluşmasının nedenlerinden biri olarak yapılacak her türlü onarım ve ekin fark edilir olmasının

sıklıkla dile getirilmesi, bugünkü tarihi çevrelerde yeni yapıların özgün niteliklerinin önem kazanmasına öncülük ettiği şeklinde yorumlanabilir.

- Bölgeselcilik ve bağlamsalcılık yaklaşımları; tarihi çevrede tasarlanacak olan yeni yapıların mevcut olanın yorumlanması ile tasarlanmasına neden olmaktadır. Tarihi kentin karakterinin anlaşılması, karakterizasyon yöntemlerinin gelişmesini sağlamış ve tasarımcı ve ilgili kişiler tarafından bağlamın çözümlenmesine yönelik çalışmalara dönüştürülmüştür. Ayrıca bağlamla kurulacak ilişkide kullanılacak biçimsel ve anlamsal elemanlar, çeşitli araştırmacılar tarafından tespit edilmiştir ve tasarıma girdi oluşturması için bir yöntemle dönüştürülmüştür.
- Tarihselci yaklaşım ise sadece tarihi çevrelerde değil kentlerinin bütününde geçmişten gelen biçim, form ve detayların aynılarının kullanımına neden olmaktadır. Eklektik yaklaşımlarla da sonlanan çalışmalar, sadece taklit ürün oluşturması açısından değil, bilinçsiz bir taklidin doğmasına neden olmasından kaynaklı eleştirilmektedir.

Günümüzde yürütülen tartışmalarda ise; dini, siyasi, ideolojik yaklaşımlarında etkisi ile tarihte geçmişten gelen yapıların yıkılarak yerine yenisinin yapılması gibi yaklaşımların artık terk edildiği, mevcut kentsel sit alanını en iyi şekilde korumanın öncelik kazandığı bir döneme geçerken, yeni yapının da kendi çağını yansıtması gerektiği düşüncesi ağır basmaktadır. Bu tartışma tarihi çevrenin özgünlüğü, yeni yapının özgünlüğü olarak özgünlük üzerinden gelişen bir kesişim kümesi çevresinde devam etmektedir.

2.5. Tarihi Çevrede Yeni Yapı Tasarım Yaklaşımları Üzerine Sınıflandırma Çalışması

Bu başlık altında tarihi çevrede yeni yapı tasarımlarına ilişkin tasarım yaklaşımı sınıflandırması yapılması amaçlanmaktadır. Bu sınıflandırma aracılığı ile farklı tasarım yaklaşımlarının, bu yaklaşımlarda özgün tasarım elde etmek adına yapılabileceklerin, etkileyen elemanların ve mimari ürün olarak yansımalarını değerlendirmek; Dünya’da ve Türkiye’deki yaklaşımların örneklendirilmesi amaçlanmaktadır.

Tarihi çevrede tasarlanacak yeni yapılara ilişkin, literatürde çeşitli sınıflandırma çalışmaları mevcuttur.

Yapılan bir çalışmada tarihi çevrede yeni yapı tasarımlarının yapılacağı durumlarda benimsenebilecek dört farklı görüşten bahsedilmektedir (Preservation Alliance for Greater Philadelphia; 5-7, 2007).

- Birebir kopya (Literal Replication): Farklılıkları minimize etmeyi, uyumluluğu öncelik haline getirmeyi amaçlar. Strateji, tarihi elemanların karakterinin devamlılığını sağlamaktır.
- Stil içerisinde bir buluş (Invention within a style): Bu strateji orijinal tasarımın bir taklidi değildir. Aynı ya da ilişkili olan yeni elemanların kullanılması ile mimari dilin devamlılığı sağlanır. Farklılık ve uyumluluk arasında bir yerdedir, uyumluluğa daha yakındır.
- Soyut referanslar: Bilinçli olarak benzerlikten kaçır ya da tarihi elemanlara atıfta bulunur. Zor bir stratejidir ve yetenek gerektirir.
- Bilinçli zıtlık (Intentional Opposition)

Groat tarafından yapılan çalışma da ise taklit ve zıtlık arasında sıralanabilecek bir dizi yaklaşım sadece hangisine daha yakın olduğunun işaretlendiği bir tabloya dönüştürülmüş ve isimlendirme yapılmamıştır (Groat, 1983).

Aydın (Aydın, 1998) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde, tarihi çevrelerde yeni yapılaşma yöntemleri; aynısını yapma, uyumlu yapma ve zıt yapma olmak üzere üç farklı yöntem ayrılmış ve uyumlu yapma yöntemi kendi içerisinde benzetme, etkisizleştirme-yansızlaştırma ve yorumlama yoluyla uyumlu yapma olarak üçe ayrılmıştır.

Yıldırım (Yıldırım, 1996) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde, günümüz tarihi kent dokularında yeni yapı tasarımları imitasyon-kopya etme anlayışı, kontrast-zıtlık yaratma anlayışı, geleneksel-yöresel anlayış, alıntı-çağırıştırma anlayışı, mekânsal yorumlama anlayışı olmak üzere beş farklı başlıkta ele alınmıştır.

Baydarlıoğlu (Baydarlıoğlu, 1994) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde, dış ülkelerdeki örnekler üzerinden yapılan inceleme sonucunda, tarihi çevrede yeni yapı yapma yöntemleri, taklit etme, yorumlama, nötr etki, kontrast etki olmak üzere 4 farklı başlığa ayrılmıştır. Fakat Türkiye’de yer alan 10 farklı yapı üzerinden yaptığı araştırmada,

mimar ve şehir plancılarından oluşan 17 kişilik bir ekibin her bir üyesinin yapıları farklı şekilde değerlendirdiğini tespit etmiştir.

Velioğlu (Velioğlu, 1992) tarafından hazırlanan doktora tez çalışmasında; tarihi çevrelerde yapılan yeni tasarımlarda göz önüne alınması gereken en önemli ölçütler, çevresel değerlerden yararlanma, uyum (armoni)/benzer yaklaşım, mimari algılamayı bütünleştiren estetik ölçütler, özellikle o çevrede daha önce yokmuş gibi bir yapı, çevreye baskın ve ezici olmama, çağdaş tasarım/çağı vurgulama, karşıt (kontrast/zıt yaklaşım ve çevrenin tarihi süreci olarak saptanmıştır. Ve tasarımlarda izlenebilecek yaklaşımlar taklit/öykünme yaklaşım, uyum (armoni) / benzer yaklaşım, karşıt (kontrast)/ zıt yaklaşım ve serbest yaklaşım olarak tanımlanmıştır (Velioğlu, 1992).

Yukarıda belirtilen tasarım yöntemleri değerlendirildiğinde, taklit, benzer, karşıt tasarım yaklaşımları olmak üzere ortak üç farklı tasarım yönteminden bahsetmek mümkündür. Benzer tasarım yaklaşımı ise farklı kişiler tarafından alt başlıklara ayrılmıştır.

İncelenen değerlendirmelere bakıldığında, bu tez çalışması kapsamında, özellikle alan çalışmasında kullanılmak üzere bir yönteme ihtiyaç duyulduğu saptanmıştır. Bu nedenle aşağıda yer alan bölümde bir yöntem önerisi geliştirilmektedir.

2.5.1. Tarihi çevrede yeni yapı tasarım yaklaşımlarının belirlenmesi için bir yöntem önerisi

Tarihi çevrede yeni yapı tasarımlarında farklı yaklaşımların söz konusu olabileceği açıktır. Bu yaklaşımların kişiler tarafından nasıl algılandığı da oldukça önem kazanmaktadır. Bu nedenle bu çalışma kapsamında ele alınacak yaklaşımlar, tarihi çevrede yeni yapı özellikleri ile paralel olarak ele alınmıştır ve yeni bir sınıflandırma çalışması oluşturulmuştur. Bu sınıflandırma çalışması içerisinde hangi tasarımın hangi yaklaşım içerisinde yer alacağını belirlemek üzere bir yönteme ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir. Ve “algı” kavramı kapsam dışında bırakılmıştır. Doğrudan niceliksel özellikler üzerinden bir değerlendirme yapılmıştır.

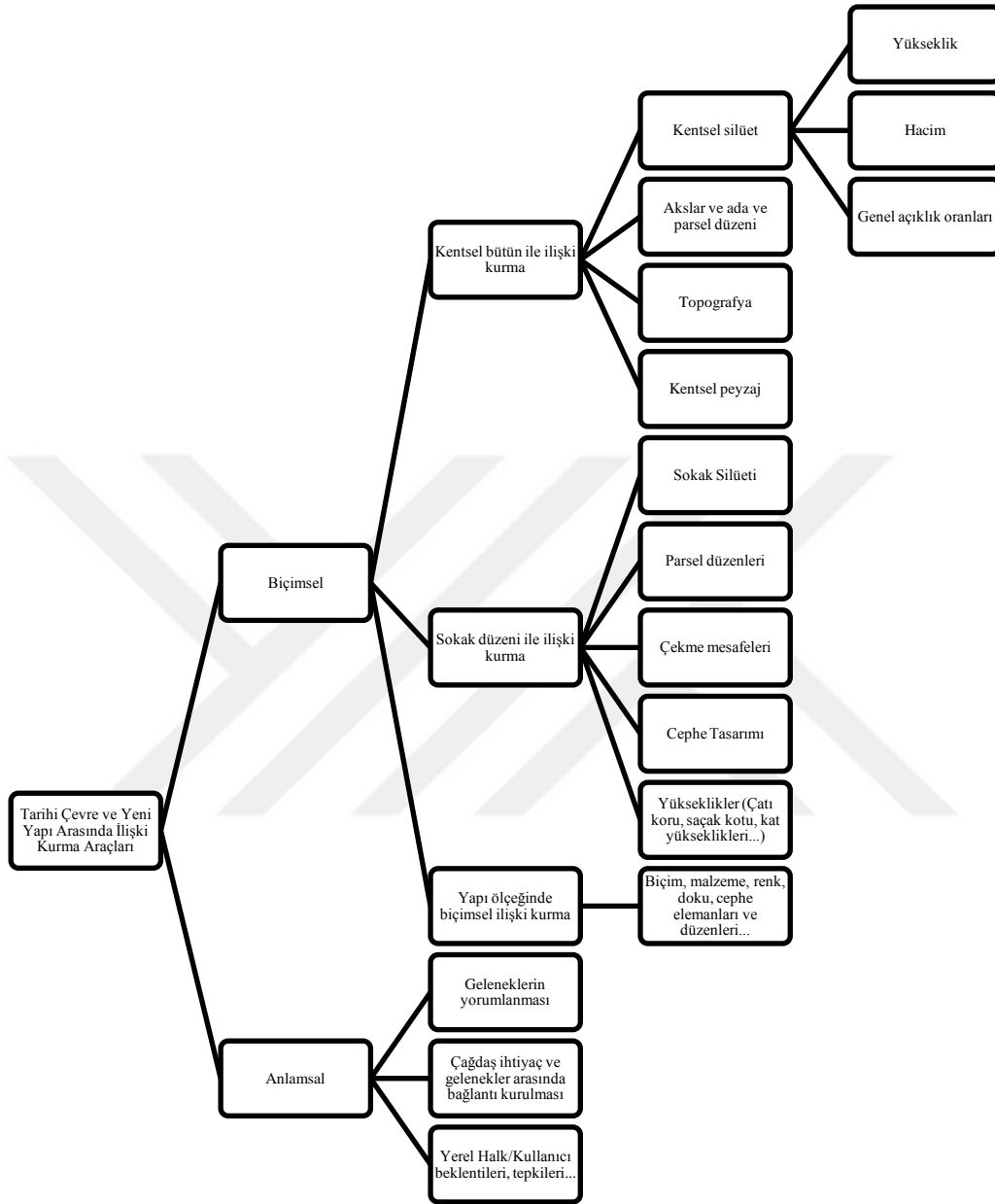
Bu aşamaya kadar yapılan değerlendirmelerde, özellikle kentsel sit alanında yeni özgün yapı tanımı ve ilişkili diğer değerlendirmeler doğrultusunda, kentsel sit alanında özgün

yeni yapının, özgünlük değerinin tarihi çevre ile aynılık oranının azalması ile doğrudan ilişkili olduğu tespit edilmiştir.

Değerlendirme tablosunun geliştirilmesi için öncelikli olarak yeni yapının tarihi çevre ile ilişki kurma elemanlarının tespit edilmesi gerekmektedir. Bu nedenle Çizelge 2.3. geliştirilmiştir.

Çizelge 2.3. Tarihi çevrede yeni yapı tasarımları ile ilişki kurmak için tasarımcı tarafından ele alınan, tasarımı etkileyen, tarihi çevreye ait biçimsel etkenler.

Bölüm 2.5. 'de yapılan değerlendirmeler, tezin giriş bölümünde yapılan incelemeler ve Çizelge 2.3. değerlendirildiğinde, bu çalışma kapsamında kentsel sit alanlarında yeni yapı tasarımlarında etkili olabilecek dört farklı tasarım yaklaşımı belirlenmiştir. Bu tasarım yaklaşımları aynı, benzer, karşıt ve bağımsız tasarım yaklaşımlarıdır.

Aynı, benzer, karşıt ve bağımsız tasarım yaklaşımları olmak üzere tespit edilen yaklaşımların koşullarının ne olacağı belirlenmiştir. Özellikle bir tasarıma benzer ya da karşıt demenin nasıl mümkün olabileceği saptanmıştır. Bu saptamanın yapılabilmesi için

Temel Tasar kitabından (Güngör, 1972) ve Gestalt ilkelerinden faydalanılmıştır. Ayrıca Gestalt İlkelerine göre bir nesnenin her bir ögesindeki benzerlik oranı ne kadar yükselirse, benzer olarak algılanma olasılığının da yükseleceğine dikkat çekilmektedir. Bu nedenle tabloya göre yapılan değerlendirmelerde, yapıların aynı, benzer, karşıt ve bağımsız eleman sayısı oranına göre bir değerlendirme yapılmış ve yüzdeler üzerinden, çoğunlukla hangi yaklaşım ile tasarım elemanlarının kullanıldığı belirlenmiştir.

Yapılan bu incelemeler doğrultusunda hem mevcut yeni bir yapının değerlendirilmesinde hem de bir tasarıma başlamadan önce alınabilecek kararlara ilişkin ön bilgi oluşturmak ve değerlendirme yapmak için kullanılacak olan Çizelge 2.4. geliştirilmiştir. Bu çizelgenin geliştirilmesinde Çizelge 2.3. ve üst bölümlerde incelenen ilgili kaynaklar (Clark et al., 2004; Commission for Architecture and the Built Environment (CABE) & English Heritage, 2007; Groat, 1983; Preservation Alliance for Greater Philadelphia, 2007; Yüceer & İpekoğlu, 2012) etkili olmuştur.

Çizelge 2.4. Yapıların mimari yaklaşımlarının değerlendirilmesi için oluşturulan değerlendirme tablosu

Tarihi çevrede yeni yapı tasarımları ile ilişki kurmak için tasarımcı tarafından ele alınan, tasarımı etkileyen, tarihi çevreye ait biçimsel etkenler.	Biçimsel	Kentsel Bütünde yer alan tarihi yapılar ile ilişki Kurma	Tasarım Yaklaşımı			
			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
		Akslar ve Ada Parsel Düzeni				
		Yükseklik				
		Ana kütle biçimi				
		Kütle hacmi				
		Çatı Formu				
		Malzeme cinsi				
		Malzeme dokusu				
		Malzeme rengi				
		Açıklık boyut				
		Açıklık malzeme				
		Açıklık ritim				
		Cephe hareket				
		Ada Parsel Düzeni ve Kütle Yerleşimi				
		Ana kütle biçimi				
		Kütle hacmi				
		Çatı Formu				
		Yükseklik				
		Malzeme cinsi				
		Malzeme dokusu				
		Malzeme rengi				
		Açıklık boyut				
		Açıklık malzeme				
		Açıklık ritim				
		Cephe hareket				
		Sokak Düzeni ile ilişki Kurma				

Alan çalışmasına geçilmeden önce, oluşturulan yöntemin değerlendirilmesi için, aşağıdaki başlıklarda aynı, benzer, karşıt ve bağımsız tasarım yaklaşımlarında ele alınan örnekler, Çizelge 2.4. aracılığı ile yeniden değerlendirilmiştir.

2.5.2. Aynı tasarım yaklaşımı

Aynı tasarım yaklaşımları yerine literatürde daha sık kullanılan, taklit TDK (Türk Dil Kurumu, n.d.-h) tarafından “belli bir örneğe benzemeye veya benzetmeye çalışmak; benzetilerek yapılmış şey” olarak tanımlanmıştır. Mimaride taklit ise benzetmenin ötesinde birebir aynısını yapmak anlamı ile daha yaygın kullanılmaktadır. Benzer bir anlama gelen öykünme kelimesi ise mimarlık tarihi içerisinde var olan bir anlayıştır ve Rönesans’tan bu

yana birçok mimarlık kuramı daha önce yaratılan biçimlere öykünmüştür (Yücel, 1982). Fakat tarihi çevrelerde karşımıza çıkan birebir taklit etme fikri, özellikle Rönesans dönemi sonrasında tepki gösterilen bir fikir olarak karşımıza çıkmaktadır.

1973 yılında imzalanan Atina Anlaşması 70 'inci Madde 'si, açıkça sözde estetik kaygılarla hareket ederek, tarihsel bölgelerde inşa edilen yeni yapılarda geçmişin üslubuna bağlı kalmanın zararlı sonuçlar doğuracağı ve bu tür yaklaşımları devam ettirmenin hoş karşılanmayacağı dile getirilmektedir (Le corbusier, 2015).

Quebec's Miras Alanının korunması için uluslararası koruma anlaşmaları, sözleşmelerine dayanan bir belge olan Deschambault Deklerasyonu'nun 6-D maddesinde; tarihi kentte çağdaş eklemelerin tarihi özelliklerinin kopyalamaması gerektiği ve kentin tonu, dokusu, ölçüleri, ölçeği, dolu ve boş alanların dengesinin bütün kompozisyon ile uyum içerisinde olması gerektiğine dikkat çekilmektedir. Madde 9-A'da ise yerel halkın yeni ihtiyaçlarına saygı gösterilirken geleneksel kullanımlara öncelik verilmesi gerektiği vurgulanmıştır (ICOMOS, 1982).

Benzer şekilde taklit konusuna değinen Burra Anlaşması kültürel öneme sahip tarihi kentlerin koruma ölçütlerinin belirlenmesi için düzenlenmiştir. İlk metin 1979 'da hazırlanmıştır ve tanımlarının, koruma prensiplerinin yeniden güncellenmesi söz konusu olmuştur. 2013 yılında yayınlanan metin güncellenmiş metindir. Anlaşmanın 8. Madde 'si yeni yapıları, tarihi yerleşime ve kültürel değerler ve yerleşim arasındaki ilişkiye olumsuz etki yapacak olan yapılar olarak tanımlamıştır. Madde 22 'de ise yeni yapılara ve çalışmalara ilişkin prensipler belirlenmektedir. Madde; taklitlerden kaçınılması, yeni çalışmaların, tasarlandığı kentin konumu, ölçeği, ölçüsü, formu, karakteri, rengi, dokusu ve malzemesi göz önünde tutularak kente saygı duyulması gerektiği, eklemeler veya diğer değişiklikler şeklinde varlık bulan yeni çalışmaların ancak tarihi kente saygı duyduğu, kültürel değerleri zedelediği veya kentin değerinden ve yorumlanmasından uzaklaştığı ve yeni çalışmaların kolaylıkla tanınabilir olduğu sürece kabul edilebileceği vurgulanmaktadır (The Australia ICOMOS, 2013).

Velioğlu doktora tez çalışmasında, taklit yaklaşım üzerine akademisyenlerle yaptığı anket çalışmasının sonucunda bu görüşü destekleyen ve desteklemeyenler kişilerin olduğunu tespit etmiştir. Taklit tasarım yaklaşımını desteklemeyenler; taklit yaklaşımın acizlik,

yaratıcılık sorunu, yoksunluk olduğu, değerlerin yitirilmesine neden olacağı, tarihi çevreye bir saygısızlık olduğu, bir zihin tembelliği, restorasyon dışındaki yeni uygulamalarda uygulanmaması gereken bir yaklaşım olduğu görüşlerini bildirmiştir. Taklit tasarım yaklaşımını destekleyenler ise sürekliliğini günümüzde koruyabilmiş, geleceğe aktarılması amaçlanan çevrelerde uygulanabilir; ancak benzer nitelikte ve zaman dilimi olarak eş zamanlı yoğun bir doku içinde düşünebilir; gerekli görülen, sınırlı alanlar için bulunabilir; uygun bir yaklaşım olabilir; görüşlerini bildirilmiştir. (Velioğlu, 1992).

Bonatz (Bonatz; 74, 1943a) taklit üzerine düşüncelerini “Alman Klasizminin nasıl olacağı sorusunun cevabı taklit olursa işin başına değil sonuna varmış oluruz” şeklinde dile getirir ve zayıf bir mimarlığın eski öğeleri taklit ederek kullanılmasının bir gelenek, güleşen, onlara saldıran, onlarla kozunu paylaşan ve onların içine kendi yüreğinden kan katan bir mimarlığın onları fethedeceğini söyler.

Bedrettin (Bedrettin, 1934) ise taklit üzerine düşüncelerini; “Eskiye hürmet başka, eskiyi tekrar etme başka. Tekrar tarihin hoşlanmadığı bir şeydir. Tekrar ve taklide yer yoktur. Her yeni şey mutlaka ihtiyaçtan doğar, bir özel devir açar ve tarih olur” şeklinde belirtmektedir.

Bina biçimlerinin tekrarlanması, günümüzde ve geçmiş dönemlerde sık karşılaşılan bir durumdur. Mimarlıkta bir tasarım yöntemi olarak karşımıza çıkan ikonik yaklaşım tanımsal açıdan bu durumu karşılamaktadır. “İkonik yaklaşım genelde bir obje veya olgunun belirgin görünümlerinin görsel tanıtımını yapma ve görsel benzerlik kurma yolunu kullanan tasarım ilkesine oturmaktadır (Ünügür, 1989)”.

İkonik tasarım ile geçmişi taklit etmek arasındaki en temel fark, ikonik tasarım üzerine Ünügür’ün çalışmasında belirttiği, ikonik tasarımlarda dikkat edilecek en önemli hususun alınacak görsel benzeşim modelinin yüklenilen mimari göreve uygunluğu veya başka bir değişle adaptasyonudur (Ünügür, 1989).

Yukarıda ele alınan düşünceler değerlendirildiğinde, taklit tasarım yaklaşımlarının doğuracağı riskler arasında; yeni olanın eski sanılması ve hangi döneme ait olduğunun anlaşılması, mimaride yeniye aramanın önüne geçmesi, yapının işlevinin taklit biçimsel öğeler ile ilişki kuramaması sayılabilir.

Aşağıda incelenen yapılar Çizelge 2.4. doğrultusunda Ek 1 'de değerlendirilmiştir. İncelenen yapılar, tarihi çevredeki yapıların elemanları ile birebir aynı olan elemanlarının diğer tasarım yaklaşımlarına göre daha fazla olduğu yapılardır.

Şekil 2.13 Corfe Castle Dorset'te bir konut yapısı (CABE & English Heritage, 2001).

2003 yılında, Ken Morgan tarafından, Corfe Castle, Dorset'te tasarlanan konut projesi, 9 adet kır evi için sosyal konut fikrinin üretilmesi adına tasarlanmıştır. Tasarımı isteyen müşteri yerel insanlar için uygun bütçeyle tasarlanabilir olmasını istemiştir. Bu bölge özellikle hafta sonları ve tatiller için, kıyıya yakınlığı ve silueti sebebi ile oldukça popüler bir bölgedir. Tasarım açısından karşılaşılan iki temel problem tasarlanacak bölgenin çevredeki kırsal alanla kurulacak ilişki ve kullanılacak mimari dil olmuştur (CABE & English Heritage; 6, 2001). Sonuçta tasarlanan yapı, tipoloji ve malzeme açısından geleneksel olanla benzemektedir. Yeni olan ve eski olan arasında oluşturulan boşluklar bir ayrımın yaratılması için kullanılsa da hangi yapının hangi dönemde yapıldığının anlaşılması güçleşmekte, yeni yapılan yapıların sanki eski kent ile birlikte tasarlanmış olduğu düşüncesi doğmaktadır.

Ek.2., Çizelge 2.1.'de yapılan değerlendirme doğrultusunda yapının hem tarihi kentsel bütün hem de sokak bütünü ile %100 aynı tasarım yaklaşımı ile ilişki kurarak tasarlandığı tespit edilmiştir. Kendi yapıldığı döneme ait değerleri yansıtmamaktadır, fakat ilgili

kaynaklarda (CABE & English Heritage, 2001) kullanım açısından oldukça uygun bir tasarım olduğu ve kentsel bütün içerisinde olumlu etkisi olduğu belirtilmektedir.

Şekil 2.14. Intel Otel (WAM Architecten, n.d.).

2008 yılında, WAM Architecten tarafından, Amsterdam Zaanstad'da tasarlanan Intel Otel yapısı, Amsterdam'da yer alan konut tipolojilerinin bir karması olarak tasarlanmıştır. Yapının arkasında yer alan diğer yapılar ile benzerlik göstermekte, farklı konut tipolojilerinin tek bir yapıda toplanması ile bu yapının yeni olduğu anlaşılmakta fakat uyumlu olmak yerine sahte, yapay ve eklektik bir kimlik oluşturmaktadır.

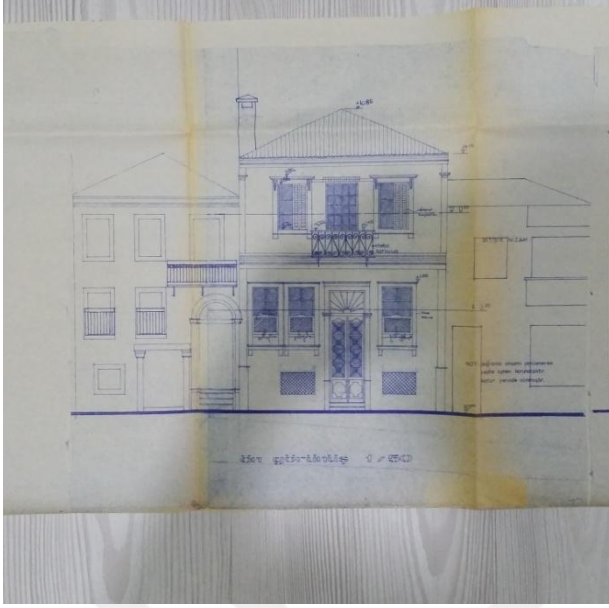
Ek.2 Çizelge 2.2. 'de yapılan değerlendirme doğrultusunda yapının tarihi kentsel bütün %100 aynı tasarım yaklaşımı ile sokak bütünü ile %30 orta benzer tasarım yaklaşımı, %70 bağımsız tasarım yaklaşımı ile ilişki kurarak tasarlandığı tespit edilmiştir. Yapının kentsel kullanım içerisinde oluşturduğu değere dair bir bilgiye rastlanmamıştır ve kendi yapıldığı döneme ait değerleri yansıtmamaktadır.

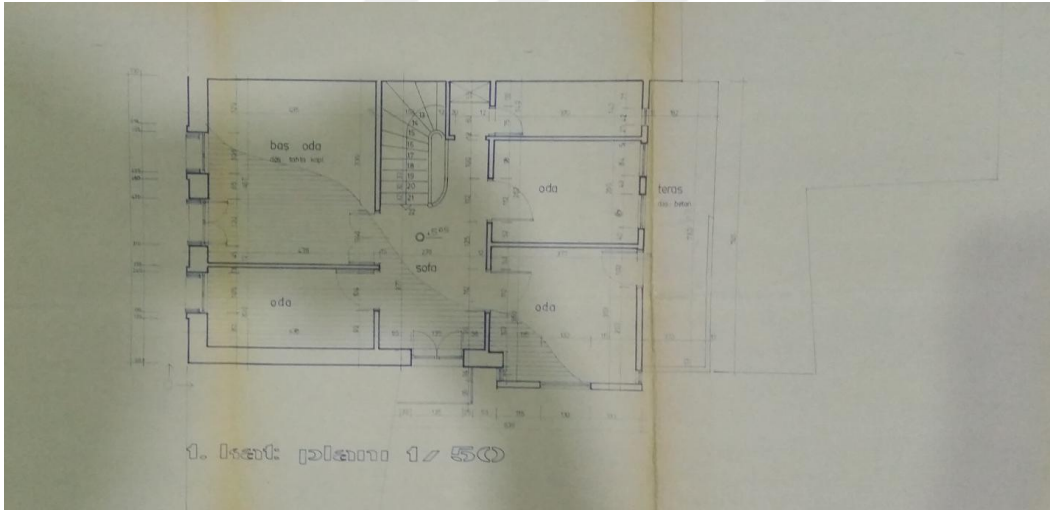
Şekil 2.15. Ayvalık İli 515 Ada 17 Parsel’de tasarlanan otel yapısının ön cephesi¹.

Yapımı 1991 yılında tamamlanan, tasarımı Osman Sargın tarafından gerçekleştirilen, Ayvalık İlçesi Fevzipaşa Mahallesi, kentsel sit alanı içerisinde yer alan 515 Ada 17 Parsel’de yer alan otel yapısı, eski bir konut binasının yerine inşa edilmiştir. Belediye arşivinden incelenen belge ve projelere göre otel projesi yeni projedir. 1983 yılında hazırlanan rölöve çalışmalarından anlaşıldığı üzere yapının yerinde yer alan eski yapı orta sofalı, yığma konut yapısıdır. Yerine inşa edilen yeni yapı ise, betonarme sistemde inşa edilmiş olup, plan tipolojisi olarak bir otel yapısına uygun çözümün geliştirildiği fakat cephede çevredeki yapılar ile aynı özelliklere sahip bir yapı olarak tasarlanmıştır. Yapının iç bölümlerine girilmediği sürece yeni ya da tarihi olup olmadığını anlamak zorlaşmaktadır.

¹ Fotoğraf tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

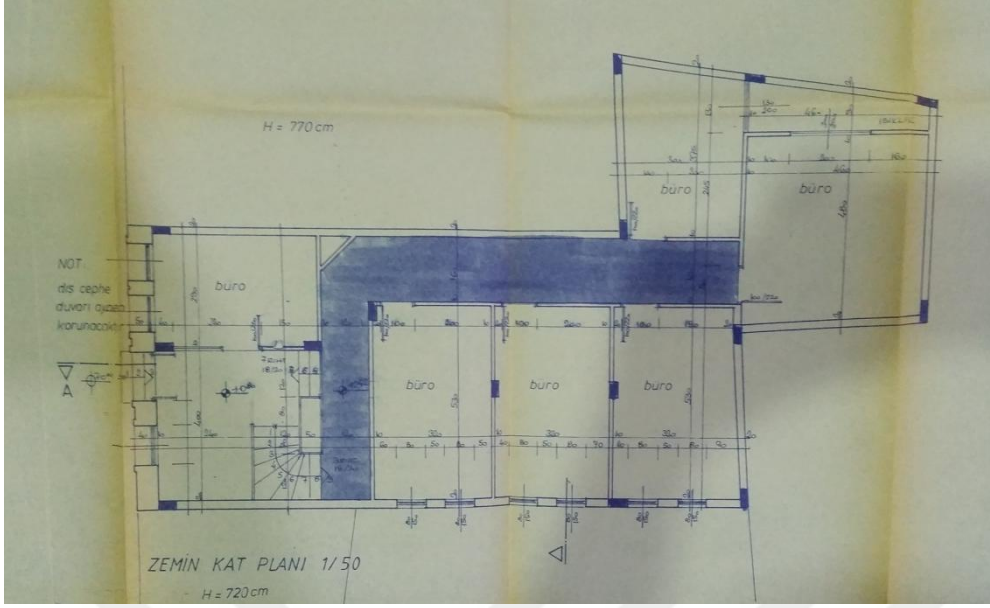
Şekil 2.16. Ayvalık İli 515 Ada 17 Parsel’de tasarlanan otel yapısının ön cephesi¹.

Şekil 2.17. Ayvalık İli 515 Ada 17 Parsel’de yer alan eski yapının zemin kat planı².

¹ Fotoğraf tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

² Fotoğraf tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Şekil 2.18. Ayvalık İli 515 Ada 17 Parsel’de yer alan otel yapısının zemin kat planı¹.

Ek.2. Çizelge 2.3. ’de yapılan değerlendirme doğrultusunda yapının tarihi kentsel bütün ile %100 aynı tasarım yaklaşımı ile sokak bütünü %90 aynı tasarım yaklaşımı, %10 benzer tasarım yaklaşımı ile ilişki kurarak tasarlandığı tespit edilmiştir.

Şekil 2.19. Deyrulzafaran Manastırı Ziyaretçi Karşılama Merkezi (Ergün Mimarlık, n.d.).

¹ Fotoğraf tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Şekil 2.20. Deyrulzafaran Manastırı Karşılama Merkezi Avlu (Ergün Mimarlık, n.d.).

M.Ö. güneşe tapan bir halk olan Şemsilerin tapınağı olarak inşa edilen, 4. yy' da Mor Şlemun Manastırı olarak genişletilip dönüştürülen, 15.yy'dan bu yana da Deyrulzafaran adıyla anılan manastır, eğitim işlevinin yanı sıra 640 yıl patriklik merkezi olarak işlev görmüştür. İçerisinde farklı dönemlerde yapılmış üç adet kilise bulunmaktadır; Mor Hayno Kilisesi (493-518), Meryem Ana Kilisesi (1686-1708) ve Mor Petrus Kilisesi (1696-1699). Tarihsel ve yapısal olarak içinde çok farklı katmanlar bulunduran ve Mardin için simgesel bir önemi olan böyle bir yapıya, artan ihtiyaçlara ve turizmin yarattığı talebe cevap veremediği tespiti doğrultusunda iki farklı ek bina tasarlanmıştır: Ziyaretçi Karşılama Merkezi ve farklı coğrafyaların ruhban sınıfı temsilcileri için Misafirhane. Bu binalardan Ziyaretçi Karşılama Merkezi 2005 yılında hayata geçirilmiştir (Ergün Mimarlık, n.d.).

Tasarım ekibi gerçekleştirmiş olduğu tasarımın koruma altında olan ana bina Deyrulzafaran Manastırından daha baskın olmamasını önemsediklerini aynı zamanda yeni olduğunun kendi sınırları içerisinde anlaşılmasını önemli gördüklerine vurgu yapmışlardır. Bu nedenle kullanılan malzeme, renk, doku, girişte yer alan sivri kemerler gibi biçimsel özellikler ve bölgenin genel özelliği olan dışarının sıcak avlunun serin oluşu, güneş ve gölge etkileşimleri gibi tasarımsal etkiye sahip değerler tasarımda etkili olurken, yapının yeni dönem yapısı olduğu ancak yapıya yaklaşıldığında çizgilerin sadeleştirilmesi ve motiflerden arındırılması ve yapının içi ile algılanmaktadır (Ergün Mimarlık, n.d.).

Ek 1. Çizelge 2.4. 'de yapılan değerlendirme doğrultusunda yapının tarihi kentsel bütün ile %90 aynı, %10 karşıt tasarım yaklaşımı ile sokak bütünü ile %40 aynı tasarım yaklaşımı,

%10 benzer tasarım yaklaşımı, %50 karşıt tasarım yaklaşımı ile ilişki kurarak tasarlandığı tespit edilmiştir. Yapı Deyruzafaran Manastırının giriş bölümünü düzenlemektedir, fakat kendi dönemine ait bilgileri kısıtlı yansıtmaktadır.

Yapılan çalışmalar ve incelenen örnekler sonucunda, tarihi çevrenin zarar görme riskini ortadan kaldırmak için bir kolaycılık olarak değerlendirilebilecek, taklit etmek üzerine kurulan tasarım ilkesi, tezin tartışma konusu olan tarihi çevrede yeni yapı tasarımı özellikleri ve yeni yapının özgünlüğü ile aykırı bir tasarım yaklaşımıdır. Kendi özgün değeri yüksek olan tarihi bir kentte sadece özgün değerini taklit edilmesi ile yeni bir özgünlük yaratılması mümkün değildir. Bununla birlikte çeşitli dezavantajlar doğuracağı eleştirilerini yapmak mümkündür. Mimari bir öğenin şekillenmesi mimarın belirleyeceği kişisel tasarım kararlarından önce, yaşam pratikleri, kullanıcı istekleri, çevresel ve iklimsel veriler, komşu yapı ve çevre ile ilişkiler gibi, mimarın kontrolü dışında gelişmiş olan etkenlerle oluşmaktadır.

Taklit ise mimarinin doğasına aykırıdır. Tarihi çevrede taklit öğeler ile gerçekleştirilen bir tasarımda, yeni yapının hangi döneme ait olduğunun uzman olmayan kişiler tarafından tespit edilemeyecek olması, bir yanılsamaya sebep olacaktır. Yeni yapının kazanacağı işlev ile uyumlu olmayan bir tasarım ortaya çıkacak olma ihtimali yüksek gözükmektedir. Çağın getirdiği teknolojik imkânların kullanılmaması ise yapım sürecinden elde edilecek faydalardan yararlanılmaması anlamına gelecektir. Ya da sırf tarih olanla aynı olması için aynı malzeme, doku ve rengin, açıklık boyutlarının kullanılması, o güne ait malzeme ve teknolojinin sağladığı imkânları, bugünün teknolojisinin sağladığı imkânları görmezlikten gelerek, üstüne yeni bir şey koymadan, ilerlemeden sadece tekrar etmek olacaktır. Bugüne ait olanın eskiymiş gibi davranması işin ruhuna aykırı olduğu gibi insanoğlu geçmişi hep bir adım daha ileriye gitmek için birçok alanda bir araca dönüştürmüştür.

Tarihi kentler, her yeni yapının, tarihi olana saygı duyarak kendi dönemini yansıtmaları ile kültürel, toplumsal, teknolojik, mimari değişim, dönüşüm ve ilerlemelerin okunabileceği birer alan olabilir. Böylece bahsedilen başlıklardaki bütün okumalar için önemli birer alan haline dönüşebilirler.

2.5.3. Benzer tasarım yaklaşımı

Benzer tasarım yaklaşımı farklı kaynaklar da yorumlayıcı yapı tasarımı ya da uyumlu yapı tasarımı olarak da geçmektedir. Fakat bu çalışma da yorumlayıcı ve uyumlu kelimesinin kullanılmasından özellikle kaçınılmıştır. Çünkü yorumlayıcı tasarım yaklaşımında yorumun kişiler tarafından yapılacak olması ve algının ve kişisel değerlerin kapsam dışında bırakılamayacak olmasından kaynaklı bir ikilem yaratıcılığı düşünülmektedir. Uyumluluk ise görece farklılık gösterebilecek, yoruma açık bir kavram olarak değerlendirilmiştir. Karşıtlık üzerinden kurulan ilişki de uyumluluk oluşturabileceği gibi, aynı tasarlanan tasarımlarda uyumlu olarak yorumlanabilir. Uyumluluğun düzeyinin ne olacağı ve yine uyumlu olmak için kullanılacak elemanların nasıl kullanılacağı algılama biçimleri ile değişkenlik gösterecektir. Bu nedenle uyumlu kelimesinin de kullanımından kaçınılmıştır.

Güleç (Güleç, 2013) yazmış olduğu makalede, George Kubler'in düşüncelerine yer vermiştir ve biçimsel çeşitliliğin hem “öykünme ve kopyalamaya olan doğal eğilim” ile hem de “bireyselliği kullanarak yenilik yapma niyeti” ile ortaya çıkabileceğini savunmuştur. Buna göre biçimsel diziler, asal obje, kopya ve mutantlardan oluşur. Kubler, aşırı tekrarlama ve kopyalamanın monotonluğa, aşırı yenilik ve yaratıcılığın da kaosa yol açma riski olduğuna değinmiştir. Bu anlamda düşünüldüğünde benzer tasarım yaklaşımı her iki tasarım yaklaşımının tehlikelerinden arınmış, orta yolu bulan bir yaklaşım olarak değerlendirilebilir.

Sense of Place adlı kaynakta, tarihi çevredeki elemanların yorumlanması ile oluşturulacak yeni tasarımlara ilişkin; ekleme ve yeni yapıların her şeyi ile uygun olduğu durumlarda gözlemciler, bilgi sahibi kişiler ve işin uzmanları tarafından yeni olanın tarihi dokudan kolayca ayırt edilebileceğine, halk tarafından yeni yapının açıkça farklı olduğunun anlaşılmadığı durumlarda sadece yeni yapının görünümünde kendini açıkça anlatmasını beklemek yerine yorumlayıcı materyallerin, elemanların kullanılması ile yapı tarihinin açıkça açıklanmasının sağlanabileceğine ve farklılaşmanın azaltılması fakat yorumlama ile oluşturulan uygunluğun değerinin arttırılmasının tarihi yapıların ve çevrelerin kendi tarihi doku ve stilleri ile uyumlu büyümesine ve değişmesine izin vereceğine, böylece zaman içerisinde karakterin devamlılığının garanti altına alınacağına vurgu yapmaktadır (Preservation Alliance for Greater Philadelphia; 9, 2007).

Başka bir kaynakta ise; yeni tasarımların yapılması aşamasında geleneğe dayanan, günümüz değişimleri ile evrimleşebilen ve günümüz teknik ve kaynaklarını kullanarak var olan yapıların yapılmasının ve etraftaki yapı ve yapı gruplarının kendi hiyerarşisi içerisinde amacını anlamak ve yapı tip ve tasarımına uygun olarak sorumluluk almanın, benmerkezci tasarımların, tekil mimari veya kurumsal irade nesnelere kurulmasından ziyade uyumlu bir bütünün oluşacağına vurgu yapılmaktadır (*A speech by HRH The Prince of Wales at the New Buildings in Old Places Conference, St James's Palace, London, 2008*).

Dittmar (Dittmark, 2008) ise; bölgesel özelliklerin tıpkı eski yapılarda olduğu gibi zenginleşerek, geleneksel zanaat yeteneklerinin yeniden keşfedilmesi ve yeni binalarda vücut bulması ile yapıların doğru ve belirli bir zamana ait olmayan yöntemlerle sadece güzellik için değil aynı zamanda çevrenin yararına bir öneri olarak kullanılabilmesine dikkat çeker.

Khalaf (Khalaf, 2016) tarafından yapılan çalışmada genel tarafsız olana göre benzer olanın genellikle daha lokal ve subjektif olan olduğu; buna rağmen özenli olanın, uygunluğun sadece basit bir görsel yargı olamayacağı çünkü yeni mimarının eski üzerindeki etkisinin sadece görsel değil aynı zamanda insanla ve biyofizikle ilgili olduğu; başka bir değişle uygunluğun kültürel, sosyal ve çevresel bir yargı olacağına dikkat çekmektedir.

Benzer tasarım yaklaşımı, yeni yapı tasarımı söz konusu olduğunda, taklitten kaçınılan fakat bağlamın bütün elemanlarının detaylı olarak incelenmesi sonucu, mevcut elemanların günümüz şartlarında yorumlanması fikrine dayanmaktadır. Tasarımda esas olan mevcut bağlamın doğru tespit edilmesidir. Kullanılan her tasarım elemanın öncelikli olarak nereden kaynaklandığının tespit edilmesi gerekir. Altında yatan ana fikrin günümüzde ne gibi anlamlara denk geldiği ve yeni karşılıklarının ne olabileceği doğru tespit edilmelidir. Oluşturulan fikirlerin, yeni işlev, teknoloji, malzeme ve yeni toplum ile nasıl uyum sağlayacağı ise işin tamamlandığı aşamadır. Benzer yaklaşım, taklit yaklaşımına göre oldukça karmaşık ve zihinsel aktiviteyi fazlalaştıran bir yaklaşım olarak karşımıza çıkmaktadır.

Benzer Tasarım Yaklaşımları; incelenen yapıdaki tasarım elemanlarının, Çizelge 2.4.'den yararlanarak, ne kadarının benzediği ile ilişkili tasarım yaklaşımıdır. Benzer tasarlanan elemanların aynı, karşıt veya bağımsız tasarlanan elemanlardan daha fazla olması

gerekmektedir. Benzerlik tanımı mimaride oldukça güçtür bu nedenle doğrudan niceliksel olarak benzerlik ele alınmaktadır ve aşağıda bir tasarım elemanın özelliklerinin benzer olup olmadığının nasıl belirleneceği aktarılmıştır.

Renkte Benzerlik

Doğrudan renk çemberinde yer alan ana renk, renk karışımları ve birbirine yakınlıkları ve aynı rengin farklı tonları. Renk çemberi her bölgenin kentsel tasarım rehberlerinde oluşturulabilir.

Ton Benzerliği

Renk çemberinde yer alan farklı renklerin aynı yarıçaptaki tonlarını kullanmak. Renk çemberi her bölgenin kentsel tasarım rehberlerinde oluşturulabilir.

Ölçüsel Benzerlik

Farklı biçimlerin benzer ve/veya yakın ölçülerde olması. Örneğin tarihi yapının pencere açıklıkları dikey dikdörtgen formda iken yeni yapıda önerilen pencere açıklığının, dikdörtgenin kısa kenarı ile aynı ölçüde kare formda tasarlanması. Biçimler farklı olsa da ölçüsel bir benzerliğin kurulmuş olması biçimler arasında yakınlık ilişkisinin kurulmasına neden olacaktır. Örneğin aşağıda yer alan Londra'da yer alan 8 Finsbury Circus Binasında kullanılan pencere biçimleri solda görülen pencere biçimlerinden farklıdır. Eski yapıda kemerli pencere ve üzerinde yer alan küçük pencereler dikkat çekmektedir ve bu grup Gestalt ilkeleri ile ilişkili olarak bir yakınlık ilişkisi kurarak bir bütünü oluşturmaktadır. Fakat yeni yapıda sadece dikdörtgen pencere kullanılmış olup, eski yapı da ki kemerli pencere ve üzerinde yer alan küçük pencerenin kapladığı alan ölçüsel olarak tekrar edilmiştir.

Şekil 2.21. Eski yapı, yeni yapı arasında ölçüsel benzerliğe bir örnek.

Bişimsel Benzerlik

Aynı biçimlerin farklı ölçü ve/veya yönde olması. Örneğin aşağıda yer alan Münster Roggenmarkt binasında, hemen solunda ve sağında yer alan çatı formu tekrarlanırken, tasarımın kendi özelliğine göre çift çatı yapılmış, çatı yüksekliklerinde değişiklik yapılarak sağ ve soldaki yapılar ile birliktelik sağlanmış, iki çatının kesişim noktasında yeni yoruma gidilerek bir kesişim noktası oluşturulmuştur.

Şekil 2.22. Eski yapı, yeni yapı arasında biçimsel benzerlik.

Yönsel Benzerlik

Farklı biçimlerin aynı yönü işaret etmesi ve/veya aynı yönde kümelenmesi. Aşağıda, Hollanda'da yer alan Haarlem Sokak'tan alınan sokak cephesinde, pencerelerin çoğu farklı ölçülerde dikdörtgen tipolojide kullanılırken, çoğu kısa kenar üstte gelecek şekilde aynı yönde kullanılmıştır.

Şekil 2.23. Eski yapı, yeni yapı arasında yönsel benzerliğe bir örnek.

Aralık Benzerliği

Mevcut, tespit edilen tekrar, aralıklı tekrar, tam tekrar gibi özelliklerin farklı biçim ve/veya farklı oran ve/veya ölçülerle ele alınması. Aşağıda, Göteborg meydanında yer alan belediye binasının cephesinde eski binada pencerelerde kullanılan tekrar özelliği tekrarlanırken, pencere boyutları ve formları değiştirilmiştir.

Şekil 2.24. Eski yapı, yeni yapı arasında aralık benzerliğine bir örnek.

Doku benzerliği

Mevcut dokuda ki sıklığı, seyrekliği, pütürlü yapıyı, çizgili dokuyu farklı malzeme ile sağlamak. Aşağıda yer alan Deyrulzafaran Karşılama Binasında eski yapıda kullanılan taş malzemenin dokusu taş ile aynıdır.

Şekil 2.25. Eski yapı, yeni yapı arasında doku benzerliğine bir örnek.

Konum benzerliği

Farklı form ve/veya yapı hareketlerinin aynı konumda olması. Aşağıda Münster Roggenmarkt binasının bulunduğu sokak silüetinde, eski yapıların ortasında, yerden bir kat yükseklikte çıkmalar dikkat çekmektedir. Yeni yapı da ise çıkma yine aynı noktada yapılmış, fakat boyutu ve çatılar ile ilişkili olarak geliştirilen formla farklılık yaratılmıştır.

Şekil 2.26. Eski yapı, yeni yapı arasında konum benzerliğine bir örnek.

Benzer tasarım yaklaşımlarında yukarıda bahsedilen öğelerin hepsi bir arada kullanılabilirdiği gibi, aynı, karşıt ve/veya bağımsız eleman tasarımları ile karma hale getirilebilir. Benzer tasarım yaklaşımı sınıflandırmasında olması için çoğunlukla yukarıdaki öğelerin kullanılması gerekir.

Aşağıda incelenen yapılar Çizelge 2.4. doğrultusunda Ek 1 'de değerlendirilmiştir.

Şekil 2.27. Goldman ve Salatsch Binası (The Editors of Encyclopaedia Britannica, n.d.-a).

Şekil 2.28. Goldman ve Salatsch Binası (Brolin, 1980).

“Süsleme ve Suç” kitabı ile süslemeye karşı duruşunu belli eden Adolf Loos, bu görüşü ile paralellik gösteren yapısı Goldman ve Salatsch Binasında, bulunduğu tarihi çevre ile ilişki kurarken özellikle giriş katında klasik dönem izleri taşıyan çeşitli elemanlar kullanmıştır. Fakat diğer katlar zemin kattan yatay çizgi ile ayrılmıştır.

Ek.2. Çizelge 2.5. 'de yapılan değerlendirme doğrultusunda yapının tarihi kentsel bütün %20 aynı tasarım yaklaşımı, %70 benzer tasarım yaklaşımı, %10 karşıt tasarım yaklaşımı ile sokak bütünü ile %20 aynı tasarım yaklaşımı, %70 benzer tasarım yaklaşımı ve %10 karşıt tasarım yaklaşımı ile ilişki kurarak tasarlandığı tespit edilmiştir. İlgili kaynaklarda

(Brolin, 1980) yapının önünde bulunan meydanın kullanımına katkı sunduğuna dair bilgiler yer almaktadır ve kendi dönemine ait değerleri yansıtmaktadır.

Şekil 2.29. Gunnar Asplund tarafından tasarlanan belediye ek binası (Blundell Jones, 2015).

1937 yılında, Göteborg meydanında, İsveçli mimar tarafından tasarlanan klasik stile sahip eski belediye binasına yapılan ek bina farklı yazılarda benzer tasarım yaklaşımına iyi bir örnek olarak değerlendirilmektedir. Kurrent (Kurrent, 2001), yapının eski yapı ile ilişkisinde Gestalt ilkelerinin bütün fazlarının okunduğunu ve ne stilin bir taklidi ne de ilgisiz bir yeni tasarım olduğunu dile getirmektedir.

Jones (Blundell Jones, 2015) ise kent meydanının tarihi bir yapının yanında yer alan tasarım ile ilgili olarak, kendi modern dalgasını başlatan Asplund'ın bu tasarımın cephesinde, moderniteyi de çağrıştırarak gösterişsizliği ve eski yapının saçak seviyesi, yüksekliği, dikey ve yatay eleman kurguları ve proporsiyonunu kullanmayı seçtiğini fakat pilasterlerin açık birer çerçeve haline dönüştüğünü, girişin doğru nedenlerden dolayı gizlendiği ve pencerelerin eski binadan farklı olarak kendi bölmelerinde yana doğru kaydırıldığını aktarmaktadır.

Ek.2. Çizelge 2.6. 'da yapılan değerlendirme doğrultusunda yapının tarihi kentsel bütünde %30 aynı tasarım yaklaşımı, %50 benzer tasarım yaklaşımı, %20 karşıt tasarım yaklaşımı

ile sokak bütününde %30 aynı tasarım yaklaşımı, %30 benzer tasarım yaklaşımı ve %20 karşıt tasarım yaklaşımı ile ilişki kurarak tasarlandığı tespit edilmiştir. Yapının kentsel kullanıma katkısı ile ilgili bir bilgiye rastlanmamıştır, kendi dönemine ait değerleri yansıtmaktadır.

Şekil 2.30. Münster Roggenmarkt (Harald Deilmann, n.d.).

Şekil 2.31. Münster Roggenmarkt (Harald Deilmann, n.d.)

Harald Deilmann tarafından, 1967 yılında, Münster’de tasarlanan Roggenmarkt binası ölçek, plan, çevre, materyaller açısından çevrenin kritik edilmesi ile başlar. Yapılan

çalışmaların ardından mimar otuz altıncı denemesinden sonra bağlamla kurulacak ilişkinin sadece tek bir çatı ile halletmeye çalışmaktan vazgeçer. Arazi çevreden bir buçuk kat daha geniştir. Ve bitişik yapılardan birinin omzu daha düşükken diğeri daha yüksektir. Bu nedenle üç katmanlı bir çatı çözer. Çevre pencere dilini taş yerine beton malzeme kullanarak geleceğe taşır (Sack, 2001).

Ek.2. Çizelge 2.7. 'de yapılan değerlendirme doğrultusunda yapının tarihi kentsel bütününde %10 aynı tasarım yaklaşımı, %90 benzer tasarım yaklaşımı ile sokak bütününde %10 aynı tasarım yaklaşımı, %90 benzer tasarım yaklaşımı ile ilişki kurarak tasarlandığı tespit edilmiştir. Yapının kentsel kullanıma katkısı ile ilgili bir bilgiye rastlanmamıştır, kendi dönemine ait değerleri yansıtmaktadır.

Şekil 2.32. Fishmarket Close, Edinburgh, Richard Murphy Architects, 2002 (Historic Scotland, 2010).

Şekil 2.33. Fishmarket Close, Edinburgh, Richard Murphy Architects, 2002 (Richard Murphy Architects, n.d.).

2002 yılında Richard Murphy Architects tarafından tasarlanan yapı Edinburgh'un ünlü tarihi kent bölgesinde yer almaktadır. Üç farklı ödül¹ alan yapının tasarımına ilişkin tasarımcı ekip tarafından, geleneksel çatı odalarının tasarımda abartılı bir şekilde ele alındığı, geleneksel malzeme ve tekniklerin yorumlandığı, ölçek ve ölçü konularında tarihi çevre ile ilişkili değerlerin kullanıldığına vurgu yapılmaktadır (Richard Murphy Architects, n.d.). Yapı geleneksel çevreyi taklit etmeden, çevreden hem konumu, tarihi kent ile arasında kalan mesafe ve tasarım tarzı ile yeni olduğunu vurgulamakta, çevre silüeti ile uyumlu bir ilişki kurmaktadır. Yapı Historic Scotland tarafından "Tarihi Çevrelerde Yeni Yapılar" adlı kaynakta örnek olarak verilmiştir (Historic England, 2008).

Ek.2. Çizelge 2.8. 'de yapılan değerlendirme doğrultusunda yapının tarihi kentsel bütün ile %20 aynı tasarım yaklaşımı, %80 benzer tasarım yaklaşımı ile sokak bütünü ile %40 benzer tasarım yaklaşımında %40 karşıt tasarım yaklaşımı ve %20 bağımsız tasarım yaklaşımı ile ilişki kurarak tasarlandığı tespit edilmiştir. İlgili kaynaklarda yapının sokak kullanımına katkı sunduğuna dair kendi dönemine ait değerleri yansıtmaktadır.

¹ 2004 Saltire Society Housing Design Award
2005 UK National Homebuilders Association Best Mixed Development Award
2005 Scottish Enterprise Dynamic Place Award Commendation

Şekil 2.34. 8 Finsbury Circus binası – Londra

Şekil 2.35. 8 Finsbury Circus binası – Londra

2016 yılında, Londra’da WilkonsonEyre’de çalışan mimar Carpenter Lowings tarafından tasarlanan 8 Finsbury Circus binası, benzer tasarım yaklaşımı ile tarihi çevrede tasarlanmış bir yapıdır. Mimarı tarafından yapılan açıklamada; Edwin Lutyens tarafından, Britannic House tarzında tasarlanmış komşu yapı ile ilişki kuran örnek bir tasarım oluşturulmaya çalışıldığı, çalışmanın en zor kısmının mevcutta olan binanın yıkımı için yetkilileri ikna etmek olduğunu dile getirmekte ve tasarım kararlarını tarihi kentin yorumlanması ve Portland taşı ve bronz cephe tasarımı ile çağdaş bir yorum getirmek olarak açıklamaktadır.

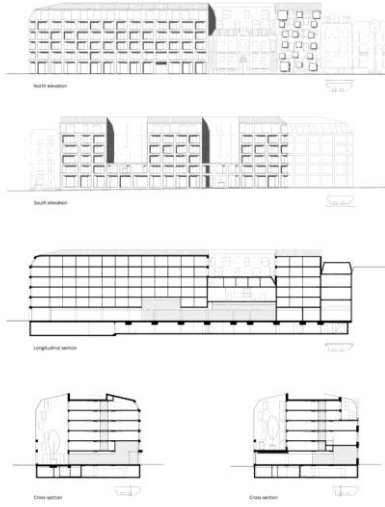
Kuzey cephesinin 1920'lerden kalma bölümü yeni bir giriş oluşturmak üzere açılmış mevcut bir kolonad ile birlikte tutulmuştur. Juliet balkonları ve mansart çatı içerisindeki çatı pencereleri, çerçevesiz camlarıyla modern bir bükülme ile geleneksel unsurlar temasıyla devam etmektedir. Binanın orijinal parmaklıklarından dökümler muhafaza edilmiştir ve giriş duvarlarına yerleştirilmiştir.

Yapı incelendiğinde çevreye ait verilerin yorumlandığı fakat kendi dönemine ait tasarım ilkeleri, malzeme ve teknoloji kullanımı ile bir araya geldiği, renk, doku, ölçü, ölçek kavramları içerisinde yakalanan uyumun pencere açıklıkları ve düzenlemelerinde yorumlandığı anlaşılmaktadır. Özellikle pencere açıklıkları, tarihi yapılarda mevcut olan tekrar ilkesine uyum sağlasa da kendi boyutları, geçirgenliğin arttırılması, çerçeve kullanımı ile özellikleri ile farklılık oluşturmaktadır.

Ek.2. Çizelge 2.9. 'da yapılan değerlendirme doğrultusunda yapının tarihi kentsel bütün ile %20 aynı tasarım yaklaşımı, %50 benzer tasarım yaklaşımı, %30 karşıt tasarım yaklaşımı, sokak bütünü ile %100 benzer tasarım yaklaşımı ile ilişki kurarak tasarlandığı tespit edilmiştir. İlgili kaynaklarda yapının sokak kullanımına katkı sunduğuna dair bir bilgiye rastlanmamıştır, kendi dönemine ait değerleri yansıtmaktadır.

Şekil 2.36. Hyatt Regency Hotel Amsterdam (van Dongen-Koschuch, n.d.).

Şekil 2.37. Hyatt Regency Hotel Amsterdam (van Dongen-Koschuch, n.d.).

Hyatt Regency Hotel Amsterdam, Amsterdam’da 2017 yılında, van Dongen-Koschuch tarafından tasarlanan, hem bir dönüşüm hem de yeni tasarım konusunu içeren otel projesidir. Sarphatistraat’da bulunan eski bir çocuk hastanesi, bir konferans merkezi, bar ve teraslı restoranların olduğu bir beş yıldızlı otel projesine dönüştürülmüştür. Aynı zamanda tarihi yapılar arasında yer alan boşlukta bir otel tasarımı gerçekleştirilmiştir. Mimar tarafından yapılan açıklamada bu karmaşık bağlam içerisinde, tarihi yapıların cephelerinin korunduğu fakat her bir yapının kendine özgü yapısının birbirleri ile ilişki kuracak şekilde oynamalar yapıldığı, yeni ek binanın çevredeki binalar ile cephe ve malzeme kullanımları ile bir geçiş elemanı olarak kullanıldığına vurgu yapılmıştır (van Dongen-Koschuch, n.d.). Tarihi yapılarda var olan öğelerin kullanılmasına ek olarak yeni öğelerin eklenmesi ile benzerliğin kendini ortaya çıkardığı bir tasarım elde edilmiştir.

Ek.2 Çizelge 2.10. ’da yapılan değerlendirme doğrultusunda yapının tarihi kentsel bütün ile %10 aynı tasarım yaklaşımı, %90 benzer tasarım yaklaşımı ile ilişki kurarak, sokak bütünü ile %100 orta benzer tasarım yaklaşımı ile ilişki kurarak tasarlandığı tespit edilmiştir.

Ele alınan görüşler ve incelenen örnekler üzerinden değerlendirildiğinde; benzer tasarım yaklaşımı, tarihi kentlerde yeni yapı tasarımlarını destekleyen bir yaklaşımdır. Özellikle tarihi çevrede yeni yapı tasarımlarının özgün değerine ilişkin yapılan tanımlamalar ve tarihi çevrede yeni yapı özelliklerinde yer alan mevcut dokudan beslenme, mevcut dokuya

saygı gösterme, taklit etmeden dokuya katkı sunma şartlarını yerine getirmek için kendiliğinden bir ortam hazırlamaktadır. Fakat oldukça hassas bir çalışma sürecini, verilerin doğru analiz edilerek sentezlenmesini ve bir ürüne dönüşmesini gerektirmektedir.

İncelenen örnekler değerlendirildiğinde benzer tasarım yaklaşımlarında aşağıdaki tasarım yöntemlerinin bir ya da birkaçının kullanıldığı tespit edilmiştir.

- Genellikle yükseklik, hacim ilişkisi açısından sokak silueti ile benzerlik kurulduğu, var olan doku ile karşıtlık oluşturmayan tasarımların gerçekleştirildiği;
- Malzeme, renk ve dokuda benzerlik ilişkisi kurulan tasarımlarda doluluk boşluk oranlarının yeniden ele alınıp yorumlandığı;
- Malzeme, renk ve dokuda farklılıklar yaratılan tasarımlarda, yükseklik ve hacim ilişkisi ve doluluk boşluk oranlarında yakın çevre ile dil birliği yakaladığı;
- Açıklıkların genel biçimsel yapısına benzer biçimlerin kullanıldığı; aynı form farklı ölçü, farklı yön; aynı form, ölçü, farklı malzeme, renk gibi birleşimlerin kullanılması ile açıklıkların tasarlandığı;
- Açıklıklarda var olan ritmin tekrar edildiği;
- Yapının opak yüzeylerinde malzeme, renk, dokuda benzerlik oluşturulurken açıklıklarda karşıt öğelerin kullanıldığı fakat yükseklik ve hacim ilişkisi açısından tarihi yapılar ile aynı ölçülerin tercih edildiği;
- Çatı biçimlerinde aynı form fakat farklı malzeme, renk ve dokunun ya da çatı biçiminde farklı form fakat yansız ya da benzer malzeme ve rengin kullanıldığı;
- Yeni tasarlanan yapı ile tarihi yapı arasında geçiş oluşturacak bir boşluk bırakılması ya da yeni yapıda geriye çekilme oluşturulduğu tespit edilmiştir.

2.5.4. Karşıt tasarım yaklaşımı

Karşıt tasarım yaklaşımı için literatür araştırmalarında zıt ve aykırı kelimelerinin de kullanıldığı fark edilmiştir. Zıt ve aykırı kelimeleri ile eş anlamlı olan karşıt kelimesi ise mimarlık literatüründe kendine yer bulan bir kavramdır. Karşıt kelimesi ile karşılaşılan ilk kaynaklardan biri Divan-i Lugat-it Türk'tür. Karşıt kelimesinin karşılığı olarak zıt ve karşı kelimeleri verilmiştir. Karşıt kelimesi ise zıt kelimesi ile açıklanmıştır (Türk Dil Kurumu, 2003). TDK sözlüğünde ise "Nitelik ve durumları birbirine büsbütün aykırı olan, zıt, kontrast" şeklinde açıklanmıştır (Türk Dil Kurumu, n.d.-e).

Mimaride karşıtlık ise bir tasarım yöntemi olarak karşımıza çıkmaktadır. Venturi yazmış olduğu kitapta Heckscher'in sözlerini alıntılar.

“Olgunlaşan tüm insanlar, yaşamın yalın ve düzenlenmiş gibi görüldüğü bir anlayıştan, karmaşık ve usa aykırı geldiği başka bir anlayışa geçerler. Fakat özellikle bazı dönemler bu gelişime destek olabilirler; o zaman düşünsel ortamın tümü, yaşamın bu usa aykırı ve coşturucu görünümüyle derinden etkilenir... Uşçuluk (rasyonalizm) düzenin ve basitliğin sonucudur, fakat toplumsal dönüşüm zamanlarında yetersiz kalmıştır. Böyle anlarda dengenin ve belirsizlikler arasındaki gerilimi yansıtmak durumundadır... Karşıtlama (paradoks) olan eğilim birbirinden farklı gibi görünen nesnelerin yan yana durmasına izin verir ve bu uyumsuzluğun kendisinden bir gerçek doğar (Venturi, 2005; Heckscher, 1962).”

Bu yaklaşımda da tıpkı benzer tasarım yaklaşımında olduğu gibi, karşıt olanı yapabilmek için, mevcut olanın doğru tespit edilmesi gerekmektedir. Bahsedilen karşıtlık biçimsel bir yaklaşımdır. Toplumsal veya kültürel bir karşıtlıktan bahsedilmemektedir. Fakat bağlamın kendisinde toplumsal ve kültürel veriler derinlemesine yer aldığı için bu alanlarda araştırma yapılması karşıtlığın düzeyini belirleyen bir eleman olarak karşımıza çıkacaktır.

Karşıtlık kuvvetli bir uyumu doğuracak potansiyele sahip bir yaklaşımdır. Tarihi çevrelerde karşıtlık uyumlu olmak için bir arayış olacaktır. Bağlamın oldukça kuvvetli bir şekilde olduğu, ilişkilerin oldukça sıkı kurallarla kurulduğu kentlerde karşıtlık oluşturmak iyi bir uyumlu yapı örneği oluşturmak için tercih edilebilir.

Kurrent (Kurrent, 2001) bu konuyu “Benzer malzemelerin kullanımı yeni bir yapının çevresine uyum sağlaması için güvenilir bir çıkış noktası oluşturur mu? Adolf Loos Michaelerplatz'daki ev için Yunanistan'dan getirttiği mermerler yüzünden eleştirilmiştir. O bu eleştiriye Viyana mutfağının baharatları uzak doğudan gelmesine rağmen yine de Viyana mutfağı olduğunu ve bir Viyana evinin bakır çatısı Amerika'dan gelse bile özelliğinin bozulmayacağını söyleyerek cevap vermektedir.” şeklinde açıklamaktadır.

Khalaf (Khalaf, 2016) tarafından yapılan çalışmada farklılıkların tarihsel okumadaki yeri ve farklılık yaratmanın bir koruma prensibi olup olamayacağı araştırılmıştır. Farklılık oluşturmak, eski ve yeni mimari arasında görünür bir okunaklılık oluşturacaktır ve kuvvetli

bir elemana dönüşecektir. Yeni mimarının kendi dönemini göstermesi, yeni mimari müdahalelerin kültürel mirasın bir parçası olmasına sebep olacak ve dolayısı ile koruma eğilimini güçlendirecektir. İronik bir biçimde inşa edilen yeni mimarlık ürünleri, o yapıyı kültürel mirasın kesin, somut bir parçası yapar. Bir müdahale ne doğru ne de yanlış bir mimari üründür. Doğru ya da yanlış olan tarihin bir yorumu olmasıdır.

Tasarımda kullanılan zıtlık ilkesi Güngör (Güngör, 1972) tarafından “Cisimler arasında herhangi bir bakımdan ortak ya da yakın nitelikler olmadığı takdirde, bunlar arasında ilgi kurmak güçleşir. Her biri diğerine yabancı ve ilgisiz kalır. Böylece cisimler arasında bir birlik kurulamayınca uyumsuzluk ve kargaşarlık hüküm sürmeye başlar. Düzensizlik doğuran bu hal, zıtlığın ta kendisidir. Zıtlık bir taraftan dağınıklık ve uyumsuzluk meydana getirirken, diğer yandan da neden bu uyumsuz cisimlerin bir arada buldukları hususunda insanı düşündürmeye başlar.” şeklinde tanımlanmıştır.

Bu tez çalışmasında karşıt tasarım yaklaşımları, rastlantısallık içermeyen, mevcut durum ile doğrudan karşıtlık ilişkisi kuran tasarımları kapsamaktadır. Opak yüzeylerin karşıtı olarak şeffaf yüzeyler, hareketli formun karşıtı olarak hareketsiz form, dokulu malzemenin karşıtı olarak dokusuz, daha az dokulu malzeme, alçak yapının karşıtı olarak yüksek yapı, geniş açıklığın karşıtı olarak dar açıklık gibi doğrudan karşıtlığı ifade etmekte, kontrolsüz bir farklılığı ifade etmemektedir. Bu nedenle ayrıca bağımsız tasarım yaklaşımı olarak bir başlık daha değerlendirmeye katılmıştır.

Karşıt Tasarım Yaklaşımı; incelenen yapıdaki tasarım elemanlarının, Çizelge 2.4.'den yararlanarak, ne kadarının karşıt olduğu ile ilişkili tasarım yaklaşımıdır. Karşıt tasarlanan elemanların aynı, benzer, karşıt ve/veya bağımsız tasarlanan elemanlardan daha fazla olması gerekmektedir. Karşıt tasarım yaklaşımını belirleyen tasarım yöntemleri ve öğeler aşağıda verilmiştir.

Renkte Karşıtlık

Doğrudan renk çemberinde yer alan ana renk, renk karışımları ve birbirine yakınlıkları çerçevesinde karşı karşıya gelen renkler. Renk çemberi her bölgenin kentsel tasarım rehberlerinde oluşturulabilir.

Ton Karşıtlığı

Renk çemberinde yer alan farklı renklerin aynı yarıçaptaki karşı tonlarını kullanmak. Renk çemberi her bölgenin kentsel tasarım rehberlerinde oluşturulabilir.

Ölçüsel Karşıtlık

Aralarında ölçüsel farklılık olan aynı formlar. Aşağıda yer alan Stuttgart Commerzbank binasında yapının formu diğer formlarla aynı şekilde dikdörtgen olarak düzenlenirken, yapı yüksekliği fark edilir derecede yüksektir. Ve bir ölçüsel zıtlık oluşturmaktadır. Tarihi yapıları alçak, yeni yapıyı yüksek olarak tanımlamak mümkündür.

Şekil 2.38. Eski yapı, yeni yapı arasında ölçüsel karşıtlığa bir örnek.

Biçimsel Karşıtlık

Farklı biçimlerin aynı ölçü ve/veya yönde olması. Avusturya'nın Graz kentinde yer alan Kunthouse Müzesi yapısı, çevredeki tarihi yapıların kesin çizgileri, dikkat çeken köşeli formlarının tam karşıtı olarak dairesel çizgiler ile şekillenmektedir. Fakat yatayda bir biçimleniş söz konusudur.

Şekil 2.39. Eski yapı, yeni yapı arasında biçimsel karşıtlığa bir örnek.

Yönel Karşıtlık

Aynı biçimlerin farklı yönü işaret etmesi, farklı yönde şekillenmesi, yatay-dikey karşıtlığının kullanılması. Aşağıda yer alan Turku Merkez Kütüphanesi Binasının solda yer alan kütlede, tarihi kentin aksine yatay bir dikdörtgen kullanılarak, kütlede ana formunda yönel karşıtlık oluşturulmuştur.

Şekil 2.40. Eski yapı, yeni yapı arasında yönel karşıtlığa bir örnek.

Aralık Karşıtlığı

Mevcut, tespit edilen tekrar, aralıklı tekrar, tam tekrar gibi özelliklerin; aynı veya farklı biçim ve/veya farklı oran ve/veya ölçülerle karşıt (bitişik yapıda tam tekrar kullanılan pencere düzeninin, yeni tasarımda değişen tekrar ile kullanılması veya ritmik bir tekrar oluşturulmaması gibi) ele alınması. Aşağıda, Ballhouse binasının cephesinde, çevrede yer

alan tarihi yapıların pencerelerinde kullanılan düzenli aralığın tam karşıtı olarak hiç aralık kullanılmamıştır.

Şekil 2.41. Eski yapı, yeni yapı aralık karşıtılığına bir örnek.

Doku Karşıtılığı

Mevcut dokudaki sıklığı, seyrekliğı, pütürlü yapıyı, çizgili dokuyu vb. belirgin bir karşıtılık ile ele almak. Pütürlü bir yüzeyin karşıtılığı olarak düz dokulu malzeme kullanmak veya opak yüzeylerin yoğun olduğı bir yapının yanında tamamen şeffaf elemanlarla bir yapının tasarlanması...

Konum karşıtılığı

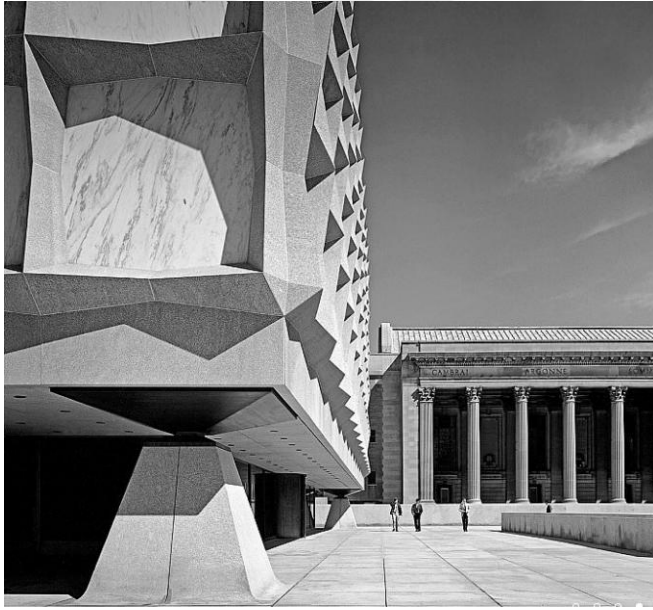
Aynı formların, öğelerin, yapı hareketlerinin yapının karşıt yönünde yeniden ele alınması. Aşağıda, Göynük'de yer alan konut binasında, tarihi konutlarda cephenin ortasında yer alan çıkma, yapı cephesinde dışarıya yakın ele alınmıştır.

Şekil 2.42. Eski yapı, yeni yapı konum karşıtılığına bir örnek.

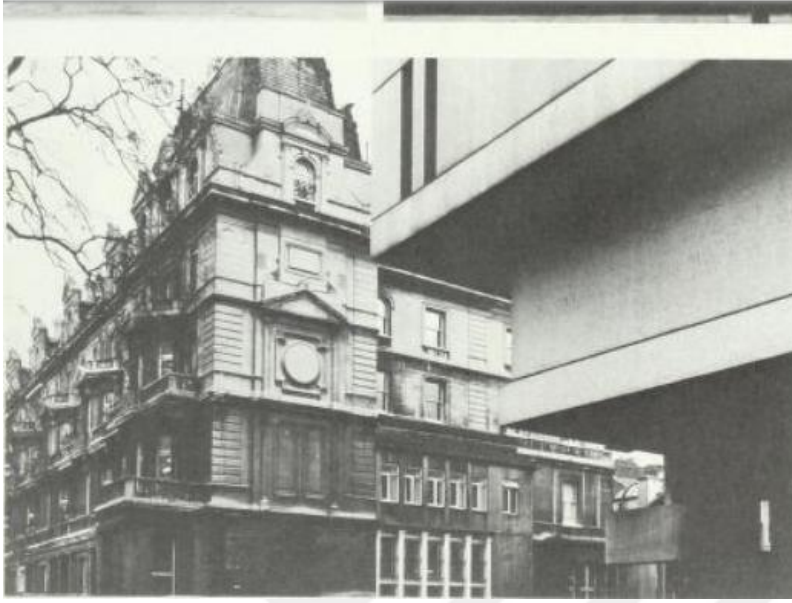
Şekil 2.43. Yale Üniversitesi Beinecke Ender Kitaplar ve El Yazmaları Kütüphanesi (Yale University Beinecke Rare Book and Manuscript Library) som(“SOM | Yale University – Beinecke Rare Book and Manuscript Library,” n.d.).

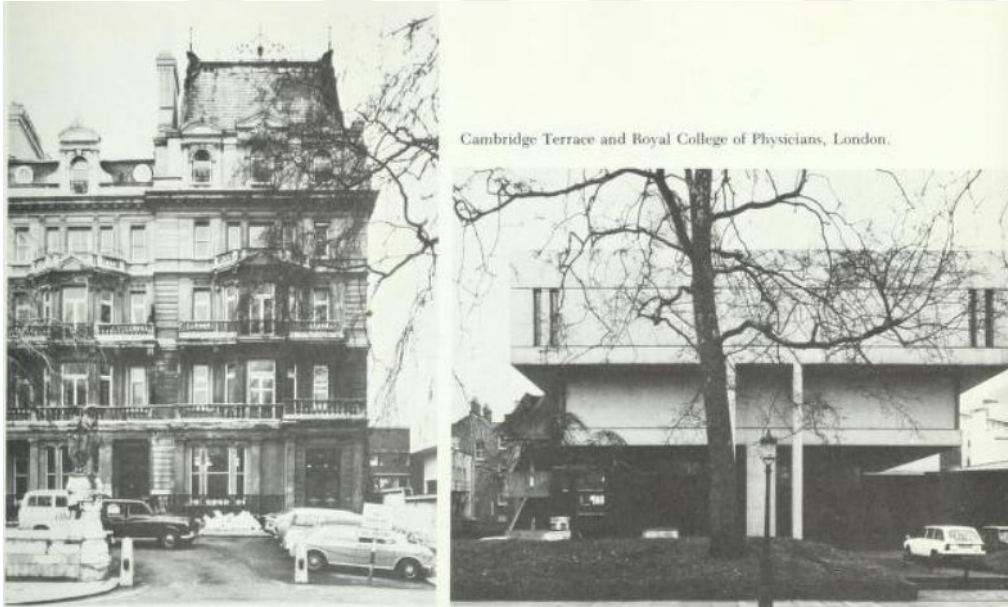
Şekil 2.44. Yale Üniversitesi Beinecke Ender Kitaplar ve El Yazmaları Kütüphanesi (Yale University Beinecke Rare Book and Manuscript Library)(“SOM | Yale University – c,” n.d.).

1963 yılında New Haven, Connecticut’da açılan, Skidmore, Owings & Merrill LLP tarafından tasarlanan kütüphane binası, çevresi Neoklasik ve Gotik dönem yapıları ile çevrili olan bölgede, beton görünümü, Vierendeel makasları, ışık kontrolü için kullanılan yarı saydam mermer malzemesi (SOM | Yale University – Beinecke Rare Book and

Manuscript Library, n.d.) ile dikkat çekmektedir. Modern akım örneklerinden olan yapı çevresi ile karşılıklı üzerinden bir ilişki kurmaktadır. Yapı 4 farklı ödül almıştır ¹.

Şekil 2.45. Cambridge Terraces ve Royal College of Physicians (Brolin, 1980).

Şekil 2.46. Cambridge Terrace ve Royal College of Physicians (Brolin, 1980).

¹ 2001-International Architecture in Stone AwardVeronafiere, 1967-National Honor AwardAmerican Institute of Architects (AIA), 1967-First Honor Scholarship AwardAIA and Marble Institute of American, 1964-First Honor AwardAIA, American Library Association and the National Book Committee

1875 yılında John Nash tarafından, kendi döneminde hoş karşılanmayan istilacı Victoryan tarzında tasarlanan, bulunduğu bölge olan Regent's Park çevresinde yer alan yapılar ile görsel bir uyuma sahip Cambridge Terrace yapısı ile 1964 yılında Denys Lasdun tarafından tasarlanan Royal Collage of Physicians yapısı birbirleri ile karşıtlık üzerinden ilişki kurmaktadır. Fakat yapı, oluşturduğu karşıt etki ve aykırı mimari dilden kaynaklı çeşitli tepkilere neden olmuştur (Brolin, 1980).

Ek.2. Çizelge 2.11. 'de yapılan değerlendirme doğrultusunda yapının tarihi kentsel bütün ile %20 aynı tasarım yaklaşımı, %10 benzer tasarım yaklaşımı, %40 karşıt tasarım yaklaşımı ve %30 bağımsız tasarım yaklaşımı ile ilişki kurarak, sokak bütünü ile %20 aynı tasarım yaklaşımı, %10 benzer tasarım yaklaşımı, %40 karşıt tasarım yaklaşımı ve %30 bağımsız tasarım yaklaşımı ile ilişki kurarak tasarlandığı tespit edilmiştir. İlgili kaynaklarda yapının çevresi ile çok uyum içerisinde olmadığını fakat kendi dönemine ait özellikleri yansıttığı belirtilmiştir (Brolin, 1980).

Şekil 2.47. Stuttgart Commerzbank (Sack, 2001).

1977 yılında tasarlanan Commerzbank yapısı için “Eski ve Yeninin Bütünleşmesi” adlı makalede aşağıdaki açıklamalar yer almaktadır (Sack, 2001).

Zor bir çevreyle karşılaşıldığında bazen tek mümkün mimari tepki kontrast yaratmaktır. Kammerer, Belz ve ortakları tarafından tasarlanan Stuttgart Commerzbank bu tür bir yaklaşıma örnektir. Kammerer bir mimarlık tarihçisi olan Heinrich Klotz' la yaptığı bir

röportajda şöyle der (Architecture in the Federal Republic: Ullstein, Berlin): 'Her zaman yapmaya çalıştığımız aslında kentin küçük bir kısmını tasarımımıza dahil etmek'. Bu yüzden modern Commerzbank bitişikteki bir Rönesans yapısı olan Fruchtkastens ve karşıdaki Gotik Stiftskirche'yle birlikte bir meydan yaratacak şekilde tasarlandı. 'Bir meydan yoktu ve bu bütün tasarım için verilen bir kararın başlangıç noktası oldu. Küçük bir aileyi meydana çevirdik'. Sonuç olarak arazinin sıkışık yapısına rağmen çelik ve aynadan kendine güvenli ve çevreyle karşıtlık yaratan bir mimarlık gerçekleştirildi. Klotz'a göre 'Bina genel olarak çevresindekileri yansıtıyordu, onların aynasıydı. Bu yüzden aslında bir noktaya kadar çevresindeki tarihi binaları içine alıyordu. Yansıtarak içinde bulunduğu tarihi çevreye dahil oluyordu'. Ancak bu tür bir tasarım sadece yapıldığı yere özgüdür ve başka bir yerde uygulanamaz. Bize genel bir tasarım yöntemi sunmaz. 'Bu tek bir çözümdür. Var olan çevreye uyumun yollarından biridir.' diyor Koltz ve devam ediyor 'Bu yine tarihi mimari dilin bir şekilde kullanılmasıdır ve yeni binanın şehirle bütünleşmesini sağlar'. VVolfenbüttel'deki Karstadt alışveriş merkezi de böyle bir tasarıma örnektir. 'Böyle formlar tarihi bir çevrede yeni yapıya bir yer edindirme girişimlerinin işaretidirler. Tarihle ilişki kurmak onun dilini seyreltilmiş bir biçimde kullanarak olmaz. Yapılacak en iyi şey bir ironi yaratmak ve tarihi alıntılardan uzak durmaktır. Başka bir deyişle kullanılmalığı dili farkında olarak düzeltmek, tarihe referans vermenin hala gerçekleştirilebileceğini inanılır kılar.

Ek.2. Çizelge 2.12. 'de yapılan değerlendirme doğrultusunda yapının tarihi kentsel bütün ile %100 karşıt tasarım yaklaşımı ile ilişki kurarak, sokak bütünü ile %100 karşıt tasarım yaklaşımı ile ilişki kurarak tasarlandığı tespit edilmiştir.

Şekil 2.48. Seeko'o Hotel (atelier d'architecture King Kong, n.d.)

Şekil 2.49. Seeko'o Hotel (atelier d'architecture King Kong, n.d.)

2007 yılında Bordeaux, Fransa'da, Atelier d'architecture King Kong tarafından tasarlanan Seeko'o Hotel tarihi çevre ile karşıtlık üzerinden ilişki kurmaktadır. Özellikle tarihi yapıların dekoratif özelliklerinden kaçınıldığı, saf, sade bir dil oluşturulmak istendiği, geniş, tertemiz beyaz tabakalardan oluşan pürüzsüz, soyut bir dış cephe seçimi, bu fikri güçlendirmeye ve projenin güçlü kimliğini yaratmaya hizmet ettiği, pencere açıklıkları için daha karmaşık bir dil oluşturulduğu, tasarımı gerçekleştiren mimarlar tarafından dile getirilmektedir (atelier d'architecture King Kong, n.d.). Mevcut bağlam içerisinde karşıt duran fakat oldukça sade, yalın bir tasarımı olan otel yapısı hem özgün bir nitelik kazanmakta, hem de var olduğu dönemin özelliklerini yansıtmaktadır.

Ek.2. Çizelge 2.13. 'de yapılan değerlendirme doğrultusunda yapının tarihi kentsel bütün ile %10 aynı tasarım yaklaşımı, %30 benzer tasarım yaklaşımı, %40 karşıt tasarım yaklaşımı, %20 bağımsız tasarım yaklaşımı ile ilişki kurarak, sokak bütünü ile %10 aynı tasarım yaklaşımı, %30 benzer tasarım yaklaşımı, %40 karşıt tasarım yaklaşımı, %20 bağımsız tasarım yaklaşımı ile ilişki kurarak tasarlandığı tespit edilmiştir.

Şekil 2.50. Turku Merkez Kütüphanesi (JKMM Architects, n.d.).

Şekil 2.51. Turku Merkez Kütüphanesi (JKMM Architects, n.d.).

Şekil 2.52. Turku Merkez Kütüphanesi (JKMM Architects, n.d.).

2007 yılında, Finlandiya Turku’da, JKMM Architects tarafından tasarlanan Turku Merkez kütüphanesi tarihi yapıların arasında, hem tarihi çevre ile bağdaşan hem de kendi çağının mimari özelliklerini ön plana çıkaran bir yapı olarak tasarlanmıştır (JKMM Architects, n.d.).

Projenin amacının; tarihî değerlerle uyum içinde olan ve kendi döneminin mimarisini ortaya koyan bir “ışık-gölge (chiaroscuro)” etkisi oluşturmak olduğunu vurgulayan ekip yürütücüsü Asmo Jaaksi, tasarım ilkelerini ve tasarım sürecini aşağıdaki şekilde açıklamaktadır.

Modern bir kütüphanenin mevcut ve gelecekteki iletişim sorunlarına yanıt verme gereksinimi vardır. Öte yandan, kütüphane kurumu bilgilerin depolandığı çok özel bir yer olarak uzun ve değerli bir mirasa sahiptir. Tasarımcı, bu karşıtlıkları yüzleştirmek ve bir şekilde onları birleştirmek için vardır. Tasarımın temelinde geleceğin fırsatlarıyla buluşan yeni bir kütüphane yaratmak vardı. Aynı zamanda kütüphane, mimarinin dikkate alması gereken uzun ve zengin bir tarihçeye sahiptir. Mimari bütünlük bu iki zıtlığın birliğiyle şekillenmiştir; geçmiş ve gelecek (Önal & Akdemir, 2015).

Ek.2. Çizelge 2.14. ’de yapılan değerlendirme doğrultusunda yapının tarihi kentsel bütün ile %20 benzer tasarım yaklaşımı, %80 karşıt tasarım yaklaşımı ile ilişki kurarak, sokak bütünü ile %20 benzer tasarım yaklaşımı, %80 karşıt tasarım yaklaşımı ile ilişki kurarak

tasarlandığı tespit edilmiştir. Yapıda ağırlıklı olarak karşıt tasarım yaklaşımı kullanılmaktadır, fakat kullanılan cam malzeme sayesinde yapı bulunduğu alan içerisinde yansız bir etki oluşturmakta ve kendi dönemine ait özellikleri yansıtmaktadır.

Tarihi çevrelerde yeni yapı tasarımlarında en çok dikkat çeken yapı türleri geçirgen malzemelerin ya da yansıtıcı yüzeylerin kullanıldığı tasarımlardır. Cam yüzeylerin baskın olduğu tasarımlarda yapının şeffaf kurgusu tarihi bağlamla bir karşıtlık oluştururken aynı zamanda daha baskın bir karaktere sahip olmadığı ve sade bir cephe tasarımı ortaya çıktığı için uyumlu bir birliktelik oluşturmaktadır. Yansıtıcı yüzeyler ise yine karşıt bir ilişki doğurmakta fakat bağlamla ilişki çevrenin yüzeylerde yansıtılması ile kurulmaktadır.

Şekil 2.53. Ballhaus, Graz, HoG ARchitektur (Hope of Glory, n.d.).

Şekil 2.54. Ballhaus, Graz, HoG ARchitektur (Hope of Glory, n.d.).

Avusturya'nın Graz kentinde, 2013 yılında konut projesi olarak HoG Architektur tarafından tasarlanan Ballhaus binası yansıtıcı yüzey tasarımlarına bir örnektir. Mimarlar tarafından yapılan açıklamada; yapının UNESCO tarafından kültürel miras alanı olarak ilan edilen ve korunan Graz kentinin ağır koruma ilkelerini yerine getirmek zorunda olduğunu; bu nedenle 19. Yüzyıl mimarlığının çağdaş yorumuna ihtiyaç duyulduğunu; kornişlerin, çıkıntılı pencerelerin, çevre çerçevelerin üzerindeki ışık ve gölge oyunları ile yaratılan karakteristik plastik etkiye, ayna etkili cephede çevredeki bu elemanların emilimi ve yansıtılması ile ulaşıldığı; hafifçe eğimli üçgen düzlemlerden oluşturulan bu cephenin komşu yapıların farklı yükseklik ve çıkıntı boyutlarını ortaya çıkardığını ve bağlam ve entegrasyon sorularını yalnızca resmi boyut ile değil bir mimari, politik, sosyal ve ekonomik koşul yansıtıcısı olarak anladıklarını dile getirmektedir (Hope of Glory, n.d.).

Ek.2. Çizelge 2.15. 'de yapılan değerlendirme doğrultusunda yapının tarihi kentsel bütün ile %20 aynı tasarım yaklaşımı, %10 benzer tasarım yaklaşımı, %70 karşıt tasarım yaklaşımı ile ilişki kurarak, sokak bütünü ile %20 aynı tasarım yaklaşımı, %10 benzer tasarım yaklaşımı, %70 karşıt tasarım yaklaşımı ile ilişki kurarak tasarlandığı tespit edilmiştir. Yapıda ağırlıklı olarak karşıt tasarım yaklaşımı kullanılmaktadır, fakat kullanılan yansıtıcı yüzey malzemesi sayesinde yapı bulunduğu alan içerisinde yansız bir etki oluşturmakta ve kendi dönemine ait özellikleri yansıtmaktadır.

Şekil 2.55. Pompidou Center, Paris, Fransa (Tsonkova, 2017).

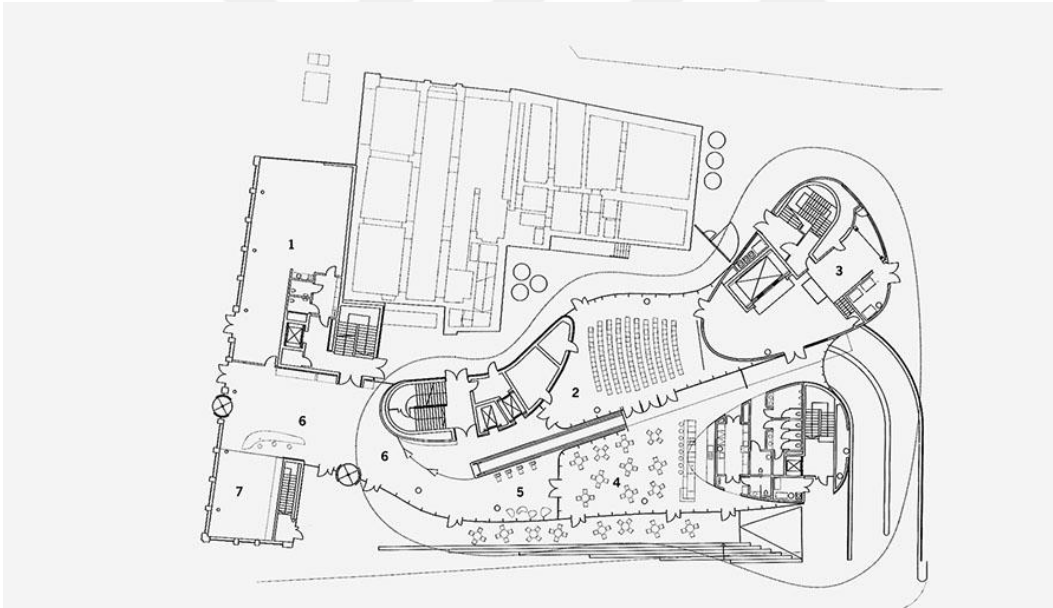
Şekil 2.56. Pompidou Center, Paris, Fransa (Tsonkova, 2017).

Paris’te yer alan Pompidou Center, Richard Rogers ve Renzo Piano tarafından, 1977 yılında tasarlanmıştır. Geogias Pompidou Center çeşitli eleştirilere konu olmuş bir yapı olsa da, özellikle konstrüktivist akım ve ileri teknolojinin kullanımı farklı bir biçimde yorumlanarak, tarihi çevrede oluşturduğu etkinin gelecekte nasıl değerlendirileceğine dair bir fikir beyan etmek mümkün gözükmemektedir. Bugün baktığımızda iyi ve kötü eleştirilerin konusu olan Pompidou Center tarihi çevrede karşıt tasarım yaklaşımı için, biçim, renk, doku, oran, orantı anlamında iyi bir örnek oluşturmaktadır. Kendi dönemine ait özellikleri yansıtmakta, çevreden tamamen farklılaşmakta, varlığını olduğu gibi ortaya koymakta, kendi işlevine uygun tasarlanan bir yapı tasarımı olmakla birlikte, tarihi çevreye zarar vermese de uyum sağlayıp sağlamadığı bir tartışma konusudur.

Ek.2. Çizelge 2.16.’da yapılan değerlendirme doğrultusunda yapının tarihi kentsel bütün ile %20 benzer tasarım yaklaşımı, %80 karşıt tasarım yaklaşımı ile ilişki kurarak, sokak bütünü ile %20 benzer tasarım yaklaşımı, %80 karşıt tasarım yaklaşımı ile ilişki kurarak tasarlandığı tespit edilmiştir. Yapı karşıt tasarım yaklaşımı ile tasarlanmıştır. Yapı tarihi kentle uyum sağlamadığı yönünde eleştiriler almakla birlikte özellikle yapının arkasında kalan alan sanatsal birçok aktivitenin gerçekleştirilmesine olanak tanımakta ve bir toplanma noktası olarak çalışarak kentsel bütüne dâhil olmaktadır. Kendi dönemine ait değerleri yansıtmaktadır.

Şekil 2.57. Kunsthouse Modern Sanat Müzesi, Graz, Avusturya (Cook, n.d.).

Şekil 2.58. Kunsthouse Modern Sanat Müzesi Plan (Cook, n.d.).

Avusturya'nın Graz kentinde Peter Cook tarafından 2003 yılında tasarlanan Kunsthouse Modern Sanat Müzesi tarihi çevrede oldukça baskın bir karşıtlık oluşturmaktadır. Fakat kentin UNESCO tarafından korunuyor olması, UNESCO'nun kendi internet sitesinde Graz kentine ait hazırlanan videoda yapıdan övgüyle bahsedilmesi, 2004 RIBA Avrupa Ödülü, RIBA Stirling Ödülü gibi çeşitli ödüllere layık görülmesi, müzenin kent kullanıcıları tarafından oldukça değerli görülmesi, bu karşıt yapının kendi kimliğine mevcut bağlamda yer bulduğu şeklinde yorumlanabilir. Yapının cephe malzemesi olarak kullanılan

malzemesi bilgi iletişim amaçlı kentte bilginin yayılmasını sağlayan bir malzeme olarak tercih edilmiştir. Bağlamla ilişki, kentte yayılma fikrinin hem mimari formda hem de malzeme aracılığı ile işlevin kendisinde kullanılarak kurulmuştur. Kullanılan mimari dil tarihi yapılar arasında yer alan boşlukta bir yayılma hissi doğurmakta, tercih edilen malzeme özelliği ile ilişkili olarak aynı zamanda yapılar arasında da iletişim kurmaktadır. Tarihi çevrenin fiziksel özellikleri arasında yer alan yükseklik değerleri korunsa da kullanılan dil, malzeme, doku, renk açısından karşıt bir yapı olarak tasarlanmış, bağlamla ilişki anlamsal olarak kurulmuştur. Yapı var olduğu bölgedeki kentsel silueti tamamı ile değiştirmekte var olan silueti gölgelemekte, tarihi yapılara teğet geçerek tarihi yapıların mevcut alanına etki etmektedir. Tasarımı gerçekleştiren ekip tarafından barok dönem bahçelerinden ve peyzajından etkilenildiği söylene de ve bölgeselci yaklaşım hissi oluştursa da yapının mevcut bağlam ile kurduğu ilişki tartışma yaratmaya açıktır.

Ek.2. Çizelge 2.17. 'de yapılan değerlendirme doğrultusunda yapının tarihi kentsel bütün ile %10 benzer tasarım yaklaşımı, %80 karşıt tasarım yaklaşımı, %10 bağımsız tasarım yaklaşımı ile ilişki kurarak, sokak bütünü ile %10 benzer tasarım yaklaşımı, %80 karşıt tasarım yaklaşımı, %10 bağımsız tasarım yaklaşımı ile ilişki kurarak tasarlandığı tespit edilmiştir. Yapı karşıt tasarım yaklaşımı ile tasarlanmıştır. Fakat işlevi ve biçimi nedeni ile yapı çevresini organize etmekte sanatsal aktivitelerin dışarı taşmasına neden olmaktadır, kendi dönemine ait değerleri yansıtmaktadır.

Tarihi çevrede karşıt tasarım yaklaşımı, mevcut dokuda var olan özellikler ile karşıtlık, fark edilirlilik, çağın özellikleri, teknolojisi ve malzemesi ile zaten tarihsel süreçte doğal olarak ortaya çıkan farklılığı yansıtmak üzerinden bir ilişki kurmayı ifade eder. Karşıt tasarım yaklaşımı tarihi çevre ile yeni yapı arasında bir uyumluluğun olmadığı anlamını taşımamaktadır, hatta uyumluluğun oluşması adına tercih edilebilir bir yöntem olarak değerlendirilmektedir. Karşıt tasarım yaklaşımı mevcut dokunun doğru anlaşılıp, yorumlanmasını gerektirmektedir. Mevcut olanın doğru anlaşılması ile ancak ona karşıt olan tasarlanabilir. Yani karşıt olanın yapıyor olması bir özgürlük değil tam tersine bir bağlılık doğurmaktadır. Yapılan değerlendirmeler bize karşıt tasarım yaklaşımının tarihi çevrede yeni yapı tasarımlarının özgün değerini ve yeni yapı tasarımlarının olması gereken özelliklerini destekleyen bir yaklaşım olduğunu göstermektedir.

İncelenen örnekler değerlendirildiğinde karşıt tasarım yaklaşımı olarak değerlendirilebilecek yaklaşımlarda;

- Opak yüzeylerin karşıtı olarak tamamen şeffaf yüzeylerin¹ tercih edildiği hem bir zıtlık hem de yansız bir etki oluşturulduğu;
- Yansıtıcı yüzeyler ile yansıtıcı olmayan yüzeylerin yan yana gelmesi ile oluşturulan karşıt tasarımlarda aynı zamanda çevredeki yapıların yansması ile bir birliktelik oluşturulmaya çalışıldığı;
- Ritim, malzeme, renk ve doku açısından bilinçli karşıtlık oluşturulduğu;
- Yeni tasarlanan yapı ile tarihi yapı arasında geçiş oluşturacak bir boşluk bırakılması ya da yeni yapıda geriye çekilme oluşturulması, gibi yöntemlerin tercih edildiği tespit edilmiştir.

2.5.5. Bağımsız tasarım yaklaşımı

Bu çalışma kapsamında, bağımsız tasarım yaklaşımı, tarihi çevre de gerçekleştirilen yeni tasarımın, kent, bağlam gibi alana ait olgulardan beslenmediği veya daha çok anlamsal değerler ile öne çıktığı, biçimsel açıdan tamamı ile bağımsız bir yaklaşım ile çevreden herhangi bir veriden beslenmeden gerçekleştirilen tasarımlar için kullanılmıştır. Karşıt tasarım yaklaşımından farkı, mevcut bağlam içerisinde getirilen farklılıkların rastgele, kontrolsüzce ele alınması; tarihi kent, sokak, yapı bağlamı ile ilişkilendirilmeden doğrudan yapının kendi tasarımı ile ilişkili olması durumunu yansıtır. Bağımsız tasarım yaklaşımında mimari ürünün iyi bir mimari ürün olmaktan uzaklaştığı tespit edilebilir ya da tekil olarak düşünüldüğünde iyi bir mimari ürün olsa dahi tarihi çevrelerde yeni yapıların kent silüetine, sokak silüetine, bağlamına vb. zarar vermeme koşullarını sağlamıyor olabilir.

Bağımsız tasarım yaklaşımı mevcut bağlamdan tamamen bağımsız iken, aynı, benzer ve karşıt tasarım yaklaşımları doğrudan bağlamla ilişkili olarak ele alınmıştır. Bu nedenle bağımsız tasarım yaklaşımı, mevcut bağlamla ilişki kurmaması asıl kıstastır.

¹ Şeffalık, saydamlığa ilişkin Güngör(Güngör, 1972), "... arka yüzeylerini veya arkasında kalan cisimleri hissettiren cisimler saydamlıkları yüzünden zihnimize kalan tereddütleri giderir ve görsel idrakte belirlilik hasil eder." şeklinde bir açıklama yapmaktadır.

Şekil 2.59. Türkiye, Bolu İli Göynük İlçesi 21 Ada 13 Parsel' de yer alan yapı¹.

Şekil 2.59.' da görülen yapıya ilişkin Ek 5, Şekil 5.2. 'de yapılan değerlendirme sonucunda, yapının %11 benzer, %89 bağımsız tasarım elemanları ile tasarlandığı görülmektedir.

Şekil 2.60. Türkiye, Konya İli Sille İlçesi 29505 Ada 40 Parsel' de yer alan yapı².

¹ Fotoğraf tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

² Fotoğraf tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Şekil 2.60. 'da görülen yapıya ilişkin Ek 9, Şekil 9.4 'de yapılan değerlendirme sonucunda, yapının %9,5 aynı, %4,8 karşıt ve %85,7 bağımsız tasarım elemanları ile tasarlandığı görülmektedir.

Örneklerde de görüldüğü üzere bağımsız tasarım yaklaşımı örnekler, kentsel sit alanlarında yeni yapı özellikleri içerisinde yer alan zarar verme kıstaslarının çoğuna sahipken, kentsel silüet ile niceliksel açıdan hiçbir bağlantı kuramamaktadır.

2.5.6. Değerlendirme

Tarihi çevreye zarar vermeden, tarihi çevre karakter ve bağlamının doğru okunup yorumlanması ilkeleri ile yola çıkılan bu süreçte farklı tasarım ilke ve kararları ile karşılaşmak mümkündür. Bu ilke ve görüşler sadece mimarın kararlarına göre değil, toplumsal algı, toplumsal beklenti, yasa ve yönetmelikler, kurumlar ve yetkili kişiler gibi birçok etken ile şekillenmektedir. Aynı zamanda tarihi çevreye zarar verme korkusu ya da tez kapsamında yapılan tarihi çevrede yeni yapı tasarımlarının özelliklerinde yer alan tarihi çevreye zarar vermeden tarihi çevreden beslenme ilkeleri toplumsal algı ile de değişkenlik göstermektedir. İncelenen örneklere bakıldığında, özellikle tarihi çevre ile karşıt ilişki oluşturan yapıların hem ödül aldığı hem de ağır eleştirilere maruz kaldığı tespit edilmiş ve belirtilmiştir. Tasarımlar kimileri tarafından desteklenmekte kimileri tarafından desteklenmemektedir. Bu ikilemden kaynaklı sadece tespit edilen biçimsel durum değerlendirilmiştir. Bu tez çalışmasında amaç özgün olanın keşfedilmesi ve nasıl yapılabileceğinin yöntemini aramaktır. Bu nedenle ilerleyen bölümlerde yaklaşımların değerlendirilmesi bu kapsamda yapılacaktır. Özgünlüğün ortaya çıkmasına olanak tanıyan ve tanımayan görüşler bu kapsama göre sınıflandırılacaktır.

Dünya'da ve Türkiye'de incelenen örnekler değerlendirildiğinde, tarihi çevrede yeni yapı tasarımı gerçekleştirilmesi söz konusu olduğunda o çevre ile ilişki kurmak için değerlendirilebilecek olan öğeler Çizelge 2.4. 'de belirtilmiştir. Bu öğelerin bir ya da bir kaçının bir arada kullanıldığı tespit edilmiştir.

Çizelge 2.4. 'de yer alan kent bütünü, sokak düzeni ve komşu yapılar ile biçimsel açıdan, cephe düzeninde ilişki kurmak için tasarımcı tarafından ele alınan öğeler, incelenen örnekler üzerinden değerlendirildiğinde aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir. İncelenen

örneklerde, elde edilen sonuçların bir ya da bir kaçının aynı anda kullanıldığı tespit edilmiştir.

- Biçim, yükseklik, renk, malzeme, doku, cephe elemanları, ölçüleri, oranları, malzemesi gibi birçok özellik açısından birebir benzerini yapma,
- Hacimsel özellikler, biçim, kütle açısından benzerlik kurma,
- Renk ve doku ile benzerlik kurma,
- Tarihi yapıdaki cephe elemanlarının ritim ile benzer ritim düzenlerini kullanma,
- Tarihi yapıdaki cephe elemanlarının ölçü ve malzeme özellikleri ile benzer düzenler kullanma,
- Malzeme, renk ve doku açısından farklılıklar yaratıp, cephe elemanları ve ölçüleri ile benzerlik yakalama,
- Şeffaf malzeme kullanımları ile nötr bir yapı oluşturmak,
- Yansıtıcı yüzeyler kullanımı ile tarihi çevrenin kendini yansıtarak uyum oluşturma,
- Cephe hattında geriye çekme,
- Cephe hattında yeni yapı ile bitişikte yer alan tarihi yapılar arasında geri çekilerek oluşturulan bir ayırım oluşturma,
- Çatı biçimi, yüksekliği ve malzemesi ile uyumlu bir ilişki oluşturma,
- Tamamı ile karşıt bir tasarım yapma.

Yapılan örnek araştırmaları ve yapılan sınıflandırmalar (Groat, 1983; UNESCO, 2008; Velioğlu, 1992) bize tarihi çevrede yeni yapı tasarımlarında etkili olabilecek dört farklı yaklaşımın, yapıların özgünlük değerlerini etkilediğini ve bu yaklaşımların kendi içinde birbirlerine olan yakınlıklarının da önem kazandığını göstermektedir. Yaklaşımlar ve birbirlerine olan yakınlıkları tez kapsamında belirlenen tarihi çevrede yeni yapı tasarımlarının özelliklerine göre değerlendirildiğinde, aynı, benzer, karşıt ve bağımsız tasarım yaklaşımı olarak belirlenmiştir.

İncelenen örneklerin tasarım yaklaşımları değerlendirildiğinde; aynı tasarım yaklaşımların renk, doku, malzeme, form, biçim açısından tarihi çevre ile birebir benzerlik kurduğu; benzer tasarım yaklaşımlarında renk, malzeme benzerliğinin baskın olduğu, form ve biçim açısından sade, yansız formların tercih edildiği, tarihi çevrede yer alan yapılardan daha baskın bir kimlik oluşturulmadığı; karşıt tasarım yaklaşımlarında tarihi çevrenin opak yüzeyleri ile tamamen karşıt olan cam ve ayna yüzeyler ile şeffaflık tercih edilirken aynı

zamanda tarihi çevreyi yansıtarak ya da şeffaflık kullanılarak geçirgenliğin artırılması ile tarihi çevredeki yapılardan daha baskın tasarımların gerçekleştirilmediği ya da biçimsel açıdan daha sade biçimler seçilirken, malzeme, renk ve dokunun farklılaştırıldığı tespit edilirken; bağımsız tasarım yaklaşımlarında ise biçim, malzeme, renk ve dokunun tamamen bağımsız olarak tasarlandığı, tek başına değerlendirildiğinde özgün bir tasarım olarak değerlendirilmekle birlikte tarihi kentte çeşitli olumsuz etkilerinin olduğu ve silüette oldukça baskın bir kimlik oluşturduğu tespit edilmiştir. Tez çalışmasının “Tarihi Çevrede Yeni Yapı Tasarımları Üzerine Tarihsel Süreçte Gelişen Düşünce ve Uygulamalar” başlığı altında yapılan değerlendirmeler dikkate alındığında üslup birliğine varma, tarihselcilik, bölgeselcilik ve bağlamsalcılık gibi mimari yaklaşımlarda belirtilen tasarım yaklaşımları ile ilişkili gözükmemektedir. Özellikle tarihselci yaklaşım ve üslup birliğine varma düşüncesinin aynı tasarım yaklaşımı; üslup birliğine varma düşüncesinin aynı zamanda mimarın düşünceleri ile yorumlanması sonucu benzer tasarım yaklaşımı; bölgeselci ve bağlamsalcı yaklaşımların benzer ve karşıt tasarım yaklaşımları ile paralellik gösterdiği tespit edilmiştir.

Aşağıda yer alan Çizelge 2.5.’de belirlenen tasarım yaklaşımlarında kullanılan yöntemler ve yaklaşımların dezavantaj ve avantajları belirlenmiştir.

Çizelge 2.5. Tasarım yaklaşımları, kullanılan yöntemler, avantaj ve dezavantajları.

	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
	AYNI	BENZER	KARŞIT	BAĞIMSIZ
Kullanılan Yöntemler	Tasarım elemanlarının (biçim, yükseklik, renk, malzeme, doku, cephe elemanları, ölçüleri, oranları, malzemesi...) çoğunun ya da hepsini tekrar etme.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Genellikle yükseklik, hacim ilişkisi açısından benzerlik kurulduğu, var olan doku ile karşıtlık oluşturmayan tasarımlara yönelildiği; ▪ Malzeme, renk ve dokuda benzerlik ilişkisi kurulan tasarımlarda doluluk boşluk oranlarının yeniden ele alınıp yorumlanması; ▪ Malzeme, renk ve dokuda farklılıklar yaratılan tasarımlarda, yükseklik ve hacim ilişkisinin yakın çevre ile dil birliği yakalanması; ▪ Açıklıkların genel biçimsel yapısına benzer fakat farklı ölçü, yön ve malzeme ile açıklıkların tasarlanması; ▪ Açıklıklarda var olan ritim tekrar değerlerinin tekrar edildiği fakat ritmik olarak tekrar edilen öğenin biçimi, boyutları veya malzemesinde farklılık yaratmak veya biçime sadık kalınırken ritmi fark edilir bir şekilde belirli bir kat sayı ile büyütülüp ya da küçültülerek yeniden ele alınması; ▪ Yapının opak yüzeylerinde malzeme, renk, dokuda benzer ama aynı olmayan elemanların kullanıldığı fakat açıklıklarda kontrast yaratan öğelerin kullanılması, ▪ Çatı biçimlerinde aynı form fakat farklı malzeme, renk ve dokunun ya da çatı biçiminde farklı form fakat nötr ya da benzer malzeme ve rengin kullanılması, ▪ Yeni tasarlanan yapı ile tarihi yapı arasında geçiş oluşturacak bir boşluk bırakılması ya da yeni yapıda geriye çekilme oluşturulması. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opak yüzeylerin karşıtı olarak tamamen şeffaf yüzeylerin tercih edildiği hem bir zıtlık hem de nötr bir durum oluşturulması, ▪ Yansıtıcı yüzeyler ile yansıtıcı olmayan yüzeylerin yan yana gelmesi ile oluşturulan karşıt tasarımlarda aynı zamanda çevredeki yapıların yansımalarının oluşturulması ile bir birliktelik oluşturulmaya çalışılması, ▪ Ritim, malzeme, renk veya doku açısından bilinçli karşıtlık oluşturulması, ▪ Yeni tasarlanan yapı ile tarihi yapı arasında geçiş oluşturacak bir boşluk bırakılması ya da yeni yapıda geriye çekilme oluşturulması. 	<ul style="list-style-type: none"> • Biçim, malzeme, renk ve dokunun tamamen bağımsız olarak tasarlanması, • Karşıt tasarımdan farklı olarak çevre verilerin değerlendirilmemesi, • Yapı programı ve tasarımın ağırlıklı olarak ele alınması, • Bölgeselci ve anlamsal değerlerin ele alınması.

Çizelge 2.5. (devam)Tasarım yaklaşımları, kullanılan yöntemler, avantaj ve dezavantajları.

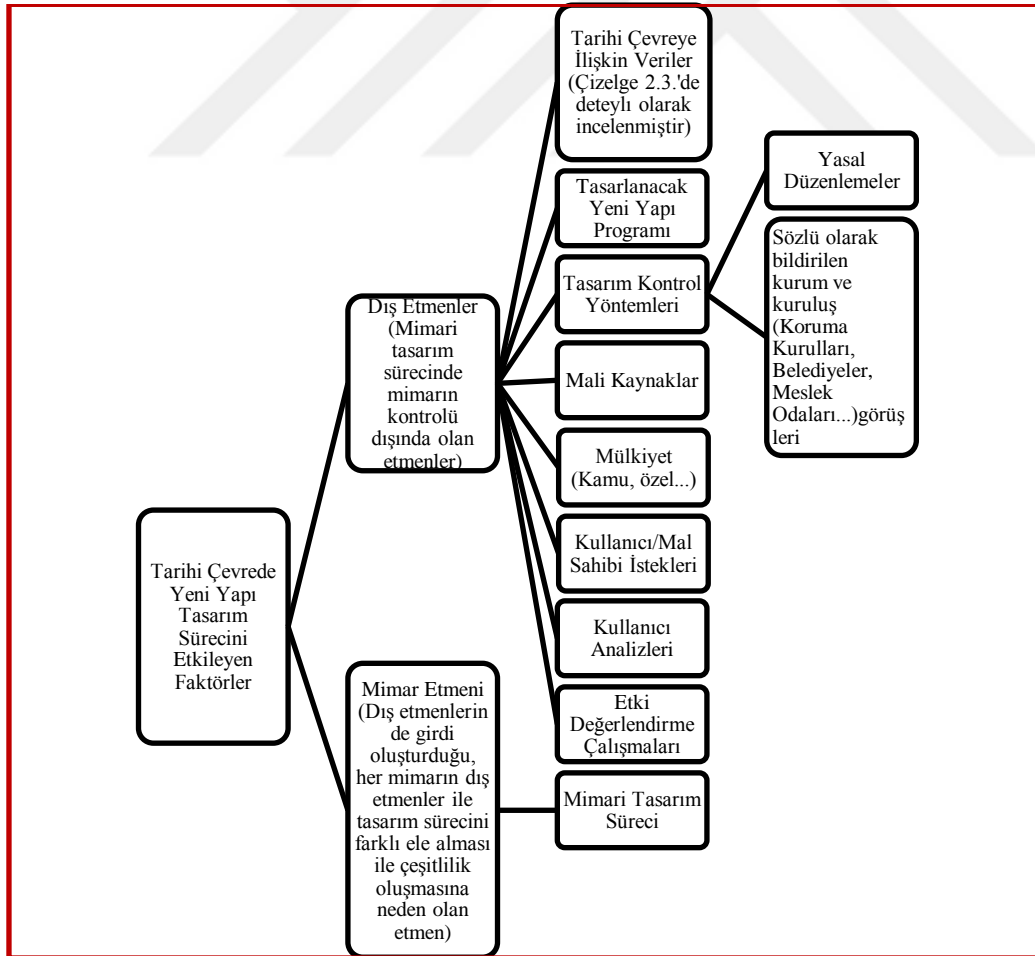
	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
	AYNI	BENZER	KARŞIT	BAĞIMSIZ
Avantajlar	Tasarlanan yapının tarihi kent ile oluşturduğu ilişkiye dair, ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından herhangi bir eleştiriye maruz kalınmaması.	Özgün tasarımların oluşmasına öncülük etmesi, Yeni yapının herkes tarafından fark edilir olması, Yapı tip ve tasarımına uygun bir tasarımın elde edilmesi, Tarihi kent bütünü geçirilen bütün süreçlerin okunurluğunun sağlanması.	Özgün tasarımların oluşmasına öncülük etmesi, Yeni yapının herkes tarafından fark edilir olması, Yapı tip ve tasarımına uygun bir tasarımın elde edilmesi, Tarihi kent bütünü geçirilen bütün süreçlerin okunurluğunun sağlanması.	Özgün tasarımların oluşmasına öncülük etmesi, Yeni yapının herkes tarafından fark edilir olması, Yapı tip ve tasarımına uygun bir tasarımın elde edilmesi, Tarihi kent bütünü geçirilen bütün süreçlerin okunurluğunun sağlanması.
Dezavantajlar	Özgün bir tasarım elde edilmesinin engellenmesi, Tasarlanan yapının hangi döneme ait olduğunun anlaşılınmaması, Yeni yapının kazanacağı işlev ile uyumlu olmayacak olma ihtimalinin varlığı, Çağın teknolojisi, malzemesi, yöntemlerinin yansıtılmaması ya da çağdaş teknolojilerle eski olanı tekrarlamak, Tarihi olanın üzerine yeni bir şey koymadan ilerlemenin önünü kesilmesi, Mimarlığın zenginliğinin yansıtılmaması, kullanılmaması.		Kaos oluşturma riski, Özellikle kütle hacmi, yükseklik ve biçimde oluşturulan karşıtlıkla tarihi çevrenin zarar görme riski, Tarihi çevreden daha baskın bir karakter oluşturularak silüetin algılanmasının engellenmesi.	Kaos oluşturma riski, Özellikle kütle hacmi, yükseklik ve biçimde oluşturulan karşıtlıkla tarihi çevrenin zarar görme riski, Tarihi çevreden daha baskın bir karakter oluşturularak silüetin algılanmasının engellenmesi. Kentsel silüetin belirgin bir şekilde değişmesi, silüetteki diğer eleman ve yapıların algılanmaması veya yeni yapının önünü kapatması, Tarihi yapıların ihtiyaç duyduğu fiziksel dış verilerin engellenmesi, Kontrolsüz mimari ürün oluşturma riski.

2.6. Tarihi Çevrede Yeni Yapı Tasarım Sürecini Etkileyen Etmenler ve Tasarım Kontrol Yöntemleri

Mimari tasarım süreçleri mimarın kontrolü altında olmayan dış etmenlerin girdi oluşturduğu, her mimarın dış etmenler ile tasarım sürecini farklı ele alması ile çeşitlilik oluşmasına neden olan çeşitli etkenler, süreç ve kararlar ile şekillenir. Mimari proje programlama süreçleri çeşitli çalışmalara konu olmuş ve aşamaların belirlenmesi üzerine çalışmalar yürütülmüştür.

Tarihi çevrelerde yeni yapı tasarımları söz konusu olduğu zaman sürecin doğru yönetilmesi için farklı kaynaklarda çeşitli adımlar belirlenmiştir. Bu aşamaya kadar yapılan araştırmalar sonucunda tarihi çevrede yeni yapı tasarımını etkilediği tespit edilen başlıklar Çizelge 2.6.'da belirtilmiştir.

Çizelge 2.6. Tarihi çevrede yeni yapı tasarım sürecini etkileyen etmenler.

Tespit edilen bu başlıklara ilişkin, birbirinden ayrı düşünölemeyeceği ve sonucu doğrudan etkilediği için, tarihi çevrede yeni yapı sürecine etkileri üzerine çeşitli değerlendirmeler yapılmıştır. Çalışmanın hipotezine etkisi olan, yasal düzenlemeler alt başlığında yer alan koruma amaçlı imar planları, etkileyen diğer yasa ve yönetmelikler ve kurum ve kuruluşlar tarafından belirtilen görüşler ilerleyen başlıklarda daha detaylı olarak ele alınacaktır.

Mimarın kontrolü altında olmayan etmenlerden biri olan tarihi çevreye ilişkin veriler bağlam başlığı bölgeselcilik, bağlamsalcılık alt başlığı altında değerlendirilmiştir. Burada dikkat edilmesi gereken önemli hususlardan biri kentsel ve sokak silueti, kullanıcı ve etki değerlendirme çalışmalarıdır.

Tarihi çevrede tasarlanan yeni yapılar öncelikli olarak siluet ile birlikte var olmakta, algılanmaktadır. Örnek araştırmalarda da göröldüğü üzere, yeni yapının tarihi çevre ile kurduğu ilişki genellikle cephe anlayışındaki tercihler üzerinden, uygun, uyumlu, tarihi çevreye duyarlı ya da duyarlı olmadığı, kapladığı hacim ve cephe özellikleri ile değerlendirilmektedir. Plan tipolojisindeki denemeler, arayışlar ve yapıların kente kattığı değer, kentsel sürekliliğin devamlılığı gibi konular tartışmaya genellikle dâhil edilmemektedir. Bölgeselcilik, bağlamsalcılık alt başlığı altında da değerlendirildiği üzere tarihi çevre ile kurulan ilişki genellikle yapının çevre ile ilişkisi, cephe etkisi ve kütle etkisi gibi dışarıdan algılanan niceliksel öğeler ile sınırlı tutulmuştur (Greater London Authority, 2014; Groat, 1983; Preservation Alliance for Greater Philadelphia, 2007; Yüceer & İpekoğlu, 2012).

Türkiye’de kentsel sit alanlarında tasarlanacak olan yeni yapı, cephe tasarımı ile gündeme gelmekte, doğrudan tarihi çevrede siluet ile ilişki içerisine girmekte ve önem kazanmaktadır. Tasarım öncesi yapılacak olan siluete ilişkin çalışmalar doğrudan tasarımda belirleyici eleman olacaktır. Bu belirleyici elemanlar yeni yapının tarihi çevre siluetinde yer alan elemanların aynısını taşıyacağı anlamına gelmemektedir. Karşıt tasarım yaklaşımı alt başlığında da belirtildiği üzere tarihi çevrede yer alan elemanların karşıtlarının ya da benzer tasarım ilkelerinin kullanılması da bir tasarım tercihidir.

Her yapının ve kentin bir kullanıcısı vardır ve öncelikli olarak her yapı ve kent kullanıcılar için tasarlanmaktadır. Bu nedenle kullanıcıların talepleri ve beklentileri tasarım sürecini etkilemektedir. Bu anlamda diğer bölümlerde belirtildiği üzere bir tarihi kentti korumanın

ve sürdürülmesinin kullanıcı ile birlikte olabileceği (Bektaş, 1992; Günay, 1992), tasarımda kullanıcı ihtiyaçlarının doğrudan belirleyeceği olacağı (Alberti, 1905), çevre üzerine yapılacak çalışmaların kullanıcı tarafından kolay anlaşılması gerektiği (Clark et al., 2004) üzerine benzer yorumlar ile karşılaşmıştır. Ayrıca çeşitli Uluslararası kültürel miras ve mimarlık üzerine mevzuat, konferans, seminer ve toplantı sonuçlarında kullanıcıya dikkat çekilmektedir (Öz & Güner, 2007).

Tasarımın ve yapım sürecinin gerçekleşmesinden sonra yapılacak olan kullanıcı analizleri daha sonra yapılacak olan yeni tasarımlara girdi sağlayacaktır. Ürünün ortaya çıkmasının ardından yapılacak analizler gerçek sonuçlara dayanan bir araştırma olacağı için gerçeğe daha yakın sonuçlar verecektir.

Bu aşamalar arasında dikkat çeken bir diğer önemli aşama ise etki değerlendirme çalışmalarıdır (ICOMOS, 2005; UNESCO, 2010). English Heritage (Historic England, 2008) tarafından hazırlanan kaynakta; yeni yapı ve eklemelere ilişkin, her yapılacak yeni yapıda tarihi kentin miras değerine etkileri üzerine yapılacak kısa ve uzun vadeli bir etki değerlendirme çalışması yapılması gerektiği vurgulanmıştır. Belgede ayrıca her yeni tasarım için yüksek kaliteli tasarım yapılması gerektiğine dikkat çekilmektedir. Tarihi kentte negatif etkisi olacak şekilde herhangi bir değişimin ya da gelişimin önerilmesi durumuna ancak başka çözüm yolu olmadığı veya toplum yararının miras değerinin kaybedilmesine ağır bastığı durumlarda izin verilebilir.

2013 yılında düzenlenen Tarihi Kentlerde Çağdaş Mimarlık Uluslararası Konferansının (UNESCO, 2013a) bir başlığı Etki Değerlendirme Çalışmalarına ayrılmıştır ve aşağıda yer alan sonuçlara ulaşılmıştır:

- Yapılı çevrelerde ve tarihi çevrelerde kentsel ve mimari müdahale ve eklemelerin etkisinin değerlendirilmesi için metotların ve araçların geliştirilmesi gerekir.
- Bu metot ve araçlar, pozitif veya negatif etkisi olabilecek eylemsel ve çevresel morfolojik ve görsel etkilerin her ikisinin de değerlendirilmesini sağlamalıdır.
- Etki değerlendirme, koruma üzerine yasal düzenlemeler, diğer sektörlerdeki düzenlemeler, kentsel planlama ve yönetim planı ile ilişkilendirilmelidir.
- Etki değerlendirme çalışmaları, geniş çaplı mimari eklemeler, değişimler, kentsel dönüşüm veya alt yapı değişiklikleri yapılmadan önce, kenti sadece fiziksel değil aynı

zamanda sosyal ve ekonomik değişimin dinamik bir süreci olarak algılayarak uygulanmalıdır.

- Yapılı çevrenin yönetiminde iyi uygulamaların ve yeni yapılar ile ilişkilerin seçilmesi, belgelendirilmesi ve yayılması gerekir.

Yapı programı ise her türlü alanda gerçekleştirilecek tasarımı doğrudan etkileyen ana etmendir. Yapı programının nasıl çözümleneceği ve tarihi silueti etkileyecek olan cephenin program ile birlikte nasıl tasarlanacağı önem kazanmaktadır.

Mali kaynaklar ve mal sahipliği/mülkiyet durumu ise tarihi çevrelerde yapının koruma altına alınması, onarım görmesi, rölöve çıkarmak, restitüsyon araştırması, rekonstrüksiyon ve restorasyon çalışmalarının yapılması, yeni yapı tasarımının ve yapımının gerçekleştirilmesi gibi konuları doğrudan etkilemektedir.

Tarihi kent merkezleri hızlı kentleşme sonucunda; yapı stoku, alt yapı ve kentsel donatıların mevcut olduğu alanlar olarak yeni gelen nüfusun iskânını karşılayan geçiş yerleri olmuştur. Mülk sahiplerini, konutların parçacı bir anlayışla elden çıkarması, konutların sürekli el değiştirilmesi, yapıların ekonomik değerlerini yitirmesine neden olmuştur. Tarihi ticari merkezler örneğinde olduğu gibi tarihi konut dokusunda da yapılacak koruma çalışmalarında mülkiyet sorunları çözümediği sürece koruma projeleri hayata geçirilememektedir. Yapıların değersizleşmesine neden olan bu durum arazi rant değerlerinin yüksekliği ve kent merkezlerine yüklenen yeni işlevlerle birlikte, yeni yapılaşma da kentsel sit alanlarında tartışılması gereken bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır (Aykaç, 2009).

Özel mülkiyette yer alan tarihi eserlerin onarım ve restorasyonlarının gerçekleştirilmesi için hem proje hem de uygulama süreçlerinde 27 Mayıs 2015 tarihli resmi gazetede yayımlanan, Taşınmaz Kültür Varlıklarına Yardım Sağlanmasına Dair Yönetmelik'in, ikinci bölümünde yer alan maddeler doğrultusunda hangi koşullarda ne kadar maddi yardım yapılacağına dair çeşitli koşullar belirtilmiştir. Yardım esaslarında belirtilen ana madde "Yapılacak yardımlarda, taşınmaz kültür varlıklarının özgün konum, tasarım, işlev, malzeme ve yapım tekniği niteliklerinin korunarak yaşamının sürdürülmesi, yardım çalışmalarına ilgili idare katılımının sağlanması esastır." şeklindedir (Taşınmaz Kültür Varlıklarına Yardım Sağlanmasına Dair Yönetmelik, 2015). Bu maddeden ve yönetmeliğin genelinden anlaşılacağı üzere restitüsyon araştırmaları hariç yapılacak olan yeni yapı tasarım, proje ve uygulamalarına dair herhangi bir yardım yapılmamaktadır. Tasarlanacak olan yeni yapının özgün değeri olan tarihi çevrelerde özgün bir yeni yapı tasarımı olması

beklendiğinde ise, tasarımı gerçekleştirecek olan mimarın harcayacağı emek ve karşılığında isteyeceği maddi değer yüksek olma ihtimali yüksek gözükmektedir¹. Aynı şartlarda gerçekleştirilecek olan rölöve çıkarmak, restitüsyon araştırması ve restorasyon projeleri için yapılan hesaplamada ise karşılaşılan rakam 45000 TL ile 50000 TL arasında gözükmektedir. Bahsi geçen yönetmelik de bahsedildiği üzere alınan yardım ile bir çalışma gerçekleştirmek mümkünken özellikle özel mülkiyette olan konut yapıları için hem onarım ve restorasyon işi hem de hiç yapı olmayan alanlarda yeni yapı tasarımı elde etmek zorlaşmaktadır.

Tasarım kontrol yöntemleri, tarihten günümüze farklı şekillerde karşımıza çıkmaktadır. Yapılacak olan tasarım/yapı/eserlerin, nasıl olacağını kontrol etmek, işi gerçekleştirilecek kişilerin ne kadar bilgi sahibi olduğunu denetlemek, yanlış sonuçların doğmasını sürecin en başından engellemek, ideal olana ulaşmak gibi farklı sebeplerden kaynaklı doğan tasarım kontrol yöntemlerini tasarım denetimi olarak adlandıran Ünlü, “Kent planları kentsel gelişmeye yönelik genel bir çerçeve sunarken yapılaşmada tasarım denetimi kentsel mekânda değişimin yönetilmesi sürecinin omurgasını oluşturmaktadır. Bu anlamda tasarım denetimi kent planlarının çizmiş olduğu çerçeve içinde kentsel mekânın biçimlendirilmesini ve nitelik kazanmasını amaçlamaktadır (Ünlü, 2006)” şeklinde bir açıklama getirmektedir.

Tasarım kontrol yöntemleri Türkiye’de günümüzde kanun, yasa, yönetmelik, yönerge, tavsiye kararları ve çeşitli yazılı düzenlemeler olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca özellikle tasarımın gerçekleşeceği alanda yetkili olan kamu kurum ve diğer yetkili kurullar tarafından belirtilen sözlü tavsiyelerin de en az yazılı düzenlemeler kadar etkili olduğu görülmüştür². Bu konuya alan çalışması sürecinde daha detaylı olarak değinilecektir.

Tarihi çevrelerde yeni yapı tasarımı sürecinde tasarım kontrol yöntemlerinin etkisi üzerine yapılan çeşitli çalışmalar mevcuttur. Örneğin Sellers (Oliver Sellers; 95, 96, 2006) tarafından gerçekleştirilen çalışmanın sonuçlar bölümünde; Boston’ın üç bölgesinde (Back Bay, North End, South End) yapılan araştırmada, az kısıtlayıcı ve çok kısıtlayıcı

¹ 2019 yılı Mimarlar Odası En Az Bedel Hesabı/Yeni Mimari Proje Bedeli Hesabından, kentsel sit alanı içerisinde yapılacak düşünülen, 160 metrekarelik konut yapısı için, işaretlenen çeşitli zorluk kriterleri ile birlikte, mimari proje maliyeti 15.000 TL ile 25.000 TL arasında gözükmektedir.

² Çeşitli tarihi bölgelerde yeni yapı tasarımı gerçekleştiren mimarlarla yapılan görüşmelere dayanılarak elde edilen bir bilgidir.

düzenlemelerin aynı sonuçları verdiği, fakat ortalama düzeyde kısıtlamaların ılımlı yaklaşımlarla tarihi çevrede beklenen tasarımları yönettiğini tespit etmiştir. Çünkü orta düzeyde düzenlemeler bağlamcı mimarlığı, az ve çok düzenleyici kurallar tarihselci yaklaşımı doğurmaktadır.

Bu anlamda geliştirilen farklı bir düşünce ise; tasarım kontrol yöntemleri ile koruma üzerine geliştirilen standartlar tek başlarına bir yapıyı, yapı tipolojisini koruyamayacağı, ölçek dışı gelişmeyi durduramayacağı, iyi tasarlanmış yenileri sağlayamayacağı, üzerinedir. Bu tip değerler proje ve tasarımlar ile belirlenir ve bu projeler tarihi bağlama daha duyarlı olabilmek adına rotasını belirler. Dışarıdan gelen koruma çözümleri olmadığı zaman, yeni yapı tasarımları kendiliğinden alanın tarihi yönünü, etkili silüetini ve ufuk çizgisi hattını, heykelsi değerini ve odak noktasını korur, devam ettirir. Koruma onun özgünlüğünü değil tanınırlığını korumak olmalıdır. Bu çalışmanın sonucunda, başarılı bulunan çalışmalardan doğan sonuçlar şu şekilde sıralanmıştır; koruma standartları tek başlarına teşvik edici olabilir fakat ya korumaya ya da tarihi çevre duyarlı tasarım sonuçlarına neden olur; proje ekipleri ve diğer tasarım konusunda söz sahibi olan gruplar arasında, iyi çıktıları olan ortak çalışmaların gerçekleşmesini teşvik eder; kırılğan, hassas bağlamlar, uygun kentsel tasarım vizyonunun bulunmadığı durumlarda daha tutucu, muhafazakâr, korumaya yönelik müdahaleler arama eğilimi gösterirken, dinamik kent çevreleri oldukça farklılaşmış katkılar için daha fazla fırsat sunar; tarihi karakterin korunması ve bütünlük, korunan tarihi detayların değeri tanımlanamayan bir forma sebep olan dönüşüm ile birlikte kaybolacağı için yapının özgünlüğünün korunmasını gerektirir; farklılaşmış katkıların dikkate alınması, o elemanların ayrı bir birim olarak tanınmasının ve nasıl tarif edileceğinin dolaylı etkilerini içerir; kentsel planlama vizyonuna dayanan koruma, bağlama kalıcı katkılar sağlamak için olmalıdır (Alderson, 2006).

Yapılan araştırmalar, tarihi çevrede yeni yapı tasarımlarında etkili olan tasarım kontrol yöntemlerinin kısıtlayıcılık derecelerinin beklenin aksine sonuçlar doğurduğunu göstermektedir. Çalışmanın hipotezi olan, Türkiye’de tarihi kentlerde özgün yeni yapı tasarımlarının elde edilememesinin, yasal düzenlemelerden kaynaklandığı hipotezine dayanmaktadır önermesi, bu görüşlerle birlikte tez kapsamında değerlendirilecektir.

Türkiye’de koruma tarihine ilişkin yapılan çeşitli çalışmalar incelendiğinde (Madran, 2009; Şahin Güçhan & Kurul, 2009) Osmanlı’dan günümüze tarihi çevrelerin korunmasında

yasa, yönetmelik ve yetki karmaşaları göze çarpmaktadır. Yaşanan tahribatlar tarihi kentlerde yeninin nasıl yer alacağına dair yapılabilecek çalışmaların önüne geçmiştir ve var olanın nasıl korunacağı sorunu üzerine eğilinilmiştir. Bu nedenle var olanın korunması adına oldukça katı bazı düzenlemeler göze çarpmaktadır. Bu değerlendirmeye Koruma Amaçlı İmar Planları alt başlığı altında daha detaylı olarak değerlendirilmiştir.

Bu aşamadan sonra kentsel sit alanlarında yeni yapı tasarımlarını etkileyen mevzuat, düzenleme, kurum ve kuruluş görüşleri aşağıda yer alan alt başlıklarda sırası incelenecektir.

Anayasa

1982 tarihli Türkiye Cumhuriyeti Anayasası 63. Maddesi “Devlet, tarih, kültür ve tabiat varlıklarının ve değerlerinin korunmasını sağlar, bu amaçla destekleyici ve teşvik edici tedbirleri alır. Bu varlıklar ve değerlerden özel mülkiyet konusu olanlara getirilecek sınırlamalar ve bu nedenle hak sahiplerine yapılacak yardımlar ve tanınacak muafiyetler kanunla düzenlenir.” demektedir. Bu madde ile bahsedilen varlıkların korunması devlet tarafından sağlanmakta ve diğer düzenlemeleri kanunlar ile belirler.

Milletler Arası Anlaşmalar, Tüzük, Bildirge, İlke ve Tavsiye Kararları

Aşağıda uluslararası düzeyde imzalanmış olan veya ulusal ve uluslararası düzeyde kabul gören, tarihi çevrede yeni yapı ve özgün yeni yapı tasarımları konusunda görüş belirten, çalışmaya katkı sunacağı düşünülen çeşitli anlaşma, tüzük ve düzenlemeler değerlendirilmiştir. Düzenlemeler kronolojik sıralama ile verilmiştir. Türkiye tarafından imzalanan anlaşmalar ise bir sonraki alt başlıkta belirtilecektir.

Venedik Tüzüğü-1964

1967 yılında Türkiye tarafından da kabul edilen Venedik Tüzüğü’nde doğrudan tarihi çevrelerde yapılacak yeni yapılara ilişkin bir değerlendirme yer almasa da yeni işlev ve eklemelere ilişkin değerlendirmelere yer verilmiştir (VENEDİK TÜZÜĞÜ, 1964).

Madde 5- Anıtların korunması, her zaman onları herhangi bir yararlı toplumsal amaç için kullanmakla kolaylaştırılabilir. Bunun için bu tür bir kullanım arzu edilir, fakat bu nedenle

yapının planı, ya da bezemeleri değiştirilmemelidir. Ancak bu sınırlar içinde yeni işlevin gerektirdiği değişiklikler tasarlanabilir ve buna izin verilebilir.

Madde 6- Anıtların korunması, ölçeği dışına taşmamak koşuluyla çevresinin de bakımını içine almalıdır. Eğer geleneksel ortam varsa, olduğu gibi bırakılmalıdır. Kütle ve renk ilişkilerini değiştirecek hiçbir yeni eklentiye, yok etmeye ya da değiştirmeye izin verilmemelidir.

Quito Normları-1967 (The Norms of Quito Final Report of the Meeting on the Preservation and Utilization of Monuments and Sites of Artistic and Historical Value Held in Quito, Ecuador)

1967 yılında kabul edilen metnin giriş bölümünde yarım kürede yeni bir itici güç oluşturmak için kültürel miras kaynaklarının ekonomik bir varlık olduğu ve ilerleme araçlarına dönüştürülebileceği kabul edilmektedir. Kültürel mirasın yeniden değerlendirmesi ve yaşatılmasına dikkat çeken raporda teknik önlemler bölümünün 5. Maddesinde, yeniden yapılanmanın teknik sorunlarının varlık türüne göre (arkeolojik alan, kentsel sit...) değiştiğine dikkat çekilmektedir.

8. Madde c bendinde ise çevresel tarihi alanın değerinin yükseltilmesi için mevcut binaların ve yeni yapılanmanın etkili kontrol edilerek düzenleyici mevzuatın analitik çalışmasının yapılmasını belirtir (ICOMOS, 1967b).

Tarihsel veya Sanatsal Merkezlerin Korunması ve Canlandırılmasına ilişkin İlk Konferans 5-19 Mart 1967, ICOMOS (Resolution of the First Conference on the Protection and Revivification of Centers of Historic or Artistic Interest, 15-19 March 1967, ICOMOS)

Bu konferansda, idari komiteye üzerinde çalışılması için yapılması gereken işlemler ile ilgili bir metin hazırlanmıştır. Tarihsel ve sanatsal merkezlerin korunması ve canlandırılması ile ilgili ve çalışılması gerekli olan durumlarda Komisyonun dikkat çektiği konulardan biri, teknik problemler olmuştur. Bu teknik problemler ise önem sırasına göre sıralanmış olup; koruma ve muhafaza etmenin yolları, şehir planlama çalışmaları ile bağlantılı olarak canlandırmanın yolları, modern mimarinin eski alışılmış dokuya entegrasyonu, tarihsel binaların karakterinin muhafaza edilmesini garantileyen pratik düzenlemeler, doğal ve kentsel yaşam alanlarının korunması ve geliştirilmesi, trafik ve araba park düzeni, yangın ve doğal afetlere karşı koruma, cadde düzenlemeleri, kaldırım,

aydınlatma, işaretleme vb. farklı ülkelerdeki yenileme ve inşaat işlerinin karşılaştırmalı fiyatları, uzmanların yetiştirilmesi şeklinde belirlenmiştir (ICOMOS, 1967a).

Antik Yapı Grupları İçerisinde Çağdaş Mimari Hakkında Bilgilendirme Üzerine Sempozyum Kararı-1972, ICOMOS (Resolutions of the Symposium on the Introduction of Contemporary Architecture into Ancient Groups of Buildings at the 3rd ICOMOS General Assembly-1972)

Sempozyum sonuç metninde; tarihi/antik yapı grupları arasına çağdaş yapıların, bir çerçeve oluşturan, var olan dokunun kabul edilmesini içeren şehir planlama şemasının bir parçası olduğu sürece olası olduğuna; bu tip çağdaş yapıların bilinçli bir şekilde günümüz teknik ve malzemelerini kullanarak yapısal ve estetik kaliteyi etkilemeden antik yerleşim içerisinde yerleşebileceğine; estetik kalite için bir dereceye kadar verilecek izinin kütle, ölçek, ritim ve görünüm kullanımının uygunluğu için yapılabileceğine; tarihi yapıların özgün değerlerinin temel ölçüt olarak alınması gerektiği ve tarihsel değeri etkileyecek herhangi bir taklitten kaçınılmasına; anıtların ve tarihi yapı gruplarının yeni kullanımlar ile yeniden yaşatılmasının doğru olduğuna ve önerildiğine, bu durum ister iç ister dış mekâna ait olsun ne sadece yapısal ne de karakteristik her ikisi içinde bazı kullanım etkilerinin doğacağına vurgu yapılmıştır (ICOMOS, 1972c).

3. ICOMOS Genel Kurulu Çağdaş Mimarinin Eski Yapı Gruplarının İçine Sokulmasına İlişkin Sempozyum İlke Kararları-1972, ICOMOS (ICOMOS-Resolutions Of The Symposium On The Introduction Of Contemporary Architecture Into Ancient Groups Of Buildings, At The 3rd Icomos General Assembly, 1972)

Budapeşte'de gerçekleştirilen sempozyumun temel amacı, tarihi çevrelerin kaçınılmaz bir şekilde karşı karşıya kaldığı çağdaş mimari ile birlikte var olabilmesinin bir yolunu aramaktır.

Tarihi bir öneme sahip yapı gruplarının bireylerin çevresinin temelini oluşturduğunu, mimarinin muhakkakki ait olduğu dönemin bir ifadesi olduğunu ve gelişiminin devamlı olduğunu, bu mimarinin dününün, bugününün ve geleceğinin bir bütün olarak ele alınması gerektiğini ve bunların uyumunun sürekli olarak korunması gerektiğini, bütün tarihi anıtlar ile yapı komplekslerinin başlangıçta taşıdıkları rollerden ve önemden bağımsız olarak kendilerine özgü değerlere sahip olduklarını ve bunun da yapılarını ve karakterlerini

bütünüyle korurken değişen kültürel, sosyal, ekonomik ve siyasi bağlama ayak uydurmalarını sağladığını göz önünde tutarak, aşağıda belirtilen kararları kabul eder:

- 1.Çağdaş mimarinin eski yapı gruplarıyla kaynaşması ancak kendisinin de bir parçası olduğu kent planlama düzeninin, mevcut dokuyu kendi gelişiminin çerçevesi olarak kabul etmesiyle mümkün olabilir.
- 2.Günümüz teknik ve malzemelerini bilinçli olarak kullanan çağdaş mimari; ancak hacim, ölçek, uyum ve görünümün uygun şekilde kullanılması için gereken hoşgörünün gösterilmesi ve yapısal ve estetik özelliklerini etkilemesi durumunda çağdaş mimari kendini eskiden kalma bir ortama uyduracaktır.
- 3.Tarihi anıtların veya yapı gruplarının orijinalliği temel ölçüt olarak benimsenmeli ve bunların sanatsal ve tarihi değerlerini etkileyecek her türlü taklitten kaçınılmalıdır.
- 4.Yeni kullanım alanları yaratarak anıtlar ve yapı gruplarını canlandırmak önerilebilir ve yasaldır ancak söz konusu kullanım alanlarının tarihi kentin yapılarına ya da karakterlerine içten veya dıştan bir zarar vermemesi gerekmektedir (ICOMOS, 1972a).

Atina Anlaşması-1973

Atina anlaşmasınının 70. Maddesinde sözde estetik kaygularla hareket ederek, tarihsel bölgelerde inşa edilen yeni yapılarda geçmişin üslubuna bağlı kalmanın zararlı sonuçlar doğuracağı ve bu tür yaklaşımları devam ettirmenin hoş karşılanmayacağı dile getirilmektedir (Le corbusier, 2015).

Amsterdam Bildirgesi-1975

1975 tarihinde kabul edilen Amsterdam Bildirgesi'nde kongrede belirtilen temel düşüncelerden k maddesinde “Bugünün yapılarının geleceğin mimarlık mirasını oluşturacağı için çağdaş mimari eserlerin yüksek kaliteli yapılar olarak tasarlanması gerektiği” vurgulanmıştır (Amsterdam Bildirgesi, 1975).

Mimari Miras Üzerine Avrupa Tüzüğü-1975

1975 yılında yürürlüğe giren, Mimari Miras Üzerine Avrupa Tüzüğü (European Charter of the Architectural Heritage) bütünleşik koruma üzerine oluşturulan bölümün 7. Maddesinde “Bütünleşik koruma duyarlı restorasyon yöntemlerinin kullanılması ve uygun işlevlerin

doğru seçilmesi ile sağlanır. Tarih boyunca kentlerin ve bazen köylerin merkezleri çürümeye terk edilmiş ve varoşlara dönüşmüşlerdir. Bu merkezlerdeki çürümeye sosyal adalet ruhu ile yaklaşılmalı ve düşük gelirli sakinler bu bölgelerden ayrılmaya zorlanmamalıdır. Bu sebeple koruma, tüm kentsel ve bölgesel planlamaların göz önüne alınması gereken ilk unsurlardan olmalıdır. Mevcut bağlam, oranlar, biçimler, boyutlar ve ölççeğe bütünüyle riayet edildiği ve geleneksel malzemeler kullanıldığı sürece bütünleşik korumanın, modern mimarinin tarihi binalar bulunan bölgelerden men edilmesi anlamına gelmediği unutulmamalıdır (Öz & Güner, 2007).” şeklinde belirtilmiştir.

Tarihi Çevrelere Modern Mimarinin Entegre Edilmesi Üzerine Seminer-1974, ICOMOS (Seminar on the Integration of Modern Architecture in Old Surroundings)

Yapılan araştırmalar sonucunda toplum ve tarihi doku arasında güçlü bir bağ olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle yeni yapıların kendi döneminin malzeme ve tekniklerini taşıırken, tarihi çevrenin dokusuna, yapısına, estetik yapısına, tarihi ve sosyal kalitesine saygı duyması ve bölgesel yapılara duyarlı olması, yapılacak çalışmalarda ise mutlaka mimarlar, kent planlamacıları ve koruma konusunda uzmanlar ile ortak çalışmalar yürütülmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır (ICOMOS & UIA, 1974).

Modern Mimarinin Eski Çevrelere Entegrasyonu Semineri İlke Kararları-1974 (Conclusions of the Seminar on the Integration of Modern Architecture in Old Surroundings-1974)

Uluslararası Mimarlar Birliği ve Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi tarafından, Europa Nostra ile iş birliği içerisinde 16-19 Ekim 1974 tarihleri arasında gerçekleştirilen Modern Mimarinin Eski Çevrelere Entegrasyonu Uluslararası Seminerinde tarihi çevrelere eklenecek yeni yapıların, var olan dokunun sosyal, işlevsel ve estetik karakterini zenginleştirme fırsatı sunacağına dikkat çekilmektedir. Ayrıca aşağıda yer alan maddelerin gerçekleştirilmesi koşulu ile yeni yapı ve eklerin şehir ve köyün kimliğine zarar vermeksizin var olabileceğine dikkat çekilmektedir.

- Tarihi alanlar için, mimarların yönlendirici bir rol üstlenmesi gereken disiplinler arası uzman ekipler tarafından hazırlanan tüm planlama düzenlemelerinde, çevredeki mevcut doku, kendi gelişimi için izlenecek çerçeve olarak kabul edilmelidir.

- Önerilen her eylemin doğru bir şekilde değerlendirilebilmesi için, özel düzenleme ve ilintiler sistematik analize tabi tutulmalıdır, çünkü sezgi tek başına yeterli bir kılavuz olarak kabul edilemez; bilimsel araştırma ise bu ilintiler üzerinde etki sahibi olan – arkeolojik ve tarihsel unsurlar dahil olmak üzere – bütün maddi etkenlerle birlikte, toplum ile geçmişin arkeolojik mirası arasındaki temel ilintilerin incelenmesinde rol oynamalıdır.
- Yapılacak herhangi bir değişiklik ya da yeni bir kullanım tarihsel ya da mimari değer veya yerel bir önem taşıyan bir alanın fiziksel yapısına zarar vermemeli, bu alanlarda yaşayan yerleşik toplulukların yaşamını rahatsız etmemelidir.
- Günümüz tekniklerinden bilinçli bir şekilde yararlanması gereken modern mimarinin yer aldığı eski çevrenin yapısal, estetik, tarihsel ve sosyal niteliklerine saygılı bir yaklaşım benimsemeli, yerel geleneksel mimariye karşı duyarlı olunmalıdır.
- Yeni olan için dikkatle hazırlanan tasarım ile eski olana gösterilen gözetim, bir alanın ıslahı için oluşturulacak kapsamlı bir düzenin parçaları olarak bir arada yürütülmelidir. Bu düzen, sokakların niteliklerini, motor trafiği kontrolünü ve peyzaj planlamasını da kapsamalıdır. Bu etkenlerden hiçbiri tek başına ele alınamaz.

4. ICOMOS Genel Kurulu Kapsamındaki Düzenlenen Küçük Tarihi Kentlerin Korunması ile ilgili Uluslararası Sempozyumunda alınan İlke Kararları-29/30.05.1975 (Resolutions on the International Symposium on the Conservation of Smaller Historic Towns at the 4th ICOMOS General Assembly)

Metnin, daha küçük tarihi kentleri tehdit eden tehlikelere karşı korumak için geliştirilen 5. Maddesinde; küçük tarihi kentleri tehdit eden tehlikelere karşı çeşitli seviyelerde stratejiler ve önlemler gerektiğine vurgu yapılmaktadır. Bu önlemler arasında yer alan; yerel seviyede planlama, kentin kendine has değerlerini koruyup geliştirme gereğini göz önünde bulundurulması ve ek olarak; tüm yeni gelişmelerde kentin mevcut boyutlarına uyum göstermeyi, özelliklerine, önemli binalarına ve çevre arazi ile ilişkisine saygı göstermeyi amaçlamanın önemi vurgulanmıştır (ICOMOS, 1975a).

Brüj (Belçika) Kenti için Karar; Tarihi Kentlerin Rehabilitasyonunun Yönetimi-1975, ICOMOS (Resolution of Bruges: Principles Governing the Rehabilitation of Historic Towns)

Belgenin 9. Maddesinde “Tarihi kentin korunması, onun çağdaş yaşamın gerekliliklerine uyarlanmasını gerektirir; fakat bu, kentin düzenine, yapısına ve tarihine zarar verilmeyecek şekilde yapılmalıdır. Eğer kentin niteliğinin korunması gerekiyorsa, yerleşimi, yoğunluğu

ve boyutları korunmalıdır ve korumanın temel hedeflerinden biri de küçük veya büyük anıtların ve bina bileşiklerinin 1964 Venedik Tüzüğü'nde belirtilen ilkelere uygun olarak korunması olmalıdır. Özgünlüğe saygı duyulması aynı zamanda modern mimarinin eski kente uyarlanması da beraberinde getirir” şeklinde bir değerlendirme yapılmıştır (ICOMOS, 1975b).

Tarihi Kentlerde Sokak Manzaraları Üzerine Çalışma Kararı-17-22.06.1978, ICOMOS (Resolution of the Symposium Devoted to the Study of "The Streetscape in Historic Towns" Lausanne, Switzerland)

Metinde gerekli olduğu kanıtlanan, çağdaş fikirlerle tasarlanması gereken ek yeni yapıların antik kentlerin tipik özellikleri olan uyumlu karakterin dikkate alınarak tasarlanması gerektiğine dikkat çekilir (ICOMOS, 1978).

Burra Anlaşması; Kültürel Önemi Olan Kentler-1979, ICOMOS (The Burra Charter for Places of Cultural Significance)

Burra anlaşması kültürel öneme sahip tarihi kentlerin koruma ölçütlerinin belirlenmesi için düzenlenmiştir. İlk metin 1979'da hazırlanmıştır ve tanımlarının ve koruma prensiplerinin yeniden güncellenmesi söz konusu olmuştur. 2013 yılında yayınlanan bu metin güncellenmiş metindir.

Konu ile ilgili anlaşma maddeleri 1999 yılında yapılan düzenlemelerin Türkçeleştirilmiş halinden alınmıştır (Öz & Güner, 2007). 2013 yılında yayınlanan orijinal belgede bu maddelerin herhangi bir değişikliğe uğramadığı tespit edilmiştir.

Madde 8'de “Tarihi bir alanın korunması, görsel düzenlemelerin ve tarihi dokuya katkıda bulunan diğer parçaların da korunmasını beraberinde getirir. Nitekim yeni yapılanma, yıkım, izinsiz müdahaleler veya ortamı olumsuz yönde etkileyecek diğer değişiklikler uygun değildir. Görsel düzenlemeler çeşitli renk, şekil, madde, araç ve gereç kullanımıyla yapılabilir. Tarihsel bağlar ile ilişkiler, bu yerlerin yorumlanması, takdir edilmesi değerinin bilinmesinde büyük rol oynar” şeklinde bir değerlendirme yapılmıştır.

Yeni işlemlere ilişkin geliştirilen Madde 22'de ise “Tarihi bir yere yapılacak olan yeni işlemler, oranın kültürel yapısına zarar vermemek şartıyla kabul edilebilir. Bu işlemlerde

yeni renkler, şekiller, yazılar ve değişik maddeler, tarihi dokuya uyumlu bir tarzda uygulanabilir ancak taklitlerden kaçınılmalıdır. Yeni işlemler kesinlikle önceden belirlenmiş ve kesinleşmiş olmalıdır” şeklinde bir değerlendirme yapılmıştır.

İslami Tarihi Mirasın Korunması ve Restorasyonu ile İlgili Uluslararası Sempozyum Raporu ve Tavsiye Kararları-13 Nisan 1980, UNESCO (Report and Recommendation of International Symposium on Conservation and Resolution of the Islamic Architectural Heritage, UNESCO, 13 April 1980, Lahor)

UNESCO tarafından 1980 yılında düzenlenen konferansın ana tartışma konusu özellikle Batı etkisi ile İslam toplumlarında yaşanan değişimler, bu değişimlerin kentlerin genel karakterinin batılılaşması ile bozulma tehlikesi içerisinde olmasıdır. Bu bağlamda, kent çevrelerine ilişkin geliştirilen XI. Madde’de aşağıda yer alan metine yer verilmiştir.

Kent çevresinin korunması, esas itibariyle kentin tarihi özelliklerini ve güzelliklerini korumak amacıyla değişim oranını kontrol altında tutmakla ilgili bir konudur. Yeni binaların tarihi çevrelerle bütünleşmesi mümkündür ve yeni sosyal işlevlerin oluşturulabilmesi için genellikle gereklidir. Dikkatli bir biçimde planladığı takdirde, süreklilik hissini destekleyerek eski kentin güzelliklerine katkıda bulunabilir. Ancak bu bütünleşme sadece yeniliklerin planlamasının ve tasarlanmasının eski olanların özellikleri tarafından belirlenmesi ile başarılı olabilir. Bu nedenle ilk adım olarak eski kentin tarihi özelliklerinden fire vermeden değişime ne kadar açık olduğu değerlendirilmelidir. İkinci olarak ise, bu bölgelerin sakinlerinin ihtiyaçlarının, kısıtlamalar çerçevesinde karşılanıp karşılanmadığı değerlendirilmelidir. Sadece bu değerlendirmeler çerçevesinde inşaat olurluğu hakkında makul bir karar verilebilir (UNESCO, 1980).

Tlaxcala Bildirgesi-1982, ICOMOS (Tlaxcala Declaration on the Revitalization of Small Settlements)

Bildirgenin 7a maddesinde “Kırsal yerleşmeler ile küçük kasabaların geleneksel çevresi korunacaksa ve çağdaş yerel mimaride ifade devamlılığı olacaksa, geleneksel materyallerin ve tekniklerin kullanılabilir olması gerektiğini ve bunların bulunmadığı yerlerde görsel etkilerin herhangi bir göze çarpan bozulmasını gerektirmeyen ve hem yerel, fiziksel ve coğrafik koşulların hem de nüfusun yaşam şeklinin gerekliliklerini karşılayan muadillerin kullanılmasını düşünmektedirler (Öz & Güner, 2007)” şeklinde belirtilmiştir.

Bildirgenin 5. Tavsiye kararında ise; bireysel malzemelerin kullanımı ve yerel geleneksel yapı tekniklerinin korunmasının, küçük yerleşimlerin yeterince korunmasında asli olduğu ve herhangi bir yeni çalışmanın bizim çağımızın belirtisini taşıması gerektiği tavsiye edilmektedir. Bu gibi malzemelerin ve tekniklerin mevcut oldukları yerde kullanılmasında içsel prestij ve değeri arttırmak ve hatırlatmak ve onları, ilgili toplumların akıllarında artan bir kuvvet ile canlı tutmak için çaba göstermek acil bir konudur (Öz & Güner, 2007)” şeklinde bir tavsiye kararı oluşturulmuştur.

Deschambault Bildirgesi; Quebec Kültür Mirasının Korunmasına Yönelik Tüzük-1982, ICOMOS (Deschambault Declaration - Charter for the Preservation of Quebec's Heritage)

Bu belge, Quebec's miras alanının korunması için uluslararası koruma anlaşmaları, sözleşmelerine dayanan bir belgedir. Belgenin 6-d maddesinde miras alanında tasarlanacak olan yeni eklemeler ve yeni yapıların düzenlemelerine ilişkin özellikler “Kendi içinde yaratıcı olması gereken çağdaş ilaveler, renk uyumu, doku, oran dengeli ve boş alanların desenleri ve genel kompozisyonla bütünleşmeli ve ahenk sağlanmalıdır. Yani bina yapılması planlanan arkeolojik analizlerinin yapılması gerektiği unutulmamalıdır. Gerekli yerlerde eski yaşam ve yapı kalıntıları ile ilgili gözlem yapıp bu alanda koruma yapılmalıdır (Öz & Güner, 2007)” şeklinde belirtilmiştir.

Appleton Tüzüğü-1983, ICOMOS (Charter for the Protection and Enhancement of the Built Environment - Canada ICOMOS, 1983)

Bu belge, tarihi kentlere yapılacak olan eklemelere ilişkin rehberlik yapacak prensiplerin oluşturulmasını amaçlamaktadır. Venedik, Burra Tüzükleri ve Deschambault Deklarasyonu temel alınmıştır. Bu belgede tarihi kentlerde gelişme, yerleşim yerine çağdaş yapı veya eklemelerin uygun bir şekilde eklenmesi olarak tanımlanmaktadır. Eklemelere ilişkin prensipler (Bölüm C) bölümünde yeni kullanım ve ihtiyaçları karşılamak için yeni hacimler, materyal ve tamamlanmış ürünlere ihtiyaç duyulabileceğine, bu yeniliklerin çağdaş fikirleri yansıtması fakat orijinal olanın ruhuna saygı duyması gerektiğini belirtirken; ayırt edilebilirlikler üzerine yöntemler bölümünde (Bölüm D) ise eklemelerin uzmanlar, denetçiler ve eğitilmiş gözler tarafından tanınabilir olması gerektiği ayrıca kent içerisinde okunabilir olması gerektiğine vurgu yapılmıştır (ICOMOS, 1983).

Washington Tüzüğü – 1987

Tüzüğün Yöntem ve Araçlar Bölümünün 10. Maddesinde “Yeni binalar yapılması gerektiğinde veya eskileri uyarlanırken mevcut mekânsal oluşum saygı görmeli, özellikle ölçek ve parsel boyutuna dikkat edilmelidir. Çevreye uyumlu çağdaş öğeler yöreyi zenginleştirebileceğinden, yeni tasarımlar engellenmemelidir” şeklinde belirtilmiştir (Washington Tüzüğü, 1987).

Avrupa Mimari Mirasının Korunması Sözleşmesi

1989 yılında tarafımızca da imzalanan Avrupa Mimari Mirasının Korunması Sözleşmesi'nin temel amacı uluslararası düzeyde mimari mirasın korunmasının ve korunma eyleminin yaygınlaştırılmasıdır. Bu bağlamda düzenlenen maddeler içerisinde tarihi çevrelerde yeni yapı tasarımları 4. Madde b bendinde “Tarihsel binalar grubunu veya bunların bir kısmını veyahut bir ören yerini etkileyen; binaların yıkımını, yeni binaların yapımını, binaların veya ören yerlerinin özelliklerini bozacak önemli tadilat çalışmaları ile ilgili projelerin yetkili bir makama sunulması.” kabul edilmektedir.

9. Madde “Her bir Taraf, Mimari Mirasın korunmasını sağlayan mevzuata aykırı hareket edildiğinde, sahip oldukları yetkiler çerçevesinde, yetkili makam tarafından bu hususla ilgili ve yeterli bir tepkinin gösterilmesinin teminini taahhüt eder. Bu tepki, uygun durumlarda, zorunlu olan hususlara uymayacak bir biçimde yeni bir bina yapan kişinin bu binayı yıktırmasını gerektireceği gibi, korunan bir mimari mirasın eski durumuna gelmesi için restore edilmesini de icap ettirir.” şeklindedir.

11. Madde “Her bir Taraf, Kültür mirasının mimari ve tarihsel özelliklerini koruma açısından, Korunan varlıkların, çağdaş hayatın gereksinimleri göz önüne alınacak şekilde kullanımını, uygun olan durumlarda, eski binaların yeni kullanımlara intibaklarını teşvik etmeyi taahhüt eder.” demektedir (Avrupa Mimari Mirasının Korunması Sözleşmesi, 1985).

Yapılı Vernaküler Miras Hakkında Tüzük-1999, ICOMOS (Charter on the Built Vernacular Heritage: Ratified by the ICOMOS 12th General Assembly Mexico)

Koruma Prensipleri bölümünün ikinci maddesinde çağdaş eklemelerin kültürel değerlere ve geleneksel karaktere saygılı olması gerektiğine vurgu yapılmıştır (ICOMOS, 1999).

Geleneksel Mimari Miras Tüzüğü-1999, ICOMOS

1999 yılında tarafımızca da kabul edilen ICOMOS Geleneksel Mimari Miras Tüzüğü'nde tarihi çevrelerde tasarlanacak yeni yapılara ilişkin doğrudan bir düzenleme yer almasa da yenileme ve yeni işleve ilişkin 4. Madde olan Malzeme ve Mimari Öğelerin değiştirilmesi, yenilenmesi maddesinde “Çağdaş kullanım isteklerinin zorladığı ve kabul edilebilir değişimler bütünü genel ifadesine uyumlu, görünüş, doku ve biçim yönünden aykırı olmayan malzemelerle yapılmalı; yapı malzemelerinin birbiriyle uyumuna özen gösterilmelidir.” denirken; 5. Madde olan Yeni işleve uyarlama maddesinde “Geleneksel yapıların yeni işlevlere uyarlanması ve yeniden kullanımında, yapılar kabul edilebilir bir yaşam standardına yükseltirken, bütünlüğü, karakteri ve biçimi saygı göstermelidir. Eğer geleneksel mimari biçimler hala kullanılıyorsa, müdahaleler toplumun kabul edeceği bir etik kurallar çerçevesinde yapılabilir.” şeklinde belirtilmiştir (ICOMOS Geleneksel Mimari Miras Tüzüğü, 1999).

Tarihi Yapıların Rekonstrüksiyonu, Restorasyonu, Rehabilitasyonun Sağlanması için Esaslar ile Tarihi Özelliklerin Tehlikede Olma Durumu için İçişleri Bakanlığı Standartları-2017, The Secretary of Interior's Standarts of US (The Secretary of the Interior's Standarts for the Treatment of Historic Properties with Guidelines for Preserving, Rehabilitating, Restoring and Reconstructing Historic Buildings)

Yapılan çalışmanın amacı koruma kavramına 4 farklı yaklaşım olan, muhafaza etmek, iyileştirme, restorasyon ve rekonstrüksiyon yaklaşımlarını değerlendirmektir. Bu kapsamda yeni yapıların ve eklemelerin iyileştirme kavramı içerisinde ele alınabileceği, iyileştirme çalışmalarında tarihi alanların farklı katmanlarındaki değişimleri inceleyip, uygun yeni kullanımların, işlevlerin bulunabileceği belirtilmektedir. Ayrıca Çizelge 2.7. de yer alan tavsiye metni oluşturulmuştur.

Çizelge 2.7. Tarihi Yapılara Yeni Eklmeler ve İlişkili Yeni Yapılar için tavsiye kararları (U.S. Department of the Interior National Park Service Technical Preservation Services 2017).

Tavsiye Edilenler	Tavsiye Edilmeyenler
Yeni Eklmeler	
Yeni bir yapı inşa etmek yerine, tarihi yapıların ikincil veya karakter belirtmeyen iç mekânlarına, yeni bir kullanım için gerekli fonksiyon ve servislerin(asansör ve merdiven içeren) yerleştirilmesi.	Bir karakter tanımlamayan iç mekân değişimi ile ilişkili olan yeni kullanımlar için gereken inşa edilecek yeni eklmelerin tarihi yapının boyutlarını genişletmesi.
İkincil veya karakter belirtmeyen cephesi ile ilişki içerisinde olan yeni bir ek inşa etme ve bu ek in boyutlarının ve ölçeğinin bağlı olduğu tarihi yapı ile ilişkili olması.	Tarihi yapının karakterini olumsuz etkileyecek öncelikli cephesi ile ilişki içerisinde olan ek inşa etmek.
İnşa edilecek yeni ek in en az düzeyde tarihi materyal karakterinin kaybolmasına sebep olması ve dolayısı ile karakteri tanımlayan elemanların gizlenmemesi, zarar görmemesi ve tahrip edilmemesi.	Tarihi yapının karakterin oluşturan özelliklerini gizleyen zarar veren veya tahrip eden eklmeler eklenmesi.
Tarihi bina ile uyumlu ek bina tasarlamak.	Tarihi bina ile tamamı ile farklı bir ek bina tasarlamak ve dolayısı ile uyumsuzluk oluşturmak.
Eklemenin tarihi çevreye bağlı oluşunu ve ikincil durumda kalışını garantiye almak ve kütle ölçek malzeme, katı yüzeylerdeki açıklıkları ve renk ile ilişki ile uyumlu olmak.	Tarihi binayı bastırarak derecede büyük bir yeni ek bina inşa etmek.
Onu tekrar etmeyecek şekilde tarihi bina ile aynı formların malzemeleri ve renkleri kullanmak fakat ek binanın orijinal binadan ayrılması.	Yeni ek yapıda yeni binanın tarihi gözükmemesine sebep olacak şekilde aynı formların malzemelerin üslubun ve tarihi binanın detaylarının tekrar edilmesi.
Yeni ek binayı, eklendiği tarihi binanın kapı ve pencere çizgi hizalarına ritmine boyutlarına dayandırmak.	
Yeni ek binanın tarihi binadan fiziksel ve görsel bir ayırıcı ile bağlantı kurması için basit, içeriye doğru girintili küçük ölçekli bir aralık veya bağlantı içermesi.	
Ek binayı orijinal binadan ayırt etmek için yeni ek binayı tarihi binanın duvar düzleminden içeride bir yere almak.	
Tarihi binaya biçimsel olarak uygun bir ek yapı oluşunu garantiye almak (örneğin konut ya da bir kuruluşa ait olup olmadığı)	
Tarihi yerleşim, komşu yapılar ve yerleşimin kendisinde olduğu gibi, tarihi bina ile ilişkisi açısından bir yeni ek bina tasarımını dikkate almak.	
Çatı Katı Eklmeleri	
Yeni bir kullanım gerektiğinde çok katlı bir bina için uygun bir çatı katı tasarlamak bu çatı katının ana ve diğer yüksek görünürlüğe sahip cephelerden en az bir bölüm içeriden başlaması ve böylece çevreleyen caddelerden görüldüğünde hissedilmemesi.	Tarihi binanın çevresinin yerleşimin karakterini olumsuz etkileyecek, oldukça görünür çatı katı eklmeleri inşa etmek.

Çizelge 2.7. (devam) Tarihi Yapılara Yeni Eklemeler ve İlişkili Yeni Yapılar için tavsiye kararları (U.S. Department of the Interior National Park Service Technical Preservation Services 2017).

Tavsiye Edilenler	Tavsiye Edilmeyenler
Çatı Katı Eklemeleri	
Yapının tarihi karakterine etkisini ve görünürlüğünü azaltmak için çatı katı eklemesini bir kat ile sınırlı tutmak.	Tarihi binayı değiştirecek şekilde çok katlı ve yüksek görünürlükte çatı katı eklemesi inşa etmek. Bir kattan üç kata kadar olan tarihi binalarda binayı gölgeleyecek ve olumsuz etkileyecek düşük katlı çatı katı eklemesi inşa etmek. Görünürlüğü yüksek olan ve tarihi yapının karakterini olumsuz etkileyecek, yapıda konfor sağlamak için kullanılacak ekipmanlar (havalandırma klima gibi) ile herhangi bir çatı katı tasarlamak.
İlişkili Yeni Yapılar	
Yeni veya devam eden kullanımların ancak var olan yapı veya yapılarda sürdürülemediği durumlarda tarihi yerleşim veya araziye yeni bir yapı yapılması.	Yeni veya devam eden kullanımların var olan yapı veya yapılarda sürdürülebilmesine rağmen tarihi yerleşim veya araziye yeni bir yapı yapılması.
Yeni yapının, eğer mümkünde en az görünür olduğu ve tarihi yapıların karakterini yerleşimi olumsuz etkilemeyeceği şekilde tarihi yapıdan mümkün olduğunca uzağa yerleştirilmesi.	Tarihi yapının karakterini yerleşimi olumsuz etkileyecek şekilde tarihi yapı ile çok yakın yerleştirilmesi.
Tarihi yapı veya yapılar ile uyumlu fakat onlardan ayırt edilebilir yeni bir yapı inşa etmek.	Yeni bir yapı tasarlarırken, yeni binanın tarihi bina zannedilmesi yanılgısı doğuracak şekilde tarihi yapının özelliklerini taklit etmek
Tarihi yerleşim, komşu yapılar ve yerleşimin kendisinde olduğu gibi, tarihi bina ile ilişkisi açısından bir yeni ek bina tasarımını dikkate almak.	
Yeni yapının tarihi yapı yanında ikincil kalmasını ve onun özelliklerini düşürmeyeceğini garanti altına almak.	Tasarımı, malzemeleri yeri ve yerleşimi ile eklenen yeni binanın yapının tarihi karakterinin kaybolmasına veya değer yitirmesine sebep olması. Tarihi yerleşimde ya da komşu alanda tarihi yapıdan daha geniş bir yeni yapı tasarlamak. Dış görünüşte farklı bir etki yaratacak şekilde tarihi okul alanında apartman projesi gibi tarihi yapı karakteri ile tasarım ve ölçek açısından uygun olmayacak yeni bir yapı veya yapılar grubu tasarlamak.
Yeni yapıyı küçültmek ve tarihi yapı ve çevreye etkisini azaltmak amaçlı ağaç, eğimli arazi gibi doğal formların ve elemanların kullanılması.	
Yoğun olarak inşa edilmiş bir kentte (şehir merkezi, ticari bölge...) bir ek tasarlamak, bir boşluk doldurma işi veya ayrı bir yapı olarak gözükmelidir. Böyle bir ortamda, ilave, ek veya bitişik yapı boyut ve hacimle uyumlu olmalıdır. Tarihi bina ve çevre yapılar ile bazen ön cephe aynı düzeyde devam etmelidir. Örneğin tarihi binanın geride olmaması gibi. Bu yaklaşım, cephe, tarihi bina ve çevresindeki binaların ölçeği ile tutarlı olan daha küçük elemanlara bölündüğü zaman daha büyük bir ekleme veya dolgu olanağı da sağlayabilir.	

Dünya Mirası, Çağdaş Mimari ve Tarihi Çevrelerin Yönetimi Üzerine Viyana Anlaşması-2005 (Vienna Momerandum on World Heritage and Contemporary Architecture-Managing the Historic Landscape)

Viyana Antlaşması 12-14 Mayıs 2005 tarihinde Durban’da gerçekleştirilen 29. Dünya Miras Komitesi toplantısında sunulan “Dünya Mirası ve Tarihi Çevrelerin Yönetiminde Çağdaş Yapılar (World Heritage and Contemporary Architecture Managing the Historic Urban Landcape)” uluslararası konferansının sonuçları doğrultusunda oluşturulmuş ve daha önceki tarihlerde oluşturulan ilgili anlaşma, tüzük ve konferanslarda (International Charter of the Conservation and Restoration of Monuments and Site Venice Charter-1964, UNESCO Recommendation Concerning by Public or Private Works-1968, UNESCO Recommendation Concerning the Safeguarding and Contemporary Role of Historic Areas-1976, ICOMOS-IFLA International Charter of Historic Gardens Florence Charter-1982, ICOMOS Charter for the Conservation of Historic Towns and Urban Areas Washington Charter-1987, Nara Documents on Autjenticity-1994, Habitat II-1996) dikkate alınmıştır.

Anlaşmanın 5. Maddesinde, amaca ilişkin; bütün adı geçen belgeler ve tarihi eser ve yerleşimlerin sürdürülebilir korunmasına ilişkin güncel tartışmalar kapsamında, var olan tarihi doku, yapı stoğu ve bağlamla bütünlük içerisinde olan çağdaş mimarlık, sürdürülebilir kentsel gelişme ve peyzaj ile bağlantılı bütünleşmiş yaklaşım için bir anahtar olarak algılanmasına dikkat çekilmiştir.

Tanımlar bölümü Madde 9’da; çağdaş mimarlık, yapıları tarihi çevrede, tasarlanmış ve planlanmış açık alanları, yeni konstrüksiyonları, tarihi yapılara ve alanlara eklenen yapıları ve dönüşümleri içeren bir tanımlı işaret eder, şeklinde tanımlanmıştır. Madde 11’de ise Anlaşmanın doğrudan tarihi kentsel alandaki çağdaş gelişmelerin etkilerine odaklandığı belirtilmiştir.

Prensip ve Amaçlar

Madde 13-Kendini miras olarak kalan tarihi kentsel alanda yapısal müdahaleler olarak gösteren fonksiyonel kullanımda, sosyal yapıda, politik bağlamda ve ekonomik gelişmelerde yaşanan devamlı değişimler; kentin geleceğinin bir parçası olarak kabul edilebilir ve karar verecek merciler tarafından gerçekleştirilecek olan geleceğe yönelik kent

bütününe ilişkin bir vizyon çalışması ve diğer aktör ve paydaşlar ile bir diyalog ortamı kurulması gerektirebilir.

Madde 14-Tarihi kentlerde çağdaş mimarlığın ana problemi, miras kalan kentsel peyzaj ve yerleşim özelliklerine saygı duyarken; sosyo-ekonomik değişimlere ve büyümeye yardımcı olmak amacı ile değişim dinamiklerine karşı sorumluluğunun olmasıdır. Tarihi kentleri yaşamak, özellikle dünya miras kentlerinde, korumayı öncelik tutan kent planlama ve yönetimi politikalarının hazırlanmasını gerektirir. Bu süreçte, tarihi kentlerin özgünlüğüne ve bütünlüğüne zarar verilmemelidir.

Madde 15- Tarihi kentlerin geleceği, politika belirleyiciler, kent plancıları, kent geliştiricileri, mimarlar, koruma uzmanları, mal sahipleri, katılımcılar ve ilgili kişiler arasında ortak anlaşmayı gerektirirken, modernleşmeyi ve kültürel olarak toplumsal gelişmeyi, tarihe has tavrı, kuvvetlendirilmiş kimliği ve toplumsal birleşmeyi göz önünde bulundurmaya anlamına gelir.

Madde 16- İnsan, çevresi, yere has duygu ile duygusal bağı dikkate almak için; kentin ekonomisine, sosyal ve kültürel yapısına katkıda bulunmak için yaşamın çevresel kalitesini garanti altına almak esastır.

Madde 17-Fiziksel ve fonksiyonel müdahalelere ilişkin ortak kaygı, yaşam kalitesini arttırmak ve yaşama, çalışma ve rekreasyonel alanları iyileştirerek ürün yararını arttırmak ve tarihi kentsel doku, malzeme ve formun özelliği ve karakterden kaynaklanan değerinden taviz vermeksizin adapte edilmiş kullanımların sağlanması olmalıdır. Bunun anlamı sadece teknik standartların iyileştirilmesi değil aynı zamanda bir iyileştirme, düzenleme ve uygun envantere dayanan tarihi çevrenin çağdaş gelişimi ve tarihi çevrenin değerinin değerlendirilmesidir.

Koruma Yönetimi için İlkeler

Madde 18-Tarihi kentlerde eklemeler ve çağdaş mimarlık için karar vermek dikkatli değerlendirmeyi, kültürel ve tarihsel duyarlı yaklaşımı, katılımcı fikirleri ve uzman bilgisini gerektirir. Böyle bir süreç, tarihi doku ve aynı zamanda yapı stokunun bütünlüğüne ve otantikliğine saygı duymayı sağlarken, tekil, bağımsız uygulamalar için,

eski ve yeni arasındaki mekânsal ilişkinin açıklanması ile yeterli ve uygun olmasına izin verir.

Madde 19-Yerin mimarisi, kültürü ve tarihi üzerine derin bir anlayış, sadece bir obje olarak tasarlanan yapıların aksine, koruma çerçevesinin gelişimi ve kent yapılanması, tipoloji ve morfoloji araştırmaları ile bilgilenilerek üretilmiş tekil yapı birliktelikleri için kritik ve önemlidir.

Madde 20-Planlama sürecinde önemli bir faktör, iyi dengelenmiş gelişme ve tasarım sürecini garanti etmek için, fırsat ve risklerin zamanında değerlendirilmesidir. Yapısal müdahalelerin temeli, kapsamlı bir araştırmaya ve değer ve önemi dışı vuran yol olarak tarihi kentsel alanın analizine dayanır. Uzun vadeli etkilerin ve müdahale planlarının sürdürülebilirliğinin araştırılması, planlama sürecinin bütünüleyici bir bölümüdür ve tarihi dokunun, yapı stokunun ve bağlamın korunmasını amaçlar.

Madde 21-Kentsel planlama, çağdaş mimari ve tarihi kentsel alanın korunmasının temel tanımını dikkate almak, bütün sahte tarihten ve çağdaş olanı reddeden tasarımlardan kaçınmak gerektirir. Tarihsel bir siluet, kaliteli müdahaleler aracılığı ile kültürel devamlılığı amaçlarken, diğerlerinin gölgesinde kalmamalıdır, tarih olarak okunmak zorundadır.

Kentsel Gelişmeler için İlkeler

Madde 22-Etik standartlar ve yüksek kaliteli, kültürel tarihi bağlama duyarlı tasarımlar ve uygulamalar, planlama süreci için ön koşuldur. Tarihi çevrede kalitenin mimarlığı, mevcut binaların hacim ve yüksekliklerini referans olarak var olan ölçeği kurallara uygun bir şekilde göz önünde bulundurmalıdır. Yeni düzenlemeler için, özel yapılar ve arkeolojik alanlar gibi önemli tarihi elemanların üzerindeki doğrudan etkiyi azaltmak önemlidir.

Madde 23-Tarihi çevrenin içinde ve etrafında var olan mekânsal yapılar, kentsel tasarım ve tarihi kentlerin rönesansının anahtar elemanı olan sanat vasıtası ile geliştirilir: kentsel tasarım ve sanat kendi özel tarihsel, sosyal ve ekonomik bileşenleri ifade eder ve onları gelecek nesillere iletir.

Madde 24-Dünya miras alanlarının korunması kamusal alanın tasarımını içerir ki, fonksiyon, ölçek, malzeme, ışıklandırma, sokak mobilyaları, bitkilendirme, reklam panoları gibi farklı elemanlara dikkat edilmelidir. Miras bölgelerindeki kentsel planlama altyapısı, tarihi doku, yapı stoku ve bağlamının bütün ölçütlerini dikkate almalıdır ve trafik sirkülasyonu ve park konusunda negatif etkileri en aza indirmelidir.

Madde 25-Şehir manzarası, üst çatı manzarası, ana silüet, yapı arsası ve tipler, tarihi kentsel alanın kimliğinin önemli bir parçasıdır. Yenilemenin hesaba katılması ile tarihi çatı manzarası ve orijinal yapı arazileri planlama ve tasarımın temelini oluşturur.

Madde 26-Genel prensip olarak, yapısal müdahalenin uygun bir kısmını oluşturmayan korumaya değer yapı stokunun özünü çıkarırken, oran ve tasarım, tarihi doku ve mimarinin özelliklerinin içine girmelidir. Tarihi çevrelerde, sınırlar içerisinde kalarak kentin tarihi dokusundan taviz vermeden, tarihi kentsel alanın değerini tamamlayıcı nitelikte çağdaş mimarlığın geliştirilmesi için özel dikkat gerekir.

Başarı ile Yapmanın Yolları

Madde 27-Tarihi çevrelerde dinamik değişim ve gelişmelerin yönetimi, bölgeye ait kesin bilgiyi ve tarihi özelliklerin, elemanların bilimsel yöntemler ile tanımlanmasını kapsar. Ki bu yöntemler envanter çalışması, ilgili kanun, düzenleme ve prosedürleri içerir ve Dünya Miras Sözleşmesinin Uygulanması için Uygulamaya Yönelik Eylemler (Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention) metnine göre düzenlenen yönetim planında formülize edilir.

Madde 28- Tarihi kentler için yönetim planı çalışması uzmanlar, profesyoneller ve diğer katılımcılardan oluşan disiplinlerarası katılımcılar ile birlikte hazırlanır.

Madde 29-Tarihi kentsel alanın kaliteli yönetimi, dikkatli koruma ve mekânsal, fonksiyonel ve tasarımsal değerlerin sağlaştırılmasını amaçlar. Bu bağlamda, çağdaş mimarlığın tarihi çevre bağlamı içerisine yerleştirilmesi ve kültürel ve görsel etki değerlendirme çalışmalarının çağdaş eklemeler için geliştirilen önerilerin beraberinde gitmesi gerekir.

Madde 30- Kentsel gelişmenin ekonomik boyutları, uzun vadeli korumanın ana zorunlu amaçlarından biri olmalıdır.

Madde 31-Tarihi yapılar, açık alanlar ve çağdaş yapılar kentin karakterini markalaştırarak kentin değerini arttırmalıdır. Çağdaş mimarlık, kent sakinlerini, turistleri ve sermayeyi kendine çeken kent için güçlü bir rekabetçi nesne olabilir. Tarihi ve çağdaş mimari yerel halk için, eğitim imkânları, boş zaman aktiviteleri, turizm, gibi özelliklerin pazar değerini sağlamlaştıran bir kazanç oluşturabilir.

ICOMOS Yeni Zelanda Kültürel Miras Değeri Taşıyan Yerlerin Korunması ile ilgili Tüzük-1992, ICOMOS (New Zealand Charter for the Conservation of Places of Cultural Heritage Value)

2010 yılında güncellenen anlaşmada Adaptasyon başlığı altında;

Kültürel miras değeri taşıyan bir yerin muhafaza edilmesi genellikle o yerin sosyal, kültürel ya da ekonomik olarak faydalı bir amaca hizmet etmesiyle kolaylaşmaktadır. Sürekli kullanım için gerekli oldukları, ya da kültürel anlamda arzu edilir oldukları, ya da yerin muhafazası için tek yol oldukları bazı durumlarda değişiklikler ya da eklemeler kabul edilebilir. Ancak, değişiklikler asgari gereklilik olarak kalmalı ve yerin kültürel miras değerinden uzaklaşmamalıdır. Tüm koşul ve değişiklikler orijinal doku ile uyum göstermeli, ancak sonradan yapılan bir iş oldukları belli olacak kadar da belirgin olmalıdırlar (Öz & Güner, 2007).

Koruma Prensipleri; Tarihi Çevrelerin Sürdürülebilirliğinin Sağlanması için Yol Gösterici İlkeler-2008, Historic England (Conservation Principles: Policies and Guidance for the Sustainable Management of the Historic Environment)

Belge koruma kavramını, kentin miras değerine güç verecek şekilde kentte yaşanacak değişimlerin yönetim süreci olarak tanımlamaktadır. Yeni yapı ve eklemelere ilişkin, her yapılacak yeni yapıda tarihi kentin miras değerine etkileri üzerine yapılacak kısa ve uzun vadeli bir etki değerlendirme çalışması yapılması gerektiği vurgulanmıştır. Belgede ayrıca her yeni tasarım için yüksek kaliteli tasarım yapılması gerektiğine dikkat çekilmektedir. Tarihi kentte negatif etkisi olacak şekilde herhangi bir değişimin ya da gelişimin önerilmesi durumuna ancak başka çözüm yolu olmadığı veya toplum yararının miras değerinin kaybedilmesine ağır bastığı durumlarda izin verilmesine vurgu yapılmaktadır (Historic England, 2008).

Tarihi Kentlerin Yönetimi ve Korunması üzerine Valletta Prensipleri-2011, ICOMOS (The Valletta Principles for the Safeguarding and Management of Historic Cities, Towns and Urban Areas)

Bu belgenin temel amacı, tarihi kentlerde yapılacak olan eklemeler için, kaçınılmaz değişimlerin yönetimini sağlayan bir yol olarak, prensipler geliştirmektir ve eklemelerin soyut ve somut kültürel değerleri koruması gerektiğine vurgu yapılmaktadır. Değişimler ve yapılı çevre bölümünde, çağdaş mimarlığın kendi dönemini yansıtırken, yapılı çevrenin devamlılığını sağlaması ve yerel değer ve karaktere saygı duyması gerektiği, bununla ilişkili olarak yeni yapıların güçlü veya aşırı zıtlıklar ile kentsel doku ve mekânların devamlılığını zedeleyici, parçalayıcı özelliklerinin negatif etkilerini reddetmesi gerektiği; ayrıca çağdaş yapıların bağlamı tamamlayıcı nitelikte olması gerektiği belirtilmektedir (ICOMOS, 2011).

Türkiye Tarafından Kabul Edilen Milletler Arası Anlaşmalar

Milletlerarası Anlaşmalar, Tüzük, Bildirge, İlke ve tavsiye Kararları başlığı altında incelenen; Venedik Tüzüğü (1967), Atina Anlaşması (1973), Amsterdam Bildirgesi (1975), Washington Tüzüğü (1987), Avrupa Mimari Mirasının Korunması Sözleşmesi (1989), Geleneksel Mimari Miras Tüzüğü (1999) Türkiye tarafından da kabul edilmiş ve imzalanmıştır. Tarihi kentlerde yeni yapılaşmaya ilişkin belirtilen madde, kurallar geçerlidir.

Kanun

Türkiye’de koruma alanına ilişkin temel kanun Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu’dur. Kanunun amacı; korunması gerekli taşınır ve taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile ilgili tanımları belirlemek, yapılacak işlem ve faaliyetleri düzenlemek, bu konuda gerekli ilke ve uygulama kararlarını alacak teşkilatın kuruluş ve görevlerini tespit etmektir ve korunması gerekli taşınır ve taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile ilgili hususları ve bunlarla ilgili gerçek ve tüzel kişilerin görev ve sorumluluklarını kapsar (Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, 1983).

Koruma alanı ile ilgili karar alma yetkisi başlığı altında yer alan 8. Madde ile tescil edilen korunması gerekli kültür ve tabiat varlıklarının korunma alanlarının tespiti ve bu alanlar

içinde inşaat ve tesisat yapılıp yapılamayacağı konusunda karar alma yetkisi Koruma Kurullarına verilmiştir.

İzinsiz müdahale ve kullanma yasağı başlığı altında yer alan 9. Madde “Koruma Yüksek Kurulunun ilke kararları çerçevesinde koruma bölge kurullarınca alınan kararlara aykırı olarak, korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ve koruma alanları ile sit alanlarında inşaî ve fizikî müdahalede bulunulamaz, bunlar yeniden kullanıma açılmaz veya kullanımları değiştirilemez. Esaslı onarım, inşaat, tesisat, sondaj, kısmen veya tamamen yıkma, yakma, kazı veya benzeri işler inşaî ve fizikî müdahale sayılır.” demektedir.

Ruhsatsız yapı yasağı başlığı altında yer alan 16. Madde’de ise “Korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile bunların korunma alanlarında ruhsatsız olarak inşaat yapmak yasaktır. Buralarda ruhsatsız olarak yapılacak inşaatlar ile koruma amaçlı imar planlarında, plana; sitlerde, sit şartlarına aykırı olarak inşa edilen yapılar hakkında imar mevzuatına göre işlem yapılır.” şeklinde bir düzenleme yer almaktadır.

Sit alanlarında geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartları ile koruma amaçlı imar planı başlığı altında yer alan 17. Madde; bir bölgenin koruma bölge kurulunca sit olarak ilan edilmesinin ardından bu alanda yapılmış bütün planların durdurulacağı, koruma amaçlı imar planı yapımı tamamlanıncaya kadar yine koruma bölge kurulunca belirlenecek olan geçiş dönemi esasları kullanım şartlarının geçerli olacağı, ardından koruma amaçlı imar planlarının tamamlandıktan sonra devreye gireceği belirtilmektedir. Kanun maddelerine göre koruma amaçlı imar planları ile kesin yapılanma yasağı getirilebileceği gibi, yapılanma koşullarına ilişkin düzenlemeler de yapılabilir.

Madde 18’de ise yapılanma koşullarına ilişkin konular ele alınmıştır ve yapılanma koşulları, sokak sağlıklaştırma proje ve uygulamalarına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenen yönetmelikler ile düzenlenir der.

5366 sayılı Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun’un amacı “büyükşehir belediyeleri, büyükşehir belediyeleri sınırları içindeki ilçe ve ilk kademe belediyeleri, il, ilçe belediyeleri ve nüfusu 50.000’in üzerindeki belediyelerce ve bu belediyelerin yetki alanı dışında il özel

idarelerince, yıpranan ve özelliğini kaybetmeye yüz tutmuş; kültür ve tabiat varlıklarını koruma kurullarınca sit alanı olarak tescil ve ilan edilen bölgeler ile bu bölgelere ait koruma alanlarının, bölgenin gelişimine uygun olarak yeniden inşa ve restore edilerek, bu bölgelerde konut, ticaret, kültür, turizm ve sosyal donatı alanları oluşturulması, tabii afet risklerine karşı tedbirler alınması, tarihi ve kültürel taşınmaz varlıkların yenilenerek korunması ve yaşatılarak kullanılmasıdır” şeklinde belirlenmiştir. Bu anlamda yetkili kurum ve kuruluşlar 3. Madde’de “Yenileme alanları olarak belirlenen bölgelerde il özel idaresi ve belediye tarafından hazırlanan veya hazırlatılan yenileme projeleri ve uygulamaları ilgili il özel idareleri ve belediyeler eliyle yapılır veya kamu kurum ve kuruluşları veya gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine yaptırılarak uygulanır. Bu alanlarda Toplu Konut İdaresi ile ortak uygulama yapılabileceği gibi, Toplu Konut İdaresine de uygulama yaptırılabilir” şeklinde belirlenmiştir (Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun, 2005).

Yönetmelik ve Diğerleri (Yönerge, Tebliğ, Genelge, Talimatlar, İlke Kararları ...)

26006 sayılı Alan Yönetimi ile Anıt Eser Kurulunun Kuruluş ve Görevleri ile Yönetim Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in 13. Maddesinde “Yönetim alanı kapsamındaki taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile sit alanlarında yönetim planı ile yapılması öngörülen çalışmalara ilişkin her türlü inşa ve fiziki müdahale ve fonksiyon değişiklikleri ile bunlara ait plan ve proje için Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun kararının alınması zorunludur (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2005a).” şeklinde belirlenmiştir ve yetki koruma bölge kurullarına verilmiştir.

2005 yılında yayınlanan Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının Yapı Esasları ve Denetimine Dair Yönetmelik de (Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik, 2012) ise yıkılmış olan tarihi yapıların yerine yapılacak olan yeni yapılara ilişkin 12. Madde’de “Tescilli taşınmaz kültür varlıklarının herhangi bir şekilde yok olmaları halinde, bulunabilen yapının kalıntıları, daha önce hazırlanmış rölöve çıkarmak, restitüsyon araştırması, restorasyon projesi, her türlü arşiv belgesi, diğer yazılı, görsel ve sözlü bilgiler gibi kaynaklardan yararlanarak kendi parsellerinde, daha önce bulunduğu oturma alanında, belgelerin elverdiği oranda kitle, yükseklik ve özgün mimari özelliklerinde yeniden yapılır. Yeni yapım sürecinde,

yukarıda sıralanan belgelere dayalı bir restitüsyon araştırması ve restorasyon etüdü ile koruma bölge kurulundan izin alınması gerekmektedir” denmektedir.

26.07.2005 tarih ve 25887 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren; Koruma Amaçlı İmar Planları ve Çevre Düzenleme Projelerinin Hazırlanması, Gösterimi, Uygulaması, Denetimi, Müelliflerine İlişkin Usul ve Esaslara Ait Yönetmelik ile koruma amaçlı imar planlarının ve çevre düzenleme projelerinin hazırlanması, yapım esasları, gösterimi, onaylanması, uygulaması, denetimi ve bu plan ve projeleri hazırlayacak müelliflerin nitelikleri ile görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esasları belirlenmiştir ve çeşitli plan türleri tanımlanmaktadır. İlgili tanım ve maddeler aşağıda verilmiştir (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2005b).

Koruma amaçlı imar planı; Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu uyarınca belirlenen sit alanlarında, alanın etkileşim geçiş sahasını da göz önünde bulundurarak, kültür ve tabiat varlıklarının sürdürülebilirlik ilkesi doğrultusunda korunması amacıyla arkeolojik, tarihi, doğal, mimari, demografik, kültürel, sosyo-ekonomik, mülkiyet ve yapılaşma verilerini içeren alan araştırmasına dayalı olarak; hâlihazır haritalar üzerine, koruma alanı içinde yaşayan hane halkları ve faaliyet gösteren iş yerlerinin sosyal ve ekonomik yapılarını iyileştiren, istihdam ve katma değer yaratan stratejileri, koruma esasları ve kullanma şartları ile yapılaşma sınırlamalarını, sağlıklaştırma, yenileme alan ve projelerini, uygulama etap ve programlarını, açık alan sistemini, yaya dolaşımı ve taşıt ulaşımını, altyapı tesislerinin tasarım esasları, yoğunluklar ve parsel tasarımlarını, yerel sahiplilik, uygulamanın finansmanı ilkeleri uyarınca katılımcı alan yönetimi modellerini de içerecek şekilde hazırlanan, hedefler, araçlar, stratejiler ile planlama kararları tutumları, plan notları ve açıklama raporu ile bir bütün olan nazım ve uygulama imar planlarının gerektirdiği ölçekteki planları kasteder.

Revizyon koruma amaçlı imar planı; mevcut koruma amaçlı imar planının uygulanmasının mümkün olmadığı veya yeni ihtiyaç ve sorunların teknik ve bilimsel gerekçelere dayalı araştırmalar sonucu hazırlanan raporlarla ortaya konulduğu durumlar ile üst ölçekli plan kararlarına uygunluğunun sağlanması amacıyla koruma amaçlı imar planı yapım ilkelerine bağlı olarak, planın tamamının veya plan ana kararlarını etkileyecek büyük bir kısmının yenilenmesi sonucu elde edilen planları kasteder.

İlave koruma amaçlı imar planı; yapılacak etütler sonrasında koruma amaçlı imar planının kapsadığı sit alanı sınırının genişlemesi, sit alanına yakın yeni sit alanları belirlenmesi veya başka zorunlu durumlarda, mevcut plana bitişik ve mevcut planın genel arazi kullanım kararları ile süreklilik, bütünlük ve uyum sağlayacak biçimde koruma amaçlı imar planı yapım ilkelerine ve bu Yönetmelik uyarınca plan hazırlama esaslarına bağlı olarak hazırlanan planları kasteder.

Koruma amaçlı imar planı değişikliği; koruma amaçlı imar planı ana kararlarını, sürekliliğini, bütünlüğünü, teknik altyapı ve sosyal donatı dengesini bozmayacak nitelikte, bilimsel, nesnel ve teknik gerekçelere dayanan, sınırlı büyüklükteki bir alan için arazi kullanım kararını veya plan notunu değiştiren, kamu yararının, arkeolojik, tarihi, kültürel ve doğal değerlerin korunmasının zorunlu kılınması halinde yapılan plan düzenlemelerini kasteder.

Çevre düzenleme projesi; ören yerlerinin arkeolojik potansiyelini koruyacak şekilde, denetimli olarak ziyarete açmak, tanıtımını sağlamak, mevcut kullanım ve dolaşımdan kaynaklanan sorunlarını çözmek, alanın ihtiyaçlarını çağdaş, teknolojik gelişmelerin gerektirdiği donatılarla gidermek amacıyla her ören yerinin kendi özellikleri göz önüne alınarak hazırlanacak 1/500, 1/200 ve 1/100 ölçekli düzenleme projelerini kasteder.

Plan hazırlama esasları madde 6'da aşağıdaki şekilde tanımlanmaktadır.

Bir alanın koruma bölge kurulunca sit alanı olarak ilanı, bu alanda her ölçekteki plan uygulamasını durdurur. Sit alanı ve etkileşim geçiş sahası göz önünde bulundurularak varsa 1/25000 ölçekli plan kararları ve notları alanın sit statüsü dikkate alınarak, yeniden gözden geçirilir ve ilgili idarelerce onaylanır.

Koruma amaçlı imar planı yapılıncaya kadar, koruma bölge kurulu tarafından üç ay içinde geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartları belirlenir. İdareler söz konusu alanda üç yıl içinde koruma amaçlı imar plânını hazırlatıp, incelenmek ve sonuçlandırılmak üzere koruma bölge kuruluna vermek zorundadır. Bu üç yıllık sürenin sonunda, koruma amaçlı imar planlarını yapma ve yaptırmaya yetkili idarelerce bütçelerinde plan yapımı için yeterli ödenek bulunmadığının, ilgili kurumlardan ödenek temin edilemediğinin ve koruma amaçlı imar planı hazırlama yeterliliğine sahip teknik elemanlarının olmadığına birlikte

belgelenmesi durumunda veya alanda kazı çalışmalarının devam etmesi, afet hali gibi zorunlu teknik gerekçelerle plan yapılamaması halinde, koruma bölge kurulunca bu süre gerekçeli olarak uzatılabilir. Uzatılan süre içerisinde geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartları uygulanır.

İdareler planları, Bakanlıkça hazırlanan koruma amaçlı imar planları teknik şartnamesinde belirtilen esaslara uygun olarak hazırlar. İdarelerce planlama alanının özelliğine göre bu şartnameye ek olarak özel teknik şartname düzenlenebilir.

İdareler koruma amaçlı imar planı hazırlanmasına başlamadan önce plan sınırları ile etkileşim geçiş sahası belirlenmesine ilişkin önerilerini ilgili koruma bölge kuruluna sunarak uygun görüşünü almakla yükümlüdür. Bu aşamada koruma bölge kurullarınca da ihtiyaç duyulması halinde etkileşim geçiş sahası belirlenir. İdare koruma amaçlı imar planı ile varsa etkileşim geçiş sahasını birlikte planlar.

Koruma amaçlı imar planları, yeni bir koruma amaçlı imar planı veya koruma amaçlı imar planı revizyonu hazırlanıp onaylanmadan veya herhangi bir yargı kararı bulunmadan ilgili idarece iptal edilemez. Sit alanlarına ilişkin tüm ölçeklerde yapılmış; koruma bölge kurullarının uygun görüşü alınarak yürürlüğe giren planların yargı kararları ile uygulamasının durdurulması veya iptal edilmesi halinde ilgili koruma bölge kurulunca geçiş dönemi yapılanma şartları yeniden belirlenir. Planın iptali halinde plan yapım süreci başlatılır. Planlarda kısmi iptal olması halinde iptal edilen kısma ilişkin geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartları koruma bölge kurulunca belirlenir ve plan bütünü göz önünde bulundurularak ilgili idarece plan yapım süreci başlatılır.

Koruma amaçlı imar planları, kadastral durum işlenmiş güncel onaylı hâlihazır haritalar üzerine çizilir. Koruma amaçlı imar planları, bu planlara esas jeolojik-jeoteknik veya mikrobölgeleme etüt raporlarına uygun olarak hazırlanır. Ancak Kanunla kesin yapı yasağı getirilen alanlarda yapılan koruma amaçlı imar planlarında jeolojik-jeoteknik rapor hazırlanma şartı aranmaz.

Koruma amaçlı imar planlarının varsa etkileşim geçiş sahaları ile sit alanının bütününe kapsayacak şekilde içinde bulunduğu yerleşme ile ilişkileri kurularak hazırlanması zorunludur. Ancak koruma amaçlı nazım imar planında, planın uygulanmasına yönelik

etaplar ve uygulama programı tanımlanmış ise, nazım planın koruma bölge kurulunda uygun görülmüş ve idarece onaylanmış olması kaydı ile koruma amaçlı uygulama imar planları etaplar halinde yapılabilir. Kanunla kesin yapılaşma yasağı getirilen alanlarda 22/5/2010 tarihli ve 27588 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sit Alanlarında Kalan Taşınmazların Hazine Taşınmazları ile Değiştirilmesi Hakkında Yönetmelik gereğince yapılması istenen koruma amaçlı imar planları parsel ölçeğinde yapılabilir.

Yapılacak koruma amaçlı imar planlarında, Kanun gereğince kesin yapılaşma yasağı uygulanması gereken alanlar belirlenir.

Koruma amaçlı imar planlarında tescilli kültür varlıkları ile sit alanları içindeki faaliyetlerin ve yapı stokunun deprem, sel baskını, heyelan, yangın, kaya düşmesi ve benzeri afetlere karşı daha dayanıklı ve güvenli hale getirileceğine ilişkin hedefler, stratejiler ve uygulama esasları getirilir ve bunlar plan açıklama raporu ve plan notlarına işlenir.

Koruma amaçlı imar planlarının hazırlanması aşamasında; tarihi çevre, kültürel ve doğal miras, sosyal, kültürel ve ekonomik yapı, teknik altyapı, sosyal donatı, yapı ve sokak dokusu, mülkiyet yapısı, ulaşım, dolaşım sistemi, örgütlenme biçimi ve benzerlerine ilişkin gerekli etütler kent bütünü ile ilişkilendirilerek yapılır. Tespit edilen sorunların çözümü ve tarihi, kültürel, doğal çevrenin yaşanabilir ve sürdürülebilir biçimde korunabilmesi için alana özgü stratejiler belirlenir.

Yapılacak koruma amaçlı imar planları, plan açıklama raporu, araştırma ve analiz çalışmaları, plan müellifi ve planlama ekibi tarafından imzalanır.

Koruma amaçlı imar planlarına ilişkin belirtilen ve yeni yapılaşma sürecini de etkileyecek bu düzenlemelerin dışında, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu tarafından düzenlenen 19/01/2010 tarih ve 760 sayılı ilke kararında “Koruma amaçlı imar planlarının yapılamamış olduğu ve geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartlarının ortadan kalktığı alanlarda uygulamada çıkan sorunların göz önüne alınarak Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun 4/10/2006 tarih ve 720 sayılı ilke kararının değerlendirilmesi sonucunda; Kentsel Sitler, Koruma ve Kullanma Koşulları” başlıklı 4/10/2006 tarih ve 720 sayılı İlke Kararının 3.3. maddesinden sonra gelmek üzere; 3.4-

Koruma amaçlı imar planının yasal süresi içinde yapılamadığı ve geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartlarının ortadan kalktığı kentsel sit alanlarında; Koruma amaçlı imar planı yapılıp ilgili koruma bölge kurulunca uygun bulunana kadar, korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı parseli ve diğer parsellerde; her ne surette olursa olsun yeni yapı veya imar uygulaması yapılamayacağına, ancak kamu yatırımları kapsamında yapılmasında zorunluluk olan yeni yapı uygulamalarında; cephe elemanlarında, doluluk-boşluk oranlarında, çıkma ve balkonlarda, pencere ve kapı boyutlarında, yanındaki ve yakınındaki tescilli yapıların özelliklerine uyulması, renk seçiminde uyum sağlanması, çatı örtüsünde yöresel örtü sisteminin kullanılması, çekme katsız inşaat yapılması ilkelerine uygun projesi ile ilgili koruma bölge kurullarından izin alınmasına (T.C. Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu, 2010)” karar verilmiştir.

Koruma Amaçlı İmar Planı ve Plan Notları

Koruma Amaçlı İmar Planları ve Plan Notları, 26.07.2005 tarih ve 25887 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Koruma Amaçlı İmar Planları ve Çevre Düzenleme Projelerinin Hazırlanması, Gösterimi, Uygulaması, Denetimi ve Müelliflerine İlişkin Usul ve Esaslara Ait Yönetmelik ve Koruma amaçlı imar planlarının hazırlanmasında; anılan Yönetmeliğin 6. Maddesi uyarınca, 21.10.2009 tarih ve 201458 sayılı Bakanlık Makamı Oluru ile uygun bulunan ve söz konusu Yönetmelik doğrultusunda hazırlanarak alt mevzuat olarak yürürlüğe giren “Koruma Amaçlı İmar Planları Teknik Şartnamesi’ne göre hazırlanmaktadır. Şartnamenin giriş bölümünde kültürel mirasın çeşitliliğine, çok boyutluluğuna zenginliğine ve bölgelere göre değişkenliğine dikkat çekilerek bütün sit alanları için tek bir şablona bağlı kalınmayacağı bu nedenle bu belge ile konunun ana hatlarının çizilmesinin amaçlandığı belirtilmiştir (Koruma Amaçlı İmar Planı Teknik Şartnamesi, 2018).

Şartnamede planların Anayasa, Uluslararası anlaşmalar, 3386 ve 5226 Sayılı Kanunlar ile Değişik 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu 3194 Sayılı İmar Kanunu 3621 Sayılı Kıyı Kanunu vb. mevzuata uygun hazırlanacağı belirtilmiştir ve amaç hedef ve ilkeler için aşağıda yer alan maddeler belirtilmiştir (Koruma Amaçlı İmar Planı Teknik Şartnamesi, 2018).

Bu maddelerin dışında ayrıca planlama teknikleri çevresel kaliteyi sağlama işlevsel yeterlilik ulaşım, sosyal-kültürel-mekânsal bütünleşme, sağlık ve konfor koşullarını iyileştirme, maliyet ve ekonomik destek, sosyolojik ve etnolojik kültür mirasının belgelenmesi esneklik ve uygulanabilirliğe yönelik yapılması gerekenler belirtilmiştir.

- Ülkedeki üst düzey plan kararları ve politikaları ile birlikte değerlendirilir ve bu planların koruma ilkelerine aykırı olan yönlerinin revize edilerek korumanın ülkedeki diğer planlama süreçleriyle bütünleşmesini sağlar.
- Çevre ve yörenin doğal, kültürel, ekonomik ve estetik değerlerini koruyan, bu değerlere katkı sağlayan ve geliştiren, çevresel kaliteyi yükselten, sürdürülebilirlik ilkesine dayalı bir planlama anlayışını içerir.
- Koruma olgusunun, ülkenin gelişmesinde rol oynayan bir işlemler dizisi olduğunu benimser.
- Koruma sürecinin sadece fiziksel boyutunu değil, ekonomik, yasal, sosyal, kültürel, yönetsel ve teknik boyutlarını da içerir.
- Korunması gerekli unsurların, kültürel ve doğal varlıkların sağlıklılaştırılarak olanaklar çerçevesinde çağdaş yaşam koşullarına uygun kullanımını ve ekonomik ve sosyal kaynak olarak değerlendirilmesini sağlayarak yöre halkının sosyal, kültürel ve ekonomik gelişmesine katkıda bulunur.
- Gerek sit alanı içinde, gerekse sit alanları ile diğer bölgeler arasında dengeli ve koruma ilkeleriyle uyumlu bir bütünleşme sağlarken sit alanlarının belde yaşamına en geniş ölçüde katılmasını sağlar.
- Sit alanlarının ve çevresinin koruma ve gelişmesine olanak veren sektörlerin ve toplumsal dinamiklerin gelişmesine olanak sağlarken, korumayı engelleyen faktörleri ortadan kaldırmayı hedefler.

Şartnamede koruma amaçlı imar planlarının hazırlanması sürecinde yapılması gereken işlemler tanımlanmıştır. Aşağıda yer alan Çizelge 2.8.'de şartnamede belirtilen KAİP hazırlama aşamaları özetlenmiştir.

Çizelge 2.8. Koruma Amaçlı İmar Planı Hazırlama Süreci

KORUMA AMAÇLI İMAR PLANI HAZIRLAMA SÜRECİ		Araştırma/Veri Toplama/Saptama		Genel Araştırmalar	Yönetimsel Yapı
					Genel Çevre Özellikleri Coğrafi Ve fiziki Yapı
					Ekonomik Yapı
					Demografik Yapı
					Tarihi Araştırma
					Gelişme Eğilimleri/Sorunlar/Olanaklar
					Geçmişte Uygulanan Ve Bugün Yürürlükte Olan Planların Etkisi
				Planlama Alanına İlişkin Araştırmalar	Yönetimsel Veriler
					Tarihsel Araştırmalar
					Fiziki Ve Doğal Veriler
					Korumaya İlişkin Veriler
					Geçmişteki Ve Mevut Planlara İlişkin Araştırmalar
					Nüfus-Demografik Yapı
					Ekonomik Yapı
					Sosyal Yapı
					Fiziki Mekan Araştırması
					Mülkiyet Durumu-Kentsel Arazi Değerleri
				Gelişme Eğilimleri-Finansman Analizi Üst Plan Kararları Ve Yasal Çerçeve	
				Tabii Olanak Varlıkların Araştırma İlişkin Belirleme Araştırmaları	Bütün Parseller Ve Yapılara İlişkin Araştırmalar
					Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarına İlişkin Araştırmalar
Korunması Gerekli Taşınmaz Doğa Varlıklarına İlişkin Araştırmalar					
Sorun Formülasyonu					
Diğer Araştırmalar	Olanakların Belirlenmesi				
	Yöntem				
Araştırma Sonuçlarının Değerlendirilmesi ve Hedeflerin Belirlenmesi		Sentez ve Değerlendirme	Genel Çevre Özellikleri		
			Koruma - Planlama Sürecine İlişkin Değerlendirmeler		
			Yerleşmedeki Yapılara İlişkin Değerlendirmeler		
			Demografik ve Sosyal Yapıya İlişkin Değerlendirmeler		
			Ekonomik Yapıya İlişkin Değerlendirmeler		
		Amaçlar ve Hedefler	Sosyo-kültürel/demografik hedefler		
			Ekonomik hedefler		
			Fiziki mekana yönelik hedefler		
			Yönetimsel hedefler		
			Diğer hedefler		
Koruma Amaçlı İmar Planı Kararları ve Koruma Amaçlı İmar Planının Uygulanmasına Yönelik Model Üretimi, Yönetimsel Plan		Genel Çevre Özellikleri			
		Koruma Sürecinin Geliştirilmesine Yönelik Kararlar			
		Doku, Ada, Açık Alan ve Sokaklara İlişkin Kararlar			
		Yapı ve Parsellere İlişkin Kararlar			
		1/1000 Ölçekli Koruma Amaçlı İmar Planı Üretilmesi			
		Yönetimsel Plan			

Yapılacak işlemler sırasında; belirli bir süre sonunda (uzun erimli) planlama alanının ulaşacağı temel nitelikleri içeren, gerçekçi, ulaşılabilir, planlama sürecinin daha sonraki aşamaları için yol gösterici ve vizyona uygun amaçlar ile belirlenen amaçlara erişmek için, tanımlanmış bir zaman dilimi içinde (kısa/orta/uzun dönemli) nitelik ve nicelik olarak ifade edilen, sosyo-kültürel/demografik hedefler, Ekonomik hedefler, Fiziki mekâna yönelik hedefler, Yönetimsel hedefler ve diğer hedeflerin saptanmasının ardından saptanan amaç ve

hedeflere erişim için gerekli çözüm/strateji/yöntemlerin belirlenme aşamasında, yapı ve parsellere ilişkin kararlar belirlenirken; Korunacak Yapılar (Anıtsal Yapılar, Sivil Mimarlık Örnekleri, Çevreye Uyumlu Yapılar), Korunması Gerekli Kültür/Tabiat Varlığı ile Parseline İlişkin Kararlar, Koruma, Müdahale Biçimleri ve Öncelikleri (cephe, plan, malzeme, vb.), Kullanım/İşlevsel Kararlar, Parsellerde Yer Alacak Yeni Yapı ve Düzenlemelere İlişkin Kararlar (Yapı Konumlandırılması, Yapı Koşulları, İfraz, Tevhid, Şuyulandırma, Arsa Düzenleme Esasları vb.) Mevcut Kültür Varlığı Niteliğinde Olmayan Yapılara İlişkin Kararlar, Koruma Önerileri, Müdahale Biçimleri, Kullanım/İşlevsel Kararlar, Yeni Yapılaşmaya İlişkin Kararlar, Yapının Konumlandırılmasına, Yapılanma Koşullarına İlişkin Kararlar, Kullanım/İşlevsel Kararlar, Yapı Çevresinin Düzenlenmesine İlişkin Kararlar, Ekler /Servis yapılarına ilişkin kararlar (Korunacak, düzenlenecek, yeni yapılacak kütle ekleri ve niteliği) ve Avlulara İlişkin Kararların (Boyut, eleman ve kullanıma ilişkin kararlar) belirlenmesi istenmektedir. Bu maddelerin dışında koruma amaçlı imar planlarında belirlenmesi gereken tarihi çevrede yeni yapılaşma koşullarına ilişkin başka bir bilgiye rastlanmamıştır. Tarihi çevrelerde yeni yapılaşma koşulları yukarıda bahsedilen koşullar doğrultusunda belirlenmektedir.

Bu düzenlemelerin dışında Umar ve Çilingiroğlu tarafından gerçekleştirilen çalışmada Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu tarafından alınmış olan ilke kararlarının, bundan sonra da, mevcut yasadaki herhangi bir yeni düzenlemeyle ya da şimdiki yetkili kurulun (Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu) aldığı yeni ilke kararlarına ters düşmedikçe geçerliliğinin saklı olduğuna vurgu yapmakta ve bu anlamda örnek teşkil edecek olan 07.04.1986 tarih ve 09.04.1983 tarihlerinde düzenlenen 352 sayılı toplantıda İzmir Buca İlçesi kentsel sit alanına ilişkin A-4323 sayılı kararı örnek göstermektedir. Bu kararda yapılaşma kurallarına ilişkin bölüm en uzun bölümdür ve parsel büyüklüğü, bina derinlikleri, bina yükseklikleri, eğimli arazide binalara kot verilmesi, yapılarda çıkıntı ve çıkmalar, pencere çerçeveleriyle kepenklerinin hangi renkte boyanacağı, cephe kaplamalarının hangi malzemeden yapılacağı gibi konularda ayrıntılı kurallara yer verilmiştir (Umar & Çilingiroğlu, 1990).

Bu kuralların dışında koruma amaçlı imar planı plan notlarında yeni yapılaşma koşullarına ilişkin ne gibi düzenlemelerle karşılaşılacağını tespit etmek amaçlı, şu ana kadar elde edilen çeşitli, EK-2'de değerlendirilen KAİP'leri ve Plan Notları değerlendirilmiştir. KAİP'lerinin düzenlenmesine ilişkin yayınlanan Yönetmelik'in 2005 yılında

yayınlanmasından kaynaklı, değerlendirmeye 2005 yılı ve sonrasında hazırlanan KAİP'ları ve Plan Notları esas alınmıştır. Değerlendirme sırasında, tez çalışmasının alan çalışmasında seçilecek bölgelerin 1. derecede korunmaya değer görülen, tarihi kimliğin devam ettirildiği, tarihi yapıların yoğunlaştığı bölgeler olmasından kaynaklı, ilgili KAİP'nda ve plan notlarında Koruma Amaçlı İmar Planları Teknik Şartnamesi gereği yapılan bölge çalışmalarında belirlenen 1. derecede korunmaya değer görülen, tarihi kimliğin devam ettirildiği, tarihi yapıların yoğunlaştığı bölgeler üzerine belirtilen, yeni yapılaşma ilkeleri değerlendirilmiştir. Eğer KAİP'ında bölgeleme çalışması gerçekleştirilmedi ya da ilkeler tüm kentsel sit alanı için ortak belirlendi ise genel belirtilen yeni yapılaşma ilkeleri esas alınmıştır. Aşağıda KAİP'ları Plan Notları üzerinden yapılan genel değerlendirmeler yer almaktadır.

- Genel olarak belirlenen amaçlar; günümüze kadar ulaşan geleneksel dokunun olanaklar doğrultusunda korunması, yaşam koşullarının iyileştirilerek geleceğe aktarılması, daha sağlıklı kentsel bir çevreye dönüştürülmesi, bu dokuya uygun, uyumlu yapısal ve mekânsal gelişmeyi sağlayacak kararların üretilmesi, geçmişte yaşanan kontrolsüz değişim ve dönüşümlerin önüne geçilmesi, kaçak yapılaşmanın önüne geçilmesi olarak belirlenmiş ve kentin belirlenen gelecek vizyonuna uygun fiziki mekana yönelik yönetsel, ekonomik, sosyo-kültürel hedeflerin belirlendiği planların elde edilmesinin amaçlandığı belirtilmiştir.
- Koruma amaçlı imar planları plan notları, yönetsel plan, kentsel tasarım rehberi gibi diğer karar ve rehberler ile desteklenmiştir.
- Koruma amaçlı imar plan notlarında veya destekleyici diğer rehberlerde kente ait tarihsel, kültürel, ekonomik değerlendirmeler ve fiziksel mekâna ait nitel ve nicel verilere¹ yer verilmiştir.
- Koruma amaçlı imar planlarında yeni yapılaşma bölgesi olarak belirlenen ya da yeni yapılaşmaya izin verilen ada parseller belirlenmiş, plan notları ile yeni yapı tasarımlarının nasıl olacağına ilişkin kurallar belirlenmiştir. Çoğunlukla yeni yapılaşma koşullarında belirtilen şartlar kentsel tasarım rehberlerinde verilen biçimsel verilere bağlanmıştır.
- Koruma amaçlı imar plan notlarında bir parselde birden fazla yapı yapma koşulları, yoldan cepheli parsellere ilişkin veriler, parsel büyüklükleri ve ifraz koşulları gibi koşulların dışında boş bir parselde yeni yapılacak yapılara ilişkin çok detaylı tanımlamalar

¹ Nitel ve nicel verilerden kastedilen, mekanların ne zaman, nasıl, hangi koşullardan etkilenecek oluşturulduğuna dair verilen bilgi ile birlikte, yapı ada ve parsellerinin ölçü ve yapılar arası ilişkiden başlayarak, yapıların pencere, kapı boyutları, çatı form ve yükseklik verileri, renk, doku, malzeme çalışmaları gibi bir çok ögenin incelenmesidir.

yapılmış, şartlar koşulmuştur. Yapıların modern teknik ve malzemeler ile tasarlanabileceği belirtile de özellikle cephe tasarımlarında ve kurulan boyutsal ilişkilerde kullanılacak ölçü, malzeme, renk, doku, güneş kesiciler, yapı yüksekliği, iç yükseklikler, cephe kaplaması, doluluk boşluk oranları, pencere, madalyon, avlu giriş kapısı gibi açıklık özellikleri, geleneksel konut tipolojisinde yer alan cumba, çıkma gibi elemanların her türlü özellikleri detaylı olarak tanımlanmış belirlenen özelliklere uygun yapılaşma istenilmiştir. Kentsel tasarım rehberlerinde verilen şematik veya doğrudan çizimler ile istenen sonuca ilişkin veriler önceden tasarımcıya verilmiştir. Bu tespit Umar ve Çilingiroğlu (Umar & Çilingiroğlu, 1990) tarafından yapılan çalışmayı desteklemekte ve GEEAYK tarafından alınan kararların etkisi hissedilmektedir.

- Kentsel tasarım rehberlerinde kente bağlama dair niceliksel değerlendirmeler ile birlikte niteliksel değerlerine de yer verilsede; yeni yapılaşma koşulları belirlenirken tamamı ile niceliksel özellikler dikkate alınmıştır. Ünlü (Ünlü, 2006) tarafından Mersin İmar Planlarının incelendiği çalışmada; “Değişimin göz ardı edildiği ve geleceğin bitmiş bir nihai durum olarak sunulduğu imar planları gelişmeyi tüm ayrıntısıyla denetlemeyi amaçlamaktadır. Böylece, kentsel mekanda değişimin yönetilmesi temelde niceliksel ölçütlere dayalı bir şekilde gerçekleşmektedir. Yapı alanının yapı yüksekliğinin çekme mesafelerinin denetlendiği bu çerçevenin sınırlarını ise tek tek parseller oluşturmaktadır” şeklindeki değerlendirmesi, Türkiye’de koruma amaçlı imar planlarında yer alan yeni yapılaşma koşulları için de geçerlidir. Hatta bu kontrol mekanizması biçimsel açıdan sadece yapı yüksekliği, çekme mesafeleri gibi genel biçimsel özellikleri değil diğer bütün biçimsel özellikleri de kapsamaktadır.

Çizelge 2.9. aracılığı ile Ek-2 de, İzmir Kemeraltı, Bilecik Osmaneli, İzmir Bergama, Karabük Safranbolu, Şanlıurfa Merkez, Ankara Beypazarı, Adana Seyhan, Bolu Göynük, Eskişehir Sivrihisar, Adıyaman Merkez ve Konya Sille olmak üzere 11 farklı bölgede¹ daha detaylı bir inceleme gerçekleştirilmiştir. Bu inceleme ile bilgilerine ulaşılan kentsel sit alanlarında genel olarak KAİP Plan Notları Yeni Yapılaşma ilkelerinde ne gibi kuralların belirlendiği tespit edilmesi ve genel bir yargı oluşturulması amaçlanmaktadır. Bu inceleme yapılırken, koruma amaçlı imar planlarında yer alan amaç ve hedef bölümleri ele alınmış olup ardından yeni yapılara ait, KAİP Plan Notlarında verilen niceliksel

¹ Türkiye genelinde Koruma Kurulu Bölge Müdürlüklerine ve ilgili belediyelere resmi yazı ile başvurulmuştur. Resmi yazıya geri dönüş yapanlar arasından, KAİP 2005 yılı sonrasında hazırlanan bölgeler incelenmiştir.

düzenlemeler değerlendirilmiştir. Niceliksel değerlendirmeler tarihi yapılara ilişkin her türlü tasarım verisi ile ilişki¹, taşıyıcı sistem, vaziyet planı, cephe tasarımı, mekânsal düzenlemeler olmak üzere 5 başlığa ayrılmıştır. Bu başlıklar altında ise bir yapının bütün tasarım elemanları ayrıştırılarak toplam 39 adet tasarım elemanı² belirlenmiştir. 39 adet tasarım elemanı toplam 81 adet ölçüt³ üzerinden değerlendirilmiştir.

Çizelge 2.9. Koruma Amaçlı İmar Planı ve Plan Notlarında Tasarım Elemanlarına İlişkin Değerlendirme

KORUMA AMAÇLI İMAR PLAN VE PLAN NOTLARINDA TASARIM ELEMANLARINA İLİŞKİN DEĞERLENDİRME						
Amaç:						
Hedef:						
Tasarımı Etkileyecek Genel Üst Kural			Plan ve Plan Notları tarafından Belirlenen Değer			
			Belirtilmiş		Belirtilmemiş	
Tarihi yapılara ilişkin her türlü tasarım verisi ile ilişki		Uyumluluk, uygunluk				
	Tasarım elemanı	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş	Herhangi bir kural belirtilmemiş	
Taşıyıcı Sistem		Tür				
VAZİYET PLANI	Yapılara kot verilmesi	Ölçü				
	Parsel içerisinde çekme mesafesi-bahçe mesafesi ve diğer yapılar ile mesafe	Ölçü				
	Yapılaşma oranı	Ölçü				
	Taban alanı	Ölçü				
	Reklam Panosu	Konum				
	Güneş kırıcılar/kesciciler	Konum				
	Parselle eklenecek ek yapı/müştemilat	Konum, çekme mesafeleri				
		Taban Alanı				
	Hafriyat ve Dolgu Koşulları	Şartlar				
	Tevhit ve İfraz	Şartlar				
Bahçe	Bahçe düzenlemesi					
	Zemin kaplaması					

¹ Bazı KAİP Plan Notları yeni yapılaşma ilkelerinde, detaylı tanımlamalara geçilmeden önce, tarihi çevre ile uyumlu olması, tarihi çevre silüetini bozmama gibi bazı genel kurallar konulmuştur. Tarihi yapılara ilişkin her türlü tasarım verisi ile ilişkiden kastedilen durum bu şekilde tanımlanmıştır.

² Tasarım elemanları belirlenen beş başlık altında tanımlanan elemanlardır. Bu başlıklar KAİP'nından alınan veriler doğrultusunda hazırlanmıştır. Örneğin; vaziyet planı yapılara kot verilmesi; parsel içerisinde çekme mesafesi, bahçe mesafesi ve diğer yapılar ile ilişki; yapılaşma oranı; taban alanı; reklam panosu; güneş kırıcılar/kesciciler; parsel eklenecek ek yapı ve müştemilatlar; hafriyat ve dolgu koşulları; tevhit ve ifraz koşulları ve bahçe olmak üzere 12 tasarım elemanına ayrılmıştır.

³ Belirlenen tasarım elemanları kendi içlerinde tasarımı etkileyen ölçütlere ayrılmıştır. Örneğin vaziyet planı tasarımında, parsel eklenecek ek yapı/müştemilat tasarım elemanı, konum, çekme mesafeleri ve taban alanı olmak üzere 2 farklı ölçüt üzerinden değerlendirilmiştir.

Çizelge 2.9. (devam)Koruma Amaçlı İmar Planı ve Plan Notlarında Tasarım Elemanlarına İlişkin Değerlendirme

KORUMA AMAÇLI İMAR PLAN VE PLAN NOTLARINDA TASARIM ELEMANLARINA İLİŞKİN DEĞERLENDİRME					
Amaç:					
Hedef:					
	Tasarım elemanı	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş	Herhangi bir kural belirtilmemiş
CEPHE TASARIMI	Çatı biçimi	Tipoloji			
		Eğim			
	Çatı üzeri eklemeler	İzin verilme durumu			
	Çatı Örtüsü	Malzeme			
		Renk			
	Çatı Çıkışı	Tipoloji			
	Saçak, çörtener	Malzeme			
		Renk			
		Ölçü			
	Baca	Malzeme			
		Ölçü			
	Yükseklik – saçak kotu	Ölçü			
	Yükseklik-kat yüksekliği	Ölçü			
	Çıkma (Açık çıkma, kapalı çıkma, cumba...)	Tipoloji			
		Konum			
		Ölçü			
		Oran			
		Malzeme			
		Yol kotundan Yükseklik			
	Cephe Kaplaması	Malzeme			
		Renk			
		Doku			
	Pencere, doğrama ve ekleri (kafes, kepenk, korkuluk, panjur, parmaklık, kapak...)	Tipoloji			
		Ölçü			
		Oran			
		Malzeme			
	Doluluk boşluk ilişkisi	Oran			
	Giriş kapısı	Tipoloji			
		Ölçü			
		Oran			
Malzeme					
Avlu kapısı	Tipoloji				
	Ölçü				
	Oran				
	Malzeme				
	Kapı Üstü Malzeme				
Cephe süsleme elemanları (madalyon, kabartma, rölyef, kafes...)	Tipoloji				
	Ölçü				
	Oran				

Çizelge 2.9. (devam) Koruma Amaçlı İmar Planı ve Plan Notlarında Tasarım Elemanlarına İlişkin Değerlendirme

Koruma Amaçlı İmar Plan Ve Plan Notlarında Tasarım Elemanlarına İlişkin Değerlendirme					
Amaç:					
Hedef:					
	Tasarım elemanı	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş	Herhangi bir kural belirtilmemiş
CEPHE TASARIMI	Klima	Ölçü			
		Konum			
	Bahçe	Duvar malzeme			
		Duvar yükseklik			
		Duvar üst bitiş malzemesi			
	Avlu	Duvar malzeme			
		Duvar yükseklik			
		Duvar üst bitiş malzemesi			
	Parsele eklenecek ek yapı/müştemilat	Yükseklik			
		Cephe, çatı elemanlarının düzenlenmesi ve malzeme			
	Reklam Panosu	Ölçü			
		Malzeme, renk			
	Güneş kırıcılar/kesiciler	Ölçü			
		Malzeme, Renk			
MEKANSAL DÜZENLEMELER	Kat Sayısı	Sayı Değeri			
	Mekan organizasyonu	Tipoloji			
		Oran			
	Mekan özellikleri	Ölçü			
		Malzeme			
		Yükseklik			
		Süsleme elemanları			
	Çatı katı tasarımı	İzin verilme durumu			
	Avlu	Tipoloji			
		Ölçü			
Ölçek					
Zemin Malzeme					
Dikey sirkülasyon elemanı	Tipoloji				
	Malzeme				

Bu değerlendirme yapılırken plan notlarında ne gibi veriler olduğu esas alınmıştır. Örneğin cephe tasarımında pencere alt başlığı altında yer alan tipolojik değerlendirme için koruma amaçlı imar plan notlarında doğrudan bir tanımlama yapıp yapılmadığına dikkat edilmiştir. Her bir tasarım elemanına ilişkin ölçüt, koruma amaçlı imar planında doğrudan tanımlanmış, genel bir üst kural ile belirlenmiş ve herhangi bir kural belirtilmemiş şeklinde belirlenen üç başlık altında değerlendirilmiştir. Bir özelliğin doğrudan tanımlanması ile o özelliğe herhangi bir yorum katılmayacak şekilde belirlenmesi; genel bir üst kural

belirlenmiş ile o özelliğe ilişkin genel bir çerçevenin çizilmesi ve yorumlamaya açık bırakılması; herhangi bir kural belirtilmemiş ile koruma amaçlı imar planı plan notlarında tasarım elemanına ilişkin hiç kural belirtilmemesi kastedilmektedir ¹.

Değerlendirmeye tabi tutulan 5 başlık arasında yer alan “tarihi yapılara ilişkin her türlü tasarım verisi ile ilişki” başlığı ise, mevcut yapı tipolojilerinin kullanımını ve sentezi olarak değerlendirilmiştir. Bu başlığının ele alınmasının nedeni, bazı bölgelerde, elde edilen alt başlıklara ilişkin bir değerlendirmeye rastlanmazken, mevcut silueti bozmayacak ve mevcut siluet ile uyumlu yapı tasarımı yapılması ya da kentsel tasarım rehberlerinde verilen özellikler ile uyumlu olması gibi bir üst madde konulmuştur. Bu madde özellikle cephe tasarımını doğrudan etkilemektedir.

Koruma amaçlı imar planları ve plan notlarında alınan kararlara ilişkin daha detaylı bilgiye Ek-2’den ulaşmak mümkündür. Yapılan değerlendirme sonucunda, tez çalışmasını etkileyecek, elde edilen en önemli veri koruma amaçlı imar planı plan notlarında uygunluk, bütünlük üzerinden neredeyse birçok tasarım ölçütlerinin doğrudan belirlenmesi, yeni yapı projelerini değerlendirecek kişileri yönlendirici maddelerin yer alıyor olmasıdır.

Tespit edilen alt başlıklar ve ilgili ölçütler değerlendirildiğinde, belirlenen bütün ölçütler arasından, taşıyıcı sistemi etkileyecek kurallar %1,2’lik, üst başlığı etkileyecek ölçütler %1,2’lik, vaziyet planını etkileyecek ölçütler %14,8’lik, cephe ve çatı tasarımını etkileyecek ölçütler %65,5’lik ve mekânsal düzenlemeler üzerine ölçütler %17,3’lük kısmı oluşturmaktadır. 11 bölgede ortak olarak çıkarılan tasarım elemanları ve ölçütlerden çoğunluğu cephe tasarımlarına yöneliktir.

¹ Örneğin bir KAİP Plan Notları Yeni Yapılaşma İlkesinde Pencere ölçüleri ile ilgili olarak 1,5 metreye 2 metre olacaktır ve dikdörtgen dik olarak kullanılacaktır şeklinde bir belirleme varsa doğrudan tanımlanmış; eğer pencere ölçüsüne ilişkin tarihi yapılar ile uyumlu olacaktır denilmiş ise genel bir üst kural ile belirlenmiş ve hiç bahsedilmemiş ise herhangi bir kural belirtilmemiş sınıfında yer almaktadır.

Çizelge 2.10. Ek-2’de yer alan çizelgeler doğrultusunda değerlendirilen Koruma Amaçlı İmar Planlarının yeni yapılaşma koşullarına ilişkin bir değerlendirme

Ek-2’de yer alan çizelgeler doğrultusunda değerlendirilen Koruma Amaçlı İmar Planlarının yeni yapılaşma koşullarına ilişkin genel değerlendirme (Tabloda yer alan değerler yüzde değerleridir.)				
		Plan ve Plan Notları tarafından Belirlenen Değer		
İL	TARİH	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir tanım veya üst kural ile belirlenerek mimarın tasarım kararına bırakılmış	Herhangi bir kural belirtilmemiş
İzmir-Kemeraltı	2005	46,3	12,5	41,2
Bilecik-Osmaneli	2006	18,8	6,3	74,9
Bergama	2012	60	27,5	12,5
Safranbolu	2012	47,5	17,5	35
Şanlıurfa	2014	60,6	6,3	33,1
Ankara/Beyazıt	2014	0	2,5	97,5
Adana/Seyhan	2016	52,5	15	32,5
Bolu/Göynük	2016	75	7,5	17,5
Eskişehir/Sivrihisar	2016	51,3	5	43,7
Adıyaman/Merkez	2017	21,3	6,3	72,4
Konya/Sille	2017	46,3	1,3	52,4
Toplam:		38,7	9,8	46,6

Çizelge 2.10.’da görüldüğü üzere, inceleme sürecinde toplam 11 bölge değerlendirilmiştir. 81 adet belirlenen ölçütlerin %38,7’si doğrudan tanımlanmış, %9,8’i genel bir tanım veya üst kural ile belirlenerek mimarın tasarım kararına bırakılmış ve %46,6’sı için herhangi bir kural belirtilmediği tespit edilmiştir. Bolu Göynük en çok kısıtlayıcı kuralların olduğu bölge iken, Ankara Beyazıt en az kısıtlayıcılığın olduğu bölgedir.

Çizelge 2.11. Ek-2’de yer alan çizelgeler doğrultusunda değerlendirilen Koruma Amaçlı İmar Planları’nın yeni yapılaşma koşullarına göre her bölgenin kendi içerisinde değerlendirilmesi

Ek-2’de yer alan çizelgeler doğrultusunda değerlendirilen Koruma Amaçlı İmar Planları’nın yeni yapılaşma koşullarına göre her bölgenin kendi içerisinde değerlendirilmesi Tabloda verilen değerler yüzde değerleridir.					
Bölge Adı		Taşıyıcı Sistem	Vaziyet Planı	Cephe Tasarımı	Mekansal Düzenleme
İzmir Kemeraltı	Doğrudan Tanımlanmış	0	6,3	40	0
	Genel Bir Üst Kural	0	5	6,3	1,3
	Tanımlanmamış	1,3	3,8	20	16,3
Bilecik Osmaneli	Doğrudan Tanımlanmış	0	3,8	13,8	1,2
	Genel Bir Üst Kural	0	3,8	2,4	0
	Tanımlanmamış	1,3	7,5	50	16,2
İzmir Bergama	Doğrudan Tanımlanmış	0	10	50	0
	Genel Bir Üst Kural	1,3	3,3	12	11,3
	Tanımlanmamış	0	2	3,8	6,3
Karabük Safranbolu	Doğrudan Tanımlanmış	0	11,3	33,8	2,3
	Genel Bir Üst Kural	0	3,7	13,5	0
	Tanımlanmamış	1,3	0	18,8	15
Şanlıurfa Merkez	Doğrudan Tanımlanmış	1,3	12,5	42,5	3,6
	Genel Bir Üst Kural	0	0	6,3	0
	Tanımlanmamış	0	2,5	17,5	13,8
Ankara Beypazarı	Doğrudan Tanımlanmış	0	0	0	0
	Genel Bir Üst Kural	0	0	2,5	0
	Tanımlanmamış	1,3	15	63,8	17,4
Adana Seyhan	Doğrudan Tanımlanmış	0	11,2	40	1,3
	Genel Bir Üst Kural	0	1,3	11,2	2,4
	Tanımlanmamış	1,3	2,5	15	13,8
Bolu Göynük	Doğrudan Tanımlanmış	0	12,4	61,4	1,3
	Genel Bir Üst Kural	0	2,4	5	0
	Tanımlanmamış	1,3	0	0	16,2

Çizelge 2.11. (devam). Ek-2’de yer alan çizelgeler doğrultusunda değerlendirilen Koruma Amaçlı İmar Planları’nın yeni yapılaşma koşullarına göre her bölgenin kendi içerisinde değerlendirilmesi

Ek-2’de yer alan çizelgeler doğrultusunda değerlendirilen Koruma Amaçlı İmar Planları’nın yeni yapılaşma koşullarına göre her bölgenin kendi içerisinde değerlendirilmesi Tabloda verilen değerler yüzde değerleridir.					
Bölge Adı		Taşıyıcı Sistem	Vaziyet Planı	Cephe Tasarımı	Mekansal Düzenleme
Adıyaman Merkez	Doğrudan Tanımlanmış	0	8,7	12,5	0
	Genel Bir Üst Kural	0	1,3	5	0
	Tanımlanmamış	1,3	5	48,8	17,4
Eskişehir Sivrihisar	Doğrudan Tanımlanmış	0	11,2	37,5	2,5
	Genel Bir Üst Kural	0	1,3	3,7	0
	Tanımlanmamış	1,3	2,5	25	15
Konya Sille	Doğrudan Tanımlanmış	0	7,4	36,2	2,5
	Genel Bir Üst Kural	0	1,3	0	0
	Tanımlanmamış	1,3	6,3	30	15

Ek-2’de yapılan değerlendirmeler sonucunda elde edilen Çizelge 2.11’de incelenen 11 bölge kendi içerisinde, KAİP Plan Notları Yeni Yapılaşma İlkeleri doğrultusunda tasarım elemanları üzerine belirtilen kurallar toplam 80 ölçüt üzerinden değerlendirilmiştir.

İncelenen bölgelerde Bilecik Osmaneli, Ankara Beypazarı, Adıyaman Merkez ve Konya Sille hariç diğer bölgelerde cepheler üzerine doğrudan tanımlanan kurallar, belirlenmeyen kurallardan daha fazladır. Bilecik Osmaneli, Ankara Beypazarı, Adıyaman Merkez’de cephe tasarımlarına ilişkin belirlenmeyen kurallar daha fazla iken, Konya Sille’de belirlenen ve belirlenmeyen kuralları birbirine çok yakındır.

Çizelge 2.12. Ek-2’de yer alan çizelgeler doğrultusunda değerlendirilen Koruma Amaçlı İmar Planlarının yeni yapılaşma koşulları için belirlenen beş başlığın kendi içerisinde değerlendirilmesi

Ek-2’de yer alan çizelgeler doğrultusunda değerlendirilen Koruma Amaçlı İmar Planlarının yeni yapılaşma koşulları için belirlenen beş başlığın kendi içerisinde değerlendirilmesi. (Tabloda yer alan değerler yüzde değerleridir.)					
	Üst Başlık	Ölçüt sayısı	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenerek mimarın tasarım kararına bırakılmış	Herhangi bir kural belirtilmemiş
Toplam:	Genel Üst Kural	1	90,9	0,0	9,1
	Taşıyıcı Sistem	1	9,1	9,1	81,8
	Vaziyet Planı	12	57,1	14,3	28,6
	Cephe Tasarımı	53	50,4	9,8	39,8
	İç Mekan	14	7,8	2	90,2

Çizelge 2.11 ve Çizelge 2.12.'de EK-2’de yapılan değerlendirmeler sonucunda, 11 bölgede yapılan araştırmalarda belirlenen ölçütlerin her bir üst başlık düzeyindeki etkisi saptanmıştır ve aşağıda elde edilen sonuçlar belirtilmiştir.

- Taşıyıcı sistem üzerine genellikle bir görüş bildirilmemekte ya da her türlü taşıyıcı sistemin uygulanabileceğine ilişkin bir madde yer almaktadır. Araştırma yapılan 11 bölgede %81,8 oranında taşıyıcı sistem için herhangi bir kural belirtilmediği;
- Her bir yapı elemanına ilişkin ayrı ayrı kurallar belirtilip belirtilmediğine bağlı olmaksızın Koruma Amaçlı İmar Plan notlarında siluete uygun olma şartı, siluette yer alan diğer yapılardan daha yüksek olmama şartı gibi genel bir üst kuralın %90,9 oranında etkili olduğu,
- Vaziyet planı için tespit edilen 12 ölçüt içerisinde %57,1’inin doğrudan tanımlandığı, %14,3’ünün genel bir üst kural ile çerçevesinin çizildiği ve %28,6’sının kurala bağlanmadığı;

- Cephe tasarımında belirlenen 53 ölçütten %50,4'nün doğrudan tanımlandığı, %9,8'inin bir üst kural ile çerçevesinin çizildiği, %39,8'lik bir kısmın hiç kurala bağlanmadığı;
- Mekânsal düzenlemelerde ise tespit edilen 14 adet ölçütten %90,2'lik bir bölüme dair hiçbir kural belirlenmediği tespit edilmiştir.

Yapılan değerlendirmeler bize, KAİP Plan Notları yeni yapılaşma ilkelerinde doğrudan tanımlanmış ve genel bir üst kural ile belirlenen tasarım elemanı ve ölçütlerinin %48,5'lik, hiç kural belirtilmeyen tasarım elemanı ve ölçütlerin ise %46,6'lık bir orana sahip olduğunu; doğrudan tanımlanan ve genel bir üst kural belirlenen ölçütlerin çoğunluğunun vaziyet planı ve cephe tasarımından geldiğini göstermektedir. Cephe tasarımlarına dair belirlenen ölçütlerin %50,4'ü, vaziyet planı tasarımlarına dair belirlenen ölçütlerin %57,1'i doğrudan tanımlanmıştır.

Elde edilen bu sonuçlar, tezin hipotezinin doğru olduğunu göstermektedir. Fakat bu aşamada yapılan değerlendirme sadece ilgili KAİP'lerde yer alan bilgiler doğrultusunda yapılmıştır. Hipotezin doğruluğunun kentsel sit alanlarında nasıl karşılık bulduğunun tespit edilmesi, çözüme yönelik bir öneri geliştirmek için önemlidir.

2.6.1. Değerlendirme

Öncelikli olarak Koruma Amaçlı İmar Planı ve eklerini de etkileyen diğer üst yasal düzenlemeler incelenmiştir. Özellikle Uluslararası koruma politikaları, tarihi çevrede yeni yapım sürecine dair yönetmelik/yasa/düzenlemeler incelendiğinde aşağıda yer alan sonuçlar elde edilmiştir.

- Çağdaş yapılar geleceğin mirası olarak görülmektedir. Bu nedenle hem değişen ihtiyaç ve yeni gelişmelere cevap vermesi hem de geleceğin tarihi kentinin dönemsel bütün yapıları ile birlikte korunması açısından, tarihi çevrede çağdaş yapı, yapılı çevrenin bütünleyicisi olarak değerlendirilmektedir.
- Tasarlanacak olan çağdaş yapılar mevcut bağlam, oran, orantı, form, ölçü, ölçek, sokak silueti, kentin genel karakteri, kütle yapıları, düzen ve katmanları ile ilişki içerisinde olmalı

mevcut düzene, insan, kent ve çevre arasındaki ilişkiye saygı göstermelidir. Hem tarihi kent hem de yeni yapı kendi özgünlüğünü korumalı, birbirlerine zarar vermemelidir ¹.

- Çağdaş yapılar yapılı çevrenin devamlılığını sağlamalı, bağlamı tamamlayıcı nitelikte tasarlanmalıdır. Somut kültürel miras alanları insan, kültür ve çevre arasındaki ilişkiyi yansıtmaktadır. Çağdaş yapılar bu ilişkinin dışına çıkmamalıdır.
- Çağdaş yapılar kendi dönemine ait malzeme, teknoloji ve teknikler ile birlikte tasarlanmalı, kent içerisinde okunur ve fark edilir olmalıdır. Taklitlerden, benzer yapma yöntemlerinden kaçınılmalıdır. Kaliteli yeni tasarımlar önerilmelidir.
- Çağdaş yapıların tasarım sürecinden önce kentte yaşanacak yeni gelişmeler ve bu gelişmelerin hangi yapı türleri ile beden bulacağına dair yönetim planının yapılması ve ardından çağdaş yapılar üzerine etki değerlendirme çalışmalarının yapılması gerekmektedir. Yapılacak bu çalışmalarda mimarlar, şehir ve bölge planlama uzmanları, koruma uzmanları, kent plancıları, yerel yönetim çalışanları, koruma kurulu çalışanları gibi farklı disiplinlerden oluşan çok disiplinli bir grupla çalışma süreci önerilmektedir.
- Uluslararası anlaşmaların dışında, çeşitli ülkelerde yönetmeliklerin dışında konu özelinde rehberler, düzenlemeler tavsiye metinleri hazırlandığı görülmektedir.

Özellikle ilgili Uluslararası Anlaşmalarda tarihi kentlerde yeni yapılar ve yeni yapıların kendine özgü değerleri yansıtması çeşitli ilkeler çevresinde desteklenirken; tezin hipotezini belirleyen, Türkiye’de hazırlanan Koruma Amaçlı İmar Planlarında, 11 farklı bölge de yapılan çalışma sonucunda, doğrudan belirlenen tasarım ölçütlerinin %38,7’lik bir orana sahip olduğu ve bu değer cephe tasarımlarında ise tasarım ölçütlerinin %50,4’ünün belirlediği tespit edilmiştir. Ayrıca 11 bölgenin 10’unda, detaylı kurallara ek olarak, sokak ve kent silüetine uyumlu, uygun olma şartı belirtilmiştir. Fakat uygunluk, uyumluluk kavramının hangi anlamda kullanıldığı net belirtilmemiştir. Bazı bölgelerde Koruma Amaçlı İmar Plan ekleri arasında yer alan imar föyleri, kentsel tasarım rehberi gibi eklerin en az yeni yapılaşma ilkeleri kadar etkili olduğu tespit edilmiştir. Yapılan bu çalışma ile Koruma Amaçlı İmar Planı ve eklerinin kentsel sit alanlarında yeni yapı tasarımlarında, özellikle cephe tasarımda kısıtlayıcı kuralları ile oluşturulduğunu göstermekte ve hipotezi doğrulamaktadır.

¹ Tarihi çevreye zarar vermemek ile ilgili olarak syf: 38-39’da detaylı bir açıklama yapılmıştır.

Koruma Amaçlı İmar Planları Plan Notları Yeni Yapılaşma İlkeleri üzerine yapılan incelemeler, özellikle cephe tasarımlarına yönelik belirlenen kuralların oldukça detaylı belirlendiğini ve doğrudan tasarımı şekillendirildiğini göstermektedir. Kuralların detaylı olarak belirlenmesinin altında yatan en temel faktörün, KAİP'lerinin yapılmasından önce inşa edilen yapıların sokak silüetlerinin bozulmaya başlaması olduğu tespit edilmiştir.

3. ALAN ÇALIŞMASI

Bir üst bölümde yapılan incelemeler bize KAİP Plan Notları Yeni Yapılaşma İlkelerinin kısıtlılık oranlarının özellikle cephe tasarımlarında yüksek olduğunu ve yapıların taklit olarak algılanmasına neden olabilecek düzeyde olduğunu göstermektedir. Fakat tezin hipotezini tam anlamı ile doğrulamak için kısıtlılıkların yansımalarını alanda tespit etmenin doğru olduğu düşünülmektedir.

Alan çalışması kapsamında, tez çalışmasının hipotezine bağlı olarak, Bolu İli Göynük Tarihi Kenti, Eskişehir İli Sivrihisar Tarihi Kenti ve Konya İli Sille Tarihi Kenti olmak üzere üç farklı bölge belirlenmiştir.

Bölgelerin belirlenmesi esnasında göz önünde bulundurulacak ölçütler aşağıdaki gibidir:

- Koruma amaçlı imar planlarının 2005 yılı ve sonrasında hazırlanmış olup, güncelliğini koruyor olması;
- Bölgeleme çalışmalarının yapılmış, yapılmadı ise sit alanının eş değer özelliklere sahip olması;
- Koruma amaçlı imar planı plan notlarında, üç bölgenin de Çizelge 2.10 'da belirlenen kısıtlılık oranlarına ilişkin yeni yapılaşma ilkelerinde farklı değerlerin tespit edilmiş olması;
- Çizelge 2.11. 'de yapılan değerlendirme ile ilişkili olarak Bolu Göynük Kentsel Sit Alanının cephe tasarımları dâhil en çok kısıtlayıcı bölge olduğunun, Konya Sille Kentsel Sit Alanının cephe tasarımlarında belirlenen ve belirlenmeyen kuralların birbirine çok yakın olduğunun fakat imar föyleri ile doğrudan cephe tasarımlarının belirlendiğinin; Eskişehir Sivrihisar kentsel sit alanında ise KAİP kısıtlayıcılık oranının orta düzeyde olduğu ve KAİP sonrası sadece 1 adet yapı yapılmış olması ve KAİP olmadan nasıl sonuçlar elde edildiğinin de tespit edilmesine olanak tanıdığı tespit edilmiş olması.

Bu kıstaslar doğrultusunda belirlenen alanlarda Koruma Amaçlı İmar Planında korunması açısından en değerli görülen, tarihi dokunun daha az bozulduğu, nitelikli tarihi yapıların çoğunlukta olduğu, daha homojen bölgeler tercih edilmiştir. Bu amaçla Koruma Amaçlı İmar Planlarında yapılan bölgeleme çalışmaları dikkate alınmıştır.

Alan çalışması esnasında incelenen yapılara ilişkin detaylı bilgilere ulaşılmış olması ve doğrudan alanda mevcut durumlarının tespit edilmiş olmasından kaynaklı, yapılan analiz güvenilirliğini de arttırmak amaçlı, tasarım yaklaşımlarının incelendiği bölümde kullanılan Çizelge 2.4. geliştirilerek Şekil 3.1. oluşturulmuştur. Alan çalışmasında tespit edilen yeni yapılar Ek-5, Ek-7 ve Ek-9'da Şekil 3.1. doğrultusunda değerlendirilmiştir.

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
ÇATI TASARIMI	Biçim/Form					ÇATI TASARIMI	Biçim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
AÇIKLIKLAR	Form/Biçim					AÇIKLIKLAR	Form/Biçim				
	Biçim Yönü						Biçim Yönü				
	Aralık/Ritm						Aralık/Ritm				
	Ölçü						Ölçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
Malzeme					Malzeme						
YAPI HAREKETLERİ	Form/Biçim					YAPI HAREKETLERİ	Form/Biçim				
	Biçim Yönü						Biçim Yönü				
	Aralık/Ritm						Aralık/Ritm				
	Ölçü						Ölçü				
	Konum						Konum				
CEPHE YÜZEYİ	Renk					CEPHE YÜZEYİ	Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süsleme Elemanları						Süsleme Elemanları				
BAHÇE DUVARI YÜZEYİ	Yükseklik					BAHÇE DUVARI YÜZEYİ	Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
İŞLEV	İşlev					İŞLEV	İşlev				
Genel Değerlendirme						Genel Değerlendirme					
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

Şekil 3.1. Kentsel Sit Alanında Yeni Yapı Tasarım yaklaşımı değerlendirilmesi.

Alan çalışmalarında, bahsi geçen bölgelerde saptanan yeni yapılar ve tarihi yapılar karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Bu sayede tezin hipotezi olan; tarihi kentlerde yeni yapıların özgün değerinin olmayışının nedenleri ve aynı tasarım yaklaşımı ile tasarımların gerçekleştirilmesinin yasal düzenlemeler, ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından belirtilen sözlü görüşler doğrultusunda şekillenip şekillenmediği tespit edilecektir.

Bu tespit çalışmasının ardından, tez kapsamında oluşturulan kuramsal alandan ve değerlendirmelerden yararlanılarak Türkiye’de kentsel sit alanlarında tasarlanacak yeni yapıların özgün değerini arttırmak amaçlı bir öneri geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

3.1. Bolu İli Göynük Kentsel Sit Alanı

Bolu ve Göynük yerleşim yerleri geçmişten günümüze kadar birçok farklı kültüre, topluma ev sahipliği yapmış; kültürler arası alışverişin yoğun yaşandığı bölgeler olarak karşımıza çıkmaktadır. Kültürler arası alışveriş sonucunda mimari eserlerin hem yapı türü açısından hem de farklı dönemlerde farklı detaylarla karşılaşılmasından kaynaklı zengin bir kentsel ve mimari ortam sunmaktadır.

Özellikle Osmanlı Döneminden kalan eserlerin yoğunlukla korunduğu kentte betonarme binalar ile kentsel bütünlük içerisinde bozulma başlamıştır. 1991 yılında ilk KAİP hazırlanan bölge için son KAİP 2016 yılında hazırlanmıştır. Tez çalışması kapsamında Göynük’ün seçilmiş olma sebepleri aşağıda belirtilmiştir.

- Çizelge 2.10. ’da belirtildiği üzere KAİP Plan Notlarında yeni yapı tasarımlarına ilişkin doğrudan tanımlanan kuralların %75, üst başlık ile tanımlanan kuralların %7,5 ve hiç kural konulmayan başlıkların ise %17,5’lik bir kısmı oluşturması;
- Çizelge 2.10. ’da incelenen bölgeler arasında doğrudan belirlenen kurallar açısından en yüksek değere sahip olması; kuralların ağırlıklı olarak cephe ve vaziyet planı tasarımı için belirlenmiş olması, Çizelge 2.11.’de yapılan değerlendirmede görüldüğü üzere bütün KAİP’lerinde cephe tasarımlarına ilişkin doğrudan belirlenen kuralların %50’4’lük oran ile en yüksek değere sahip olması;
- Ve bu değer Çizelge 2.12.’de, bütün çalışılan bölgelerde belirlenen cephe tasarımlarında doğrudan tanımlanan kuralların oranı olan %61,4 olması ve %50,4’lük oranın üzerinde olması;
- Bölgenin KAİP’inde bölgeleme çalışmasında hem konut ve ticari bölge olarak ayrılmış olması hem de koruma ilkelerine yönelik cephelerde yapılabilecek müdahalelerin bölgelere göre sınırlandırılmış olması;
- Özellikle Bolu ve çevresinin iki büyük kent olan Ankara ve İstanbul’un arasında kalarak bu iki şehir için dinlenme alanı oluşturacak nitelikte olmasından kaynaklı planlama

çalışmalarının yer alması (Taner, 2016); sebeplerinden kaynaklı olarak alan üzerinde inceleme gerçekleştirilmiştir.

3.1.1. Göynük Kentsel Sit Alanı tarihsel süreç, coğrafi yapı, demografik yapı ve kültürel yapı üzerine genel inceleme

Tarihsel süreç içerisinde farklı dönemlere tanıklık eden Göynük'ün bilinen en eski adı Koinon Gallicanon'dur. Bu bölgeden geçen Roma Askeri Yolu'nun güzergâhı üzerindeki Dadastan'ın da Göynük olması muhtemeldir (A. Erdem, 1996).

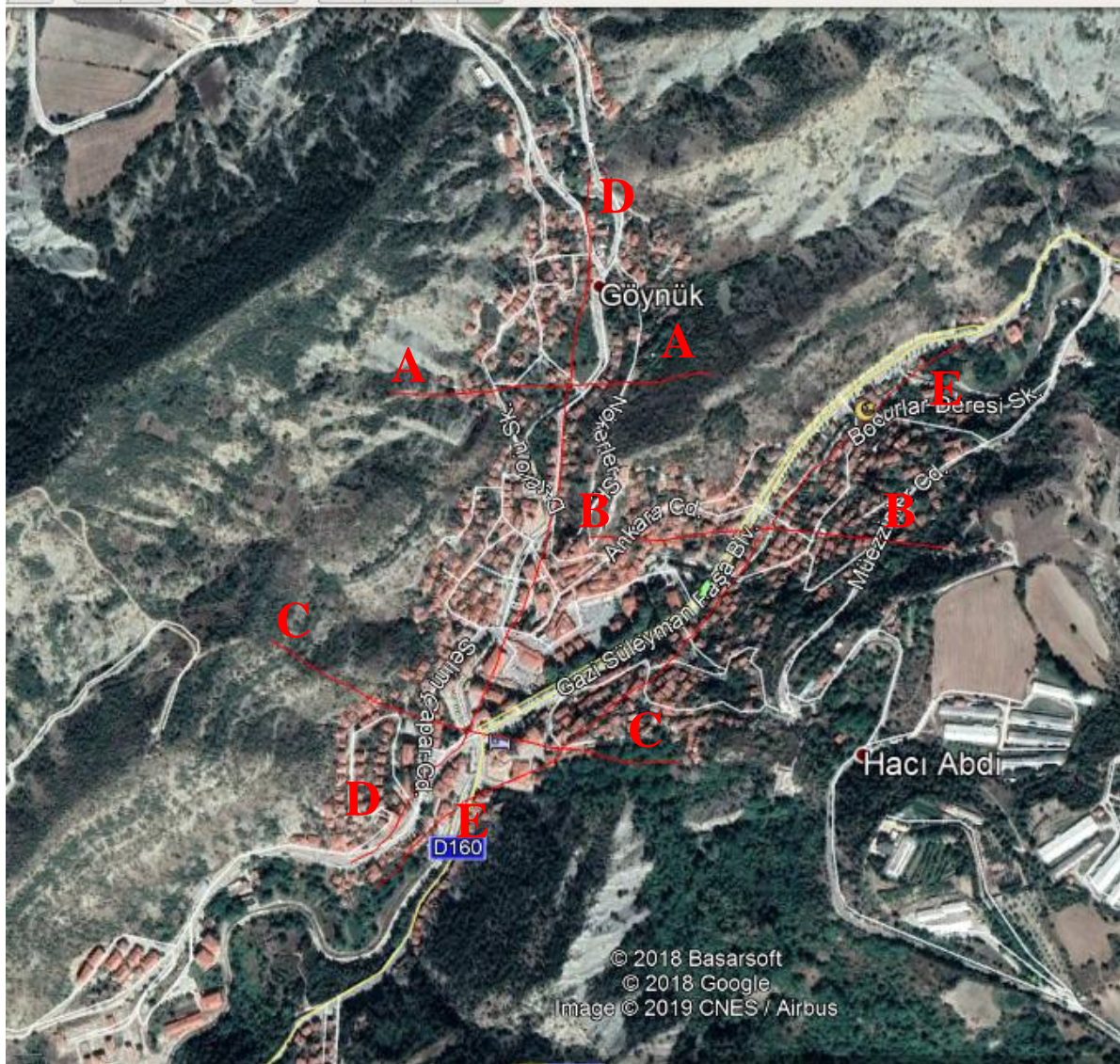
Bölgede yapılan araştırmalar sonucunda Hititler'in, Frigler'in hüküm sürdüğü, M.Ö. 334'te Büyük İskender'in Anadolu'ya girmesi ile birlikte bölgenin Bithynia Krallığı içerisinde kaldığı ve Bizans hâkimiyetine girdikten sonra ise Doğu Bithynia'nın merkezi olan Claudiopolis içerisinde kaldığı ve 1324 yılında Bolu ve Göynük'ün Osmanlılar tarafından fethedildiği bilinmektedir (A. Erdem, 1996b; Karagülle, 2014). Osmanlı Döneminde ordunun doğu ve güneydoğuya yaptığı seferlerde Göynük ikmal ve konaklama merkezi durumuna gelmiş, bu sebeple ilk Bağdat yolu açılmış ve Göynük kervan ve nakliye yolu üzerinde konumunu muhafaza etmiştir. Cumhuriyet Dönemi'nde de önemini koruyan Göynük günümüze kadar ulaşabilen tarihi kentler arasında yer almaktadır (Dikmen & Toruk, 2015).

Farklı kültürlerin etkisi altında kalan Göynük'de çeşitli siyasal, politik ve savaş koşullarından kaynaklı hem iç hem dış göçler yaşanmıştır. Bu nedenle farklı dönemlere ait yapılar yer alsada en çok Osmanlı ve Cumhuriyet Dönemi yapıları korunarak günümüze kadar ulaşmıştır.

Göynük, Bolu Merkeze 96 km. uzaklıktadır. Bolu İlinin Güney Batısında yer alan Göynük İlçesinin doğusunda Mudurnu ilçesi, batısında Sakarya'nın Taraklı, kuzeyinde Sakarya'nın Akyazı, güneyinde Ankara'nın Nallıhan, Eskişehir'in Sarıcakaya ve Bilecik'in Yenipazar ilçeleri yer almaktadır. Özellikle hem Ankara hem de İstanbul'a yakın mesafede olmasından kaynaklı iki şehrin uğrak noktası haline gelmiştir.

Abant Silsilesinin devamını oluşturan Kapıormanı Dağı 1277 m. yüksekliğinde iken, doğuya doğru gidildiğinde Arıkçayırı tepesi 1617 m'yi bulmaktadır. Köroğlu Dağlarının

kapsamındaki Kocaman Dağ 1379 m. yükseklikte iken, güneydoğuya doğru gidildiğinde Köroğlu kayası 1720 m. ye ulaşmakta ve ilçedeki en yüksek nokta olmaktadır (Göynük Kaymakamlığı, 2019). Çevresi tepelerle çevrili olan Göynük, tepelerin arasında kalan vadilerde şekillenmektedir. Kentin doğu-batı aksında Göynük Çayı ve Sakarya Nehri'nin kollarından olan Çatak Çayı, kentte yeni vadilerin oluşmasına neden olmuştur. Dağlık bir alanda, vadilerden tepelere yükselerek kurulan kent coğrafi yapının etkisi ile şekillenmiştir.

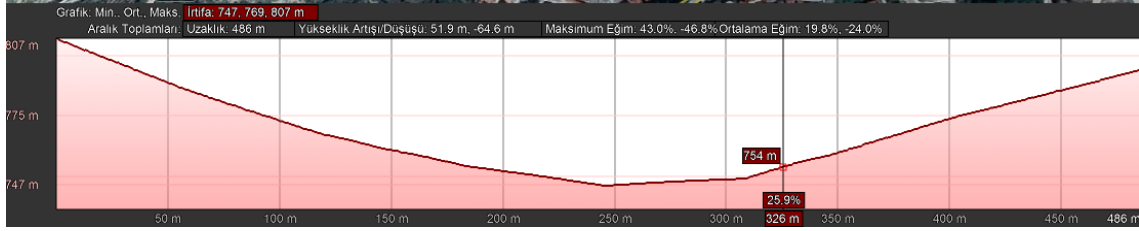

Şekil 3.2. Bolu Göynük Google Earth Görüntüsü ¹.

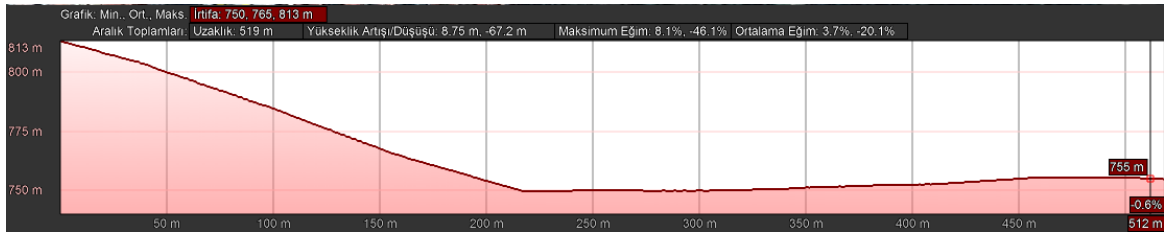
Şekil 3.2'de görülen Google Earth üzerinde yer alan 5 ayrı kesit düzlemi Şekil 3.3-Şekil 3.7 arasında verilmiştir. Şekillerde görüldüğü üzere kentin doğu-batı yönünde ortalama 80

¹ Görüntü 28.10.2019 tarihinde Google Earth uygulaması üzerinden alınmıştır.

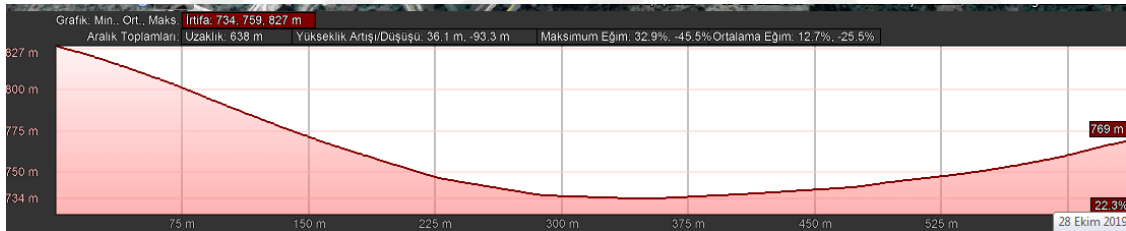
metrelik, kuzey-güney yönünde ise 30 metrelik kot farklı olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle kuzey-güney yönünde ilerlemeye daha müsaittir.

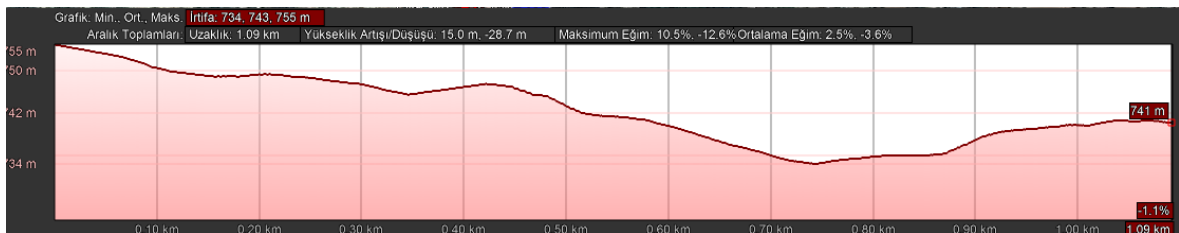
Şekil 3.3. A-A Kesiti¹.

Şekil 3.4. B-B Kesiti².

Şekil 3.5. C-C Kesiti³.

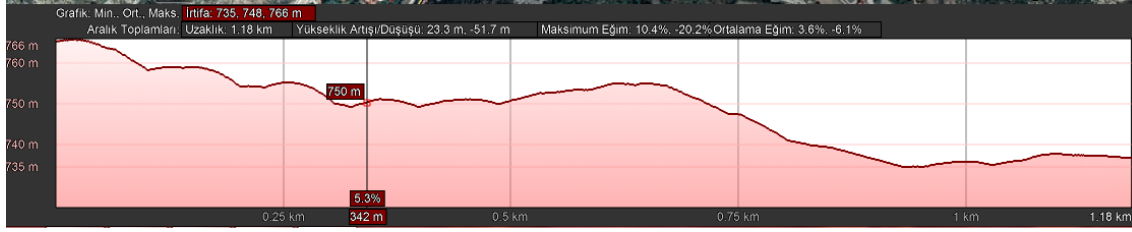
Şekil 3.6. D-D Kesiti⁴.

¹ Kesit 28.10.2019 tarihinde Google Earth uygulaması üzerinden alınmıştır.

² Kesit 28.10.2019 tarihinde Google Earth uygulaması üzerinden alınmıştır.

³ Kesit 28.10.2019 tarihinde Google Earth uygulaması üzerinden alınmıştır.

⁴ Kesit 28.10.2019 tarihinde Google Earth uygulaması üzerinden alınmıştır.

Şekil 3.7. E-E Kesiti¹.

Bolu ağırlıklı olarak Karadeniz Bölgesi ikliminden etkilenirken, Göynük İç Anadolu Bölgesinde etkili olan karasal iklim ve Karadeniz İkliminin özelliklerini göstermektedir. Yağışların bol olması ve Karadeniz Bölgesi'nin etkisi ile ormanlık bir bölgede yer alan Göynük kentinin çevresi oldukça yeşil iken kent içi yapılaşma ile tahrip edilmiştir.

Göynük yönetim şekli olarak kendi ilçe belediyesine sahiptir. Göynük Kentsel Sit Alanı Cuma, Çeşme, Hacıabdi, Kepkebir, Sofuali ve Yenice Mahallerinin sınırları içerisindedir. Çizelge 3.1.'de TÜİK adrese dayalı nüfus sayım sisteminden alınan nüfus bilgileri yer almaktadır. Kentin nüfusu 1980 sayımlarında belirgin bir artış göstermiş fakat sonrasında daha istikrarlı değişimler göstermiştir.

Çizelge 3.1. 1965-2018 yılları arasında Göynük Kent Merkezi nüfus bilgileri (Türkiye İstatistik Kurumu 2019a).

1965-2018 Yılları Arasında Göynük Kent Merkezi Nüfus Bilgileri			
Yıl	Kadın	Erkek	Toplam Kişi Sayısı
2018	2027	2156	4183
2017	2023	2088	4111
2016	2020	2120	4140
2015	2026	2085	4111
2014	1994	2207	4201
2013	1903	1938	3841
2012	1927	1968	3895
2011	1944	1957	3901
2010	1982	2016	3998
2009	2056	2126	4182
2008	2052	2074	4126
2007	2116	2153	4269
2000	2356	2628	4987
1990	1908	1904	3812
1985	1811	2407	4218
1980	1490	2310	3800
1975	1197	1322	2519
1970	1046	1039	2085
1965	1046	1038	2084

¹ Kesit 28.10.2019 tarihinde Google Earth uygulaması üzerinden alınmıştır.

3.1.2. Göynük Kentsel Sit Alanı kentsel ve mimari mekân özellikleri

Kentsel sit alanı çevre dağların kesişim alanında vadide kalmakta ve yerleşim merkezinden kuzey-güney aksından geçen dere ile ikiye ayrılmaktadır. Vadi yapısı ve su kentin şekillenmesinde etkili olmuştur. Vadinin ortasından geçen su kenarlarından başlayarak tepelerin eteklerinden yukarıya doğru ilerleyen kent engebeli bir alanda yerleşmiştir.

Şekil 3.8. Beşir Bayraktar Caddesinden batı yönü¹.

Şekil 3.9. Selim Çapar, Beşir Bayraktar ve İstanbul Caddesi kesişimi panoramik görüntü².

Yerleşilen bölgede, Şekil 3.8. ve Şekil 3.9.'da görüldüğü üzere, arazi eğiminin daha uygun olmasından kaynaklı kent kuzey-güney aksında ilerlemiş ve daha yoğun olarak yapılaşmıştır. Doğu-batı aksında ise eğimlerin izin verdiği kadar yukarı çıkmıştır.

Yerleşim yeri, üzerinde Zafer Kulesi olarak adlandırılan, 1922 yılında Kaymakam Hurşit Bey tarafından Sakarya Meydan Muharebesi anısına yaptırılan saat kulesinin yer aldığı tepe ile ikiye ayrılmaktadır. Aynı zamanda tepenin kuzeybatısından gelen Sofualı Çayı ve kuzeydoğusundan gelen Göynük Çayı farklı koldan gelmekte ve merkezde birleşerek devam etmektedir. Kentin oluşumu hem suyu hem de vadi ve tepe ilişkilerini takip

¹ Fotoğraf tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

² Fotoğraf tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

etmektedir. Kent "V" şeklinde şekillenirken, yapıların çoğu birbirinin önünü kapatmamaktadır.

Göynük sit alanı içerisinde yer alan yapılar topografya ve ulaşım akslarına uygun olarak şekillenmiştir. Kamunun kullanıma açık olan dini yapılar, hamamlar, eğitim yapıları, idari yapılar vadilerin birleştiği, kentsel "V" formunun kesişim noktasında yer alırken, konutlar dere kenarlarında olan tepelere doğru ilerlemektedir. Konut bölgeleri kamusal kullanımın yoğun olduğu yapıların oluşturduğu merkez ile ayrılmaktadır. Konut grupları arasında dini yapıların tekrarlandığı gözlemlenir. Ticari işlevlerin de büyük bir yoğunluğu merkezde toplanmıştır.

Günümüzde de Göynük merkezinde kamu yapıları, eğitim yapıları, dini yapılar, çarşı, meydan gibi kamusal kullanımı yoğunluklu olan yapılar yer alırken, konut yapıları dere kenarlarından tepelere doğru çıkmaktadır. Konaklama birimleri ise hem merkez hem de kentin ana ulaşım aksları üzerinde yer almaktadır.

Şekil 3.10'da hem kültürel ve mimari bilgi ve yapım teknolojileri aktarımı hem de turistik uğrak noktaları olması açısından kent için önemli olan yapılar işaretlenmiş ve kısa bilgiler ile fotoğrafları verilmiştir.

Göynük Kentsel Sit Alanı konut yapıları ve mimari özellikleri

Göynük kenti üst başlıklarda belirtildiği üzere farklı dönemlere tanıklık eden fakat mimari yapılarda ağırlıklı olarak Osmanlı Dönemi ve Türk Plan tipolojilerinin etkili olduğu bir yerleşimdir.

Erdem tarafından yapılan doktora çalışmasında konut yapıları; sanayi toplumuna geçiş dönemi içinde 19. yüzyılda ve 20. yüzyıl başlarında geleneksel tarzda yapılmış Osmanlı Evi kapsamında sayılabilecek; yaklaşık olarak 1930-1970 yılları arasında, geleneksel yapı strüktüründe ve benzer plan şemasında, yine taş ve ahşap malzemeyle yapılmış; genellikle kentsel ölçeğe ve geleneksel mimariye aykırı betonarme konutlar olarak üçe ayrılmıştır (A. Erdem, 1996).

Bu başlık altında, tez kapsamında geleneksel konutlar ile yeni sayılacak 1930 sonrası inşa edilmiş yapılar özgünlük açısından karşılaştırılacağı için geleneksel konutlar üzerine bir inceleme yapılacaktır.

Göynük geleneksel konut yapıları, arazinin yapısı ile birlikte şekillenen yapılardır. Bu nedenle konutlarda farklı iki kottan giriş verilmesi ya da arkadan gömülü giriş katı oluşturulması eğilimine rastlanmaktadır.

Şekil 3.11. Çift girişli ev örneği – 119 Ada 4 Parsel¹

¹ Fotoğraf tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Konutlar topografyaya paralel, çoğunlukla bitişik nizam düzeninde şekillenmişlerdir. Bu nedenle eğimlerin önünde bir set oluşturulmaktadır. Topografyadan kaynaklı evler birbirinin önünü kapatmamakta böylelikle hem mahremiyet sağlanmakta hem de birbirinin güneşini, doğal hava akışını engellememektedir. Fakat bağımsız parseller ya da ayrık nizamda konumlandırılmış konutlar mevcuttur. Bu durum bahçe düzenini etkilemektedir.

Tablo 1. Göynük'te, tescilli konutların topografyaya göre biçimlenme özellikleri (SOKAK-MANZARA-GİRİŞ İLİŞKİLERİ)

	SOKAK, ÖDE (MİNDARA YÖNÜNDEN)	SOKAK, ANA CEPHEDE	SOKAK, İKİ CEPHEDE	SOKAK, İKİ ÖZDE, İKİ ARKADA	SOKAK, KÖŞEDE	SOKAK, 3 YERDE & YANCA
2. KATLI	E. 88, E. 89	E. 74, E. 85	E. 86, E. 87	E. 80	E. 76	E. 81, E. 82
3. KATLI - NİSANMANLI	E. 87			E. 83, E. 84	E. 77	E. 77
4. KATLI - İKİ ARKALI	E. 83, E. 84		E. 87, E. 88	E. 78		
5. KATLI - GİRİŞ MANLI	E. 85	E. 77		E. 81	E. 82, E. 83	E. 82, E. 83
5. KATLI	E. 87, E. 88	E. 75	E. 84	E. 80, E. 81	E. 79	E. 81, E. 82

—GİRİŞ
 1. Balkon
 2. Çatı
 3. Duvar
 4. Çatı
 5. Çatı
 6. Çatı
 7. Çatı
 8. Çatı
 9. Çatı
 10. Çatı

Şekil 3.12. Göynük’de tescilli konutların topografyaya göre biçimlenme özellikleri (A. Erdem, 1999).

Bektaş, farklı coğrafi bölgelerdeki Türk Evlerinin ortak özelliklerini; yaşama, doğaya, çevre koşullarına uygunluk; gerçeklik, akılcılık; içten dışa çözüm; iç-dış uyumu; tutumsallık; yapım ilkeleri için kolaylık; insan vücudundan çıkan ölçüler; ulaşılabilir gereçler; esneklik olarak tarif ederken; plan tipolojilerini ise sofasız; dış sofalı; iç sofalı; orta sofalı olarak belirtmiştir (Bektaş, 2007).

Görüldüğü üzere hem yaşam koşullarından hem de iklimsel koşullar ve topografya gibi etkenlerden kaynaklı olarak Türk plan tipolojisi ağırlıklı olarak sofa üzerinden değerlendirilmektedir.

Genellikle karasal iklimin özelliğine sahip olan Göynük’de plan tipolojisi de iklimsel faktörlerle ilişkili olarak gelişmiştir. Göynük evlerinin mekan organizasyonunda sofanın dışa açık veya kapalı oluşuna göre biçimlenen iç ve dış sofalı konut tipleri daha fazla göze çarpmaktadır. Günümüze ulaşan konutların yaşama katlarında iç sofalı, dış sofalı ve karniyarık plan şeması kullanılmıştır. Bu tür konutların geniş cepheli olanlarında sofa, oda çıkmaları arasında arka düzlemde kalmaktadır. Yaşama alanlarına geçiş veren sofa genelde zeminden dikmelerle taşınmaktadır. İç sofalı örneklerde sofanın sokağa dik olarak yerleştiği ve hem sokak hem de arka bahçe cephesinden çıkma ile vurgulandığı, cumba oluşturulmuş örneklerle de rastlanmaktadır (Dikmen & Toruk, 2015).

TABLO 3 - GÖYNÜK TESCİLLİ KONUTLARINDA PLAN TİPOLOJİSİ

	İÇ SOFALI SOFANIN TERAKHİ ODA KULER VE BAĞLI ODA	DİŞ SOFALI SOFANIN TERAKHİ ODA KULER VE BAĞLI ODA	DİŞ SOFALI	DİŞ SOFALI
TEK SAKI (DOKU)				
İKİ SAKI (DOKU BAĞLI)				
İKİ SAKI (DOKU BAĞLI) BAĞLI ODA ARKASINDA TERAKHİ ODA, KULER VE BAĞLI ODA				

Şekil 3.13. Göynük tescilli konut plan tipolojileri (A. Erdem, 1999).

TABLO 3 - TESCİLLİ GÖYNÜK KONUTLARINDA PLAN DÜZENLERİ

	İÇ DÜZENİ				AŞAĞI DİR	DİŞ DÜZENİ			KÖŞE DÜZENİ
	KÖŞE DÜZENİ		KÖŞE DÜZENİ			KÖŞE DÜZENİ			
	TEK CEPHELİ	İKİ CEPHELİ	TEK CEPHELİ	İKİ CEPHELİ		TEK CEPHELİ	İKİ CEPHELİ	ÜÇ CEPHELİ	
TEK KAT (100)									
İKİ KAT (100)									
İKİ KAT (100) - TARTAN									
İKİ KAT (100) - TARTAN - KÖŞE DÜZENİ									

Şekil 3.14. Göynük tescilli konutlarda plan tipolojileri (A. Erdem, 1999).

Plan şeması ile ilişkili olarak cephelerde çıkımlar dikkat çekmektedir. Çıkmasız, merkezi tek çıkmalı, cephe boyu çıkmalı, açık çıkmalı ve gönyeli çıkmalı cephe örneklerine rastlanırken, arsanın yapısından kaynaklı payandalı veya payandasız çıkımlar, ahşap veya taş ayaklar üzerine oturan çıkımlar da dikkat çekmektedir (Sezgin, 1983).

Göynük evlerinin cephe oluşumları üzerine Dikmen tarafından detaylı bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın tez çalışmasını ilgilendiren bölümü aşağıda verilmiştir.

Göynük’de evlerin planında görülen çeşitlilik dış cephelere de yansımıştır. Manzaraya geniş bir açıyla yönelmeyi sağlayan sokak cephelerinde pencerelerin düzeni, buldukları mekânın boyutu ve mekânsal işlevi ile şekillenmiştir. Zemin kat pencereleri üst kat pencerelerinden sayı, ölçü, tasarım ve malzeme açısından farklılık gösterir. Zemin katta pencerelerin yerleşim düzeni ve tasarım anlayışında özen gösterilmediği, kimi yerde cephenin farklı noktalarına geliş güzel biçimde yapım tekniği, ölçü birlikteliği gözetilmeden açıldığı görülmektedir. Çok sayıda pencere ile dışarı açılan mekânlar sofalar ve odalar, daha az veya küçük boyutlu pencereler ise servis mekânlarına aittir. Sayıca az olan zemin kat pencerelerinin aksine, üst kat pencerelerinde genellikle ikili düzen tercih edilmekle birlikte, ışık ve hava gereksinimine bağlı olarak üçlü gruplanmış pencerelere de rastlanmaktadır. Cephelerde genellikle dikdörtgen veya kemerli pencereler ahşap giyotin veya çift kanatlıdır.

Pencereler konutun cephe düzenine göre değişik form ve doğrama şekillerindedir. Dikdörtgen formun göze çarptığı pencerelerde kemerli, üçgen alınlıklı, ikiz pencere ve özel formlar da kullanılmış, pencere parapet yüksekliği dış mekânın kolay görülebilmesi için düşük tutulmuştur. Evlerin pencerelerinde kullanılan lokma parmaklık ve ahşap kapaklar, prizmatik ve eğrisel formlardaki pencere kafesleri günümüzde yaşam biçiminin değişimine bağlı olarak kullanım dışı kalmış, ancak az sayıda örnek günümüze ulaşabilmiştir. Pencerelerde kullanılan ahşap parmaklıklar yarım ve tam lokma, yarım ve tam kafes, metal parmaklıklar ise cumba kafes, yarım ve tam çubuk, tam ve yarım ferforje olarak oluşturulmuştur. Ayrıca ahşap ve metal elemanların birlikte kullanıldığı örnekler de rastlanmaktadır. 19. yüzyıla tarihlenen konutlarda kat âdetinin arttığı, pencere oranlarının ve sayılarının büyüdüğü, giriş kapısının özenli ve vurgulu hale geldiği, çatının hareketlendiği ve yapının geometrisini vurgulayan düşey plaster ve yatay silmelere yer verildiği görülmektedir. Evlerin cephelerinde kat döşemelerini birbirinden ayıran ahşap silmeler ve yapının köşelerini vurgulayan ahşap plasterler, plasterleri zenginleştiren bezemeler ile bazı örneklerin çatılarında yer alan üçgen alınlıklar neoklasik etki yaratmaktadır. Cephelerde zemin kat yüzeyini veya su basmanı vurgulayan, kesme taş görünümünde oluşturulmuş sıvalar, yerel halkın nazara karşı olan korunma isteğini yansıtan geyik boynuzu, nazar otu gibi malzemelerle oluşmuş öğeler ile Arapça yazılmış levhalar dikkat çekmektedir. Özellikle Anadolu'nun çoğu geleneksel evlerinde çok fazla görülmeyen bu tepe pencereleri çok az da olsa vitray ile süslüdür. Göynük evlerinde çatılar genellikle beşik veya kırma düzende olup, üzerleri alaturka (oluklu) veya Marsilya tipi kiremitle kapatılmıştır. Çatı saçaklarının genişliği 0.30-1.50 m. arasında değişkenlik gösterir. Taş duvarlar üzerine kurgulanmış çatıların saçaklarında ölçülerin bazı örneklerde azaldığı, bazı örneklerde ise beden duvarlarında yer alan hımış örgünün korunması amacıyla saçak genişliklerinin 1.00 m.yi geçtiği söylenebilir. Saçak uçlarında kiremitlerin kaymaması için yelkovan adı verilen destekler bulunmaktadır. Son dönem Göynük evlerinde çatı arası kullanımının yaygınlaştığı ve çatı yapılanmasında değişimler olduğu görülmektedir. Genellikle erken dönem (19.yüzyıl başı) örneklerinde saçak altı kaplaması bulunmazken, geç dönem bazı örneklerde saçak yüzeyi dekoratif nitelikli kaplanmıştır. Geleneksel Türk evinde de sık karşılaşılan saçakların üst üste örtüşmesi ise sokak yaşamı ile ilişkilidir. Saçakların uçlarında Göynük'ün yağışlı iklimine koşut olarak çörtlen görevini gören oluklar yer almaktadır. Bacaların özgün örnekleri çok az olmakla birlikte, mevcut bacalarda kare veya dairesel kesitli örnekler dikkat çekicidir. Üzerleri alaturka kiremit ile kapatılan bacaların üst örtüsünde dört havalandırma açıklığı bırakılmıştır. Genelde ateş tuğlasıyla inşa edilen bacaların çoğu, günümüzde beton kaplanıp beyaz sıva ile sıvanmıştır. Giriş cephesinde çıkmaların üzerine denk gelen saçakların çıkmanın genişliğine, fiziki yapısına ve malzemesine göre kırılmalar şeklinde farklı tasarlanmaya çalışıldığı görülmektedir. (Dikmen & Toruk, 2015).

Tablo 4: GÖYNÜK TESCİLLİ KONUTLARINDA ÖN MANZARALI CEPHE TİPOLOJİLERİ

No	KEMANÇE ÖN CEPHELER			DÜZ ÇATI ÖN CEPHELER			DÜZ ÇATI ÖN CEPHELER		
	1. KEMANÇE ÖN CEPHELER	2. KEMANÇE ÖN CEPHELER	3. KEMANÇE ÖN CEPHELER	4. DÜZ ÇATI ÖN CEPHELER	5. DÜZ ÇATI ÖN CEPHELER	6. DÜZ ÇATI ÖN CEPHELER	7. DÜZ ÇATI ÖN CEPHELER	8. DÜZ ÇATI ÖN CEPHELER	9. DÜZ ÇATI ÖN CEPHELER
1									
2									
3									
4									
5									
6									

Şekil 3.15. Göynük’de tescilli konutlarda ön manzaralı cephe tipolojileri (A. Erdem, 1999).

Şekil 3.16. Geleneksel Göynük Evleri cephe örnekleri (12 ada 8/9/3/1 parseller)¹.

Şekil 3.17. Geleneksel Göynük Evleri cephe örnekleri -19 Ada 19/18/21 parseller; 2 Ada 38/34/33 parseller; 40 Ada 19 Parsel².

¹ Fotoğraf tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

² Fotoğraf tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

3.1.3. Göynük'de Kentsel Sit Alanı'nda planlama süreçleri ve koruma amaçlı imar planı

Bolu ve çevresi Osmanlı döneminden itibaren Türkiye'de önemli kentler arasında yer almasına rağmen planlama süreci geç başlayan kentlerden biridir. İller Bankası Anonim Şirketi Bünyesinde, Yanaşık, tarafından hazırlanan uzmanlık tezinde Bolu için Bakanlık tarafından hazırlanan ilk imar planı 1951 yılında ikinci imar planı ise 1963 yılında tarihlendirilmiştir (Yanaşık, 2017). Ardından 1985 yılında yeni bir imar planı hazırlanmış ve 2016 yılına kadar revizyonlar geçirmiştir. Bahsedilen bu planlara ulaşamadığı için Göynük ile ilişkisi üzerine yorum yapılamamaktadır.

Fakat Cumhuriyetin ilanından günümüze kadar olan dönemde, kent için 3 ayrı imar planı hazırlanmış ve içerik olarak birbirlerinden çok da farklı olmayan 3 koruma kararı alınmıştır. İlk imar planı 1951 yılında hazırlanmış, plan kararları doğrultusunda İstanbul-Ankara Kara yolu (Gazi Süleyman Paşa Bulvarı) kentin içinden geçirilmiş ve sonuç olarak geleneksel doku büyük ölçüde tahribata uğramıştır. Evlerinin yıkılmasına tepki gösteren Göynük halkının itirazları sonucunda plan tamamen uygulanamamıştır. 2. imar planı 1976 yılında hazırlanmış, onaylanmış, fakat uygulanmamıştır. 1983,1987 ve 1990 yıllarında, sırasıyla Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu, Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu ve Ankara Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından Göynük'de tespit ve tescil çalışmaları yaptırılmış, sit alanı sınırları tespit edilmiş ve koruma amaçlı imar planının hazırlanmasına karar verilmiştir. Kent için hazırlanmış olan 3. imar planı, "Göynük Koruma İmar Planı'nı İçeren Göynük İmar Planı" 1991 yılında yürürlüğe girmiştir (A. Erdem, 1999). 14.05.1983 tarih ve 4373 sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığı Gayrimenkul, Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu Başkanlığı tarafından alınan kararda, mevcut yapılar tescil altına alınmış, mevcut bütün yapılar tespit edilmiş, tarihsel dokunun bozulmadan gelmiş olmasından kaynaklı İlçe Merkezinin tümü ile Kentsel Sit Alanı olarak ilan edilmesine ve Planlama çalışmalarının bu doğrultuda yönlendirilmesi kararları alınmıştır (Bolu Göynük Kentsel Sit Alanı - 14.05.1983 Tarih ve 4373 No'lu Karar, 1983).

11.05.1990 tarih ve 1222 sayılı T.C. Kültür Bakanlığı Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından alınan kararın ekinde iletilen Koruma Amaçlı İmar Planı, korumayı olabilir kılacak nitelikte bir plan olmasından kaynaklı ilgili düzeltmelerin

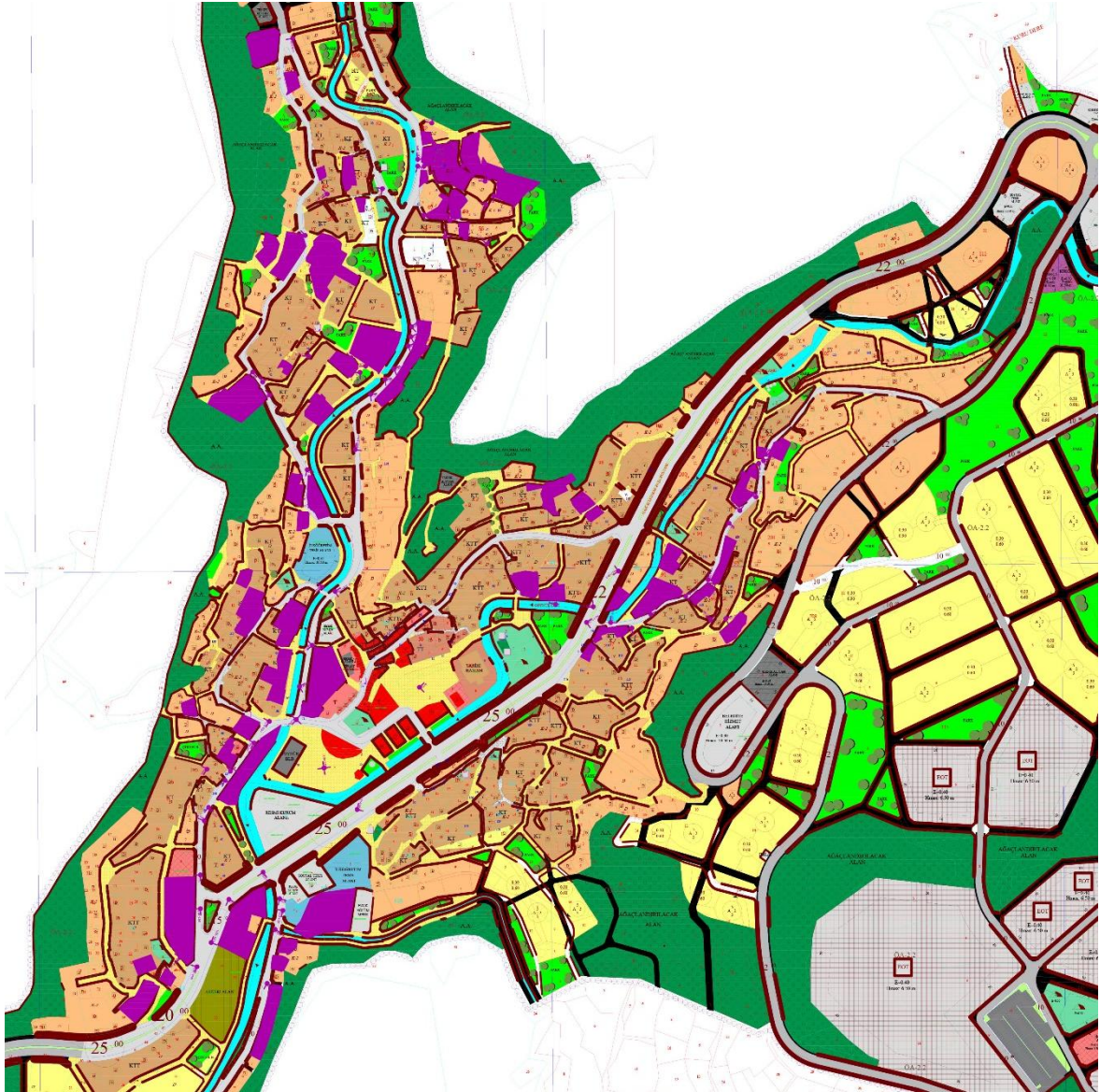
yapılması ile kabul edilmiştir. Bu plan çalışmasında 1983 yılında tescillenen yapılara ekler yapılmıştır.

644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 7. maddesi uyarınca ilk defa 15.04.2014 tarihinde yayınlanan ve 11.04.2018 tarihinde değişikliğe uğrayan Bolu İli 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı plan raporu Madde 3.2. 'de kültür turizminin özendirilmesi; Madde 3.4.2. ise mevcut koruma amaçlı imar planı, turizme yönelik uygulama programları ile desteklenecek, uygulama programlarında kaynak yaratıcı stratejilere yer verilerek Kentsel Sit' in canlandırılması, sağlıklılaştırılması sağlanacaktır; hükümlerine yer verilmiştir.

Bu bağlamda ele alındığında, Göynük'de turizm odaklı gelişmeye odaklanılmıştır. 2015 yılında sakin şehirler (cittaslow) adaylık başvurusu yapılan Göynük günümüzde sakin şehirler listesinde yer almaktadır.

Göynük Kentsel Sit Alanı ilk KAİP 1991 yılında hazırlanmıştır. 2015 yılında yazdığı makalede Göynük'ün tarihi dokusunun özellikle betonarme yapılar tarafından bozulmaya başladığına dikkat çeken Dikmen; özellikle yeni yapıların kentsel dokuya aykırı yapılmaması gerektiğine ve yeni yapılaşmanın tarihi doku alanı dışında inşa edilmesi gerektiğine vurgu yapmaktadır (Dikmen & Toruk, 2015).

Çeşitli yeni önlemlerin alınabilmesi adına, 2016 yılında günümüzde kullanımına devam edilen İlave ve Revizyon KAİP ve plan notları ATN İmar İnşaat Harita Proje Turizm San. Tic. A.Ş. tarafından hazırlanmıştır. Uygulanması devam etmektedir.

Şekil 3.18. 2016 yılında hazırlanan Göynük İlave ve Revizyon Koruma Amaçlı Uygulama Planı (Göynük Belediyesi, 2016).

KAİP incelendiğinde kente ulaşımın sağlandığı üç ana aks olduğu görülmektedir. Bu akslar kenti İstanbul, Ankara ve Bolu ile doğrudan bağlamaktadır. Bu üç ana aks kent merkezinde kesişmektedir ve kent içi ana aksı Gazi Süleyman Paşa Bulvarı oluşturmaktadır. Kentsel düzen ile çok fazla oynanmamış olup, kentin bütüncül yapısı korunmuştur. Merkezde ağırlıklı olarak çarşı, cami, hamam, meydan gibi kamusal alanlar, konaklama alanları, ticari alanlar ve idari yapılar yer almaktadır. Ticari alanlar ve konaklama alanları Gazi Süleyman Paşa Bulvarı üzerinde devam ederken, diğer alanlar ağırlıklı konut alanları ve cami, okul gibi hizmet alanları ile şekillenmektedir. Ticari alanlar merkezde ağırlıklı olarak tek ticari yapı olarak şekillenirken, Gazi Süleyman Paşa Bulvarı üzerinde üstü konut alt kat

ticari kullanıma açık yapılarla karşılaşmaktadır. Şekil 3.16. Şekil 3.17 ve Şekil 3.19. Göynük kent merkezinden birer görüntüdür.

Şekil 3.19. Göynük Merkezden bir görüntü¹.

11.05.1990 tarih ve 1222 sayılı kararda tescilli yapı sayısı 127 iken, 2019 KAİP’ında toplam 158 adet yapının (7 cami, 3 türbe, 2 hazire, 1 hamam, 1 saat kulesi, 3 idari, 3 çeşme, 1 mezarlık, 7 iş yeri, 1 han, 2 ağaç ve 127 konut yapısı) tescilli olduğu belirtilmiştir (Göynük Belediyesi, 2016).

KAİP üzerinde yapılar farklı gruplara ayrılmıştır. Öncelikli olarak nitelikleri belirtmek amaçlı konut ve ticaret alanları; konut, ticaret, turizm alanları; ticaret ve turizm alanları olmak üzere üç farklı gruba ayrılmıştır. Yapıların korunmuşluk durumlarını ve yapılabilecek müdahaleleri belirtmek amaçlı ise yapı yoğunluğu ve bina özellikleri korunacak yapı adası; yapı yoğunluğu korunacak, bina özellikleri düzenlenecek yapı adası; yapı yoğunluğu ve bina özellikleri düzenlenecek yapı adası olmak üzere üç farklı gruba ayrılmıştır (Göynük Belediyesi, 2016).

KAİP Plan notlarında tescilli yapılar için sadece restorasyon projesi ile korunmasına izin verilirken, harabe haline dönmüş yapıların önce rölöve, restitüsyon ve ardından restorasyon çalışmalarının yapılmasına veya temel izleri takip edilerek sokak bütününe uyum sağlayacak şekilde inşa edilmesine izin verilmektedir (Göynük Belediyesi, 2016).

¹ Fotoğraf tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

3.1.4. Göynük Kentsel Sit Alanı'nda yeni yapı araştırması

Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapılaşma ilkeleri ve alanları KAİP ve Plan Notlarında belirtilmiştir. Çizelge 2.10.'da yapılan değerlendirme sonucunda, Göynük'de doğrudan kurala bağlanan ilkelerin %75, genel bir tanım ile üst kurala bağlanmış ilkelerin %7,5 ve hiç kural konulmayan ilkelerin ise %17,5'lik bir bölümü kapsadığı tespit edilmiştir. Ek 2.'de yeni yapılaşma şartların ayrıca detaylı olarak verilmiştir ¹.

Ek 3 ve Ek 4'de 1991 ve 2016 yıllarında hazırlanan KAİP plan notları yeni yapılaşma ilkeleri verilmiştir. Ek 3 ve Ek 4'de verilen plan notları incelendiğinde ağırlıklı olarak cephe tasarımı ve vaziyet planına ilişkin kuralların ağırlıkta olduğu tespit edilmektedir. Ve yapıların cephe tipolojileri, tercih edilecek malzeme ve renkler, ölçüler oldukça detaylı olarak belirtilmiştir.

Bir üst başlıkta da belirtildiği üzere KAİP'nin da yapı adaları yapı yoğunluğu ve bina özellikleri korunacak yapı adası (K1); yapı yoğunluğu korunacak, bina özellikleri düzenlenecek yapı adası (K2); yapı yoğunluğu ve bina özellikleri düzenlenecek yapı adası (D) olmak üzere üç gruba ayrılmıştır. BU ada gruplarına ilişkin yeni yapılaşma ilkelerine ek olarak yapılacak olan düzenlemelere ilişkin aşağıdaki maddeler belirtilmiştir (Göynük Belediyesi, 2016).

- Bina özellikleri korunacak yapı adaları (k)

3.4.3.3. Alan içerisindeki yapıların özgün mimari yapısının korunması amacıyla yapılacak restorasyon, restitüsyon vb. projeleri kurul tarafından onaylanacaktır.

3.4.3.4. K ile gösterilen yapıların bulunduğu adalarda yer alan parsellerde yeni yapı yapılması veya parsel içindeki yapının yıkılıp yeniden yapı yapılması durumunda geleneksel doku ve özgün cephe özellikleri korunacaktır.

3.4.3.5. Ada içerisindeki yeniden yapılanmada öneri yapılar için hazırlanacak projeler ve çevre düzenleme projelerinde kurul onayı olmadan uygulama yapılamaz.

- Bina özellikleri düzenlenecek yapı adaları (d)

¹ Çalışma konu ve konut ticaret karışık işleve izin verilen bölgelere odaklandığı için bu alanlar dışında kalan alanlara ilişkin kurallar tez kapsamında incelenmemiştir.

3.4.3.6. Buldukları dokuda, gabari, cephe genişlikleri, cephe dolu boş oranları, pencere boyutları, cephe kaplamaları ve renkleri ile geleneksel doku bütünlüğünü ve sokak silüetini estetik açıdan olumsuz etkileyen, çevreye aykırı olan ve geleneksel nitelik göstermeyen mevcut yeni yapılarıdır.

3.4.3.7. Bu yapılar çevreyle uyumlu duruma getirilecek, büyüklük, kütle, gabari geleneksel doku ile uyumlu olacaktır.

3.4.3.8. Cephede renk, doku ve oransal düzeltmeler yapılacak, yakın çevresinde bulunan geleneksel yapıların cephe dolu boş ritmine uygun olarak pencere boyutlarının değiştirilmesi, monoton cephelerin hareketlendirilmesi sağlanacaktır.

3.4.3.9. Bu yapılar, yıkılıp yeniden yapılanması halinde geleneksel dokuya uygun bir mimariyle yapılacaktır. Bu amaca hizmet etmeyen değişiklik, onarım ve yenilemeye izin verilmeyecektir.

Tezin kısıtlılıkları bölümünde çalışılan alanların en yoğun korunan bölgeler olduğu belirtilmiştir. Bu nedenle Göynük Kentsel Sit Alanı içerisinde K1 bölgesi çalışılmıştır. Fakat K1, K2 ve D bölgelerinin bazı yapı adalarında iç içe geçtiği ya da birbirini etkilediği tespit edilmiştir. Bu tip alanlarda K2 ve D bölgelerinde tespit edilen yeni yapılarda çalışılmıştır.

EK-5 de alanda tespit edilen yeni yapılara ilişkin değerlendirme yapılmıştır. Şekil 5.1.'de tespit edilen yeni yapılar KAİP üzerinde işaretlenmiştir. Şekil 5.2 ve Şekil 5.53 arasında ise tespit edilen yeni yapılar Şekil 3.1. doğrultusunda değerlendirilmiş ve tasarım yaklaşımları belirlenmiştir. Çizelge 5.1'de ise yapıların yapım yılı, yapım tarihinin 1991 ve 2016 yıllarında hazırlanan KAİP'lerinden önce ya da sonra mı olduğu, Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlüğü tarafından ilgili parseller hakkında karar alınıp alınmadığı, mimari projelerinin olup olmadığı, tespit edilen parselin konumu ve Şekil 3.1. doğrultusunda yeni yapıların değerlendirilebilmesi için yapıya ait fotoğraflar paylaşılmıştır. Alan çalışması esnasında bütün alan gezilerek yeni yapılar tespit edilmiş ve fotoğraflanmıştır. Fotoğrafların yapının çevresinin gösterir nitelikte olmasına dikkat edilmiş olup, hangi konumdan çekildiği tabloda KAİP üzerinde yapı konumu başlığı altında belirtilmiştir. Bu bağlamda Çizelge 3.2. geliştirilmiştir. Çizelge 3.2.'de ise tespit edilen yapıların yapım zamanları ve tasarım yaklaşımları özet haline getirilmiştir.

Çizelge 3.2. Ek-5 de yapılan değerlendirme sonucunda Göynük’de yeni yapıların yapım zamanları ve tasarım yaklaşımları üzerine değerlendirme.

Göynük’de yeni yapıların yapım zamanları ve tasarım yaklaşımları üzerine değerlendirme.					
Koruma Amaçlı İmar Planından Önce/Sonra Yapıldı	Tasarım Yaklaşımı				TOPLAM
	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Bilinmiyor	14/6; 5/7; 18/3; 20/3; 56/3; 63/3; 66/16; 66/5; 65/2; 65/3; 47/3; 48/6-7; 91/2; 103/24	69/11; 93/5	-	134/48; 134/6; 12/68; 5/8; 24/2; 58/9; 58/12; 119/1; 68/2	-
Toplam	14	2	0	9	25
Önce	134/50; 14/5; 2/34; 20/1; 32/4; 29/10; 58/8 28/8; 28/13; 27/8; ; 27/5-4; 58/25; 66/4; 47/2; 91/4; 99/52; 119/4	36/1; 27/10; 27/40; 27/9; 66/3; 65/4; 66/2; 61/6; 49/13-12; 93/4; 119/2	-	134/49; 134/5; 12/38; 12/37; 174/9; 20/2; 21/13; 32/3; 35/2; 27/7; 27/6; 58/10; 69/12; 69/13; 69/14; 189/2; 202/6; 202/7; 96/21; 96/8	-
Toplam	17	11	0	20	48
İlk KAİP Sonrası	128/1-2; 7/38; 7/37; 7/65-41; 11/1; 2/45; 2/38; 19/18; 18/20-21; 19/14; 69/15-16; 91/10; 91/11; 99/1; 95/13; 138/7; 13/9; 100/7; 17/9	69/10; 93/13	-	134/1; 134/3; 27/11; 60/4; 90/9; 96/32; 71/4	
Toplam	19	2	0	7	28
Sonra	2/51; 66/10; 49/6	-	-	-	-
Toplam	3	0	0	0	3
Genel Toplam	53	15	0	36	104

Yapılan çalışma sonucunda aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir;

- Tespit edilen yeni 104 adet yapının 25 tanesinin yapım tarihi bilgisi ve mimari projeleri ilgili kurumlarda yoktur. Yapılan görüşmelerde çoğunun kaçak yapı olduğu bilgisi elde edilmiştir. Bu yapıların çoğunlukla KAİP öncesi herhangi bir kuruma başvurulmadan mal sahibi tarafından kendi imkânları dahilinde yaptığı/yaptırıldığı bilinmektedir.
- Ankara I. Bölge Koruma Kurulu Müdürlüğünden alınan bilgiler doğrultusunda 18 adet yapının dosyası mevcuttur. Diğer yapılara ilişkin herhangi bir bilgi yer almamaktadır.
- Yapım tarihi bilinen diğer 79 adet yapının, 48 adedi 1991 yılı KAİP hazırlanmadan önce, 28 adedi 1991 KAİP sonrası ve 3 adedi son KAİP sonrasında inşa edilmiştir.
- Çizelge 3.2.'de yapılan değerlendirme sonucunda KAİP hazırlanmadan inşa edilen yeni yapıların %35,4’ü aynı, %22,9’u benzer ve %41,7’si bağımsız tasarım yaklaşımı ile 1991 yılında hazırlanan KAİP sonrasında inşa edilen yeni yapıların %67,9’u aynı, %7,1’i benzer ve %25’i bağımsız tasarım yaklaşımı ile 2016 yılında hazırlanan KAİP sonrasında inşa edilen yeni yapıların %100’ü aynı tasarım yaklaşımı ile tasarlanmıştır. Hakkında herhangi bir bilgi edinilemeyen yapıların ise %56’sı aynı, %8’i benzer, %36’sı bağımsız tasarım yaklaşımı ile tasarlanmıştır. Tarihi çevrelerde özgün yeni yapı

tasarım süreçlerini desteklemeyen aynı tasarım ve bağımsız tasarım yaklaşımları her dönemde çoğunluğu oluştururken, 2016 yılında yapılan KAİP sonrasında sadece aynı tasarım yaklaşımı ile yeni yapılar inşa edilmiştir. 1991 yılında KAİP sonrasında inşa edilen yeni yapıların %7,1'i ise özgün tasarımları destekleyen benzer tasarım yaklaşımları ile tasarlanmıştır.

- Ek-2; Çizelge 2.8. ve Çizelge 2.9.'da Göynük KAİP'leri değerlendirilmiştir. 2016 yılında hazırlanan KAİP Plan Notları yeni yapılaşma ilkelerinde belirlenen kuralların %75'i doğrudan tanımlanmıştır ve bir kısıtlılık oluşturmaktadır. Dolayısı ile 2016 sonrası yapılan yeni yapılar değerlendirildiğinde hepsi aynı tasarım yaklaşımı ile tasarlanmıştır. 1991 yılında yapılan KAİP Plan Notları yeni yapılaşma ilkelerinde belirlenen kuralların %36,25'i doğrudan tanımlanmıştır ve ağırlıklı olarak cephe tasarımlarına yönelik pencere, çıkma, balkon, çatı, malzeme ve renk tercihlerine ilişkin kurallardır. Çizelge 3.2.'de yapılan değerlendirme sonucunda 1991 sonrası yapılan yeni yapıların %67,9'u aynı, %7,1'i benzer ve %25'i bağımsız tasarım yaklaşımı ile tasarlanmıştır. İlk hazırlanan KAİP benzer tasarım yaklaşımlarına olanak tanırken, son KAİP ve kontrollerin artması ile aynı tasarım yaklaşımında yapılar tasarlandığı tespit edilmiştir.
- Özellikle, yapım tarihi bilinmeyen ilgili kurumlarda herhangi bir bilgi olmadığı tespit edilen kontrolsüz, kaçak yapılar mal sahibini kendi gücü ile yaptırdığı yapılar, bağımsız tasarım yaklaşımı ile tasarlanmış olup, tarihi kent silüetine olumsuz etki yapmaktadır.

3.2.Eskişehir İli Sivrihisar Kentsel Sit Alanı

Eskişehir Sivrihisar kentsel sit alanı geçmişten günümüze kadar birçok farklı kültüre, topluma ev sahipliği yapmış; kültürler arası alışverişin yoğun yaşandığı bölge olarak karşımıza çıkmaktadır. Kültürler arası alışveriş sonucunda mimari eserlerin hem yapı türü açısından hem de farklı dönemlerde farklı detaylarla karşılaşılmasından kaynaklı zengin bir kentsel ve mimari ortam sunmaktadır.

Özellikle farklı dönemlerden kalan yapıların korunduğu fakat betonarme ve özensiz yapılar ile birlikte kent silüetinde bozulmalar başlamıştır. 2010 yılında ilk KAİP hazırlanan bölge için son KAİP 2016 yılında hazırlanmıştır. Tez çalışması kapsamında Sivrihisar'ın seçilmiş olma sebepleri aşağıda belirtilmiştir.

- Çizelge 2.10.'da belirtildiği üzere KAİP Plan Notlarında yeni yapı tasarımlarına ilişkin doğrudan tanımlanan kuralların %51,3, üst başlık ile tanımlanan kuralların %5 ve hiç kural konulmayan başlıkların ise %43,7'lik bir kısmı oluşturması;
- Çizelge 2.10'da yapılan inceleme doğrultusunda doğrudan tanımlanarak belirlenen kuralların diğer bölgelere göre ortalama bir değere sahip olması ve güncel ve günümüze yakın tarihte hazırlanan bir KAİP'nin olması;
- Kuralların ağırlıklı olarak cephe ve vaziyet planı tasarımı için belirlenmiş olması, Çizelge 2.11.'de yapılan değerlendirme de değerlendirilen bütün KAİP'lerinde cephe tasarımlarında belirtilen kuralların %50,4'lük bir kısmı oluşturması ve genel ortalamayı tutturması;
- Çizelge 2.10'da belirtilen, cephe tasarımlarında belirlenen kuralların % 37,5 olması ve Sivrihisar'ın bu değer altında kalması;
- Bölgenin KAİP'inde bölgeleme çalışması yapılara hem konut ve ticari bölge olarak ayrılmış olması hem de koruma ilkelerine yönelik cephelerde yapılabilecek müdahalelerin bölgelere göre sınırlandırılmış olması;
- 2010 yılında hazırlanan KAİP sonrasında sadece bir adet yapı inşa edilirken, 2016 yılında hazırlanan KAİP sonrasında hiç yapı inşa edilmemiş olması ve KAİP hazırlanmadan önceki durumun tespit edilmesinin tez hipotezine destek sunacak olması.

3.2.1. Sivrihisar Kentsel Sit Alanı tarihsel süreç, coğrafi yapı, demografik yapı ve kültürel yapı üzerine genel inceleme

Sivrihisar yerleşim yeri ve çevresinin köklü geçmişi ilgili kaynaklardan ve bölge analizleri ile ortaya çıkmaktadır. Tam olarak ne zaman kurulduğuna dair net bir bilgiye ulaşılamamış olsa da Etiler döneminde Sallpa, Yunan ve Roma döneminde Jüstinyanus; Kazvini döneminde Sivrihisar, Seferihisar ve daha sonraki dönemlerde Sivrihisar olarak anılan kentin tarihi Hititlere kadar uzanmaktadır (Özalp, 1961). Türklerin idaresine geçtikten sonra Sivrihisar Kalesi'nin sivri kayalar üzerinde yer almasından dolayı kent Sivrihisar ismini almıştır (İbrahim Sezgin, 2009). Antik çağlarda ise ismi Palia ve Spania olan kentin yakınından Efes'ten başlayan Kral Yolu geçmektedir (İbrahim Sezgin, 2009).

Sivrihisar yerleşimi Frigya, Lidya, Pers, Roma ve Bizans dönemlerinde etkin bir şehir olarak karşımıza çıkmaktadır. Malazgirt Savaşı'nın ardından ise 1094'te Selçuklulara katılan Sivrihisar Anadolu'nun önemli kentlerinden biri haline gelmiştir ve birçok eser

hem Bizans hem de Selçuklu döneminden kalmadır. Şekil 3.27’de aktarılabacağı üzere Ulucami, Necibüddin Mescidi, Kılıç Mescid Cami, Hamam’da Karahisar Cami gibi yapılar Selçuklu dönemine aittir ve hala korunmaktadır. 1356, 1363 ve 1415 yıllarında Karamanoğulları’ndan Osmanlı Devleti’ne geçen Sivrihisar’ın Osmanlı Dönemi’nde 1486 yılına ait belgelerde biri Ermeni, 24’ü Müslüman olmak üzere toplam 25 mahallesi olan 3100 kişilik nüfusa sahip olan bir yerleşim olduğu belirtilmektedir. I. Dünya Savaşı’ndan sonra 17 Temmuz 1921 yılında Yunan işgaline uğrayan kent 1921 yılında işgalden kurtarılmış ve 1922 yılında hızla gelişmeye başlamıştır (İbrahim Sezgin, 2009).

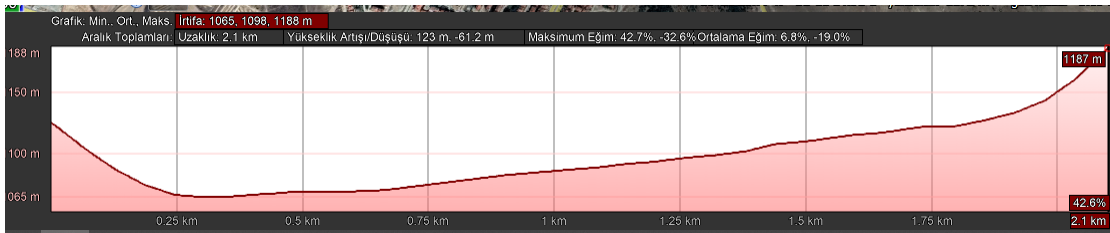
İç Anadolu’nun kuzeybatısında yer alan Eskişehir İli ’ne bağlı olan kentin kuzeyinde Südüken Dağları, güneybatısında ise Türkmen dağları yükselmekte ve kent bir ova kenarında yer almaktadır. Batı Karadeniz, Marmara ve İçbatı Anadolu’nun İç Anadolu ile birleştiği yol kavşağında bulunmasından kaynaklı bir merkez görevi görmektedir. Sivrihisar Eskişehir’in doğusunda Sakarya Irmağı’nın yukarı çığırları ile Porsuk Irmağı arasında kalan, aynı adla anılan dağın eteğinde kurulmuştur ve Ankara-Eskişehir Kara yolu üzerinde yer almaktadır (Şerife Özudoğru, Zeynep K. Ertuğrul, 2005).

Kentin çevresinde yine Eskişehir’e bağlı olan ilçeler yer almaktadır. Kuzeyinde Mihaliççık, kuzeybatısında Beylikova, batısında Mahmudiye, Güney batısında Çifteler ve güneydoğusunda Günyüzü ilçeleri ile çevrelenmiştir. Eskişehir kent merkezine 98 km, Ankara’ya ise 136 km. uzaklıktadır. Hem Eskişehir hem de Ankara’ya yakın olması, ayrıca bir kavşak noktası oluşturmasından kaynaklı bölgenin turistik potansiyellerinin araştırılması ve geliştirilmesi adına birçok çalışma yürütülmektedir (Alev Dünder Akçay, 2006).

Şekil 3.20. Eskişehir Sivrihisar Kentsel Sit Alanı Google Earth Görüntüsü ¹

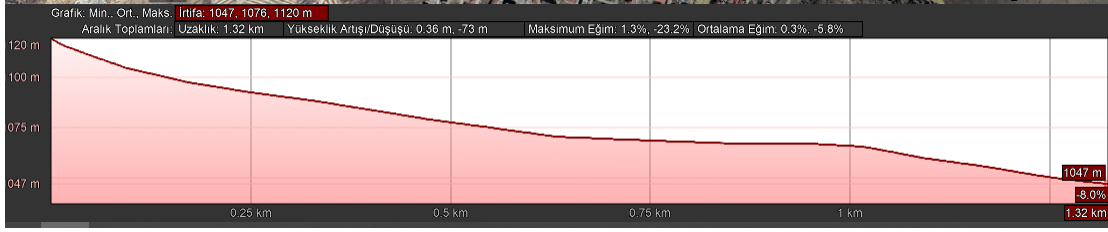
Şekil 3.20’de görülen Google Earth üzerinde yer alan A-A, B-B ve C-C kesit düzlemleri aşağıda Şekil 3.21. 3.22., 3.23.’de verilmiştir. Kesitler incelendiğinde kentin kuzey-güney doğrultusunda 73 ile 137 metrelik kot farkına; doğu-batı doğrultusunda ise yaklaşık 123 metrelik kot farkına oturduğu tespit edilmektedir. Bu eğim içerisinde kent geniş bir alana yayılmıştır.

Şekil 3.21. Şekil 3.19’da işaretlenen A-A Kesiti ².

¹ Görüntü 06.11.2019 tarihinde Google Earth uygulaması üzerinden alınmıştır.

² Görüntü 06.11.2019 tarihinde Google Earth uygulaması üzerinden alınmıştır.

Şekil 3.22. Şekil 3.19'da işaretlenen B-B Kesiti ¹.

Şekil 3.23. Şekil 3.19'da işaretlenen C-C Kesiti ².

Sivrihisar bulunduğu coğrafi bölge itibari ile karasal iklim etkisi altında kalmaktadır. Özellikle kışları sert bir iklimi olan Sivrihisar'da yaz ayları sıcak ve kurak geçmektedir. Kent içinde yer alan yeşil alanlar dışında kent geniş bir bozkırda yer almaktadır.

Günümüzde, idari yönetim şekli olarak kendi ilçe belediyesi ile yönetilen Sivrihisar, Eskişehir İlinin yüzölçümü açısından en büyük ilçesidir. Nüfus yoğunluğu olarak ise Tepebaşı ve Odunpazarı'ndan sonra gelmektedir. TÜİK adrese dayalı nüfus sayım sistemi üzerinden alınan veriler doğrultusunda Çizelge 3.3. oluşturulmuştur. Çizelgede 1965-2018 yılları arasında nüfus değişimleri takip edilebilir.

¹ Görüntü 06.11.2019 tarihinde Google Earth uygulaması üzerinden alınmıştır.

² Görüntü 06.11.2019 tarihinde Google Earth uygulaması üzerinden alınmıştır.

Çizelge 3.3. 1965-2018 yılları arasında Sivrihisar kent merkezi nüfus bilgileri

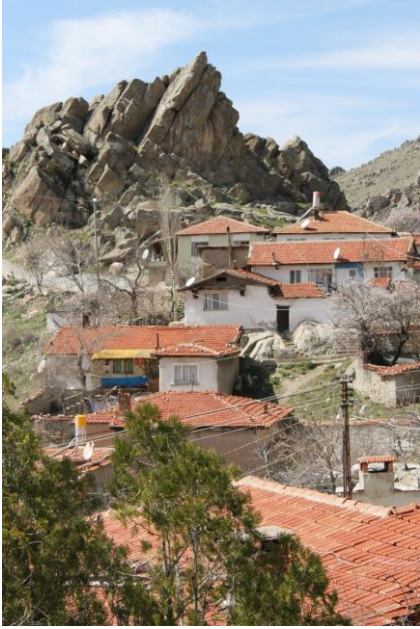
1965-2018 Yılları Arasında Sivrihisar Kent Merkezi Nüfus Bilgileri			
Yıl	Kadın	Erkek	Toplam Kişi Sayısı
2018	10219	10527	20746
2017	10091	10358	20449
2016	10387	10499	20886
2015	10587	10678	21265
2014	10900	10890	21790
2013	11164	11094	22258
2012	4917	4903	9820
2011	5012	4995	10007
2010	5013	4804	9817
2009	4972	4761	9733
2008	5043	5037	10080
2007	5212	5081	10293
2000	5069	5505	10574
1990	5488	5002	10490
1985	4781	5302	10083
1980	4472	5069	9774
1975	3748	4965	8713
1970	3913	4516	8429
1965	3682	3760	7442

3.2.2. Sivrihisar Kentsel Sit Alanı kentsel ve mimari mekan özellikleri

Sivrihisar Kentsel Sit Alanı bir üst bölümde belirtildiği üzere doğu-batı doğrultusunda bir çukura, kuzey-güney doğrultusunda kuzeyden güneye doğru eğimin azalarak devam ettiği bir bölgeye yerleşmiştir. Kent merkezi çevresinde organize olarak ilerlemiştir ve güney tarafı yeni yapılaşmaya açık bölge iken kuzey bölüm tarihi kentin yoğunlaştığı bölgedir. Kentin kuzeye doğru ilerleyen kısmı sivri kayaların olduğu bölgeye yaklaşmaktadır.

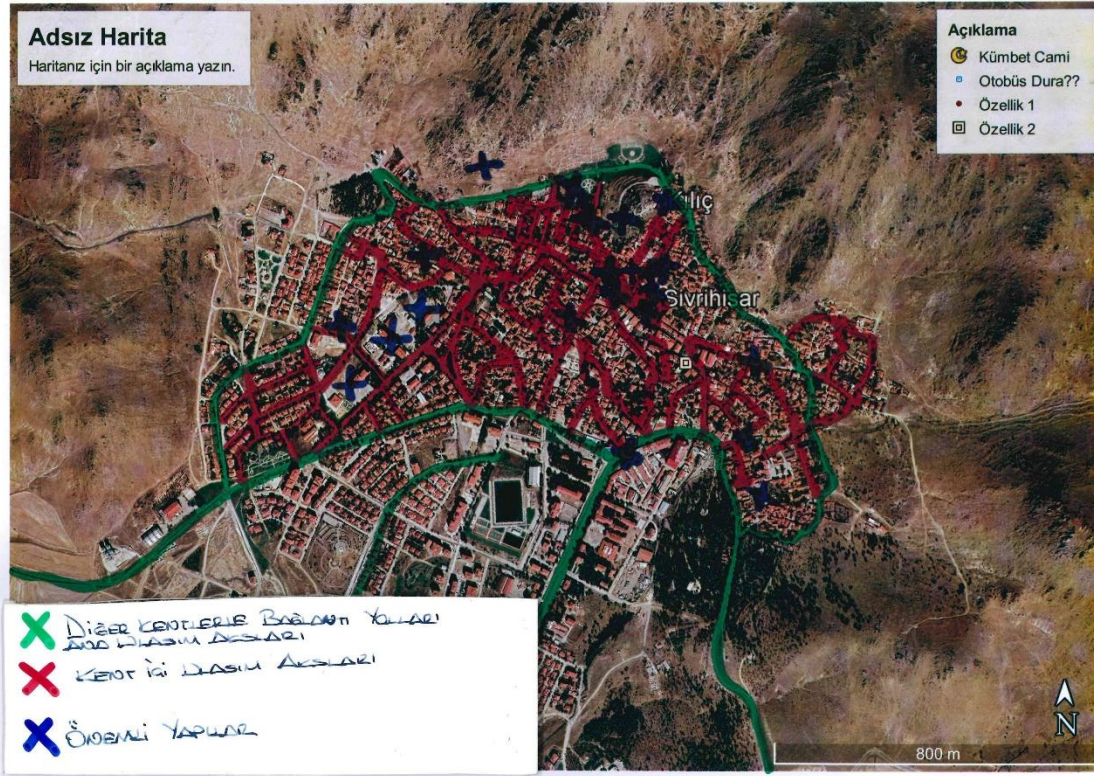
Şekil 3.24. Sivrihisar Kentsel Sit Alanı örnek sokak¹

Şekil 3.25. Sivrihisar Kentsel Sit Alanı Sivri kayalara yaklaşan yerleşim yeri².

¹ Fotoğraf tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

² Fotoğraf tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Şekil 3.26. Sivrihisar Kentsel Sit Alanı içerisinde ulaşım aksları ve kent analizi.

Sivrihisar, kuzey rüzgârını engelleyen hilal şeklindeki kayaların eteklerinde, doğal bir amfi gibi yüzeye yerleşmiş mahalleler konumundadır (İnceoğlu, 2013).

Sivri kayalara kadar yaklaşan kent kuzey yönünde ilerleyecek yer bulamadığı için ağırlıklı olarak doğu-batı aksından ilerlemiştir. Yeni yapılaşma bölgeleri ise güneye doğru konumlanmıştır. Yaklaşık olarak 1035 km² lik bir alana yayılan kentsel sit alanı doğu-batı yönünde yaklaşık 1649 metre, kuzey-güney yönünde yaklaşık 689 metre uzunluktadır. 689 metre içerisinde 123 metre kot farkı mevcuttur ve ortalama %17 eğim oluşmaktadır.

Şekil 3.26.'da Google Earth uygulamasından alınan haritada kent dışı ve kent içi ulaşım yolları ve kentin önemli tarihsel dönemlerine ışık tutan yapılar işaretlenmiştir. Kent ağırlıklı olarak konut yapılarından oluşmaktadır. Farklı dönemlerden kalan ibadethane, hamam, han yapıları, çeşmeler, kamu yapıları, lojmanlar ile kent zengin bir mimari kimliğe sahiptir.

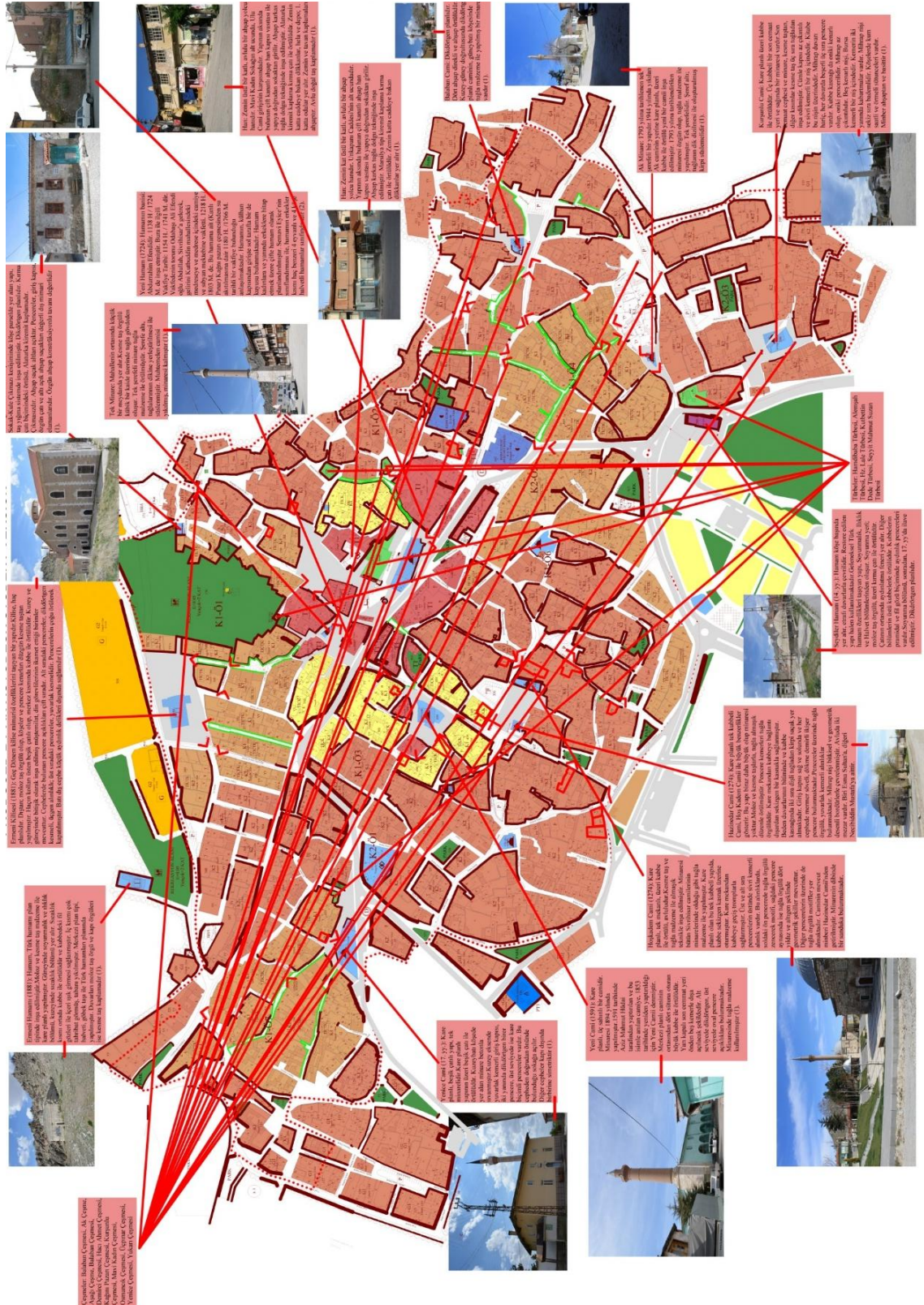
Kent düzeni içerisinde bakıldığında, merkezde ticari aktivitelerin yoğunlaştığı ve bazı idari binaların yer aldığı; dini yapıların ve eğitim yapılarının ise konut bölgeleri içerisine dağıldı

tespit edilmektedir. Ticari faaliyetler kentin merkezinden ara sokaklara doğru ilerlemekte kentin dış sınırına yaklaştıkça yok olmaktadır. Fakat Ermeni Kilisesi'ne ulaşan akslar üzerinde yeniden yapılan düzenlemelerden kaynaklı ticari aktiviteler aks üzerinde ilerlemektedir.

Özellikle Sivrihisar'ın doğal yapı ve insan eliyle oluşturulan yapılaşma arasındaki ilişki, kentsel ve mimari zenginliği, farklı kültürlere ev sahipliği yapmış olması ve bu durumun hem somut hem de soyut mirasa yansiyarak günümüze kadar ulaşması gibi sebeplerden kaynaklı turizm açısından geliştirilmesine yönelik projeler başlatılmıştır. Özellikle kültür turizmi, termal turizm, kuş gözlemciliği, kırsal turizm, doğa turizmi gibi alanlarda potansiyeller barındırmaktadır (Alev Dünder Akçay, 2006).

Bu sebeple özellikle Ermeni Kilise 'sinin olduğu bölge ve merkezden Kiliseye ulaşan akslar, ilgili kurumlar tarafından, canlandırılmak amaçlı yeniden ele alınmaktadır. Akslar üzerinde tarihi değere sahip olan konutların yer alması ve restorasyon ile yeniden hayata kazandırılması amaçlanmaktadır.

Şekil 3.27'de hem kültürel bilgi, mimari bilgi ve yapım teknolojileri aktarımı hem de turistik uğrak noktaları olması açısından kent için önemli olan yapılar işaretlenmiş ve kısa bilgiler ile fotoğrafları verilmiştir.

Şekil 3.27. Eskişehir Sivrihisar Kentsel Sit Alanı Önemli Yapılar Değerlendirmesi¹.

¹ Şekil 3.27.'de verilen bazı fotoğraf ve yazılar dış kaynaklardan alınmıştır. İlgili kaynaklar numaralandırılarak bu dipnotta belirtilmiştir. 1-(Eskişehir Valiliği & Eskişehir İl Kültür Turizm Müdürlüğü, 2006), 2-(Eskişehir Valiliği & Eskişehir İl Kültür Turizm Müdürlüğü, 2006).

Sivrihisar Kentsel Sit Alanı konut yapıları ve mimari özellikleri

Sivrihisar konut mimarisi incelendiğinde mimari özellikleri ve yapım tarihleri açısından, geleneksel konutlar ve 1930 ve sonrasında inşa edilen konutlar olmak üzere ikiye ayrıldığı tespit edilebilir. Yaklaşık 1960'lı yıllarla birlikte ise betonarme konut yapımının arttığı görülmektedir.

Sivrihisar evleri plan tipolojisine göre Dış Sofalı (açık dış sofalı, I tipi, L tipi, köşe sofalı, üç tarafı kapalı dış sofalı), İç Sofalı (Karniyarık tipi, bir tarafı kapalı karniyarık tipi, T tipi, sofanın üç tarafı eyvanlı haç tipi), Dış Köşe Sofalı ve Karma Sofalı Evler olarak sınıflandırılabilir. Sofasız örneğin görülmediği yerleşimde açık sofalı konut da oldukça az sayıdadır. Sivrihisar'da karma sofalı plan tipinde az sayıda örnek bulunurken, kapalı dış sofalı ve iç sofalı plan tipi oldukça yaygın kullanılan plan tipleridir. İki katlı konut örneklerinde ise sokağın ve parselin biçimine göre gelişen ve kiler, mutfak, depo vb. amaçlarla kullanılan alt katın üzerinde günlük yaşamın geçtiği yaşama katı yer almaktadır. Yaşama katında düzensiz geometride gelişmiş zemin katın üzerinde dikdörtgen mekân elde etmek ve sokağa yönelmek amacıyla bir köşede, iki köşede, ortada, cephe boyunca ve karma çıkmalar yapılmıştır. Bu örneklerinin bir arada kullanıldığı cephe örnekleri de oldukça yaygındır (Dikmen & Toruk, 2016).

Sivrihisar Kentsel Sit Alanı içerisinde yer alan tarihi konutlar Orta Anadolu Bölgesi Türk ev mimarisinin birçok özelliğini barındırmaktadır. Konutlar dar sokakların sınırlarını oluşturmakta ve arazinin eğimli yapısı ile ilişkili olarak birbirinin önünü kapatmamaktadır. Sivrihisar evleri yüksek avlu duvarları ile sokak ve komşu yapılar arasındaki mahremiyeti sağlayan, geniş odalı, odaların yanında yüklüklerin yer aldığı ve altında buğday ambarlarının bulunduğu, dolap içlerinde gusülhanelerin yer aldığı ayrı odalar ile şekillenmektedir. Avlular ev girişi ve sokak arasında bir ayırıcı eleman olarak çalışmaktadır.

Cephe tipolojisinde ise, zemin katların ağırlıklı olarak depo, kiler gibi işlevlere ayrılmış olmasından kaynaklı sağır duvarla çevrili olduğu, sağır duvarlara açılan ana pencerelere oranlara daha küçük boyutlarda pencere kullanıldığı, çift ya da tek kanatlı ahşap giriş kapıları, üst katlarda tekli, ikili veya üçlü gruplar halinde ritmik pencere düzenlerinin ve köşe pencerelerinin olduğu, kırma veya beşik çatılı sistemlerin kullanıldığı tespit

edilmiştir. Taşıyıcı sistem kâgir veya kâgir ve ahşap çatkı sistemin birlikte kullanıldığı sistemlerdir (Dikmen & Toruk, 2016).

Sivrihisar konutlarında çıkma altı, döşeme ve tavanlar ahşap konstrüksiyondur. Çıkma ve tavanlara yerleştirilen yuvarlak kesitli ahşap kirişlerin üzerine kaplanan sazlar Eskişehir Çifteler'den getirilmekte ve çevre köylerde hasır olarak işlenmektedir. Ahşap kirişlerin arasına yerleştirilen hasır ve sazlar yalıtım da sağlamaktadır. Hasır üzerine yerleştirilen toprağın sıkıştırılması ve döşeme tahtaları ile kaplanmasıyla döşeme ve çıkma altları oluşturulmaktadır (Dikmen & Toruk, 2016).

Şekil 3.28. Sivrihisar geleneksel konut örnekleri¹.

¹ Fotoğraf tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Şekil 3.29. Sivrihisar geleneksel konut örneği-Zaimağa Konağı¹.

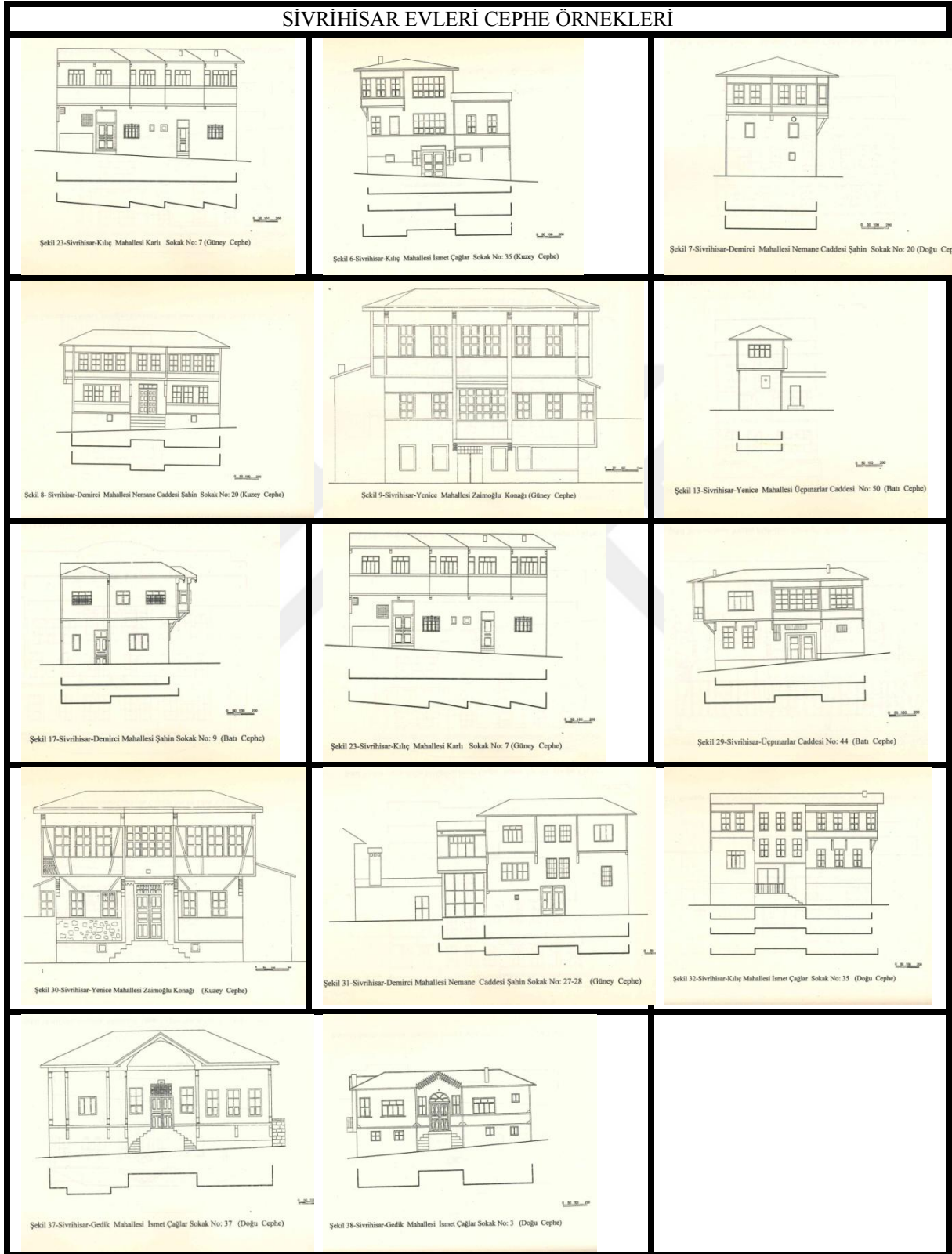
Şekil 3.30. Sivrihisar geleneksel konut örneği - 170 Ada 32 Parsel².

Çizelge 3.4.'de Sivrihisar Evleri Cephe Örnekleri (Şerife Özüdoğru, Zeynep K. Ertuğrul, 2005) üzerine yapılan araştırma sonuçları verilmiştir.

¹ Fotoğraf tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

² Fotoğraf tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 3.4.Sivrihisar Evleri Cephe Örnekleri (Şerife Özüdoğru, Zeynep K. Ertuğrul 2005).

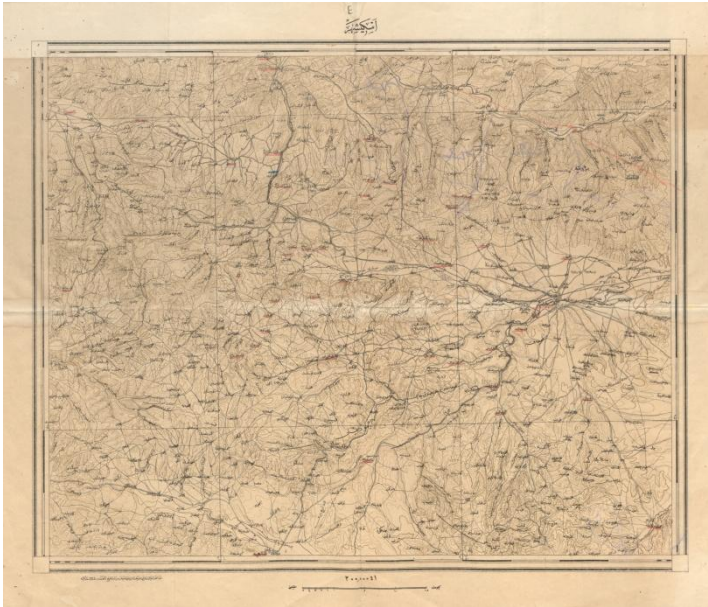

3.2.3. Sivrihisar Kentsel Sit Alanı planlama süreçleri ve koruma amaçlı imar planı

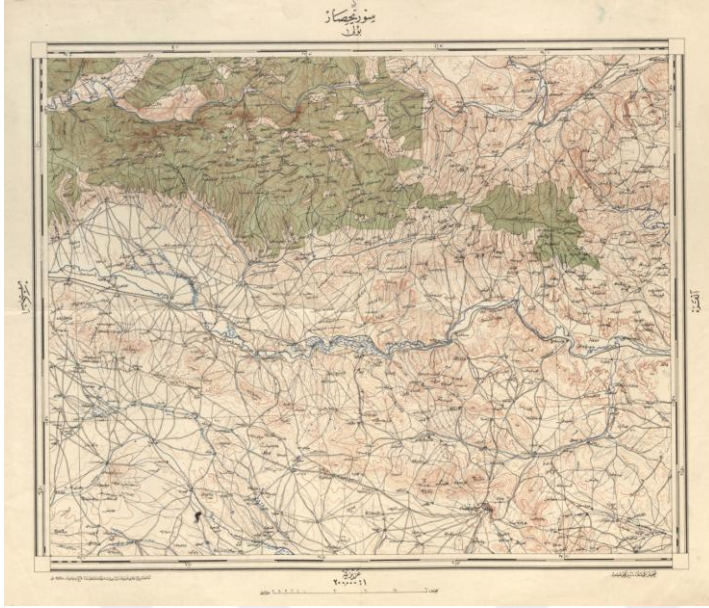
Eskişehir ve çevresi Friglerden günümüze kadar farklı kültürlerin etkisi altında kalmış bir kenttir. Frigler, Hititler, Lidyalılar, Persler'den kalan izlerin yanında özellikle Bizans, Selçuklu, Osmanlı ve Cumhuriyet Dönemi'nin ilk izlerini yoğun bir şekilde taşımaktadır.

Kent düzeni ise geçmişten günümüze kadar farklı dönemlerde çeşitli değişiklikler geçirmiştir. Özellikle kentin, şehirlerarası önemli ulaşım aksları üzerinde yer alması hem Eskişehir'i hem de çevre ilçeleri doğrudan etkilemiştir.

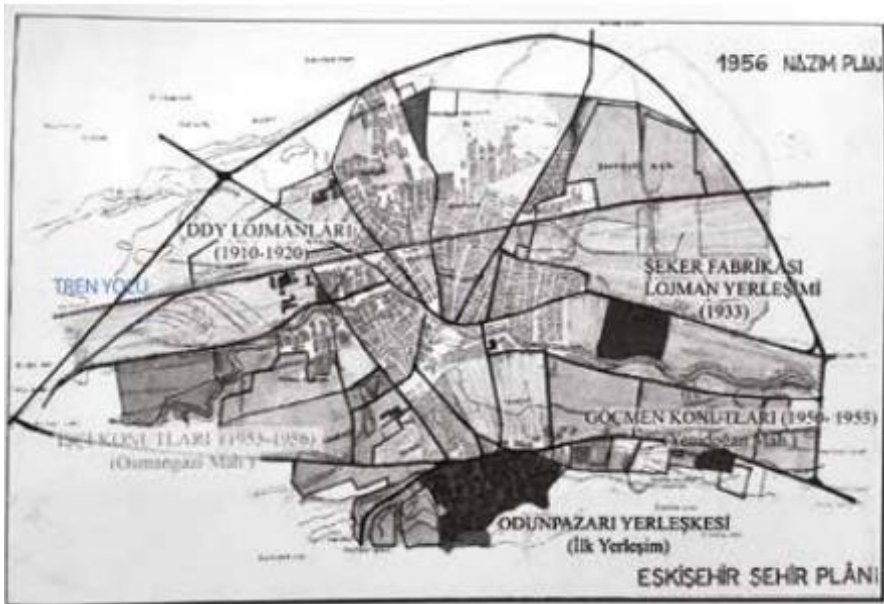
Dönemlerden ilki, 1894 tarihinde cer atölyesinin kurulması ile başlayan dönemdir. Bu tarihte işletmeye açılan Bağdat-Berlin demir yolunun ortaya çıkardığı ekonomik yaşamdaki canlanmaya rağmen, 1839- 1922 yılları arasında, sanayi öncesi kent yapısı özellikleri ön plana çıkmaktadır. Kentin mekânsal örüntüsünde, yamaca yerleşerek Kurşunlu Külliyesi etrafında gelişmiş Odunpazarı geleneksel konut bölgesi ile Odunpazarı'nın aşağı düzlüğünde Porsuk Çayı kenarında Köprübaşı Bölgesi'ndeki tek katlı geleneksel çarşı ve hamamlar olmak üzere iki bölge öne çıkmaktadır. 1896 yılında askeriye tarafından üretilmiş kent haritasında dikkat çeken üçüncü bölge ise, tren garı ile birlikte, civarında belirmeye başlayan yeni modern dokudur (Özkut, 2017).

Şekil 3.31. Eskişehir Kent ve Ulaşım Aksları Haritası (Erkan-ı Harbiye-i Umumiye, 1337).

Şekil 3.32. 1340 tarihli Sivrihisar Haritası (Erkan-ı Harbiye-i Umumiye, 1340).

Şekil 3.33. 1956 tarihli Eskişehir Nazım İmar Planı (Kaynak).

Şekil 3.32'de 1956 tarihli Eskişehir Nazım İmar Planı incelendiğinde Sivrihisar'a doğru önerilen gelişim aksının kuvvetlendirildiği görülmektedir. Eskişehir'in genelinde olduğu gibi Sivrihisar'da da önemli ulaşım akslarının kesişiminde yer almaktadır. Bu nedenle Sivrihisar'ın ulaşım aksları ile birlikte değişen ve gelişen bir kent olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

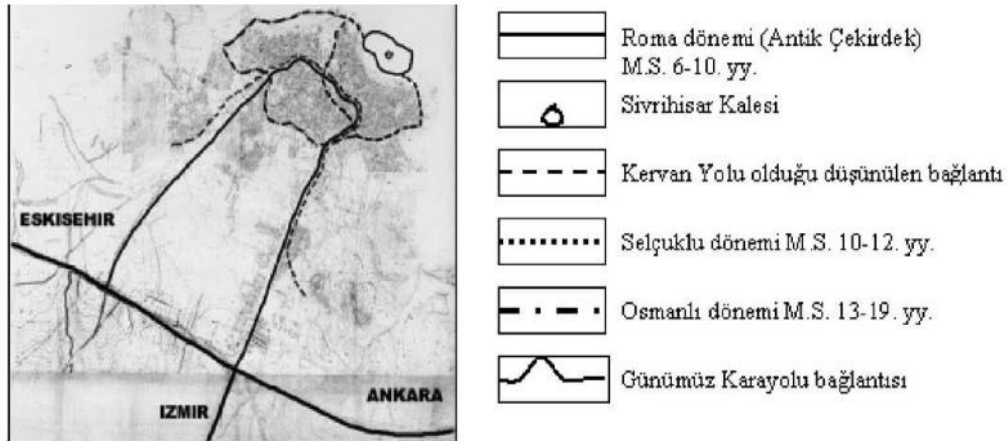
Sivrihisar Kenti, Batı Anadolu'nun İç ve Doğu Anadolu'ya açıldığı noktada, ulaşım ağlarının düğüm noktasında kurulmuştur. Tarihsel süreçte kent, coğrafi konumuna,

değişen ulaşım teknolojisi ve politikalarına göre bölgesel ticaret, transit ticaret, dinsel merkez, askeri toplanma ve lojistik merkezi gibi rollerin bir veya birkaçını eş zamanlı üstlenmiştir. Dolayısıyla kentin kuruluşunda ve yaşam sürekliliğinde, ulaşımına bağlı olarak gelişen ekonomik-dinsel-sosyal süreçler etken olmuştur.

İnsan aktivitelerinin yoğunlaştığı, artı ürüne bağlı ticari ilişkilerin geliştiği kuruluş döneminde Sivrihisar, Frigler'in egemenliği altındadır. Bu dönemde, en önemli ticaret yolu olan Kral Yolu üzerindeki yerleşme, ticari aktivitelerle canlanmaya başlamıştır. Ancak, antik kent Pessinus'un dinsel merkez kimliğinin üstüne çıkamamıştır.

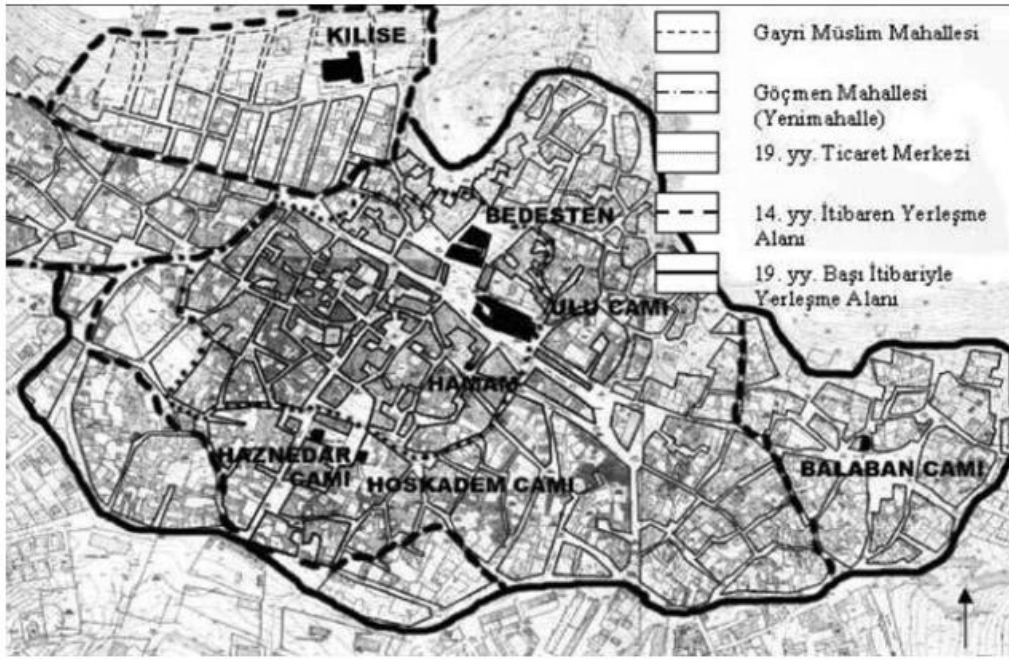
Bölgesel ulaşım bağlantıları, Roma Dönemi'nde yerleşmelerin kaderini belirlemiştir. Ulaşım politikaları ile inanç sistemindeki değişikliklerle Kral Yolu'nun önemini yitirdiği Roma Dönemi'nde Sivrihisar kenti, ticari aktivitelerin yoğunlaştığı kolonileri birbirine bağlayan ulaşım sistemi içinde kendine yer edinmiştir. Dönemin yöneticileri, ulaşımın belirleyici olduğu ekonomik gücün, askeri güç kadar etkili bir silah olduğunu anlayarak, Sivrihisar ile kentin üzerinde konumlandığı yeni yol ağını geliştirmişlerdir. Selçuklular bu gücü elde etmek ve Bizans egemenliğine son verebilmek için, öncelikle ticarete söz sahibi olma politikasıyla ulaşım sistemini oluşturan kervan yollarının güvenliğini derbent teşkilatı ile sağlamışlardır. Bu teşkilatlanmada stratejik noktalara yeni yerleşimler kurulmuş veya Sivrihisar'da olduğu gibi kervan yolu yakınlarındaki yerleşimlerin gelişimi desteklenmiştir. Böylece, kentler ve kent dışında konaklama merkezi olan kervansaraylar, çevrelerindeki yerleşimlerin gelişmesini etkilemiş ve ticaretin odağı olmuşlardır. Bu dönemde, tali veya ikincil kervan yolları üzerinde olan Sivrihisar'ın gelişimi görece yavaş olmuştur (Sivrihisar Kültür Portalı, n.d.).

Fotoğraf 1. Sivrihisar Çarşısı (Arasta Dükkânları) (Akyol, 2010; Dikmen-Toruk Arşivi)

Şekil 1. 19. Yüzyıl Sonuna Kadar Sivrihisar Tarihi Kentsel Gelişme Şeması
(Gültekin, 1998; Hersek, 1997; Doğru, 1997; Akyol, 2010)

Şekil 3.34. 19. Yüzyıl sonuna kadar geçerli olan tarihi kentsel gelişme şeması (Aksoy, 2010).

Şekil 3.35. 19. Yüzyılın sonlarında Sivrihisar kent planı (Aksoy, 2010).

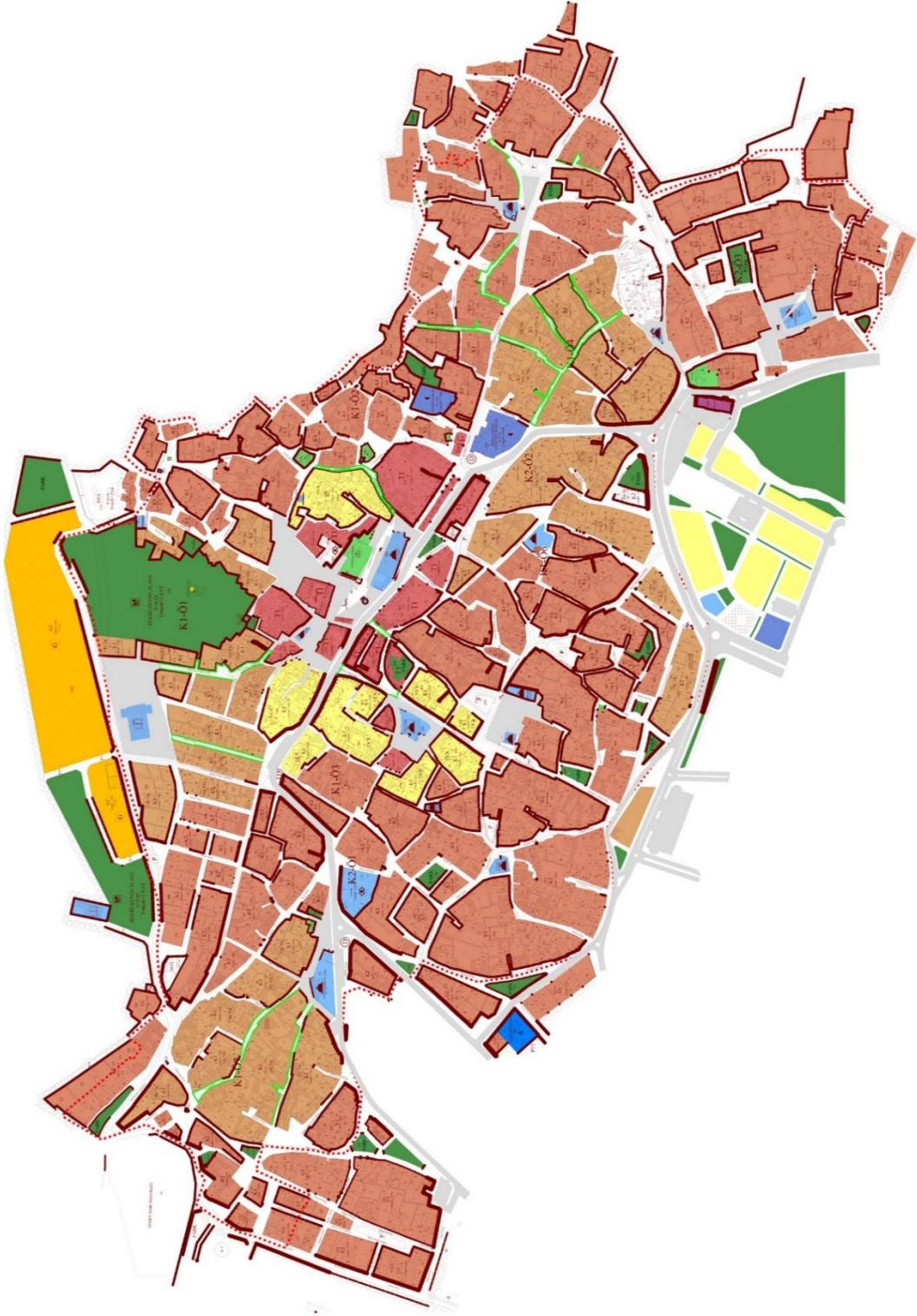
Sivrihisar kenti özellikle 19. Yüzyıl içerisinde geçirdiği planlama süreçleri ile gelişimine devam etmiştir.

Batılılaşma sürecinde yerleşimin sosyal ve mekânsal yapısının ticaret ile uğraşan gayrimüslimlerin etkisi ile değiştiği, anıtsal dini ve ticari yapıların yer aldığı merkez ile konut alanlarının mekân kurgusunun farklılaştığı; organik biçimlenmiş geleneksel konut alanları ile ızgara (grid) planlı yeni mahallelerin bir arada yer aldığı görülmektedir. Sivrihisar'da 1878 sonrası göçe tarihlenen Ulu Cami çevresinde yer alan mahalleye göre yeni olan ve bu nedenle Yenimahalle olarak tanımlanan göçmen mahallesi (Cami-i Kebir) ile Ermeni Kilisesi çevresinde topoğrafyaya uyumlu olmamasına karşın Ermeni (Gedik) mahallesi ızgara planlı gelişmiştir. Cumhuriyetin ilanını takiben I. Dünya Savaşı sonrasında yaşanan göçlerle özellikle Gayrimüslim nüfusun, zanaat erbabının azaldığı ve zanaatın gerilediği; Gayrimüslimler tarafından işletilen dükkânların önce Müslüman nüfusa geçtiği, süreç içerisinde çoğunun kapandığı ve ulaşım politikası olarak demir yolu yerine kara yolunun desteklenmesinin sonucunda Eskişehir-Ankara kara yolunun dışında kalan yerleşimin merkez özelliğini giderek kaybettiği, ekonomisinin zayıfladığı ve dükkân sahiplerinin 20. yüzyıl ortalarından itibaren Eskişehir'in bölgesel merkez statüsünü devralmasıyla Eskişehir'e göç ettiği görülmektedir (Dikmen & Toruk, 2016).

Yukarı da bahsedilen planlama süreçlerinin ardından günümüzde geçerli olan Nazım İmar Planı ve Koruma Amaçlı İmar Planı kentin şekillenmesinde rol oynamaktadır.

İlk KAİP 2010 yılında hazırlanmıştır. Ardından 2016 yılında ATN İmar Tic. Ltd. Şti. tarafından İlave ve Revizyon KAİP hazırlanmıştır. Şekil 3.36'da görülen plan yürürlükte ve uygulaması devam etmektedir.

Şekil 3.36. Sivrihisar Kentsel Sit Alanı 2016 tarihli İlave ve Revizyon Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı (Belediyesi, 2016).

Sivrihisar için hazırlanan Şekil 3.36'da verilen KAİP incelendiğinde kentin diğer kentlerle ilişkisini sağlayan ana ulaşım aksları ve kent içi ulaşım akslarının merkezde kesiştiği, aynı zamanda bir aksın ise kenti kuzey yönünde dolaştığı görülmektedir. Ulaşım aksları ile özellikle merkeze ve önemli tarihi yapılara ulaşım sağlanmaktadır.

Kent merkezinde ticari, idari, dini ve diğer sivil mimarlık örnekleri yer almaktadır. Merkez ulaşım aksları ile konut bölgelerine doğru ilerlemektedir. Konut bölgeleri ise sokak üzerinde girişleri paralel yerleşmiş sağlı sollu sokağı ören yapıda şekillenmiştir. Konut bölgelerinde ihtiyaca göre eğitim yapıları ve dini yapılar şekillenmiştir. Ermeni Kilisesi'nin olduğu bölge özellikle yurt dışından gelen turistleri çekme potansiyelinin artırılması amaçlı çevre düzenlemesi ile birlikte ele alınmıştır. Ve Sivri kayaların olduğu bölgede kilise ile birleşim alanında kente özgü kişi ve öğelerin açık alanda sergilendiği bir yeşil alan tasarımı gerçekleştirilmiştir.

Şekil 3.37. Ermeni Kilisesi, açık sergi alanı, yeşil alan, sivri kayalar birlikteliği¹.

KAİP hazırlanırken ada ve parsel bazında çeşitli gruplamalar yapılmıştır. Bu gruplamalar aşağıda belirtilmiştir.

¹ Fotoğraf tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

4. Yapı ve parsellere ilişkin tanımlar

4.1. Tescilli anıtsal yapılar (1. Grup yapılar)

Tescilli anıtsal yapılar; toplumun maddi tarihini oluşturan kültür verileri içinde tarihsel, simgesel, anı ve estetik nitelikleriyle korunması zorunlu yapılardır.

Yapısal özellikleri, strüktür, özgün malzeme, renk, plan cephe özellikleri ile oranları, çıkmalar, gabariler, kapı ve pencereleri ile korunacak, niteliksiz ve kötü eklentilerden arındırılacaktır. Bu yapılarda uygulama, restorasyon projelerine göre yapılacaktır.

Özgün halde sıvasız olduğu analizler sonucu tespit edilen cephelerde var olan sıvalar raspa edilebilir. Raspa sonrası tekrar sıvanacak cephelerde sıvanın özgün hali araştırılarak, aynı nitelikte sıva kullanılacaktır.

4.2. Tescilli sivil mimarlık örnekleri yapılar (11. Grup yapılar)

Tescilli sivil mimarlık örnekleri; kent ve çevre kimliğine katkıda bulunan kültür varlığı niteliğindeki yöresel mimariyi yansıtan yapılardır.

Yapısal özellikleri, strüktür, özgün malzeme, renk, plan cephe özellikleri ile oranları, çıkmalar, gabariler, kapı ve pencereleri ile korunacak, niteliksiz ve kötü eklentilerden arındırılacaktır. Bu yapılarda uygulama, sağlıklı rölöve ve restitüsyon projelerine bağlı kalınarak hazırlanacak restorasyon projelerine göre yapılacaktır.

Özgün halde sıvasız olduğu analizler sonucu tespit edilen cephelerde var olan sıvalar raspa edilebilir. Raspa sonrası tekrar sıvanacak cephelerde sıvanın özgün hali araştırılarak, aynı nitelikte sıva kullanılacaktır.

11. Grup tescilli yapıların bulunduğu parsellerde yeni yapı yapılması veya parsel içerisindeki tescilsiz yapının yıkılıp yeniden yapılması durumunda, yeni yapılacak yapıya; Eskişehir Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun uygun görüşünün alınması, tescilli binadan bağımsız olması ve tescilli binanın yoldan görünümünü olumsuz etkilememesi koşulu ile izin verilir.

4.3. Kütle ve cephe özellikleri korunacak yapılar (k)

Kütle ve cephe elemanlarındaki bütünlük açısından olumlu katkıları ile çevreyi oluşturan ve planda 'k' ile gösterilen yapılardır. 'k' ile gösterilen yapıların bulunduğu parsellerde yeni yapı yapılması veya parsel içindeki yapının yıkılıp yeniden yapı yapılması durumunda parsel içinde mevcut yapının konumu, dolu, boş oranları, yapı düzeni ve özgün cephe özellikleri korunacak, plan hükümlerinin 5. Maddesinde belirtilen yapılaşmaya ilişkin hükümlere uyulacaktır.

4.4. Mevcut dokuyla uyumlu olmayan düzeltilecek yapılar (d)

Geleneksel nitelik göstermeyen, buldukları dokuda gabari, cephe genişlikleri, cephe dolu boş oranları, pencere boyutları, cephe kaplamaları ile geleneksel doku bütünlüğünü ve sokak silüetini estetik açıdan olumsuz etkileyen, geleneksel dokuya aykırı olan ve planda 'd' ile gösterilen yapılardır.

Bu yapılarda, yapı gabarileri ve malzemesinin geleneksel doku ile uyumu sağlanacaktır. Yakın çevresinde bulunan geleneksel yapıların cephe dolu-boş ritmine uygun ve plan hükümlerinin 5. Bölümünde yer alan hususlar doğrultusunda pencere ve kapı boyutlarının değiştirilmesi, monoton cephelerin hareketlendirilmesi esastır. Bu amaca hizmet etmeyen değişiklik onarım ve yenilemeye izin verilmeyecektir.

Geleneksel nitelik göstermeyen mevcut yapılar, mülk sahibinin isteği doğrultusunda yıkılmadan düzeltilebilir veya yıkılmak suretiyle yerlerine yeni yapı yapılabilir.

'd' ile gösterilen yapıların bulunduğu parsellerde yeni yapı yapılması veya parsel içindeki yapının yıkılıp yeniden yapı yapılması durumunda plan hükümlerinin 5. Maddesinde belirtilen yapılaşmaya ilişkin hükümlere uyulacaktır.

4.5. Mevcut kültür varlığı niteliğinde olmayan yapılar (y)

Mevcut kültür varlığı niteliğinde olmayan planda 'y' ile gösterilen niteliksiz yapılardır. Bu yapılar, mülk sahibinin isteği doğrultusunda yıkılmadan düzeltilebilir veya yıkılmak suretiyle yerlerine yeni yapı yapılabilir.

'y' ile gösterilen yapıların bulunduğu parsellerde yeni yapı yapılması veya parsel içindeki yapının yıkılıp yeniden yapı yapılması durumunda plan hükümlerinin 5. Maddesinde belirtilen yapılaşmaya ilişkin hükümlere uyulacaktır.

4.6. Yeni yapı yapılacak boş parseller (yy)

Planda 'yy' ile gösterilen boş parsellerde yapı yapılması durumunda plan hükümlerinin 5. Maddesinde belirtilen yapılaşma koşullarına uyulacaktır (Belediyesi, 2016).

3.2.4. Sivrihisar Kentsel Sit Alanı'nda yeni yapı araştırması

Sivrihisar Kentsel Sit Alanı yeni yapılaşma ilkeleri ve alanları KAİP ve Plan Notlarında belirtilmiştir. Çizelge 2.9.'da yapılan değerlendirme sonucunda, Sivrihisar'da doğrudan kurala bağlanan ilkelerin %51,3, genel bir tanım ile üst kurala bağlanmış ilkelerin %5 ve hiç kural konulmayan ilkelerin ise %43,77'lik bir bölümü kapsadığı tespit edilmiştir. Ek 6.'de yeni yapılaşma şartların ayrıca detaylı olarak verilmiştir ¹.

Ek-2; Çizelge 2.12. ve Çizelge 2.11.'de 2010 ve 2016 yıllarında hazırlanan KAİP plan notları yeni yapılaşma ilkeleri verilmiştir. Ek 6'da verilen plan notları incelendiğinde belirtilen kuralların ağırlıklı olarak cephe tasarımı ve vaziyet planına ilişkin kuralların ağırlıkta olduğu tespit edilmektedir. Ve yapıların cephe tipolojileri, tercih edilecek malzeme ve renkler, ölçüler oldukça detaylı olarak belirtilmiştir.

Bir üst başlıkta da belirtildiği üzere KAİP'nin da yapı adaları yapı yoğunluğu ve bina özellikleri korunacak yapı adası (K1); yapı yoğunluğu korunacak, bina özellikleri düzenlenecek yapı adası (K2); yapı yoğunluğu ve bina özellikleri düzenlenecek yapı adası (D) olmak üzere üç gruba ayrılmıştır.

¹ Çalışma konu ve konut ticaret karışık işleve izin verilen bölgelere odaklandığı için bu alanlar dışında kalan alanlara ilişkin kurallar tez kapsamında incelenmemiştir.

Tezin kısıtlılıkları bölümünde çalışılan alanların en yoğun korunan bölgeler olduğu belirtilmiştir. Bu nedenle Sivrihisar Kentsel Sit Alanı içerisinde K1 bölgesi çalışılmıştır. Fakat K1, K2 ve D bölgelerinin bazı yapı adalarında iç içe geçtiği ya da birbirini etkilediği tespit edilmiştir. Bu tip alanlarda K2 ve D bölgelerinde tespit edilen yeni yapılar da çalışılmıştır. Ayrıca değerlendirme esnasında belirtilen adalarda YY olarak belirtilen parseller yeni yapılaşmaya izin verilen parseller olduğu için doğrudan ele alınmıştır.

EK 7’de, alanda tespit edilen yeni yapılara ilişkin değerlendirme yapılmıştır. Şekil 7.1.’de KAİP üzerinde tespit edilen yeni yapılar işaretlenmiştir. Şekil 7.2. ve Şekil 7.17. arasında tespit edilen yeni yapılar Şekil 3.1. doğrultusunda değerlendirilmiştir. Ve Çizelge 7.1.’de yapım yılı, yapım tarihinin 2010 ve 2016 yıllarında hazırlanan KAİP’lerinde önce ya da sonraya mı denk geldiği, Eskişehir Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlüğü tarafından ilgili parseller hakkında karar alınıp alınmadığı, mimari projelerinin olup olmadığı, tespit edilen parselin konumu ve yapıya ait fotoğraflar paylaşılmıştır. Alan çalışması esnasında bütün alan gezilerek yeni yapılar tespit edilmiş ve fotoğraflanmıştır. Fotoğrafların yapının çevresinin gösterir nitelikte olmasına dikkat edilmiş olup, hangi konumdan çekildiği tabloda KAİP üzerinde yapı konumu başlığı altında belirtilmiştir. Bu bağlamda Çizelge 3.5. geliştirilmiştir. Çizelge 3.5.’de ise tespit edilen yapıların yapım zamanları ve tasarım yaklaşımları özetlenmiştir.

Çizelge 3.5. Ek-7' de yapılan değerlendirme sonucunda Sivrihisar'da yeni yapıların yapım zamanları ve tasarım yaklaşımları üzerine değerlendirme.

Sivrihisar'da yeni yapıların yapım zamanları ve tasarım yaklaşımları üzerine değerlendirme.					
Koruma Amaçlı İmar Planından Önce/Sonra Yapıldı	Tasarım Yaklaşımı				TOPLAM
	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Bilinmiyor	229/17	-	-	-	-
Toplam	1	0	0	0	1
Önce	-	158/3; 409/5/7; 371/14	-	442/10/9; 191/3/13; 195/1; 197/5; 177/18; 158/10; 170/52; 351/2; 350/16; 442/25; 449/1; 401/20; 398/2; 405/4/3; 395/16; 371/15/16; 394/10; 398/17; 385/32; 384/29; 385/3; 355/13	
Toplam	0	4	0	26	30
İlk KAİP Sonrası	-	-	-	351/10	-
Toplam	0	0	0	1	1
Sonra	-	-	-	-	-
Toplam	0	0	0	0	0
Genel Toplam	1	4	0	27	32

Yapılan çalışma sonucunda aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir;

- Tespit edilen yeni 32 adet yapının 25 tanesi 1982 yılında mevcut olduğu belgelenmiştir ve 5 adedinin yapım tarihi bilinmektedir. Ayrıca hakkında hiçbir bilgi olmayan tek bir yapı mevcuttur. Yapılan görüşmelerde çoğunun kaçak yapı olduğu bilgisi elde edilmiştir. Bu yapıların çoğunlukla KAİP öncesi herhangi bir kuruma başvurulmadan mal sahibi tarafından kendi imkânları dahilinde yaptığı/yaptırdığı bilinmektedir.
- Yapım tarihi bilinen diğer 5 adet yapının 4 tanesi ilk KAİP öncesinde yapılırken, 351 ada 10 parselde yer alan yapı ilk KAİP sonrasında yapılmış olup, 2016 yılında hazırlanan KAİP sonrasında yeni yapı inşa edilmemiştir.
- Çizelge 3.5'de yapılan değerlendirme sonucunda KAİP hazırlanmadan inşa edilen yeni yapıların %13,3'i benzer ve %86,7'si bağımsız tasarım yaklaşımı ile 2010 yılında hazırlanan KAİP sonrasında inşa edilen tek yapının ise aynı tasarım yaklaşımı ile 2016 yılında hazırlanan KAİP sonrasında ise kontrollerinin arttırılmasından da kaynaklı hiç yeni yapı yapılmadığı tespit edilmiştir. Sivrihisar bölgesinde tespit edilen yeni yapıların

tarihi çevrelerde özgün yeni yapı tasarım süreçlerini desteklemeyen bağımsız tasarım yaklaşımlarının çoğunlukta olduğu tespit edilmiştir.

- Ek-2; Çizelge 2.11. ve Çizelge 2.12'de Sivrihisar KAİP'leri değerlendirilmiştir. 2016 yılında hazırlanan KAİP Plan Notları yeni yapılaşma ilkelerinde belirlenen kuralların %51,3'ü doğrudan tanımlanmıştır ve bir kısıtlılık oluşturmaktadır. 2010 yılında yapılan KAİP Plan Notları yeni yapılaşma ilkelerinde belirlenen kuralların %49'u doğrudan tanımlanmıştır ve ağırlıklı olarak cephe tasarımlarına yönelik pencere, çıkma, balkon, çatı, malzeme ve renk tercihlerine ilişkin kurallardır. Çizelge 3.5.'de yapılan değerlendirme sonucunda 2010 sonrası yapılan yeni yapının bağımsız tasarım yaklaşımı ile tasarlandığı görülmektedir.
- Sivrihisar Kentsel Sit Alanı için KAİP hazırlanma süreçlerinin geç başlamasından kaynaklı olarak ağırlıklı olarak bağımsız tasarım yaklaşımında, mal sahibinin kendi bütçesi doğrultusunda yaptığı/yaptırdığı ve niteliksiz olarak değerlendirilebilecek yapılar mevcuttur ve kentsel ve sokak silüetine zarar vermektedir.

3.3.Konya İli Sille Kentsel Sit Alanı

Konya ve Sille yerleşim yerleri geçmişten günümüze kadar birçok farklı kültüre, topluma ev sahipliği yapmış; kültürler arası alışverişin yoğun yaşandığı bölgeler olarak karşımıza çıkmaktadır. Kültürler arası alışveriş sonucunda mimari eserlerin hem yapı türü açısından hem de farklı dönemlerde farklı detaylarla karşılaşılmasından kaynaklı zengin bir kentsel ve mimari ortam sunmaktadır.

Mimari çeşitliliğin çok olduğu, fakat birçok yıkım geçirmesinden dolayı özgün niteliğini kaybetme riskiyle karşı karşıya kalan Sille Kentsel Sit Alanı; 2001 yılında hazırlanan koruma amaçlı imar planının ardından 2017'de yeniden ele alınması ve yeni bir KAİP hazırlanması ile yeni bir sürece girmiştir. Tez çalışması kapsamında Sille'nin seçilmiş olma sebepleri aşağıda belirtilmiştir.

- Çizelge 2.10.'da belirtildiği üzere KAİP Plan Notlarında yeni yapı tasarımlarına ilişkin doğrudan tanımlanan kuralların %46,3, hiç kural konulmayan başlıkların ise %52,4'lük bir kısmı oluşturması;
- Çizelge 2.11'de değerlendirilen diğer KAİP'leri ile birlikte bakıldığında Sille'nin cephe tasarımlarında belirlenen kuralların %36,2 ile ortalama bir değere sahip olması; Çizelge

2.12'de yapılan değerlendirme cephe tasarımlarına ilişkin belirlenen kuralların bütün bölgelerde ortalama %50,4'lük ortalamanın altında kalması;

- Sille'de KAİP yeni yapılaşma ilkeleri diğer bölgelere göre daha az olsa da, KAİP ekleri olarak hazırlanan imar föylerinde boş parsellerde inşa edilecek yeni yapıların doğrudan cephe tasarım önerilerinin verilmesi;
- 2000'li yıllarla birlikte Sille ile ilgili olarak sürdürülebilir turizm çalışmalarının başlaması ve yapılaşmaya etkisinin KAİP'nına ve plan notlarına yansıyor olması (Çınarlı & Ay, 2018; Erdoğan, 2011);
- Bölgenin konut ve ticari bölge olarak ayrılmış olması fakat Sille Tarihi Kenti'nin tamamının aynı değerinde mevcut durumu ile korumaya değer görülmüş olması.

3.3.1. Sille Kentsel Sit Alanı tarihsel süreç, coğrafi yapı, demografik yapı ve kültürel yapı üzerine genel inceleme

Sille'nin adının nereden geldiğine dair birkaç farklı görüşe ulaşılmıştır. Konya'lı (Konyalı, 2007) "Sille adını aynı dinin Şarap Tanrısı Diyonizos'un nedimlerinden olan 'Silenler'den almıştır. Silenler pınarların yarı tanrılarıdır. Sille ve civarında pınarlar çoktur. Sille ve civarında şarap tanrısı Baküs'ün de mabedi vardı." şeklinde bir açıklama yapmaktadır.

Özönder (Özönder, 1998) ise Sille'nin adı ile Arapça'da sel anlamına gelen Seyl kelimesi ile ilişki kurmaktadır; çünkü Sille bir sel güzergâhı üzerinde bulunmaktadır. Yine Özönder (Özönder, 1998) yapmış olduğu çalışmada meşhur bir Roma Generali'nin adının Silla olduğunu ve Sille ismi ile ilişki görülebileceğini; aynı zamanda Roma Konsüllerinden birinin adının Sylla olduğunu ve yine Sille adı ile ilişkili olabileceğini belirtmiştir.

Sille isminin nerden geldiğine dair yapılan araştırmalar sonucunda görüldüğü üzere Sille'nin tarihi oldukça erken dönemlere kadar gitmektedir. Bölgede yer alan mağaralar ve kilise olduğuna dair işaretler, çevre bölgelerde yapılan kazılar ile birlikte Sille'nin Hititler ve Frigler ile bir geçmişinin olduğu, özellikle Sille'de yer alan Kevele diğer adıyla Gevale Kalesi'nin civarında yer alan birçok mağara ve dağ yarıklarının Frigler tarafından meskûn bölge olarak kullanıldığı (Konyalı, 2007), hatta Sulutaş Höyüğü, Ağlacialı Ören Yeri, Çakılıçi Tepesi, Malas, Malas II, Gökkaya Örenarası Öreni, Çarkçıgil Höyük, Obanın Höyük, Aşağı Pınarbaşı Höyük, Gisliyer, Küçük Muhsine gibi höyüklerden elde edilen bilgiler doğrultusunda eskiçağlara kadar tarihinin gittiği görülmektedir (Bahar, 2001).

Sille’de Kentsel ve Mimari Mekân başlığı altında ele alınacak olan, mağara yerleşimlerinin ilerleyen dönemlerde tapınak/kilise olarak kullanıldığı bilinmektedir (Konyalı, 2007).

Özellikle Hıristiyan toplumların yaşadığı Sille Selçuklular dönemine kadar Hıristiyan, Müslüman savaşlarına tanıklık etmiştir ve Selçuklular Döneminde Bizans İmparatorluğu’nun Anadolu topraklarından çekilmesi ile Sille bir Selçuklu yerleşimine dönüşmüştür. Yaşanan savaşlar esnasında Sille’nin üst kotlarında yer alan Gevele/Kevele Kalesi önemli bir stratejik nokta haline gelmiştir ve önemini Osmanlı Dönemi dahil korumuştur (Konyalı, 2007).

Beylikler Döneminde Karamanoğullarının etkin olduğu bölge 1468 yılında Osmanlılar tarafından alınmıştır (Uzluk, 1957).

Yaşanan tarihsel süreç içerisinde Sille hem çevre komşulardan birçok göç almış hem de mübadele dönemlerinde mevcut halk giderken yerine yeni kişiler gelmiştir. Özellikle Lozan Anlaşması ile Sille’de yaşayan Rumlar mübadele ile göç etmek zorunda kalmışlardır. Çoğunlukla Batı Trakya’dan gelen Türk mücahirlere bir kısmı ise bu bölgeye yerleştirilmiştir (Tapur, 2009). Bu nedenle kültürel alışveriş ve farklı kültürün etkisi altında kalması sonucunda Sille’de farklı mimari tarzlar ile karşılaşırken, ekonomik ticari hayatın zaman zaman kesintiye uğradığı görülmektedir.

Günümüzde, idari yönetim şekli kaynaklı mahalle olarak geçen Sille, 1965-1980 yılları arasında kendi merkez belediyesi ile yönetilmekte olup, günümüzde Selçuklu Belediyesi’ne bağlıdır. Bu nedenle TUİK’den alınan veriler doğrultusunda, Çizelge 3.6.’da görülen araştırma bölgesi olan mahallenin nüfus bilgileri 1965-1980 yılları arasında doğrudan merkeze ait iken, 1980 sonrasında Sille Bucak’ına ait nüfus verileri alınmıştır. Aşağıda yer alan tabloda beşer senelik periyotlar haline nüfus dağılımında yaşanan değişimler verilmiştir.

Çizelge 3.6. 1965-2000 yılları arasında Sille nüfus dağılımları (Türkiye İstatistik Kurumu 2019b).

Konya Sille 5'er senelik periyotlarda nüfus dağılımı						
	Sille Merkez			Sille Bucağı (Köyler ile birlikte)		
	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek
1965	1501	721	780	13238	6496	6742
1970	1888	919	969	14398	7011	7387
1975	1626	830	796	14113	7028	7085
1980	2104	1062	1042	13287	6587	6700
1985	-	-	-	12577	6152	6425
1990	-	-	-	8732	4285	4447
2000	-	-	-	15012	7350	7662

Farklı kültürlerin etkisinde gelişimini devam ettirmeye çalışan Sille, Konya Merkezine yaklaşık 11 km. uzaklıktadır. Konya'nın Selçuklu İlçesine bağlı olan Sille, Selçuklu merkezine ise 9 km. uzaklıktadır. Çevresinde yer alan yerleşim yerleri yine Selçuklu İlçesine bağlı olan Tatköy, Sulutaş ve Sarayköy yerleşim yeridir.

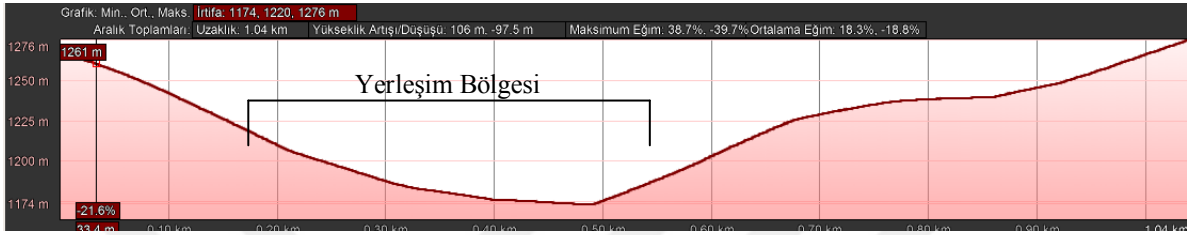
Sille Takkeli Dağ (Küçük Gevele), Büyük Gevele, Kanyaka Tepe ve Karabuğa Dağları arasından geçen Sille deresi ile oluşan platoda yer almaktadır. Kentsel Sit Alanının ortasından geçen derenin etkisi ile tarihi kent Sille Subaşı Mahallesi olarak geçmektedir. Kent topografya ve su ile ilişkiden kaynaklı olarak yatayda genişlemiştir.

Şekil 3.38. Konya Sille Subaşı Mahallesi Google Earth Görüntüsü¹

¹ Görüntü 19.09.2019 tarihinde Google Earth üzerinden alınmıştır.

Şekil 3.38.'de görülen Google Earth üzerinde yer alan A-A ve B-B kesit düzlemleri Şekil 3.39 ve Şekil 3.40. da verilmiştir. Google Earth üzerinden alınan kesitlerde görüldüğü üzere, B-B kesit çizgisi orta aks olarak alındığında kuzeyde kalan yerleşim yerinde toplam 45 metrelik kot farkı vardır. Güney bölgede kalan yerleşim yeri ise kot farkının daha kısa mesafede artmasından ve farklılıkların yerleşime olanak tanımamasından kaynaklı 15 metrelik kot farkı içerisinde yoğunlaşmaktadır.

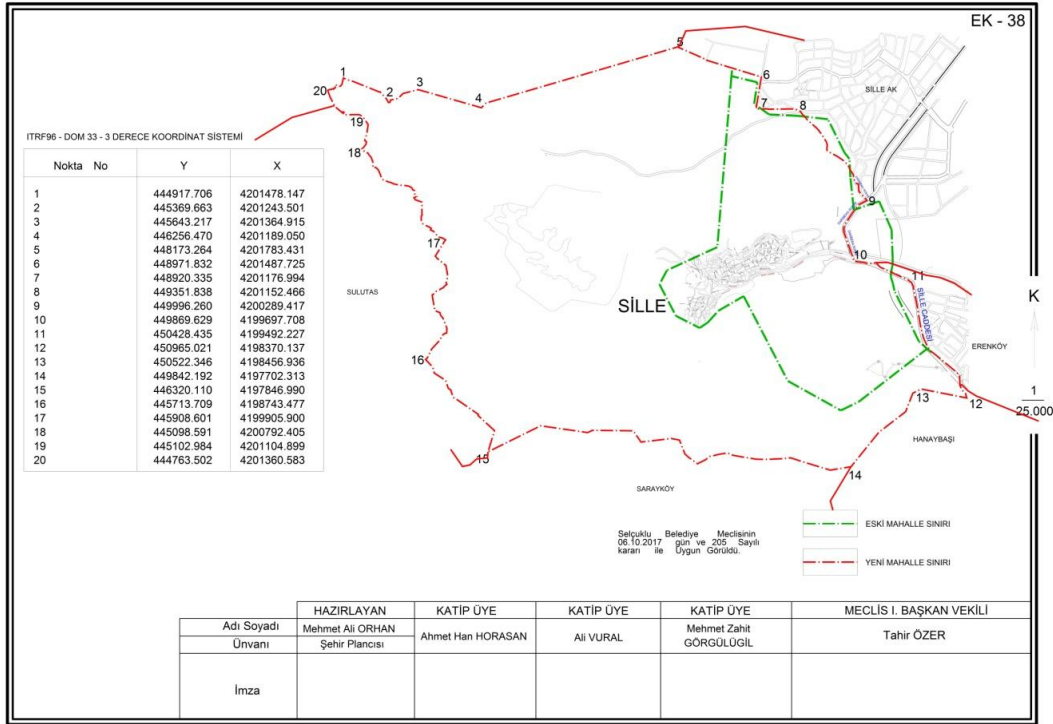

Şekil 3.39. Şekil 3.38. de işaretlenen A-A Kesiti.

Şekil 3.40. Şekil 3.8. de işaretlenen B-B Kesiti.

Konya ve Sille karasal iklim bölgesinde yer almaktadır. Konya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından verilen bilgiler doğrultusunda, Konya ve çevresinde özellikle kış aylarında karın ortalama üç ay kadar yerde kaldığı belirtilmektedir (Konya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, n.d.). İklimsel şartlardan da kaynaklı olarak, yerleşimi kuzey ve güney doğrultusunda ikiye bölen doğu-batı aksında ilerleyen Sille Deresinde zaman zaman taşkınlar meydana gelmektedir. Bu nedenle dere ıslah edilmiş ve yürünebilir zemin kotundan aşağıya alınmış ve taşma seviyesinin üzerinde kalan derin duvarlar inşa edilmiştir. Derenin sellere sebep olmasından kaynaklı yerleşim dereden ortalama 6.00 metre sonra başlamaktadır.

Şekil 3.41. Konya Sille Mahalle Sınırları (Selçuklu Belediyesi, 2019b).

3.3.2. Sille kentsel ve mimari mekân özellikleri

Sille Kentsel Sit Alanı (Subaşı Mahallesi) bir üst bölümde belirtildiği üzere iki tepe arasından geçen Sille Deresinin sağ ve sol yakasında kuzey-batı yönünde tepenin üst kotlarına doğru ilerleyerek kurulan bir kenttir.

Şekil 3.42. Sille Tarihi Kent Merkezi kuzeybatı Silüeti ¹.

Tepe ve su kentin şekillenmesinde büyük rol oynamaktadır. Yerleşim yeri özellikle eğimin daha uygun olmasından kaynaklı kuzeybatı, doğu ve batı yönlerinde ilerlemiştir. Mevcut

¹ Fotoğraf tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

eğim, Şekil 3.42. de yer alan silüet fotoğrafından anlaşılacağı üzere yapıların birbirinin güneşini, rüzgârını engellemeden yerleşim imkanı oluşturmuştur. Bu sebeple silüet fotoğrafında neredeyse bütün yapıları görebilmek mümkündür. Kentin kuzeydoğu yönünde ilerleyen ulaşım aksları ortalama %15'lik eğime sahiptir. Şekil 3.43. de görüldüğü üzere, sarı çizgi ile belirtilen yollar kentin dışarı ile ilişkisini sağlarken, turuncu ile belirtilen yollar kent içi ulaşım yollarıdır ve özellikle turizmin arttığı dönemlerde araç ulaşımına kapatılmaktadır.

Şekil 3.43. Sille Kentsel düzen içerisinde ulaşım aksları ve kent analizi

Sille Subaşı Mahallesi içerisinde ağırlıklı olarak konut yapıları yer alırken, ibadethaneler, kamu yapıları, müze, Rum ve Osmanlı mezarlığı olmak üzere iki farklı mezarlık, barmak ve sonrasında ibadet amaçlı kullanılan mağaralar ve kalıntılar yer almaktadır. Şekil 3.43.'de bazı önemli yapıların konumu işaretlenmiştir.

Kent düzeni içerisinde bakıldığında konut bölgelerinin belirgin bir şekilde ayrılarak dere kenarından itibaren üst kotlara doğru geliştiği, ticari aktivitelerin ağırlıklı olarak dere kenarında ve bir üst paralel sokakta şekillendiği ve dini yapıların ise belirli grup konutlara hitap edecek şekilde kent içerisinde yayıldığı tespit edilmiştir.

Özellikle Sille Kentsel Sit Alanının sürdürülebilir turizm kenti olması konusunda yapılan çalışmalar sonucunda (Çınarlı & Ay, 2018; Erdoğan, 2011; Oktaç Beycan, 2017) özellikle

doğu-batı aksında bütön kenti geöen dere boyunun canlandırılması için restoran, kafeterya, konaklama, müze gibi öeşitli ticari ve kent tanıtım mekânlarının var olduğu, Sille Tarihi Kenti'nin girişinde, yerel el işçiliği ürünlerin satıldığı, restore edilmiş olan Çarşı Hamam'ı ile birlikte çalışan, hem tanıtım ofisinin yer aldığı, hem de yerel pazarın kurulduğu bir yeşil alan tasarlanmıştır.

Sille’de farklı dönemlere ait, korunan ve restore edilen, hem somut kültürel miras kaynağı olan hem de turistik açıdan ilgili kurumlar tarafından ziyaret noktalarına dönüştürülen yapılar mevcuttur. Bu yapıların en önemli özeliği hem Sille’nin tarihsel süreç içerisinde geçirdiği dönemleri yansıtır olması hem de kültürel değişimin sembolleri olmasıdır. Mağara yerleşimleri ve ibadethanelerinden, camilere, çeşmeleri, hamamları ve konut yapıları açısından zengin bir kent olarak korunmuştur. Şekil 3.44. de önemli bazı yapılara ait bilgiler verilmiştir.

Sille Kentsel Sit Alanı konut yapıları ve mimari özellikleri

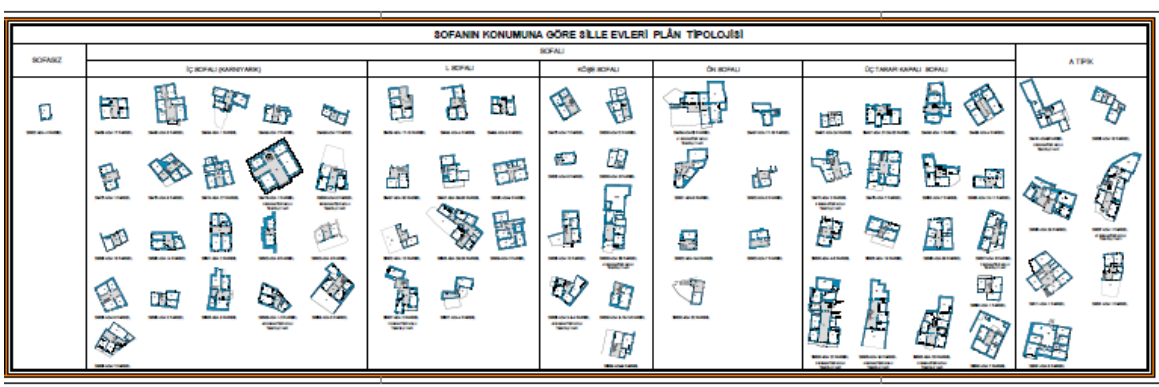
Sille Subaşı Mahallesi, Kentsel Sit Alanı üst başlıklarda belirtildiği üzere özellikle çeşitli kültürlerin ilişki içerisinde olduğu bir bölgedir. Bu nedenle yapı türlerinde Bizans, Selçuklu ve Osmanlı Dönemi etkileri yoğunluktadır. Konut yapılarında ise farklı dönemlerin etkileri hissedilirken, ağırlıklı olarak Türk plan tipolojisinde konutların inşa edildiği tespit edilmektedir.

Çizelge 3.7. Sille Tarihi Kenti Konut Yapıları Örnekleri

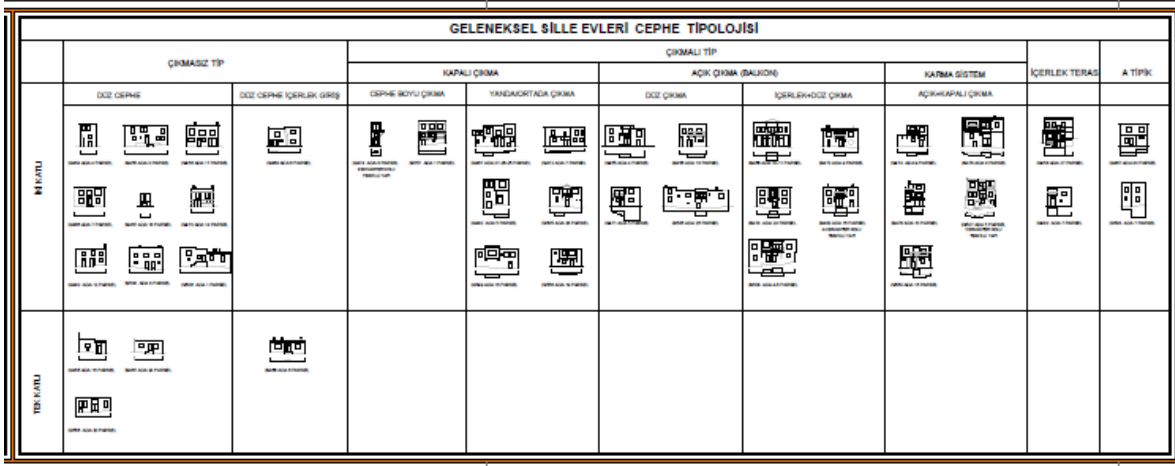
Sille Tarihi Kenti Konut Örnekleri ¹	
29472 Ada 23 Parsel	
29507 Ada 1/5/2 Parseller	
29482 Ada 8 Parsel	
29471 Ada 9 Parsel	
29472 Ada 2 Parsel	

¹ Tabloda yer alan fotoğraf tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

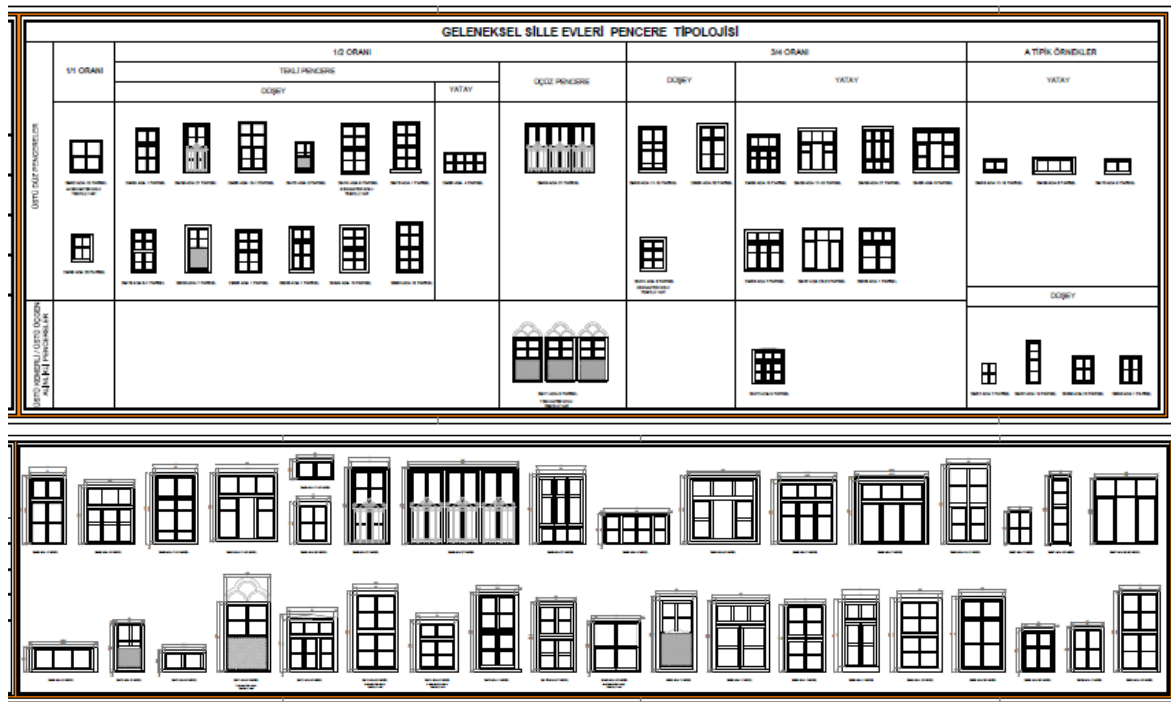
Sille Tarihi Kent Merkezinde yer alan konut yapılarının plan tipolojileri; sofasız, iç sofalı, L sofalı, köşe sofalı, ön sofalı, üç taraflı kapalı sofalı ve bu plan tipolojileri dışında atipik olarak adlandırılabilen plan şemaları ile karşılaşılmaktadır (Selçuklu Belediyesi, 2017). Yapılar iki ya da üç katlı olup, özellikle hem iklimsel koşullar hem sel baskınları hem de İslamiyet kültüründen kaynaklı olarak zemin katlar ağırlıklı olarak üretim, depo gibi işlevlere ayrılırken, üst katlar yaşama mekânı olarak çalışmaktadır. Ayrıca konut yapılarına ihtiyaçtan kaynaklı kiler, aşevi, yakacak deposu, ısınma odası olarak çalışan eklentiler yapıldığı tespit edilmiştir.

Şekil 3.45. Sofa konumuna göre plan tipolojileri (Selçuklu Belediyesi, 2017).

Şekil 3.46. Cephe tipolojileri (Selçuklu Belediyesi, 2017).

Şekil 3.47. Pencere Tipolojileri (Selçuklu Belediyesi, 2017).

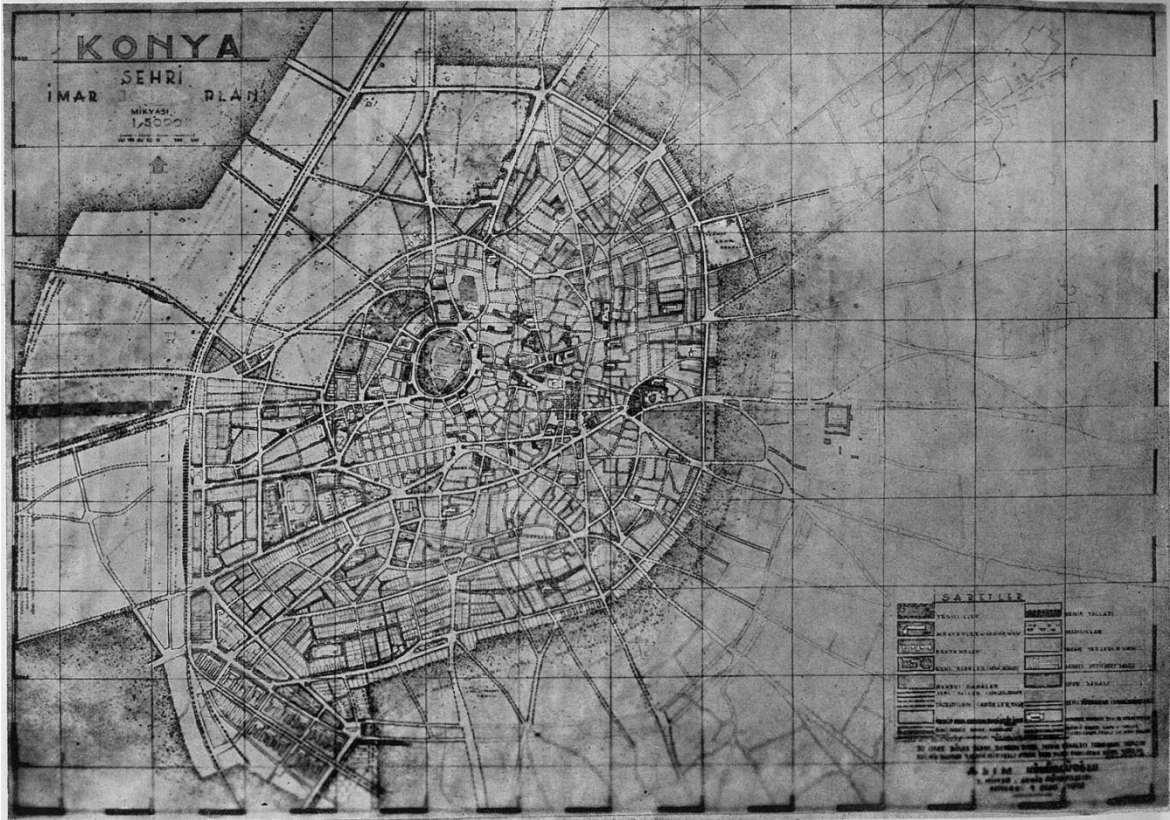

Şekil 3.48. Kapı tipolojileri (Selçuklu Belediyesi, 2017).

3.3.3. Sille Kentsel Sit Alanı planlama süreçleri ve koruma amaçlı imar planı

Günümüzde Konya İli Selçuklu Belediyesine bağlı olan Sille Mahallesi'nin planlama çalışmaları 1990'lı yıllarda başlamaktadır.

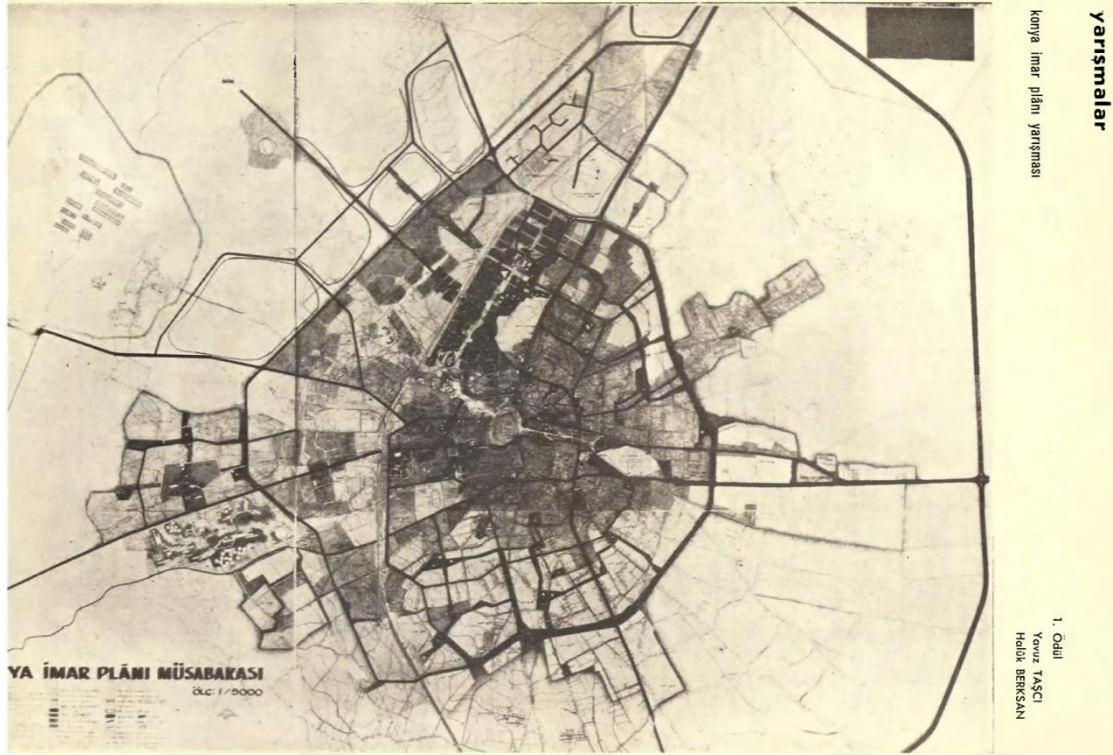
Konya ilinin ilk kapsamlı imar planı 1946 yılında Asım Kömürcüoğlu tarafından, güzel kent yaklaşımı ile 1/2000 ölçekle hazırlanmıştır. Hazırlanan planda amaç kentsel düzenin oluşturulması, kent içi boşlukların kentli için değerlendirilmesi, anıtların ve tarihi önemi olan yapıların yeniden düzenlenmesi olarak özetlenebilir (Kömürcüoğlu, 1947). Plan kent merkezini ele almaktadır. Fakat bugün Sille'ye kent merkezinden ulaşımı sağlayan Rauf Denktaş Caddesi ve Yeni Sille Caddesinin ilk adımları bu planda görülmektedir.

Şekil 3.49. 1946 tarihli Konya Şehri İmar Planı (Kömürcüoğlu, 1947).

1965 yılında ise Konya İmar Planı düzenlemesi için bir yarışma açılmıştır. Yarışmanın konusu Konya Kent Merkezi'dir. Yavuz Taşçı ve Haluk Berksan tarafından alınan birincilik ödülünün jüri raporunda çevre il ve ilçeler ile ilişkilerin olumlu görüldüğü

özellikler belirtilmiştir. İmar planı önerisinde yine Sille ile bağlantıyı sağlayan yol yer almaktadır (Anonim, 1967).

Şekil 3.50. 1965 Konya İmar Planı Yarışması birincilik ödülü (Anonim, 1967).

1984 yılında çevre düzeni planı hazırlanırken, 1990-1998 yılları arasında İslah ve İlave Revizyon Planları hazırlanan (Yenice, 2012) Konya İli'nde 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında 1984 yılından itibaren koruma alanlarına ve tescilli yapılara ilişkin çeşitli kararlar alınmıştır.

Sille Kentsel Sit Alanı ise Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 19.06.1995 tarih ve 2292 sayılı kararı ile koruma altına alınmış ve sit alanı sınırları belirlenmiştir. 05.07.1995 tarih ve 2299 sayılı karar ile birlikte koruma amaçlı imar planı yapılıncaya kadar geçiş dönemi ilkelerinin geçerli olacağı kararı alınmıştır. Sille için ilk koruma amaçlı imar planı 2001 yılında Selçuk Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi tarafından hazırlanmıştır.

Şekil 3.52.'de görülen Sille Koruma Amaçlı Revizyon ve Uygulama Planı incelendiğinde, kente ana ulaşımın Konya'dan gelen Yeni Sille Caddesi ile doğu yönünden sağlandığı tespit edilmektedir. Tarihi kentin giriş bölümünde yaklaşık 488 araçlık geniş bir otopark önerilmiştir ve tarihi kent ile otopark arasında yeşil alanlar aracılığı ile tampon bölgeler oluşturulmuştur. Araçlar tarihi kentin giriş bölümünde park edilmesinin en temel sebebi özellikle turizmin yoğun olduğu hafta sonları ve yaz dönemlerinde kent içerisine araç girişinin yasak olmasıdır. Toplu taşıma ile kente ulaşım, kentin doğu batı aksında güney yönünde yer alan ulaşım aksı ile sağlanmakta ve kentin batısından giriş yapılmaktadır.

Doğu batı aksı üzerinde kenti ikiye bölen derenin sağ ve sol yakaları ticaret alanı olarak belirlenmiştir. Bu aks üzerinde kafeteryalar, restoranlar, konaklama yapıları bulunmakta yapıların zemin katları genellikle yeme içme ya da satış bölümleri olarak çalışmaktadır. Özellikle yeme içme ile ilişkili olan yapılar dere kenarını da kullanarak su ile etkileşimi sağlamaktadır. Dere geçmişte taşkınlara sebep olduğu için yol kotundan aşağı alınmıştır. Bu nedenle görsel ilişki ancak dere kenarına yaklaşıldığında sağlanmaktadır.

Ticaret alanlarına ilişkin KAİP Plan Notlarında, alanda bulunan yapıların konaklamaya yönelik otel ve pansiyon işletmeleri, restaurant ve kafeterya, kahvehane, kreş, dernek ve vakıf merkezlerine ait yapılar, büro, el sanatları (ayakkabıcılık, mum imalatı, çömlekçilik, kuyumculuk vb.), turizm, kültür, eğitim, sosyal, sağlık ve idari amaçlı tesisler olarak kullanılabilmesi; her durumda zemin kat ticari kullanım olmak koşuluyla üst katlar konut kullanımına; konut alanları için ise izinlerin alınması koşulu ile zemin katlarının ticari işlevlere ayrılabilmesi belirtilmiştir. Dere kenarı dışında kalan bölgelerde ağırlıklı olarak konut bölgeleri ve ilkokul, cami, park gibi alanlar yer almaktadır.

Şekil 3.53. Kent meydanından doğu yönüne bakış, kafeterya ve dere kenarı ilişkisi¹.

Sille KAİP'nin da toplam 31 bina (14 konut, 5 ticari, 6 cami, 1 kamu, 2 hamam, 2 kilise) ve 28 çeşme tescillenmiştir ve koruma altındadır. Özgün değerlerinden farklı herhangi bir değişiklik yapılmaması plan notlarında belirtilmiştir.

KAİP'inde, Şekil 3.54. de görülen, genelde zemin kat ve temel duvarlarından oluşan kalıntıların olduğu bölgenin bir kısmında park alanı ve ilkokul tasarımı önerilirken, diğer kalıntıların yer aldığı parseller tescilli değildir ve plan notları da dâhil bir öneriye rastlanmamıştır.

Şekil 3.54. Sille'de tarihi kalıntılar bölgesi².

Alanda toplam 227 adet yapı geleneksel malzeme ve yapım teknikleri ile inşa edilmiş, korunması gerekli yapılar kategorisinde belirlenmiştir. Bu yapıların yenilenmesi gerektiği

¹ Fotoğraf tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

² Fotoğraf tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

takdirde ancak restitüsyon araştırması yapılmasına izin verilmekte olup, özgün elemanlarının korunması ya da aynılarının yeniden yapılması beklenmektedir. Ayrıca hazırlanan imar föylerinde bu alanlarda yapılması olası yenilikler için cephe ve cephe elemanı örnekleri verilmiştir.

Toplam 32 yapı için rekonstrüksiyon projesi yapılması önerilmiştir. Bu yapıların aslına uygun yeniden inşa edilmesi ve restitüsyon araştırmalarının yapılması beklenmektedir.

Kentin doğu ve batı aksı üzerinde biri doğuda biri batıda olmak üzere iki farklı konaklama alanı belirlenmiştir. 2014 yılında çalışmalara başlayan Teğet Mimarlık, bu konaklama alanları için hem konaklama projesi hem de Sille'nin rehabilitasyonu için bir proje önerisi geliştirmiştir.

KAİP Plan notlarında kaya oyma mekânlar, doğal karakteri korunacak alanlar olarak tanımlanmıştır. Bu bölgelerin, Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlüğüne alınan kararlar doğrultusunda temizleme işlemlerinin ardından, rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin ardından ticaret, turizm, kültürel amaçlı işlevler ile kullanıma açılabileceği belirtilmiştir. Bölgedeki mevcut oluşumların zarar görmemesi adına mevcut ağaçlar dışında ağaçlandırma yapılmasına izin verilmemektedir.

3.3.4. Sille Kentsel Sit Alanı'nda yeni yapı araştırması

Sille Tarihi Kenti'nde yeni yapılaşma ilkeleri ve alanları KAİP ve Plan Notlarında belirtilmiştir. Çizelge 2.9'da yapılan değerlendirme sonucunda, Sille'de doğrudan kurala bağlanan ilkelerin %46,3, genel bir tanım ile üst kurala bağlanmış ilkelerin %1,3 ve hiç kural konulmayan ilkelerin ise %52,4'lük bir bölümü kapsadığı tespit edilmiştir. Ek-8, yeni yapılaşma şartları ayrıca verilmiştir ¹.

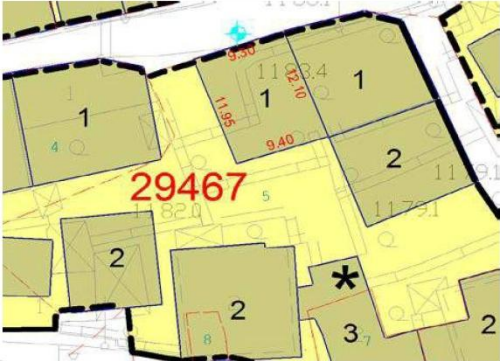
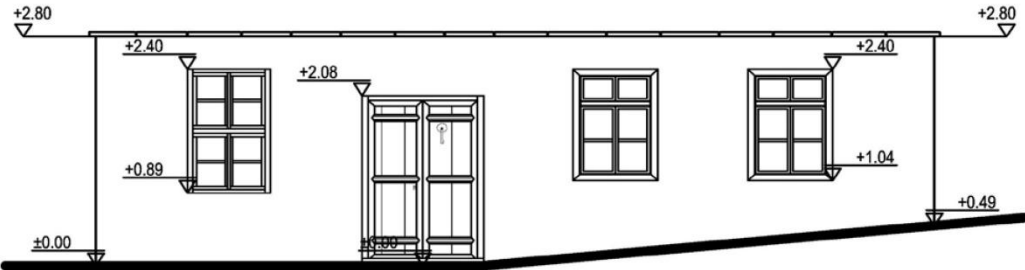

Bu maddeler incelendiğinde özellikle cephe ve vaziyet planı tasarıma ilişkin kuralların ağırlıkta olduğu tespit edilmektedir. Plan notları dışında ayrıca detaylı imar föyleri hazırlanmıştır. KAİP'nında geleneksel malzeme ve yapım teknikleri ile inşa edilmiş yapılar

¹ Çalışma konut ve konut ticaret karışık işleve izin verilen bölgelere bölgelerine odaklandığı için bu alanlar dışında kalan alanlara ilişkin kurallara tez kapsamında incelenmemiştir.

ve rekonstrüksiyon projesine göre inşaa edilecek yapılar dışında kalan yapı gruplarının yeniden yapılacağı durumlarda veya boş arsalarda yapılacak yeni yapılar için hazırlanan imar föylerinde uyulması beklenen cephe tasarımları, renk paletinden seçilmesi için uygun renkler ve cephe elemanlarının tasarım şartları ve malzemeleri doğrudan belirtilmiştir.

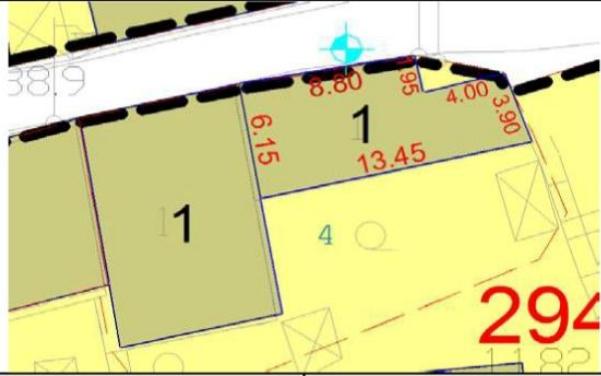

Tezin ana konusu olan KAİP Plan Notlarının tarihi çevrelerde özgün yeni yapı tasarımlarını engellediği varsayımına ek olarak Sille'de KAİP eki olarak sunulan imar f yelerinin de doğrudan cephe tasarımlarına ilişkin yönlendirme yaptığı tespit edilmektedir.

Şekil 3.55'de 29467 Ada 5-8 Parseller için hazırlanmış örnek imar föyü verilmiştir. Çalışmanın yapıldığı dönemde parselde yapı olmadığı tespit edilmiştir. Malzeme renk bilgileri ve cephe tasarımına ilişkin uyulması gereken yükseklikler, pencere ve kapı tipolojileri, eğime yerleşme prensipleri belirtilmiştir.

İMAR FÖYÜ (A)			FÖY NO:29467/5_8		
PARSEL BİLGİLERİ		YAPI BİLGİLERİ			
İL	KONYA	MEVCUT YAPI	VAR		YOK
İLÇE	SELÇUKLU	NOT			
MAHALLE	SİLLE				
PAFTA	M28-B-09-A-3-D				
ADA	29467				
PARSEL	5-8				
İMAR DURUMU			MALZEME VE RENK BİLGİLERİ		
			<p>KAPI/PENCERE DOĞRAMALARI= DOĞAL AHŞAP MALZEME KAPI/PENCERE ÖLÇÜLERİ= KENTSEL TASARIM REHBERİ KAPI VE PENCERE TİPOLOJİLERİNDEN FAYDALANILARAK TESPİT EDİLECEKTİR. CEPHE YÜZEYİ= SIVA+BOYA VE/VEYA TAŞ DUVAR BACA = KENTSEL TASARIM REHBERİNDE DETAYLANDIRILAN 5 BACA TİPİNDEN SEÇİLECEKTİR. MALZEMESİ HARMAN TUĞLA OLACAKTIR. RENK=RENK PALETİNDE YER ALAN RENK GRUPLARINDAN BİRİ SEÇİLEREK CEPHE RENKLENDİRİLECEKTİR.</p>		
KONUT			KAT YÜKSEKLİĞİ 2.80 m (1 kat)		
TABAN ALANI KİTLE ÖLÇÜLERİNDEN HESAP EDİLECEKTİR					
KOT = 1185 m (+/- 0.00 KOTU İŞARETLİ CEPHEDEN ALINACAKTIR.)					
ön bahçe=0 m / yan bahçe/ arka bahçe = föyde gösterildiği gibidir					
CEPHE ÖNERİSİ					
					
HAZIRLAYAN	KONTROL	ONAY			
		1) KONYA KVKBK NİN TARİH VESAYILI KARARI İLE UYGUN GÖRÜLMÜŞTÜR.	2) KONYA B.Ş.B. NİN TARİH VE KARARI İLE ONAYLANMIŞTIR.	3) SELÇUKLU BELEDİYESİ NİN TARİH VE KARARI İLE ONAYLANMIŞTIR.	
*BU İMAR FÖYÜ SİLLE KORUMA AMAÇLI İMAR PLANININ EKI OLUP BELİRTİLEN İMAR DURUMU, MALZEME VE RENK BİLGİLERİNE UYULMASI ZORUNLUDUR. İMAR FÖYÜNDE BELİRTİLEN CEPHE ÇİZİMİ ÖNERİSİ TAVSİYE NİTELİĞİNDEDİR.					

Şekil 3.55. 29467 Ada 5-8 Parseller için hazırlanmış örnek imar föyü (Selçuklu Belediyesi, 2017).

Şekil 3.56'da ise 29467 Ada 4 parselde tespit edilen mevcut yapının cephe tasarımında yapılması gereken düzeltmelere ilişkin çalışmalar yer almaktadır.

İMAR FÖYÜ (B)		FÖY NO:29467/4	
PARSEL BİLGİLERİ		YAPI BİLGİLERİ	
İL	KONYA	MEVCUT YAPI	VAR
İLÇE	SELÇUKLU	NOT	YOK
MAHALLE	SİLLE		
PAFTA	M28-B-09-A-3-D		
ADA	29467		
PARSEL	4		
İMAR DURUMU		MALZEME VE RENK BİLGİLERİ	
		<p>KAPI/PENCERE DOĞRAMALARI= DOĞAL AHŞAP MALZEME KAPI/PENCERE ÖLÇÜLERİ= KENTSEL TASARIM REHBERİ KAPI VE PENCERE TİPOLOJİLERİNDEN FAYDALANILARAK TESPİT EDİLECEKTİR. CEPHE YÜZEYİ= SIVA + BOYA BACA = KENTSEL TASARIM REHBERİNDE DETAYLANDIRILAN 5 BACA TİPİNDEN SEÇİLECEKTİR. MALZEMESİ HARMAN TUĞLA OLACAKTIR. RENK=RENK PALETİNDE YER ALAN RENK GRUPLARINDAN BİRİ SEÇİLEREK CEPHE RENKLENDİRİLECEKTİR.</p>	
KONUT		DİĞER	
KAT YÜKSEKLİĞİ 2.80 m (1 kat)			
TABAN ALANI KİTLE ÖLÇÜLERİNDEN HESAP EDİLECEKTİR			
KOT = 1187 m (+/- 0.00 KOTU İŞARETLİ CEPHEDEDİN ALINACAKTIR.)			
ön bahçe=0 m / yan bahçe / arka bahçe = föyde gösterildiği gibidir			
CEPHE ÖNERİSİ			
			
HAZIRLAYAN	KONTROL	ONAY	
		1) KONYA KVKBK NİN TARİH VESAYILI KARARI İLE UYGUN GÖRÜLMÜŞTÜR.	2) KONYA B.Ş.B. NİN TARİH VE KARARI İLE ONAYLANMIŞTIR.
		3) SELÇUKLU BELEDİYESİ NİN TARİH VE KARARI İLE ONAYLANMIŞTIR.	

Şekil 3.56. 29467 Ada 4 Parsel için hazırlanmış örnek imar föyü (Selçuklu Belediyesi, 2017).

Sille Kentsel Sit Alanında tespit edilen yeni yapılar EK-9'da incelenmiştir. Şekil 9.1'de KAİP üzerinde tespit edilen yeni yapılar işaretlenmiştir. Şekil 9.2 ve 9.29 arasında tespit

edilen yeni yapılar Şekil 3.1. doğrultusunda incelenmiştir ve Çizelge 9.1.'de ise yapıların yapım yılı, yapım tarihinin 2017 yılında hazırlanan KAİP'lanından önce ya da sonra mı yapıldığı, Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlüğü tarafından ilgili parseller hakkında karar alınıp alınmadığı, mimari projelerinin olup olmadığı, tespit edilen parselin konumu ve Şekil 3.1.'e göre yapılan değerlendirmelere katkı sunan yapıya ait fotoğraflar paylaşılmıştır. Alan çalışması esnasında bütün alan gezilerek yeni yapılar tespit edilmiş ve fotoğraflanmıştır. Fotoğrafların yapının çevresinin gösterir nitelikte olmasına dikkat edilmiş olup, hangi konumdan çekildiği tabloda KAİP üzerinde yapı konumu başlığı altında belirtilmiştir. Toplam 51 adet yeni yapı tespit edilmiştir.

Çizelge 3.8. Ek-9 da yapılan değerlendirme sonucunda Sille'de yeni yapıların yapım zamanları ve tasarım yaklaşımları üzerine değerlendirme.

Sille'de yeni yapıların yapım zamanları ve tasarım yaklaşımları üzerine değerlendirme.					
Koruma Amaçlı İmar Planından Önce/Sonra Yapıldı	Tasarım Yaklaşımı				TOPLAM
	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Bilinmiyor	-	-	-	-	-
Toplam	0	0	0	0	0
Önce	29470/10; 26482/9; 29505/26	29502/10	-	29505/33; 29505/40; 29505/52-53-54; 29505/55; 29502/9; 29482/10; 29505/46; 29505/49; 29508/6; 29508/7; 29505/11; 29506/3; 29506/4; 29505/8; 29499/4; 29499/5; 29497/1; 29498/1; 29495/8; 29499/1; 29496/2; 29492/6; 29493/6; 29496/1; 29493/9; 29490/8; 29490/6; 29490/12; 29503/3; 29488/8-9-10; 29475/2; 29460/9; 29460/10; 29467/9	-
Toplam	3	1	0	34	38
İlk Kaip Sonrası	-	-	-	-	-
Toplam	0	0	0	0	0
Sonra	29470/13; 29470/15; 29470/6	29467/1	29493/10; 29492/11	9049; 29485/2; 29475/14; 29475/15; 29474/41; 29466/3; 29467/5-8	-
Toplam	3	1	2	7	13
Genel Toplam	6	2	2	41	51

Yapılan çalışma sonucunda aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir;

- Tespit edilen yeni 51 adet yapının 47 tanesinin yapım tarihi bilgisi ve mimari projeleri ilgili kurumlarda yoktur. Yapılan görüşmelerde çoğunun kaçak yapı olduğu bilgisi elde edilmiştir. Bu yapıların çoğunlukla KAİP öncesi herhangi bir kuruma başvurulmadan mal sahibi tarafından kendi imkanları dâhilinde yaptığı/yaptırdığı bilinmektedir.
- Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlüğü'nde incelenen dosyalar sonucunda 29503 Ada 3 Parseldeki yapının kaçak katının yıkılması ve 29506 Ada 4 Parselde yer alan yapının ise sundurmasının uygun olmadığına ilişkin karar alındığı saptanmıştır. Fakat diğer yapılara ilişkin herhangi bir karar yoktur.
- Yapım tarihi bilinen diğer 4 adet yapının ise yapım tarihleri bilinmemekte fakat mimari projeleri bulunmamaktadır. Bu yapılarında kontrol mekanizmasındaki aksaklıkların sonucu olarak ortaya çıktığı tespit edilmiştir.
- Ek-9'da incelenen yapıların, yapım tarihleri bilinmemesine rağmen yeni yapı olup olmadıkları imar föyleri aracılığı ile tespit edilmiştir. İmar föylerinde yapım tarihleri yer almamaktadır. Fakat tespit edilen yapıların bazılarının imar föylerinin hazırlandığı tarihte yerinde herhangi bir yapı olmadığı ya da yapı var ise geleneksel malzeme ve tekniklerle inşa edilip edilmediği belirtilmiştir.
- Ek-2; Çizelge 2.13'de Sille KAİP'ları değerlendirilmiştir. 2017 yılında hazırlanan KAİP Plan Notları yeni yapılaşma ilkelerinde belirlenen kuralların %46,3'ü doğrudan tanımlanmıştır ve bir kısıtlılık oluşturmaktadır. Çizelge 2.11'de yapılan genel değerlendirmede cephe tasarımlarına ilişkin doğrudan tanımlanan kuralların %50,4'lük bir kısmı oluşturduğu, Sille'de ise cephe tasarımlarına ilişkin doğrudan tanımlanan kuralların %37,5 ile bu oranın altında kaldığı tespit edilmiştir.
- Çizelge 3.8.'de yapılan değerlendirme sonucunda KAİP hazırlanmadan önce inşa edilen yeni yapıların %5,6'ı aynı, %2'si benzer ve %66,5'i bağımsız tasarım yaklaşımı ile inşa edilirken; KAİP sonrasında %5,9'u aynı, %2'si benzer, %4'ü karşıt ve %14'ü bağımsız tasarım yaklaşımı ile tasarlanmıştır. KAİP hazırlandıktan sonra tarihi çevrelerde özgün yeni yapı tasarımlarını desteklemeyen aynı tasarım yaklaşımlarında artış, bağımsız tasarım yaklaşımlarında ise düşüş yaşanmıştır. Fakat bağımsız tasarım yaklaşımlarında inşa edilen yapılar hala oldukça yüksek bir orana sahiptir. Tarihi çevrede yeni yapı tasarımlarını destekleyen benzer tasarım yaklaşımlarında düşüş yaşanırken, karşıt tasarım yaklaşımlarında yapılar inşa edilmiştir.

- Özellikle tespit edilen kontrolsüz, kaçak yapılar mal sahibini kendi gücü ile yaptırdığı yapılar, bağımsız tasarım yaklaşımı ile tasarlanmış olup, tarihi kent silüetine olumsuz etki yapmaktadır.

4. SONUÇ ve ÖNERİLER

Çalışma kapsamında; tezin hipotezi olan, Türkiye’de kentsel sit alanlarında özgün yeni yapı tasarımlarının elde edilememesinin ve ağırlıklı olarak taklit olarak adlandırılacak, tarihi çevrede yer alan tarihi yapıların aynısının yeniden inşa edilmesinin yaygın oluşunun Koruma Amaçlı İmar Planlarından kaynaklandığı varsayımını değerlendirmek ve Türkiye’de kentsel sit alanlarında özgün yeni yapı tasarımlarının önünün açılabilmesi için, tasarımı doğrudan etkileyen Koruma Amaçlı İmar Planları Plan Notları ve Yeni Yapılaşma İlkeleri üzerine bir çalışma gerçekleştirmek ve bir öneri oluşturmak amaçlanmıştır.

Kentsel Sit Alanlarında yeni yapılaşma şartları üzerine yapılan incelemeler, kentsel sit alanında yer alan yapıların taklit edilmesi ve yeni yapının sokak silüetini ve kent silüetini bozması ile oluşacak sorunlar, konunun hassas bir konu olduğunu göstermektedir. Zıtlıkların arasındaki gerilim konuyu derinlemesine incelemeye itmektedir. Bir orta noktanın keşfedilmesi gerektiği açıktır. Bu nedenle çalışmanın gerçekleştirilebilmesi için öncelikli olarak tarihi çevrelerde neden yeniye ihtiyaç duyulduğu, yeninin zorunlu olup olmadığı ve yeninin özgün olmak zorunda olup olmadığı gibi soruları cevaplayabilmek amaçlı detaylı kuramsal alan çalışması gerçekleştirilmiştir.

Yapılan araştırma sonucunda tarihi kentlerin müzede korunan bir eser gibi muhafaza edilmesinin kentin sürdürülebilirliğine, ihtiyaç duyulan yeniliklerin karşılanmasına engel olacak olması, yaşayan insanlarla birlikte kentin de yaşamaya devam etmesi gerektiği, bu nedenle sürdürülebilirliği ve korunması için doğrudan yeni olan ile ilişki içerisinde olması gerektiği anlaşılmaktadır. Yeni olanın ise tarihi çevreye hem zarar vermeden hem de onu taklit etmeden var olabilmemesinin önemine sıklıkla dikkat çekilmiştir.

Tarihi çevreyi taklit etmeyen ve kendi dönemini yansıtan bir yapıyı mimaride özgünlük kavramı ile tanımlamak mümkündür. Fakat tarihi kentlerin kendine özgü değeri, özgünlüğü, korunmasının gerekliliği aynı zamanda sürdürülebilirliğinin sağlanması gibi konularla birlikte değerlendirildiğinde kentsel sit alanları için yeni bir özgünlük tanımına ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir.

Bu tez çalışması kapsamında; Kentsel Sit Alanlarında yeni yapı tasarımının özellikleri; bağlamdan beslenen, yerin özelliklerini doğru tespit edip yorumlayan, tarihi çevreye zarar vermeden fiziksel ve anlamsal verilerin oluşturduğu bütüne dâhil olan ve katkı yapan ve tasarım sürecinde bu bilgi birikiminde yararlanıp, mevcut olanı taklit etmeyerek, kendi dönemine ait her türlü kültürel, teknolojik, yaşamsal faaliyeti yansıtan, kendi olmayı başaran, özgün değere sahip yapı tasarımları olarak tanımlanmıştır.

Yapılmış olan da tanıtımda yer alan “tarihi çevreye zarar vermeyen” betimlemesinin ayrıca tanımlanması gerekmektedir. Yorumu açık bir kavram olarak değerlendirilmesi mevcut tarihi eserlerin zarar görmesine sebep olabilir. Yapılan araştırmalar sonucunda (Bonatz, 1943b; Commission for Architecture and the Built Environment (CABE) & English Heritage, 2007; Günay, 1992; ICCROM, 2006; Ptichnikova, 2016; UNESCO, 2006, 2007b, 2007a, 2011) tarihi çevreye zarar vermeyen yeni tasarımlar;

- Tarihi kent bütünü ve yapılar aracılığı ile insanlık tarihi, toplumsal, kültürel, ideolojik vb. yapılara ilişkin geleceğe aktarılacak her türlü bilginin varlığına zarar vermeyen, yanıtıcı bir etki oluşturmayan;
- Var olan tarihi eserlerin, tarihi yapıların, tarihi kent peyzajının, tarihi yolların ve diğer bütün elemanların yıkılmasına, tahrip olmasına sebep olmayan;
- Kentsel silüet ve sokak silüetinde yer alan yapıların algılanmasını, yapının içeri alacağı, ışık, hava gibi fiziksel imkânlarını engellemeyen;
- Tarihi kentsel bütüne ve o dönemin yapısının özelliklerine dair geleceğe aktarılacak bilgilerin aktarılmasını engellemeyen ya da bilginin bozulmasına neden olmayan;
- Mevcut yapıların arsa haklarını engellemeyen; çevredeki diğer ada veya parsellere taşmayan;
- Kent bütününde ve sokak düzeni içerisinde yaya, araç dolaşım akslarını engellemeyen ya da mevcut durumun sağladığı yararları sağlamaya devam eden yeni öneriler sunan;
- Yeni yapıların tarihi çevre bütününde yer alan yapıların hem biçimsel hem de niceliksel özelliklerine baskınlık oluşturarak ön plana geçmeyen;
- Kent ve kentli haklarını gözetilen yapılarıdır.

Tarihi kentlerde yeni yapıların sadece günümüzde tartışma yaratmadığı bilinmektedir. Yapılan araştırmalar incelendiğinde, konunun farklı dönemlerde farklı argümanlar ile

tartışıldığı ve günümüze kadar geldiği gözlemlenmektedir. Bu aşamaya kadar incelenen dönem, kent, mimari yaklaşım ve kişiler üzerinden bir değerlendirme yapıldığında günümüzdeki yaklaşımların geçmişin sonuçları ile şekillendiği görülmektedir.

Günümüzde yürütülen tartışmalarda ise; dini, siyasi, ideolojik yaklaşımların etkisi ile tarihte geçmişten gelen yapıların yıkılarak yerine yenisinin yapılması gibi yaklaşımların artık terk edildiği, mevcut kentsel sit alanını en iyi şekilde korumanın öncelik kazandığı bir döneme geçerken, yeni yapının da kendi çağını yansıtması gerektiği düşüncesi ağır basmaktadır. Bu tartışma tarihi çevrenin özgünlüğü, yeni yapının özgünlüğü olarak özgünlük üzerinden gelişen bir kesişim kümesi çevresinde devam etmektedir.

Bu kesişim kümesi, tarihi yapının kendi özgün biçimsel değerleri ile yeni yapının biçimsel değerlerinin nasıl kesiştiğini tespit etme ihtiyacı doğurmaktadır. Yeni yapının tarihi çevre ile kurduğu ilişkiyi belirlemek amaçlı ve tasarım yaklaşımlarının bir sınır, çerçeve oluşturacak olmasından kaynaklı yeni yapıların hangi tasarım yaklaşımı ile tasarlandığı önem kazanmaktadır. Tasarım yaklaşımları bu çalışma kapsamında, incelenen literatür çalışmaları ve uygulamalar üzerinden aynı, benzer, karşıt, bağımsız tasarım yaklaşımları olarak sınıflandırılmıştır. Yapılan inceleme sonucunda aynı ve bağımsız tasarım yaklaşımlarının kentsel sit alanında özgün yeni yapı tanımı ile uyummadığı fakat benzer ve karşıt tasarım yaklaşımlarının tanım ile uyduğu; fakat karşıt tasarım yaklaşımlarının özgünlüğü desteklediği gibi, karşıtlığın oranı ve kullanıldığı tasarım elemanlarının kentsel silüete zarar veren yapılara da neden olabilecek potansiyele sahip olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 2.5.'de, tarihi çevrede yeni yapı tasarımlarını ve tasarım yaklaşımlarını belirleyen etkenler belirlenmiştir. Yapılan çalışma sonucunda, tezin hipotezi ile bağlantılı olarak, etkili olan başlıklardan birinin Tasarım Kontrol Yöntemleri, Yasal Düzenlemeler ve bağlantılı olan Koruma Amaçlı İmar Planları, Plan Notları Yeni Yapılaşma İlkeleri olduğu tespit edilmiştir. Yapılan incelemeler doğrultusunda, kentsel sit alanlarında yeni yapıların özgün değerinin olmayışının sebebinin Koruma Amaçlı İmar Planları olduğu varsayımı, yeni yapılaşma ilkeleri üzerinde yapılan incelemeler doğrultusunda doğrulanmıştır.

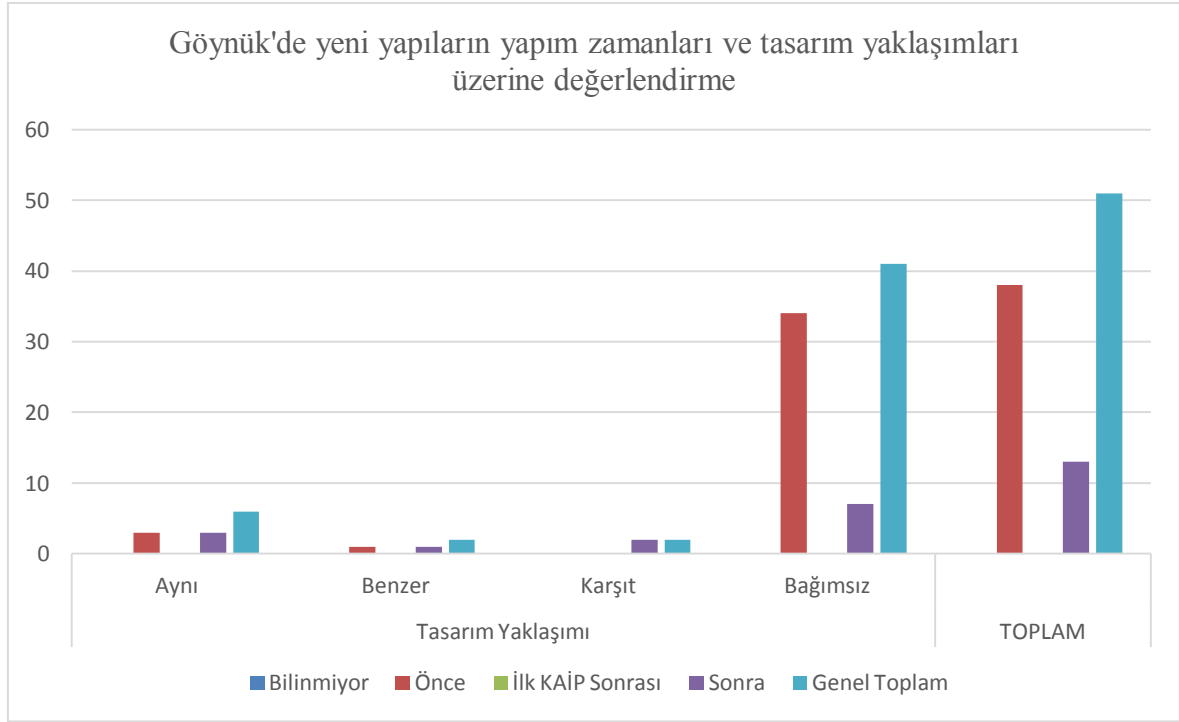
Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları Yeni Yapılaşma ilkelerinin kentsel sit alanlarındaki yansımalarını tespit etmek ve hipotezin doğruluğu ya da yanlışlığını güçlendirmek amaçlı, seçilen kentsel sit alanları üzerinde de sınanması için Göynük,

Sivrihisar ve Sille olmak üzere üç farklı kentsel sit alanında çalışma gerçekleştirilmiştir. Bu alanların nasıl ve neden seçildiği, kısıtlılıklar bölümünde ve ilgili bölümlerde detaylı olarak aktarılmıştır.

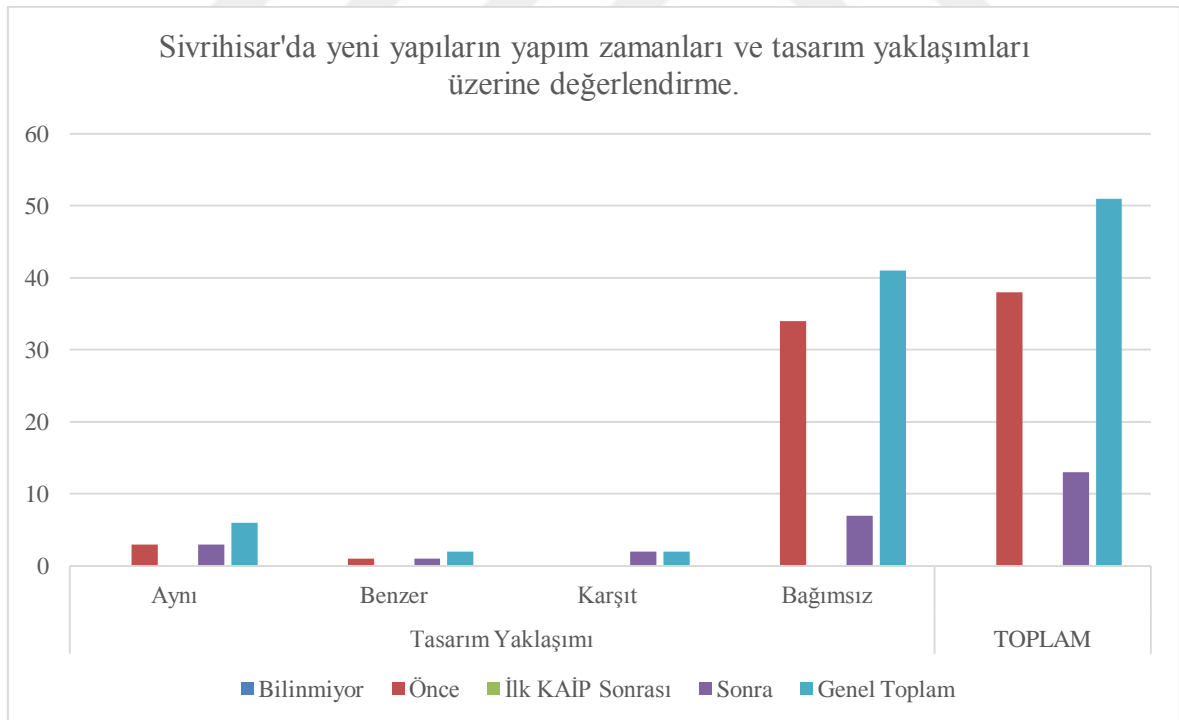
Çizelge 4.1.'de Göynük, Sivrihisar ve Sille Kentsel Sit Alanlarında tespit edilen yeni yapıları yapım zamanları ve tasarım yaklaşımları karşılaştırılmalı oralar olarak verilmiştir. Ayrıca Şekil 4.2. Şekil 4.3. ve Şekil 4.4. de bölgelere ait değerlendirmeler grafik olarak aktarılmıştır.

Çizelge 4.1. Alan çalışmaları karşılaştırılması ve özgünlük değerlendirmesi

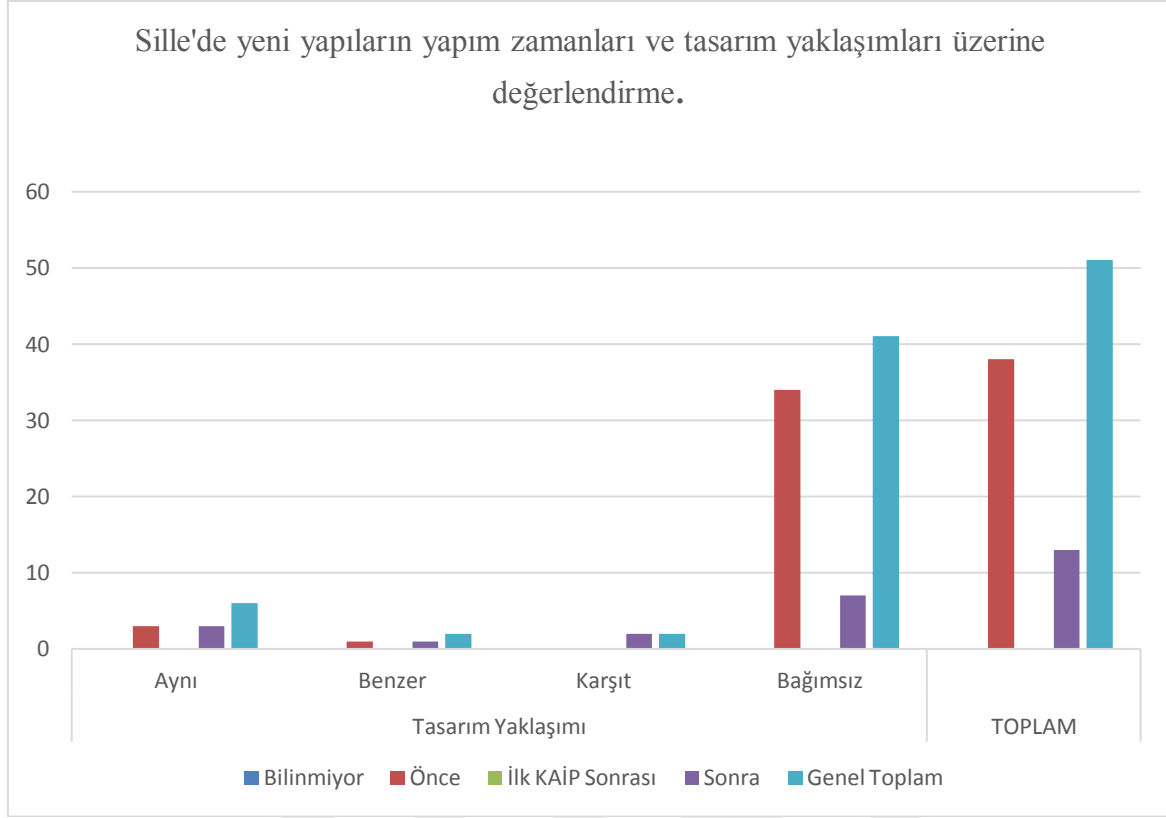
Alan Çalışması Karşılaştırması									
Bölge	Yapı Sayısı	İlgili Belediye'de bilgisi olan	Hakkında KKK alınan parsel sayısı	İlk KAİP değerlendirmesi	Son KAİP değerlendirmesi	Yapım Zamanı			
						Bilinmiyor	Önce	İlk KAİP Öncesi	KAİP Sonrası
Göynük Kentsel Sit Alanı	104	%24,3	%33,6	Doğrudan Tanımlanmış: %36,3	Doğrudan Tanımlanmış: %75	Aynı:%56	Aynı:%35,4	Aynı:%67,9	Aynı:%100
				Bir üst kural belirlenmiş: %2,5	Bir üst kural belirlenmiş: %7,5	Benzer:%8	Benzer:%22,9	Benzer:%7,1	Benzer:%0
				Hiç kural belirtilmemiş: %61,2	Hiç kural belirtilmemiş: %17,5	Bağımsız: %36	Bağımsız: %41,7	Bağımsız: %25	Bağımsız: %0
Sivrihisar Kentsel Sit Alanı	32	%1	%6,3	Doğrudan Tanımlanmış: %48,8	Doğrudan Tanımlanmış: %51,3	Aynı:%100	Aynı:%0	Aynı:%0	Aynı:%0
				Bir üst kural belirlenmiş: %0	Bir üst kural belirlenmiş: %5	Benzer:%0	Benzer:%13,3	Benzer:%0	Benzer:%0
				Hiç kural belirtilmemiş: %51,2	Hiç kural belirtilmemiş: %43,7	Bağımsız: %0	Bağımsız: %86,7	Bağımsız: %100	Bağımsız: %0
Sille Kentsel Sit Alanı	51	%54	%3,9	Doğrudan Tanımlanmış: -	Doğrudan Tanımlanmış: %46,3	Aynı:%0	Aynı:%5,6	Aynı: Bilinmiyor	Aynı:%5,9
				Bir üst kural belirlenmiş: -	Bir üst kural belirlenmiş: %1,3	Benzer:%0	Benzer:%2	Benzer: Bilinmiyor	Benzer:%2
				Hiç kural belirtilmemiş: -	Hiç kural belirtilmemiş: %52,4	Bağımsız: %0	Bağımsız: %66,5	Bağımsız: Bilinmiyor	Bağımsız: %14

Şekil 4.1. Göynük'te yeni yapıların yapım zamanları ve tasarım yaklaşımları üzerine değerlendirme

Şekil 4.2. Sivrihisar'da yeni yapıların yapım zamanları ve tasarım yaklaşımları üzerine değerlendirme.

Şekil 4.3. Sille'de yeni yapıların yapım zamanları ve tasarım yaklaşımları üzerine değerlendirme.

Oluşturulan Çizelge 4.1. 4.2. ve Çizelge 4.3 incelendiğinde;

- Kentsel Sit Alanlarında özgün yeni yapı tasarımlarını desteklemeyen aynı tasarım yaklaşımında en çok yapı üretilen bölgenin en çok kısıtlayıcı kurallara sahip olan Bolu Göynük Kentsel Sit Alanında görüldüğü;
- Kentsel Sit Alanlarında özgün yeni yapı tasarımlarını desteklemeyen bağımsız tasarım yaklaşımlarının her üç bölgede de yoğun olduğu ve alandaki kontrol mekanizmalarının yetersiz olmasından kaynaklandığı;
- Kentsel Sit Alanlarında özgün yeni yapı tasarımlarını destekleyen benzer tasarım yaklaşımlarının, kuralların katı olduğu Göynük Kentsel Sit Alanında, doğrudan tanımlanan ölçütlerin %36,25'i kapladığı ilk KAİP sonrasında karşımıza çıkarken; %75 ölçütün doğrudan tanımlandığı son KAİP sonrasında yer almadığı; Sivrihisar Kentsel Sit Alanı'nda KAİP öncesinde yer aldığı ve Sille Kentsel Sit Alanı'nda hem KAİP öncesi hem de sonrası karşımıza çıkarken KAİP sonrasında oransal bir azalma olduğu;
- Tarihi çevrelerde özgün yeni yapı tasarımlarını destekleyen karşıt tasarım yaklaşımlarının ise sadece ortalama kısıtlılık düzeyine sahip olan Sille Kentsel Sit

Alanında görüldüğü; KAİP sonrasında inşa edilen yapıların %23'ünün kentsel sit alanlarında özgünlük tanımı ile uyumluluk gösterdiği;

- Kentsel sit alanlarında özgün yeni yapı tasarımlarının Göynük Kentsel Sit Alanında yapım tarihi bilinmeyen yapıların %8'i, 1991 yılında hazırlanan KAİP öncesi yapılan yapıların %22,9'u; doğrudan tanımlanan kuralları %36,25 olan 1991 yılında hazırlanan KAİP sonrası %7,1'i olduğu;
- Kentsel sit alanlarında özgün yeni yapı tasarımlarının Sivrihisar Kentsel Sit Alanında yapım KAİP hazırlanmamış dönemde %13,3 olduğu;
- Kentsel sit alanlarında özgün yeni yapı tasarımlarının Sille Kentsel Sit Alanında KAİP hazırlanmadan önce %2, KAİP sonrası dönemde ise %6 olduğu;
- İncelenen üç kentsel sit alanında da, özgün yeni yapı tasarımlarının oranlarının az olduğu, özgün yeni yapıların ise ya kuralların olmadığı ya da kısıtlılık oranlarının az olduğu dönemlerde elde edildiği;
- KAİP sonrası dönemlerde, kentsel sit alanlarında özgün yeni yapı tanımı ile uyuşmayan bağımsız tasarım yaklaşımlarının KAİP hazırlandıktan önceki döneme göre %15,5 azaldığı, fakat kontrol mekanizmalarındaki aksaklıklardan kaynaklı önüne geçilemediği;
- KAİP sonrası dönemlerde, kentsel sit alanlarında özgün yeni yapı tanımı ile uyuşmayan aynı tasarım yaklaşımlarının KAİP hazırlandıktan önceki döneme göre %3,8 azaldığı;
- Kentsel sit alanlarında özgünlük tanımı ile uyuşan benzer ve karşıt tasarım yaklaşımlarının, tanımda yer alan kentsel sit alanına zarar verme maddelerinden herhangi birine sebep olmadığı; aynı ve bağımsız tasarım yaklaşımlarında tasarlanan yeni yapıların ise hem kentsel sit alanlarında özgünlük tanımı ile uyuşmadığı hem de zarar verme maddelerinden Birinci Madde'de yer alan sokak silueti aracılığı ile aktarılacak bilginin bozulmasına veya yanıltıcı bilgi oluşturulmasına sebep olduğu; Beşinci Madde'de yer alan mevcut yapıların arsa kullanımlarını engellediği, yapı ekleri ile komşu parsellerin işgal edildiği tespit edilmiştir

Bu sonuçlar üzerinden bir değerlendirme yapıldığında, özetle, Koruma Amaçlı İmar Planlarında kısıtlılık düzeyi arttıkça aynı tasarım yaklaşımlarının arttığı; bağımsız tasarım yaklaşımlarının her dönemde var olduğu fakat Koruma Amaçlı İmar Planlarının hazırlanmasının ardından azaldığı; özgünlük tanımını destekleyen benzer ve karşıt tasarım

yaklaşımlarının ise oran olarak az olmasına rağmen orta düzeyde kısıtlıkların geçerli olduğu ya da kuralsızca yapılan yapılarda var olduğu tespit edilmiştir.

Bu sonuçlar ve alan çalışması üzerinden yapılan incelemeler Kentsel Sit Alanlarında Özgün Yeni Yapı Tasarımlarının elde edilemeyişinin sebepleri;

- Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları Yeni Yapılaşma İlkelerinde kuralların oldukça sınırlayıcı olması ve aynı tasarım yaklaşımları ile sonuçlanması;
- Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları Yeni Yapılaşma İlkelerinde kuralların ağırlıklı olarak cephe tasarımlarına yönelik ayrıntılı olarak belirlenmesi, doğrudan tanım verilmesi;
- KAİP hazırlanmadan önce ya da sonra yapılan çoğu yapının bağımsız tasarım yaklaşımı ile yapıldığı ve bu tip yapılarda silueti bozan/uyum sağlamasını engelleyen en temel sebeplerin yapı yüksekliğinin daha fazla olması, kendi içerisinde ve aynı silüette yer alan diğer yapılar ile birlikte çalışan bir cephe düzenine sahip olmaması (renk, doku uyumu, açıklıklar da bir düzenin belirlenmemiş olması...);
- İlgili Kurumlar tarafından İlçe Belediyesi, Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlükleri tarafından, çoğu yeni yapının mimari projesinin olmamasından, yapım tarihinin bilinmemesinden ve ilgili Koruma Kurulu Bölge Müdürlükleri tarafından alınan bir karar olmamasından anlaşılacağı üzere, alanda kontrol düzenlerinin oturtulmamış olması ve Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlükleri tarafından takip edilmemesi/edilememesinden kaynaklı kaçak yapılaşmanın önüne geçilememesi;
- Kaçak yapıları yapan mal sahiplerinin, kişilerin hızlı inşaat yaparak kısa sürede yapıyı bitirmek istemesi ve mali düzeyinin düşük olması veya nitelikli bir yapının hem projelerinin hem de inşaat aşamasının maliyetinin daha yüksek olmasından kaynaklı kaçak yapı yapımına eğilim göstermesi ve mali ve zaman kısıtlılıklarından kaynaklı nicelik ve nitelik probleminin doğması; olarak tespit edilmiştir.

Tezin hipotezi doğrultusunda yapılan değerlendirmede hiç sınır olmamasının bağımsız, sınırların üst başlıklarla belirlenmesinin benzer ve karşıt, kuralların detaylı olarak belirlenmesinin aynı tasarım yaklaşımlarına sebep olduğu görülmüştür.

Yapılan kuramsal çalışma bölümü ve alan çalışmasından elde edilen sonuçlar doğrultusunda, Kentsel Sit Alanlarında özgün yeni yapı tasarımlarının elde edilmesi için

genel öneriler ve Koruma Amaçlı İmar Planları Plan Notları Yeni Yapılaşma ilkelerine ilişkin öneriler geliştirilmiştir.

Genel Öneriler

- Çalışılan alanlarda özellikle kentsel ve sokak silüetinin yoğunlukla bozulmasından kaynaklı Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları Yeni Yapılaşma İlkelerinin katı kurallarla hazırlandığı tespit edilmiştir. Bu nedenle kentsel sit alanı sokak ve kentsel silüetin en yüksek düzeyde korunabilmesi esastır, bu nedenle önce kentin var olduğu şekilde korunması gerekmektedir.
- Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları Yeni Yapılaşma ilkeleri ne kadar ağır olursa olsun kaçak yapılaşmanın ve bağımsız tasarım yaklaşımlarının önüne geçilemediği görülmektedir. Bu nedenle Kentsel Sit Alanı kapsamında düzenli kontrollerin yapılması şarttır. Yeterli kişi sayısı ve alan çalışması için gerekli süre sağlanarak, belirli aralıklarla kentsel sit alanının kontrol edilmesi önemli görülmektedir.
- Kentsel sit alanı içerisinde sokak silüetinin korunmuşluk oranına göre farklı yeni yapılaşma şartları geliştirilebilir.
- Özellikle yurt dışı örneklerinde yapılan incelemeler sonucunda tarihi çevrelerde yeni yapıların aynı zamanda saygınlık yapısı olarak tasarlandığı, kentsel ve ülkesel ekonomi ve turizme katkı sunduğu görülmektedir. Hacimsel ölçüler açısından Kentsel Sit Alanında yer alan yapılardan büyük olan, bu tip kamusal yapılar için (müze, kütüphane, sanat merkezi...) Koruma Amaçlı İmar Planlarında özel bölge ve konum belirlenerek tasarım gerçekleştirilebilir. Belirlenen bölgenin bağımsız bir ada olmasının, ölçüsel farklılıkların kentsel sit alanı silüetine zarar verme olasılığını azalttığı görülmektedir. Fakat yapının ölçeği sokak silüeti ile uyumlu ise silüet içerisinde bitişik nizamda tasarlanabilir.
- Özellikle kamusal yapıların elde edilmesinde mimari proje yarışmaları teşvik edilerek nitelikli proje elde etmek süreci desteklenebilir.
- Mal sahiplerinin kendi bütçeleri ile yaptırmaya çalıştıkları yeni yapıların proje hizmetleri ve yapım aşaması için tıpkı restorasyon projesi yapımı esnasında sağlanan maddi destek gibi destek sağlanabilir.
- Yeni yapı tasarımlarının yapılmasından sonra kullanıcılar arasında değerlendirme çalışmalarının yapılması ve uzun ve kısa vadeli etki değerlendirme çalışmalarının yapılması önemlidir.

Koruma Amaçlı İmar Planları Plan Notları Yeni Yapılaşma İlkeleri Üzerine Öneriler

Yapılan kuramsal çalışmalar sonucunda, yurt dışı örnek araştırmaları ve alan çalışmaları yeni yapılaşma ilkeleri için doğrudan biçimsel kuralların belirlenmesi yerine, benzer ve karşıt tasarım yöntemlerini destekleyen tasarım yöntemi tarif etmenin daha doğru bir yöntem olduğunu ortaya çıkmaktadır. Çünkü yasal düzenlemeler ve ilgili kurumlarla iş birliği yapılarak elde edilen yeni yapılar ağırlıklı olarak aynı tasarım yaklaşımında tasarlanırken, kaçak yapılaşmanın da kent silüetini etkilediği görülmektedir. Bu nedenle kesin tanımlamalar yapmak kaçak yapılaşmanın önüne geçemediği gibi, aynı tasarım yaklaşımlarına neden olarak yeni yapıların özgünlüğünü kısıtlamaktadır.

Bu bölümde amaç, Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları Yeni Yapılaşma İlkelerine altlık oluşturacak ve tasarımı gerçekleştirecek mimar ve ekiplere destek sağlayacak bir kılavuz hazırlamaktır.

Bu kılavuz, yeni yapı tasarlayacak mimarların öncelikli olarak kent hakkında bilgileri elde edebileceği ve kentsel ve mimari oluşumu keşfedebileceği bir kılavuz olmalıdır. Bu nedenle kentsel tasarım rehberi ile birleştirilebilir ve ya Koruma Amaçlı İmar Planı'nın eki olarak tavsiye edilebilir.

Bu bölümde hazırlanması önerilen kılavuzda, yeni yapılarda tercih edilebilecek tasarım yaklaşımları, kullanılacak yöntemler, tercih edilebilecek detaylandırılmış tasarım yöntemi olasılıkları oluşturulmuştur. Bu öneriler, yapılan çalışmalarda benzer sonuçlar alındığı için alan çalışması yapılan üç farklı bölge de yapılan çalışmalardan ve Uluslararası düzeyde hazırlanan tasarım rehberlerinden, Uluslararası anlaşmalar, Ulusal ve Uluslararası yasa ve yönetmelikler ve ilgili diğer kaynaklardan yola çıkılarak üretilmiştir. Fakat farklı alanlarda mevcut durumunun incelenmesinin ardından Koruma Amaçlı İmar Planı hazırlayan ve onaylanan ekipler tarafından farklı olasılıklar, maddeler Plan Notları Yeni Yapılaşma İlkelerinde eklenebilir ve çıkartılabilir.

Kentsel Sit Alanı İçerisinde Yeni Yapı Tasarımlarına İlişkin Kılavuz Önerisi

Amaç

Bu kılavuzun amacı, kentsel sit alanında koruma amaçlı imar planı yapacak olan kişi ve ekiplere; tasarlanacak olan yeni yapıları tasarlayacak olan mimar veya ekiplere, kolaylaştırıcı anahtar ilkeler sunmak; tasarımı gerçekleştirecek olan mimar veya ekibin heyecanını yükselterek yeni tasarımların özgün tasarlanmasının önünü açmak ve tarihi çevreleri, tarihi çevre bağlamından beslenen, yeni özgün tasarımlarla canlandırmaktır.

Kapsam

Bu kılavuzun kapsamı, kentsel sit alanında, Koruma Amaçlı İmar Planında yapılan bölgeleme çalışmasında yoğunlukla korunduğu saptanan veya Koruma Amaçlı İmar Planı'nda bir bölgeleme çalışması yapılmamış ise bütün kentsel sit alanında, konut ağırlıklı bölgelerde (konut veya konut+ticaret bölgeleri) bitişik nizam sokak düzeni içerisinde boş ada veya parsellerde tasarlanacak ve inşa edilecek olan yeni yapılar ile sınırlıdır.

Bahsedilen ada veya parselde daha önce tarihi olup tamamı ile yıkılmış veya kalıntıları kalmış bir yapının olması durumunda, yapının rölöve ve restitüsyon çalışmaları doğrultusunda restorasyonunun yapılması esastır. Rölöve ve restitüsyon çalışması yapılamayan alanlar veya boş ada veya parseller için ancak yeni yapılması kabul edilebilir.

Bu rehber doğal veya insan kaynaklı sebeplerden kaynaklı çoğunluğu yıkılmış kentler için geçerli değildir.

Hedef kitle

Bu rehber ile kentsel sit alanlarında koruma amaçlı imar planı hazırlayacak olan ekipler, yeni yapı tasarımı yapacak olan mimar veya ekipler; ilgili imar müdürlükler, koruma bölge kurulları gibi kurumlar; yerel katılımcılar; yapı tasarımı ve yapım sürecinde yer alan ilgili profesyoneller hedeflenmektedir.

Tanımlar

Bu kılavuz kapsamında bazı tanımların yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Tarihi Kent: Toplumsal, kültürel, tarihi değerlerin bir arada bulunduğu; toplumsal gelişim ve değişim üzerine bir veri, toplum için (daimi ve geçici kullanıcılar) aidiyet duygusu oluşturan; çevresel, toplumsal verilerin bir araya gelmesi ile oluşturulmuş; çevrecilik, faydacılık, işlevsellik, ekonomiklik, sürdürülebilirlik değeri taşıyan, özel yerleşimler olarak karşımıza çıkan yerleşimlerdir.

Kentsel Sit Alanı: Toplumsal, kültürel, tarihi değerlerin bir arada bulunduğu; toplumsal gelişim ve değişim üzerine bir veri, toplum için (daimi ve geçici kullanıcılar) aidiyet duygusu oluşturan; çevresel, toplumsal verilerin bir araya gelmesi ile oluşturulmuş; çevrecilik, faydacılık, işlevsellik, ekonomiklik, sürdürülebilirlik değeri taşıyan tarihi kentlerin her bir parçasının ayrı ayrı ve bir bütün olarak taşıdığı değerden ötürü korunmasının önem arz ettiği; bu nedenle kentin bütününe koruma altına alındığı alanlar.

Kentsel Sit Alanında Özgün Yeni Yapı Tasarımı Özellikleri: Bağlamdan beslenen, yerin özelliklerini doğru tespit edip yorumlayan, tarihi çevreye zarar vermeden fiziksel ve anlamsal verilerin oluşturduğu bütüne dahil olan ve bütüne katkı yapan ve tasarım sürecinde bu bilgi birikiminde yararlanıp, mevcut olanı taklit etmeyerek, kendi dönemine ait her türlü kültürel, teknolojik, yaşamsal faaliyeti yansıtan, kendi olmayı başaran, uygun olanı üreten yapı tasarımları olarak tanımlanmıştır. Yapılmış olan tanımda yer alan “tarihi çevreye zarar vermeyen” betimlemesinin ayrıca tanımlanması gerekmektedir. Yorumla açık bir kavram olarak değerlendirilmesi mevcut tarihi eserlerin zarar görmesine sebep olabilir.

Yapılan araştırmalar sonucunda (Bonatz, 1943b; Commission for Architecture and the Built Environment (CABE) & English Heritage, 2007; Günay, 1992; ICCROM, 2006; Ptichnikova, 2016; UNESCO, 2006, 2007b, 2007a, 2011) tarihi çevreye zarar vermeyen yeni tasarımlardan kasıt;

- Tarihi kent bütünü ve yapılar aracılığı ile insanlık tarihi, toplumsal, kültürel, ideolojik vb. yapılara ilişkin geleceğe aktarılacak her türlü bilginin varlığına zarar vermeyen, yanıtıcı bir etki oluşturmayan;

- Var olan tarihi eserlerin, tarihi yapıların, tarihi kent peyzajının, tarihi yolların ve diğer bütün elemanların yıkılmasına, tahrip olmasına sebep olmayan;
- Kentsel silüet ve sokak silüetinde yer alan yapıların algılanmasını, yapının içeri alacağı, ışık, hava gibi fiziksel koşulları, önünde bir örtü oluşturarak engellemeyen;
- Tarihi kentsel bütüne dair ve o dönemin yapısının özelliklerine dair geleceğe aktarılacak bilgilerin aktarılmasını engellemeyen ya da bilginin bozulmasına neden olmayan;
- Mevcut yapıların arsa kullanımlarını engellemeyen;
- Kent bütününde ve sokak düzeni içerisinde yaya, araç dolaşım akslarını engellemeyen ya da mevcut durumun sağladığı yararları sağlamaya devam eden yeni öneriler sunan;
- Yeni yapıların tarihi çevre bütününde yer alan yapıların hem biçimsel hem de sayısal özelliklerine egemenlik sağlayarak ön plana geçmeyen;
- Kent ve kentli haklarını gözetilen yapılarıdır.

Kentsel Strüktür: Kentsel strüktür, kentsel sit alanını oluşturan, yapılar (konut, eğitim, dini, ticari, han, hamam...), açık alanlar (meydan, park, sokak dokusunda kalan artık parçalar), doğal yeşil alanlar, taşıt yolları, yaya yolları, doğal topografik yapı (vadiler, tepeler, dere, akarsu...) gibi her elemanın bir araya gelme biçimini, yöntemlerini tanımlar.

Kentsel Doku: Kenti meydana getiren, aynı veya farklı görevi yapmak üzere bir arada bulunan benzer ya da elemanların oluşturdukları bütünü, yapısını ve özelliklerini tanımlar.

Kentsel Yoğunluk: Kentler fiziksel, toplumsal, ekonomik, sosyal, yapısal sebeplerden kaynaklı farklılıklar gösterir ve çeşitli gruplaşmalara neden olur. Bu gruplaşmalar farklı türde yoğunlaşmaları doğurur. Örneğin bir kentsel sit alanında ticari, dini yapıların ya da konut yapılarının yoğunlukta olduğu bölgeler birbirinden ayrılabilir. Ve ya bir sokak dokusunda tekrar eden malzemeler o malzemenin o dokudaki yoğun kullanımını temsil eder veya ulaşım yolları bazı bölgelerin yaya yoğun kullanımının önünü açıyor olabilir ve o bölge yaya bölgesi olarak adlandırılabilir. Kentsel yoğunluğu bu nedenle ele alınan unsur özelinde değerlendirmek mümkündür.

Kentsel Katmanlar: Kentsel katmanlar, bu rehberde iki farklı şekilde ele alınmaktadır. Birincisi; kentsel sit alanları, tarihsel, kültürel ve fiziksel anlamda çok katmanlı yapıya

sahiptir. Farklı tarihlerde farklı kültürlerle ilişki içerisinde olması hem soyut hem de somut mirasın doğrudan iç içe geçerek, birbirini etkileyerek çok katmanlı bir yapıda olmasına neden olmaktadır. Bir mimari ya da kentsel elemanın kökeni o bölgenin ilk tarihlerine giderken, diğer zaman dilimlerinde farklılaşarak daha sonraki dönemlere de iz bırakabilir. İkincisi ise doğrudan, kentsel strüktürü oluşturan her bir elemanın nasıl ilişki kurduğunu ve kentsel düzen içerisinde nasıl üst üste geldiğini anlatmak amaçlı kullanılmaktadır. Bu kullanımda araç yolları, yay yolları, meydanlar, kamusal açık alanlar, kamusal yapılar, özel yapılar, yapı bahçeleri ayrı katmanları belirtmektedir.

Gereklilik

Bu çalışma; Türkiye’de kentsel sit alanlarında yeni yapı tasarımlarının özgün tasarımlar olarak gerçekleştirilebilmesi için bir rehber olarak ele alınmıştır. Kentsel sit alanlarının sürdürülebilirliğinin sağlanması; mevcut kullanıcının çağın gerektirdiği ihtiyaçları karşılayan yapıları kullanması; kentin kişiler ile birlikte kopmadan yaşayabilmesi; dışarıya göçlerin engellenmesi gibi sebeplerden kaynaklı olarak, kentsel sit alanı korunurken aynı zamanda yeni ile de buluşmak durumundadır. Kentsel sit alanlarında yeni yapı tasarımlarının özelliklerinde verildiği üzere; tasarlanan yeninin kentsel sit alanında hem var olabilmesi hem de zarar vermemesi gerekmektedir. Özellikle üç farklı bölgede yapılan alan çalışmaları, kentsel sit alanlarında kaçak yapılaşmadan kaynaklı sokak ve kentsel silüetin yaygın bir şekilde bozulduğunu; ilkelere uygun yapılan tasarımlarda ise Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları Yeni Yapılaşma ilkelerinde belirlenen kurallar doğrultusunda ağırlıklı olarak aynı tasarım yaklaşımında yapıların tasarlandığı görülmektedir.

Kentsel sit alanlarında özgün yeni yapı tasarımlarını engelleyen tarihi yapılar ile aynı tasarım yaklaşımı, aynı ölçü, malzeme ve teknolojiler ile tasarlanmış yeni yapıların;

- Kentsel sit alanının değerini düşürmesi,
- Onları taklit ederek kullanıcılarda yanıltıcı bir etki oluşturması,
- Geçmiş, yine onu tekrar ederek yaşatmaya çalışması,
- Günümüz yapısının tarih olarak algılanması,
- Kendi döneminin özelliklerini taşımayarak tarihi kentte zamansal sürekliliğini yansıtmaması,

- Özgün değerinin olmaması;

Ve bağımsız tasarım yaklaşımı ile tasarlanan yapılarda ise;

- Kentsel sit alanının değerini düşürmesi,
- Sokak silueti ve kentsel siluetin bozulmasına neden olması;
- Sokak siluetinde ara bir parselde yer alan yapının sokak silueti bütünlüğünü bozacak olma riski;
- Kontrolsüzce tasarlanmasından kaynaklı, sokak silueti içerisinde yer alan diğer yapıların manzarasını, güneşini, doğal hava akışını engelleme, yapı ve parsel girişine zarar verme gibi riskler taşıyor olması;
- Kaos oluşturma riski taşıması;
- Tasarım kararlarından kaynaklı, sokak silueti ve kentsel siluet içerisinde baskın bir karakter oluşturma riski oluşturması;

Ve kentsel sit alanlarında özgün yeni yapı tasarımlarının gerçekleştirilmesinin önünü açmak; gibi sebeplerden kaynaklı bu çalışmanın yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Kılavuzun var olan yasal çerçevesi

Bu kılavuz, 2363 sayılı Kültür Varlıklarını Koruma Kanunu; 5366 sayılı Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkları, Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun; Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının Yapı Esasları ve Denetimine Dair Yönetmelik; Koruma Amaçlı İmar Planları ve Çevre Düzenleme Projelerinin Hazırlanması, Gösterimi, Uygulanması, Denetimi, Müelliflerine İlişkin Usul ve Esaslara Ait Yönetmelik; ayrıca Türkiye tarafından kabul edilen Milletlerarası Anlaşmalar olan; Venedik Tüzüğü, Atina Anlaşması, Amsterdam Bildirgesi; Washington Tüzüğü; Avrupa Mimari Mirasının Korunması Sözleşmesi; Geleneksel Mimari Miras Tüzüğü ve uygulanacak alanlarda yapılmış veya yapılacak olan Koruma Amaçlı İmar Planı, Plan Notları ve Yeni Yapılaşma İlkeleri ile çerçevelenmektedir.

Ayrıca farklı ülkelerde hazırlanan çeşitli rehberlerden ve kaynaklardan destek alınmıştır (CABE & English Heritage, 2001; Clark et al., 2004; Historic England, 2008; Historic Environment Scotland, 2016; Historic Scotland, 2010; Lardinois et al., 2015).

Genel Öneriler

Genel öneriler Koruma Amaçlı İmar Planı, Plan Notları ve Yeni Yapılaşma İlkelerinin hazırlaması sürecinde değerlendirilmek üzere hazırlanmıştır. Aynı zamanda yeni yapının tasarımını gerçekleştirecek olan mimar veya ekibin genel yaklaşımları bilmesi açısından önemlidir. Kılavuzun var olan yasal çerçevesi başlığı altında verilen yasal düzenlemeler incelendiğinde elde edilen sonuçlar hedef kitle başlığında yer alan bütün kişi, ekip ve kurumlar tarafından dikkate alınmalıdır.

- Çağdaş yapılar geleceğin mirası olarak görülmelidir. Bu nedenle hem değişen ihtiyaç ve yeni gelişmelere cevap vermesi hem de geleceğin tarihi kentinin dönemsel bütün yapıları ile birlikte korunması açısından, yapılı çevrenin bütünleyicisi olarak değerlendirilmelidir.
- Tasarlanacak olan çağdaş yapılar mevcut bağlam, oran, orantı, form, ölçü, ölçek, sokak silueti, kentin genel karakteri, kütle yapıları, düzen ve katmanları ile ilişki içerisinde olmalı mevcut düzene, insan, kent ve çevre arasındaki ilişkiye saygı göstermelidir. Hem tarihi kent hem de yeni yapı kendi özgünlüğünü korumalı, birlikte var olmalı, birbirlerine zarar vermemelidir.
- Çağdaş yapılar yapılı çevrenin devamlılığını sağlamalı, bağlamı tamamlayıcı nitelikte tasarlanmalıdır. Somut kültürel miras alanları insan, kültür ve çevre arasındaki ilişkiyi yansıtmaktadır. Çağdaş yapılar bu ilişkinin bir parçasıdır.
- Çağdaş yapılar kendi dönemine ait malzeme, teknoloji ve teknikler ile birlikte tasarlanmalı, kent içerisinde okunur ve fark edilir olmalıdır. Taklitlerden, aynı yapma yöntemlerinden kaçınılmalıdır. Kaliteli yeni tasarımlar önerilmelidir.
- Çağdaş yapıların tasarım sürecinden önce kentte yaşanacak yeni gelişmeler ve bu gelişmelerin hangi yapı türleri ile beden bulacağına dair yönetim planının yapılması ve ardından çağdaş yapılar üzerine etki değerlendirme çalışmalarının yapılması gerekmektedir. Yapılacak bu çalışmalarda mimarlar, şehir ve bölge planlama uzmanları, koruma uzmanları, kent plancıları, yerel yönetim çalışanları, koruma kurulu çalışanları gibi farklı disiplinlerden oluşan çok disiplinli bir grupta çalışma süreci önerilmektedir.

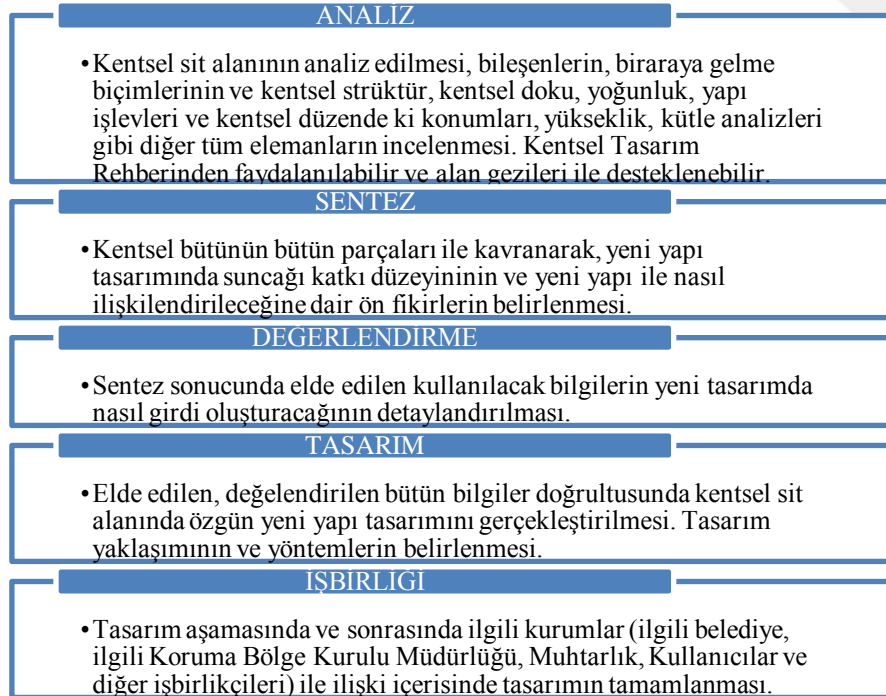
- Öncelik kentin var olduğu şekli ile korunması ardından çağdaş ihtiyaçlara cevap veren özgün yeni yapıların tasarlanması olmalıdır.
- Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları Yeni Yapılaşma ilkeleri ne kadar ağır olursa olsun kaçak yapılaşmanın ve bağımsız tasarım yaklaşımlarının önüne geçilemediği görülmektedir. Bu nedenle Kentsel Sit Alanı kapsamında düzenli kontrollerin yapılması şarttır. Yeterli kişi sayısı ve alan çalışması için gerekli süre sağlanarak, belirli aralıklarla kentsel sit alanının kontrol edilmesi ve kaçak yapılaşmanın önüne geçilmesi önemlidir.
- Kaçak yapılaşmanın önüne geçilebilmesi adına hem cezai yaptırımların arttırılması ve uygulanması hem de yeni yapı yapacak olan kişi veya kurumlara maddi destek sağlanması önerilmektedir.
- Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları ve Yeni Yapılaşma İlkeleri hazırlanırken, kentsel sit alanındaki sokak silüetinin korunmuşluk durumu önem kazanmaktadır. Çoğunluğu bozulmuş ya da çoğunluğu korunmuş sokak silüetlerinde yeni yapılaşma ilkeleri farklı ölçütler doğrultusunda belirlenmelidir. Sokak silüetinin çoğunluğunun korunmadığı durumlarda kentsel silüet doğrudan temel alınmalı ve kentsel silüetin zarar görme olasılığı üzerinden hareket edilmelidir.
- Dünya üzerindeki örnekler incelendiğinde, tarihi çevrelerde yeni yapıların aynı zamanda itibar yapısı olarak tasarlandığı, kentsel ve ülkesel ekonomi ve turizme katkı sunduğu görülmektedir. Bu tip kamusal yapılar için (müze, kütüphane, sanat merkezi...) Koruma Amaçlı İmar Planlarında özel bölge ve konum belirlenerek tasarım gerçekleştirilebilir. Bahsi geçen yapı türlerinin kapladığı hacim konut yapılarına göre daha farklı olduğundan belirlenen bölgenin diğer yapılarla kurulacak ilişki doğrultusunda belirlenmesi gerekmektedir. Kent merkezinde veya kent merkezine yakın bölgelerde, bitişik nizam yapı düzeninden ziyade ayırık nizam, bağımsız adaların tercih edilmesi tavsiye edilmektedir.
- Özellikle kamusal yapıların elde edilmesinde mimari proje yarışmaları açılarak proje elde etmek süreci desteklenebilir. Bu sayede farklı tasarım fikirleri arasından en ideal olanı seçme şansı doğacağı gibi, yarışma şartnamesinde belirtilen koşullar doğrultusunda oluşabilecek farklı tasarım yaklaşımlarını arasında bir tasarım seçmek mümkün olacaktır.
- Yeni yapı tasarımlarının uygulanmasının ardından, kalıcı ve geçici kullanıcılar arasında değerlendirme çalışmalarının yapılması ve uzun ve kısa vadeli etki değerlendirme çalışmalarının yapılması, kullanıcıların tasarımı nasıl ele aldığı ve değerlendirdiğinin

tespit edilmesi açısından önemlidir. Yapılan çalışmalar daha sonra yapılacak olan yeni tasarımlarda yönlendirici bir eleman olarak kullanılabilir. Etki değerlendirme çalışmaları tasarımı gerçekleştirecek/gerçekleştiren mimar veya ekip tarafından yapılabileceği gibi kurumlar tarafından da yaptırılabilir. Yapılacak olan çalışma hem kullanıcılar arasında yapılmalı hem de kurumlar tarafından, profesyonel bir gözle yapılmalıdır. Etki değerlendirme çalışmalarının yapının kentsel silüete ve sokak silüetine biçimsel; mevcut sokak yaşantısı ve kentsel yaşantıya; yeşil alanlara; trafiğe; inşaat aşamasında çevre yapılara etkisi gibi veriler değerlendirilmelidir.

- Mevcut kullanıcıların kentsel sit alanının korunması, sürdürülebilirliğinin sağlanması, yeni ile ilişkisi üzerine eğitimlerin düzenlenmesi, bilinçlenmenin artırılması gerekmektedir.

Genel Tasarım Süreci

Kentsel Sit Alanlarında yapılacak olan yeni yapıların tasarım süreci beş basamaklı bir süreç olarak kurgulanmıştır.

Şekil 4.4. Kentsel Sit Alanlarında yeni yapıların tasarımında kullanılmak üzere önerilen beş basamaklı süreç önerisi

Tercih Edilebilecek Tasarım Yaklaşımları ve Yöntemleri

Kentsel Sit Alanı içerisinde tasarlanacak yeni yapılar farklı tasarım yaklaşımlarında tasarlanabilir. Hazırlanan kılavuz kentsel sit alanlarında özgün yeni yapı elde etmeyi hedeflemektedir. Kentsel sit alanlarında özgün yeni yapı tasarımı tanımı ile ilişkili olarak bakıldığında özgün tasarımların ortaya çıkmasını sağlayan veya sağlamayan aynı, benzer, karşıt ve bağımsız olmak üzere 4 farklı tasarım yaklaşımı tespit edilmiştir.

Aynı Tasarım Yaklaşımı: Tarihi yapılar ile birebir aynı tasarım yöntem, malzeme ve biçimde tasarlanmasını ifade eder. Bir yapının aynı tasarım yaklaşımı sayılabilmesi için ilgili çizelgede çoğunluk oluşturması gerekmektedir. Aynı tasarım yaklaşımı kentsel sit alanlarında özgün yeni yapı tasarımlarını desteklemezken, çoğunluk oluşturmayacak şekilde aynı tasarım elemanı kullanmak mümkündür

Benzer Tasarım Yaklaşımları: Yapıdaki tasarım elemanlarının, çizelgeden yararlanarak, ne kadarının benzediği ile ilişkili tasarım yaklaşımıdır. Benzer tasarlanan elemanların aynı, karşıt veya bağımsız tasarlanan elemanlardan daha fazla olması gerekmektedir. Benzerlik tanımı mimaride oldukça güçtür. Bu nedenle bu tanımda algı araştırmanın dışında tutulmaktadır. Doğrudan niteliksel olarak benzerlik ele alınmaktadır.

Renkte Benzerlik: Doğrudan renk çemberinde yer alan ana renk, renk karışımları ve birbirine yakınlıkları ve aynı rengin farklı tonları. Renk çemberi her bölgenin kentsel tasarım rehberlerinde oluşturulmalıdır.

Ton Benzerliği: Renk çemberinde yer alan farklı renklerin aynı yarıçaptaki tonlarını kullanmak. Renk çemberi her bölgenin kentsel tasarım rehberlerinde oluşturulmalıdır.

Ölçüsel Benzerlik: Farklı biçimlerin benzer ve/veya yakın ölçülerde olması. Örneğin tarihi yapının pencere açıklıkları dikey dikdörtgende formda iken yeni yapıda önerilen pencere açıklığının, dikdörtgenin kısa kenarı ile aynı ölçüde kare formda tasarlanması. Biçimler farklı olsa da ölçüsel bir benzerliğin kurulmuş olması biçimler arasında yakınlık ilişkisinin kurulmasına neden olacaktır. Örneğin aşağıda yer alan Londra'da yer alan 8 Finsbury Circus Binasında kullanılan pencere biçimleri solda görülen pencere biçimlerinden farklıdır. Eski yapıda kemerli pencere ve üzerinde yer alan küçük pencereler dikkat

çekmektedir ve bu grup Gestalt ilkeleri ile ilişkili olarak bir yakınlık ilişkisi kurarak bir bütünü oluşturmaktadır. Fakat yeni yapıda sadece dikdörtgen pencere kullanılmış olup, eski yapı da ki kemerli pencere ve üzerinde yer alan küçük pencerenin kapladığı alan ölçüsel olarak tekrar edilmiştir.

Şekil 4.5. Eski yapı, yeni yapı arasında ölçüsel benzerliğe bir örnek.

Biçimsel Benzerlik: Aynı biçimlerin farklı ölçü ve yönde olması. Örneğin aşağıda yer alan Münster Roggenmarkt binasında, hemen solunda ve sağında yer alan çatı formu tekrarlanırken, tasarımın kendi özelliğine göre çift çatı yapılmış, çatı yüksekliklerinde değişiklik yapılarak sağ ve soldaki yapılar ile birliktelik sağlanmış, iki çatının kesişim noktasında yeni yorumla gidilerek bir kesişim noktası oluşturulmuştur.

Şekil 4.6. Eski yapı, yeni yapı arasında biçimsel benzerlik.

Yönel Benzerlik: Farklı biçimlerin aynı yönü işaret etmesi ve/veya aynı yönde kümelenmesi. Aşağıda, Hollanda'da yer alan Haarlem Sokak'tan alınan sokak cephesinde, pencerelerin çoğu farklı ölçülerde dikdörtgen tipolojide kullanılırken, çoğu kısa kenar üstte gelecek şekilde aynı yönde kullanılmıştır.

Şekil 4.7. Eski yapı, yeni yapı arasında yönsel benzerliğe bir örnek.

Aralık Benzerliği: Mevcut, tespit edilen tekrar, aralıklı tekrar, tam tekrar gibi özelliklerin farklı biçim ve/veya farklı oran ve/veya ölçülerle ele alınması. Aşağıda, Göteborg meydanında yer alan belediye binasının cephesinde eski binanda pencerelerde kullanılan tekrar özelliği tekrarlanırken, pencere boyutları ve formları değiştirilmiştir.

Şekil 4.8. Eski yapı, yeni yapı arasında aralık benzerliğine bir örnek.

Doku benzerliği: Mevcut dokuda ki sıklığı, seyrekliği, pütürlü yapıyı, çizgili dokuyu farklı malzeme ile sağlamak. Aşağıda yer alan Deyrulzafaran Karşılama Binasında eski yapıda kullanılan taş malzemeden farklı bir malzeme kullanılmış olsa da malzemenin dokusu taş ile aynıdır.

Şekil 4.9. Eski yapı, yeni yapı arasında doku benzerliğine bir örnek.

Konum benzerliği: Farklı form ve/veya yapı hareketlerinin aynı konumda olması. Aşağıda Münster Roggenmarkt binasının bulunduğu sokak silüetinde, eski yapıların ortasında, yerden bir kat yükseklikte çıkmalar dikkat çekmektedir. Yeni yapı da ise çıkma yine aynı noktada yapılmış, fakat boyutu ve çatılar ile ilişkili olarak geliştirilen formla farklılık yaratılmıştır.

Şekil 4.10. Eski yapı, yeni yapı arasında konum benzerliğine bir örnek.

Benzer tasarım yaklaşımlarında yukarıda bahsedilen öğelerin hepsi bir arada kullanılabileceği gibi, aynı, karşıt ve/veya bağımsız eleman tasarımları ile karma hale getirilebilir. Benzer tasarım yaklaşımı sınıflandırmasında olması için çoğunlukla yukarıdaki öğelerin kullanılması gerekir.

Karşıt Tasarım Yaklaşımı: Yapıdaki tasarım elemanlarının, çizelgeden yararlanarak, ne kadarının karşıt olduğu ile ilişkili tasarım yaklaşımıdır. Karşıt tasarlanan elemanların aynı, karşıt ve/veya bağımsız tasarlanan elemanlardan daha fazla olması gerekmektedir.

Karşıtlık tanımı mimaride oldukça güçtür. Bu nedenle bu tanımda algı araştırmanın dışında tutulmaktadır. Doğrudan niteliksel olarak benzerlik ele alınmaktadır.

Renkte Karşıtlık: Doğrudan renk çemberinde yer alan ana renk, renk karışımları ve birbirine yakınlıkları çerçevesinde karşı karşıya gelen renkler. Renk çemberi her bölgenin kentsel tasarım rehberlerinde oluşturulmalıdır.

Ton Karşıtlığı: Renk çemberinde yer alan farklı renklerin aynı yarıçaptaki karşı tonlarını kullanmak. Renk çemberi her bölgenin kentsel tasarım rehberlerinde oluşturulmalıdır.

Ölçüsel Karşıtlık: Aralarında ölçüsel farklılık olan aynı formlar. Aşağıda yer alan Stuttgart Commerzbank binasında yapının formu diğer formlarla aynı şekilde dikdörtgen olarak düzenlenirken, yapı yüksekliği fark edilir derecede yüksektir. Ve bir ölçüsel zıtlık oluşturmaktadır.

Şekil 4.11. Eski yapı, yeni yapı arasında ölçüsel karşıtlığa bir örnek.

Biçimsel Karşıtlık: Farklı biçimlerin aynı ölçü ve/veya yönde olması. Avusturya'nın Graz kentinde yer alan Kunthouse Müzesi yapısı, çevredeki tarihi yapıların kesin çizgileri dikkat çeken köşeli formunun tam karşıtı olarak dairesel çizgiler ile şekillenmektedir.

Şekil 4.12. Eski yapı, yeni yapı arasında biçimsel karşıtlığa bir örnek.

Yönel Karşıtlık: Aynı biçimlerin farklı yönü işaret etmesi, farklı yönde var olması. Aşağıda yer alan Turku Merkez Kütüphanesi Binasının solda yer alan kütlede, tarihi kentin aksine yatay bir dikdörtgen kullanılarak, kütlede, tarihin aksine yatay bir dikdörtgen kullanılarak, kütlede, tarihin aksine yatay bir dikdörtgen kullanılarak, kütlede, tarihin aksine yatay bir dikdörtgen kullanılarak oluşturulmuştur.

Şekil 4.13. Eski yapı, yeni yapı arasında yönel karşıtlığa bir örnek.

Aralık Karşıtlığı: Mevcut, tespit edilen tekrar, aralıklı tekrar, tam tekrar gibi özelliklerin karşılıklı (bitişik yapıda tam tekrar kullanılan pencere düzeninin, yeni tasarımda değişen tekrar ile kullanılması veya ritmik bir tekrar oluşturulmaması gibi) aynı veya farklı biçim ve/veya farklı oran ve/veya ölçülerle ele alınması. Aşağıda, Ballhouse binasının cephesinde, çevrede yer alan tarihi yapıların pencerelerinde kullanılan düzenli aralığın tam karşıtı olarak hiç aralık kullanılmamıştır.

Şekil 4.14. Eski yapı, yeni yapı aralık karşıtlığına bir örnek.

Doku Karşıtlığı: Mevcut dokudan ki sıklığı, seyrekliği, pütürlü yapıyı, çizgili doku vb. belirgin bir karşıtlık ile ele almak. Pütürlü bir yüzeyin karşılığı olarak düz dokulu malzeme

kullanmak veya kapalı yüzeylerin yoğun olduğu bir yapının yanında tamamen şeffaf elemanlarla bir yapının tasarlanması gibi.

Konum karşıtlığı: Aynı formların, yapı hareketlerinin yapının tam karşıt yönünde yeniden ele alınması. Aşağıda, Göynük’de yer alan konut binasında, tarihi konutlarda cephenin ortasında yer çıkma, yapının kenarlarında ele alınmıştır.

Şekil 4.15. Eski yapı, yeni yapı konum karşıtlığına bir örnek¹.

Bağımsız Tasarım Yaklaşımı: Aynı, benzer ve karşıt tasarım yaklaşımı için bahsedilen özelliklerinin, kentsel dokunun ve strüktürün dikkate alınmadığı tamamı ile bağımsız tasarım yaklaşımlarıdır. Bir yapının bağımsız tasarım yaklaşımı sayılabilmesi için ilgili çizelgede çoğunluk oluşturması gerekmektedir. Bağımsız tasarım yaklaşımı kentsel sit alanlarında özgün yeni yapı tasarımlarını desteklemezken, çoğunluk oluşturmayacak şekilde bağımsız tasarım elemanı kullanmak mümkündür

Karma Tasarım Yaklaşımı: Bahsedilen tasarım yaklaşımlarından en az iki tanesini aynı yapıda birbirine yakın oranlarda uygulamak.

Yapılan alan çalışmaları sonucunda, kentsel sit alanlarında özgün yeni yapı tasarımları için benzer ve karşıt tasarım yaklaşımları desteklenmektedir. Bu ilişki Şekil 4.13’de aktarılmıştır.

¹ Fotoğraf tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Şekil 4.16. Kentsel Sit Alanlarında tasarım yaklaşımları ve özgün yeni yapı ilişkisi

Desteklenen tasarım yaklaşımlarına dair Çizelge 4.2’de, Dünya üzerinde incelenen çeşitli örneklerde benzer ve karşıt tasarım yaklaşımlarında kullanılan yöntemler incelenmiş ve yeni yapı tasarımını yapacak mimar veya ekibin değerlendirmesi için yöntem önerisi, tasarım yaklaşımlarının avantaj ve dezavantajları hakkında bilgi veren bir tablo haline getirilmiştir.

Çizelge 4.2. Tasarım Yaklaşımları, yöntem, avantaj, dezavantaj incelemesi

	BENZER	KARŞIT
Kullanılan Yöntemler	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Genellikle yükseklik, hacim ilişkisi açısından benzerlik kurulduğu, var olan doku ile karşıtlık oluşturmeyen tasarımlara yönlenildiği; ▪ Malzeme, renk ve dokuda benzerlik ilişkisi kurulan tasarımlarda doluluk boşluk oranlarının yeniden ele alınıp yorumlanması; ▪ Malzeme, renk ve dokuda farklılıklar yaratılan tasarımlarda, yükseklik ve hacim ilişkisinin yakın çevre ile dil birliği yakalanması; ▪ Açıklıkların genel biçimsel yapısına benzer fakat farklı ölçü, yön ve malzeme ile açıklıkların tasarlanması; ▪ Açıklıklarda var olan ritim tekrar değerlerinin tekrar edildiği fakat ritmik olarak tekrar edilen öğenin biçimi, boyutları veya malzemesinde farklılık yaratmak veya biçime sadık kalırken ritmi fark edilir bir şekilde belirli bir kat sayı ile büyütülüp ya da küçültülerek yeniden ele alınması; ▪ Yapının opak yüzeylerinde malzeme, renk, dokuda benzer ama aynı olmayan elemanların kullanıldığı fakat açıklıklarda kontrast yaratan öğelerin kullanılması, ▪ Çatı biçimlerinde aynı form fakat farklı malzeme, renk ve dokunun ya da çatı biçiminde farklı form fakat nötr ya da benzer malzeme ve rengin kullanılması, ▪ Yeni tasarlanan yapı ile tarihi yapı arasında geçiş oluşturacak bir boşluk bırakılması ya da yeni yapıda geriye çekilme oluşturulması. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opak yüzeylerin karşıtı olarak tamamen şeffaf yüzeylerin tercih edildiği hem bir zıtlık hem de nötr bir durum oluşturulması, ▪ Yansıtıcı yüzeyler ile yansıtıcı olmayan yüzeylerin yan yana gelmesi ile oluşturulan karşıt tasarımlarda aynı zamanda çevredeki yapıların yansımalarının oluşturulması ile bir birliktelik oluşturulmaya çalışılması, ▪ Ritim, malzeme, renk veya doku açısından bilinçli karşıtlık oluşturulması, ▪ Yeni tasarlanan yapı ile tarihi yapı arasında geçiş oluşturacak bir boşluk bırakılması ya da yeni yapıda geriye çekilme oluşturulması.
Avantajlar	Özgün tasarımların oluşmasına öncülük etmesi, Yeni yapının herkes tarafından fark edilir olması, Yapı tip ve tasarımına uygun bir tasarımın elde edilmesi, Tarihi kent bütünü geçirilen bütün süreçlerin okunurluğunun sağlanması.	Özgün tasarımların oluşmasına öncülük etmesi, Yeni yapının herkes tarafından fark edilir olması, Yapı tip ve tasarımına uygun bir tasarımın elde edilmesi, Tarihi kent bütünü geçirilen bütün süreçlerin okunurluğunun sağlanması.
Dezavantajlar		Kaos oluşturma riski, Özellikle kütle hacmi, yükseklik ve biçimde oluşturulan karşıtlıkla tarihi çevrenin zarar görme riski, Tarihi çevreden daha baskın bir karakter oluşturularak silüetin algılanmasının engellenmesi.

Belirlenen tasarım yaklaşımları için, mimarlara ve ilgili kurumlara kılavuzluk edebilecek bir çizelge oluşturulmuştur (Şekil 4.14.). Hangi tasarım elemanlarında ne gibi kararlar belirlenebileceğini/belirlendiğini ve belirlenen yaklaşımlar doğrultusunda bütünde elde edilen yaklaşımı tespit etmek ve bir ön çalışma yapmak amaçlı geliştirilen bu çizelgede “algı” kavramını dışarıda bırakılmaktadır.

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
ÇATI TASARIMI	Biçim/Form					ÇATI TASARIMI	Biçim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
Malzeme					Malzeme						
AÇIKLIKLAR	Form/Biçim					AÇIKLIKLAR	Form/Biçim				
	Biçim Yönü						Biçim Yönü				
	Aralık/Ritm						Aralık/Ritm				
	Ölçü						Ölçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
Doku					Doku						
Malzeme					Malzeme						
YAPI HAREKETLERİ	Form/Biçim					YAPI HAREKETLERİ	Form/Biçim				
	Biçim Yönü						Biçim Yönü				
	Aralık/Ritm						Aralık/Ritm				
	Ölçü						Ölçü				
Konum					Konum						
CEPHE YÜZEYİ	Renk					CEPHE YÜZEYİ	Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süsleme Elemanları						Süsleme Elemanları				
BAHÇE DUVARI YÜZEYİ	Yükseklik					BAHÇE DUVARI YÜZEYİ	Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
Malzeme					Malzeme						
İŞLEV	İşlev					İŞLEV	İşlev				
Genel Değerlendirme					Genel Değerlendirme						
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

Şekil 4.17. Kentsel sit alanında özgün yeni yapı tasarım yaklaşımı değerlendirilmesi.

Bu tasarım yaklaşımları dışında üstte belirtilen genel önerilerle birlikte Çizelge 4.5.'de, kentsel sit alanlarında özgün yeni yapı tasarımlarını teşvik etmek amaçlı tavsiye kararları yer almaktadır. Bu kararlara ihtiyaç duyulmasının sebebi hem özgün yapıların tasarlanması hem de kentsel sit alanına zarar vermesini engellemektir. Örneğin birçok ögenin benzer ya da aynı tasarlandığı bir tasarımda, yapı yüksekliği tarihi yapıları ezen bir yüksekliğe sahipse hem kent ve sokak silüetini baskılama hem de arka sokaklarda yer alan yapıların, manzarasını, kullanım değerini, doğal hava akışını, ışığını kesme vb. ihtimallerinin doğmasından kaynaklı önerilmemektedir.

Çizelge 4.3. Kentsel Sit Alanlarında Bitişik Nizam Ada veya Parsel düzeninde tasarlanacak yeni yapılara ilişkin tavsiye kararları

Kentsel Sit Alanlarında Bitişik Nizam Ada veya Parsel Düzeninde Tasarlanacak Yeni Yapılara İlişkin Tavsiye Kararı¹
Tasarlanacak her yeni yapı var olan kentsel strüktürün bir parçası ve tamamlayıcı bir elemanı olarak ele alınmalı, sokak strüktürü ve yapılarla kurduğu ilişki ile yeni gelişmelere katkı sunmalıdır. Ait olacağı grubun tamamlayıcısı olmalıdır.
Tasarlanacak olan yeni yapı öncelikli olarak kentsel doku ile ilişki içerisindedir ve öncelikli olarak kentsel silüetin bir parçasıdır. Bu nedenle sokak ve yakın çevredeki yapılardan önce kentsel doku ile ilişkisi irdelenmelidir. Kentsel doku öncelikli olarak yapılar arası hacimsel ve yükseklik ve doluluk boşluk ilişkileri üzerinden algılandığı hesaba katılmalıdır.
Yoğunluk ve kentsel katmanlar kullanım yeni yapıların kentsel sit alanı ile ilişkisi kurması için önemle incelenmesi gereken unsurlardır. Bu unsurlar yeni tasarımda doğrudan, olduğu şekli ile kullanılmak zorunda değildir. Fakat tasarım gerçekleştirilirken yorumlanmalı ve yeni tasarım bu unsurların bütünlüyicisi olmalıdır.
Kentsel ölçek, hiyerarşi ve hacim etkileri yeni yapıların tasarlanmasında dikkat edilmesi gereken unsurlardır.
Yeni yapıda kullanılacak her türlü malzeme ve ilgili detaylar, kentsel silüeti oluşturan geleneksel malzemeler, malzemelerin oluşturduğu doku, renk etkisi ile birleşmelidir.
Kentsel sit alanın yerleştiği topografya doğrudan yeni yapıyı ve tarihi yapılar ile yeni yapı arasındaki ilişkiyi etkileyen önemli bir unsurdur. Topografik veriler doğru yorumlanmalı, oluşmuş olan kentsel peyzajın özelliklerine saygı duyularak tasarım gerçekleştirilmelidir.
Kentsel silüetin hakim manzarasına saygı duyulmalı, hem kent manzarası hem de kentten manzara değiştirilmemelidir.
Kentsel Sit Alanında mevcut simgesel yapıları nitelikleri zarar görmemeli, yeni simgesel bir yapı yapıldığı takdirde diğer yapıların değeri düşürülmemelidir.
Tarihsel gelişim süreci iyi analiz edilmeli ve yeni yapı gereklilikleri bu analiz sonucunda değerlendirilmelidir.

¹ Oluşturulan tavsiye kararları, tez çalışmasının kuramsal alan çalışmasında elde edilen sonuçlar, tasarım kontrol yöntemleri üzerine yapılan incelemelerin ve alan çalışması sonuçları ortak olarak değerlendirilerek oluşturulmuştur.

Çizelge4.3.(devam)Kentsel Sit Alanlarında Bitişik Nizam Ada veya Parsel düzeninde tasarlanacak yeni yapılara ilişkin tavsiye kararları

Kentsel Sit Alanlarında Bitişik Nizam Ada veya Parsel Düzeninde Tasarlanacak Yeni Yapılara İlişkin Tavsiye Kararı			
Genel Kararlar		Genel Kararlar	
Tercih Edilebilecek	Tasarım Yöntemi	Tavsiye Edilmeyen/Yasak Olan	Tasarım Kararları
Ancak yeni kullanımların tarihi yapılarda çözümlenemediği ya da restitüsyon çalışması yapılamayan boş ada parsellerde mal sahibinin yeni yapı yapmak istemesi durumlarında yapılması. Yeni kullanımlara ve yeni yapı yapılacak boş ada parsellere Koruma Amaçlı İmar Planı'nda karar verilmesi.			Yeni yapı için mevcut yapının yıkılması ya da yıkılması için ortamın hazırlanması, izinsiz müdahaleler.
Kentsel Sit Alanı kentsel silüet ve sokak silüeti ile uyumlu olmak ¹ . Tarihi çevrenin özgün değerleri ölçüt oluşturmaktadır.			Kent silüeti ve sokak silüetinde baskınlık oluşturarak silüeti gölge de bırakmak.
Mevcut yapıların, arsa hakkı, güneş ve rüzgâr alma potansiyeli ve yönü, yapı girişi, manzara gibi fiziksel koşulları gözetilerek tasarım yapmak.			Mevcut yapıların fiziksel koşullarına, arsa hakkını gasp etmek, güneş ve rüzgâr alma potansiyeli ve yönünü engellemek, yapının girişini kısmen ya da tamamen engellemek, var olan manzarasını kapatmak, fiziksel koşullarına zarar vermek.
Belirlenen işlev ve biçimlerle bütünleşik bir tasarım gerçekleştirerek, yerleşik toplumu bölgeye yabancılaştırmamak.			Yerleşik toplumun yaşantısında negatif etki yaratmak, düşük gelir düzeyindeki aileleri bölgeden ayrılmasına neden olmak.
Eski yapıları taklit etmeden bütünleyici bir etki oluşturmak.			Yeni yapının tarihi yapı gibi algılanmasına ve gözükmesine neden olacak şekilde aynı form, malzeme, üslup ve detayların kullanılması. Yeni yapının kentsel bağlamda hiç beslenmeden tamamen bağımsız olarak inşa edilmesi. Yapıyı tekil bir yapı olarak ele alarak sadece tasarım programı üzerinden yola çıkarak tasarlamak.
Gerçekleştirilecek tasarımın ölçeğine göre tasarımların diğer uzmanlarla iş birliği içerisinde (koruma konusunda uzman kişiler, peyzaj mimarı...) tasarlanması.			

¹ Uyumlu olmak, tarihi binalar ile aynı tasarımların gerçekleştirilmesi anlamına gelmemektedir. Tarihi çevrede özgün yeni yapı tasarımı tanımı ve tarihi çevreye zarar veren yapılara ilişkin özellikler ile bağlantılı düşünülmelidir.

Çizelge4.3. (devam)Kentsel Sit Alanlarında Bitişik Nizam Ada veya Parsel düzeninde tasarlanacak yeni yapılara ilişkin tavsiye kararları

Kentsel Sit Alanlarında Bitişik Nizam Ada veya Parsel Düzeninde Tasarlanacak Yeni Yapılara İlişkin Tavsiye Kararı	
Kütle Tasarımı	Kütle Tasarımı
Tercih Edilebilecek Tasarım Yöntemi Olasılıkları	Tavsiye Edilmeyen/Yasak Olan Tasarım Kararları
Tarihi yapıların kapladığı hacimden daha büyük yapı yapmamak. Hacimsel boyutlar arasında ilişki kurmak, tarihi yapıları ezmek, baskılamamak.	
Bitişik nizam parsel düzeni geçerli olsa da yapı da kütleyi küçültecek geriye çekme, içeriye alma işlemleri yapmak. Mevcut yapılaşma sınırlarının içerisinde kalmak.	Mevcut yapılaşma sınırlarının dışına çıkmak.
Geriye çekme, içeri alma yöntemleri ile birlikte hacmin biçimsel olarak birebir aynı tasarlanma şartı olmaması, tasarımcının/ekibin kendisi tarafından karar verilmesi.	
Kentsel Sit Alanının yaya dostu sokak silüetini bozmamak, devam ettirmek.	
Vaziyet Planı	Vaziyet Planı
Tercih Edilebilecek Tasarım Yöntemi Olasılıkları	Tavsiye Edilmeyen/Yasak Olan Tasarım Kararları
Çekme mesafeleri KAİP ile belirlenmiştir. Çekme mesafelerinin içerisinde kalacak şekilde yapıyı küçültmek, içeri çekmek.	Çekme mesafelerinin dışına çıkmak.
Tarihi yapılarda var olan, avlu, bahçe düzenlemelerinin yorumlanması, çağdaş karşılıklarının araştırılarak tasarıma katkı sunması.	Tarihi yapılarda var olan, avlu, bahçe düzenlemelerinin, ihtiyaç duyulmamasına rağmen aynısının yapılması.
ÇATI VE ÇATI KATI TASARIMI	
Tercih Edilebilecek Tasarım Yöntemi Olasılıkları	Tavsiye Edilmeyen/Yasak Olan Tasarım Kararları
Çatı tipolojisine tasarımcının/ekibin karar vermesi.	Çatı yüksekliğinin (kıрма çatı, beşik çatı ya da eğimli duvarların hacmi sınırlaması gibi) sokak silüetinde yer alan en yüksek yapının mahya kotunu aşmaması. Teras çatı kullanımında ise saçak kotu seviyesinin aşılması.
Çatı katı tasarımının, kıрма çatı, beşik çatı kullanımlarında tasarımcının kendisine bırakılması.	
Çatıdaki suyun tahliye edilmesi hususunun, tamamen çatı tasarımı ile ilişkili olarak, tasarımcı tarafından ele alınması.	
Çatı eklemelerinin mevcut silüetin en üst kotunu geçmeyecek şekilde tasarlanması.	Çatı eklemesi adı altında, ilerleyen dönemlerde mekâna dönüşme potansiyeli taşıyan hacimlerin, sokak silüetinin en üst kotunu aşması.
Çatı eklemesi olarak yer alabilecek anten, su deposu, güneş kolektörleri gibi elemanları tasarım ile birlikte düşünülerek tasarımın bir parçası haline getirilmesi.	

Çizelge 4.3. (devam) Kentsel Sit Alanlarında Bitişik Nizam Ada veya Parsel düzeninde tasarlanacak yeni yapılara ilişkin tavsiye kararları

Kentsel Sit Alanlarında Bitişik Nizam Ada veya Parsel Düzeninde Tasarlanacak Yeni Yapılara İlişkin Tavsiye Kararı	
Sonradan çatıya eklenecek anten, su deposu, güneş kolektörleri gibi elemanların, ilk tasarımı gerçekleştirilen mimar ile görüşülerek ve ilgili kurumlardan onay alarak, tasarımın bir parçası olarak düzenlenmesi.	Mal sahibinin tasarımın uygulanmasının ardından mimara ve ilgili kurumlara danışmadan, sonradan çatıya eklenecek anten, su deposu, güneş kolektörleri gibi elemanları yerleştirmesi.
Cephe Tasarımı	Cephe Tasarımı
Tercih Edilebilecek Tasarım Yöntemi Olasılıkları	Tavsiye Edilmeyen/Yasak Olan Tasarım Kararları
Hem tarihi çevre silueti ile hem de yeni yapının kendi işlevi ile ilişkili olması.	Tarihi yapıların aynısını tasarlayarak plan şeması ile cephe arasında ilgili bağlantıların kurulmaması.
Tarihi yapıların cephe düzenlerinin hem yatay hem de dikey düzen olarak ele alınması ve yorumlanması.	
Cephe tasarımında, tarihi yapılarda kullanılan doluluk/boşluk oranları, açıklıkların en/boy oranlarının değerlendirilmesi.	Cephe tasarımında, tarihi yapıların birebir cephe elemanları ve ilişkilerinin ölçülerini alıp kullanmak.
Tarihi yapıların doluluk/boşluk ilişkisi yeniden yorumlanabilir. Tamamen opak ya da tamamen yansıtıcı veya şeffaf yüzeyler ile tasarım yapılabileceği gibi, doluluk/boşluk oranı üzerinden tasarımlar gerçekleştirilebilir.	
Açıklıkların ritim düzenleri (tam tekrar, değişken tekrar, aralıklı tekrar ...) tekrar edilebilir, farklı ölçü ve oranlarla yorumlanabilir.	
Açıklık boyutları tasarımcı/ekibin kendisi tarafından belirlenebilir. Tarihi yapılardaki açıklıklarda kurulan ritmik ilişki, biçim ilişkisi (dar-uzun pencere, geniş-kısa pencere...) yeniden yorumlanabilir. Örneğin dar-uzun pencere biçimsel olarak tekrarlanıp, ölçüsel farklılıklar yaratabilir, fakat dar kenar ve uzun kenar ilişkisi içerisinde ki oranlar korunabilir. Ya da opak yüzey ağırlıklı bir yapı ile tamamı ile şeffaf yüzeylere sahip olan bir yapı tasarlanabilir.	
Açıklıklara eklenecek her türlü parmaklık, kafes, kepenk, korkuluk, panjur tasarımın kendisi ile ilişkili olmalıdır.	Tarihi yapılarda parmaklık, kafes, kepenk, korkuluk, panjur gibi elemanları olması durumunda, bu elemanlara mutlaka tasarımda yer vermek.
Tarihi yapılarda çıkma, cumba gibi öğeler var ise yeni yapı tasarımında yorumlamak.	
Yapının kat sayısına bağlı olarak her katta farklı çıkma yorumları getirilebilir. Fakat tasarımın bir bütün oluşturması esastır.	
Çıkma, cumbanın, eğer sokak kotundan yüksekte olacak ise ve altında herhangi bir şekilde insan kullanımı öneriliyor ise, en ölçüsü ile de ilişkili olarak sokak kotundan yüksekliğinin en az bir kat olması zorunludur.	

Çizelge 4.3. (devam) Kentsel Sit Alanlarında Bitişik Nizam Ada veya Parsel düzeninde tasarlanacak yeni yapılara ilişkin tavsiye kararları

Kentsel Sit Alanlarında Bitişik Nizam Ada veya Parsel Düzeninde Tasarlanacak Yeni Yapılara İlişkin Tavsiye Kararı	
Eğer çıkma aracılığı ile zemin kat ve birinci kat arasında bağlantı kurulması planlanıyor ise, sokak ve bahçe kotundan altından kişi geçebilecek şekilde tasarlanması gerekmektedir.	
Reklam panosu, güneş kırıcılar, klima gibi cepheye ek elemanların, ölçü, renk, doku açısından yeni yapı cephe tasarımının bir parçası haline getirilmesi.	Reklam panosu, güneş kırıcılar, klima gibi cepheye ek elemanların cephe de negatif etki yaratması. Elemanların, bitişikte bulunan tarihi yapıların manzara, güneş, rüzgâr, yapı girişi gibi fiziksel özelliklerine zarar vermemesi.
Kat Planları	Kat Planları
Tercih Edilebilecek Tasarım Yöntemi Olasılıkları	Tavsiye Edilmeyen/Yasak Olan Tasarım Kararları
Kat planlarının doğrudan yeni yapı tasarımının bütünü ile ilişkili olarak tasarlanması.	Kat planlarının tarihi çevrede yer alan yapıların cephesi aynı tasarlanırken, plan şemalarının bağımsız kalarak iç-dış ilişkisinin sağlanmaması.
MALZEME-RENK-DOKU (Çatı, Cephe, Vaziyet Planı, Planlar)	MALZEME-RENK-DOKU (Çatı, Cephe, Vaziyet Planı, Planlar)
Tercih Edilebilecek Tasarım Yöntemi Olasılıkları	Tavsiye Edilmeyen/Yasak Olan Tasarım Kararları
Renk, doku, malzeme tercihleri tasarımcının kendisine aittir. Çağın malzemelerini ya da eski malzemelerin (ahşap, taş, cam, kerpiç...) çağdaş kullanımlarının değerlendirilmesi.	
Renk ve doku açısından tamamen zıtlık tercih edilebileceği gibi, yukarıda ilgili maddeler dâhilinde tasarım yapılması durumunda aynı ve benzer yaklaşımlar sergilenmesi.	Yukarı da bahsedilen tasarım öğelerinde tamamı ile çok benzer ya da aynı yaklaşımlar tercih edilmesine ek olarak, aynı malzemelerin kullanılması.

Yapılan tez çalışması sonucunda, tezin hipotezi olan “Türkiye’de kentsel sit alanlarında yeni yapı tasarımlarının özgün olmamasının ve ağırlıklı olarak taklit olarak adlandırılabilir, kentsel sit alanında yer alan tarihi yapıların aynısının yeniden tasarlanmasının yaygın oluşunun, Koruma Amaçlı İmar Planlarında yapılan düzenlemelerden kaynaklandığı” görüşü kuramsal alan çalışmaları, incelenen örnekler, ilgili yasa, yönetmelik, Koruma Amaçlı İmar Planları ve gerçekleştirilen alan çalışması ile kanıtlanmıştır. Türkiye’de kentsel sit alanlarında yeni yapılaşma ilkelerinde detaylı kuralların verilmesi aynı tasarım yaklaşımlarına sebep olmakta, yeni yapının özgünlüğünü engellemektedir. Fakat hiç kural olmaması ise bağımsız tasarım yaklaşımlarının önünü açmaktadır. Bazı genel üst kuralların belirlenmesi, ana ilke kararları alınması orta düzeyde kısıtlılığın olduğu kuralların oluşturulması daha verimli sonuçların alınmasına neden olmaktadır. Bu bağlamda bir kılavuz geliştirilmiştir.

Bu çalışmanın ilerletilmesi adına, bir sonraki aşamada önerilen kılavuzun vereceği sonuçları tespit etmek amaçlı, çalışılan alanlarda, farklı özelliklere sahip (yaş, eğitim, tarihi çevrede çalışan/çalışmayan...) mimarlar ile bir çalışma yapılması planlanmaktadır. Böylelikle kılavuz örneklendirilerek güvenilirliği arttırılacaktır. Ayrıca çalışma kırsal alanlara da taşınarak, kırsal alanlarda ilgili kurumlar tarafından mevcut yapıların aynılarının yapılması için mimarlara verdiği öneri cephelerin de taklit olması engellenmelidir.

Bu çalışmanın, farklı Kentsel Sit Alanlarının değerinin arttırılması ve tasarlanacak yeni yapıların özgün niteliklerinin bir tartışma ortamı yaratması için öncülük etmesi beklenmektedir.

KAYNAKLAR

- Ahunbay, Z. (2007). *Tarihi Çevre Koruma ve Restorasyon* (4th ed.). İstanbul, Türkiye: YEM Yayın.
- Akalın, Ç., Akalın Oymagil, P. (Ed.). (2014). *Görsel Gezi Rehberleri: Roma* (çev. H. Arslan) (4th ed.). Ankara, Türkiye: Dost Kitabevi Yayınları.
- Akbıyık, N. (2013). *Tarihi Çevrede Yeni Yapı Olgusu ve Bağlam İlişkisinin Güncel Uygulamalar Üzerinden İrdelenmesi*. İstanbul Aydın Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye.
- Aksoy, E. (2010). Kentsel Gelişmede Ulaşımın Etkinliği Sivrihisar. *EskiYeni Dergi*, 17.
- Albert, L. B. (1988). *On the Art of Building in Ten Books* (çev. J. Rykwert, N. Leach, R. Tavernor), Cambridge: The MIT Press.
- Alberti, L. B. (1905). *The Ten Books of Architecture*. New York, USA: Dover Publications.
- Avrupa Konseyi. *Avrupa Mimari Mirasının Korunması Sözleşmesi*. , Pub. L. No. 3534 (1985).
- Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi. *Amsterdam Bildirgesi*., (1975).
- Aydın, E. (1998). *Tarihi Çevre İçindeki Yeni Yapılaşmaların Uygulama Sonuçları*. Doktora Tezi, Mimar Sinan Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye.
- Aykaç, P. (2009). *Dosya 14: Tarihi Çevrede Koruma: Yaklaşımlar, Uygulamalar*. 2, 4.
- Bahar, H. (2001). 1998-1999 Yılı Konya-Karaman İlleri Yüzey Araştırmaları 1998 – 1999. *18. Araştırma Sonuçları Toplantısı*, 189–204. İzmir, Türkiye.
- Baron, H. (1966). *The Crisis of the Early Italian Renaissance: Civic Humanism and Republican Liberty in an Age of Classicism and Tyranny* (1st ed.; Princeton University Press, Ed.). New Jersey.
- Baydarlıoğlu, B. (1994). *Tarihi Şehir Dokusunda Yeni Yapı Uygulamaları: Karaköy-Beşiktaş Arasında Silüeti Etkileyen Bir Grup Yeni Yapının Değerlendirmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye.
- Bayraktar, G.. (2015). *Tarihi Çevrede Değişim Olgusunun Yeni Doku ve Yeni Yapı Tasarımı Bağlamında Değerlendirilmesi İstanbul Beyoğlu Demirören AVM Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye.
- Beasley, E. (1998). *Design and Development: Infill Housing Compatible with Historic Neighborhoods (Preservation Information)*. Washington DC, USA: National Trust for Historic Preservation.

- Bedrettin, B. (1934). Yeni ve Eski Mimarlık. *Mimar*, 42(6), 175–177.
- Bektaş, C. (1992). *Koruma Onarım*. İstanbul, Türkiye: YEM Yayın.
- Bektaş, C. (2007). *Türk Evi*. İstanbul, Türkiye: Bileşim Yayınları.
- Bermann, M. (1994). *Katı Olan Her Şey Buharlaşıyor* (1. Baskı; Ü. Altuğ & B. Peker, Eds.). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Bilgiç, U. (2004). New building in historical settlement as an urban conservation problem: a case study in Tarsus. Yüksek Lisans Tezi, ODTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye.
- Blundell Jones, P. (2015). Swedish Masters of Modernism: A Review of Nicholas Adams, Gunnar Asplund's Gothenburg: The Transformation of Public Architecture in Interwar Europe, and Janne Ahlin, Sigurd Lewerentz, Architect 1885–1975. *Architectural Histories*, 3(1). <https://doi.org/10.5334/ah.ct>
- Blunt, A. (1957). *Art and architecture in France, 1500 to 1700* (2nd ed.; Nikolaus Pevsner, Ed.). London, England: Penguin Books.
- Bolu Valiliği. (2009). *Bolu Kültür ve Turizm Rehberi*.
- Bonatz, P. (1943a). Yeni Alman Mimarisi. *Arkitekt*, 135–136(03–04), 71–75.
- Bonatz, P. (1943b). Yeni Alman Mimarisi (çev. Holtay, A. H.). *Arkitekt*, 137–138(05–06), 119–120.
- Bonelli, R. (1966). Principles of Architectural and Urban Restoration and Conservation. In *Encyclopaedia of World Art* (p. 194). New York, USA.
- Bonnister, T. C. (1966). *Historic Preservation Today*. Williamsburg: The University Press of Virginia.
- Borrow, R. H. (1964). *The Romans*. London, England: Penguin Books.
- Bressani, M. (1996). The Life of Stone: Viollet-le-Duc's Physiology of Architecture. In *ANY: Architecture New York* (22–27).
- Cambaz, C. (2009). Tarihi Kentsel Mekanlarda, Yer Duygusu ve Yeni Yapı Tasarımı İlişkisi Üzerine Bir İnceleme. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye.
- Cameron, C. (2008). From Warsaw to Mostar: The World Heritage Committee and Authenticity. *APT Bulletin: Journal of Preservation Technology*, 39(2), 19–24.
- Can, A. (2011). *Tarihi Çevrede Yeni Yapılaşma Koşulları ve Kadıköy-Rasimpaşa Mahallesi Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye.

- Çaycı, A. (1996). Türk-İslam Mimarisinde Sille Çarşı Hamamı. *Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 6, 309–319.
- Ceschi, C. (1970). *Teoria e Storia del Restauro*. Roma: Bulzoni.
- Çimen, B. (1987). IBA ve Berlin’de yeni yapılaşmalar. *Mimarlık*, 224(3), 79–84.
- Çolak, N. İ. (2015). *Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Hukuku*. İstanbul, Türkiye: On İki Levha Yayıncılık A.Ş.
- Descartes, R. (1998). *Yöntem Üzerine Konuşma (çev. A. Timuçin)*. İstanbul, Türkiye: Çağdaş Matbaacılık Yayıncılık Ltd. Şti.
- Dikmen, Ç. B. & Toruk, F. (2015). Geleneksel Göynük Evlerinin Mekânsal Yapısı ve Koruma Önerileri Özet. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(1), 99–128. URL: <https://doi.org/10.5578/JSS.8550>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- Dikmen, Ç. B. & Toruk, F. (2016). Sosyal ve Kültürel Sürdürülebilirlik Kapsamında Sivrihisar Evlerinin Korunmasına Yönelik Öneriler. *İdil Dergisi*, 5(22), 713–733. <https://doi.org/10.7816/idil-05-22-11>
- Dittmark, H. (2008). Continuity and context in urbanism and architecture: honesty of a living tradition. *Conservation Bulletin*, 59(Autumn), 7–9.
- Doesburg, T. Van. (1932). İspanya Mimarisinde Yeni Tecsimat (çev. Adnan, A.). *Mimar*, 18(6), 183–185.
- Duralı, İ. K. (2007). *Tarihi Çevrede Yeni Yapılaşma Uygulamalarının İrdelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Mimarlık Ana Bilim Dalı, İstanbul, Türkiye.
- Dülgeç, B. (1992). Kent Yenilemesinde Kreuzberg Deneyimleri. In *Koruyucu Kent Yenilemesi ve Yerel Yönetimler* (16–17). Ankara: TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi Yayınları.
- Dündar Akçay, A, Yüncü, H. R. (2006). Sivrihisar’da Turistik Potansiyel ve Sivrihisar Halkının Turizme Bakışı. In İ. Arıkan (Ed.), *Eskişehir Turizm Geliştirme Projeleri* (1715th ed., 187–225). Eskişehir, Türkiye: T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Düzgün, H. (2010). *Tarihi Çevrelerde Yeni Yapı Tasarımında Kabuk - Bağlam İlişkisinin Temel ve Güncel Tasarım Kavramları Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye.
- El Wakil, L. (1979). Viollet-le-Duc a Geneve. In P. Auberson (Ed.), *Viollet-le-Duc - Centenaire de la mort à Lausanne* (50–55). Lausanne: Exposition au Musée historique de l’Ancien-Évêché.
- Enç, G. (2009). *Tarihi Kent Dokusunda Yeni Yapı Tasarım Ölçütleri Ve Fener Semti Örneği Uygulanabilirliğinin İrdelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye.

- Erdem, A. (1999). Göynük Kenti, Geleneksel Konut Mimarisi. *Mimarlık Dergisi*, 289, 58–62.
- Erdem, A. (1996). *Göynük Tarihsel Siti, Dini ve Sivil Mimarlık Ürünleri, Koruma Sorunları ve Yeni Yapılanma Koşulları*. Doktora Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye.
- Erdem, R., Yıldırım, H., Çiftçi, Ç., Dülgerler, O. N., Çibikdiken, A. O., Levend, S., & Erdoğan, A. (2010). Sille, Bir Koruma Geliştirme Planı ve Sonrası. *Selçuk Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 25(2), 25–46.
- Erder, C. (1971). *Tarihi Çevre Kaygısı*. Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi.
- Erder, C. (1975). *Tarihi Çevre Bilinci*. Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi.
- Eren, İ. Ö. (2006). *Mimarlıkta Tasarım-Yer İlişkisi Bağlamında Yere Özgü Dilin Dönüşüm Sürecinde Yeniden Üretilmesi*. Doktora Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Mimarlık Ana Bilim Dalı, İstanbul, Türkiye.
- Ergen, Y. B. (1986). *Tarihi Çevrede Yapılaşma Biçimlerini Belirleyen Uygulanabilir Bir Yöntem Önerisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Şehir Bölge Planlama Ana Bilim Dalı, Ankara, Türkiye.
- Fitch, J. M. (2001). *Historic Preservation: Curatorial Management of the Built World* (5th ed.). USA: The University Press of Virginia.
- Frin, R. A. (1966). European Governmental Experience. *Historic Preservation Today*, 96. Williamsburg.
- Gemini, S. (2001). Koruma Kültürü Üzerine. In Sezgin Haluk (Ed.), *TAÇ Vakfı'nın 25 Yılı, Anı Kitabı: Türkiye'de Risk Altındaki Doğal ve Kültürel Miras*. İstanbul, Türkiye, Türkiye Anıt Çevre Turizm Değerlerini Koruma Vakfı Yayını .
- Giedion, S. (1964). *The Eternal Present: The Beginnings of Art and The Beginnings of Architecture* (2nd ed.). New York, USA: Pantheon Books.
- Gombrich, E. H. (1986). *Sanatın Öyküsü* (3rd ed.). Ankara, Türkiye: Remzi Kitapevi Yayınları.
- Göynük Belediyesi. (2016). *Göynük (Bolu) 1/1000 Ölçekli Koruma Amaçlı ve İlave-Revizyon İmar Planı ve Plan Hükümleri*. Göynük, Bolu, Türkiye.
- Greater London Authority. (2014). *Shaping Neighbourhoods: Character and Context Supplementary Planning Guidance Non Technical Summary*.
- Groat, L. (1983). Measuring the Fit of New to Old. *AIA Journal*, 72(11), 58–61.
- Grun, B. (1991). *The Timetable of History* (3rd ed.). Newyork, USA: Simon&Schuster.

- Güleç, G. (2013). Mimarlıkta Tip ve Tipoloji Tartışmaları: 13. Venedik Mimarlık Bienali Örneği (1). *Mimarlık Dergisi*, 371.
- Günay, B. (1992). Dosya: Koruma-Kent İmajı-Ankara: Kentlerin Yeniden Üretilmesi Süreçleri Üzerine. *Mimarlık*, 249(04), 11–14.
- Güngör, H. (1972). *Temel Tasar* (1st ed.). İstanbul, Türkiye: Çeltüt Matbaacılık Koll. Şti.
- Güzer, C. A.. (2007). Dosya: Gerçek ile Taklit Arasında Mimarlık. *Mimarlık Dergisi*, 333.
- Hacıoğlu, E. (2010). *Tarihi Çevrede Yasal Düzenlemelerin Mimari Tasarım Üzerindeki Etkilerinin Değerlendirilmesi: İstanbul Tarihi Yarımada Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Ana Bilim Dalı, İstanbul, Türkiye.
- Harmond, L. (1957). *Le Patronat sut Les Collectivite's Publiques des Origenes au Bos. Empire*. Paris, France: Presses Universitaires de France.
- Heckscher, A. (1962). *The Public Happiness*. New York, USA: Atheneum Publishers.
- Heynen, H. (2011). *Mimarlık ve Modernite : Bir Eleştiri* (N. Bahçelikapılı & R. Ögdül, Eds.). İstanbul, Türkiye: Versus Kitap.
- Hobbes, T. (1839). *Elements of Philosophy* (1st ed.; B. Sir William Molesworth, Ed.). London, England: John Bohn.
- ICCROM. (2006). *ICCROM Seminar on "World Heritage and Contemporary Architecture and Development: Management of the Historic Urban Landscape in the Baltic Countries."* Vilnius, Litvanya.
- ICOMOS (2000). *The Charter of Krakow 2000*.
- ICOMOS. (1964). *Venedik Tüzüğü*.
- ICOMOS. (1987). *Washington Tüzüğü*.
- ICOMOS. (1994). *Nara Özgünlük Belgesi*.
- ICOMOS. (1999). *ICOMOS Geleneksel Mimari Miras Tüzüğü*.
- İnternet: A speech by HRH The Prince of Wales at the New Buildings in Old Places Conference, St James's Palace, London. (2008). URL: <https://www.princeofwales.gov.uk/media/speeches/speech-hrh-the-prince-of-wales-the-new-buildings-old-places-conference-st-jamess>, Son Erişim Tarihi: 23.10.2017.
- İnternet: Ahmed, K. G., & Elgizawi, L. (2009). Two Versions of "New Gourná" and the Dilemma of Sustainability in New Urban Communities in Egypt. *Sustainable Development and Planning IV*, 2, 691–701. URL: <https://doi.org/10.2495/SDP090642>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.

- İnternet: Al Kodmany, K., & Ali, M. M. (2013). The Future of the City: Tall Buildings and Urban Design. In *The Future of the City: Tall Buildings and Urban Design*. URL: https://books.google.com.tr/books?id=yBPA9kYZXTMC&pg=PA67&hl=tr&source=gbs_toc_r&cad=4#v=onepage&q&f=false, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: Alderson, C. R. (2006). Responding to Context: Changing Perspectives on Appropriate Change in Historic Settings. *APT Bulletin: The Journal of Preservation Technology*, 37(4), 22–33. URL: <https://doi.org/10.2307/40003213>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: Anonim. (1967). Yarışmalar-Konya İmar Planı Yarışması. *Mimarlık Dergisi*, 07(21). URL: <http://dergi.mo.org.tr/dergiler/4/319/9324.pdf>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2009.
- İnternet: Arabacıoğlu, F., P., & Aydemir, I. (2007). Tarihi Çevrelerde Yeniden Değerlendirme Kavramı. *YTÜ Mim. Fak. E-Dergisi YTÜ Arch. Fac. E-Journal Cilt, 2*, 204–212. URL: <http://www.journalagent.com/megaron/pdfs/MEGARON-36349-ARTICLE-ARABACIOGLU.pdf>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: atelier d'architecture King Kong. (n.d.). Seeko'o Hotel. URL: <https://www.archdaily.com/4719/seekoo-hotel-atelier-king-kong>, Son Erişim Tarihi: 23.10.2017.
- İnternet: Belge, M. (2005). "Devlete düşman" olmak-1. URL: <http://www.radikal.com.tr/yazarlar/murat-belge/devlete-dusman-olmak-1-750021/>, Son Erişim Tarihi: 07.10.2017.
- İnternet: Brolin, B. C. (1980). *Architecture in Context: Fitting New Buildings with Old*. URL: <https://archive.org/stream/architectureinco00brol#page/14/mode/1up>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: CABE, & English Heritage. (2001). *Building in Context - New Development in Historic Areas*. URL: <http://www.designcouncil.org.uk/sites/default/files/asset/document/building-in-context-new-development-in-historic-areas.pdf>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: Cengizkan, A. (1999). Kayaköy-Levissi için Ay Saati Tasarım İşliğı. *Mimarlık*, 287, 38–45. URL: <http://dergi.mo.org.tr/dergiler/4/531/7813.pdf>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: Chapple, A. (n.d.). Cologne Cathedral. URL: <http://whc.unesco.org/en/list/292/gallery/>, Son Erişim Tarihi: 14.11.2017.
- İnternet: Çınarlı, E., & Ay, H. M. (2018). Sürdürülebilir Turizm Konusunda Yerel Halkın Görüşlerinin Belirlenmesi: Sille Örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 21(2), 239–250. URL: <https://doi.org/10.29249/selcuksbmyd.433167>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.

- İnternet: Clark, J., Darlington, J., & Fairclough, G. (2004). *Using Historic Landscape Characterisation*. URL: <https://content.historicengland.org.uk/images-books/publications/using-historic-landscape-characterisation/using-historic-landscape-characterisation2004.pdf/>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: Commission for Architecture and the Built Environment (CABE), & English Heritage. (2007). *Guidance on tall buildings*. URL: http://www.designcouncil.org.uk/sites/default/files/asset/document/guidance-on-tall-buildings_0.pdf, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: Cook, P. (n.d.). Kunsthaus. URL: <http://www.crab-studio.com/kunsthaus.html>, Son Erişim Tarihi: 24.11.2017.
- İnternet: Dostoglu, S. (1981). Tarih, Mimarlık Tarihi ve Bazı Kavramlar. *Mimarlık*, 165(3), 7–11. URL: <http://dergi.mo.org.tr/dergiler/4/429/6151.pdf>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: Erdoğan, F. A. E. (2011). Sille (Konya) Yerleşiminin Sürdürülebilirliği için Ekolojik Tasarım Önerileri*. *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*, 8(2), 119–131. URL: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jotaf/issue/19042/201408>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: Ergün Mimarlık. (n.d.). Deyrülzaferan Manastırı Ziyaretçi Karşılama Merkezi. URL: <https://www.ergunmimarlik.com.tr/proje-detay/DeyrlzaferanManastrZiyaretiKarlamaMerkezi>, Son Erişim Tarihi: 28.09.2019.
- İnternet: Erkan-1 Harbiye-i Umumiye. (1337). Eskişehir [Harita]. URL: <https://acikerisim.tbmm.gov.tr/xmlui/handle/11543/1175>, Son Erişim Tarihi: 09.11.2019.
- İnternet: Erkan-1 Harbiye-i Umumiye. (1340). Sivrihisar [Harita]. URL: <https://acikerisim.tbmm.gov.tr/handle/11543/1258>, Son Erişim Tarihi: 09.11.2019.
- İnternet: Eskişehir Valiliği, & Eskişehir İl Kültür Turizm Müdürlüğü. (2006). Eskişehir Kültür Envanteri: Kentsel Mimari. URL: <http://www.eskisehirkulturenvanteri.gov.tr/anit.aspx?DID=1>; Son Erişim Tarihi: 07.11.2019.
- İnternet: Eugene Emmanuel Viollet-le-Duc. (n.d.). *Proceedings of the American Academy of Arts and Sciences*, Vol. 15, pp. 394–399. URL: <https://doi.org/10.2307/25138590>; Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: Farfan, M. P. (2001). *Dome Structures: Santa Maria Del Fiore (Florance)*. URL: <http://www.arch.mcgill.ca/prof/sijpkas/arch374/winter2001/sfarfa/ensayo1.htm>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: Gadol, J. K. (n.d.). Leon Battista Alberti. URL: <https://www.britannica.com/biography/Leon-Battista-Alberti>, 18.07.2018.

- İnternet: Getty Images. (2013). Tower of London with The Shard Tower in the background. News Photo | Getty Images. URL: <http://www.gettyimages.com/license/465880747>, Son Erişim Tarihi: 10.11.2017.
- İnternet: Göynük Belediyesi. (2019). Gazi Süleymanpaşa Camii. URL: <https://goynuk.bel.tr/gazi-suleyman-pasa-camisi-goynuk/>, Son Erişim Tarihi: 10.10.2019.
- İnternet: Göynük Kaymakamlığı. (2019). Göynük Coğrafya. URL: <http://www.goynukkaymakamligi.gov.tr/goynuk-cografya>, Son Erişim Tarihi: 28.10.2019.
- İnternet: Grenville, J., & Fairclough, G. (2004). Characterisation Introduction. *Conservation Bulletin*, (47), 2–3. URL: <https://content.historicengland.org.uk/images-books/publications/conservation-bulletin-47/cb-47.pdf/>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: Güzer, C. Abdi. (1996). Türkiye Mimarları Haritası: Türkiye'deki Mimarlık Eğilimlerini Anlamaya Yönelik bir Model Denemesi. *Mimarlık Dergisi*, 272, 48–53. URL: <http://dergi.mo.org.tr/dergiler/4/497/7311.pdf>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: Harald Deilmann. (n.d.). Münster Roggenmarkt. URL: <https://www.vahle-architektur.de/>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: Harland, C. (2016). Roma Forumu. URL: <https://www.google.com.tr/maps/uv?hl=tr&pb=!1s0x132f61b383a9cdef%3A0xfa914007c0ec7de6!2m2!2m2!1i80!2i80!3m1!2i20!16m16!1b1!2m2!1m1!1e1!2m2!1m1!1e3!2m2!1m1!1e5!2m2!1m1!1e4!2m2!1m1!1e6!3m1!7e115!4shttps%3A%2F%2F5.googleusercontent.com%2Fp%2FAF1QipOeCQKNC>, Son Erişim Tarihi: 17.07.2018.
- İnternet: Historic England. (2008). *Conservation Principles, Policies and Guidance for the Sustainable Management of the Historic Environment*. URL: <https://content.historicengland.org.uk/images-books/publications/conservation-principles-sustainable-management-historic-environment/conservationprinciplespoliciesguidanceapr08web.pdf/>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: Historic Scotland. (2010). *New Design in Historic Settings*. URL: <https://www.historicenvironment.scot/archives-and-research/publications/publication/?publicationid=9b50b83c-1e60-4831-bc81-a60500ac5b29>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: Historic Environment Scotland. (2016). *Managing Change in the Historic Environment: Setting*. URL: <http://www.historic-scotland.gov.uk/setting-2.pdf>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: Hobson, E. (2004). *Conservation and Planning: Changing Values in Policy and Practice*. URL: https://books.google.com.tr/books?id=dX-CAGAAQBAJ&pg=PA79&hl=tr&source=gbs_toc_r&cad=2#v=onepage&q&f=false, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.

- İnternet: Hoffmann, D. (1969). Frank Lloyd Wright and Viollet-le-Duc. *Journal of the Society of Architectural Historians*, 28(3), 173–183. URL: <https://doi.org/10.2307/988556>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: Hope of Glory. (n.d.). Ballhaus. URL: <http://www.hog-architektur.com/wordpress/stadthaus-graz-ballhausgasse/?lang=en>, Son Erişim Tarihi: 27.11.2017.
- İnternet: İbrahim Sezgin. (2009). SİVRİHİSAR. In *TDV İslam Ansiklopedisi* (pp. 289–291). URL: <https://islamansiklopedisi.org.tr/sivrihisar>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: ICOMOS. (1967a). *ICOMOS- Tarihsel veya Sanatsal Merkezlerin Korunması ve Canlandırılmasına İlişkin İlk Konferans (çev. Sevgi Turunçel)*. URL: <http://kumid.net/euproject/admin/userfiles/dokumanlar/MAGResolution-of-the-First-Conference--on-the-Protection.pdf>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: ICOMOS. (1967b). *Quito Normları: Sanatsal ve Mimari Değeri olan Anıt ve Arazilerin Korunması ve Kullanımına İlişkin Toplantının Son Raporu (çev. Ş. Dalyan)*. URL: <http://kumid.net/euproject/admin/userfiles/dokumanlar/K-Quito-Normlari%2C-ICOMOS-1967.pdf>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: ICOMOS. (1972a). 3. *ICOMOS Genel Kurulu Çağdaş Mimarinin Eski Yapı Gruplarının İçine Sokulmasına İlişkin Sempozyum İlke Kararları (çev. Pınar Sabuncu Artar)*. URL: <http://kumid.net/euproject/admin/userfiles/dokumanlar/Resolutions-of-the-Symposium-on-the-introduction-of-contemporary-architecture.pdf>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: ICOMOS. (1972b). 5. *ICOMOS-Resolutions of the Symposium on the Introduction of Contemporary Architecture into Ancient Groups of Buildings*. URL: <https://www.icomos.org/publications/93towns7e.pdf>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: ICOMOS. (1972c). *Resolutions of the Symposium on the introduction of contemporary architecture into ancient groups of buildings, at the 3rd ICOMOS General Assembly (1972)*. URL: <https://www.icomos.org/en/charters-and-texts/180-articles-en-francais/chartes-et-normes/383-resolutions-of-the-symposium-on-the-introduction-of-contemporary-architecture-into-ancient-groups-of-buildings-at-the-3rd-icomos-general-assembly>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: ICOMOS. (1975a). 4. *ICOMOS Genel Kurulu Kapsamındaki Düzenlenen Küçük Tarihi Kentlerin Korunması ile ilgili Uluslararası Sempozyumunda Alınan İlke Kararları (çev. Mert Erdil)*. URL: <http://kumid.net/euproject/admin/userfiles/dokumanlar/MAGResolutions-of-the-International-Sym-Smaller-Historic-Towns-1975-mert.pdf>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: ICOMOS. (1975b). *Bruges Kararları: "Tarihi Kentlerin Rehabilitasyonunu Düzenleyen İlkeler"*; *Bruges (çev. Sevgi Turunçel)*. URL: <http://kumid.net/euproject/admin/userfiles/dokumanlar/MAG-The-Resolution-of-Bruges--Principles-Governing-the-Rehabilitation-of-Historic-Towns%2C-Bruges.pdf>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.

- İnternet: ICOMOS. (1978). *Resolutions of the Symposium devoted to the Study of the Streetscape in Historic Towns*. URL: <https://www.icomos.org/publications/93towns7h.pdf>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: ICOMOS. (1982). *Charter for the preservation of Quebec's Heritage (Deschambault Declaration)-1982*. URL: <https://www.icomos.org/en/support-us/179-articles-en-francais/ressources/charters-and-standards/192-the-deschambault-charter>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: ICOMOS. (1983). *Appleton Charter for the Protection and Enhancement of the Built Environment*. URL: <https://www.icomos.org/charters/appleton.pdf>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: ICOMOS. (1996). *San Antonio Bildirgesi*. URL: <http://kumid.net/euproject/admin/userfiles/dokumanlar/K-San-Antonio-Bildirgesi%2C-ICOMOS-1996.pdf>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: ICOMOS. (1999). *Charter on the Built Vernacular Heritage*. URL: https://www.icomos.org/images/DOCUMENTS/Charters/vernacular_e.pdf, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: ICOMOS. (2005). *Xi'an Declaration On The Conservation of the Setting of Heritage Structures, Sites And Areas*. URL: <https://www.icomos.org/xian2005/xian-declaration.pdf>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: ICOMOS. (2011). *The Valletta Principles for the Safeguarding and Management of Historic Cities, Towns and Urban Areas*. URL: https://www.icomos.org/Paris2011/GA2011_CIVVIH_text_EN_FR_final_20120110.pdf, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: ICOMOS, & UIA. (1974). *Seminar on the Integration of Modern Architecture in Old Surroundings*. URL: <https://www.icomos.org/publications/93towns7j.pdf>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: İnceoğlu, M. (2013). Sivrihisar'da Sürdürülebilirlik Üzerine Üç Mimari Proje. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 133–152. URL: <https://doi.org/10.12739/NWSA.2013.8.3.3C0114>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: JKMM Architects. (n.d.). Turku Central Library— JKMM. URL: <https://jkmm.fi/case/turku-central-library/>, Son Erişim Tarihi: 01.08.2018.
- İnternet: Jokilehto, J. (1986). A History of Architectural Conservation (The University of York). URL: <https://doi.org/10.1177/146195710000300115>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: Khalaf, R. W. (2016). Distinguishing New Architecture from Old. *The Historic Environment: Policy Practice*, 7(4), 321–339. URL: <https://doi.org/10.1080/17567505.2016.1252492>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.

- İnternet: Kohane, P., & Hill, M. (2001). The Eclipse of a Commonplace Idea: Decorum in Architectural Theory. *Arq: Architectural Research Quarterly*, 5(1), 63–76. URL: <https://doi.org/10.1017/S1359135501001105>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: Kömürcüoğlu, A. (1947). Konya İmar Planlarının Son İzah Raporu Hülaseso. *Arkitekt*, 181–182(01–02), 14–17. URL: <http://dergi.mo.org.tr/dergiler/2/17/82.pdf>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: Konya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü. (n.d.). İklim. URL: https://konyakultur.gov.tr/index.php?route=pages/pages&page_id=3, Son Erişim Tarihi: 19.09.2019.
- İnternet: Konyalı, İ. H. (2007). *Abideleri ve Kitabeleriyle Konya Tarihi* (Muhammet Ali Orak & Ali Bektaş, Eds.). URL: http://docs.neu.edu.tr/library/nadir_eserler_el_yazmalari/KITAPLAR/Konyali_Ibrahim_Hakki_KONYA_TARIHI.pdf, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: Lardinois, S., Paula, A., Gonçalves, A., Matarese, L., & Macdonald, S. (Eds.). (2015). *Contemporary Architecture in the Historic Environment An Annotated Bibliography*. URL: https://www.getty.edu/conservation/publications_resources/pdf_publications/pdf/cahe_bibliography.pdf, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: Listokin, D. (1997). Growth Management and Historic Preservation: Best Practices for Synthesis. *The Urban Lawyer*, Vol. 29, pp. 199–213. URL: <https://doi.org/10.2307/27895057>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: Norberg-Schulz, C. (1980). Genius Loci. In *Genius loci: Towards a phenomenology of architecture*. URL: <https://doi.org/10.1038/35051162>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: Beycan, O., Deniz, A. (2017). Evaluation of Sille Settlement in The Context of Ecological Tourism. *Iconarp International J. of Architecture and Planning*, 5(1), 151–171. URL: <https://doi.org/10.15320/iconarp.2017.21>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: Önal, F., & Akdemir, Z. (2015). Yeni Eski ile Karşılaşınca: Turku Kent Kütüphanesi. *Mimarlık*, 382. URL: <http://www.mimarlikdergisi.com/index.cfm?sayfa=mimarlik&DergiSayi=396&RecID=3622>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: Örnek, S. V. (1973). *Budunbilim Terimleri Sözlüğü*. URL: <https://doi.org/10.1501/ankara-26678>, Son Erişim Tarihi: 24.12.2019.
- İnternet: Oxforddictionaries. (n.d.). context. URL: <https://en.oxforddictionaries.com/definition/context>, Son Erişim Tarihi: 20.07.2018.
- İnternet: Öymen Gür, Ş. (2007). Mimarlıkta Taklit: Eski Türkü-Yeni Aranjman. *Mimarlık*, 333. URL: <http://www.mimarlikdergisi.com/index.cfm?sayfa=mimarlik&DergiSayi=51&RecID=1256>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.

- İnternet: Özkut, D. (2017). Eskişehir’de Modern Hafızanın Yerel İzleri. *TÜBA-KED*, 16, 35–66. URL: <https://doi.org/10.22520/tubaked.2017.16.002>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: Ptichnikova, G. (2016). New Century High Risers in the Core Areas of Historic Cities Russia. *15th International Scientific Conference Underground Urbanisation as a Prerequisite for Sustainable Development*, 165, 1903–1910. <https://doi.org/10.1016/j.proeng.2016.11.940>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: Richard Murphy Architects. (n.d.). Old Fishmarket Close Housing. URL: <http://www.richardmurphyarchitects.com/viewItem.php/viewItem.php?id=2465> Son Erişim Tarihi: 02.08.2019.
- İnternet: Rougerie, C. (2017). Jupiter Tapınağı. URL: https://lh5.googleusercontent.com/p/AF1QipO2uM6f2jId_zoIp4l0nnDqj1iB-PH6chi5e4j9=h720, Son Erişim Tarihi: 17.07.2018.
- İnternet: Şahin Güçhan, N., & Kurul, E. (2009). A History of the Development Conservation Measures in Turkey: From the Mid 19th Century Until 2004. *METU JFA*, 26(2), 19–44. URL: <https://doi.org/10.4305/metU.Jfa.2009.2.2>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: Selçuklu Belediyesi. (2017). Sille Koruma Amaçlı İmar Planı ve Kentsel Tasarım Rehberi. URL: <http://www.selcuklu.bel.tr/hizmetlerimiz/detay/347/sille-koruma-amacli-imar-plani.html>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: Selçuklu Belediyesi. (2019a). Sille Ak Cami. Retrieved October 10, 2019, from <http://www.selcuklu.bel.tr/projeler/detay/126/sille-ak-cami-restorasyonu.html>, Son Erişim Tarihi: 10.10.2019.
- İnternet: Selçuklu Belediyesi. (2019b). Sille Mahallesi Mahalle Sınırları. URL: http://www.selcuklu.bel.tr/files_upload/ilcemizmenu/1528261820.pdf, , Son Erişim Tarihi: 20.09.2019.
- İnternet: Serim, S. (2007). 20. Yüzyılda Mimarlık Bilgisi ve Bağlamın Keşfi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(22), 359–366. URL: <http://dergipark.gov.tr/erusosbilder/issue/23755/253127>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: Sivrihisar Kültür Portalı. (n.d.). Kentsel Gelişmede Ulaşımın Etkinliği Sivrihisar . URL: <https://www.sivrihisar.web.tr/kentsel-gelismede-ulasimin-etkinligi-sivrihisar.html>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: Smith, C. (2008a). The Pace of Change in Post-Second World War England. *Conservation Bulletin*, (59), 3–6. URL: <https://doi.org/10.1016/j.dld.2015.11.022>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.

- İnternet: Smith, C. (2008b). Urban Old and New. *Conservation Bulletin-The Old and the New*, (59), 2. URL: <https://content.historicengland.org.uk/images-books/publications/conservation-bulletin-59/cb-59.pdf/>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: Society for the Protection of Ancient Buildings (çev. P. Sabuncu). (1877). *SPAB Bildirisi: Eski Binaları Koruma Topluluğu'nun Kuruluşuyla Öne Sürülen İlkeler*. URL: <http://kumid.net/euproject/admin/userfiles/dokumanlar/K-SPAB-Bildirisi-1877.pdf>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: SOM | Yale University – Beinecke Rare Book and Manuscript Library. (n.d.). URL:https://www.som.com/projects/yale_university__beinecke_rare_book_and_manuscript_library, Son Erişim Tarihi: 07.08.2018.
- İnternet: T.C. Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu. (2010). Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu Tarafından Düzenlenen 19/01/2010 Tarih ve 760 Sayılı İlke Kararı. URL: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2010/01/20100129.htm>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2005a). Alan Yönetimi ile Anıt Eser Kurulunun Kuruluş ve Görevleri ile Yönetim Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik. URL: <https://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=7.5.9637&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=Alan Yönetimi>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2005b). Koruma Amaçlı İmar Planları ve Çevre Düzenleme Projelerinin Hazırlanması, Gösterimi, Uygulaması, Denetimi, Müelliflerine İlişkin Usul ve Esaslara Ait Yönetmelik <https://teftis.ktb.gov.tr/TR-14430/koruma-amacli-imar-planlari-ve-cevre-duzenleme-projeler-.html>, Son Erişim Tarihi: 14.12.2019.
- İnternet: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. *Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik*. , Pub. L. No. 28232 (2012).URL: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/03/20120313-6.htm>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: Tapur, T. (2009). Konya'da Tarihi Bir Yerleşim Merkezi: Sille. *Türk Coğrafya Dergisi*, 0(53), 15–30. URL: <https://doi.org/10.17211/TCD.03071>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: TBMM. *Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun*. , Pub. L. No. 5366 (2005)., URL: <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5366.pdf>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: TC Kültür ve Turizm Bakanlığı. *Taşınmaz Kültür Varlıklarına Yardım Sağlanmasına Dair Yönetmelik*. , Pub. L. No. 29368 (2015). URL: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/05/20150527-4.htm>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.

İnternet: TC Kültür ve Turizm Bakanlığı. *Koruma Amaçlı İmar Planı Teknik Şartnamesi.* , Pub. L. No. 21641, 1 (2018). URL:<https://teftis.ktb.gov.tr> > 21641, koruma-amacli-imar-plani-teknik-sartnamesi, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.

İnternet: The Australia ICOMOS. (2013). *The Burra Charter - The Australia ICOMOS Charter for Places of Cultural Significance.* URL: <http://australia.icomos.org/wp-content/uploads/The-Burra-Charter-2013-Adopted-31.10.2013.pdf>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.

İnternet: The Editors of Encyclopaedia Britannica. (n.d.-a). Adolf Loos. URL: <https://www.britannica.com/biography/Adolf-Loos#ref247145>, Son Erişim Tarihi: 01.08.2019.

İnternet: The Editors of Encyclopaedia Britannica. (n.d.-b). Eugène-Emmanuel Viollet-le-Duc. URL: <https://www.britannica.com/biography/Eugene-Emmanuel-Viollet-le-Duc>, Son Erişim Tarihi: 19.07.2018.

İnternet: The Editors of Encyclopaedia Britannica. (n.d.-c). Georges-Eugène, Baron Haussmann. URL: <https://www.britannica.com/biography/Georges-Eugene-Baron-Haussmann>, Son Erişim Tarihi: 20.07.2018.

İnternet: Türk Dil Kurum. (n.d.). Geleneksel. URL: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.59f71ae45d0480.53151805, Son Erişim Tarihi: 30.10.2017.

İnternet: Türk Dil Kurumu. (n.d.-a). Bağlam. URL: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5b51e147a80943.15560256, Son Erişim Tarihi: 30.10.2017.

İnternet: Türk Dil Kurumu. (n.d.-b). Çağcıl. URL: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5a01b06111dfb3.93280603, Son Erişim Tarihi: 30.10.2017.

İnternet: Türk Dil Kurumu. (n.d.-c). Çağdaş. URL: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5a01b05e774423.98524089, Son Erişim Tarihi: 30.10.2017.

İnternet: Türk Dil Kurumu. (n.d.-d). Gelenek. URL: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.59f71ae7cf8e28.20086072, Son Erişim Tarihi: 30.10.2017.

İnternet: Türk Dil Kurumu. (n.d.-e). Karşıt. URL: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5b62c29f355ef9.86323159, Son Erişim Tarihi: 30.10.2017.

İnternet: Türk Dil Kurumu. (n.d.-f). Modern. URL: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5a01b1e99c2fa4.57295305, Son Erişim Tarihi: 30.10.2017.

- İnternet: Türk Dil Kurumu. (n.d.-g). Özgün. URL: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5a01b1ee1dbb00.84538558, Son Erişim Tarihi: 30.10.2017.
- İnternet: Türk Dil Kurumu. (n.d.-h). Taklit. URL: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5a12d88b356e73.97159843, Son Erişim Tarihi: 30.10.2017.
- İnternet: Türk Dil Kurumu. (2003). *Divan-i Luqat-i it-Türk Dizini*. URL: <http://mehran1.persianblog.com>, Son Erişim Tarihi: 30.10.2017.
- İnternet: Türkiye Büyük Millet Meclisi. *Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu*. , Pub. L. No. 2863, 1 (1983)., URL: <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2863.pdf>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: Türkiye İstatistik Kurumu. (2019a). Göynük Nüfus Sayımları. URL: <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=95&locale=tr>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: Türkiye İstatistik Kurumu. (2019b). Konya Sille Nüfus Dağılımları. URL: <https://biruni.tuik.gov.tr/nufusapp/idari.zul>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: Türkiye Kültür Portalı. (2019). Anıtlar ve Sitler. URL: <https://www.kulturportali.gov.tr/portal/sitler-ve-anitlar-1>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: UNESCO. (1976). *Tarihi veya Geleneksel Alanların Korunması ve Çağdaş Yaşamdaki Rollerini Konusunda Tavsiye Kararı*. URL: http://www.unesco.org.tr/dokumanlar/kultur/tarihirol_t_k.pdf, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: UNESCO. (1980). *İslami Tarihi Mirasın Korunması ve Restorasyonu ile ilgili Uluslararası Sempozyum Raporu ve Tavsiye Kararları (çev. Mert Erdil)*. URL: <http://kumid.net/euproject/admin/userfiles/dokumanlar/MAG-REPORT-AND-RECOMMENDATIO.-OF-INTERNAT..F-THE-ISLAMIC-ARCH-HERIT.pdf>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: UNESCO. (2001). *UNESCO Kültürel Çeşitlilik Evrensel Bildirgesi*. URL: http://www.unesco.org.tr/dokumanlar/kulturel_ifadelerin_cesitliliği/EVRENSEL_BİLDIRGE.pdf, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: UNESCO. (2005). World Heritage and contemporary architecture : Towards new conservation standards. URL: http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=27359&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: UNESCO. (2006). Decisions Adopted at the 30th Session of the World Heritage Committee - WHC-06/30.COM/19. In *Heritage*. Vilnius, Litvanya., URL: <https://whc.unesco.org/archive/2006/whc06-30com-19e.pdf>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.

- İnternet: UNESCO. (2007a). *Decisions Adopted at the 31st Session of the World Heritage Committee - WHC-07/31.COM/24*. URL: <http://whc.unesco.org/archive/2007/whc07-31com-24e.pdf>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: UNESCO. (2007b). *World Heritage Committee Thirty first Session - WHC-07/31.COM/7B*. New Zealand. URL: <http://whc.unesco.org/archive/2007/whc07-31com-7be.pdf>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: UNESCO. (2008). *2008 UNESCO Asia-Pacific Heritage Awards for Culture Heritage Conservation*. URL: <http://unesdoc.unesco.org/images/0015/001566/156699e.pdf>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: UNESCO. (2010). *World Heritage Committee Thirty-fourth session - WHC-10/34.COM/7.1*. Brazil. URL: <http://whc.unesco.org/archive/2010/whc10-34com-7.1e.pdf>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: UNESCO. (2011). *Church of Santa Prisca and its Surroundings*. Mexico. URL: <https://whc.unesco.org/en/tentativelists/1543/>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: UNESCO. (2013a). International Meeting on Contemporary Architecture in Historic Cities. *Contemporary Architecture in Historic Cities*. Seville: GAIA-Heritage. URL: http://unesco.urbanismosevilla.org/unesco/sites/default/files/FINAL_REPORT.pdf, 01.08.2017.
- İnternet: UNESCO. (2013b). *New life for historic cities*. UNESCO. URL: <https://whc.unesco.org/uploads/activities/documents/activity-727-1.pdf>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: UNESCO Intergovernmental Committee for the Protection of the World Cultural and Natural Heritage. (2017). Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention. In *Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention*. URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/document-57-11.pdf>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: UNESCO World Heritage Centre. (2015). Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention. *Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention*, (July). URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/document-57-1.pdf>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: UNESCO World Heritage Committee. (2005). *22 Decisions of the 29th Session of the World Heritage Committee, Decision WHC-05/29.COM/22*. URL: <http://whc.unesco.org/archive/2005/whc05-29com-22e.pdf>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.

- İnternet: Uzluk, F. N. (1957). Karaman Eyaletine Ait Vakıfların Fihristi. *Vakıflar Dergisi*, 4, 263–264. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/202974>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: van Dongen-Koschuch. (n.d.). Hyatt Regency Hotel AMsterdam. URL://www.archdaily.com/880061/hyatt-regency-hotel-amsterdam-van-dongen-koschuch, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: Vanlı, Ş. (2007). Daha İyisi Yapılamaz Saplantısı: Tarihte Kültürel Ortaklık ve Taklit Üzerine Düşünceler. *Mimarlık*, 333. URL: <http://www.mimarlikdergisi.com/index.cfm?sayfa=mimarlik&DergiSayi=51&RecID=1255>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: WAM Architecten. (n.d.). Inntel Hotel Zaandam. URL: from http://www.wam-architecten.nl/projecten/06293_Intell_Hotel_Zaandam.php, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: World Monuments Fund. (2011). *New Gournia Village Conservation and Community New Gournia Village: Conservation and Community*. URL: <http://www.wmf.org/project/new-gournia-village>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: Yenice, M. S. (2012). Konya Kentinin Planlama Tarihi ve Mekansal Gelişimi. *Erciyes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 28(4), 343–350. URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/236149>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- İnternet: Yüceer, H., & İpekoğlu, B. (2012). An architectural assessment method for new exterior additions to historic buildings. *Journal of Cultural Heritage*, 13, 419–425. URL: <https://doi.org/10.1016/j.culher.2011.12.002>, Son Erişim Tarihi: 27.12.2019.
- Jormakka, K. (2016). *Adım Adım Tasarım Yöntemleri (çev. Z. Yazıcıoğlu Halu)* (2nd ed.; B. Demirhan, Ed.). İstanbul, Türkiye: YEM Yayın.
- Karabağ, N. E. (1997). *New Buildings in Historical Environments*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir, Türkiye.
- Karagülle, C. (2014). *Bolu'da Antik Dönem ve Mimari İzleri*. V. Uluslararası Bolu Tarihi, Kültürü ve Köroğlu Sempozyumu.
- Karakul, Ö. (2002). *Eski Dokularda Yeni Yapılar; Amasya, Yalıboyu Evleri*. Yüksek Lisans Tezi, ODTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye.
- Kaynarca, A. (2003). *Geleneksel Yerleşimlerdeki Yeni Yapılaşmada, Süreklilik Üzerine Bir Araştırma, Bodrum Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Mimarlık Ana Bilim Dalı, İzmir, Türkiye.
- Kılıç, A. (2015). *Tarihi Çevrede Yeni Yapi Yeni Ek Bağlamında Norman Foster Yapıları*. Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Kayseri, Türkiye.

- Korkmaz, Z. (2004). *Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi* (3. Baskı). Ankara, Türkiye: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Kubat, A. S., & Hansoy, P. S. (2015). Frankfurt/Main: Bombalanan Tarihi Bir Kent Merkezinin Morfolojik Kurgusu. In Y. Baş & S. Burat (Eds.), *Türkiye Kentsel Morfoloji Sempozyumu: Temel Yaklaşımlar ve Teknikler* (147–156). Mersin, Türkiye: Mersin Üniversitesi Yayınları.
- Kurrent, F. (2001). Eski Bir Çevrede Yeni Yapılaşma (çev. Üçer, İ.). *Mimarlık*, 297, 39–41.
- Le corbusier. (2005). *Bir Mimarlığa Doğru* (çev. S. Merzi) (4th ed.). İstanbul, Türkiye: Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
- Le corbusier. (2015). *Atina Anlaşması* (çev. A. Yörükan) (2nd ed.). İstanbul, Türkiye: Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
- MacCormac, R. (2008). Innovation, Context and Congruity. *English Heritage Conservation Bulletin*, (59), 9–11.
- Madran, E. (2001). Koruma İmar Planları ve Antalya Kaleiçi Örneği. *Mimarlık*, 297, 32–34.
- Madran, E. (2009). Tarihi Çevrenin Tarihi: Osmanlı'dan Günümüze Tarihi Çevre : Tavırlar-Düzenlemeler. *Dosya 14: Tarihi Çevrede Koruma: Yaklaşımlar, Uygulamalar*, 14, 6–15.
- Melvin, J. (2005). *İzmler: Mimarlığı Anlamak* (çev. M. Şahin) (1st ed.). İstanbul, Türkiye: YEM Yayın.
- Middleton, R., & Watkin, D. (2003). *Architecture of the Nineteenth Century*. Milano: Electa Architecture.
- Mills, M. J. (2002). Design in Preservation Projects. In David Ames & Richard D. Wagner (Eds.), *Design & Historic Preservation: The Challenge of Compatibility : Held at ... - David L. Ames, Richard D. Wagner* (3–16). Maryland: Newark: University of Delaware.
- Mimiroğlu, İ. M. (2013). *Sille Kültür Vadisi*. Konya, Türkiye: Selçuklu Belediyesi.
- Neriman, Ş. (1992). Koruyucu Kent Yenilemesi ve Yerel Yönetimler: Berlin-Ankara. *Mimarlık*, 247(2), 34–41.
- O'Hear, A. (1993). Royal Institute of Philosophy. *Hear Source: Philosophy*, 68(264), 127–144.
- Oliver Sellers, G. (2006). *Regulating New Construction in Historic Areas*. Massachusetts Institute of Technology.
- Ostanevics, M. (2017). *Infill development in context: Case Study of Riga Circus Extension*. Umea.

- Öz, A. K., & Güner, S. (Eds.). (2007). *AB Kültürel Miras Mevzuatı ve Türkiye Projesi Cilt 2: Uluslararası Kültürel Miras Mevzuatı*. İstanbul, Türkiye: Kültürel Mirasın Dostları Derneği (KUMİD) Yayınları.
- Özalp, T. (1961). *Sivrihisar tarihi*. Eskişehir, Türkiye: Tamis Matbaası.
- Özbek, H. (2004). *Gelenekselden Türeyen Çağdaş Mardin Konut Yerleşimi*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye.
- Özer, F. (1982). *Çağdaş Mimari Dizaynlamada Tarihsel Sürekliliğin Değerlendirilmesi*. İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi.
- Özgen, S. (2009). *Tarihi Çevre İçinde Üç Boyutlu Çalışmaların Cephe Açısından Algılamaya Etkisi*. Doktora Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon, Türkiye.
- Özönder, H. (1998). *Sille (Tarih-Kültür-Sanat)*. Konya.
- Özorhan, İ. F. (2008). *Mimarlıkta Özgünlük Arayışları: 1950-60 Arası Türkiye Modernliği*. Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye.
- Preservation Alliance for Greater Philadelphia. (2007). *Sense of Place : Design Guidelines for New Construction in Historic Districts*. Philadelphia: Preservation Alliance for Greater Philadelphia.
- Pugin, A. W. N. (1898). *Contrasts: Or, A Parallel Between the Noble Edifices of the Fourteenth and Fifteenth Centuries and Similar Buildings of the Present Day. Shewing the Present Decay of Taste*. (2nd ed.). Edinburgh: John Grant.
- Roth, L. M. (2014). *Mimarlığın Öyküsü : Ögeleri, Tarihi ve Anlamı (çev. E. Akça)*. İstanbul, Türkiye: Kabalcı Yayınevi.
- Rowland, B. (1963). *The Classic Tradition in Western Art* (Cambridge, Ed.). Harvard University Press.
- Ruskin, J. (1889). *The Seven Lamps of Architecture* (6th ed.). Sunnyside, Orpington, Kent: George Allen.
- Saarinen, E. (1971). *The City, Its Growth, Its Decay, Its Future*. Massachusetts: The MIT Press.
- Sack, M. (2001). Eski ve Yeninin Bütünleşmesi (çev. Üçer, İ.). *Mimarlık*, 297, 44–45.
- Şerife Özüdoğru, Zeynep K. Ertuğrul, S. M. (2005). *Eskişehir Odunpazarı ve Sivrihisar Evlerinin Cephe Örnekleri* (1617th ed.). Eskişehir, Türkiye: T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Sezgin, H. (1983). Geleneksel Türk Evinde Cephe. *Yapı Dergisi*, 47, 33–37.

- Sivrihisar Belediyesi. (2016). *Eskişehir Sivrihisar Kentsel Sit Alanı İlave ve Revizyon Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı*.
- Spurr, D. (2012). Architecture and Modern Literature. In *Figures of Ruin and Restoration: Ruskin and Viollet-le-Duc* (35–37).
- T.C. Kültür Bakanlığı Gayrimenkul, E. E. ve A. Y. K. B. *Bolu Göynük Kentsel Sit Alanı - 14.05.1983 Tarih ve 4373 No'lu Karar*.
- Taner, İ. (2016). *Kentleşme Sürecince Bolu*. Bolu, TÜRKİYE: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Yayınları.
- Tanyeli, U. (2013). Abdullah Gül Üniversitesi TV-Mimarlık Buluşmaları-Mimarlıkta Özgürlük ve Özgünlük Üzerine.
- Tezcan, E. Ö. (1999). *Özgün Çevrelerde Tarihi ve Kültürel Mirasın Sürdürülebilirliği ve Yeni Binaların, Kent Kimliği ve Kentsel Süreklilik Üzerindeki Etkileri*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye.
- Thurley, S. (2008). The New in HArmony with Old. *Conservation Bulletin-The Old and the New*, (59), 11–13.
- Tsonkova, E. (2017). Fransa'da Modern ve Çağdaş Sanat Müzeleri.
- Tunçer, M. (2014). *Tarihî çevre yok olurken : Amasra, Bergama, Kaş, Uçhisar Örnekleri*. Ankara, Türkiye; Alter Yayınları.
- U.S. Department of the Interior National Park Service Technical Preservation Services. *The Secretary of the Interior's Standards for the Treatment of Historic Properties With Guidelines For Preserving, Rehabilitating, Restoring & Reconstructing Historic Buildings*. , (2017).
- Umar, B., & Çilingiroğlu, A. (1990). *Eski Eserler Hukuku*. Ankara, Türkiye: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Ünlü, T. (2006). Kentsel Mekanda Değişimin Yönetilmesi. *METU Journal of Architecture*, 2(23), 63–92.
- Ünügür, S. M. (1989). *Bina Tasarımının Temel İlkeleri*. İstanbul, Türkiye: İTÜ Mimarlık Fakültesi Baskı Atölyesi.
- Velioğlu, A. (1992). *Tarihi Çevre İçinde Mimari Tasarım ve Süreci Üzerine Bir Araştırma*. Doktora Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon, Türkiye.
- Venturi, R. (2005). *Mimarlıkta Karmaşıklık ve Çelişki*. Ankara, Türkiye: Matsa Basımevi.
- Viollet le Duc, E. E. (1875). *Discourses on Architecture* (çev. Henry Van Brunt). Boston: James R. Osgood and Company.
- Vitruvius. (1993). *Mimarlık Üzerine On Kitap* (çev. S. Güven) (2nd ed.). İstanbul, Türkiye: Şevki Vanlı Mimarlık Vakfı Yayınları.

Yanaşık, E. (2017). *İller Bankası'nın Türkiye Planlama ve Kentleşme Tarihi İçindeki Yeri ve Önemi*. Ankara, Türkiye: İller Bankası Anonim Şirketi.

Yıldırım, H. (1996). *Tarihi Kent Dokularının Çağdaş Koruma ile Canlandırılması ve Yeni Yapı Tasarımları: Galata Suriçi Bölgesi Üzerine Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul, Türkiye.

Yüceer, H. (2005). *An Evaluation Of Interventions In Architectural Conservation : New Exterior Additions To Historic Buildings*. Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir, Türkiye.

Yücel, A. (1982). Mimarlıkta İdeolojiler, Yenilikçi Tasarım ve Tarih. *Mimarlık*, 176(2), 16–19.

Zumthor, P. (1999). *Thinking Architecture*. Basel: Birkhauser.

EKLER

(Ekler Tezin arka kapağında CD ortamında verilmiştir.)

Ek-1. Yapıların mimari yaklaşımlarının değerlendirilmesi için oluşturulan tespit tablosu

Çizelge 1. 1. Ken Morgan tarafından Corfe Castle, Dorset'te tasarlanan konut yapısı.

		TASARIM YAKLAŞIMI				
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Tarihi çevrede yeni yapı tasarımları ile ilişki kurmak için tasarımcı tarafından ele alınan, tasarımı etkileyen, tarihi çevreye ait biçimsel etkenler. Sokak bütününde yer alan tarihi yapılar ile ilişki	Kentsel bütünde yer alan tarihi yapılar ile ilişki	Ana kütle biçimi ve hacmi	+			
	Çatı Formu	+				
	Yükseklik	+				
	Malzeme cinsi	+				
	Malzeme dokusu	+				
	Malzeme rengi	+				
	Açıklık boyut	+				
	Açıklık malzeme	+				
	Açıklık ritim	+				
	Cephe hareket	+				
	Kentsel Bütün ile ilişki:	%100 aynı tasarım yaklaşımı.				
	Sokak bütününde yer alan tarihi yapılar ile ilişki	Ana kütle biçimi ve hacmi	+			
	Çatı Formu	+				
	Yükseklik	+				
	Malzeme cinsi	+				
	Malzeme dokusu	+				
	Malzeme rengi	+				
	Açıklık boyut	+				
	Açıklık malzeme	+				
Açıklık ritim	+					
Cephe hareket	+					
Sokak bütünü ile ilişki:	%100 aynı tasarım yaklaşımı.					

Ek-1. (devam) Yapıların mimari yaklaşımlarının değerlendirilmesi için oluşturulan tespit tablosu

Çizelge 1. 2. Wam Architecten tarafından tasarlanan Inntel Hotels.

	TASARIM YAKLAŞIMI				
	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Tarihi çevrede yeni yapı tasarımları ile ilişki kurmak için tasarımcı tarafından ele alınan, tasarımı etkileyen, tarihi çevreye ait biçimsel etkenler. Sokak bütününde yer alan tarihi yapılar ile ilişki	Ana kütle biçimi ve hacmi	+			
	Çatı Formu	+			
	Yükseklik	+			
	Malzeme cinsi	+			
	Malzeme dokusu	+			
	Malzeme rengi	+			
	Açıklık boyut	+			
	Açıklık malzeme	+			
	Açıklık ritim	+			
	Cephe hareket	+			
	Ana kütle biçimi ve hacmi				+
	Çatı Formu				+
	Yükseklik		+		
	Malzeme cinsi		+		
	Malzeme dokusu				+
	Malzeme rengi				+
	Açıklık boyut				+
	Açıklık malzeme				+
	Açıklık ritim		+		
Cephe hareket				+	
Kentsel Bütün ile ilişki: %100 aynı tasarım yaklaşımı.	Sokak bütünü ile ilişki: %30 benzer tasarım yaklaşımı. %70 bağımsız tasarım yaklaşımı.				

Ek-1. (devam) Yapıların mimari yaklaşımlarının değerlendirilmesi için oluşturulan tespit tablosu

Çizelge 1. 3. Ayvalık İlçesi 515 Ada 17 Parsel’de yer alan butik otel.

Tarihi çevrede yeni yapı tasarımları ile ilişki kurmak için tasarımcı tarafından ele alınan, tasarıma etkileyen, tarihi çevreye ait biçimsel etkenler: Sokak bütününde yer alan tarihi yapılar ile ilişki	Kentsel bütünde yer alan tarihi yapılar ile ilişki	TASARIM YAKLAŞIMI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
		Ana kütle biçimi ve hacmi	+		
Çatı Formu	+				
Yükseklik	+				
Malzeme cinsi	+				
Malzeme dokusu	+				
Malzeme rengi	+				
Açıklık boyut	+				
Açıklık malzeme	+				
Açıklık ritim	+				
Cephe hareket	+				
Ana kütle biçimi ve hacmi	+				
Çatı Formu	+				
Yükseklik	+				
Malzeme cinsi	+				
Malzeme dokusu	+				
Malzeme rengi		+			
Açıklık boyut	+				
Açıklık malzeme	+				
Açıklık ritim	+				
Cephe hareket	+				
Kentsel Bütün ile ilişki: %100 aynı tasarım yaklaşımı.	Sokak bütünü ile ilişki: %90 aynı tasarım yaklaşımı. %10 benzer tasarım yaklaşımı.				

Ek-1. (devam) Yapıların mimari yaklaşımlarının değerlendirilmesi için oluşturulan tespit tablosu

Çizelge 1. 4. Deyrulzafaran Manastırı Ziyaretçi Binası.

Tarihi çevrede yeni yapı tasarımları ile ilişki kurmak için tasarımcı tarafından ele alınan, tasarımı etkileyen, tarihi çevreye ait biçimsel etkenler. Sokak bütününde yer alan tarihi yapılar ile ilişki	Kentsel bütünde yer alan tarihi yapılar ile ilişki	TASARIM YAKLAŞIMI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
		Ana kütle biçimi ve hacmi	+		
Çatı Formu	+				
Yükseklik	+				
Malzeme cinsi	+				
Malzeme dokusu	+				
Malzeme rengi	+				
Açıklık boyut				+	
Açıklık malzeme	+				
Açıklık ritim	+				
Cephe hareket	+				
Ana kütle biçimi ve hacmi				+	
Çatı Formu				+	
Yükseklik				+	
Malzeme cinsi	+				
Malzeme dokusu	+				
Malzeme rengi	+				
Açıklık boyut				+	
Açıklık malzeme				+	
Açıklık ritim	+				
Cephe hareket		+			
Kentsel Bütün ile ilişki: %90 aynı tasarım yaklaşımı. %10 karşıt tasarım yaklaşımı.	Sokak bütünü ile ilişki: %40 aynı tasarım yaklaşımı. %10 benzer tasarım yaklaşımı. %50 karşıt tasarım yaklaşımı.				

Ek-1. (devam) Yapıların mimari yaklaşımlarının değerlendirilmesi için oluşturulan tespit tablosu

Çizelge 1. 5. Adolf Loos tarafından tasarlanan Goldman and Salatsch Binası.

		TASARIM YAKLAŞIMI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Kentsel bütünde yer alan tarihi yapılar ile ilişki	Ana kütle biçimi ve hacmi	+			
	Çatı Formu		+		
	Yükseklik	+			
	Malzeme		+		
	Malzeme dokusu		+		
	Malzeme		+		
	Açıklık boyut		+		
	Açıklık malzeme			+	
	Açıklık ritim		+		
	Cephe		+		
Sokak bütünde yer alan tarihi yapılar ile ilişki	Ana kütle biçimi ve hacmi	+			
	Çatı Formu		+		
	Yükseklik	+			
	Malzeme cinsi		+		
	Malzeme dokusu		+		
	Malzeme rengi		+		
	Açıklık boyut		+		
	Açıklık malzeme			+	
	Açıklık ritim		+		
	Cephe hareket		+		
Kentsel Bütün ile ilişki: %20 aynı tasarım yaklaşımı. %70 benzer tasarım yaklaşımı. %10 karşıt tasarım yaklaşımı.		Sokak bütünü ile ilişki: %20 aynı tasarım yaklaşımı. %70 benzer tasarım yaklaşımı. %10 karşıt tasarım yaklaşımı.			

Ek-1. (devam) Yapıların mimari yaklaşımlarının değerlendirilmesi için oluşturulan tespit tablosu

Çizelge 1. 6. Gunnar Asplund tarafından tasarlanan belediye ek binası.

Tarihi çevrede yeni yapı tasarımları ile ilişki kurmak için tasarımcı tarafından ele alınan, tasarımı etkileyen, tarihi çevreye ait biçimsel etkenler. Sokak bütününde yer alan tarihi yapılar ile ilişki	TASARIM YAKLAŞIMI			
	Aynı	Benzet	Karşıt	Bağımsız
	Ana kütle biçimi ve hacmi	+		
Çatı Formu		+		
Yükseklik	+			
Malzeme cinsi		+		
Malzeme dokusu		+		
Malzeme rengi		+		
Açıklık boyut		+		
Açıklık malzeme			+	
Açıklık ritim	+			
Cephe hareket			+	
Ana kütle biçimi ve hacmi	+			
Çatı Formu		+		
Yükseklik	+			
Malzeme cinsi		+		
Malzeme dokusu		+		
Malzeme rengi		+		
Açıklık boyut		+		
Açıklık malzeme			+	
Açıklık ritim	+			
Cephe hareket			+	
Kentsel Bütün ile ilişki: %30 aynı tasarım yaklaşımı. %50 benzer tasarım yaklaşımı. %20 karşıt tasarım yaklaşımı.	Sokak bütünü ile ilişki: %30 aynı tasarım yaklaşımı. %30 benzer tasarım yaklaşımı. %20 karşıt tasarım yaklaşımı.			

Ek-1. (devam) Yapıların mimari yaklaşımlarının değerlendirilmesi için oluşturulan tespit tablosu

Çizelge 1. 7. Harald Deilmann tarafından tasarlanan Roggenmarkt Binası.

	TASARIM YAKLAŞIMI			
	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Tarihi çevrede yeni yapı tasarımları ile ilişki kurmak için tasarımcı tarafından ele alınan, tasarımı etkileyen, tarihi çevreye ait biçimsel etkenler. Sokak bütününde yer alan tarihsel Kentsel bütünde yer alan tarihi yapılar ile ilişki	Ana kütle biçimi ve hacmi	+		
	Çatı Formu	+		
	Yükseklik	+		
	Malzeme cinsi	+		
	Malzeme dokusu	+		
	Malzeme rengi	+		
	Açıklık boyut	+		
	Açıklık malzeme	+		
	Açıklık ritim	+		
	Cephe hareket	+		
	Ana kütle biçimi ve hacmi	+		
	Çatı Formu	+		
	Yükseklik	+		
	Malzeme cinsi	+		
	Malzeme dokusu	+		
	Malzeme rengi	+		
	Açıklık boyut	+		
	Açıklık malzeme	+		
	Açıklık ritim	+		
Cephe hareket	+			
Kentsel Bütün ile ilişki: %10 aynı tasarım yaklaşımı. %90 benzer tasarım yaklaşımı.	Sokak bütünü ile ilişki: %10 aynı tasarım yaklaşımı. %20 benzer tasarım yaklaşımı. %70 orta benzer tasarım yaklaşımı.			

Ek-1. (devam) Yapıların mimari yaklaşımlarının değerlendirilmesi için oluşturulan tespit tablosu

Çizelge 1. 8. Richard Murphy Architects tarafından tasarlanan Fishmarket Close Binası.

		TASARIM YAKLAŞIMI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Tarihi çevrede yeni yapı tasarımları ile ilişki kurmak için tasarımcı tarafından ele alınan, tasarımı etkileyen, tarihi çevreye ait biçimsel etkiler. Sokak bütününde yer alan tarihi yapıların bütününde yer alan tarihi yapılarla ilişki	Ana kütle biçimi ve hacmi		+		
	Çatı Formu	+			
	Yükseklik	+			
	Malzeme cinsi		+		
	Malzeme dokusu		+		
	Malzeme rengi		+		
	Açıklık boyut		+		
	Açıklık malzeme		+		
	Açıklık ritim		+		
	Cephe hareket		+		
	Ana kütle biçimi ve hacmi				+
	Çatı Formu			+	
	Yükseklik		+		
	Malzeme cinsi			+	
Malzeme dokusu			+		
Malzeme rengi		+			
Açıklık boyut		+			
Açıklık malzeme			+		
Açıklık ritim		+			
Cephe hareket				+	
Kentsel Bütün ile ilişki: %20 aynı tasarım yaklaşımı. %80 benzer tasarım yaklaşımı.	Sokak bütünü ile ilişki: %40 benzer tasarım yaklaşımı. %40 karşıt tasarım yaklaşımı. %20 bağımsız tasarım yaklaşımı.				

Ek-1. (devam) Yapıların mimari yaklaşımlarının değerlendirilmesi için oluşturulan tespit tablosu

Çizelge 1. 9. Carpenter Lowings tarafından tasarlanan Finsbury Circus Binası.

	TASARIM YAKLAŞIMI	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Tarihi çevrede yeni yapı tasarımları ile ilişki kurmak için tasarımcı tarafından ele alınan, tasarımı etkileyen, tarihi çevreye ait biçimsel etkiler. Sokak bütününde yer alan tarihi yapılar ile ilişki	Ana kütle biçimi ve hacmi	+			
	Çatı Formu		+		
	Yükseklik	+			
	Malzeme cinsi			+	
	Malzeme dokusu			+	
	Malzeme rengi		+		
	Açıklık boyut		+		
	Açıklık malzeme			+	
	Açıklık ritim		+		
	Cephe hareket		+		
	Ana kütle biçimi ve hacmi		+		
	Çatı Formu		+		
	Yükseklik		+		
	Malzeme cinsi		+		
	Malzeme dokusu		+		
	Malzeme rengi		+		
	Açıklık boyut		+		
	Açıklık malzeme		+		
	Açıklık ritim		+		
	Cephe hareket		+		
Kentsel Bütün ile ilişki: %20 aynı tasarım yaklaşımı. %50 benzer tasarım yaklaşımı. %30 karşıt tasarım yaklaşımı.	Sokak bütünü ile ilişki: %100 benzer tasarım yaklaşımı.				

Ek-1. (devam) Yapıların mimari yaklaşımlarının değerlendirilmesi için oluşturulan tespit tablosu

Çizelge 1. 10. Dongen-Koschuch tarafından tasarlanan Hyatt Regency Hotel Binası.

	TASARIM YAKLAŞIMI			
	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Tarihi çevrede yeni yapı tasarımları ile ilişki kurmak için tasarımcı tarafından ele alınan, tasarımı etkileyen, tarihi çevreye ait biçimsel etkiler. Sokak bütününde yer alan tarihsel kentsel bütünde yer alan tarihi yapılar ile ilişkili yapılar ile ilişki	Ana kütle biçimi ve hacmi	+		
	Çatı Formu	+		
	Yükseklik	+		
	Malzeme cinsi		+	
	Malzeme dokusu		+	
	Malzeme rengi		+	
	Açıklık boyut		+	
	Açıklık malzeme		+	
	Açıklık ritim		+	
	Cephe hareket		+	
	Ana kütle biçimi ve hacmi		+	
	Çatı Formu		+	
	Yükseklik		+	
	Malzeme cinsi		+	
	Malzeme dokusu		+	
	Malzeme rengi		+	
	Açıklık boyut		+	
	Açıklık malzeme		+	
	Açıklık ritim		+	
	Cephe hareket		+	
Kentsel Bütün ile ilişki: %10 aynı tasarım yaklaşımı. %90 benzer tasarım yaklaşımı.	Sokak bütünü ile ilişki: %100 benzer tasarım yaklaşımı.			

Ek-1. (devam) Yapıların mimari yaklaşımlarının değerlendirilmesi için oluşturulan tespit tablosu

Çizelge 1. 11. SOM Architects tarafından tasarlanan Yale Üniversitesi Beinecke Ender Kitaplar ve El Yazmaları Kütüphanesi

		TASARIM YAKLAŞIMI				
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Tarihi çevrede yeni yapı tasarımları ile ilişki kurmak için tasarımcı tarafından ele alınan, tasarımı etkileyen, tarihi çevreye ait biçimsel etkiler. Sokak bütümünde yer alan tarihi yapılar ile ilişki	Kentsel bütümde yer alan tarihi yapılar ile ilişki	Ana kütle biçimi ve hacmi	+			
		Çatı Formu			+	
		Yükseklik	+			
		Malzeme cinsi			+	
		Malzeme dokusu			+	
		Malzeme rengi			+	
		Açıklık boyut				+
		Açıklık malzeme				+
		Açıklık ritim				+
		Cephe hareket		+		
	Sokak bütümünde yer alan tarihi yapılar ile ilişki	Ana kütle biçimi ve hacmi	+			
		Çatı Formu			+	
		Yükseklik	+			
		Malzeme cinsi			+	
		Malzeme dokusu			+	
		Malzeme rengi			+	
		Açıklık boyut				+
		Açıklık malzeme				+
		Açıklık ritim				+
Cephe hareket			+			
Kentsel Bütün ile ilişki:		Sokak bütünü ile ilişki:				
%20 aynı tasarım yaklaşımı.		%20 aynı tasarım yaklaşımı.				
%10 benzer tasarım yaklaşımı.		%10 benzer tasarım yaklaşımı.				
%40 karşıt tasarım yaklaşımı.		%40 karşıt tasarım yaklaşımı.				
%30 bağımsız tasarım yaklaşımı		%30 bağımsız tasarım yaklaşımı				

Ek-1. (devam) Yapıların mimari yaklaşımlarının değerlendirilmesi için oluşturulan tespit tablosu

Çizelge 1. 12. Kammere, Belz ve ortakları tarafından tasarlanan Commerzbank Binası.

		TASARIM YAKLAŞIMI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Tarihi çevrede yeni yapı tasarımları ile ilişki kurmak için tasarımcı tarafından ele alınan, tasarımı etkileyen, tarihi çevreye ait biçimsel etkenler. Sokak bütününde yer alan tarihi yapılar ile ilişki	Ana kütle biçimi ve hacmi			+	
	Çatı Formu			+	
	Yükseklik			+	
	Malzeme			+	
	Malzeme dokusu			+	
	Malzeme			+	
	Açıklık			+	
	Açıklık malzeme			+	
	Açıklık ritim			+	
	Cephe			+	
	Ana kütle biçimi ve hacmi			+	
	Çatı Formu			+	
	Yükseklik			+	
	Malzeme cinsi			+	
	Malzeme dokusu			+	
	Malzeme rengi			+	
	Açıklık boyut			+	
	Açıklık malzeme			+	
	Açıklık ritim			+	
Cephe hareket			+		
Kentsel Bütün ile ilişki: %100 karşıt tasarım yaklaşımı.	Sokak bütünü ile ilişki: %100 karşıt tasarım yaklaşımı.				

Ek-1. (devam) Yapıların mimari yaklaşımlarının değerlendirilmesi için oluşturulan tespit tablosu

Çizelge 1. 13. Atelier d'architecture King Kong tarafından tasarlanan Seeko'o Hotel Binası.

	TASARIM YAKLAŞIMI				
	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Tarihi çevrede yeni yapı tasarımları ile ilişki kurmak için tasarımcı tarafından ele alınan, tasarımı etkileyen, tarihi çevreye ait biçimsel etkiler. Sokak bütününde yer alan tarihi yapılar ile ilişki	Ana kütle biçimi ve hacmi			+	
	Çatı Formu		+		
	Yükseklik	+			
	Malzeme cinsi			+	
	Malzeme dokusu			+	
	Malzeme rengi			+	
	Açıklık boyut		+		
	Açıklık malzeme			+	
	Açıklık ritim		+		
	Cephe hareket				+
	Ana kütle biçimi ve hacmi				+
	Çatı Formu		+		
	Yükseklik	+			
	Malzeme cinsi			+	
Malzeme dokusu			+		
Malzeme rengi			+		
Açıklık boyut		+			
Açıklık malzeme			+		
Açıklık ritim		+			
Cephe hareket				+	
Kentsel Bütün ile ilişki: %10 aynı tasarım yaklaşımı. %30 orta benzer tasarım yaklaşımı. %40 karşıt tasarım yaklaşımı. %20 bağımsız tasarım yaklaşımı.	Sokak bütünü ile ilişki: %10 aynı tasarım yaklaşımı. %30 orta benzer tasarım yaklaşımı. %40 karşıt tasarım yaklaşımı. %20 bağımsız tasarım yaklaşımı.				

Ek-1. (devam) Yapıların mimari yaklaşımlarının değerlendirilmesi için oluşturulan tespit tablosu

Çizelge 1. 14. JKMM Architects tarafından tasarlanan Turku Merkez Kütüphanesi Binası.

		TASARIM YAKLAŞIMI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Kentsel bütünde yer alan tarihi yapılar ile ilişki	Ana kütle biçimi ve hacmi		+		
	Çatı Formu			+	
	Yükseklik		+		
	Malzeme			+	
	Malzeme dokusu			+	
	Malzeme			+	
	Açıklık			+	
	Açıklık malzeme			+	
	Açıklık			+	
	Cephe			+	
Sokak bütünde yer alan tarihi yapılar ile ilişki	Ana kütle biçimi ve hacmi		+		
	Çatı Formu			+	
	Yükseklik		+		
	Malzeme cinsi			+	
	Malzeme dokusu			+	
	Malzeme rengi			+	
	Açıklık boyut			+	
	Açıklık malzeme			+	
	Açıklık ritim			+	
	Cephe hareket			+	
Kentsel Bütün ile ilişki: %20 benzer tasarım yaklaşımı. %80 karşıt tasarım yaklaşımı.	Sokak bütünü ile ilişki: %20 benzer tasarım yaklaşımı. %80 karşıt tasarım yaklaşımı.				

Ek-1. (devam) Yapıların mimari yaklaşımlarının değerlendirilmesi için oluşturulan tespit tablosu

Çizelge 1. 15. HoG Architectur tarafından tasarlanan Ballhaus Binası.

		TASARIM YAKLAŞIMI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Kentsel bütünde yer alan tarihi yapılar ile ilişki	Ana kütle biçimi ve hacmi	+			
	Çatı Formu		+		
	Yükseklik	+			
	Malzeme			+	
	Malzeme dokusu			+	
	Malzeme			+	
	Açıklık			+	
	Açıklık malzeme			+	
	Açıklık			+	
	Cephe			+	
Sokak bütünde yer alan tarihi yapılar ile ilişki	Ana kütle biçimi ve hacmi	+			
	Çatı Formu		+		
	Yükseklik	+			
	Malzeme cinsi			+	
	Malzeme dokusu			+	
	Malzeme rengi			+	
	Açıklık boyut			+	
	Açıklık malzeme			+	
	Açıklık ritim			+	
	Cephe hareket			+	
Kentsel Bütün ile ilişki:	Sokak bütünü ile ilişki:				
%20 aynı tasarım yaklaşımı.	%20 aynı tasarım yaklaşımı.				
%10 benzer tasarım yaklaşımı.	%10 benzer tasarım yaklaşımı.				
%70 karşıt tasarım yaklaşımı.	%70 karşıt tasarım yaklaşımı.				

Ek-1. (devam) Yapıların mimari yaklaşımlarının değerlendirilmesi için oluşturulan tespit tablosu

Çizelge 1. 16. Richard Rogers ve Renzo Piano tarafından tasarlanan Pompidou Center.

		TASARIM YAKLAŞIMI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
		Kentsel bütünde yer alan tarihi yapılar ile ilişki			
Tarihi çevrede yeni yapı tasarımları ile ilişki kurmak için tasarımcı tarafından ele alınan, tasarımı etkileyen, tarihi çevreye ait biçimsel etkenler.	Ana kütle biçimi ve hacmi		+		
	Çatı Formu			+	
	Yükseklik		+		
	Malzeme			+	
	Malzeme dokusu			+	
	Malzeme			+	
	Açıklık boyut			+	
	Açıklık malzeme			+	
	Açıklık ritim			+	
	Cephe			+	
Sokak bütününde yer alan tarihi yapılar ile ilişki	Ana kütle biçimi ve hacmi		+		
	Çatı Formu			+	
	Yükseklik		+		
	Malzeme cinsi			+	
	Malzeme dokusu			+	
	Malzeme rengi			+	
	Açıklık boyut			+	
	Açıklık malzeme			+	
	Açıklık ritim			+	
	Cephe hareket			+	
Kentsel Bütün ile ilişki: %20 benzer tasarım yaklaşımı. %80 karşıt tasarım yaklaşımı.	Sokak bütünü ile ilişki: %20 benzer tasarım yaklaşımı. %80 karşıt tasarım yaklaşımı.				

Ek-1. (devam) Yapıların mimari yaklaşımlarının değerlendirilmesi için oluşturulan tespit tablosu

Çizelge 1. 17. Peter Cook tarafından tasarlanan Kunsthouse Modern Sanat Müzesi Binası.

Tarihi çevrede yeni yapı tasarımları ile ilişki kurmak için tasarımcı tarafından ele alınan, tasarımı etkileyen, tarihi çevreye ait biçimsel etkiler. Sokak bütününde yer alan tarihi yapıların kentsel bütünde yer alan tarihi yapılar ile ilişki.	TASARIM YAKLAŞIMI			
	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
	Ana kütle biçimi ve hacmi			
Çatı Formu			+	
Yükseklik		+		
Malzeme cinsi			+	
Malzeme dokusu			+	
Malzeme rengi			+	
Açıklık boyut			+	
Açıklık malzeme			+	
Açıklık ritim			+	
Cephe hareket			+	
Ana kütle biçimi ve hacmi				+
Çatı Formu			+	
Yükseklik		+		
Malzeme cinsi			+	
Malzeme dokusu			+	
Malzeme rengi			+	
Açıklık boyut			+	
Açıklık malzeme			+	
Açıklık ritim			+	
Cephe hareket			+	
Kentsel Bütün ile ilişki: %10 benzer tasarım yaklaşımı. %80 karşıt tasarım yaklaşımı. %10 bağımsız tasarım yaklaşımı.	Sokak bütünü ile ilişki: %10 benzer tasarım yaklaşımı. %80 karşıt tasarım yaklaşımı. %10 bağımsız tasarım yaklaşımı.			

Ek 2. Türkiye’de koruma amaçlı imar planları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi

Çizelge 2. 1 Bilecik, Osmaneli Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi.

KORUMA AMAÇLI İMAR PLAN VE PLAN NOTLARINDA TASARIM ELEMANLARINA İLİŞKİN BELİRTİLEN KURALLARIN BELİRLENME DERECESİ						
Amaç:						
Kapsam ve Hedef:						
Tasarımı Etkileyecek Genel Üst Kural			Plan ve Plan Notları tarafından Belirlenen Değer			
			Belirtilmiş		Belirtilmemiş	
Tarihi yapılara ilişkin her türlü tasarım verisi ile ilişki		Uyumluluk, uygunluk			+	
	Tasarım elemanı	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş	Herhangi bir kural belirtilmemiş	
Taşıtıcı Sistem		Tür			+	
VAZİYET PLANI	Yapılara kot verilmesi	Ölçü	+			
	Parsel içerisinde çekme mesafesi-bahçe mesafesi ve diğer yapılar ile mesafe	Ölçü	+			
	Yapılaşma oranı	Ölçü			+	
	Taban alanı	Ölçü	+			
	Reklam Panosu	Konum			+	
	Güneş kırıcılar/kesciciler	Konum			+	
	Parsele eklenecek ek yapı/müştemilat	Konum, çekme mesafeleri		+		
		Taban Alanı		+		
	Hafriyat ve Dolgu Koşulları	Şartlar			+	
	Tevhit ve İfraz	Şartlar			+	
CEPHE TASARIMI	Bahçe	Bahçe düzenlemesi		+		
		Zemin kaplaması			+	
	Çatı biçimi	Tipoloji	+			
		Eğim	+			
	Çatı üzeri eklemeler (ışıklık, baca, havalandırma penceresi, asansör kulesi, anten, su deposu, güneş kolektörleri...)	İzin verilme durumu			+	
		Çatı Örtüsü	Malzeme	+		
	Renk		+			
	Çatı Çıkışı	Tipoloji (dışarıdan merdiven, çatı kapağı...)			+	
		Saçak, çörtlenler	Malzeme			+
			Renk			+
Ölçü				+		
Baca	Malzeme			+		
	Ölçü	+				
Yükseklik – saçak kotu	Ölçü		+			
Yükseklik-kat yüksekliği			+			
Çıkma (Açık çıkma, kapalı çıkma, cumba...)	Tipoloji	+				
	Konum	+				
	Ölçü	+				
	Oran	+				
	Malzeme			+		
	Yol kotundan Yükseklik	+				
Cephe Kaplaması	Malzeme			+		
	Renk			+		
	Doku			+		
Pencere, doğrama ve ekleri (kafes, kepenk, korkuluk, panjur, parmaklık, kapak...)	Tipoloji			+		
	Ölçü			+		

Ek-2. (devam) Türkiye’de koruma amaçlı imar planları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi

Çizelge 2.1. (devam) Bilecik, Osmaneli Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi.

KORUMA AMAÇLI İMAR PLAN VE PLAN NOTLARINDA TASARIM ELEMANLARINA İLİŞKİN BELİRTİLEN KURALLARIN BELİRLENME DERECESİ						
	Tasarım elemanı	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş	Herhangi bir kural belirtilmemiş	
CEPHE TASARIMI		Oran			+	
		Malzeme			+	
	Doluluk boşluk ilişkisi	Oran			+	
	Giriş kapısı	Tipoloji				+
		Ölçü				+
		Oran				+
		Malzeme				+
	Avlu kapısı	Tipoloji				+
		Ölçü				+
		Oran				+
		Malzeme				+
	Cephe süsleme elemanları (madalyon, kabartma, rölyef, kafes...)	Tipoloji				+
		Ölçü				+
		Oran				+
		Kapı Üstü Malzeme				+
	Klima	Ölçü				+
		Konum				+
	Bahçe	Duvar malzeme				+
		Duvar yükseklik				+
		Duvar üst bitiş malzemesi				+
	Avlu	Duvar malzeme				+
		Duvar yükseklik				+
		Duvar üst bitiş malzemesi				+
Parsele eklenecek ek yapı/müştemilat	Yükseklik	+				
	Cephe elemanlarının düzenlenmesi ve malzeme				+	
Reklam Panosu	Ölçü				+	
	Malzeme, renk				+	
Güneş kırıcılar/kesciciler	Ölçü				+	
	Malzeme, Renk				+	
MEKANSAL DÜZENLEMELER	Kat Sayısı	Sayı Değeri			+	
	Mekan organizasyonu	Tipoloji			+	
		Oran			+	
	Mekan özellikleri	Ölçü			+	
		Malzeme			+	
		Yükseklik			+	
		Süsleme elemanları			+	
	Çatı katı tasarımı	İzin verilme durumu	+			
	Avlu	Tipoloji				+
		Ölçü				+
		Ölçek				+
		Zemin Malzeme				+
Dikey sirkülasyon elemanı	Tipoloji				+	
	Malzeme				+	
SONUÇ: %18,8 doğrudan tanımlanmış; %6,3 genel bir üst kural ile tanımlanmış; %74,9 kural belirtilmemiş.						

Ek-2. (devam) Türkiye’de koruma amaçlı imar planları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi

Çizelge 2. 2. Bergama Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi.

KORUMA AMAÇLI İMAR PLAN VE PLAN NOTLARINDA TASARIM ELEMANLARINA İLİŞKİN BELİRTİLEN KURALLARIN BELİRLENME DERECESESİ					
Amaç: Koruma Amaçlı İmar Planı'nın amacı; Bergama ilçe merkezinde yukarıda tanımlanan sit alanları içerisinde koruma ve geliştirme kararlarının oluşturulması, günümüze kadar ulaşabilmiş geleneksel dokunun olanaklar ölçüsünde korunması ve bu dokuya uyumlu yapısal ve mekânsal gelişmeyi sağlayacak kararların üretilmesidir.					
Hedef: Yerleşmenin sahip olduğu kültürel birikimin geleceğe taşınmasını sağlayacak yeni yapılaşma kurallarının oluşturulması, alanın ve bu alanda yer alan yapıların günümüz koşullarına uygun yaşanabilir bir çevrenin parçası haline getirilmesi ve koruma kararlarının sürdürülebilirliğinin sağlanması, yapılan çalışmaların temel hedefidir.					
Tasarımı Etkileyecek Genel Üst Kural			Plan ve Plan Notları tarafından Belirlenen Değer		
			Belirtilmiş		Belirtilmemiş
Tarihi yapılara ilişkin her türlü tasarım verisi ile ilişki		Uyumluluk, uygunluk	+		
	Tasarım elemanı	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş	Herhangi bir kural belirtilmemiş
Taşıyıcı Sistem		Tür		+	
VAZİYET PLANI	Yapılara kot verilmesi	Ölçü	+		
	Parsel içerisinde çekme mesafesi-bahçe mesafesi ve diğer yapılar ile mesafe	Ölçü	+		
	Yapılaşma oranı	Ölçü	+		
	Taban alanı	Ölçü	+		
	Reklam Panosu	Konum	+		
	Güneş kırıcılar/kesciciler	Konum	+		
	Parselle eklenecek ek yapı/müştemilat	Konum, çekme mesafeleri			+
		Taban Alanı	+		
	Hafriyat ve Dolgu Koşulları	Şartlar		+	
	Tevhit ve İfraz	Şartlar	+		
CEPHE TASARIMI	Bahçe	Bahçe düzenlemesi		+	
		Zemin kaplaması			+
	Çatı biçimi	Tipoloji	+		
		Eğim	+		
	Çatı üzeri eklemeler (ışıklık, baca, havalandırma penceresi, asansör kulesi, anten, su deposu, güneş kolektörleri...)	İzin verilme durumu	+		
		Çatı Örtüsü	Malzeme	+	
	Renk		+		
	Çatı Çıkışı	Tipoloji (dışarıdan merdiven, çatı kapağı...)	+		
			Malzeme	+	
			Renk	+	
Saçak, çörtlenler	Malzeme	+			
		Renk	+		
		Ölçü	+		
Baca	Malzeme	+			
		Ölçü	+		
Yükseklik – çatı mahya kotu	Ölçü	+			
Yükseklik – saçak kotu	Ölçü	+			
Çıkma (Açık çıkma, kapalı çıkma, cumba...)	Tipoloji	+			
		Konum	+		
		Ölçü	+		
	Malzeme	+			
		Yol kotundan Yükseklik	+		
		Oran	+		
Cephe Kaplaması	Malzeme	+			
		Renk	+		
		Doku	+		
Pencere, doğrama ve ekleri (kafes, kepenk, korkuluk, panjur, parmaklık, kapak...)	Tipoloji	+			
		Ölçü	+		

Ek-2. (devam) Türkiye’de koruma amaçlı imar planları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi

Çizelge 2.2. (devam) Bergama Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi.

KORUMA AMAÇLI İMAR PLAN VE PLAN NOTLARINDA TASARIM ELEMANLARINA İLİŞKİN BELİRTİLEN KURALLARIN BELİRLENME DERECESİ						
	Tasarım elemanı	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş	Herhangi bir kural belirtilmemiş	
		Oran	+			
		Malzeme	+			
	Doluluk boşluk ilişkisi	Oran	+			
	Giriş kapısı	Tipoloji			+	
		Ölçü		+		
		Oran		+		
		Malzeme		+		
	Avlu kapısı	Tipoloji			+	
		Ölçü		+		
		Oran			+	
		Malzeme		+		
	Cephe süsleme elemanları (madalyon, kabartma, rölyef, kafes...)	Tipoloji				+
		Ölçü				+
	Klima	Oran				+
		Ölçü		+		
	Bahçe	Konum		+		
		Duvar malzeme			+	
	Avlu	Duvar yükseklik			+	
		Duvar üst bitiş malzemesi			+	
		Duvar malzeme		+		
	Parsele eklenecek ek yapı/müştemilat	Duvar yükseklik			+	
		Duvar üst bitiş malzemesi		+		
	Reklam Panosu	Yükseklik			+	
		Cephe elemanlarının düzenlenmesi ve malzeme			+	
Güneş kırıcılar/kesciciler	Ölçü		+			
	Malzeme, renk		+			
MEKANSAL DÜZENLEMELER	Kat Sayısı	Sayı Değeri		+		
	Mekan organizasyonu	Tipoloji		+		
		Oran			+	
	Mekan özellikleri	Ölçü			+	
		Malzeme			+	
		Yükseklik			+	
		Süsleme elemanları			+	
	Çatı katı tasarımı	İzin verilme durumu			+	
	Avlu	Tipoloji				+
		Ölçü			+	
Ölçek					+	
Zemin Malzeme					+	
Dikey sirkülasyon elemanı	Tipoloji				+	
	Malzeme				+	
SONUÇ: %60 doğrudan tanımlanmış, %27,5 genel bir üst kurala bağlanmış, %12,5 kural belirtilmemiş.						

Ek-2. (devam) Türkiye’de koruma amaçlı imar planları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi

Çizelge 2. 3. Safranbolu Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi.

KORUMA AMAÇLI İMAR PLAN VE PLAN NOTLARINDA TASARIM ELEMANLARINA İLİŞKİN BELİRTİLEN KURALLARIN BELİRLENME DEREJESİ				
Amaç: Safranbolu (Karabük) koruma amaçlı imar planı sınırları dahilinde, 1. Derece arkeolojik sit alanı, kentsel sit alanı, 1. Derece doğal sit alanı ve etkileme geçiş alanı içinde yapılacak uygulamalar kapsamında; kültür ve tabiat varlıklarını koruma kanunu, yasalara dayalı yönetmelikler, kültür ve tabiat varlıklarını koruma yüksek kurulu ilke kararları ve Karabük koruma bölge kurulu kararları ile 3194 sayılı imar kanunu hükümlerinin bütünlüğünü sağlamak bu yönetmeliğin amacıdır.				
Kapsam ve Hedef: Bu yönetmelik, Safranbolu (Karabük) koruma amaçlı imar planı sınırları dâhilinde, 1. Derece arkeolojik sit alanları, kentsel sit alanları (Bağlar, Kıranköy ve Çarşı), 1. Derece doğal sit alanı ve etkileme geçiş alanı içerisinde kalan tescilli ve tescilsiz yapılar ile boş parsellere yeni yapılacak yapılara ilişkin hükümleri kapsar.				
Tasarımı Etkileyecek Genel Üst Kural		Plan ve Plan Notları tarafından Belirlenen Değer		
		Belirtilmiş		Belirtilmemiş
Tarihi yapılara ilişkin her türlü tasarım verisi ile ilişki	Uyumluluk, uygunluk	+		
Tasarım elemanı	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş	Herhangi bir kural belirtilmemiş
Taşıtıcı Sistem	Tür			+
VAZİYET PLANI	Yapılara kot verilmesi	Ölçü	+	
	Parsel içerisinde çekme mesafesi-bahçe mesafesi ve diğer yapılar ile mesafe	Ölçü		+
	Yapılaşma oranı	Ölçü	+	
	Taban alanı	Ölçü	+	
	Reklam Panosu	Konum	+	
	Güneş kırıcılar/kesciciler	Konum		+
	Parselle eklenecek ek yapı/müştemilat	Konum, çekme mesafeleri	+	
		Taban Alanı	+	
	Hafriyat ve Dolgu Koşulları	Şartlar	+	
	Tevhit ve İfraz	Şartlar	+	
	Bahçe	Bahçe düzenlemesi	+	
	Zemin kaplaması		+	
CEPHE TASARIMI	Çatı biçimi	Tipoloji	+	
		Eğim	+	
	Çatı üzeri eklemeler (ışıklık, baca, havalandırma penceresi, asansör kulesi, anten, su deposu, güneş kolektörleri...)	İzin verme durumu	+	
	Çatı Örtüsü	Malzeme	+	
		Renk	+	
	Çatı Çıkışı	Tipoloji (dışarıdan merdiven, çatı kapağı...)		+
	Saçak, çörtlenler	Malzeme	+	
		Renk	+	
		Ölçü	+	
	Baca	Malzeme	+	
		Ölçü	+	
	Yükseklik – saçak kotu	Ölçü	+	
	Yükseklik-kat yüksekliği	Ölçü	+	
	Çıkma (Açık çıkma, kapalı çıkma, cumba...)	Tipoloji	+	
		Konum	+	
		Ölçü	+	
		Oran	+	
Malzeme		+		
Yol kotundan Yükseklik				+
Cephe Kaplaması	Malzeme	+		
	Renk	+		
	Doku	+		

Ek-2. (devam) Türkiye’de koruma amaçlı imar planları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi

Çizelge 2.3. (devam) Safranbolu Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi.

KORUMA AMAÇLI İMAR PLAN VE PLAN NOTLARINDA TASARIM ELEMANLARINA İLİŞKİN BELİRTİLEN KURALLARIN BELİRLENME DEREJESİ						
	Tasarım elemanı	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş	Herhangi bir kural belirtilmemiş	
	Pencere, doğrama ve ekleri (kafes, kepenk, korkuluk, panjur, parmaklık, kapak...)	Tipoloji		+		
		Ölçü		+		
		Oran		+		
		Malzeme	+			
	Doluluk boşluk ilişkisi	Oran		+		
	Giriş kapısı	Tipoloji		+		
		Ölçü		+		
		Oran		+		
		Malzeme	+			
	Avlu kapısı	Tipoloji				+
		Ölçü				+
		Oran				+
		Malzeme				+
		Kapı Üstü Malzeme				+
	Cephe süsleme elemanları (madalyon, kabartma, rölyef, kafes...)	Tipoloji				+
		Ölçü				+
		Oran				+
	Klima	Ölçü				+
		Konum				+
	Bahçe	Duvar malzeme	+			
		Duvar yükseklik	+			
		Duvar üst bitiş malzemesi	+			
	Avlu	Duvar malzeme				+
		Duvar yükseklik				+
		Duvar üst bitiş malzemesi				+
	Parsele eklenecek ek yapı/müştemilat	Yükseklik	+			
		Cephe elemanlarının düzenlenmesi ve malzeme			+	
Reklam Panosu	Ölçü			+		
	Malzeme, renk	+				
Güneş kırıcılar/kesciciler	Ölçü			+		
	Malzeme, Renk			+		
MEKANSAL DÜZENLEMELER	Kat Sayısı	Sayı Değeri	+			
	Mekan organizasyonu	Tipoloji			+	
		Oran				+
	Mekan özellikleri	Ölçü				+
		Malzeme				+
		Yükseklik				+
		Süsleme elemanları				+
	Çatı katı tasarımı	İzin verme durumu	+			
	Avlu	Tipoloji				+
		Ölçü				+
		Ölçek				+
		Zemin Malzeme				+
Dikey sirkülasyon elemanı	Tipoloji				+	
	Malzeme				+	
SONUÇ: %47,5 doğrudan tanımlanmış, %17,5 genel bir üst kurala bağlanmış, %35 kural belirtilmemiş.						

Ek-2. (devam) Türkiye’de koruma amaçlı imar planları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi

Çizelge 2. 4. İzmir-Kemeraltı Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi.

KORUMA AMAÇLI İMAR PLAN VE PLAN NOTLARINDA TASARIM ELEMANLARINA İLİŞKİN BELİRTİLEN KURALLARIN BELİRLENME DERECESİ						
Amaç:						
Kapsam ve Hedef:						
Tasarımı Etkileyecek Genel Üst Kural			Plan ve Plan Notları tarafından Belirlenen Değer			
			Belirtilmiş		Belirtilmemiş	
Tarihi yapılara ilişkin her türlü tasarım verisi ile ilişki		Uyumluluk, uygunluk	+			
	Tasarım elemanı	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş	Herhangi bir kural belirtilmemiş	
Taşıtıcı Sistem		Tür			+	
VAZİYET PLANI	Yapılara kot verilmesi	Ölçü	+			
	Parsel içerisinde çekme mesafesi-bahçe mesafesi ve diğer yapılar ile mesafe	Ölçü		+		
	Yapılaşma oranı	Ölçü			+	
	Taban alanı	Ölçü	+			
	Reklam Panosu	Konum		+		
	Güneş kırıcılar/kesciciler	Konum		+		
	Parsele eklenecek ek yapı/müştemilat	Konum, çekme mesafeleri	+			
		Taban Alanı		+		
	Hafriyat ve Dolgu Koşulları	Şartlar	+			
	Tevhit ve İfraz	Şartlar	+			
Bahçe	Bahçe düzenlemesi				+	
	Zemin kaplaması				+	
CEPHE TASARIMI	Çatı biçimi	Tipoloji	+			
		Eğim	+			
	Çatı üzeri eklemeler (ışıklık, baca, havalandırma penceresi, asansör kulesi, anten, su deposu, güneş kolektörleri...)	İzin verilme durumu	+			
		Çatı Örtüsü	Malzeme	+		
	Renk		+			
	Çatı Çıkışı	Tipoloji (dışarıdan merdiven, çatı kapağı...)				+
		Saçak, çörlenler	Malzeme	+		
	Renk		+			
	Baca	Ölçü	+			
		Malzeme	+			
	Yükseklik – saçak kotu	Ölçü	+			
		Yükseklik-kat yüksekliği	Ölçü	+		
	Çıkma (Açık çıkma, kapalı çıkma, cumba...)	Tipoloji	+			
		Konum	+			
		Ölçü	+			
		Oran	+			
		Malzeme	+			
Yol kotundan Yükseklik		+				
Cephe Kaplaması	Malzeme	+				
	Renk	+				
	Doku	+				
Pencere, doğrama ve ekleri (kafes, kepenk, korkuluk, panjur, parmaklık, kapak...)	Tipoloji	+				
	Ölçü	+				
	Oran	+				
	Malzeme	+				
Doluluk boşluk ilişkisi	Oran	+				

Ek-2. (devam) Türkiye’de koruma amaçlı imar planları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi

Çizelge 2.4. (devam) İzmir-Kemeraltı Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi.

KORUMA AMAÇLI İMAR PLAN VE PLAN NOTLARINDA TASARIM ELEMANLARINA İLİŞKİN BELİRTİLEN KURALLARIN BELİRLENME DERECESİ						
	Tasarım elemanı	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş	Herhangi bir kural belirtilmemiş	
	Giriş kapısı	Tipoloji		+		
		Ölçü	+			
		Oran	+			
		Malzeme	+			
	Avlu kapısı	Tipoloji				+
		Ölçü				+
		Oran				+
		Malzeme				+
	Cephe süsleme elemanları (madalyon, kabartma, rölyef, kafes...)	Tipoloji				+
		Ölçü				+
		Oran				+
		Kapı Üstü Malzeme				+
	Klima	Ölçü				+
		Konum			+	
	Bahçe	Duvar malzeme			+	
		Duvar yükseklik			+	
		Duvar üst bitiş malzemesi			+	
	Avlu	Duvar malzeme				+
		Duvar yükseklik				+
		Duvar üst bitiş malzemesi				+
	Parsele eklenecek ek yapı/müştemilat	Yükseklik				+
		Cephe elemanlarının düzenlenmesi ve malzeme				+
	Reklam Panosu	Ölçü	+			
		Malzeme, renk	+			
Güneş kırıcılar/kesciciler	Ölçü				+	
	Malzeme, Renk	+				
MEKANSAL DÜZENLEMELER	Kat Sayısı	Sayı Değeri			+	
	Mekan organizasyonu	Tipoloji			+	
		Oran				+
	Mekan özellikleri	Ölçü				+
		Malzeme				+
		Yükseklik				+
		Süsleme elemanları				+
	Çatı katı tasarımı	İzin verilme durumu				+
	Avlu	Tipoloji				+
		Ölçü			+	
		Ölçek				+
		Zemin Malzeme				+
Dikey sirkülasyon elemanı	Tipoloji				+	
	Malzeme				+	

SONUÇ: %46,3 doğrudan tanımlanmış, %12,5 genel bir üst kurala bağlanmış, %41,2 kural belirtilmemiş.

Ek-2. (devam) Türkiye’de koruma amaçlı imar planları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi

Çizelge 2. 5. Şanlıurfa Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi.

KORUMA AMAÇLI İMAR PLAN VE PLAN NOTLARINDA TASARIM ELEMANLARINA İLİŞKİN BELİRTİLEN KURALLARIN BELİRLENME DEREJESİ						
Tasarımı Etkileyecek Genel Üst Kural			Plan ve Plan Notları tarafından Belirlenen Değer			
Tarihi yapılara ilişkin her türlü tasarım verisi ile ilişki			Belirtilmiş	Belirtilmemiş		
Tasarım elemanı	Uyumluluk, uygunluk	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş	Herhangi bir kural belirtilmemiş	
Taşıtıcı Sistem		Tür	+			
VAZİYET PLANI	Yapılara kot verilmesi	Ölçü	+			
	Parsel içerisinde çekme mesafesi-bahçe mesafesi ve diğer yapılar ile mesafe	Ölçü	+			
	Yapılaşma oranı	Ölçü	+			
	Taban alanı	Ölçü	+			
	Reklam Panosu	Konum	+			
	Güneş kırıcılar/kesiciler	Konum	+			
	Parcele eklenecek ek yapı/müştemilat	Konum, çekme mesafeleri	+			
		Taban Alanı	+			
	Hafriyat ve Dolgu Koşulları	Şartlar	+			
	Tevhit ve İfraz	Şartlar	+			
Bahçe	Bahçe düzenlemesi				+	
	Zemin kaplaması				+	
CEPHE TASARIMI	Çatı biçimi	Tipoloji	+			
		Eğim	+			
	Çatı üzeri eklemeler (ışıklık, baca, havalandırma penceresi, asansör kulesi, anten, su deposu, güneş kolektörleri...)	İzin verilme durumu	+			
	Çatı Örtüsü	Malzeme				+
		Renk				+
	Çatı Çıkışı	Tipoloji (dışarıdan merdiven, çatı kapağı...)				+
	Saçak, çörtlenler	Malzeme	+			
		Renk	+			
		Ölçü	+			
	Baca	Malzeme	+			
Ölçü		+				
Yükseklik – saçak kotu	Ölçü	+				

Ek-2. (devam) Türkiye’de koruma amaçlı imar planları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi

Çizelge 2.5. (devam) Şanlıurfa Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi.

KORUMA AMAÇLI İMAR PLAN VE PLAN NOTLARINDA TASARIM ELEMANLARINA İLİŞKİN BELİRTİLEN KURALLARIN BELİRLENME DERECESİ						
	Tasarım elemanı	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş	Herhangi bir kural belirtilmemiş	
MEKANSAL DÜZENLEMELER	Yükseklik-kat yüksekliği	Ölçü	+			
	Çıkma (Açık çıkma, kapalı çıkma, cumba...)	Tipoloji	+			
		Konum	+			
		Ölçü	+			
		Oran	+			
		Malzeme	+			
	Cephe Kaplaması	Yol kotundan Yükseklik	+			
		Malzeme	+			
		Renk	+			
	Pencere, doğrama ve ekleri (kafes, kepenk, korkuluk, panjur, parmaklık, kapak...)	Doku	+			
		Tipoloji	+			
		Ölçü	+			
	Doluluk boşluk ilişkisi	Oran	+			
		Giriş kapısı	Tipoloji		+	
	Ölçü		+			
	Oran				+	
	Malzeme		+			
	Avlu kapısı	Tipoloji		+		
		Ölçü	+			
		Oran		+		
		Malzeme	+			
		Kapı Üstü Malzeme				+
	Cephe süsleme elemanları (madalyon, kabartma, rölyef, kafes...)	Tipoloji				+
		Ölçü				+
		Oran				+
	Klima	Ölçü	+			
		Konum	+			
	Bahçe	Duvar malzeme				+
		Duvar yükseklik				+
		Duvar üst bitiş malzemesi				+
	Avlu	Duvar malzeme				+
		Duvar yükseklik				+
		Duvar üst bitiş malzemesi				+
	Parsele eklenecek ek yapı/müştemilat	Yükseklik			+	
		Cephe elemanlarının düzenlenmesi ve malzeme			+	
	Reklam Panosu	Ölçü	+			
		Malzeme, renk	+			
	Güneş kırıcılar/kesciciler	Ölçü	+			
		Malzeme, Renk	+			
	MEKANSAL DÜZENLEMELER	Kat Sayısı	Sayı Değeri	+		
Mekan organizasyonu		Tipoloji			+	
		Oran				+
Mekan özellikleri		Ölçü				+
	Malzeme				+	

Ek-2. (devam) Türkiye’de koruma amaçlı imar planları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi

Çizelge 2.5. (devam) Şanlıurfa Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi

KORUMA AMAÇLI İMAR PLAN VE PLAN NOTLARINDA TASARIM ELEMANLARINA İLİŞKİN BELİRTİLEN KURALLARIN BELİRLENME DERECESİ					
	Tasarım elemanı	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş	Herhangi bir kural belirtilmemiş
		Yükseklik			+
		Süsleme elemanları			+
	Çatı katı tasarımı	İzin verilme durumu			+
	Avlu	Tipoloji	+		
		Ölçü	+		
		Ölçek			+
	Dikey sirkülasyon elemanı	Zemin Malzeme			+
		Tipoloji			+
		Malzeme			+
	SONUÇ: %60,6 doğrudan tanımlanmış, %6,3 genel bir üst kural ile belirlenmiş, %33,1 kural belirtilmemiş.				

Ek-2. (devam) Türkiye’de koruma amaçlı imar planları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi

Çizelge 2. 6. Ankara, Beypazarı Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi.

KORUMA AMAÇLI İMAR PLAN VE PLAN NOTLARINDA TASARIM ELEMANLARINA İLİŞKİN BELİRTİLEN KURALLARIN BELİRLENME DERECESESİ					
4.2.1 Amaç:					
4.2.2 Kapsam ve Hedef:					
Tasarımı Etkileyecek Genel Üst Kural			Plan ve Plan Notları tarafından Belirlenen Değer		
			Belirtilmiş		Belirtilmemiş
Tarihi yapılara ilişkin her türlü tasarım verisi ile ilişki		Uyumluluk, uygunluk	+		
	Tasarım elemanı	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş	Herhangi bir kural belirtilmemiş
Taşıtıcı Sistem		Tür			+
VAZİYET PLANI	Yapılara kot verilmesi	Ölçü			+
	Parsel içerisinde çekme mesafesi-bahçe mesafesi ve diğer yapılar ile mesafe	Ölçü			+
	Yapılaşma oranı	Ölçü			+
	Taban alanı	Ölçü			+
	Reklam Panosu	Konum			+
	Güneş kırıcılar/kesciciler	Konum			+
	Parsele eklenecek ek yapı/müştemilat	Konum, çekme mesafeleri			+
		Taban Alanı			+
	Hafriyat ve Dolgu Koşulları	Şartlar			+
	Tevhit ve İfraz	Şartlar			+
Bahçe		Bahçe düzenlemesi			+
		Zemin kaplaması			+
CEPHE TASARIMI	Çatı biçimi	Tipoloji			+
		Eğim			+
	Çatı üzeri eklemeler (ışıklık, baca, havalandırma penceresi, asansör kulesi, anten, su deposu, güneş kolektörleri...)	İzin verilme durumu			+
	Çatı Örtüsü	Malzeme			+
		Renk			+
	Çatı Çıkışı	Tipoloji (dışarıdan merdiven, çatı kapağı...)			+
	Saçak, çörtlenler	Malzeme			+
		Renk			+
		Ölçü			+
	Baca	Malzeme			+
		Ölçü			+
	Yükseklik – saçak kotu	Ölçü		+	
	Yükseklik-kat yüksekliği	Ölçü		+	
	Çıkma (Açık çıkma, kapalı çıkma, cumba...)	Tipoloji			+
		Konum			+
		Ölçü			+
Oran				+	
Malzeme				+	
Yol kotundan Yükseklik				+	
Cephe Kaplaması	Malzeme			+	
	Renk			+	
	Doku			+	
Pencere, doğrama ve ekleri (kafes, kepenk, korkuluk, panjur, parmaklık, kapak...)	Tipoloji			+	
	Ölçü			+	
	Oran			+	

Ek-2. (devam) Türkiye’de koruma amaçlı imar planları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi

Çizelge 2.6. (devam) Ankara, Beypazarı Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi.

KORUMA AMAÇLI İMAR PLAN VE PLAN NOTLARINDA TASARIM ELEMANLARINA İLİŞKİN BELİRTİLEN KURALLARIN BELİRLENME DEREJESİ						
	Tasarım elemanı	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş	Herhangi bir kural belirtilmemiş	
		Malzeme			+	
	Doluluk boşluk ilişkisi	Oran			+	
	Giriş kapısı	Tipoloji				+
		Ölçü				+
		Oran				+
		Malzeme				+
	Avlu kapısı	Tipoloji				+
		Ölçü				+
		Oran				+
		Malzeme				+
		Kapı Üstü Malzeme				+
	Cephe süsleme elemanları (madalyon, kabartma, rölyef, kafes...)	Tipoloji				+
		Ölçü				+
		Oran				+
	Klima	Ölçü				+
		Konum				+
	Bahçe	Duvar malzeme				+
		Duvar yükseklik				+
		Duvar üst bitiş malzemesi				+
	Avlu	Duvar malzeme				+
		Duvar yükseklik				+
		Duvar üst bitiş malzemesi				+
	Parsele eklenecek ek yapı/müştemilat	Yükseklik				+
		Cephe elemanlarının düzenlenmesi ve malzeme				+
	Reklam Panosu	Ölçü				+
		Malzeme, renk				+
	Güneş kırıcılar/kesciciler	Ölçü				+
		Malzeme, Renk				+
MEKANSAL DÜZENLEMELER	Kat Sayısı	Sayı Değeri				
	Mekan organizasyonu	Tipoloji			+	
		Oran				+
	Mekan özellikleri	Ölçü				+
		Malzeme				+
		Yükseklik				+
		Süsleme elemanları				+
	Çatı katı tasarımı	İzin verilme durumu				+
	Avlu	Tipoloji				+
		Ölçü				+
Ölçek					+	
Zemin Malzeme					+	
Dikey sirkülasyon elemanı	Tipoloji				+	
	Malzeme				+	
SONUÇ: %0 doğrudan tanımlanmış, %2,5 genel bir üst kural ile belirlenmiş, %97,5 kural belirtilmemiş.						

Ek-2. (devam) Türkiye’de koruma amaçlı imar planları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi

Çizelge 2. 7. Adana/Seyhan Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi.

KORUMA AMAÇLI İMAR PLAN VE PLAN NOTLARINDA TASARIM ELEMANLARINA İLİŞKİN BELİRTİLEN KURALLARIN BELİRLENME DEREJESİ					
4.2.3 Amaç:					
4.2.4 Kapsam ve Hedef:					
Tasarımı Etkileyecek Genel Üst Kural			Plan ve Plan Notları tarafından Belirlenen Değer		
			Belirtilmiş		Belirtilmemiş
Tarihi yapılara ilişkin her türlü tasarım verisi ile ilişki		Uyumluluk, uygunluk	+		
	Tasarım elemanı	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş	Herhangi bir kural belirtilmemiş
Taşıtıcı Sistem		Tür			+
VAZİYET PLANI	Yapılara kot verilmesi	Ölçü	+		
	Parsel içerisinde çekme mesafesi-bahçe mesafesi ve diğer yapılar ile mesafe	Ölçü	+		
	Yapılaşma oranı	Ölçü	+		
	Taban alanı	Ölçü	+		
	Reklam Panosu	Konum	+		
	Güneş kırıcılar/kesciciler	Konum	+		
	Parsele eklenecek ek yapı/müştemilat	Konum, çekme mesafeleri		+	
		Taban Alanı	+		
	Hafriyat ve Dolgu Koşulları	Şartlar	+		
	Tevhit ve İfraz	Şartlar	+		
Bahçe		Bahçe düzenlemesi			+
		Zemin kaplaması			+
CEPHE TASARIMI	Çatı biçimi	Tipoloji	+		
		Eğim	+		
	Çatı üzeri eklemeler (ışıklık, baca, havalandırma penceresi, asansör kulesi, anten, su deposu, güneş kolektörleri...)	İzin verilme durumu	+		
	Çatı Örtüsü	Malzeme		+	
		Renk	+		
	Çatı Çıkışı	Tipoloji (dışarıdan merdiven, çatı kapağı...)	+		
	Saçak, çörtlenler	Malzeme	+		
		Renk	+		
		Ölçü	+		
	Baca	Malzeme	+		
		Ölçü			+
	Yükseklik – saçak kotu	Ölçü	+		
	Yükseklik-kat yüksekliği	Ölçü		+	
	Çıkma (Açık çıkma, kapalı çıkma, cumba...)	Tipoloji	+		
		Konum		+	
		Ölçü	+		
Oran		+			
Malzeme			+		
Yol kotundan Yükseklik					+
Cephe Kaplaması	Malzeme		+		
	Renk		+		
	Doku		+		
Pencere, doğrama ve ekleri (kafes, kepenk, korkuluk, panjur, parmaklık, kapak...)	Tipoloji	+			
	Ölçü	+			
	Oran	+			

Ek-2. (devam) Türkiye’de koruma amaçlı imar planları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi

Çizelge 2.7. (devam)Adana/Seyhan Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi.

KORUMA AMAÇLI İMAR PLAN VE PLAN NOTLARINDA TASARIM ELEMANLARINA İLİŞKİN BELİRTİLEN KURALLARIN BELİRLENME DEREJESİ						
	Tasarım elemanı	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş	Herhangi bir kural belirtilmemiş	
		Malzeme	+			
	Doluluk boşluk ilişkisi	Oran	+			
	Giriş kapısı	Tipoloji				+
		Ölçü				+
		Oran				+
		Malzeme				+
	Avlu kapısı	Tipoloji	+			
		Ölçü	+			
		Oran				+
		Malzeme	+			
	Cephe süsleme elemanları (madalyon, kabartma, rölyef, kafes...)	Tipoloji	+			
		Ölçü	+			
	Klima	Oran			+	
		Ölçü	+			
	Bahçe	Konum	+			
		Duvar malzeme				+
		Duvar yükseklik				+
	Avlu	Duvar üst bitiş malzemesi				+
		Duvar malzeme	+			
		Duvar yükseklik	+			
	Parsele eklenecek ek yapı/müştemilat	Duvar üst bitiş malzemesi	+			
		Yükseklik	+			
		Cephe elemanlarının düzenlenmesi ve malzeme	+			
	Reklam Panosu	Ölçü	+			
Malzeme, renk				+		
Güneş kırıcılar/kesciciler	Ölçü	+				
	Malzeme, Renk				+	
MEKANSAL DÜZENLEMELER	Kat Sayısı	Sayı Değeri		+		
	Mekan organizasyonu	Tipoloji			+	
		Oran				+
	Mekan özellikleri	Ölçü				+
		Malzeme				+
		Yükseklik			+	
	Çatı katı tasarımı	Süsleme elemanları				+
		İzin verilme durumu	+			
	Avlu	Tipoloji				+
		Ölçü				+
		Ölçek				+
		Zemin Malzeme				+
Dikey sirkülasyon elemanı	Tipoloji				+	
	Malzeme				+	
SONUÇ: %52,5 doğrudan tanımlanmış, %15 genel bir üst kurala bağlanmış, %32,5 kural belirtilmemiş.						

Ek-2. (devam) Türkiye’de koruma amaçlı imar planları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi

Çizelge 2. 8. Bolu/Göynük Koruma Amaçlı İmar Planı (2016) Plan Notları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi.

KORUMA AMAÇLI İMAR PLAN VE PLAN NOTLARINDA TASARIM ELEMANLARINA İLİŞKİN BELİRTİLEN KURALLARIN BELİRLENME DERECESESİ				
<p>Amaç: Göynük (Bolu) Koruma Amaçlı İmar Planının genel amacı; toplum hayatını yakından etkileyen fiziksel çevrenin, tüm vatandaşlar için yaşanabilir, sağlıklı bir yapıya kavuşturulması ve doğal, kültürel ve tarihi kaynak değerlerinin, koruma ve kullanma dengesi içerisinde, ekolojik dengeyi korumak sureti ile planlanarak kültürel kimliğinin ortaya konulması ve bu kimliğin gelecek nesillere aktarılmasıdır.</p> <p>Göynük Kentsel Sit Alanı Koruma Amaçlı İmar Planının amacı; Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın, ilgili teknik şartnamesinde yer alan ‘Koruma Amaçlı İmar Planı’ tanımında belirtildiği gibi, 3386 ve 5226 sayılı kanun ile değişik 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma kanunu uyarınca; Göynük İmar planı kapsamında bulunan kentsel sit alanının, doğal, kültürel ve tarihi kaynak değerlerinin koruma ve kullanma dengesi içerisinde planlanarak tanıtımının yapılması, kentin tarihsel kimliğinin ortaya konulacağı bir planlama yaklaşımı içerisinde, sit alanı ile kentin planlı alanlarının ilişkilerinin kurulması ve sit alanı içerisindeki kültür varlıklarının sürdürülebilirlik ilkesi doğrultusunda korunmasıdır.</p> <p>Hedef: Göynük yerleşmesinin, sosyo-ekonomik, sosyo-kültürel, demografik ve sektörel özelliklerinin iyi irdelenmesi ve buradan hareketle, kentin fiziksel ve ekonomik gelişimini hızlandıracak çözüm önerilerinin sit alanı bağlamında getirilmesi; bu kapsamda kent kimliği için bir vizyon yaratılması ve bu vizyonu ortaya çıkartacak mekansal stratejilerin geliştirilmesi; kentin fiziksel gelişimi ile paralel olarak ekonomik ve örgütsel gelişimini de hızlandıracak çözüm önerileri getirilmesi; kentsel sit alanının turizm olanakları irdelenerek, kentin turizm potansiyelinin harekete geçirilmesi; sit alanının mekansal gelişiminin tanımlanması ve yönlendirilmesi; sit alanının, koruma- kullanma dengesi içerisinde katma değer yaratacak şekilde değerlendirilmesini sağlayacak plan kararlarının üretilmesi; sivil ve anıtsal mimari örneklerinden oluşan kentsel doku kalitesinin yükseltilmesi; restorasyon projelerinin yaygınlaştırılması, tarihi yapıların tamamının kullanılabilir duruma getirilmesi ve yöre halkının restorasyon sürecine katılımının sağlanması.</p>				
Tasarımı Etkileyecek Genel Üst Kural		Plan ve Plan Notları tarafından Belirlenen Değer		
		Belirtilmiş		Belirtilmemiş
Tarihi yapılara ilişkin her türlü tasarım verisi ile ilişki		Uyumluluk, uygunluk	+	
	Tasarım elemanı	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş
Taşıyıcı Sistem		Tür	+	
VAZİYET PLANI	Yapılara kot verilmesi	Ölçü	+	
	Parsel içerisinde çekme mesafesi-bahçe mesafesi ve diğer yapılar ile mesafe	Ölçü	+	
	Yapılaşma oranı	Ölçü	+	
	Taban alanı	Ölçü	+	
	Reklam Panosu	Konum		+
	Güneş kırıcılar/kesciciler	Konum		+
	Parselle eklenecek ek yapı/müştemilat	Konum, çekme mesafeleri	+	
		Taban Alanı	+	
	Hafriyat ve Dolgu Koşulları	Şartlar	+	
	Tevhit ve İfraz	Şartlar	+	
CEPHE TASARIMI	Çatı biçimi	Tipoloji	+	
		Eğim	+	
	Çatı üzeri eklemeler (ışıklık, havalandırma penceresi, asansör kulesi, anten, su deposu, güneş kolektörleri...)	İzin verme durumu	+	
		Malzeme	+	
	Çatı Örtüsü	Renk	+	
		Tipoloji (dışarıdan merdiven, çatı kapağı...)	+	
	Saçak, çörtlenler	Malzeme	+	
		Renk	+	
		Ölçü	+	

Ek-2. (devam) Türkiye’de koruma amaçlı imar planları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi

Çizelge 2.8. (devam) Bolu/Göynük Koruma Amaçlı İmar Planı (2016) Plan Notları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi.

KORUMA AMAÇLI İMAR PLAN VE PLAN NOTLARINDA TASARIM ELEMANLARINA İLİŞKİN BELİRTİLEN KURALLARIN BELİRLENME DEREJESİ					
Tasarım elemanı	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş	Herhangi bir kural belirtilmemiş	
Baca	Malzeme	+			
	Ölçü	+			
Yükseklik – saçak kotu	Ölçü	+			
Yükseklik-kat yüksekliği	Ölçü	+			
Çıkma (Açık çıkma, kapalı çıkma, cumba...)	Tipoloji	+			
	Konum	+			
	Ölçü	+			
	Oran	+			
	Malzeme	+			
	Yol kotundan Yükseklik	+			
Cephe Kaplaması	Malzeme	+			
	Renk	+			
	Doku	+			
Pencere, doğrama ve ekleri (kafes, kepenk, korkuluk, panjur, parmaklık, kapak...)	Tipoloji	+			
	Ölçü	+			
	Oran	+			
	Malzeme	+			
Doluluk boşluk ilişkisi	Oran	+			
Giriş kapısı	Tipoloji	+			
	Ölçü	+			
	Oran	+			
	Malzeme	+			
Avlu kapısı	Tipoloji	+			
	Ölçü	+			
	Oran	+			
	Malzeme	+			
	Kapı Üstü Malzeme	+			
Cephe süsleme elemanları (madalyon, kabartma, rölyef, kafes...)	Tipoloji	+			
	Ölçü	+			
	Oran	+			
Klima	Ölçü	+			
	Konum	+			
Bahçe	Duvar malzeme	+			
	Duvar yükseklik	+			
	Duvar üst bitiş malzemesi	+			
Avlu	Duvar malzeme	+			
	Duvar yükseklik	+			
	Duvar üst bitiş malzemesi	+			
Parcele eklenecek ek yapı/müştemilat	Yükseklik	+			
	Cephe, çatı elemanlarının düzenlenmesi ve malzeme	+			
Reklam Panosu	Ölçü		+		
	Malzeme, renk		+		
Güneş kırıcılar/kesciciler	Ölçü		+		
	Malzeme, Renk		+		

Ek-2. (devam) Türkiye’de koruma amaçlı imar planları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi

Çizelge 2.8. (devam) Bolu/Göynük Koruma Amaçlı İmar Planı (2016) Plan Notları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi.

KORUMA AMAÇLI İMAR PLAN VE PLAN NOTLARINDA TASARIM ELEMANLARINA İLİŞKİN BELİRTİLEN KURALLARIN BELİRLENME DERECESİ					
	Tasarım elemanı	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş	Herhangi bir kural belirtilmemiş
MEKANSAL DÜZENLEMELER	Kat Sayısı	Sayı Değeri	+		
	Mekan organizasyonu	Tipoloji			+
		Oran			+
	Mekan özellikleri	Ölçü			+
		Malzeme			+
		Yükseklik			+
		Süsleme elemanları			+
	Çatı katı tasarımı	İzin verilme durumu			+
	Avlu	Tipoloji			+
		Ölçü			+
		Ölçek			+
		Zemin Malzeme			+
	Dikey sirkülasyon elemanı	Tipoloji			+
		Malzeme			+
SONUÇ: %75 doğrudan tanımlanmış, %7,5 genel bir üst kurala bağlanmış, %17,5 kural belirtilmemiş.					

Ek-2. (devam) Türkiye’de koruma amaçlı imar planları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi

Çizelge 2. 9. Bolu/Göynük Koruma Amaçlı İmar Planı (1991) Plan Notları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi.

KORUMA AMAÇLI İMAR PLAN VE PLAN NOTLARINDA TASARIM ELEMANLARINA İLİŞKİN BELİRTİLEN KURALLARIN BELİRLENME DERECESESİ						
<p>Amaç: Göynük (Bolu) Koruma Amaçlı İmar Planının genel amacı; toplum hayatını yakından etkileyen fiziksel çevrenin, tüm vatandaşlar için yaşanabilir, sağlıklı bir yapıya kavuşturulması ve doğal, kültürel ve tarihi kaynak değerlerinin, koruma ve kullanma dengesi içerisinde, ekolojik dengeyi korumak sureti ile planlanarak kültürel kimliğinin ortaya konulması ve bu kimliğin gelecek nesillere aktarılmasıdır.</p> <p>Göynük Kentsel Sit Alanı Koruma Amaçlı İmar Planının amacı; Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın, ilgili teknik şartnamesinde yer alan ‘Koruma Amaçlı İmar Planı’ tanımında belirtildiği gibi, 3386 ve 5226 sayılı kanun ile değişik 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma kanunu uyarınca; Göynük İmar planı kapsamında bulunan kentsel sit alanının, doğal, kültürel ve tarihi kaynak değerlerinin koruma ve kullanma dengesi içerisinde planlanarak tanıtımının yapılması, kentin tarihsel kimliğinin ortaya konulacağı bir planlama yaklaşımı içerisinde, sit alanı ile kentin planlı alanlarının ilişkilerinin kurulması ve sit alanı içerisindeki kültür varlıklarının sürdürülebilirlik ilkesi doğrultusunda korunmasıdır.</p> <p>Hedef: Göynük yerleşmesinin, sosyo-ekonomik, sosyo-kültürel, demografik ve sektörel özelliklerinin iyi irdelenmesi ve buradan hareketle, kentin fiziksel ve ekonomik gelişimini hızlandıracak çözüm önerilerinin sit alanı bağlamında getirilmesi; bu kapsamda kent kimliği için bir vizyon yaratılması ve bu vizyonu ortaya çıkartacak mekansal stratejilerin geliştirilmesi; kentin fiziksel gelişimi ile paralel olarak ekonomik ve örgütsel gelişimini de hızlandıracak çözüm önerileri getirilmesi; kentsel sit alanının turizm olanakları irdelenerek, kentin turizm potansiyelinin harekete geçirilmesi; sit alanının mekansal gelişiminin tanımlanması ve yönlendirilmesi; sit alanının, koruma- kullanma dengesi içerisinde katma değer yaratacak şekilde değerlendirilmesini sağlayacak plan kararlarının üretilmesi; sivil ve anıtsal mimari örneklerinden oluşan kentsel doku kalitesinin yükseltilmesi; restorasyon projelerinin yaygınlaştırılması, tarihi yapıların tamamının kullanılabilir duruma getirilmesi ve yöre halkının restorasyon sürecine katılımının sağlanması.</p>						
Tasarımı Etkileyecek Genel Üst Kural			Plan ve Plan Notları tarafından Belirlenen Değer			
			Belirtilmiş		Belirtilmemiş	
Tarihi yapılara ilişkin her türlü tasarım verisi ile ilişki		Uyumluluk, uygunluk	+			
	Tasarım elemanı	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş	Herhangi bir kural belirtilmemiş	
Taşıtıcı Sistem		Tür			+	
VAZİYET PLANI	Yapılara kot verilmesi	Ölçü	+			
	Parsel içerisinde çekme mesafesi-bahçe mesafesi ve diğer yapılar ile mesafe	Ölçü	+			
	Yapılaşma oranı	Ölçü	+			
	Taban alanı	Ölçü	+			
	Reklam Panosu	Konum			+	
	Güneş kırıcılar/kesciciler	Konum			+	
	Parsele eklenecek ek yapı/müştemilat	Konum, çekme mesafeleri		+		
		Taban Alanı		+		
	Hafriyat ve Dolgu Koşulları	Şartlar	+			
	Tevhit ve İfraz	Şartlar	+			
CEPHE TASARIMI	Bahçe	Bahçe düzenlemesi			+	
		Zemin kaplaması			+	
	Çatı biçimi	Tipoloji	+			
		Eğim	+			
	Çatı üzeri eklemeler (ışıklık, havalandırma penceresi, asansör kulesi, anten, su deposu, güneş kolektörleri...)	İzin verilme durumu			+	
		Çatı Örtüsü	Malzeme	+		
	Renk		+			
	Çatı Çıkışı	Tipoloji (dışarıdan merdiven, çatı kapağı...)			+	
		Saçak, çörtentler	Malzeme			+
			Renk			+
Baca	Ölçü	+				
	Malzeme			+		
	Ölçü			+		

Ek-2. (devam) Türkiye’de koruma amaçlı imar planları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi

Çizelge 2.9. (devam) Bolu/Göynük Koruma Amaçlı İmar Planı (1991) Plan Notları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi.

KORUMA AMAÇLI İMAR PLAN VE PLAN NOTLARINDA TASARIM ELEMANLARINA İLİŞKİN BELİRTİLEN KURALLARIN BELİRLENME DERECESİ					
Tasarım elemanı	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş	Herhangi bir kural belirtilmemiş	
Yükseklik – saçak kotu	Yükseklik – saçak kotu	Ölçü	+		
	Yükseklik-kat yüksekliği	Ölçü	+		
	Çıkma (Açık çıkma, kapalı çıkma, cumba...)	Tipoloji	+		
		Konum	+		
		Ölçü	+		
		Oran	+		
		Malzeme	+		
		Yol kotundan Yükseklik			
	Cephe Kaplaması	Malzeme	+		
		Renk	+		
		Doku	+		
	Pencere, doğrama ve ekleri (kafes, kepenk, korkuluk, panjur, parmaklık, kapak...)	Tipoloji	+		
Ölçü		+			
Oran		+			
Malzeme		+			
Doluluk boşluk ilişkisi	Oran	+			
Giriş kapısı	Tipoloji				+
	Ölçü				+
	Oran				+
	Malzeme	+			
Avlu kapısı	Tipoloji				+
	Ölçü				+
	Oran				+
	Malzeme				+
	Kapı Üstü Malzeme				+
Cephe süsleme elemanları (madalyon, kabartma, rölyef, kafes...)	Tipoloji				+
	Ölçü				+
	Oran				+
Klima	Ölçü				+
	Konum				+
Bahçe	Duvar malzeme				+
	Duvar yükseklik				+
	Duvar üst bitiş malzemesi				+
					+
Avlu	Duvar malzeme				+
	Duvar yükseklik				+
	Duvar üst bitiş malzemesi				+
					+
Parsele eklenecek ek yapı/müştemilat	Yükseklik				+
	Cephe, çatı elemanlarının düzenlenmesi ve malzeme				+
Reklam Panosu	Ölçü				+
	Malzeme, renk				+
Güneş kırıcılar/kesciciler	Ölçü				+
	Malzeme, Renk				+

Ek-2. (devam) Türkiye’de koruma amaçlı imar planları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi

Çizelge 2.9. (devam) Bolu/Göynük Koruma Amaçlı İmar Planı (1991) Plan Notları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi.

KORUMA AMAÇLI İMAR PLAN VE PLAN NOTLARINDA TASARIM ELEMANLARINA İLİŞKİN BELİRTİLEN KURALLARIN BELİRLENME DERECESİ					
	Tasarım elemanı	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş	Herhangi bir kural belirtilmemiş
MEKANSAL DÜZENLEMELER	Kat Sayısı	Sayı Değeri	+		
	Mekan organizasyonu	Tipoloji			+
		Oran			+
	Mekan özellikleri	Ölçü			+
		Malzeme			+
		Yükseklik			+
		Süsleme elemanları			+
	Çatı katı tasarımı	İzin verilme durumu	+		
	Avlu	Tipoloji			+
		Ölçü			+
		Ölçek			+
		Zemin Malzeme			+
	Dikey sirkülasyon elemanı	Tipoloji			+
		Malzeme			+
SONUÇ: %36,25 doğrudan tanımlanmış, %2,5 genel bir üst kural ile belirlenmiş, %61,25 hiç kural belirtilmemiş.					

Ek-2. (devam) Türkiye’de koruma amaçlı imar planları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi

Çizelge 2. 10. Adıyaman/Merkez Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları (2016) yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi.

KORUMA AMAÇLI İMAR PLAN VE PLAN NOTLARINDA TASARIM ELEMANLARINA İLİŞKİN BELİRTİLEN KURALLARIN BELİRLENME DERECESESİ						
Amaç:						
Hedef:						
Tasarımı Etkileyecek Genel Üst Kural			Plan ve Plan Notları tarafından Belirlenen Değer			
			Belirtilmiş		Belirtilmemiş	
Tarihi yapılara ilişkin her türlü tasarım verisi ile ilişki		Uyumluluk, uygunluk	+			
	Tasarım elemanı	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş	Herhangi bir kural belirtilmemiş	
Taşıtıcı Sistem		Tür			+	
VAZİYET PLANI	Yapılara kot verilmesi	Ölçü	+			
	Parsel içerisinde çekme mesafesi-bahçe mesafesi ve diğer yapılar ile mesafe	Ölçü		+		
	Yapılaşma oranı	Ölçü	+			
	Taban alanı	Ölçü	+			
	Reklam Panosu	Konum	+			
	Güneş kırıcılar/kesiciler	Konum	+			
	Parsele eklenecek ek yapı/müştemilat	Konum, çekme mesafeleri			+	
		Taban Alanı			+	
	Hafriyat ve Dolgu Koşulları	Şartlar	+			
	Tevhit ve İfraz	Şartlar	+			
Bahçe	Bahçe düzenlemesi				+	
	Zemin kaplaması				+	
CEPHE TASARIMI	Çatı biçimi	Tipoloji			+	
		Eğim			+	
	Çatı üzeri eklemeler (ışıklık, havalandırma penceresi, asansör kulesi, anten, su deposu, güneş kolektörleri...)	İzin verilme durumu				+
	Çatı Örtüsü	Malzeme				+
		Renk				+
	Çatı Çıkışı	Tipoloji (dışarıdan merdiven, çatı kapağı...)				+
		Saçak, çörtlenler	Malzeme			+
			Renk			
	Ölçü					+
	Baca	Malzeme				+
		Ölçü				+
	Yükseklik – saçak kotu	Ölçü	+			
	Yükseklik-kat yüksekliği	Ölçü				+
	Çıkma (Açık çıkma, kapalı çıkma, cumba...)	Tipoloji				+
		Konum				+
		Ölçü				+
		Oran				+
Malzeme					+	
Yol kotundan Yükseklik						+
Cephe Kaplaması	Malzeme				+	
	Renk				+	
	Doku				+	
	Tipoloji				+	
Pencere, doğrama ve ekleri (kafes, kepenk, korkuluk, panjur, parmaklık, kapak...)	Ölçü				+	
	Oran			+		
	Malzeme	+				

Ek-2. (devam) Türkiye’de koruma amaçlı imar planları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi

Çizelge 2.10. (devam)Adıyaman/Merkez Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları (2016) yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi.

KORUMA AMAÇLI İMAR PLAN VE PLAN NOTLARINDA TASARIM ELEMANLARINA İLİŞKİN BELİRTİLEN KURALLARIN BELİRLENME DERECESİ					
	Tasarım elemanı	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş	Herhangi bir kural belirtilmemiş
	Doluluk boşluk ilişkisi	Oran		+	
	Giriş kapısı	Tipoloji			+
		Ölçü			+
		Oran			+
		Malzeme	+		
	Avlu kapısı	Tipoloji			+
		Ölçü			+
		Oran		+	
		Malzeme	+		
	Cephe süsleme elemanları (madalyon, kabartma, rölyef, kafes...)	Tipoloji			+
		Ölçü			+
		Oran			+
	Klima	Ölçü	+		
		Konum	+		
	Bahçe	Duvar malzeme			+
		Duvar yükseklik			+
		Duvar üst bitiş malzemesi			+
	Avlu	Duvar malzeme			+
		Duvar yükseklik			+
		Duvar üst bitiş malzemesi			+
	Parsele eklenecek ek yapı/müştemilat	Yükseklik			+
		Cephe, çatı elemanlarının düzenlenmesi ve malzeme			+
	Reklam Panosu	Ölçü	+		
		Malzeme, renk	+		
Güneş kırıcılar/kesciciler	Ölçü	+			
	Malzeme, Renk	+			
MEKANSAL DÜZENLEMELER	Kat Sayısı	Sayı Değeri			+
	Mekan organizasyonu	Tipoloji			+
		Oran			+
	Mekan özellikleri	Ölçü			+
		Malzeme			+
		Yükseklik			+
		Süsleme elemanları			+
	Çatı katı tasarımı	İzin verilme durumu			+
	Avlu	Tipoloji			+
		Ölçü			+
		Ölçek			+
		Zemin Malzeme			+
Dikey sirkülasyon elemanı	Tipoloji			+	
	Malzeme			+	
SONUÇ: %21,3 doğrudan tanımlanmış, %6,3 genel bir üst kurala bağlanmış, %72,4 kural belirtilmemiş.					

Ek-2. (devam) Türkiye’de koruma amaçlı imar planları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi

Çizelge 2. 11. Eskişehir, Sivrihisar Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları (2016) yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi.

KORUMA AMAÇLI İMAR PLAN VE PLAN NOTLARINDA TASARIM ELEMANLARINA İLİŞKİN BELİRTİLEN KURALLARIN BELİRLENME DERECESESİ						
Amaç: Hedef:						
Tasarımı Etkileyecek Genel Üst Kural			Plan ve Plan Notları tarafından Belirlenen Değer			
			Belirtilmiş		Belirtilmemiş	
Tarihi yapılara ilişkin her türlü tasarım verisi ile ilişki		Uyumluluk, uygunluk	+			
	Tasarım elemanı	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş	Herhangi bir kural belirtilmemiş	
Taşıtıcı Sistem		Tür			+	
VAZİYET PLANI	Yapılara kot verilmesi	Ölçü	+			
	Parsel içerisinde çekme mesafesi-bahçe mesafesi ve diğer yapılar ile mesafe	Ölçü	+			
	Yapılaşma oranı	Ölçü	+			
	Taban alanı	Ölçü	+			
	Reklam Panosu	Konum	+			
	Güneş kırıcılar/kesciciler	Konum	+			
	Parsele eklenecek ek yapı/müştemilat	Konum, çekme mesafeleri		+		
		Taban Alanı	+			
	Hafriyat ve Dolgu Koşulları	Şartlar	+			
	Tevhit ve İfraz	Şartlar	+			
Bahçe	Bahçe düzenlemesi				+	
	Zemin kaplaması				+	
CEPHE TASARIMI	Çatı biçimi	Tipoloji	+			
		Eğim	+			
	Çatı üzeri eklemeler (ışıklık, havalandırma penceresi, asansör kulesi, anten, su deposu, güneş kolektörleri...)	İzin verilme durumu				+
	Çatı Örtüsü	Malzeme	+			
		Renk	+			
	Çatı Çıkışı	Tipoloji (dışarıdan merdiven, çatı kapağı...)				+
	Saçak, çörtenler	Malzeme	+			
		Renk	+			
		Ölçü	+			
	Baca	Malzeme				+
		Ölçü	+			
	Yükseklik – saçak kotu	Ölçü	+			
	Yükseklik-kat yüksekliği	Ölçü	+			
	Çıkma (Açık çıkma, kapalı çıkma, cumba...)	Tipoloji	+			
		Konum	+			
		Ölçü	+			
		Oran				+
		Malzeme	+			
		Yol kotundan Yükseklik				
	Cephe Kaplaması	Malzeme			+	
Renk		+				
Doku				+		
Pencere, doğrama ve ekleri (kafes, kepenk, korkuluk, panjur, parmaklık, kapak...)	Tipoloji	+				
	Ölçü	+				
	Oran	+				
	Malzeme	+				
Doluluk boşluk ilişkisi	Oran				+	
Giriş kapısı	Tipoloji	+				

Ek-2. (devam) Türkiye’de koruma amaçlı imar planları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi

Çizelge 2.11. (devam) Eskişehir, Sivrihisar Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları (2016) yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi.

KORUMA AMAÇLI İMAR PLAN VE PLAN NOTLARINDA TASARIM ELEMANLARINA İLİŞKİN BELİRTİLEN KURALLARIN BELİRLENME DERECESESİ						
	Tasarım elemanı	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş	Herhangi bir kural belirtilmemiş	
		Ölçü	+			
		Oran	+			
		Malzeme	+			
	Avlu kapısı	Tipoloji				+
		Ölçü				+
		Oran				+
		Malzeme				+
	Cephe süsleme elemanları (madalyon, kabartma, rölyef, kafes...)	Kapı Üstü Malzeme				+
		Tipoloji				+
		Ölçü				+
	Klima	Oran				+
		Ölçü				+
	Bahçe	Konum				+
		Duvar malzeme				+
	Avlu	Duvar yükseklik	+			
		Duvar üst bitiş malzemesi	+			
		Duvar malzeme				+
	Parsele eklenecek ek yapı/müştemilat	Duvar yükseklik				+
		Duvar üst bitiş malzemesi				+
	Reklam Panosu	Yükseklik	+			
Cephe, çatı elemanlarının düzenlenmesi ve malzeme				+		
Güneş kırıcılar/kesciciler	Ölçü	+				
	Malzeme, renk	+				
MEKANSAL DÜZENLEMELER	Kat Sayısı	Ölçü	+			
		Malzeme, renk	+			
	Mekan organizasyonu	Sayı Değeri				+
		Tipoloji				+
	Mekan özellikleri	Oran				+
		Ölçü				+
		Malzeme				+
		Yükseklik				+
	Çatı katı tasarımı	Süsleme elemanları				+
		İzin verilme durumu	+			
	Avlu	Tipoloji	+			
		Ölçü				+
Ölçek					+	
Zemin Malzeme					+	
Dikey sirkülasyon elemanı	Tipoloji				+	
	Malzeme				+	

SONUÇ: %51,3 doğrudan tanımlanmış; %5 genel bir üst kurala bağlanmış ve %43,7 herhangi bir kural belirtilmemiş.

Ek-2. (devam) Türkiye’de koruma amaçlı imar planları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi

Çizelge 2. 12. Eskişehir, Sivrihisar Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları (2010) yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi.

KORUMA AMAÇLI İMAR PLAN VE PLAN NOTLARINDA TASARIM ELEMANLARINA İLİŞKİN BELİRTİLEN KURALLARIN BELİRLENME DERECESİ					
Amaç:					
Hedef:					
Tasarımı Etkileyecek Genel Üst Kural			Plan ve Plan Notları tarafından Belirlenen Değer		
			Belirtilmiş	Belirtilmemiş	
Tarihi yapılara ilişkin her türlü tasarım verisi ile ilişki		Uyumluluk, uygunluk	+		
	Tasarım elemanı	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş	Herhangi bir kural belirtilmemiş
Taşıtıcı Sistem		Tür			+
VAZİYET PLANI	Yapılara kot verilmesi	Ölçü	+		
	Parsel içerisinde çekme mesafesi-bahçe mesafesi ve diğer yapılar ile mesafe	Ölçü	+		
	Yapılaşma oranı	Ölçü	+		
	Taban alanı	Ölçü	+		
	Reklam Panosu	Konum			
	Güneş kırıcılar/kesciciler	Konum			+
	Parsele eklenecek ek yapı/müştemilat	Konum, çekme mesafeleri	+		
		Taban Alanı	+		
	Hafriyat ve Dolgu Koşulları	Şartlar	+		
	Tevhit ve İfraz	Şartlar	+		
Bahçe		Bahçe düzenlemesi			+
		Zemin kaplaması			+
	Çatı biçimi	Tipoloji	+		
		Eğim	+		
	Çatı üzeri eklemeler (ışıklık, havalandırma penceresi, asansör kulesi, anten, su deposu, güneş kolektörleri...)	İzin verilme durumu			+
	Çatı Örtüsü	Malzeme	+		
		Renk	+		
	Çatı Çıkışı	Tipoloji (dışarıdan merdiven, çatı kapağı...)	+		
	Saçak, çörlenler	Malzeme	+		
		Renk	+		
Ölçü		+			
Baca	Malzeme			+	
	Ölçü	+			
Yükseklik – saçak kotu	Ölçü	+			
Yükseklik-kat yüksekliği	Ölçü	+			
Çıkma (Açık çıkma, kapalı çıkma, cumba...)	Tipoloji	+			
	Konum	+			
	Ölçü	+			
	Oran	+			
	Malzeme	+			
	Yol kotundan Yükseklik				+
Cephe Kaplaması	Malzeme	+			
	Renk	+			
	Doku			+	
Pencere, doğrama ve ekleri (kafes, kepenk, korkuluk, panjur, parmaklık, kapak...)	Tipoloji	+			
	Ölçü	+			
	Oran	+			
	Malzeme	+			
Doluluk boşluk ilişkisi	Oran	+			
Giriş kapısı	Tipoloji	+			

Ek-2. (devam) Türkiye’de koruma amaçlı imar planları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi

Çizelge 2.12. (devam) Eskişehir, Sivrihisar Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları (2010) yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi.

KORUMA AMAÇLI İMAR PLAN VE PLAN NOTLARINDA TASARIM ELEMANLARINA İLİŞKİN BELİRTİLEN KURALLARIN BELİRLENME DERECESİ						
	Tasarım elemanı	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş	Herhangi bir kural belirtilmemiş	
		Ölçü	+			
		Oran			+	
		Malzeme	+			
	Avlu kapısı	Tipoloji				+
		Ölçü				+
		Oran				+
		Malzeme				+
		Kapı Üstü Malzeme				+
	Cephe süsleme elemanları (madalyon, kabartma, rölyef, kafes...)	Tipoloji				+
		Ölçü				+
		Oran				+
	Klima	Ölçü				+
		Konum				+
	Bahçe	Duvar malzeme	+			
		Duvar yükseklik	+			
		Duvar üst bitiş malzemesi				+
	Avlu	Duvar malzeme				+
		Duvar yükseklik				+
		Duvar üst bitiş malzemesi				+
	Parsele eklenecek ek yapı/müştemilat	Yükseklik				+
Cephe, çatı elemanlarının düzenlenmesi ve malzeme					+	
Reklam Panosu	Ölçü				+	
	Malzeme, renk				+	
Güneş kırıcılar/kesciciler	Ölçü				+	
	Malzeme, Renk				+	
MEKANSAL DÜZENLEMELER	Kat Sayısı	Sayı Değeri	+			
	Mekan organizasyonu	Tipoloji			+	
		Oran			+	
	Mekan özellikleri	Ölçü			+	
		Malzeme			+	
		Yükseklik	+			
	Çatı katı tasarımı	Süsleme elemanları				+
		İzin verilme durumu	+			
	Avlu	Tipoloji				+
		Ölçü				+
		Ölçek				+
		Zemin Malzeme				+
Dikey sirkülasyon elemanı	Tipoloji				+	
	Malzeme				+	
SONUÇ: %49 doğrudan tanımlanmış ve %51 herhangi bir kural belirtilmemiş.						

Ek-2. (devam) Türkiye’de koruma amaçlı imar planları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi

Çizelge 2. 13. Konya, Sille Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi.

KORUMA AMAÇLI İMAR PLAN VE PLAN NOTLARINDA TASARIM ELEMANLARINA İLİŞKİN BELİRTİLEN KURALLARIN BELİRLENME DERECESESİ						
Amaç: Sille Koruma Amaçlı İmar Planı sınırları içerisinde bulunan Kültür ve Tabiat Varlıklarının sürdürülebilirlik ilkesi doğrultusunda korumak, alandaki imar uygulamalarının bu doğrultuda düzenlemek, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda koruma ve kullanım kararlarının verilmesi bu plan ve plan hükümlerinin esas amacıdır.						
Hedef:						
Tasarımı Etkileyecek Genel Üst Kural			Plan ve Plan Notları tarafından Belirlenen Değer			
			Belirtilmiş		Belirtilmemiş	
Tarihi yapılara ilişkin her türlü tasarım verisi ile ilişki		Uyumluluk, uygunluk	+			
	Tasarım elemanı	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş	Herhangi bir kural belirtilmemiş	
Taşıtıcı Sistem		Tür			+	
VAZİYET PLANI	Yapılara kot verilmesi	Ölçü	+			
	Parsel içerisinde çekme mesafesi-bahçe mesafesi ve diğer yapılar ile mesafe	Ölçü	+			
	Yapılaşma oranı	Ölçü	+			
	Taban alanı	Ölçü	+			
	Reklam Panosu	Konum			+	
	Güneş kırıcılar/kesiciler	Konum			+	
	Parselle eklenecek ek yapı/müştemilat	Konum, çekme mesafeleri			+	
	Taban Alanı		+			
	Hafriyat ve Dolgu Koşulları	Şartlar		+		
	Tevhit ve İfraz	Şartlar	+			
Bahçe	Bahçe düzenlemesi				+	
	Zemin kaplaması				+	
CEPHE TASARIMI	Çatı biçimi	Tipoloji	+			
		Eğim	+			
	Çatı üzeri eklemeler (ışıklık, havalandırma penceresi, asansör kulesi, anten, su deposu, güneş kolektörleri...)	İzin verme durumu				+
	Çatı Örtüsü	Malzeme	+			
		Renk	+			
	Çatı Çıkışı	Tipoloji (dışarıdan merdiven, çatı kapağı...)				+
		Malzeme				+
	Saçak, çörtlenler	Renk				+
		Ölçü				+
		Malzeme	+			
	Baca	Ölçü	+			
		Yükseklik – saçak kotu	Ölçü	+		
	Yükseklik-kat yüksekliği	Ölçü	+			
		Çıkma (Açık çıkma, kapalı çıkma, cumba...)	Tipoloji	+		
		Konum	+			
		Ölçü	+			
Oran		+				
Malzeme		+				
Yol kotundan Yükseklik		+				
Cephe Kaplaması	Malzeme	+				
	Renk	+				
	Doku	+				
Pencere, doğrama ve ekleri (kafes, kepenk, korkuluk, panjur, parmaklık, kapak...)	Tipoloji	+				
	Ölçü	+				

Ek-2. (devam) Türkiye’de koruma amaçlı imar planları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi

Çizelge 2.13. (devam) Konya, Sille Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları yeni yapılaşma ilkelerinin tasarım sürecine etkisinin değerlendirilmesi.

KORUMA AMAÇLI İMAR PLAN VE PLAN NOTLARINDA TASARIM ELEMANLARINA İLİŞKİN BELİRTİLEN KURALLARIN BELİRLENME DERECESİ						
	Tasarım elemanı	Tasarım elemanına ait nicel ve nitel özellikler	Doğrudan tanımlanmış	Genel bir üst kural ile belirlenmiş	Herhangi bir kural belirtilmemiş	
		Oran	+			
		Malzeme	+			
	Doluluk boşluk ilişkisi	Oran				+
		Giriş kapısı	Tipoloji	+		
	Ölçü		+			
	Oran		+			
	Malzeme		+			
	Avlu kapısı	Tipoloji				+
		Ölçü				+
		Oran				+
		Malzeme				+
		Kapı Üstü Malzeme				+
	Cephe süsleme elemanları (madalyon, kabartma, rölyef, kafes...)	Tipoloji				+
		Ölçü				+
		Oran				+
	Klima	Ölçü				+
		Konum				+
	Bahçe	Duvar malzeme	+			
		Duvar yükseklik	+			
		Duvar üst bitiş malzemesi	+			
	Avlu	Duvar malzeme				
		Duvar yükseklik				
		Duvar üst bitiş malzemesi				
	Parsele eklenecek ek yapı/müştemilat	Yükseklik	+			
		Cephe elemanlarının düzenlenmesi ve malzeme				+
	Reklam Panosu	Ölçü				+
		Malzeme, renk				+
Güneş kırıcılar/kesciciler	Ölçü				+	
	Malzeme, Renk				+	
MEKANSAL DÜZENLEMELER	Kat Sayısı	Sayı Değeri	+			
		Mekan organizasyonu	Tipoloji			+
	Oran				+	
	Mekan özellikleri	Ölçü				+
		Malzeme				+
		Yükseklik				+
		Süsleme elemanları				+
	Çatı katı tasarımı	İzin verilme durumu				+
		Avlu	Tipoloji			
	Ölçü					+
	Ölçek					+
	Zemin Malzeme					+
Dikey sirkülasyon elemanı	Tipoloji	+				
	Malzeme				+	

SONUÇ: %46,3 doğrudan tanımlanmış; %1,3 genel bir kural ile belirlenmiş; %52,4 herhangi bir kural belirtilmemiş.

Ek 3. Bolu, Göynük Kentsel Sit Alanı KAİP Plan Notları Yeni Yapılaşma İlkeleri

1991 KAİP Plan Notları Yeni Yapılaşma İlkeleri

Sit alanı içinde ve özel koşullu bölgelerdeki boş kadastro parselleri büyüklüklerine bakılmaksızın imar parseli sayılır.

Bir parselde birden fazla yapı yapılabilmesi ancak yapıların toplam emsalinin o parselle ilişkin emsali geçmemesi şartıyla mümkündür. İki bina arasında ki mesafe en az 6m. olmalıdır.

Yola cephesi olmayan parsellerde yapı yapılabilmesi hukuksal olarak sağlanacak geçit hakları ile mümkündür.

Mevcut parsellerdeki yapıların yıkılıp yenilenmesi veya boş mevcut parsellere yapı yapılması durumunda ve ticaret bölgesinde minimum parsel büyüklüğü aranmaz. Konut alanlarındaki yeni ifrazlarda en küçük parsel büyüklüğü en az 180 metrekare olmalıdır.

“S” serbest nizam olarak önerilen konut alanlarında emsal 0.75’dir. Müştemilatlar emsale dahil değildir. Ancak, eski yapıların yerine aynı taban alanı büyüklüğünde yeni yapı yapılması halinde emsal hesabı yapılmaz. Ticaret bölgesinde emsal 1,40’dır. Emsal taban alanı ile kat adedi çarpımının parsel alanına oranıdır.

Düz veya meyilli arazide yapılacak her türlü yapının her cephesindeki saçak kodu, binanın zemine oturduğu en düşük noktadan itibaren 9.50 metreden daha fazla olamaz. Subasman yüksekliği saçak koduna dahildir. Yapılardaki azami kat sayısı üçtür.

En fazla %33 meyilli kırma veya beşik çatı örtüsü yapılabilir. Saçak genişliği en az 30 cm. olmalıdır. Çatı meyilden yararlanarak kat kazanılamaz. Çatı örtüsünde, alaturka veya Marsilya tipi kiremit kullanılmalıdır.

Konutların pencere tipleri, genişliğin yüksekliğe oranı açısından ½ oranındaki dar tip, 1/1 oranındaki geniş tip biçiminde olabilir. Her iki tip pencereli konutlarda da doluluk-boşluk oranı 1/3’dür. Her binada bu iki tip pencereden yalnız biri kullanılacaktır. Dar tip pencerelerin dar kenarı 60-80 cm. arasında, geniş tip pencerelerde de genişlik ve yükseklik 100-130 cm. arasında olmalıdır. Pencere parapetleri döşeme üstünden 60-70 cm. yükseklikte, pencere pervazları ise 8-12 cm. genişlikte olmalıdır.

Zemin katın üzerinden başlayan çıkmaların genişliği en fazla 110 cm., çıkma boyu ise en fazla cephe boyunun 2/3’ü kadar olmalıdır. Tüm cephe boyunca çıkma yapılabilir.

Gömme balkon yapılması tercih sebebidir. Bu balkonların derinliği 150 santimetreyi, genişliği ise cephe uzunluğunun 1/3'ünü geçemez. Balkon iç yüzeyinde 1/2 oranında, dar tip pencereler kullanılacaktır.

Cephe kaplamalarında ahşap kaplama veya sıva yapılması zorunludur. Cepheler beyaz ve açık tonda boylarla boyanacaktır.

Ek-4. 2016 KAİP Plan Notları Yeni Yapılaşma İlkeleri

3.4.YENİ YAPILASMA YATIRIM HÜKÜMLERİ
KURUM YÜKSEK KURULUNUN 15/04/2005 TARİHİ VE
702 SAYILI KE KARARLARINDA DOĞRULANUSUNDA,
3.4.1.PARSELLER

"PARSELLERİN PLANDA VARSA YOL, YEŞİL ALAN, OKUL,
DİNİ TESİS V.B. KULLANIMLARA AYRILMIŞ KESİMİNİN
KAMU İHTİNA GECMESİNDE SONRA OLUŞAN PARSEL
İMAR PARSELİDİR. VARSA TERKLER YAPILDIKTAN
SONRA İNŞAATI RUIHATI VERİLİR.
"PLANDA TESCİLLİ OLMAYAN PARSELLERDE; GÖYNÜK
KORUMA AMAÇLI İMAR PLANI VE PLAN HÜKÜMLERİNİ
AYKIRI OLMAMAK VE SONRADA İFRAZ YAPMAMAK
KOŞULU İLE TESCİLLİ YAPILARIN BULUNDUĞU PARSELLE
KOMŞU OLAN VEYA ARADANI YOL GEÇSE DAHİ BU
PARSELLERE CEPHE VEREN PARSELLER İÇİN ANKARA
KÜLTÜR VARLIKLARIN KORUMA KURULUNUN KARARI,
TESCİLLİ YAPILAR CEPHE VERMEYEN PARSELLER İÇİN
İSE GÖYNÜK BELEDİYESİNİN KARARINDA DOĞRULANUSUNDA
BİRDEN FAZLA YAPILAZIN VERİLİR.

"YOL CEPHESİ OLMAYAN PARSELLERDE YAPILAR
YAPILAMAZ. ANCAK HUKUKSAL OLARAK ÖNCE DEN
SAĞLANMIŞ VE SAĞLANACAK GEÇİŞ HAKLAR İLE
PARSELİN YOLA CEPHESİ SAĞLANMIŞ SAYILIR VE
İNŞAAT AMUSAADE EDİLİR.

"KENTSEL SİT ALANIN İÇİNDE HER YAPILADAN İÇİN,
GELİNEKSEL PARSEL DOKUSUNUN KORUNMASI AMAÇLI
İLE, YAPILARIN İHTİNA İŞLEMLERİNDE PARSELLERİN
BÜYÜKLÜĞÜN FAZLA 300 M² OLACAKTIR. AYRICA
YONİTİMELİK TEKKOSULLAR SAĞI ANDIĞI SÜRECE SİT
ALANININ İLAKİNDE İFRAZ YAPILABİLİR İFRAZ
YAPILACAK PARSELLER EN AZ 300 M² OLMALIDIR.
BUNUN ALTINDAKİ PARSELLERE İFRAZ YAPILAMAZ.
"K-1 VE K-2 BULUNAN PARSELLERDE DAHA ÖNCE
YAPILMIŞ İFRAZ ARIN PARSELİN İLAKİ HALİNDE
DÖNÜŞÜMÜ BELİMLERİNE SAĞLANAN İŞLEMLER
YAPILABİLİR.

"KENTSEL SİT ALANININ İLAKİNDE, PLAN ÜZERİNDE
BELİRTİLEN ERHARİTİM İFRAZ, TEVHİT, TERKİN V.B.
UYGULAMALAR TESCİLLİ YAPILARIN BULUNDUĞU
PARSELE KOMŞU OLAN VEYA ARADANI YOL GEÇSE DAHİ
BU PARSELLERE CEPHE VEREN PARSELLER İÇİN
ANKARA KÜLTÜR VARLIKLARIN KORUMA KURULUNUN
KARARI, TESCİLLİ YAPILAR CEPHE
VERMEYEN PARSELLER İÇİN İSE GÖYNÜK
BELEDİYESİNİN KARARINDA DOĞRULANUSUNDA YAPILIR.

3.4.2.YAPILARDA
"ÖNERİ YAPILARIN İLAKİ İLE YAPILARIN İLAKİ VE
MALZEMESİNİN GELİNEKSEL DOKU İLE UYUMU
SAĞLANACAKTIR.

"GÖYNÜK KORUMA AMAÇLI İMAR PLANI SINIRLARI
İÇİNDE YENİ YAPILACAK YAPILARIN PLAN
HÜKÜMLERİNİN GELİNEKSELİNDE BELİRTİLEN TÖM
KOŞULLARDA VE SİT ALANININ ÖZELLİĞİNİ
BOZMAYACAK HİÇBİR TASARLANACAKTIR.
"TESCİLLİ OLMAYAN PARSELLERDE YAPILACAK
YAPILAR, YÖRESSEL MİMARİYU UYGUN, ÇAĞDAS TEKNİK
VE MALZEME YA DA YÖRESSEL YAPILARIN MALZEMELERİ
KULLANILARAK YAPILABİLİR ANCAK CEPHE
ÖZELLİKLERİ VE RENK OLARAK ÇEVREYE UYUM
SAĞLAYACAKTIR.
"ARAZİDÜZ İSE, BİNA YÜKSEKLİĞİ PARSELİN CEPHE
ALTI İLAKİ İLE UYUMUNUN PARSEL ÖNÜNDEKİ DÜŞÜK
NOKTASINDAN SON KAT TAVANIN ÜSTÜNE KADARDIR.
ARSA İGİMLİ İSE BİNANIN PARSEL ZEMİNİNDE
ÖTÜRÜLDÜĞÜ YERİN KÖŞEĞİN ORTA NOKTASINDAN
SON KAT TAVANIN ÜSTÜNE KADAR OLAN YÜKSEKLİK
BİNA YÜKSEKLİĞİNDEN DOLAYI ÇIKAN
KATLARDAN BİR KAT İŞKAN AMAÇLI KULLANILABİLİR.
İMAR YOLU KIRMIZI KOTU OLUŞMAMIŞ İSE, ARSA
TESVİYESİ YAPILAMAZ. BİNANIN KOTU ALMAMIŞ İNİNİ
DEĞİŞTİRMEK AMAÇTIR. AARSAL ARDA HARİTAYA YA DA
DOLGU YAPILAMAZ. FİREK DÜZELTİLMEMİŞ,
BİNALARAKOT VERİLMESİ SIRASINDA SİT ALAN
HÜKÜMLERİ UYGULANMADAN ZORLUK BULUNAN
DURUMLARDA GÖYNÜK BELEDİYESİNİN EN AZ BİR YAPILAR
ADASI BOYUNCA HAZIRLAYACAĞI İŞMA ÖNERİSİ
ANKARA KÜLTÜR VARLIKLARIN KORUMA BÖLGE
KURULUNUN GÖRÜŞ VE KARARINAGÖRE UYGULANIR.
TESCİLLİ YAPILARIN KOMŞU PARSELLERİNDE
YAPILACAK YENİ YAPILASMA DA KAT VE SU BASMAN
YÜKSEKLİKLERİNDE KOMŞU PARSELDEKİ TESCİLLİ
KÜLTÜR VARLIKLARININ KİNEYİM SAĞLANIR.
TEREDDÜDE DÜŞÜKLÜĞÜNDE İLAKİ KÜLTÜR
VARLIKLARININ KORUMA BÖLGE KURULUNDA GÖRÜŞ
ALINIR.

"YAPILARIN YÖRESSEL MİMARİ GELİNEĞE UYGUN EN ÇOK
YÜZDE 33 EĞİMLİ, BİTİŞİK NİZAM DİTİŞİK YAPININ
SEKİNE GÖRE KIRMA VEYA BEŞİK ÇATI, AYRILMAMAMDA
MÜLAKAT KIRMA VE BEŞİK ÇATI İNŞAATI İNŞAATI İNŞAATI
SON KAT TAVANIN ÜSTÜ HİZASININ GEÇMEZ. ÇATIDA
BACADANBAŞKA ÇIKINTI YAPILAMAZ. ÇATI EĞİMİNDE
YARARLANILARAK KAT ARASI AMAZ ÇATI ARASI İŞKAN
EDİLEMEZ. İFRAZ YAPILAMAZ. ÇIKMAKATI YAPILAMAZ.
ÇATI ÖZÜNDE ALATURAK İRİMEYİ
KULLANILACAKTIR. ÇIKMAKATI İFRAZ YAPININ
KÜTLESELİ VE CEPHE ÖZELLİKLERİ İLE UYUMU
OLACAK ŞEKİLDE MAKSİMUM 70 CM OLMALIDIR.
ÇATI ARAGÖNŞ ENERJİSİ PANNELLERİ VE DEPOLAR
KONULAMAZ.

"YAPILARIN ÜZERİNDE BOS DOLU ORANI 1/3 TÜR.
İŞYERİ VE MAGAZAGİBİ KULLANIMLARDA BU ORAN
2/3 TÜR. PENCERELERİN GENİŞLİĞİNİN YÜKSEKLİĞİNE
ORAN EN AZ 1/2 EN FAZLA İSE 1/1.5 OLACAKTIR. AY
PENCERELERDE GENİŞLİĞİNİN YÜKSEKLİĞİNE ORANI 1/5 DİR.
DİŞ CEPHEDE YER ALACAK PENCERELERİN GELİNEKSEL
BOYUT VE TİPLER ESAS ALINACAKTIR. KAPI VE
PENCERELERİN YAPIMINDA AHAŞP MALZEME
KULLANILACAKTIR.

"DOĞAL TAŞ DUVARLARININ İNŞAATINDA İTİM DİŞ
DUVARLARDA SIVA YAPILMASI ZORUNLUDUR. SIVA
ÜSTÜ KİREÇ BADANAVE BOYA İŞLERİNDE ESKİ DOKUYU
OLUŞTURAN YAPILARIN GELİNEĞİNE UYUM SAĞLANACAKTIR.
PROJE ÜZERİNDE KULLANILMASI DÜŞÜNÜLEN RENK VE
MALZEMENET OLARAK BELİRTİLECEK TERKİSİ
YAPILARIN REFERANS ALINARAK PROJELER
ÜZERİNDE BELİRTİLENE RENKLERİNİN SEÇİMİNDE GÖYNÜK
BELEDİYESİ YETKİLİDİR.

3.4.3.ÇIKMALARDA
"KAPALI ÇIKMALARIN İNŞAAT ALANINDA HİÇBİR ÇIKMA
ZEMİN KATININ ÜZERİNDE BAŞLAR. ÇIKMA GENİŞLİKLERİ
YAPILARIN İNŞAATININ GECMEZ. ÇIKMADERİNİĞİ
YAPININ İLAKİNDE PARSELDE YER ALAN TESCİLLİ
YAPILARIN ÇIKMADERİNİĞİNİN GEÇMEZ. BU REFERANS
OLMADIĞI DURUMLARDA ÇIKMADERİNİĞİ 90 M² YI
GELİMEZ. SOKAĞA KARŞILIK ÇIKMALAR ARASINDA
UZAKLIĞI EN AZ 3 M'DİR. ÜST KATLARDAKİ DALARIN
DÜZGÜN GEOMETRİK FORMDA OLMASI İÇİN İSTİTARE
ÇIKMA, GÖNYE ÇIKMA YAPILABİLİR.

"SOKAK BİTİMİNİN GÖYNÜK GÖZETİREK TASARLANACAK
YAPILARIN CEPHELERİNDE BALKON YAPILMASI İHTİNA
KOMŞU PARSELDEKİ CEPHE HİZASININDA İNŞAAT
TAŞMAYACAKTIR. BALCON GENİŞLİKLERİ YAPILARIN
CEPHESİNİN 1/3'ÜNİ GEÇMEZ.

3.4.4. DUVARLARDA
"SOKAK BİTİMİNİN GÖYNÜK GÖZETİREK TASARLANACAK
BAHÇE DUVARLARINDA BAHÇE DUVARININ YÜKSEKLİĞİ
YANINDAYER ALAN EN YAKIN TESCİLLİ YAPININ ÖZĞÜN
BAHÇE DUVARININ YÜKSEKLİKLERİNİ YAKLAŞIK YOL
EĞİMİNDE DİKKATİ ALMAK KOŞULU İLAKİ 1.70 M,
MAX. 2.50 M. ARASINDA OLACAKTIR. BAHÇE
DUVARLARININ İNŞAATINDA ÖZĞÜN DUVAR KESİTİ
BOYUTLARININ YULACAKTIR. DUVARLARININ İNŞAATINDA
DOĞAL TAŞ MALZEMEDEN İNŞAATININ MALZEME (TUĞLA -
BİRİKET V.S) KULLANILMASI ZORUNLUDUR. İNŞAATININ
SOKAK SİLİTİMİNİN UYGUN OLARAK SEÇİLEN RENGİ
BOYANMAMASIZORUNLUDUR. DUVAR YÜZÜYÜNDE
KAPLAMAKAPAK TUĞLA SIVA DOĞAL TAŞ KAPILAMA
VE MALZEMESİ GİBİ FABRİKASYON TAŞ - TUĞLA
MALZEME YER KAPILAMA YAPILAMAZ. ÖZĞÜN BAHÇE
DUVARININ İNŞAATINDA DUVAR KALINLIĞINAGÖRE TEK YA
DA ÇİT YONE EĞİMLİ ALATURAK İRİMEYİ İLE
OLUŞTURULACAKTIR. İNŞAATININ İLAKİ İLE
SONLANDIRILACAKTIR.

3.4.5.YAPILARIN ADALARI
K-1 YAPILARININ YÜKSELİĞİ VE BİNA ÖZELLİKLERİ
KORUNACAK YAPILARIN ADALARINDA
"BU ALANLARDAYAPI YOGUNLUĞUNU
ARTIRILMAYACAKTIR. İLAKİNİN İNŞAATININ YAPILARIN
ÖZĞÜN MİMARİYAPISININDEĞİŞTİRİLECEK İÇİBİR PROJE
VE UYGULAMAYAPILAMAZ.
"BU ALANDAKİ MADDE UYGULANMASI YAPILAMAZ.
"BU ALANDAKİ İMAR HAKKIAKTARIM VE
KAMULAŞTIRMA KONUSU PARSELLERDE İLAKİ
MEVZUAT HÜKÜMLERİNDE BELİRTİLİR.
"BU ALANDAKİ MADDE UYGULANMASI İMAR PARSELİDİR.
KADASTRO PARSELİ İLE İMAR PARSELİNİN AYNI
OLMADIĞI DURUMLARDA İMAR PARSELİNİN İLAKİNİN
KURUL YETKİLİDİR.
"KADASTRAL MÜLKİYETİNİN İNŞAATININ İMAR PLANI İLE
ÇAKIŞMAMASINDURUNDA İ. MYE KADAR OLAN
SAPMALAR PLAN DEĞİŞİKLİĞİNİN GEREK KALMAKSIZIN
BELEDİYESİ TARAFINDAN DÜZELTİLEBİLİRCEKTİR.
K-2 YAPILARININ YOGUNLUĞU KORUNACAK VE BİNA
ÖZELLİKLERİNİN İNŞAATININ İLAKİNİN İNŞAATININ
"BU ALANLARDAYAPI YOGUNLUĞU
ARTIRILMAYACAKTIR. İLAKİNİN İNŞAATININ YAPILARIN
ÖZĞÜN MİMARİYAPISININ KORUNMASI AMAÇIYLA
YAPILACAK RESTORASYON, RESTİTÜSYON V.B.
PROJELERİ KURUL TARAFINDAN ONAYLANACAKTIR.
"BU ALANDAKİ MADDE UYGULANMASI YAPILAMAZ.
"BU ALANDAKİ İMAR HAKKIAKTARIM VE
KAMULAŞTIRMA KONUSU PARSELİNİNDE, İLAKİNİN
MEVZUAT HÜKÜMLERİNDE BELİRTİLİR.

"BU ALANDAKİ MADDE UYGULANMASI İMAR PARSELİDİR.
"KADASTRAL MÜLKİYETİNİN İNŞAATININ İMAR PLANI İLE
ÇAKIŞMAMASINDURUNDA İ. MYE KADAR OLAN
SAPMALAR PLAN DEĞİŞİKLİĞİNİN GEREK KALMAKSIZIN
BELEDİYESİ TARAFINDAN DÜZELTİLEBİLİRCEKTİR.
"YENİDEN YAPILANMADAN ÖNERİ YAPILARIN
HAZIRLANACAK PROJELER VE ÇEVRE DÜZENLEME
ÇALIŞMALARINDA KURUL ONAYI OLMADAN UYGULAMA
YAPILAMAZ.
D - YAPILARIN YOGUNLUĞU VE BİNA ÖZELLİKLERİ
DÜZENLENECEK YAPILARIN ADALARINDA
"BU YAPILARIN ADALARI TESCİLLİ V.B. GELİNEKSEL NİTELİK
TASIVAN YAPILARININ YOGUN OLARAK BULUNMADIĞI
FAKAT GELİNEKSEL SOKAK YAPISININ VE DOKUNUN
KORUNUĞU ADALARDIR.
"ÇEVRESİNDEKİ İLAKİNİN V.B. KÜLTÜREL DEĞERLERİNİN
DOLAYIBU ADALARIN İNŞAATININDEKİ YAPILAR VE DİĞER
FİZİKSEL ÖGELLER ÜZERİNDE GEREKLİ
DEĞİŞİMLERİNİN YAPILMASI GEREKMEKTEDİR. BU
BÖLGELERDE GELİNEKSEL YAPILARININDEKİ YAPILARIN
HÜKÜMLERİNDE BELİRTİLEN YENİ YAPILASMA
KOŞULLARININ SAĞLANMASI İÇİN YAPILARIN
YAPILABİLİRCE GÖNGÖRÜLMÜŞTÜR.
"HMAKS-2 KAT OLARAK ÖNGÖRÜLMÜŞTÜR.

Şekil 4. 1. Göynük Kentsel Sit Alanı 2016 KAİP Yeni Yapılaşma İlkeleri

Ek-5. Bolu Göynük Kentsel Sit Alanında değerlendirilen yeni yapılar

Şekil 5. 1. Göynük Koruma Amaçlı İmar Planı Çalışılan Yeni Yapılar

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 134/49											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olça				✓	Yükseklik	Olça				✓
Hacim	Olça		✓			Hacim	Olça			✓	
ÇATI TASARIMI	Büyük/Orta		✓			ÇATI TASARIMI	Büyük/Orta				
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓			
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
ACIKLIK	Malzeme				✓	ACIKLIK	Malzeme				✓
	Form/Büçüm				✓		Form/Büçüm				✓
	Dışın Yönü		✓				Dışın Yönü		✓		
	Aralık/Rahat		✓				Aralık/Rahat		✓		
	Olça				✓		Olça				✓
	Renk				✓		Renk				✓
YAPI HAREKETLERİ	Ton		✓			YAPI HAREKETLERİ	Ton		✓		
	Doku				✓		Doku				✓
	Malzeme				✓		Malzeme				✓
	Form/Büçüm				✓		Form/Büçüm				✓
	Büyük/Orta				✓		Büyük/Orta				✓
	Aralık/Rahat				✓		Aralık/Rahat				✓
ÇERÇEVEYİ	Olça				✓	ÇERÇEVEYİ	Olça				✓
	Renk				✓		Renk				✓
	Ton				✓		Ton				✓
	Doku				✓		Doku				✓
	Malzeme				✓		Malzeme				✓
	Sisteme Elemanları				✓		Sisteme Elemanları				✓
BAĞCIYUVAH YÜZEYİ	Yükseklik				✓	BAĞCIYUVAH YÜZEYİ	Yükseklik				✓
	Renk				✓		Renk				✓
	Ton				✓		Ton				✓
	Doku				✓		Doku				✓
	Malzeme				✓		Malzeme				✓
	SİLEV	SİLEV					✓	SİLEV	SİLEV		
Genel Değerlendirme						Genel Değerlendirme					
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 134/49											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olça				✓	Yükseklik	Olça				✓
Hacim	Olça		✓			Hacim	Olça			✓	
ÇATI TASARIMI	Büyük/Orta		✓			ÇATI TASARIMI	Büyük/Orta				
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓			
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
ACIKLIK	Malzeme				✓	ACIKLIK	Malzeme				✓
	Form/Büçüm				✓		Form/Büçüm				✓
	Dışın Yönü		✓				Dışın Yönü		✓		
	Aralık/Rahat		✓				Aralık/Rahat		✓		
	Olça				✓		Olça				✓
	Renk				✓		Renk				✓
YAPI HAREKETLERİ	Ton		✓			YAPI HAREKETLERİ	Ton		✓		
	Doku				✓		Doku				✓
	Malzeme				✓		Malzeme				✓
	Form/Büçüm				✓		Form/Büçüm				✓
	Büyük/Orta				✓		Büyük/Orta				✓
	Aralık/Rahat				✓		Aralık/Rahat				✓
ÇERÇEVEYİ	Olça				✓	ÇERÇEVEYİ	Olça				✓
	Renk				✓		Renk				✓
	Ton				✓		Ton				✓
	Doku				✓		Doku				✓
	Malzeme				✓		Malzeme				✓
	Sisteme Elemanları				✓		Sisteme Elemanları				✓
BAĞCIYUVAH YÜZEYİ	Yükseklik				✓	BAĞCIYUVAH YÜZEYİ	Yükseklik				✓
	Renk				✓		Renk				✓
	Ton				✓		Ton				✓
	Doku				✓		Doku				✓
	Malzeme				✓		Malzeme				✓
	SİLEV	SİLEV					✓	SİLEV	SİLEV		
Genel Değerlendirme						Genel Değerlendirme					
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

Şekil 5. 2. Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -134 Ada 48 Parsel, 134 Ada 49 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 134/50											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükselik	Ölçü	✓				Yükselik	Ölçü	✓			
Hacim	Ölçü	✓				Hacim	Ölçü	✓			
ÇATI TASARIMI	Biçim/Form	✓				ÇATI TASARIMI	Biçim/Form	✓			
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓			
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
AÇIKLIKLAR	Malzeme	✓				AÇIKLIKLAR	Malzeme	✓			
	Form/Biçim	✓					Form/Biçim	✓			
	Büyük Yöntem	✓					Büyük Yöntem	✓			
	Azalt/Ritm	✓					Azalt/Ritm	✓			
	Ölçü	✓					Ölçü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
YAPI HAREKETLERİ	Ton	✓				YAPI HAREKETLERİ	Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
	Form/Biçim	✓					Form/Biçim	✓			
	Büyük Yöntem	✓					Büyük Yöntem	✓			
	Azalt/Ritm	✓					Azalt/Ritm	✓			
BAĞÇEVREYİ VEZİYETİ	Ölçü	✓				BAĞÇEVREYİ VEZİYETİ	Ölçü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
	Süslene Elemanlar	✓					Süslene Elemanlar	✓			
İşlev	İşlev					İşlev					
Genel Değerlendirme		10	2		14	Genel Değerlendirme		10	2		14
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 134/50											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükselik	Ölçü	✓				Yükselik	Ölçü	✓			
Hacim	Ölçü	✓				Hacim	Ölçü	✓			
ÇATI TASARIMI	Biçim/Form	✓				ÇATI TASARIMI	Biçim/Form	✓			
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓			
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
AÇIKLIKLAR	Malzeme	✓				AÇIKLIKLAR	Malzeme	✓			
	Form/Biçim	✓					Form/Biçim	✓			
	Büyük Yöntem	✓					Büyük Yöntem	✓			
	Azalt/Ritm	✓					Azalt/Ritm	✓			
	Ölçü	✓					Ölçü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
YAPI HAREKETLERİ	Ton	✓				YAPI HAREKETLERİ	Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
	Form/Biçim	✓					Form/Biçim	✓			
	Büyük Yöntem	✓					Büyük Yöntem	✓			
	Azalt/Ritm	✓					Azalt/Ritm	✓			
BAĞÇEVREYİ VEZİYETİ	Ölçü	✓				BAĞÇEVREYİ VEZİYETİ	Ölçü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
	Süslene Elemanlar	✓					Süslene Elemanlar	✓			
İşlev	İşlev					İşlev					
Genel Değerlendirme		10	2		14	Genel Değerlendirme		10	2		14
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

Şekil 5. 3. Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -134 Ada 50 Parsel, 130 Ada 5 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parcel: 134/6											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü					Yükseklik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Bilçin/Form					ÇATI TASARIMI	Bilçin/Form				
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓			
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Bilçin						Form/Bilçin				
	Bilçin Yönü						Bilçin Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Ölçü						Ölçü				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Konum						Konum				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
BAĞCIYEVANLI YÜZEY	Doku					BAĞCIYEVANLI YÜZEY	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Statüme Elemanları						Statüme Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
SİLEV	Doku					SİLEV	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	İşlev						İşlev				
	Genel Değerlendirme	5	2	-	2		Genel Değerlendirme	5	2	-	2
	Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi				
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parcel: 134/6											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü					Yükseklik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Bilçin/Form					ÇATI TASARIMI	Bilçin/Form				
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓			
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Bilçin						Form/Bilçin				
	Bilçin Yönü						Bilçin Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Ölçü						Ölçü				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Konum						Konum				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
BAĞCIYEVANLI YÜZEY	Doku					BAĞCIYEVANLI YÜZEY	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Statüme Elemanları						Statüme Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
SİLEV	Doku					SİLEV	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	İşlev						İşlev				
	Genel Değerlendirme	5	2	-	2		Genel Değerlendirme	5	2	-	2
	Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi				
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

(2)

Şekil 5. 4. Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -134 Ada 6 Parsel, 134 Ada 1 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 128/1-2											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükselik	Ölçü					Yükselik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
CATTASARIMI	Biçim/Form					CATTASARIMI	Biçim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Biçim						Form/Biçim				
	Biçim Yönü						Biçim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Ölçü						Ölçü				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Biçim						Form/Biçim				
	Biçim Yönü						Biçim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
CEPHE YÜZEYİ	Ölçü					CEPHE YÜZEYİ	Ölçü				
	Konum						Konum				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAKÇEVARLIK YÜZEYİ	Statüme Elemanlar					BAKÇEVARLIK YÜZEYİ	Statüme Elemanlar				
	Yükselik						Yükselik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
İşlev					İşlev						
Genel Değerlendirme		15	4	1	7	Genel Değerlendirme		15	4	1	7
Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 128/1-2											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükselik	Ölçü					Yükselik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
CATTASARIMI	Biçim/Form					CATTASARIMI	Biçim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Biçim						Form/Biçim				
	Biçim Yönü						Biçim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Ölçü						Ölçü				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Biçim						Form/Biçim				
	Biçim Yönü						Biçim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
CEPHE YÜZEYİ	Ölçü					CEPHE YÜZEYİ	Ölçü				
	Konum						Konum				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAKÇEVARLIK YÜZEYİ	Statüme Elemanlar					BAKÇEVARLIK YÜZEYİ	Statüme Elemanlar				
	Yükselik						Yükselik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
İşlev					İşlev						
Genel Değerlendirme		15	4	1	7	Genel Değerlendirme		15	4	1	7
Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

Şekil 5. 5. Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -134 Ada 3 Parsel, 128 Ada 1-2 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: 7/28 Ada/Parsel: 7/28											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçü					Yükseklik	Olçü				
Hacim	Olçü					Hacim	Olçü				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIK	Malzeme					AÇIKLIK	Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olçü						Olçü				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Stil/tema Elemanları						Stil/tema Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
BAKÇEVHANE YÜZEYİ	Ton					BAKÇEVHANE YÜZEYİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Stil/tema Elemanları						Stil/tema Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
SİLEVİ	Ton					SİLEVİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Stil/tema Elemanları						Stil/tema Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
Genel Değerlendirme		12	4	-	11	Genel Değerlendirme		12	4	-	11
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: 7/27 Ada/Parsel: 7/27											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçü					Yükseklik	Olçü				
Hacim	Olçü					Hacim	Olçü				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIK	Malzeme					AÇIKLIK	Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olçü						Olçü				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Stil/tema Elemanları						Stil/tema Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
BAKÇEVHANE YÜZEYİ	Ton					BAKÇEVHANE YÜZEYİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Stil/tema Elemanları						Stil/tema Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
SİLEVİ	Ton					SİLEVİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Stil/tema Elemanları						Stil/tema Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
Genel Değerlendirme		13	3	-	11	Genel Değerlendirme		13	3	-	11
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

3

Şekil 5. 6. Göynük Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -7 Ada 38 Parsel, 7 Ada 37 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: <i>11/1</i> Ada/Parsel: <i>7/65-41</i>		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME				KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü					Yükseklik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim/Açısı						Eğim/Açısı				
	Eğim/Yönü						Eğim/Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
ACIKLIKLAR	Malzeme					ACIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim/Yönü						Bişim/Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Ölçü						Ölçü				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sisteme Elemanları						Sisteme Elemanları				
	Konum						Konum				
	Renk						Renk				
BAĞCI BUVANLI VEZELİ	Ton					BAĞCI BUVANLI VEZELİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sisteme Elemanları						Sisteme Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
SİLEY	Ton					SİLEY	Ton				
	Doku						Doku				
Genel Değerlendirme		13	3	1	11	Genel Değerlendirme		13	3	1	11
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: <i>11/1</i> Ada/Parsel: <i>11/1</i>		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME				KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü					Yükseklik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim/Açısı						Eğim/Açısı				
	Eğim/Yönü						Eğim/Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
ACIKLIKLAR	Malzeme					ACIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim/Yönü						Bişim/Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Ölçü						Ölçü				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sisteme Elemanları						Sisteme Elemanları				
	Konum						Konum				
	Renk						Renk				
BAĞCI BUVANLI VEZELİ	Ton					BAĞCI BUVANLI VEZELİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sisteme Elemanları						Sisteme Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
SİLEY	Ton					SİLEY	Ton				
	Doku						Doku				
Genel Değerlendirme		18	2	1	6	Genel Değerlendirme		18	2	1	6
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

Şekil 5. 7. Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi – 7 Ada 65-41 Parsel, 11 Ada 1 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel (0) 38												
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME							
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
Yükseklik	Olçu	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Yükseklik	Olçu	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu					
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					
	Eğim Açısı						Eğim Açısı					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme					
	Form/Bişim						Form/Bişim					
	Bişim Yönü						Bişim Yönü					
	Araklı/Rütu						Araklı/Rütu					
	Olçu						Olçu					
	Renk						Renk					
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Statüno Elemanları						Statüno Elemanları					
	Form/Bişim						Form/Bişim					
	Bişim Yönü						Bişim Yönü					
BAHÇE DUVARI YÜZEYİ	Araklı/Rütu					BAHÇE DUVARI YÜZEYİ	Araklı/Rütu					
	Olçu						Olçu					
	Konum						Konum					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
SİLEV	Malzeme					SİLEV	Malzeme					
	Statüno Elemanları						Statüno Elemanları					
	Yükseklik						Yükseklik					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
Genel Değerlendirme		7	3	1	16	Genel Değerlendirme		7	3	1	16	
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi							
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme							

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel (0) 38												
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME							
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
Yükseklik	Olçu	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Yükseklik	Olçu	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu					
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					
	Eğim Açısı						Eğim Açısı					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme					
	Form/Bişim						Form/Bişim					
	Bişim Yönü						Bişim Yönü					
	Araklı/Rütu						Araklı/Rütu					
	Olçu						Olçu					
	Renk						Renk					
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Statüno Elemanları						Statüno Elemanları					
	Form/Bişim						Form/Bişim					
	Bişim Yönü						Bişim Yönü					
BAHÇE DUVARI YÜZEYİ	Araklı/Rütu					BAHÇE DUVARI YÜZEYİ	Araklı/Rütu					
	Olçu						Olçu					
	Konum						Konum					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
SİLEV	Malzeme					SİLEV	Malzeme					
	Statüno Elemanları						Statüno Elemanları					
	Yükseklik						Yükseklik					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
Genel Değerlendirme		7	2	1	20	Genel Değerlendirme		7	2	1	20	
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi							
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme							

(4)

Şekil 5. 8. Göynük Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -12 Ada 38 Parsel, 12 Ada 68 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 12/24											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçü					Yükseklik	Olçü				
Hacim	Olçü					Hacim	Olçü				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olçü						Olçü				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
BAĞCUKUNUN YÜZEYİ	Olçü					BAĞCUKUNUN YÜZEYİ	Olçü				
	Konum						Konum				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
SİLEY	Sistem Elemanları					SİLEY	Sistem Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
Genel Değerlendirme	İşlev					Genel Değerlendirme	İşlev				
	Genel Değerlendirme	5	3	-	19		Genel Değerlendirme	5	3	-	19
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 14/6											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçü					Yükseklik	Olçü				
Hacim	Olçü					Hacim	Olçü				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olçü						Olçü				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
BAĞCUKUNUN YÜZEYİ	Olçü					BAĞCUKUNUN YÜZEYİ	Olçü				
	Konum						Konum				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
SİLEY	Sistem Elemanları					SİLEY	Sistem Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
Genel Değerlendirme	İşlev					Genel Değerlendirme	İşlev				
	Genel Değerlendirme	1	3	-	11		Genel Değerlendirme	1	3	-	11
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

Şekil 5. 9. Göynük Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme – 12 Ada 37 Parsel, 14 Ada 6 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 14/5											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçu				✓	Yükseklik	Olçu				✓
Hacim	Olçu				✓	Hacim	Olçu				✓
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form	✓				ÇATI TASARIMI	Bişim/Form	✓			
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓			
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
ACIKLIKLAR	Malzeme				✓	ACIKLIKLAR	Malzeme				✓
	Form/Bişim	✓					Form/Bişim	✓			
	Bişim Yönü	✓					Bişim Yönü	✓			
	Azalt/Rölat	✓					Azalt/Rölat	✓			
	Olçu	✓					Olçu	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
YAPI HAREKETLERİ	Ton	✓				YAPI HAREKETLERİ	Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
	Form/Bişim	✓					Form/Bişim	✓			
	Bişim Yönü	✓					Bişim Yönü	✓			
	Azalt/Rölat	✓					Azalt/Rölat	✓			
BAĞEY ÜZÜMÜ YÜZÜ	Olçu	✓				BAĞEY ÜZÜMÜ YÜZÜ	Olçu	✓			
	Konum	✓					Konum	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
BAĞEY ÜZÜMÜ YÜZÜ	Süslene Elemanlar	✓				BAĞEY ÜZÜMÜ YÜZÜ	Süslene Elemanlar	✓			
	Yükseklik	✓					Yükseklik	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
İşlev					İşlev						
Genel Değerlendirme		19	0	-	6	Genel Değerlendirme		19	2	-	6
Kentel Katlı Değerlendirme					Kentel Katlı Değerlendirme						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 5/7											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçu				✓	Yükseklik	Olçu				✓
Hacim	Olçu				✓	Hacim	Olçu				✓
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form	✓				ÇATI TASARIMI	Bişim/Form	✓			
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓			
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
ACIKLIKLAR	Malzeme				✓	ACIKLIKLAR	Malzeme				✓
	Form/Bişim	✓					Form/Bişim	✓			
	Bişim Yönü	✓					Bişim Yönü	✓			
	Azalt/Rölat	✓					Azalt/Rölat	✓			
	Olçu	✓					Olçu	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
YAPI HAREKETLERİ	Ton	✓				YAPI HAREKETLERİ	Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
	Form/Bişim	✓					Form/Bişim	✓			
	Bişim Yönü	✓					Bişim Yönü	✓			
	Azalt/Rölat	✓					Azalt/Rölat	✓			
BAĞEY ÜZÜMÜ YÜZÜ	Olçu	✓				BAĞEY ÜZÜMÜ YÜZÜ	Olçu	✓			
	Konum	✓					Konum	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
BAĞEY ÜZÜMÜ YÜZÜ	Süslene Elemanlar	✓				BAĞEY ÜZÜMÜ YÜZÜ	Süslene Elemanlar	✓			
	Yükseklik	✓					Yükseklik	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
İşlev					İşlev						
Genel Değerlendirme		14	3	-	10	Genel Değerlendirme		14	3	-	10
Kentel Katlı Değerlendirme					Kentel Katlı Değerlendirme						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

(5)

Şekil 5. 10. Göynük Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -14 Ada 5 Parsel, 5 Ada 7 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 5/8											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçu					Yükseklik	Olçu				
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
AÇIKLIK	Form/Bişim					AÇIKLIK	Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Aralık/Rahim						Aralık/Rahim				
	Olçu						Olçu				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
YAPI HAREKETLERİ	Form/Bişim					YAPI HAREKETLERİ	Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Aralık/Rahim						Aralık/Rahim				
	Olçu						Olçu				
	Konum						Konum				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
BAĞÇEVRE YÜZEYİ	Doku					BAĞÇEVRE YÜZEYİ	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sütlene Elemanları						Sütlene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
SİYER	Siyer					SİYER	Siyer				
	Genel Değerlendirme	8	2	-	17		Genel Değerlendirme	8	2	-	17
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 18/2											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçu					Yükseklik	Olçu				
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
AÇIKLIK	Form/Bişim					AÇIKLIK	Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Aralık/Rahim						Aralık/Rahim				
	Olçu						Olçu				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
YAPI HAREKETLERİ	Form/Bişim					YAPI HAREKETLERİ	Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Aralık/Rahim						Aralık/Rahim				
	Olçu						Olçu				
	Konum						Konum				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
BAĞÇEVRE YÜZEYİ	Doku					BAĞÇEVRE YÜZEYİ	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sütlene Elemanları						Sütlene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
SİYER	Siyer					SİYER	Siyer				
	Genel Değerlendirme	16	1	-	17		Genel Değerlendirme	16	1	-	17
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

Şekil 5. 11. Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi -5 Ada 8 Parsel, 18 Ada 3 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 9/119												
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME							
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Yükseklik	Olçu					Yükseklik	Olçu					
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu					
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					
	Eğim Açısı						Eğim Açısı					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme					
	Form/Bişim						Form/Bişim					
	Eğim Açısı						Eğim Açısı					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Aralık/Rah						Aralık/Rah					
	Olçü						Olçü					
YAPI HAREKETLERİ	Renk					YAPI HAREKETLERİ	Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Statik Elemanlar						Statik Elemanlar					
	Süven						Süven					
BAŞÇEVRE YÜZEYİ	Yükseklik					BAŞÇEVRE YÜZEYİ	Yükseklik					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Statik Elemanlar						Statik Elemanlar					
Genel Değerlendirme		9	1	1	18	Genel Değerlendirme		9	1	1	18	
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi							
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme							

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 2/45												
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME							
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Yükseklik	Olçu					Yükseklik	Olçu					
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu					
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					
	Eğim Açısı						Eğim Açısı					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme					
	Form/Bişim						Form/Bişim					
	Eğim Açısı						Eğim Açısı					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Aralık/Rah						Aralık/Rah					
	Olçü						Olçü					
YAPI HAREKETLERİ	Renk					YAPI HAREKETLERİ	Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Statik Elemanlar						Statik Elemanlar					
	Süven						Süven					
BAŞÇEVRE YÜZEYİ	Yükseklik					BAŞÇEVRE YÜZEYİ	Yükseklik					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Statik Elemanlar						Statik Elemanlar					
Genel Değerlendirme		22	2	1	2	Genel Değerlendirme		22	2	1	2	
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi							
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme							

6

Şekil 5. 12. Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi -174 Ada 9 Parsel, 2 Ada 45 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 2/28		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME				KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü					Yükseklik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form	✓				ÇATI TASARIMI	Bişim/Form	✓			
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓			
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
AÇIKLIKLAR	Malzeme				✓	AÇIKLIKLAR	Malzeme				✓
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Araç/Röle						Araç/Röle				
	Ölçü						Ölçü				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Araç/Röle						Araç/Röle				
BAĞÇEVANLIK VEZEVİ	Ölçü					BAĞÇEVANLIK VEZEVİ	Ölçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sitilene Elemanları						Sitilene Elemanları				
Genel Değerlendirme		77	13	-	2	Genel Değerlendirme		77	13	-	2
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 2/28		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME				KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü					Yükseklik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form	✓				ÇATI TASARIMI	Bişim/Form	✓			
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓			
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
AÇIKLIKLAR	Malzeme				✓	AÇIKLIKLAR	Malzeme				✓
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Araç/Röle						Araç/Röle				
	Ölçü						Ölçü				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Araç/Röle						Araç/Röle				
BAĞÇEVANLIK VEZEVİ	Ölçü					BAĞÇEVANLIK VEZEVİ	Ölçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sitilene Elemanları						Sitilene Elemanları				
Genel Değerlendirme		77	13	-	2	Genel Değerlendirme		77	13	-	2
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

Şekil 5. 13. Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi -2 Ada 38 Parsel, 2 Ada 34 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 19/51												
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Yükseklik	Olçu					Yükseklik	Olçu					
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu					
CAVIT TASARIMI	Büyük/Oran					CAVIT TASARIMI	Büyük/Oran					
	Eğim Açısı						Eğim Açısı					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Form/Büyük						Form/Büyük					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Araç/Röle						Araç/Röle					
YAPI HAREKETLERİ	Olçu					YAPI HAREKETLERİ	Olçu					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
BAKÇE/DUVARİ YÜZEYİ	Süslene Elemanlar					BAKÇE/DUVARİ YÜZEYİ	Süslene Elemanlar					
	Yükseklik						Yükseklik					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
SEVEYİ	Malzeme					SEVEYİ	Malzeme					
	İşlev						İşlev					
Genel Değerlendirme		0	2	1	0	Genel Değerlendirme		0	2	1	0	
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 19/51												
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Yükseklik	Olçu					Yükseklik	Olçu					
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu					
CAVIT TASARIMI	Büyük/Oran					CAVIT TASARIMI	Büyük/Oran					
	Eğim Açısı						Eğim Açısı					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Form/Büyük						Form/Büyük					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Araç/Röle						Araç/Röle					
YAPI HAREKETLERİ	Olçu					YAPI HAREKETLERİ	Olçu					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
BAKÇE/DUVARİ YÜZEYİ	Süslene Elemanlar					BAKÇE/DUVARİ YÜZEYİ	Süslene Elemanlar					
	Yükseklik						Yükseklik					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
SEVEYİ	Malzeme					SEVEYİ	Malzeme					
	İşlev						İşlev					
Genel Değerlendirme		0	2	1	0	Genel Değerlendirme		0	2	1	0	
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

(7)

Şekil 5. 14. Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi -2 Ada 51 Parsel, 19 Ada 18 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ														
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 19/20-21														
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME									
TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI						
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			
Yükseklik	Olçu					Yükseklik	Olçu							
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu							
CAVIT TASARIMI	Başın/Form					CAVIT TASARIMI	Başın/Form							
	Eğim Açısı						Eğim Açısı							
	Eğim Yönü						Eğim Yönü							
	Renk						Renk							
	Form						Form							
	Detay						Detay							
Malzeme					Malzeme									
ACIKLIKLAR	Form/Biçim					ACIKLIKLAR	Form/Biçim							
	Biçim Yönü						Biçim Yönü							
	Azalt/Rütme						Azalt/Rütme							
	Olçu						Olçu							
	Renk						Renk							
	Form						Form							
Detay					Detay									
Malzeme					Malzeme									
YAPI HAREKETLERİ	Form/Biçim					YAPI HAREKETLERİ	Form/Biçim							
	Biçim Yönü						Biçim Yönü							
	Azalt/Rütme						Azalt/Rütme							
	Olçu						Olçu							
	Renk						Renk							
	Konum						Konum							
CEPHE YÜZEYİ	Renk					CEPHE YÜZEYİ	Renk							
	Form						Form							
	Detay						Detay							
	Malzeme						Malzeme							
	Stilize Elemanlar						Stilize Elemanlar							
	Yükseklik						Yükseklik							
BAĞCI DUVAR YÜZEYİ	Renk					BAĞCI DUVAR YÜZEYİ	Renk							
	Form						Form							
	Detay						Detay							
	Malzeme						Malzeme							
	Stilize Elemanlar						Stilize Elemanlar							
	Yükseklik						Yükseklik							
SİLVEYİ	İşlev					SİLVEYİ	İşlev							
Genel Değerlendirme					0	2	1			Genel Değerlendirme				
Kentel Katkı Değerlendirmesi										Kentel Katkı Değerlendirmesi				
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme										Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ														
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 19/21														
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME									
TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI						
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			
Yükseklik	Olçu					Yükseklik	Olçu							
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu							
CAVIT TASARIMI	Başın/Form					CAVIT TASARIMI	Başın/Form							
	Eğim Açısı						Eğim Açısı							
	Eğim Yönü						Eğim Yönü							
	Renk						Renk							
	Form						Form							
	Detay						Detay							
Malzeme					Malzeme									
ACIKLIKLAR	Form/Biçim					ACIKLIKLAR	Form/Biçim							
	Biçim Yönü						Biçim Yönü							
	Azalt/Rütme						Azalt/Rütme							
	Olçu						Olçu							
	Renk						Renk							
	Form						Form							
Detay					Detay									
Malzeme					Malzeme									
YAPI HAREKETLERİ	Form/Biçim					YAPI HAREKETLERİ	Form/Biçim							
	Biçim Yönü						Biçim Yönü							
	Azalt/Rütme						Azalt/Rütme							
	Olçu						Olçu							
	Renk						Renk							
	Konum						Konum							
CEPHE YÜZEYİ	Renk					CEPHE YÜZEYİ	Renk							
	Form						Form							
	Detay						Detay							
	Malzeme						Malzeme							
	Stilize Elemanlar						Stilize Elemanlar							
	Yükseklik						Yükseklik							
BAĞCI DUVAR YÜZEYİ	Renk					BAĞCI DUVAR YÜZEYİ	Renk							
	Form						Form							
	Detay						Detay							
	Malzeme						Malzeme							
	Stilize Elemanlar						Stilize Elemanlar							
	Yükseklik						Yükseklik							
SİLVEYİ	İşlev					SİLVEYİ	İşlev							
Genel Değerlendirme					0	2	2			Genel Değerlendirme				
Kentel Katkı Değerlendirmesi										Kentel Katkı Değerlendirmesi				
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme										Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

Şekil 5. 15. Göynük Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -19 Ada 20-21 Parsel, 19 Ada 14 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 20/2											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
Yükseklik	Ölçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Yükseklik	Ölçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Bijçin/Formu					ÇATI TASARIMI	Bijçin/Formu				
	Eğlin Açısı						Eğlin Açısı				
	Eğlin Yönü						Eğlin Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bijçin						Form/Bijçin				
	Bijçin Yönü						Bijçin Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
YAPI HAREKETLERİ	Ölçü					YAPI HAREKETLERİ	Ölçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞCUDUVAR YÜZEY	Stilize Elemanlar					BAĞCUDUVAR YÜZEY	Stilize Elemanlar				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
SİLÜET	Malzeme					SİLÜET	Malzeme				
	İşlev						İşlev				
	Genel Değerlendirme	8	2	1	5		Genel Değerlendirme	8	2	1	5
	Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi				
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 20/2											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
Yükseklik	Ölçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Yükseklik	Ölçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Bijçin/Formu					ÇATI TASARIMI	Bijçin/Formu				
	Eğlin Açısı						Eğlin Açısı				
	Eğlin Yönü						Eğlin Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bijçin						Form/Bijçin				
	Bijçin Yönü						Bijçin Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
YAPI HAREKETLERİ	Ölçü					YAPI HAREKETLERİ	Ölçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞCUDUVAR YÜZEY	Stilize Elemanlar					BAĞCUDUVAR YÜZEY	Stilize Elemanlar				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
SİLÜET	Malzeme					SİLÜET	Malzeme				
	İşlev						İşlev				
	Genel Değerlendirme	8	2	1	11		Genel Değerlendirme	8	2	1	11
	Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi				
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

8

Şekil 5. 16. Göynük Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi -20 Ada 3 Parsel, 20 Ada 2 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: <i>Göynük</i> Ada/Parsel: <i>21/13</i>		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME				KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olgu	✓				Yükseklik	Olgu	✓			
Hacim	Olgu				✓	Hacim	Olgu				✓
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form	✓				ÇATI TASARIMI	Bijim/Form	✓			
	Bijim Açısı	✓					Bijim Açısı	✓			
	Bijim Yönü	✓					Bijim Yönü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
AÇIKLIK	Malzeme				✓	AÇIKLIK	Malzeme				✓
	Form/Bijim	✓					Form/Bijim	✓			
	Bijim Yönü				✓		Bijim Yönü				✓
	Azalt/Ritm				✓		Azalt/Ritm				✓
	Olgu				✓		Olgu				✓
	Renk	✓					Renk	✓			
YAPI HAREKETLERİ	Ton	✓				YAPI HAREKETLERİ	Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
	Sistem Elemanları	✓					Sistem Elemanları	✓			
	Form/Bijim	✓					Form/Bijim	✓			
	Bijim Yönü	✓					Bijim Yönü	✓			
BAĞEÇLÜYAR ÜZEVİ	Azalt/Ritm	✓				BAĞEÇLÜYAR ÜZEVİ	Azalt/Ritm	✓			
	Olgu	✓					Olgu	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
İşlev	✓				İşlev	✓					
Genel Değerlendirme		77	2	1	3	Genel Değerlendirme		77	2	1	3
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: <i>Göynük</i> Ada/Parsel: <i>21/13</i>		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME				KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olgu				✓	Yükseklik	Olgu				✓
Hacim	Olgu				✓	Hacim	Olgu				✓
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form				✓	ÇATI TASARIMI	Bijim/Form				✓
	Bijim Açısı				✓		Bijim Açısı				✓
	Bijim Yönü				✓		Bijim Yönü				✓
	Renk				✓		Renk				✓
	Ton				✓		Ton				✓
	Doku				✓		Doku				✓
AÇIKLIK	Malzeme				✓	AÇIKLIK	Malzeme				✓
	Form/Bijim				✓		Form/Bijim				✓
	Bijim Yönü				✓		Bijim Yönü				✓
	Azalt/Ritm				✓		Azalt/Ritm				✓
	Olgu				✓		Olgu				✓
	Renk				✓		Renk				✓
YAPI HAREKETLERİ	Ton				✓	YAPI HAREKETLERİ	Ton				✓
	Doku				✓		Doku				✓
	Malzeme				✓		Malzeme				✓
	Sistem Elemanları				✓		Sistem Elemanları				✓
	Form/Bijim				✓		Form/Bijim				✓
	Bijim Yönü				✓		Bijim Yönü				✓
BAĞEÇLÜYAR ÜZEVİ	Azalt/Ritm				✓	BAĞEÇLÜYAR ÜZEVİ	Azalt/Ritm				✓
	Olgu				✓		Olgu				✓
	Renk				✓		Renk				✓
	Ton				✓		Ton				✓
	Doku				✓		Doku				✓
	Malzeme				✓		Malzeme				✓
İşlev				✓	İşlev				✓		
Genel Değerlendirme		77	2	1	21	Genel Değerlendirme		77	2	1	21
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

Şekil 5. 17. Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -20 Ada 1 Parsel, 21 Ada 13 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: <i>Göynük</i> Ada/Parcel: <i>32/2</i>											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçü	✓				Yükseklik	Olçü	✓			
Hacim	Olçü	✓				Hacim	Olçü	✓			
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form	✓				ÇATI TASARIMI	Bijim/Form	✓			
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓			
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
Malzeme					Malzeme						✓
AÇIKLIKLAR	Form/Bijim	✓				AÇIKLIKLAR	Form/Bijim	✓			
	Bijim Yönü	✓					Bijim Yönü	✓			
	Aralık/Ritim	✓					Aralık/Ritim	✓			
	Olçü	✓					Olçü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
Doku	✓				Doku	✓					
Malzeme					Malzeme						✓
YAPI HAREKETLERİ	Form/Bijim	✓				YAPI HAREKETLERİ	Form/Bijim	✓			
	Bijim Yönü	✓					Bijim Yönü	✓			
	Aralık/Ritim	✓					Aralık/Ritim	✓			
	Olçü	✓					Olçü	✓			
	Konum	✓					Konum	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
Ton	✓				Ton	✓					
Doku	✓				Doku	✓					
Malzeme					Malzeme						✓
Sisteme Elemanları					Sisteme Elemanları						✓
BAĞEYDÜZÜ YÜZEYİ	Yükseklik	✓				BAĞEYDÜZÜ YÜZEYİ	Yükseklik	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
	İşlev						İşlev				
Genel Değerlendirme		19			12	Genel Değerlendirme	19				13
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: <i>Göynük</i> Ada/Parcel: <i>32/2</i>											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçü	✓				Yükseklik	Olçü	✓			
Hacim	Olçü	✓				Hacim	Olçü	✓			
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form	✓				ÇATI TASARIMI	Bijim/Form	✓			
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓			
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
Malzeme					Malzeme						✓
AÇIKLIKLAR	Form/Bijim	✓				AÇIKLIKLAR	Form/Bijim	✓			
	Bijim Yönü	✓					Bijim Yönü	✓			
	Aralık/Ritim	✓					Aralık/Ritim	✓			
	Olçü	✓					Olçü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
Doku	✓				Doku	✓					
Malzeme					Malzeme						✓
YAPI HAREKETLERİ	Form/Bijim	✓				YAPI HAREKETLERİ	Form/Bijim	✓			
	Bijim Yönü	✓					Bijim Yönü	✓			
	Aralık/Ritim	✓					Aralık/Ritim	✓			
	Olçü	✓					Olçü	✓			
	Konum	✓					Konum	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
Ton	✓				Ton	✓					
Doku	✓				Doku	✓					
Malzeme					Malzeme						✓
Sisteme Elemanları					Sisteme Elemanları						✓
BAĞEYDÜZÜ YÜZEYİ	Yükseklik	✓				BAĞEYDÜZÜ YÜZEYİ	Yükseklik	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
	İşlev						İşlev				
Genel Değerlendirme		13			12	Genel Değerlendirme	18	11			13
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

(9)

Şekil 5. 18. Göynük Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi -32 Ada 4 Parsel, 32 Ada 3 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 24/2		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME				KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü				✓	Yükseklik	Ölçü				✓
Hacim	Ölçü				✓	Hacim	Ölçü				✓
CAIT TASARIMI	Bişim/Foru					CAIT TASARIMI	Bişim/Foru				
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓			
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
AÇIKLIK	Malzeme					AÇIKLIK	Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Ölçü						Ölçü				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sisteme Elemanları						Sisteme Elemanları				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
BAĞCUBANVARI YÜZEY	Aralık/Ritim					BAĞCUBANVARI YÜZEY	Aralık/Ritim				
	Ölçü						Ölçü				
	Konum						Konum				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
SİLEV	Malzeme					SİLEV	Malzeme				
	Sisteme Elemanları						Sisteme Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
Genel Değerlendirme		3	1	1	2	Genel Değerlendirme		3	1	1	2
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 24/2		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME				KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü				✓	Yükseklik	Ölçü				✓
Hacim	Ölçü				✓	Hacim	Ölçü				✓
CAIT TASARIMI	Bişim/Foru					CAIT TASARIMI	Bişim/Foru				
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓			
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
AÇIKLIK	Malzeme					AÇIKLIK	Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Ölçü						Ölçü				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sisteme Elemanları						Sisteme Elemanları				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
BAĞCUBANVARI YÜZEY	Aralık/Ritim					BAĞCUBANVARI YÜZEY	Aralık/Ritim				
	Ölçü						Ölçü				
	Konum						Konum				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
SİLEV	Malzeme					SİLEV	Malzeme				
	Sisteme Elemanları						Sisteme Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
Genel Değerlendirme		3	2	1	2	Genel Değerlendirme		3	2	1	2
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

Şekil 5. 19. Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi – 24 Ada 2 Parsel, 35 Ada 2 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı Göynük Ada/Parsel 29/10											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Orta	✓				Yükseklik	Orta	✓			
Hacim	Orta	✓				Hacim	Orta	✓			
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form	✓				ÇATI TASARIMI	Bişim/Form	✓			
	Edim Açısı	✓					Edim Açısı	✓			
	Edim Yönt.	✓					Edim Yönt.	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
AÇIKLIKLAR	Form/Bişim	✓				AÇIKLIKLAR	Form/Bişim	✓			
	Bişim Yönt.	✓					Bişim Yönt.	✓			
	Aralık/Ritim	✓					Aralık/Ritim	✓			
	Orn	✓					Orn	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
YAPI HAREKETLERİ	Form/Bişim	✓				YAPI HAREKETLERİ	Form/Bişim	✓			
	Bişim Yönt.	✓					Bişim Yönt.	✓			
	Aralık/Ritim	✓					Aralık/Ritim	✓			
	Orn	✓					Orn	✓			
	Konum	✓					Konum	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
ÇEHRE YÜZEYİ	Form/Bişim	✓				ÇEHRE YÜZEYİ	Form/Bişim	✓			
	Bişim Yönt.	✓					Bişim Yönt.	✓			
	Aralık/Ritim	✓					Aralık/Ritim	✓			
	Orn	✓					Orn	✓			
	Konum	✓					Konum	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
BAĞÇE DUVARI YÜZEYİ	Yükseklik	✓				BAĞÇE DUVARI YÜZEYİ	Yükseklik	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
	Süslene Elemanlar	✓					Süslene Elemanlar	✓			
İşlev	✓				İşlev	✓					
Genel Değerlendirme		9	11	-	6	Genel Değerlendirme		9	11	-	6
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı Göynük Ada/Parsel 29/10											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Orta	✓				Yükseklik	Orta	✓			
Hacim	Orta	✓				Hacim	Orta	✓			
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form	✓				ÇATI TASARIMI	Bişim/Form	✓			
	Edim Açısı	✓					Edim Açısı	✓			
	Edim Yönt.	✓					Edim Yönt.	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
AÇIKLIKLAR	Form/Bişim	✓				AÇIKLIKLAR	Form/Bişim	✓			
	Bişim Yönt.	✓					Bişim Yönt.	✓			
	Aralık/Ritim	✓					Aralık/Ritim	✓			
	Orn	✓					Orn	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
YAPI HAREKETLERİ	Form/Bişim	✓				YAPI HAREKETLERİ	Form/Bişim	✓			
	Bişim Yönt.	✓					Bişim Yönt.	✓			
	Aralık/Ritim	✓					Aralık/Ritim	✓			
	Orn	✓					Orn	✓			
	Konum	✓					Konum	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
ÇEHRE YÜZEYİ	Form/Bişim	✓				ÇEHRE YÜZEYİ	Form/Bişim	✓			
	Bişim Yönt.	✓					Bişim Yönt.	✓			
	Aralık/Ritim	✓					Aralık/Ritim	✓			
	Orn	✓					Orn	✓			
	Konum	✓					Konum	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
BAĞÇE DUVARI YÜZEYİ	Yükseklik	✓				BAĞÇE DUVARI YÜZEYİ	Yükseklik	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
	Süslene Elemanlar	✓					Süslene Elemanlar	✓			
İşlev	✓				İşlev	✓					
Genel Değerlendirme		7	2	-	3	Genel Değerlendirme		7	2	-	3
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

Şekil 5. 20. Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme – 36 Ada 1 Parsel, 29 Ada 10 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 29/8											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü	✓				Yükseklik	Ölçü	✓			
Hacim	Ölçü	✓				Hacim	Ölçü	✓			
ÇATI TASARIMI	Biçim/Form	✓				ÇATI TASARIMI	Biçim/Form	✓			
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓			
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
Malzeme					Malzeme						
AÇIKLIKLAR	Form/Biçim	✓				AÇIKLIKLAR	Form/Biçim	✓			
	Büyük Yöntü	✓					Büyük Yöntü	✓			
	Azalt/Röme	✓					Azalt/Röme	✓			
	Ölçü	✓					Ölçü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
Doku	✓				Doku	✓					
Malzeme					Malzeme						
YAPI HABİREKTELERİ	Form/Biçim	✓				YAPI HABİREKTELERİ	Form/Biçim	✓			
	Büyük Yöntü	✓					Büyük Yöntü	✓			
	Azalt/Röme	✓					Azalt/Röme	✓			
	Ölçü	✓					Ölçü	✓			
	Konum	✓					Konum	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
Ton	✓				Ton	✓					
Doku	✓				Doku	✓					
Malzeme					Malzeme						
BAĞEYDÜVARI YÜZEYİ	Yükseklik	✓				BAĞEYDÜVARI YÜZEYİ	Yükseklik	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
	İşlev	✓					İşlev	✓			
Genel Değerlendirme		3	0	2		Genel Değerlendirme		3	0	2	
Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 29/12											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü	✓				Yükseklik	Ölçü	✓			
Hacim	Ölçü	✓				Hacim	Ölçü	✓			
ÇATI TASARIMI	Biçim/Form	✓				ÇATI TASARIMI	Biçim/Form	✓			
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓			
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
Malzeme					Malzeme						
AÇIKLIKLAR	Form/Biçim	✓				AÇIKLIKLAR	Form/Biçim	✓			
	Büyük Yöntü	✓					Büyük Yöntü	✓			
	Azalt/Röme	✓					Azalt/Röme	✓			
	Ölçü	✓					Ölçü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
Doku	✓				Doku	✓					
Malzeme					Malzeme						
YAPI HABİREKTELERİ	Form/Biçim	✓				YAPI HABİREKTELERİ	Form/Biçim	✓			
	Büyük Yöntü	✓					Büyük Yöntü	✓			
	Azalt/Röme	✓					Azalt/Röme	✓			
	Ölçü	✓					Ölçü	✓			
	Konum	✓					Konum	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
Ton	✓				Ton	✓					
Doku	✓				Doku	✓					
Malzeme					Malzeme						
BAĞEYDÜVARI YÜZEYİ	Yükseklik	✓				BAĞEYDÜVARI YÜZEYİ	Yükseklik	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
	İşlev	✓					İşlev	✓			
Genel Değerlendirme		7	7	10		Genel Değerlendirme		7	7	10	
Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

Şekil 5. 21. Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme – 28 Ada 8 Parsel, 29 Ada 13 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 27/10											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçu					Yükseklik	Olçu				
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
ACIKLIKLAR	Malzeme					ACIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olçü						Olçü				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanlar						Süslene Elemanlar				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
BAHÇELİNDİRME	Aralık/Ritim					BAHÇELİNDİRME	Aralık/Ritim				
	Olçü						Olçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
İşlev					İşlev						
Genel Değerlendirme		8	9	-	10	Genel Değerlendirme		8	9	-	10
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 27/11											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçu					Yükseklik	Olçu				
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
ACIKLIKLAR	Malzeme					ACIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olçü						Olçü				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanlar						Süslene Elemanlar				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
BAHÇELİNDİRME	Aralık/Ritim					BAHÇELİNDİRME	Aralık/Ritim				
	Olçü						Olçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
İşlev					İşlev						
Genel Değerlendirme		8	9	-	10	Genel Değerlendirme		8	9	-	10
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

(11)

Şekil 5. 22. Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -27 Ada 10 Parsel, 27 Ada 11 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 27/1A2											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü					Yükseklik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
ACIKLIK	Doku					ACIKLIK	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Azalt/Ritm						Azalt/Ritm				
YAPI HAREKETLERİ	Ölçü					YAPI HAREKETLERİ	Ölçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞE DUVARI VEZEVİ	Silindere Elemanlar					BAĞE DUVARI VEZEVİ	Silindere Elemanlar				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
BAĞE DUVARI VEZEVİ	Malzeme					BAĞE DUVARI VEZEVİ	Malzeme				
	İşlev						İşlev				
	Genel Değerlendirme	75	7	-	-		Genel Değerlendirme	75	7	-	-
	Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi				
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 27/1A2											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü					Yükseklik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
ACIKLIK	Doku					ACIKLIK	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Azalt/Ritm						Azalt/Ritm				
YAPI HAREKETLERİ	Ölçü					YAPI HAREKETLERİ	Ölçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞE DUVARI VEZEVİ	Silindere Elemanlar					BAĞE DUVARI VEZEVİ	Silindere Elemanlar				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
BAĞE DUVARI VEZEVİ	Malzeme					BAĞE DUVARI VEZEVİ	Malzeme				
	İşlev						İşlev				
	Genel Değerlendirme	75	7	-	-		Genel Değerlendirme	75	7	-	-
	Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi				
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

Şekil 5. 23. Göynük Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi -27 Ada 40 Parsel, 27 Ada 9 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 27/8											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçü					Yükseklik	Olçü				
Hacim	Olçü					Hacim	Olçü				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Formu					ÇATI TASARIMI	Bişim/Formu				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Azalt/Ritm						Azalt/Ritm				
	Olçü						Olçü				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sistem Elemanları						Sistem Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
BAĞCIKUVARI VEZEVİ	Ton					BAĞCIKUVARI VEZEVİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sistem Elemanları						Sistem Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
İşlev					İşlev						
Genel Değerlendirme		15	10	-	-	Genel Değerlendirme		15	10	-	-
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 27/8											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçü					Yükseklik	Olçü				
Hacim	Olçü					Hacim	Olçü				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Formu					ÇATI TASARIMI	Bişim/Formu				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Azalt/Ritm						Azalt/Ritm				
	Olçü						Olçü				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sistem Elemanları						Sistem Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
BAĞCIKUVARI VEZEVİ	Ton					BAĞCIKUVARI VEZEVİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sistem Elemanları						Sistem Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
İşlev					İşlev						
Genel Değerlendirme		10	5	-	10	Genel Değerlendirme		10	5	-	10
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

(12)

Şekil 5. 24. Göynük Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -27 Ada 8 Parsel, 27 Ada 7 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: <i>Göynük</i> Ada/Parsel: <i>27/16</i>											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olça	✓				Yükseklik	Olça	✓			
Hacim	Olça	✓				Hacim	Olça	✓			
ÇATI TASARIMI	Bijçim/Form	✓				ÇATI TASARIMI	Bijçim/Form	✓			
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓			
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
AÇIKLIKLAR	Malzeme		✓			AÇIKLIKLAR	Malzeme		✓		
	Form/Bijçim	✓					Form/Bijçim	✓			
	Bijçim Yönü	✓					Bijçim Yönü	✓			
	Aralık/Ritim	✓					Aralık/Ritim	✓			
	Olça	✓					Olça	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
YAPI HAREKETLERİ	Ton	✓				YAPI HAREKETLERİ	Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme		✓				Malzeme		✓		
	Form/Bijçim	✓					Form/Bijçim	✓			
	Bijçim Yönü	✓					Bijçim Yönü	✓			
	Aralık/Ritim	✓					Aralık/Ritim	✓			
CEPHE YÜZEYİ	Olça	✓				CEPHE YÜZEYİ	Olça	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme		✓				Malzeme		✓		
	Süslene Elemanlar	✓					Süslene Elemanlar	✓			
BAĞEYDÜVARI YÜZEYİ	Yükseklik	✓				BAĞEYDÜVARI YÜZEYİ	Yükseklik	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme		✓				Malzeme		✓		
	Süslene Elemanlar	✓					Süslene Elemanlar	✓			
ŞİŞLE	Şişle					ŞİŞLE	Şişle				
Genel Değerlendirme		12	2	-	18	Genel Değerlendirme		12	2	-	18
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: <i>Göynük</i> Ada/Parsel: <i>27/16</i>											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olça	✓				Yükseklik	Olça	✓			
Hacim	Olça	✓				Hacim	Olça	✓			
ÇATI TASARIMI	Bijçim/Form	✓				ÇATI TASARIMI	Bijçim/Form	✓			
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓			
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
AÇIKLIKLAR	Malzeme		✓			AÇIKLIKLAR	Malzeme		✓		
	Form/Bijçim	✓					Form/Bijçim	✓			
	Bijçim Yönü	✓					Bijçim Yönü	✓			
	Aralık/Ritim	✓					Aralık/Ritim	✓			
	Olça	✓					Olça	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
YAPI HAREKETLERİ	Ton	✓				YAPI HAREKETLERİ	Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme		✓				Malzeme		✓		
	Form/Bijçim	✓					Form/Bijçim	✓			
	Bijçim Yönü	✓					Bijçim Yönü	✓			
	Aralık/Ritim	✓					Aralık/Ritim	✓			
CEPHE YÜZEYİ	Olça	✓				CEPHE YÜZEYİ	Olça	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme		✓				Malzeme		✓		
	Süslene Elemanlar	✓					Süslene Elemanlar	✓			
BAĞEYDÜVARI YÜZEYİ	Yükseklik	✓				BAĞEYDÜVARI YÜZEYİ	Yükseklik	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme		✓				Malzeme		✓		
	Süslene Elemanlar	✓					Süslene Elemanlar	✓			
ŞİŞLE	Şişle					ŞİŞLE	Şişle				
Genel Değerlendirme		12	2	-	18	Genel Değerlendirme		12	2	-	18
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

Şekil 5. 25. Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -27 Ada 6 Parsel, 27 Ada 5-4 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 56/3											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü					Yükseklik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
AÇIKLIK	Doku					AÇIKLIK	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bijim						Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Azalt/Ritm						Azalt/Ritm				
YAPI HAREKETLERİ	Ölçü					YAPI HAREKETLERİ	Ölçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
CEPHE YÜZEYİ	Silüet Elemanları					CEPHE YÜZEYİ	Silüet Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
BAĞÇEVANLIK YÜZEYİ	Malzeme					BAĞÇEVANLIK YÜZEYİ	Malzeme				
	Silüet						Silüet				
	Genel Değerlendirme	0	2	1	-		Genel Değerlendirme	0	2	1	-
	Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi				
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 58/3											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü					Yükseklik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
AÇIKLIK	Doku					AÇIKLIK	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bijim						Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Azalt/Ritm						Azalt/Ritm				
YAPI HAREKETLERİ	Ölçü					YAPI HAREKETLERİ	Ölçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
CEPHE YÜZEYİ	Silüet Elemanları					CEPHE YÜZEYİ	Silüet Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
BAĞÇEVANLIK YÜZEYİ	Malzeme					BAĞÇEVANLIK YÜZEYİ	Malzeme				
	Silüet						Silüet				
	Genel Değerlendirme	0	2	-	1		Genel Değerlendirme	0	2	-	1
	Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi				
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

(13)

Şekil 5. 26. Göynük Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -56 Ada 3 Parsel, 58 Ada 10 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 58/8												
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME							
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Yükseklik	Ölçü					Yükseklik	Ölçü					
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü					
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					
	Eğim Açısı						Eğim Açısı					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme					
	Form/Bişim						Form/Bişim					
	Bişim Yönü						Bişim Yönü					
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim					
	Ölçü						Ölçü					
	Renk						Renk					
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Form/Bişim						Form/Bişim					
	Bişim Yönü						Bişim Yönü					
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim					
ÇEHRE YÜZÜ	Ölçü					ÇEHRE YÜZÜ	Ölçü					
	Konum						Konum					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
BAĞCIBUVARI YÜZÜ	Sisteme Elemanlar					BAĞCIBUVARI YÜZÜ	Sisteme Elemanlar					
	Yükseklik						Yükseklik					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
ŞİLEY	İşlev					ŞİLEY	İşlev					
Genel Değerlendirme		7	2	-	13	Genel Değerlendirme		7	2	-	13	
Kentel Katla Değerlendirme					Kentel Katla Değerlendirme							
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme							

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 58/8												
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME							
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Yükseklik	Ölçü					Yükseklik	Ölçü					
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü					
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					
	Eğim Açısı						Eğim Açısı					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme					
	Form/Bişim						Form/Bişim					
	Bişim Yönü						Bişim Yönü					
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim					
	Ölçü						Ölçü					
	Renk						Renk					
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Form/Bişim						Form/Bişim					
	Bişim Yönü						Bişim Yönü					
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim					
ÇEHRE YÜZÜ	Ölçü					ÇEHRE YÜZÜ	Ölçü					
	Konum						Konum					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
BAĞCIBUVARI YÜZÜ	Sisteme Elemanlar					BAĞCIBUVARI YÜZÜ	Sisteme Elemanlar					
	Yükseklik						Yükseklik					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
ŞİLEY	İşlev					ŞİLEY	İşlev					
Genel Değerlendirme		7	2	-	13	Genel Değerlendirme		7	2	-	13	
Kentel Katla Değerlendirme					Kentel Katla Değerlendirme							
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme							

Şekil 5. 27. Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -58 Ada 9 Parsel, 58 Ada 8 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 58/25												
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME							
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
Yükseklik	Ölçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Yükseklik	Ölçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Hacim	Ölçü	✓	✓			Hacim	Ölçü	✓	✓			
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				✓	ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				✓	
	Eğim Açısı	✓	✓				Eğim Açısı	✓	✓			✓
	Eğim Yönü	✓	✓				Eğim Yönü	✓	✓			✓
	Renk	✓	✓				Renk	✓	✓			✓
	Ton	✓	✓				Ton	✓	✓			✓
ACIKLIK	Doku				✓	ACIKLIK	Doku				✓	
	Malzeme				✓		Malzeme				✓	
	Form/Bişim				✓		Form/Bişim				✓	
	Bişim Yönü				✓		Bişim Yönü				✓	
	Aralık/Ritim				✓		Aralık/Ritim				✓	
YAPI HAREKETLERİ	Ölçü				✓	YAPI HAREKETLERİ	Ölçü				✓	
	Renk				✓		Renk				✓	
	Ton				✓		Ton				✓	
	Doku				✓		Doku				✓	
	Malzeme				✓		Malzeme				✓	
CEPHE YÜZEYİ	Stilize Elemanlar				✓	CEPHE YÜZEYİ	Stilize Elemanlar				✓	
	Renk				✓		Renk				✓	
	Ton				✓		Ton				✓	
	Doku				✓		Doku				✓	
	Malzeme				✓		Malzeme				✓	
BAĞCIBUVAH YÜZEYİ	Yükseklik				✓	BAĞCIBUVAH YÜZEYİ	Yükseklik				✓	
	Renk				✓		Renk				✓	
	Ton				✓		Ton				✓	
	Doku				✓		Doku				✓	
	Malzeme				✓		Malzeme				✓	
SİLEV	SİLEV					SİLEV	SİLEV					
Genel Değerlendirme		8	5	-	12	Genel Değerlendirme		8	5	-	12	
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 58/25												
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME							
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
Yükseklik	Ölçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Yükseklik	Ölçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Hacim	Ölçü	✓	✓			Hacim	Ölçü	✓	✓			
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				✓	ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				✓	
	Eğim Açısı	✓	✓				Eğim Açısı	✓	✓			✓
	Eğim Yönü	✓	✓				Eğim Yönü	✓	✓			✓
	Renk	✓	✓				Renk	✓	✓			✓
	Ton	✓	✓				Ton	✓	✓			✓
ACIKLIK	Doku				✓	ACIKLIK	Doku				✓	
	Malzeme				✓		Malzeme				✓	
	Form/Bişim				✓		Form/Bişim				✓	
	Bişim Yönü				✓		Bişim Yönü				✓	
	Aralık/Ritim				✓		Aralık/Ritim				✓	
YAPI HAREKETLERİ	Ölçü				✓	YAPI HAREKETLERİ	Ölçü				✓	
	Renk				✓		Renk				✓	
	Ton				✓		Ton				✓	
	Doku				✓		Doku				✓	
	Malzeme				✓		Malzeme				✓	
CEPHE YÜZEYİ	Stilize Elemanlar				✓	CEPHE YÜZEYİ	Stilize Elemanlar				✓	
	Renk				✓		Renk				✓	
	Ton				✓		Ton				✓	
	Doku				✓		Doku				✓	
	Malzeme				✓		Malzeme				✓	
BAĞCIBUVAH YÜZEYİ	Yükseklik				✓	BAĞCIBUVAH YÜZEYİ	Yükseklik				✓	
	Renk				✓		Renk				✓	
	Ton				✓		Ton				✓	
	Doku				✓		Doku				✓	
	Malzeme				✓		Malzeme				✓	
SİLEV	SİLEV					SİLEV	SİLEV					
Genel Değerlendirme		20	2	-	1	Genel Değerlendirme		20	2	-	1	
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

(14)

Şekil 5. 28. Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme – 58 Ada 12 Parsel, 58 Ada 25 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 69/10											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
Yükseklik	Ölçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Yükseklik	Ölçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Hiçin/Form					ÇATI TASARIMI	Hiçin/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Form						Form				
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Hiçin						Form/Hiçin				
	Hiçin Yönü						Hiçin Yönü				
	Aralık/Rahat						Aralık/Rahat				
YAPI HAREKETLERİ	Ölçü					YAPI HAREKETLERİ	Ölçü				
	Renk						Renk				
	Form						Form				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞCUBUVAR YÜZEYİ	Süslene Elemanları					BAĞCUBUVAR YÜZEYİ	Süslene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Form						Form				
	Doku						Doku				
SİLEV	Malzeme					SİLEV	Malzeme				
	İşlev						İşlev				
	Genel Değerlendirme	10	11	-	6		Genel Değerlendirme	10	11	-	6
	Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi				
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 69/11											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
Yükseklik	Ölçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Yükseklik	Ölçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Hiçin/Form					ÇATI TASARIMI	Hiçin/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Form						Form				
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Hiçin						Form/Hiçin				
	Hiçin Yönü						Hiçin Yönü				
	Aralık/Rahat						Aralık/Rahat				
YAPI HAREKETLERİ	Ölçü					YAPI HAREKETLERİ	Ölçü				
	Renk						Renk				
	Form						Form				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞCUBUVAR YÜZEYİ	Süslene Elemanları					BAĞCUBUVAR YÜZEYİ	Süslene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Form						Form				
	Doku						Doku				
SİLEV	Malzeme					SİLEV	Malzeme				
	İşlev						İşlev				
	Genel Değerlendirme	10	11	-	6		Genel Değerlendirme	10	11	-	6
	Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi				
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

Şekil 5. 29. Göynük Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi -69 Ada 10 Parsel, 69 Ada 11 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 69/13											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçu					Yükseklik	Olçu				
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu				
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bijim						Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
YAPI HAREKETLERİ	Olçu					YAPI HAREKETLERİ	Olçu				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞÇEVRE YÜZEYİ	Süslene Elemanları					BAĞÇEVRE YÜZEYİ	Süslene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
BAĞÇEVRE YÜZEYİ	Malzeme					BAĞÇEVRE YÜZEYİ	Malzeme				
	İşlev						İşlev				
	Genel Değerlendirme	7	2	-	18		Genel Değerlendirme	7	2	-	18
	Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi				
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 69/13											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçu					Yükseklik	Olçu				
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu				
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bijim						Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
YAPI HAREKETLERİ	Olçu					YAPI HAREKETLERİ	Olçu				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞÇEVRE YÜZEYİ	Süslene Elemanları					BAĞÇEVRE YÜZEYİ	Süslene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
BAĞÇEVRE YÜZEYİ	Malzeme					BAĞÇEVRE YÜZEYİ	Malzeme				
	İşlev						İşlev				
	Genel Değerlendirme	7	2	-	18		Genel Değerlendirme	7	2	-	18
	Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi				
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

(15)

Şekil 5. 30. Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme – 69 Ada 12 Parsel, 69 Ada 13 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 69/14											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçu					Yükseklik	Olçu				
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu				
ÇATI TASARIMI	Hüçün/Form					ÇATI TASARIMI	Hüçün/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
AÇIKLIK	Doku					AÇIKLIK	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Biçim						Form/Biçim				
	Biçim Yönü						Biçim Yönü				
	Araç/Rötuş						Araç/Rötuş				
YAPI HAREKETLERİ	Olçü					YAPI HAREKETLERİ	Olçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞCUDUVAR VEZEVİ	Süsleme Elemanları					BAĞCUDUVAR VEZEVİ	Süsleme Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
SİYEV	Malzeme					SİYEV	Malzeme				
	İşlev						İşlev				
Genel Değerlendirme		7	0	1	18	Genel Değerlendirme		7	0	1	18
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 69/15-16											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçu					Yükseklik	Olçu				
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu				
ÇATI TASARIMI	Hüçün/Form					ÇATI TASARIMI	Hüçün/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
AÇIKLIK	Doku					AÇIKLIK	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Biçim						Form/Biçim				
	Biçim Yönü						Biçim Yönü				
	Araç/Rötuş						Araç/Rötuş				
YAPI HAREKETLERİ	Olçü					YAPI HAREKETLERİ	Olçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞCUDUVAR VEZEVİ	Süsleme Elemanları					BAĞCUDUVAR VEZEVİ	Süsleme Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
SİYEV	Malzeme					SİYEV	Malzeme				
	İşlev						İşlev				
Genel Değerlendirme		03	2	1	1	Genel Değerlendirme		03	2	1	1
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

Şekil 5. 31. Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme – 69 Ada 14 Parsel, 69 Ada 15-16 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ													
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 63/3													
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME								
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI					
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız		
Yüksüklük	Olçü					Yüksüklük	Olçü						
Hacim	Olçü					Hacim	Olçü						
CAVIT TASARIMI	Bilçim/Form					CAVIT TASARIMI	Bilçim/Form						
	Eğim Açısı						Eğim Açısı						
	Eğim Yönü						Eğim Yönü						
	Renk						Renk						
	Ton						Ton						
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku						
	Malzeme						Malzeme						
	Form/Bilçim						Form/Bilçim						
	Eğim Yönü						Eğim Yönü						
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim						
YAPI HAREKETLERİ	Olçü					YAPI HAREKETLERİ	Olçü						
	Renk						Renk						
	Ton						Ton						
	Doku						Doku						
	Malzeme						Malzeme						
CEPHE YÜZEYİ	Statik Elemanlar					CEPHE YÜZEYİ	Statik Elemanlar						
	Yüksüklük						Yüksüklük						
	Renk						Renk						
	Ton						Ton						
	Doku						Doku						
BAĞCIYUVAH YÜZEYİ	Malzeme					BAĞCIYUVAH YÜZEYİ	Malzeme						
	Yüksüklük						Yüksüklük						
	Renk						Renk						
	Ton						Ton						
	Doku						Doku						
SEVİYE	İşlev					SEVİYE	İşlev						
	İşlev						İşlev						
Genel Değerlendirme					25	2	-	-	Genel Değerlendirme				
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi								
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme								

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ													
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 66/10													
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME								
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI					
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız		
Yüksüklük	Olçü					Yüksüklük	Olçü						
Hacim	Olçü					Hacim	Olçü						
CAVIT TASARIMI	Bilçim/Form					CAVIT TASARIMI	Bilçim/Form						
	Eğim Açısı						Eğim Açısı						
	Eğim Yönü						Eğim Yönü						
	Renk						Renk						
	Ton						Ton						
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku						
	Malzeme						Malzeme						
	Form/Bilçim						Form/Bilçim						
	Eğim Yönü						Eğim Yönü						
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim						
YAPI HAREKETLERİ	Olçü					YAPI HAREKETLERİ	Olçü						
	Renk						Renk						
	Ton						Ton						
	Doku						Doku						
	Malzeme						Malzeme						
CEPHE YÜZEYİ	Statik Elemanlar					CEPHE YÜZEYİ	Statik Elemanlar						
	Yüksüklük						Yüksüklük						
	Renk						Renk						
	Ton						Ton						
	Doku						Doku						
BAĞCIYUVAH YÜZEYİ	Malzeme					BAĞCIYUVAH YÜZEYİ	Malzeme						
	Yüksüklük						Yüksüklük						
	Renk						Renk						
	Ton						Ton						
	Doku						Doku						
SEVİYE	İşlev					SEVİYE	İşlev						
	İşlev						İşlev						
Genel Değerlendirme					22	3	-	2	Genel Değerlendirme				
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi								
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme								

Şekil 5. 32. Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi -63 Ada 3 Parsel, 66 Ada 10 Parsel

(16)

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 66/16											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçü					Yükseklik	Olçü				
Hacim	Olçü					Hacim	Olçü				
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bijim						Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Araç/Rötuş						Araç/Rötuş				
YAPI HAREKETLERİ	Olçü					YAPI HAREKETLERİ	Olçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞEÇLÜYAR VEZEVİ	Sökme Elemanları					BAĞEÇLÜYAR VEZEVİ	Sökme Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
SİYEV	Malzeme					SİYEV	Malzeme				
	İşlev						İşlev				
	Genel Değerlendirme	0	5	2	-		Genel Değerlendirme	0	5	2	-
	Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi				
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 66/16											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçü					Yükseklik	Olçü				
Hacim	Olçü					Hacim	Olçü				
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bijim						Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Araç/Rötuş						Araç/Rötuş				
YAPI HAREKETLERİ	Olçü					YAPI HAREKETLERİ	Olçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞEÇLÜYAR VEZEVİ	Sökme Elemanları					BAĞEÇLÜYAR VEZEVİ	Sökme Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
SİYEV	Malzeme					SİYEV	Malzeme				
	İşlev						İşlev				
	Genel Değerlendirme	1	8	2	-		Genel Değerlendirme	1	8	2	-
	Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi				
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

Şekil 5. 33. Göynük Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme – 66 Ada 16 Parsel, 66 Ada 5 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği		Kentsel Sit Alanı: Göynük									
Ada/Parsel		66/230/1				66/230/2					
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükselik	Olçtu					Yükselik	Olçtu				
Hacim	Olçtu					Hacim	Olçtu				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
ACIKLIK	Doku					ACIKLIK	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
YAPI HAREKETLERİ	Olçtu					YAPI HAREKETLERİ	Olçtu				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
ÇEHRE YÜZÜ	Süslene Elemanları					ÇEHRE YÜZÜ	Süslene Elemanları				
	Yükselik						Yükselik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
BAĞÇEVRE YÜZÜ	Malzeme					BAĞÇEVRE YÜZÜ	Malzeme				
	Süslene Elemanları						Süslene Elemanları				
	Yükselik						Yükselik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
SİLEV	Doku					SİLEV	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanları						Süslene Elemanları				
	Yükselik						Yükselik				
	Renk						Renk				
Genel Değerlendirme		16	11			Genel Değerlendirme		16	11		
	Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi				
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği		Kentsel Sit Alanı: Göynük									
Ada/Parsel		66/230/1				66/230/2					
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükselik	Olçtu					Yükselik	Olçtu				
Hacim	Olçtu					Hacim	Olçtu				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
ACIKLIK	Doku					ACIKLIK	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
YAPI HAREKETLERİ	Olçtu					YAPI HAREKETLERİ	Olçtu				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
ÇEHRE YÜZÜ	Süslene Elemanları					ÇEHRE YÜZÜ	Süslene Elemanları				
	Yükselik						Yükselik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
BAĞÇEVRE YÜZÜ	Malzeme					BAĞÇEVRE YÜZÜ	Malzeme				
	Süslene Elemanları						Süslene Elemanları				
	Yükselik						Yükselik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
SİLEV	Doku					SİLEV	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanları						Süslene Elemanları				
	Yükselik						Yükselik				
	Renk						Renk				
Genel Değerlendirme		11	15			Genel Değerlendirme		11	15		
	Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi				
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

(17)

Şekil 5. 34. Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi – 66 Ada 4 Parsel, 66 Ada 3 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 65/4											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükselik	Olçü					Yükselik	Olçü				
Hacim	Olçü					Hacim	Olçü				
ÇATI TASARIMI	Hizim/Form					ÇATI TASARIMI	Hizim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Biçim						Form/Biçim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
YAPı HAREKETLERİ	Olçü					YAPı HAREKETLERİ	Olçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
CEPHE YÜZEYİ	Süslene Elemanlar					CEPHE YÜZEYİ	Süslene Elemanlar				
	Yükselik						Yükselik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
BAĞCUBUVAH YÜZEYİ	Malzeme					BAĞCUBUVAH YÜZEYİ	Malzeme				
	Süslene Elemanlar						Süslene Elemanlar				
	Yükselik						Yükselik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
SİLEV	Doku					SİLEV	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanlar						Süslene Elemanlar				
	Yükselik						Yükselik				
	Renk						Renk				
Genel Değerlendirme	İşlev					Genel Değerlendirme	İşlev				
	Genel Değerlendirme	7	11	1	5		Genel Değerlendirme	7	11	1	5
	Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi				
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 65/4											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükselik	Olçü					Yükselik	Olçü				
Hacim	Olçü					Hacim	Olçü				
ÇATI TASARIMI	Hizim/Form					ÇATI TASARIMI	Hizim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Biçim						Form/Biçim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
YAPı HAREKETLERİ	Olçü					YAPı HAREKETLERİ	Olçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
CEPHE YÜZEYİ	Süslene Elemanlar					CEPHE YÜZEYİ	Süslene Elemanlar				
	Yükselik						Yükselik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
BAĞCUBUVAH YÜZEYİ	Malzeme					BAĞCUBUVAH YÜZEYİ	Malzeme				
	Süslene Elemanlar						Süslene Elemanlar				
	Yükselik						Yükselik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
SİLEV	Doku					SİLEV	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanlar						Süslene Elemanlar				
	Yükselik						Yükselik				
	Renk						Renk				
Genel Değerlendirme	İşlev					Genel Değerlendirme	İşlev				
	Genel Değerlendirme	12	15	-	-		Genel Değerlendirme	12	15	-	-
	Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi				
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

Şekil 5. 35. Göynük Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -65 Ada 4 Parsel, 66 Ada 2 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPITASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: 65 Göynük Ada/Parsel: 65/2/3											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü					Yükseklik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
ACIKLIKLAR	Doku					ACIKLIKLAR	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
YAPİ HAREKETLERİ	Ölçü					YAPİ HAREKETLERİ	Ölçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
ÇEHRE YÜZÜ	Stilize Elemanlar					ÇEHRE YÜZÜ	Stilize Elemanlar				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
BAŞÇEVRE YÜZÜ	Malzeme					BAŞÇEVRE YÜZÜ	Malzeme				
	Stilize Elemanlar						Stilize Elemanlar				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
İSKELE	Doku					İSKELE	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
Genel Değerlendirme		2	2			Genel Değerlendirme	2	2			
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPITASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: 65 Göynük Ada/Parsel: 65/2/3											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü					Yükseklik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
ACIKLIKLAR	Doku					ACIKLIKLAR	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
YAPİ HAREKETLERİ	Ölçü					YAPİ HAREKETLERİ	Ölçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
ÇEHRE YÜZÜ	Stilize Elemanlar					ÇEHRE YÜZÜ	Stilize Elemanlar				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
BAŞÇEVRE YÜZÜ	Malzeme					BAŞÇEVRE YÜZÜ	Malzeme				
	Stilize Elemanlar						Stilize Elemanlar				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
İSKELE	Doku					İSKELE	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
Genel Değerlendirme		2	2			Genel Değerlendirme	2	2			
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

18

Şekil 5. 36. Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi -65 Ada 2 Parsel, 65 Ada 3 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 189/2											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçu					Yükseklik	Olçu				
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu				
CATI TASARIMI	Büyük/Orta					CATI TASARIMI	Büyük/Orta				
	Eğin Açısı						Eğin Açısı				
	Eğin Yönü						Eğin Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
ACIKLIKLAR	Form/Büçüm					ACIKLIKLAR	Form/Büçüm				
	Büçüm Yönü						Büçüm Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olçu						Olçu				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
YAPI HAREKETLERİ	Form/Büçüm					YAPI HAREKETLERİ	Form/Büçüm				
	Büçüm Yönü						Büçüm Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olçu						Olçu				
	Konum						Konum				
	Renk						Renk				
BAĞÇEVRE YÜZEYİ	Ton					BAĞÇEVRE YÜZEYİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanları						Süslene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
BAĞÇEVRE YÜZEYİ	Ton					BAĞÇEVRE YÜZEYİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanları						Süslene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
İşlev					İşlev						
Genel Değerlendirme		7	2	-	13	Genel Değerlendirme		7	2	-	13
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 61/2											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçu					Yükseklik	Olçu				
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu				
CATI TASARIMI	Büyük/Orta					CATI TASARIMI	Büyük/Orta				
	Eğin Açısı						Eğin Açısı				
	Eğin Yönü						Eğin Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
ACIKLIKLAR	Form/Büçüm					ACIKLIKLAR	Form/Büçüm				
	Büçüm Yönü						Büçüm Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olçu						Olçu				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
YAPI HAREKETLERİ	Form/Büçüm					YAPI HAREKETLERİ	Form/Büçüm				
	Büçüm Yönü						Büçüm Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olçu						Olçu				
	Konum						Konum				
	Renk						Renk				
BAĞÇEVRE YÜZEYİ	Ton					BAĞÇEVRE YÜZEYİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanları						Süslene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
BAĞÇEVRE YÜZEYİ	Ton					BAĞÇEVRE YÜZEYİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanları						Süslene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
İşlev					İşlev						
Genel Değerlendirme		8	10	-	9	Genel Değerlendirme		8	10	-	9
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

Şekil 5. 37. Göynük Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme - 189 Ada 2 Parsel, 61 Ada 6 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ													
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 60/12													
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME								
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI					
Yükseklik	Olçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Yükseklik	Olçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız		
Hacim	Olçü					Hacim	Olçü						
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijim/Form						
	Eğim Açısı						Eğim Açısı						
	Eğim Yönü						Eğim Yönü						
	Renk						Renk						
	Ton						Ton						
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku						
	Malzeme						Malzeme						
	Form/Bijim						Form/Bijim						
	Bijim Yönü						Bijim Yönü						
	Araç/Röle						Araç/Röle						
YAPI HAREKETLERİ	Olçü					YAPI HAREKETLERİ	Olçü						
	Renk						Renk						
	Ton						Ton						
	Doku						Doku						
	Malzeme						Malzeme						
BAĞÇEDUVARI YÜZEYİ	Silüet Elemanları					BAĞÇEDUVARI YÜZEYİ	Silüet Elemanları						
	Yükseklik						Yükseklik						
	Renk						Renk						
	Ton						Ton						
	Doku						Doku						
İSLEV	Malzeme					İSLEV	Malzeme						
	İslev						İslev						
Genel Değerlendirme					1	2	0	2	Genel Değerlendirme				
Kentel Katla Değerlendirmesi									Kentel Katla Değerlendirmesi				
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme									Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ													
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 49/12-13													
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME								
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI					
Yükseklik	Olçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Yükseklik	Olçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız		
Hacim	Olçü					Hacim	Olçü						
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijim/Form						
	Eğim Açısı						Eğim Açısı						
	Eğim Yönü						Eğim Yönü						
	Renk						Renk						
	Ton						Ton						
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku						
	Malzeme						Malzeme						
	Form/Bijim						Form/Bijim						
	Bijim Yönü						Bijim Yönü						
	Araç/Röle						Araç/Röle						
YAPI HAREKETLERİ	Olçü					YAPI HAREKETLERİ	Olçü						
	Renk						Renk						
	Ton						Ton						
	Doku						Doku						
	Malzeme						Malzeme						
BAĞÇEDUVARI YÜZEYİ	Silüet Elemanları					BAĞÇEDUVARI YÜZEYİ	Silüet Elemanları						
	Yükseklik						Yükseklik						
	Renk						Renk						
	Ton						Ton						
	Doku						Doku						
İSLEV	Malzeme					İSLEV	Malzeme						
	İslev						İslev						
Genel Değerlendirme					8	13	-	4	Genel Değerlendirme				
Kentel Katla Değerlendirmesi									Kentel Katla Değerlendirmesi				
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme									Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

(19)

Şekil 5. 38. Göynük Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -60 Ada 4 Parsel, 49 Ada 13-12 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 49/2											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
Yükseklik	Olçu	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Yükseklik	Olçu	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu				
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
Malzeme					Malzeme						
AÇIKLIKLAR	Form/Bijim					AÇIKLIKLAR	Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olçu						Olçu				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
Doku					Doku						
Malzeme					Malzeme						
YAPI HAREKETLERİ	Form/Bijim					YAPI HAREKETLERİ	Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olçu						Olçu				
	Konumu						Konumu				
	Renk						Renk				
Ton					Ton						
Doku					Doku						
Malzeme					Malzeme						
BAKÇEVYARI YÜZEYİ	Stil/Seçenekler					BAKÇEVYARI YÜZEYİ	Stil/Seçenekler				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
SİLEV	SİLEV					SİLEV	SİLEV				
Genel Değerlendirme		25	2			Genel Değerlendirme		25	2		
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 49/2											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
Yükseklik	Olçu	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Yükseklik	Olçu	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu				
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
Malzeme					Malzeme						
AÇIKLIKLAR	Form/Bijim					AÇIKLIKLAR	Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olçu						Olçu				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
Doku					Doku						
Malzeme					Malzeme						
YAPI HAREKETLERİ	Form/Bijim					YAPI HAREKETLERİ	Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olçu						Olçu				
	Konumu						Konumu				
	Renk						Renk				
Ton					Ton						
Doku					Doku						
Malzeme					Malzeme						
BAKÇEVYARI YÜZEYİ	Stil/Seçenekler					BAKÇEVYARI YÜZEYİ	Stil/Seçenekler				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
SİLEV	SİLEV					SİLEV	SİLEV				
Genel Değerlendirme		21	6			Genel Değerlendirme		21	6		
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

Şekil 5. 39. Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi -49 Ada 6 Parsel, 47 Ada 2 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ																	
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 47/3																	
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME												
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI									
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız						
Yükseklik	Ölçü					Yükseklik	Ölçü										
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü										
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijim/Form										
	Eğim Açısı						Eğim Açısı										
	Eğim Yönü						Eğim Yönü										
	Renk						Renk										
	Malzeme						Malzeme										
AÇIKLIK	Form/Bijim					AÇIKLIK	Form/Bijim										
	Bijim Yönü						Bijim Yönü										
	Araç/Röle						Araç/Röle										
	Ölçü						Ölçü										
	Renk						Renk										
YAPI HAREKETLERİ	Form/Bijim					YAPI HAREKETLERİ	Form/Bijim										
	Bijim Yönü						Bijim Yönü										
	Araç/Röle						Araç/Röle										
	Ölçü						Ölçü										
	Konumu						Konumu										
ÇEHRE YÜZEYİ	Renk					ÇEHRE YÜZEYİ	Renk										
	Ton						Ton										
	Doku						Doku										
	Malzeme						Malzeme										
	Süslene Elemanları						Süslene Elemanları										
BAŞÇEKÜDÜVARI YÜZEYİ	Yükseklik					BAŞÇEKÜDÜVARI YÜZEYİ	Yükseklik										
	Renk						Renk										
	Ton						Ton										
	Doku						Doku										
	Malzeme						Malzeme										
İşlev					İşlev												
Genel Değerlendirme					2	3			Genel Değerlendirme					2	3		
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi												
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme												

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ																	
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 47/3																	
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME												
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI									
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız						
Yükseklik	Ölçü					Yükseklik	Ölçü										
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü										
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijim/Form										
	Eğim Açısı						Eğim Açısı										
	Eğim Yönü						Eğim Yönü										
	Renk						Renk										
	Malzeme						Malzeme										
AÇIKLIK	Form/Bijim					AÇIKLIK	Form/Bijim										
	Bijim Yönü						Bijim Yönü										
	Araç/Röle						Araç/Röle										
	Ölçü						Ölçü										
	Renk						Renk										
YAPI HAREKETLERİ	Form/Bijim					YAPI HAREKETLERİ	Form/Bijim										
	Bijim Yönü						Bijim Yönü										
	Araç/Röle						Araç/Röle										
	Ölçü						Ölçü										
	Konumu						Konumu										
ÇEHRE YÜZEYİ	Renk					ÇEHRE YÜZEYİ	Renk										
	Ton						Ton										
	Doku						Doku										
	Malzeme						Malzeme										
	Süslene Elemanları						Süslene Elemanları										
BAŞÇEKÜDÜVARI YÜZEYİ	Yükseklik					BAŞÇEKÜDÜVARI YÜZEYİ	Yükseklik										
	Renk						Renk										
	Ton						Ton										
	Doku						Doku										
	Malzeme						Malzeme										
İşlev					İşlev												
Genel Değerlendirme					2	3			Genel Değerlendirme					2	3		
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi												
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme												

Şekil 5. 40. Göynük Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -47 Ada 3 Parsel, 48 Ada 6-7 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ																	
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: <u>Göynük</u> Ada/Parsel: <u>91/9</u>																	
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME												
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI									
Yükseklik	Olçu	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Yükseklik	Olçu	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız						
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu										
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijim/Form										
	Eğim Açısı						Eğim Açısı										
	Eğim Yönü						Eğim Yönü										
	Renk						Renk										
	Ton						Ton										
	Doku						Doku										
AÇIKLIK	Malzeme					AÇIKLIK	Malzeme										
	Form/Bijim						Form/Bijim										
	Bijim Yönü						Bijim Yönü										
	Araç/Rötuş						Araç/Rötuş										
	Olçü						Olçü										
	Renk						Renk										
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton										
	Doku						Doku										
	Malzeme						Malzeme										
	Form/Bijim						Form/Bijim										
	Bijim Yönü						Bijim Yönü										
	Araç/Rötuş						Araç/Rötuş										
CEPHE YÜZEYİ	Olçü					CEPHE YÜZEYİ	Olçü										
	Konum						Konum										
	Renk						Renk										
	Ton						Ton										
	Doku						Doku										
	Malzeme						Malzeme										
BAMCEBÜYÜK YÜZEYİ	Süslene Elemanlar					BAMCEBÜYÜK YÜZEYİ	Süslene Elemanlar										
	Yükseklik						Yükseklik										
	Renk						Renk										
	Ton						Ton										
	Doku						Doku										
	Malzeme						Malzeme										
SİLEV	İşlev					SİLEV	İşlev										
Genel Değerlendirme					5	2	-	20	Genel Değerlendirme					5	2	-	20
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi												
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme												

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ																	
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: <u>Göynük</u> Ada/Parsel: <u>91/10</u>																	
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME												
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI									
Yükseklik	Olçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Yükseklik	Olçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız						
Hacim	Olçü					Hacim	Olçü										
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijim/Form										
	Eğim Açısı						Eğim Açısı										
	Eğim Yönü						Eğim Yönü										
	Renk						Renk										
	Ton						Ton										
	Doku						Doku										
AÇIKLIK	Malzeme					AÇIKLIK	Malzeme										
	Form/Bijim						Form/Bijim										
	Bijim Yönü						Bijim Yönü										
	Araç/Rötuş						Araç/Rötuş										
	Olçü						Olçü										
	Renk						Renk										
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton										
	Doku						Doku										
	Malzeme						Malzeme										
	Form/Bijim						Form/Bijim										
	Bijim Yönü						Bijim Yönü										
	Araç/Rötuş						Araç/Rötuş										
CEPHE YÜZEYİ	Olçü					CEPHE YÜZEYİ	Olçü										
	Konum						Konum										
	Renk						Renk										
	Ton						Ton										
	Doku						Doku										
	Malzeme						Malzeme										
BAMCEBÜYÜK YÜZEYİ	Süslene Elemanlar					BAMCEBÜYÜK YÜZEYİ	Süslene Elemanlar										
	Yükseklik						Yükseklik										
	Renk						Renk										
	Ton						Ton										
	Doku						Doku										
	Malzeme						Malzeme										
SİLEV	İşlev					SİLEV	İşlev										
Genel Değerlendirme					16	10	-	1	Genel Değerlendirme					16	10	-	1
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi												
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme												

Şekil 5. 41. Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi – 90 Ada 9 Parsel, 91 Ada 10 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 91/2											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçü					Yükseklik	Olçü				
Hacim	Olçü					Hacim	Olçü				
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Bijim						Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olçü						Olçü				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bijim						Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
ÇEPIHE YÜZEYİ	Olçü					ÇEPIHE YÜZEYİ	Olçü				
	Konum						Konum				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞÇEVANLIK YÜZEYİ	Sütlene Elemanları					BAĞÇEVANLIK YÜZEYİ	Sütlene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
İSLEV	İslev					İSLEV	İslev				
Genel Değerlendirme		25	2	-	-	Genel Değerlendirme		25	2	-	-
Kentel Katla Değerlendirmesi					Kentel Katla Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 91/2											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçü					Yükseklik	Olçü				
Hacim	Olçü					Hacim	Olçü				
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Bijim						Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olçü						Olçü				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bijim						Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
ÇEPIHE YÜZEYİ	Olçü					ÇEPIHE YÜZEYİ	Olçü				
	Konum						Konum				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞÇEVANLIK YÜZEYİ	Sütlene Elemanları					BAĞÇEVANLIK YÜZEYİ	Sütlene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
İSLEV	İslev					İSLEV	İslev				
Genel Değerlendirme		25	2	-	-	Genel Değerlendirme		25	2	-	-
Kentel Katla Değerlendirmesi					Kentel Katla Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

(21)

Şekil 5. 42. Göynük Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -91 Ada 4 Parsel, 91 Ada 2 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı Ada/Parsel 99 Ada 11 Parsel											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçtu					Yükseklik	Olçtu				
Hacim	Olçtu					Hacim	Olçtu				
ÇATI TASARIMI	Bijim/Formu					ÇATI TASARIMI	Bijim/Formu				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
ACIKLIK	Doku					ACIKLIK	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bijim						Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Arak/Ritim						Arak/Ritim				
YAPI HAREKETLERİ	Olçtu					YAPI HAREKETLERİ	Olçtu				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞCUDUVAR YÜZEYİ	Sisteme Elemanları					BAĞCUDUVAR YÜZEYİ	Sisteme Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
İSLEV	Malzeme					İSLEV	Malzeme				
	İşlev						İşlev				
	Genel Değerlendirme	2	2	-	-		Genel Değerlendirme	2	2	-	-
	Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi				
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı Ada/Parsel 99 Ada 11 Parsel											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçtu					Yükseklik	Olçtu				
Hacim	Olçtu					Hacim	Olçtu				
ÇATI TASARIMI	Bijim/Formu					ÇATI TASARIMI	Bijim/Formu				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
ACIKLIK	Doku					ACIKLIK	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bijim						Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Arak/Ritim						Arak/Ritim				
YAPI HAREKETLERİ	Olçtu					YAPI HAREKETLERİ	Olçtu				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞCUDUVAR YÜZEYİ	Sisteme Elemanları					BAĞCUDUVAR YÜZEYİ	Sisteme Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
İSLEV	Malzeme					İSLEV	Malzeme				
	İşlev						İşlev				
	Genel Değerlendirme	2	2	-	-		Genel Değerlendirme	2	2	-	-
	Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi				
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

Şekil 5. 43. Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -91 Ada 11 Parsel, 99 Ada 1 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 99/2		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME				KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					
TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçu					Yükseklik	Olçu				
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu				
CAIT TASARIMI	Bilçim/Form					CAIT TASARIMI	Bilçim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Bilçim						Form/Bilçim				
	Bilçim Yönü						Bilçim Yönü				
	Araçlı/Ritim						Araçlı/Ritim				
	Olçu						Olçu				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sistem Elemanları						Sistem Elemanları				
	Form/Bilçim						Form/Bilçim				
	Bilçim Yönü						Bilçim Yönü				
BAĞCIYUVAHİ YÜZEYİ	Araçlı/Ritim					BAĞCIYUVAHİ YÜZEYİ	Araçlı/Ritim				
	Olçu						Olçu				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
İşlev					İşlev						
Genel Değerlendirme		10	7	-	8	Genel Değerlendirme		10	7	-	8
Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 202/6		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME				KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					
TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçu					Yükseklik	Olçu				
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu				
CAIT TASARIMI	Bilçim/Form					CAIT TASARIMI	Bilçim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Bilçim						Form/Bilçim				
	Bilçim Yönü						Bilçim Yönü				
	Araçlı/Ritim						Araçlı/Ritim				
	Olçu						Olçu				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sistem Elemanları						Sistem Elemanları				
	Form/Bilçim						Form/Bilçim				
	Bilçim Yönü						Bilçim Yönü				
BAĞCIYUVAHİ YÜZEYİ	Araçlı/Ritim					BAĞCIYUVAHİ YÜZEYİ	Araçlı/Ritim				
	Olçu						Olçu				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
İşlev					İşlev						
Genel Değerlendirme		5	2	-	20	Genel Değerlendirme		5	2	-	20
Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

(22)

Şekil 5. 44. Göynük Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -99 Ada 2 Parsel, 202 Ada 6 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: 202/3 Ada/Parsel: 93											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçtu					Yükseklik	Olçtu				
Hacim	Olçtu					Hacim	Olçtu				
ÇATI TASARIMI	Hücum/Formu					ÇATI TASARIMI	Hücum/Formu				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
ACIKLIKLAR	Doku					ACIKLIKLAR	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Biçim						Form/Biçim				
	Uçtan Yönü						Uçtan Yönü				
	Aralık/Ritmi						Aralık/Ritmi				
YAPI HAREKETLERİ	Olçtu					YAPI HAREKETLERİ	Olçtu				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞÇEVANLIK YÜZEYİ	Sisteme Elemanları					BAĞÇEVANLIK YÜZEYİ	Sisteme Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
SİVEYİ	Malzeme					SİVEYİ	Malzeme				
	İşlev						İşlev				
	Genel Değerlendirme	5	2	-	20		Genel Değerlendirme	5	2	-	20
	Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi				
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: 202/3 Ada/Parsel: 93											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçtu					Yükseklik	Olçtu				
Hacim	Olçtu					Hacim	Olçtu				
ÇATI TASARIMI	Hücum/Formu					ÇATI TASARIMI	Hücum/Formu				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
ACIKLIKLAR	Doku					ACIKLIKLAR	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Biçim						Form/Biçim				
	Uçtan Yönü						Uçtan Yönü				
	Aralık/Ritmi						Aralık/Ritmi				
YAPI HAREKETLERİ	Olçtu					YAPI HAREKETLERİ	Olçtu				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞÇEVANLIK YÜZEYİ	Sisteme Elemanları					BAĞÇEVANLIK YÜZEYİ	Sisteme Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
SİVEYİ	Malzeme					SİVEYİ	Malzeme				
	İşlev						İşlev				
	Genel Değerlendirme	10	12	-	5		Genel Değerlendirme	10	12	-	5
	Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi				
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

Şekil 5. 45. Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -202 Ada 7 Parsel, 93 Ada 5 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 93/12		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME				KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükselik	Ölçü					Yükselik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Araç/Rötuş						Araç/Rötuş				
YAPI HAREKETLERİ	Ölçü					YAPI HAREKETLERİ	Ölçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞCI DUVARİ YÜZEYİ	Süslene Elemanlar					BAĞCI DUVARİ YÜZEYİ	Süslene Elemanlar				
	Yükselik						Yükselik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
İSLEV	Malzeme					İSLEV	Malzeme				
	İşlev						İşlev				
Genel Değerlendirme		10	17	-	-	Genel Değerlendirme		10	17	-	-
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 93/12		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME				KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükselik	Ölçü					Yükselik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Araç/Rötuş						Araç/Rötuş				
YAPI HAREKETLERİ	Ölçü					YAPI HAREKETLERİ	Ölçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞCI DUVARİ YÜZEYİ	Süslene Elemanlar					BAĞCI DUVARİ YÜZEYİ	Süslene Elemanlar				
	Yükselik						Yükselik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
İSLEV	Malzeme					İSLEV	Malzeme				
	İşlev						İşlev				
Genel Değerlendirme		10	19	-	5	Genel Değerlendirme		10	19	-	5
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

(13)

Şekil 5. 46. Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi -93 Ada 4 Parsel, 93 Ada 13 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 96/21											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçu					Yükseklik	Olçu				
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu				
ÇATI TASARIMI	Hiçbir/Form					ÇATI TASARIMI	Hiçbir/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
Malzeme					Malzeme						
AÇIKLIKLAR	Form/Biçim					AÇIKLIKLAR	Form/Biçim				
	Biçim Yönü						Biçim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olçü						Olçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
Doku					Doku						
Malzeme					Malzeme						
YAPI HAREKETLERİ	Form/Biçim					YAPI HAREKETLERİ	Form/Biçim				
	Biçim Yönü						Biçim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olçü						Olçü				
	Konum						Konum				
	Renk						Renk				
Ton					Ton						
Doku					Doku						
Malzeme					Malzeme						
BAHÇE DUVARI YÜZEYİ	Süslene Elemanlar					BAHÇE DUVARI YÜZEYİ	Süslene Elemanlar				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
SİLEY	İşlev					SİLEY	İşlev				
Genel Değerlendirme		7	2	-	18	Genel Değerlendirme		7	2	-	18
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel: 96/21											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçu					Yükseklik	Olçu				
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu				
ÇATI TASARIMI	Hiçbir/Form					ÇATI TASARIMI	Hiçbir/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
Malzeme					Malzeme						
AÇIKLIKLAR	Form/Biçim					AÇIKLIKLAR	Form/Biçim				
	Biçim Yönü						Biçim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olçü						Olçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
Doku					Doku						
Malzeme					Malzeme						
YAPI HAREKETLERİ	Form/Biçim					YAPI HAREKETLERİ	Form/Biçim				
	Biçim Yönü						Biçim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olçü						Olçü				
	Konum						Konum				
	Renk						Renk				
Ton					Ton						
Doku					Doku						
Malzeme					Malzeme						
BAHÇE DUVARI YÜZEYİ	Süslene Elemanlar					BAHÇE DUVARI YÜZEYİ	Süslene Elemanlar				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
SİLEY	İşlev					SİLEY	İşlev				
Genel Değerlendirme		5	2	-	20	Genel Değerlendirme		5	2	-	20
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

Şekil 5. 47. Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -96 Ada 21 Parsel, 96 Ada 8 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: <u>95 Ada</u> Ada/Parsel: <u>95/13</u>											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü					Yükseklik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIKLAR	Form/Bişim					AÇIKLIKLAR	Form/Bişim				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Araç/Röle						Araç/Röle				
	Ölçü						Ölçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
YAPI HAREKETLERİ	Form/Bişim					YAPI HAREKETLERİ	Form/Bişim				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Araç/Röle						Araç/Röle				
	Ölçü						Ölçü				
	Konum						Konum				
	Renk						Renk				
ÇEVRE YÜZEYİ	Ton					ÇEVRE YÜZEYİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanlar						Süslene Elemanlar				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
BAĞCUBUKAHI YÜZEYİ	Ton					BAĞCUBUKAHI YÜZEYİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanlar						Süslene Elemanlar				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
ŞİLEV	ŞİLEV					ŞİLEV					
Genel Değerlendirme		7	2	-	18	Genel Değerlendirme		7	2	-	18
Kentel Katla Değerlendirmesi					Kentel Katla Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: <u>95 Ada</u> Ada/Parsel: <u>95/13</u>											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü					Yükseklik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIKLAR	Form/Bişim					AÇIKLIKLAR	Form/Bişim				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Araç/Röle						Araç/Röle				
	Ölçü						Ölçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
YAPI HAREKETLERİ	Form/Bişim					YAPI HAREKETLERİ	Form/Bişim				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Araç/Röle						Araç/Röle				
	Ölçü						Ölçü				
	Konum						Konum				
	Renk						Renk				
ÇEVRE YÜZEYİ	Ton					ÇEVRE YÜZEYİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanlar						Süslene Elemanlar				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
BAĞCUBUKAHI YÜZEYİ	Ton					BAĞCUBUKAHI YÜZEYİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanlar						Süslene Elemanlar				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
ŞİLEV	ŞİLEV					ŞİLEV					
Genel Değerlendirme		25	2	-	-	Genel Değerlendirme		25	2	-	-
Kentel Katla Değerlendirmesi					Kentel Katla Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

(2)

Şekil 5. 48. Göynük Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi -96 Ada 3 Parsel, 95 Ada 13 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ													
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: 119 Göynük Ada/Parsel: 119/4													
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME								
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI					
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız		
Yükseklik	Olçu					Yükseklik	Olçu						
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu						
ÇATI TASARIMI	Hicini/Form					ÇATI TASARIMI	Hicini/Form						
	Eğim Açısı						Eğim Açısı						
	Eğim Yönü						Eğim Yönü						
	Renk						Renk						
	Ton						Ton						
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku						
	Malzeme						Malzeme						
	Form/Biçim						Form/Biçim						
	Dişim Yönü						Dişim Yönü						
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim						
YAPI HAREKETLERİ	Olçu					YAPI HAREKETLERİ	Olçu						
	Renk						Renk						
	Ton						Ton						
	Doku						Doku						
	Malzeme						Malzeme						
BAĞCEBUVARİ YÜZEYİ	Süsleme Elemanları					BAĞCEBUVARİ YÜZEYİ	Süsleme Elemanları						
	Yükseklik						Yükseklik						
	Renk						Renk						
	Ton						Ton						
	Doku						Doku						
SİLVEYİ	Malzeme					SİLVEYİ	Malzeme						
	İşlev						İşlev						
	Genel Değerlendirme	3	2	-	22		Genel Değerlendirme	3	2	-	22		
	Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi						
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ													
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: 119 Göynük Ada/Parsel: 119/4													
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME								
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI					
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız		
Yükseklik	Olçu					Yükseklik	Olçu						
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu						
ÇATI TASARIMI	Hicini/Form					ÇATI TASARIMI	Hicini/Form						
	Eğim Açısı						Eğim Açısı						
	Eğim Yönü						Eğim Yönü						
	Renk						Renk						
	Ton						Ton						
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku						
	Malzeme						Malzeme						
	Form/Biçim						Form/Biçim						
	Dişim Yönü						Dişim Yönü						
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim						
YAPI HAREKETLERİ	Olçu					YAPI HAREKETLERİ	Olçu						
	Renk						Renk						
	Ton						Ton						
	Doku						Doku						
	Malzeme						Malzeme						
BAĞCEBUVARİ YÜZEYİ	Süsleme Elemanları					BAĞCEBUVARİ YÜZEYİ	Süsleme Elemanları						
	Yükseklik						Yükseklik						
	Renk						Renk						
	Ton						Ton						
	Doku						Doku						
SİLVEYİ	Malzeme					SİLVEYİ	Malzeme						
	İşlev						İşlev						
	Genel Değerlendirme	3	2	-	1		Genel Değerlendirme	3	2	-	1		
	Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi						
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

Şekil 5. 49. Göynük Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi -119 Ada 1 Parsel, 119 4 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği		Kentsel Sit Alanı									
Ada/Parsel		119/24									
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü					Yükseklik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
CAVİ TASARIMI	Bilgin/Form					CAVİ TASARIMI	Bilgin/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bilgin						Form/Bilgin				
	Bilgin Yönü						Bilgin Yönü				
	Azalt/Röm						Azalt/Röm				
YAPİ HAREKETLERİ	Ölçü					YAPİ HAREKETLERİ	Ölçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞÇEVREYİ VEZİYETİ	Statüme Elemanları					BAĞÇEVREYİ VEZİYETİ	Statüme Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
SİLEV	Malzeme					SİLEV	Malzeme				
	İşlev						İşlev				
	Genel Değerlendirme	4	10	-	5		Genel Değerlendirme	10	10	-	5
	Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi				
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği		Kentsel Sit Alanı									
Ada/Parsel		103/24									
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü					Yükseklik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
CAVİ TASARIMI	Bilgin/Form					CAVİ TASARIMI	Bilgin/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bilgin						Form/Bilgin				
	Bilgin Yönü						Bilgin Yönü				
	Azalt/Röm						Azalt/Röm				
YAPİ HAREKETLERİ	Ölçü					YAPİ HAREKETLERİ	Ölçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞÇEVREYİ VEZİYETİ	Statüme Elemanları					BAĞÇEVREYİ VEZİYETİ	Statüme Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
SİLEV	Malzeme					SİLEV	Malzeme				
	İşlev						İşlev				
	Genel Değerlendirme	2	5	-	7		Genel Değerlendirme	2	5	-	7
	Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi				
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

Şekil 5. 50. Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi -119 Ada 2 Parsel, 103 Ada 24 Parsel

(25)

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: 138 Ada/Parcel 27 Parsel												
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME							
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
Yükseklik	Olçu	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Yükseklik	Olçu	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu					
ÇATI TASARIMI	Büyük/Orta					ÇATI TASARIMI	Büyük/Orta					
	Eğim Açısı						Eğim Açısı					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme					
	Form/Büyük						Form/Büyük					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Araç/Rim						Araç/Rim					
	Olçu						Olçu					
	Renk						Renk					
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Statik Elemanlar						Statik Elemanlar					
	Yükseklik						Yükseklik					
	Renk						Renk					
BAĞEYVİZEYİ	Ton					BAĞEYVİZEYİ	Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Statik Elemanlar						Statik Elemanlar					
	Yükseklik						Yükseklik					
	Renk						Renk					
BAĞEYVİZEYİ	Ton					BAĞEYVİZEYİ	Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Statik Elemanlar						Statik Elemanlar					
	Yükseklik						Yükseklik					
	Renk						Renk					
SİLEV	Ton					SİLEV	Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Statik Elemanlar						Statik Elemanlar					
	Yükseklik						Yükseklik					
	Renk						Renk					
Genel Değerlendirme		2	2	1	1	Genel Değerlendirme		2	2	1	1	
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi							
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme							

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: 138 Ada/Parcel 27 Parsel												
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME							
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
Yükseklik	Olçu	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Yükseklik	Olçu	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu					
ÇATI TASARIMI	Büyük/Orta					ÇATI TASARIMI	Büyük/Orta					
	Eğim Açısı						Eğim Açısı					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme					
	Form/Büyük						Form/Büyük					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Araç/Rim						Araç/Rim					
	Olçu						Olçu					
	Renk						Renk					
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Statik Elemanlar						Statik Elemanlar					
	Yükseklik						Yükseklik					
	Renk						Renk					
BAĞEYVİZEYİ	Ton					BAĞEYVİZEYİ	Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Statik Elemanlar						Statik Elemanlar					
	Yükseklik						Yükseklik					
	Renk						Renk					
SİLEV	Ton					SİLEV	Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Statik Elemanlar						Statik Elemanlar					
	Yükseklik						Yükseklik					
	Renk						Renk					
Genel Değerlendirme		2	2	1	1	Genel Değerlendirme		2	2	1	1	
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi							
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme							

Şekil 5. 51. Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi -138 Ada 27 Parsel, 13 Ada 9 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği											
Kentel Sit Alanı: Göynük											
Ada/Parsel: 100/7											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü					Yükseklik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Ölçü						Ölçü				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Statüno Elemanları						Statüno Elemanları				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
BAHÇELER VE YAZAR ALANLARI	Aralık/Ritim					BAHÇELER VE YAZAR ALANLARI	Aralık/Ritim				
	Ölçü						Ölçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
Genel Değerlendirme		23	2	-	-	Genel Değerlendirme		23	2	-	-
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği											
Kentel Sit Alanı: Göynük											
Ada/Parsel: 71/4											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü					Yükseklik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Ölçü						Ölçü				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Statüno Elemanları						Statüno Elemanları				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
BAHÇELER VE YAZAR ALANLARI	Aralık/Ritim					BAHÇELER VE YAZAR ALANLARI	Aralık/Ritim				
	Ölçü						Ölçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
Genel Değerlendirme					24	Genel Değerlendirme					27
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

(26)

Şekil 5. 52. Göynük Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -100 Ada 7 Parsel, 71 Ada 4 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: 68 Göynük Ada/Parsel											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükselik	Ölçü					Yükselik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Bijim						Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Araç/Rötu						Araç/Rötu				
	Ölçü						Ölçü				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanları						Süslene Elemanları				
	Yükselik						Yükselik				
	Renk						Renk				
BAĞÇEVANLIĞI VEZEVİ	Ton					BAĞÇEVANLIĞI VEZEVİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanları						Süslene Elemanları				
	Yükselik						Yükselik				
	Renk						Renk				
SİLEV	Ton					SİLEV	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanları						Süslene Elemanları				
	Yükselik						Yükselik				
	Renk						Renk				
Genel Değerlendirme				27	Genel Değerlendirme				27		
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Göynük Ada/Parsel 17/9											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükselik	Ölçü					Yükselik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Bijim						Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Araç/Rötu						Araç/Rötu				
	Ölçü						Ölçü				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanları						Süslene Elemanları				
	Yükselik						Yükselik				
	Renk						Renk				
BAĞÇEVANLIĞI VEZEVİ	Ton					BAĞÇEVANLIĞI VEZEVİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanları						Süslene Elemanları				
	Yükselik						Yükselik				
	Renk						Renk				
SİLEV	Ton					SİLEV	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanları						Süslene Elemanları				
	Yükselik						Yükselik				
	Renk						Renk				
Genel Değerlendirme		25	2		Genel Değerlendirme		25	2			
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

Şekil 5. 53. Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi -68 Ada 2 Parsel, 17 Ada

Çizelge 5. 1. Bolu Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme							Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafı
Yapım Yılı	KAİP Önce Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı			
Bilinmiyor	Bilinmiyor	Yok	Bilinmiyor	Konut	134 Ada 48 Parsel	Bağımsız			
1977	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	134 Ada 49 Parsel	Bağımsız			
1970	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	134 Ada 50 Parsel	Aynı			
1978	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	134 Ada 5 Parsel	Bağımsız			

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 5.1. (devam) Bolu Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme							Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı			
Bilinmiyor	Bilinmiyor	Yok	Bilinmiyor	Konut	134 Ada 6 Parsel	Bağımsız			
1965-1995	İlk KAİP Sonrası	Yok	Bilinmiyor	Konut	134 Ada 1 Parsel	Bağımsız			
2004	İlk KAİP Sonrası	Yok	Bilinmiyor	Konut	134 Ada 3 Parsel	Bağımsız			
1998	İlk KAİP Sonrası	17.03.2006 tarih ve 11 sayılı karar	Bilinmiyor	Okul	128 Ada 1/2 Parsel	Aynı			

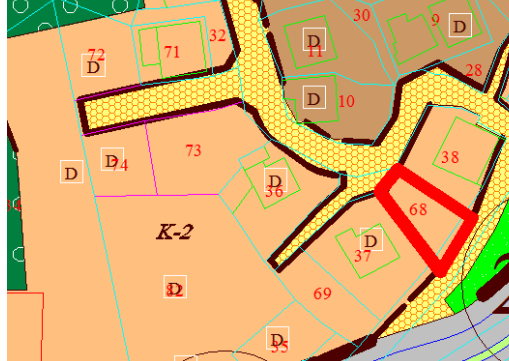
¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 5.1. (devam) Bolu Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme							Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı			
1999	İlk KAİP Sonrası	Yok	Bilinmiyor	Konut	7 Ada 38 Parsel	Aynı			
2003	İlk KAİP Sonrası	Yok	Bilinmiyor	Konut	7 Ada 37 Parsel	Aynı			
1998	İlk KAİP Sonrası	Yok	Bilinmiyor	İlçe Müftülüğü	7 Ada 65/41 Parsel	Aynı			

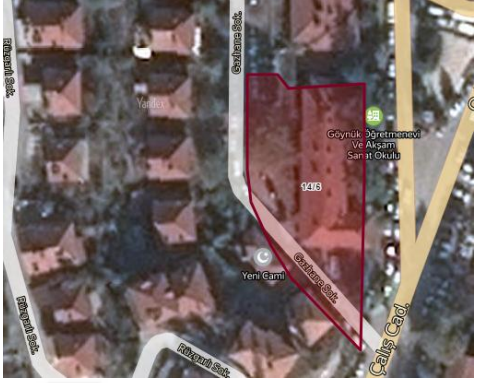

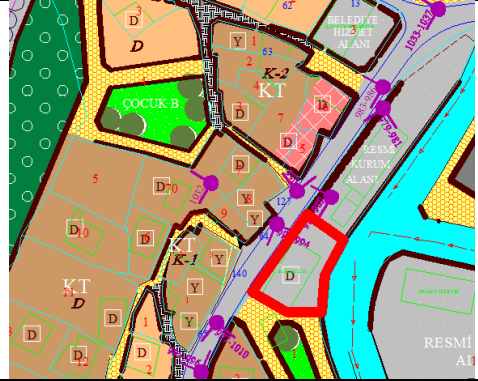
¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 5.1. (devam) Bolu Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme									
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı	Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
1976-1998	İlk KAİP Sonrası	Yok	Bilinmiyor	Konut	11 Ada 1 Parsel	Aynı			
1962	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	12 Ada 38 Parsel	Bağımsız			
Bilinmiyor	Bilinmiyor	Yok	Bilinmiyor	Konut	12 Ada 68 Parsel	Bağımsız			
1965	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	12 Ada 37 Parsel	Bağımsız			

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 5.1. (devam) Bolu Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme							Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı			
Bilinmiyor	Bilinmiyor	Dosyası var gözüktüyor fakat arşivde yok.	Bilinmiyor	Adliye	14 Ada 6 Parsel	Aynı			
1988	Önce	Dosyası var, ilgili bir karar yok.	Bilinmiyor	PTT	14 Ada 5 Parsel	Aynı			
Bilinmiyor	Bilinmiyor	Dosyası var, ilgili bir karar yok.	Bilinmiyor	Öğretmenevi	5 Ada 7 Parsel	Aynı			
Bilinmiyor	Bilinmiyor	Dosyası var, ilgili bir karar yok.	Bilinmiyor	Öğretmenevi	5 Ada 8 Parsel	Bağımsız			

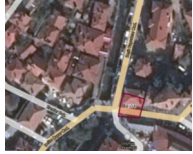

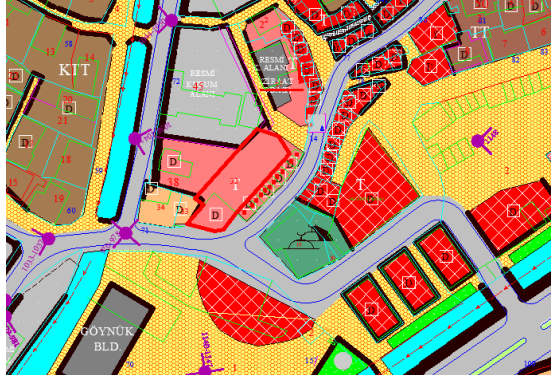

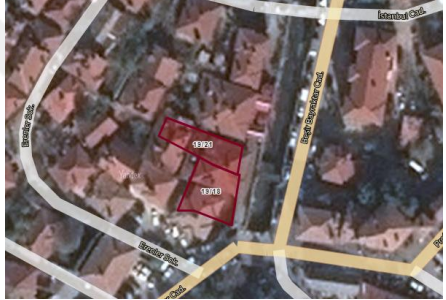

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 5.1. (devam) Bolu Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme									
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı	Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafı
Bilinmiyor	Bilinmiyor	Yok	Bilinmiyor	Banka	18 Ada 3 Parsel	Aynı			
1950	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	174 Ada 9 Parsel	Bağımsız			
2005	İlk KAİP Sonrası	Yok	Bilinmiyor	Hükümet Konağı	2 Ada 45 Parsel	Aynı			
1998	İlk KAİP Sonrası	Dosyası var, ilgili bir karar yok.	Bilinmiyor	Konut	2 Ada 38 Parsel	Aynı			

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 5.1. (devam) Bolu Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme							Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı			
1932	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	2 Ada 34 Parsel	Aynı			
2017	Sonra	Yok	Bilinmiyor	İşyeri	2 Ada 51 Parsel	Aynı			
1997	İlk KAİP Sonrası	Dosyası var, ilgili bir karar yok.	Bilinmiyor	İşyeri	19 Ada 18 Parsel	Aynı			
1945-2005	İlk KAİP Sonrası	Dosyası var, ilgili bir karar yok.	Bilinmiyor	İşyeri	19 Ada 20/21 Parsel	Aynı			

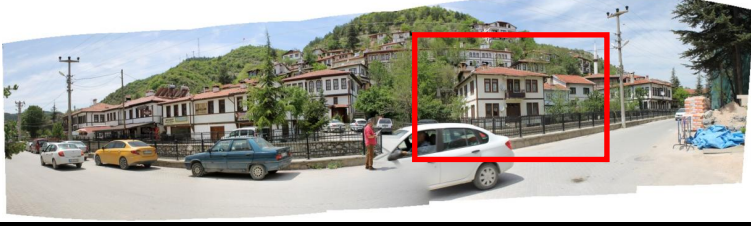

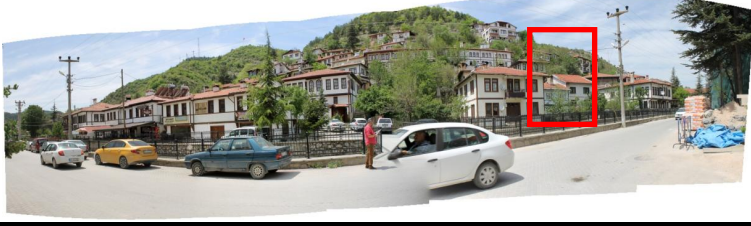
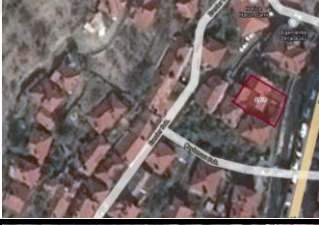

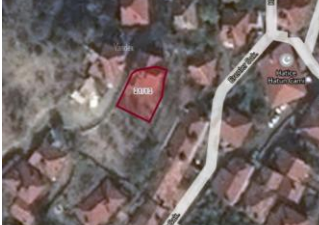

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 5.1. (devam) Bolu Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme									
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı	Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
1932	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	2 Ada 34 Parsel	Aynı			
2017	Sonra	Yok	Bilinmiyor	İşyeri	2 Ada 51 Parsel	Aynı			
1997	İlk KAİP Sonrası	Yok	Bilinmiyor	İşyeri	19 Ada 18 Parsel	Aynı			
1945-2005	İlk KAİP Sonrası	Yok	Bilinmiyor	İşyeri	19 Ada 20/21 Parsel	Aynı			
2007	İlk KAİP Sonrası	Dosyası var, ilgili bir karar yok.	Bilinmiyor	İşyeri	19 Ada 14 Parsel	Aynı			

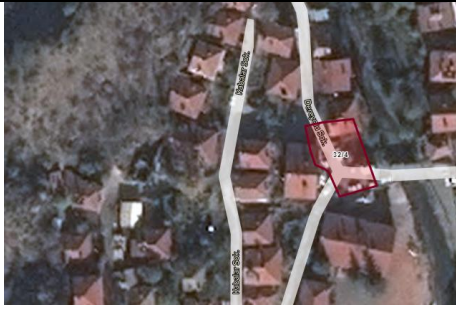

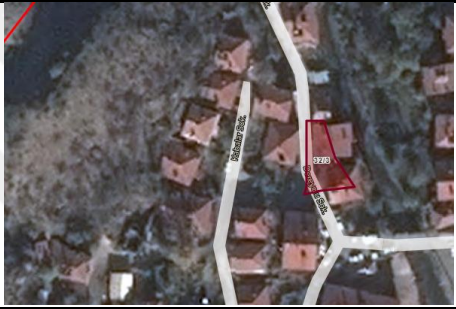

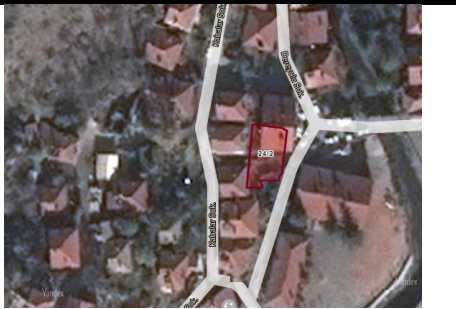

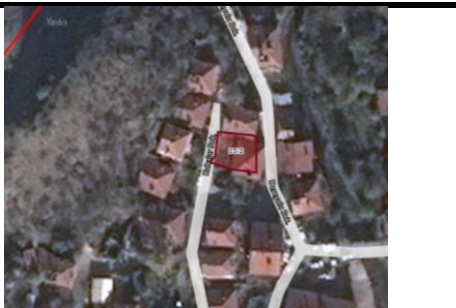

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 5.1. (devam) Bolu Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme									
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı	Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
2007	İlk KAİP Sonrası	Dosyası var, ilgili bir karar yok.	Bilinmiyor	İşyeri	19 Ada 14 Parsel	Aynı			
Bilinmiyor	Bilinmiyor	Yok	Bilinmiyor	Konut	20 Ada 3 Parsel	Aynı			
1900-1955	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	20 Ada 2 Parsel	Bağımsız			
1970	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	20 Ada 1 Parsel	Aynı			
1960	Önce	Dosyası var, ilgili bir karar yok.	Bilinmiyor	Konut	21 Ada 13 Parsel	Bağımsız			

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 5.1. (devam) Bolu Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme							Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parse l	Tasarım Yaklaşım ı			
1960	Önce	Yok	Bilinmiyo r	Konut	32 Ada 4 Parsel	Aynı			
1990	Önce	Yok	Bilinmiyo r	Konut	32 Ada 3 Parsel	Bağımsız			
Bilinmiyor	Bilinmiyor	Yok	Bilinmiyo r	Konut	24 Ada 2 Parsel	Bağımsız			
1993-1977	Önce	Yok	Bilinmiyo r	Konut	35 Ada 2 Parsel	Bağımsız			

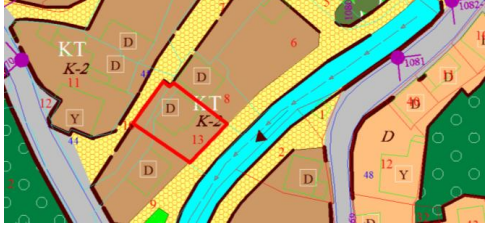

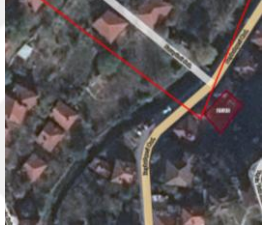

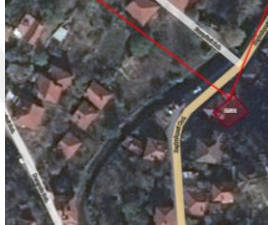

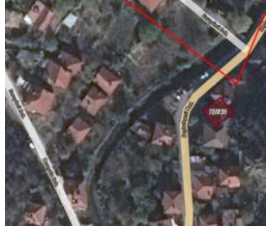

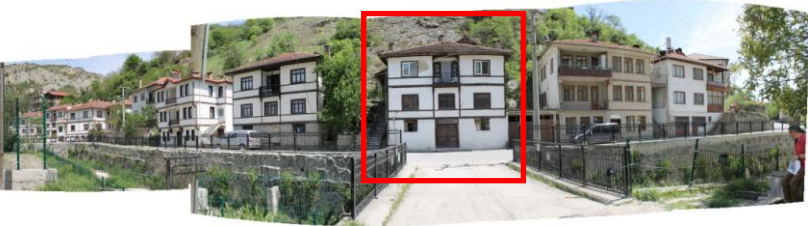
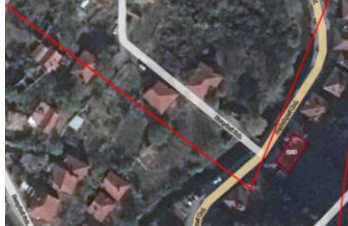

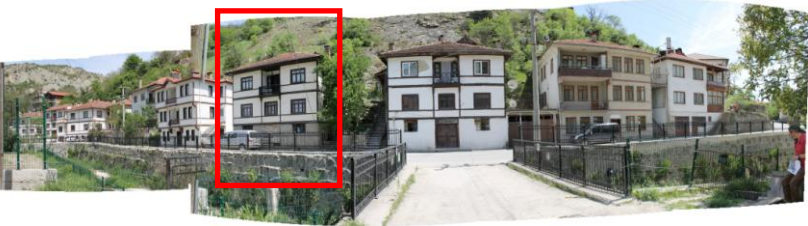
¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 5.1. (devam) Bolu Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme								Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kararı	Kurulu	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı			
1993-1977	Önce	Yok		Bilinmiyor	Konut	36 Ada 1 Parsel	Benzer			
1958	Önce	Yok		Bilinmiyor	Konut	29 Ada 10 Parsel	Aynı			
1963	Önce	Yok		Bilinmiyor	Konut	28 Ada 8 Parsel	Aynı			
1955	Önce	Dosyası var, ilgili bir karar yok.		Bilinmiyor	Konut	28 Ada 13 Parsel	Aynı			

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 5.1. (devam) Bolu Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme									
Yapım Yılı	KAIP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı	Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
1955	Önce	Dosyası var, ilgili bir karar yok.	Bilinmiyor	Konut	28 Ada 13 Parsel	Aynı			
1955	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	27 Ada 10 Parsel	Benzer			
1993	İlk KAIP Sonrası	Yok	Bilinmiyor	Konut	27 Ada 11 Parsel	Bağımsız			
1980	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	27 Ada 40 Parsel	Benzer			
1963	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	27 Ada 9 Parsel	Benzer			

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 5.1. (devam) Bolu Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme									
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı	Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
1963	Önce	Dosyası var, ilgili bir karar yok.	Bilinmiyor	Konut	27 Ada 8 Parsel	Aynı			
1975	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	27 Ada 7 Parsel	Bağımsız			
1980	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	27 Ada 6 Parsel	Bağımsız			
1960	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	27 Ada 5/4 Parsel	Aynı			
1964	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	58 Ada 10 Parsel	Bağımsız			

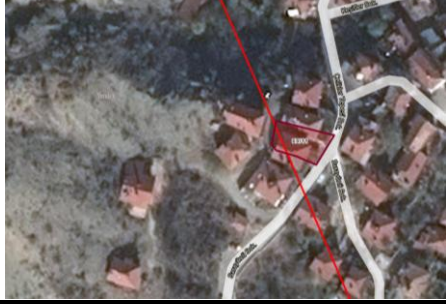

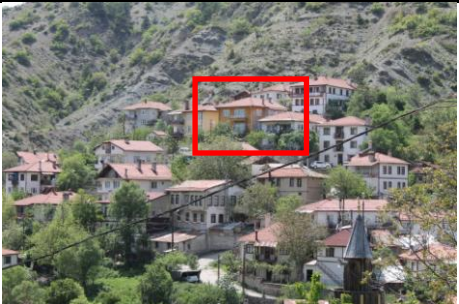
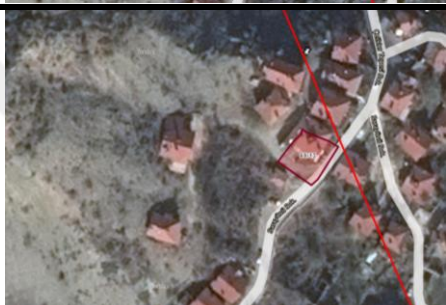

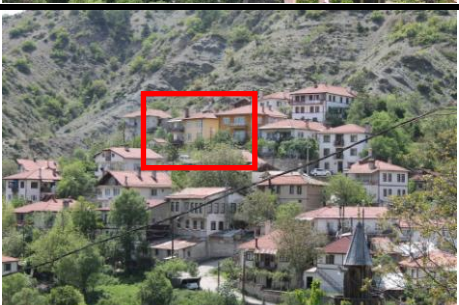
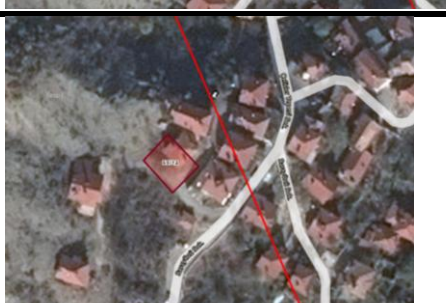

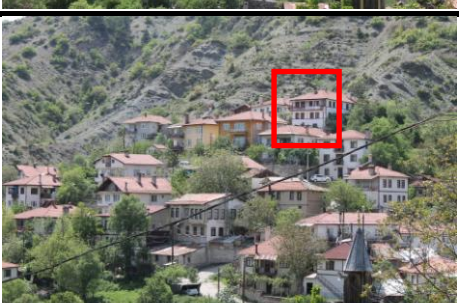
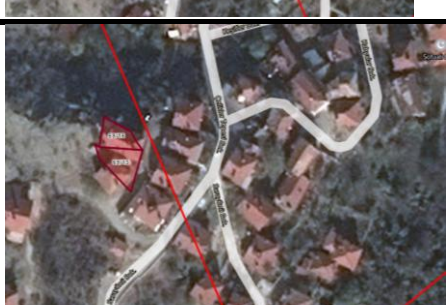

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 5.1. (devam) Bolu Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme									
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı	Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
Bilinmiyor	Bilinmiyor	Yok	Bilinmiyor	Konut	58 Ada 9 Parsel	Bağımsız			
1938	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	58 Ada 8 Parsel	Aynı			
Bilinmiyor	Bilinmiyor	Yok	Bilinmiyor	Konut	58 Ada 12 Parsel	Bağımsız			
1970	Önce	Dosyası var, ilgili bir karar yok.	Bilinmiyor	Konut	58 Ada 25 Parsel	Aynı			
1992-2001	İlk KAİP Sonrası	Yok	Bilinmiyor	Konut	69 Ada 10 Parsel	Benzer			

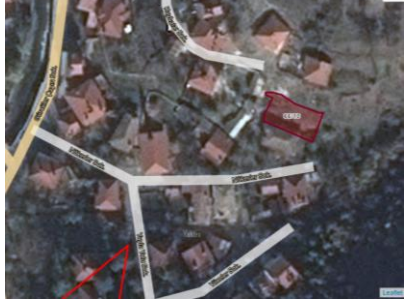

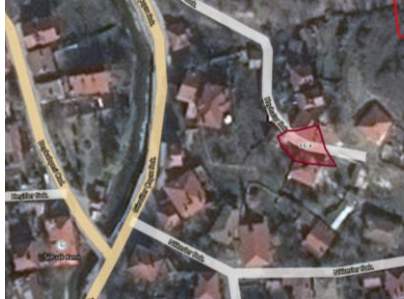

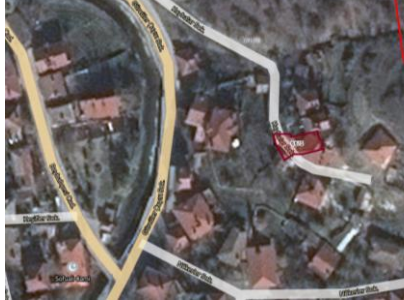

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 5.1. (devam) Bolu Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme									
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı	Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafı
Bilinmiyor	Bilinmiyor	Yok	Bilinmiyor	Konut	69 Ada 11 Parsel	Benzer			
1983	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	69 Ada 12 Parsel	Bağımsız			
1931	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	69 Ada 13 Parsel	Bağımsız			
1980	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	69 Ada 14 Parsel	Bağımsız			
1994	İlk KAİP Sonrası	Yok	Bilinmiyor	Konut	69 Ada 15/16 Parsel	Aynı			

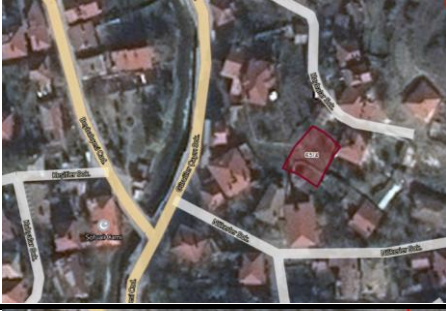

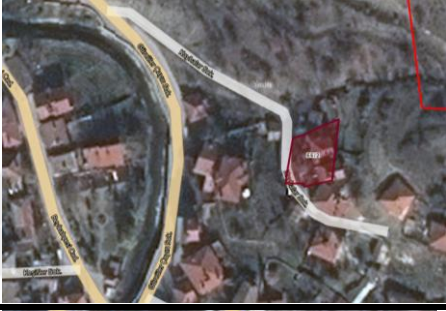

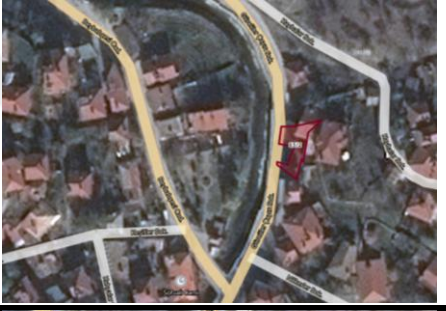

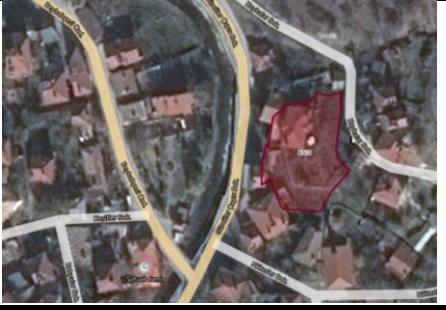

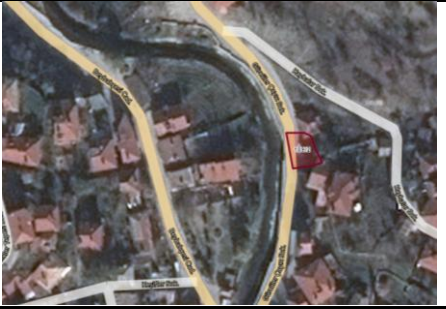

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 5.1. (devam) Bolu Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme									
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı	Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
2019	Sonra	16.03.1991 tarih ve 1680 sayılı karar.	Bilinmiyor	Konut	66 Ada 10 Parsel	Aynı			
Bilinmiyor	Bilinmiyor	Yok	Bilinmiyor	Konut	66 Ada 16 Parsel	Aynı			
Bilinmiyor	Bilinmiyor	Dosyası var, ilgili bir karar yok.	Bilinmiyor	Konut	66 Ada 5 Parsel	Aynı			
1948	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	66 Ada 4 Parsel	Aynı			
1969	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	66 Ada 3 Parsel	Benzer			

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 5.1.. (devam) Bolu Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme									
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı	Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
1948	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	65 Ada 4 Parsel	Benzer			
1967	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	66 Ada 2 Parsel	Benzer			
Bilinmiyor	Bilinmiyor	Yok	Bilinmiyor	Konut	65 Ada 2 Parsel	Aynı			
Bilinmiyor	Bilinmiyor	Yok	Bilinmiyor	Konut	65 Ada 3 Parsel	Aynı			
1965	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	189 Ada 2 Parsel	Bağımsız			

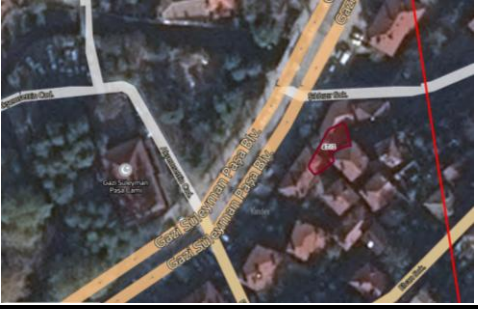

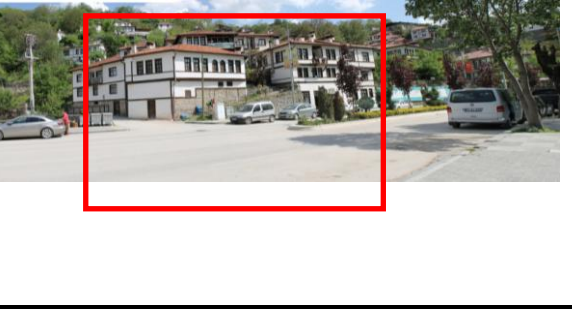

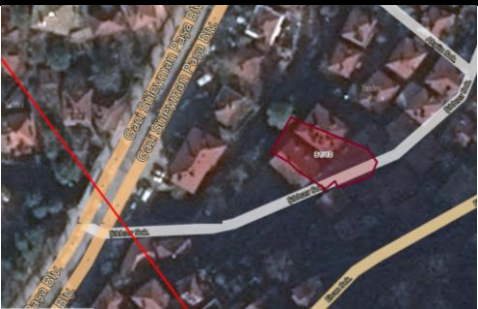

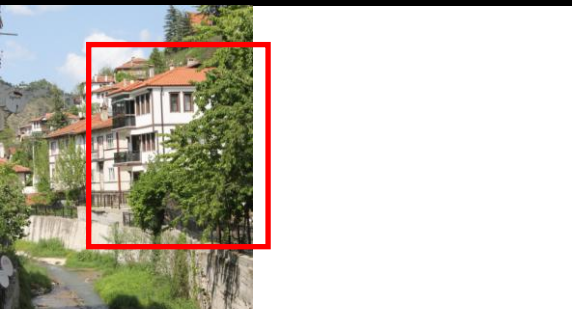
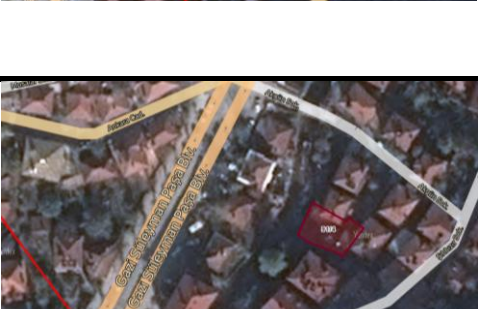
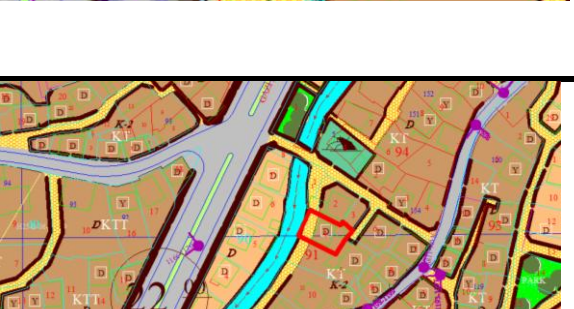

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 5.1. (devam) Bolu Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme							Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı			
1965	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	61 Ada 6 Parsel	Benzer			
2002	İlk KAİP Sonrası	Yok	Bilinmiyor	Konut	60 Ada 4 Parsel	Bağımsız			
1957	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konaklama	49 Ada 13/12 Parsel	Benzer			
2017	Sonra	Yok	Bilinmiyor	Konaklama	49 Ada 6 Parsel	Aynı			
1969	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	47 Ada 2 Parsel	Aynı			

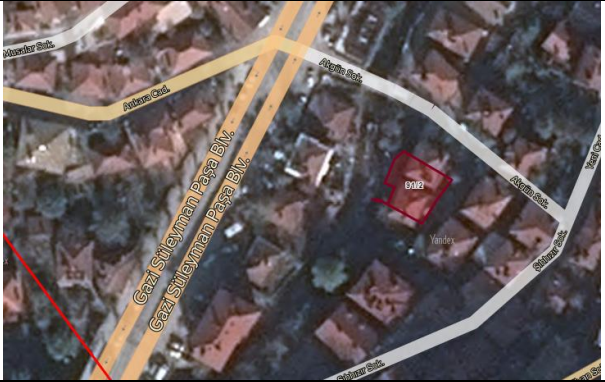
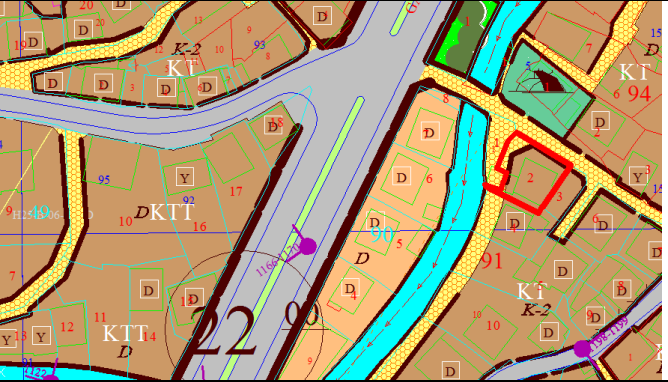
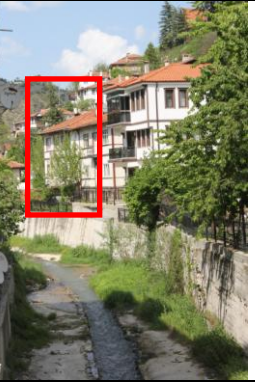
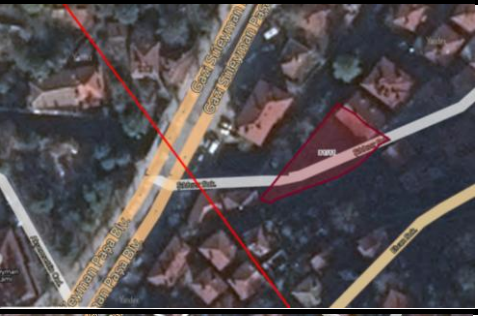

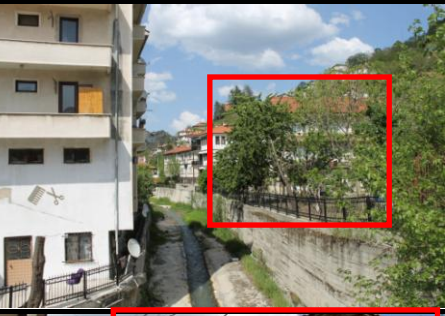
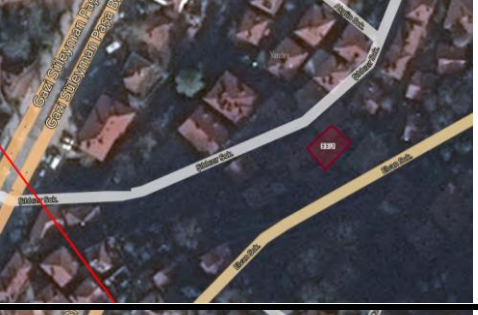

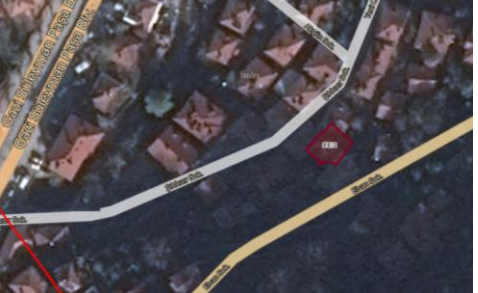

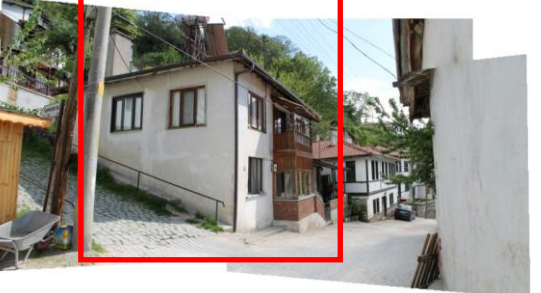
¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 5.1. (devam) Bolu Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme									
Yapım Yılı	KAIP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı	Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
Bilinmiyor	Bilinmiyor	Yok	Bilinmiyor	Konut	47 Ada 3 Parsel	Aynı			
1993-2008	İlk KAIP Sonrası	Yok	Bilinmiyor	Konut	90 Ada 9 Parsel	Bağımsız			
1935-2005	İlk KAIP Sonrası	18.02.2005 tarih ve 320 sayılı karar.	Bilinmiyor	Konut	91 Ada 10 Parsel	Aynı			
1965	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	91 Ada 4 Parsel	Aynı			

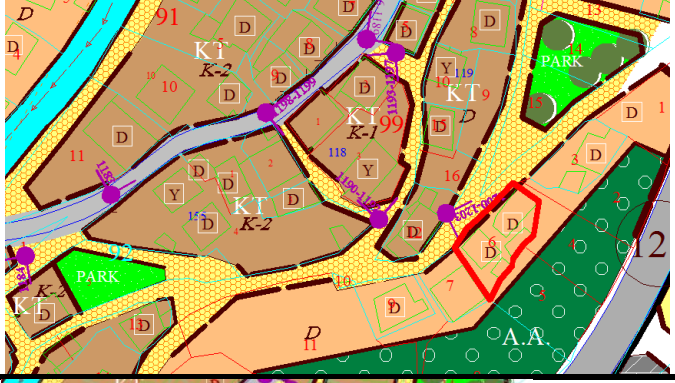
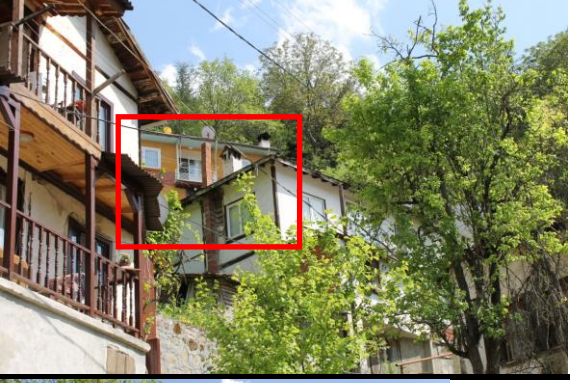
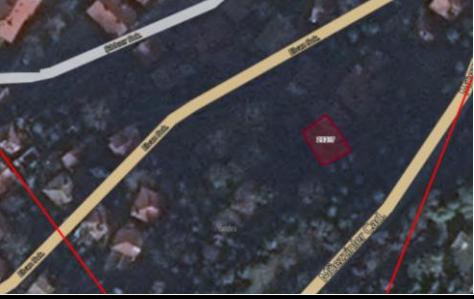

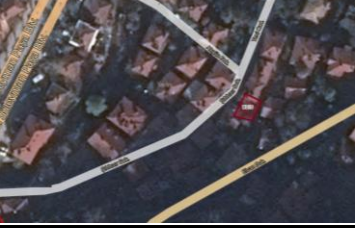

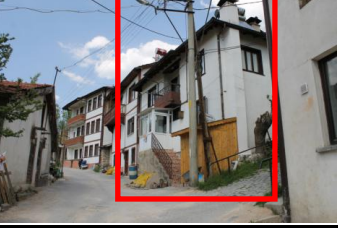
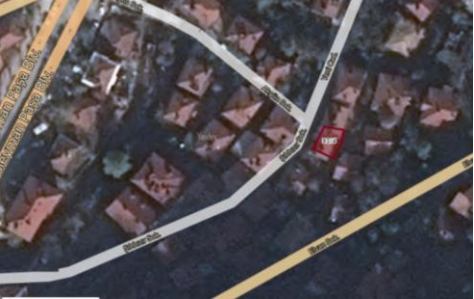

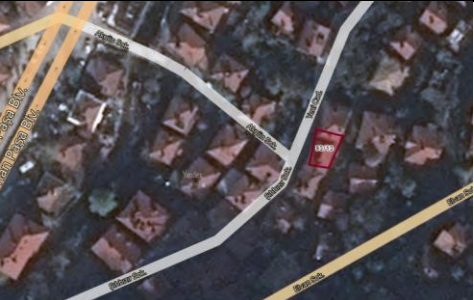

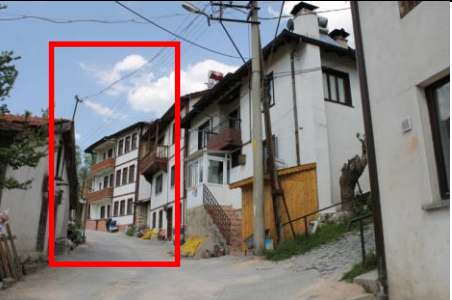
¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 5.1. (devam) Bolu Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme									
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı	Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafı
Bilinmiyor	Bilinmiyor	Yok	Bilinmiyor	Konut	91 Ada 2 Parsel	Aynı			
1992	İlk KAİP Sonrası	Yok	Bilinmiyor	Konut	91 Ada 11 Parsel	Aynı			
1960-2007	İlk KAİP Sonrası	Yok	Bilinmiyor	Konut	99 Ada 1 Parsel	Aynı			
1970	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	99 Ada 2 Parsel	Aynı			

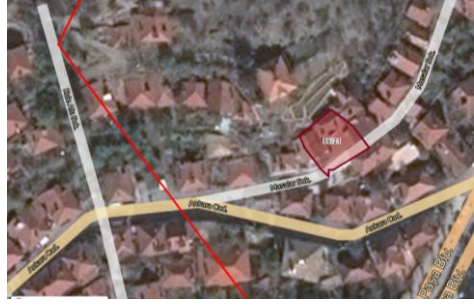

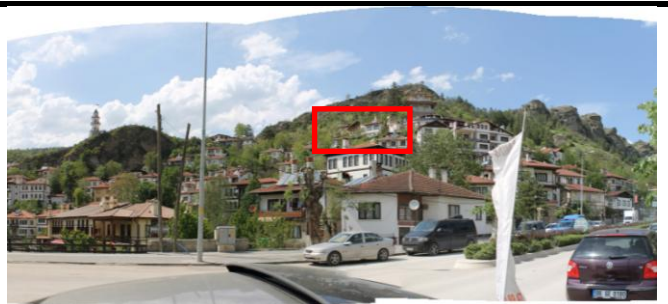
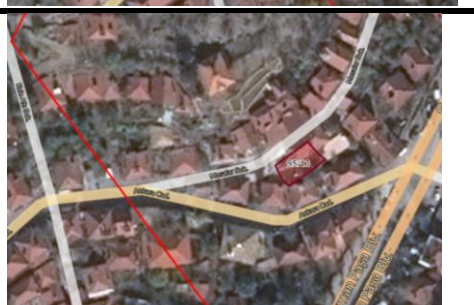

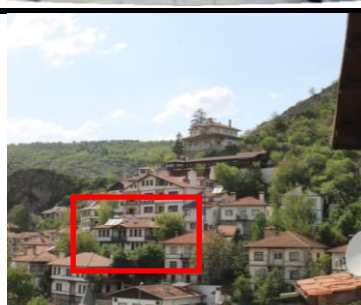
¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 5.1. (devam) Bolu Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme									
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı	Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
1950	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	202 Ada 6 Parsel	Bağımsız			
1982	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	202 Ada 7 Parsel	Bağımsız			
Bilinmiyor	Bilinmiyor	Yok	Bilinmiyor	Konut	93 Ada 5 Parsel	Benzer			
1982	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	93 Ada 4 Parsel	Benzer			
2001	İlk KAİP Sonrası	Yok	Bilinmiyor	Konut	93 Ada 13 Parsel	Benzer			

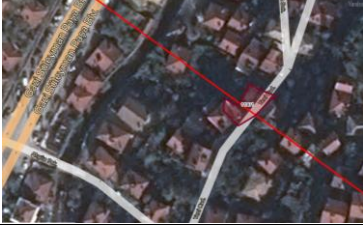

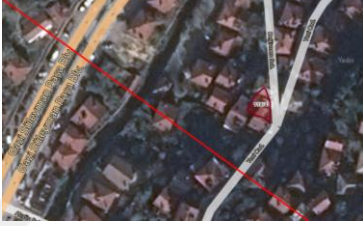

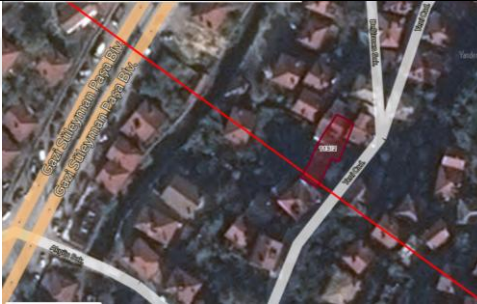

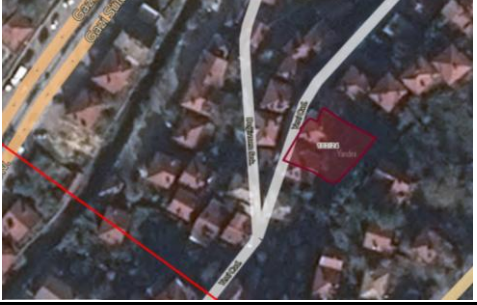

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 5.1. (devam) Bolu Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme							Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı			
1981	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	96 Ada 21 Parsel	Bağımsız			
1960	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	96 Ada 8 Parsel	Bağımsız			
2007	İlk KAİP Sonrası	Yok	Bilinmiyor	Konut	96 Ada 32 Parsel	Bağımsız			
2008	İlk KAİP Sonrası	Yok	Bilinmiyor	Konut	95 Ada 13 Parsel	Aynı			

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 5.1. (devam) Bolu Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme									
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı	Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
Bilinmiyor	Bilinmiyor	Yok	Bilinmiyor	Konut	119 Ada 1 Parsel	Bağımsız			
1954	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	119 Ada 4 Parsel	Aynı			
1963	Önce	Yok	Bilinmiyor	Konut	119 Ada 2 Parsel	Benzer			
Bilinmiyor	Bilinmiyor	Yok	Bilinmiyor	Konut	103 Ada 24 Parsel	Aynı			
2006	İlk KAİP Sonrası	Yok	Bilinmiyor	Ticaret+Konut	138 Ada 7 Parsel	Aynı			

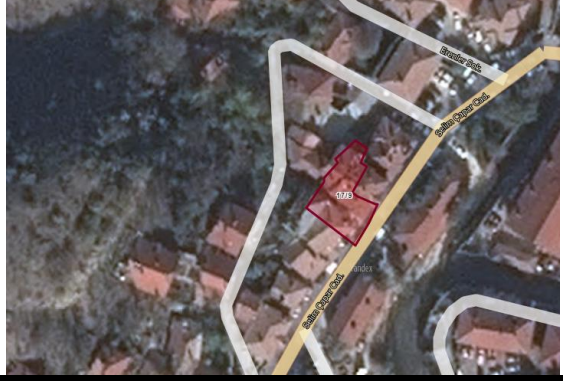
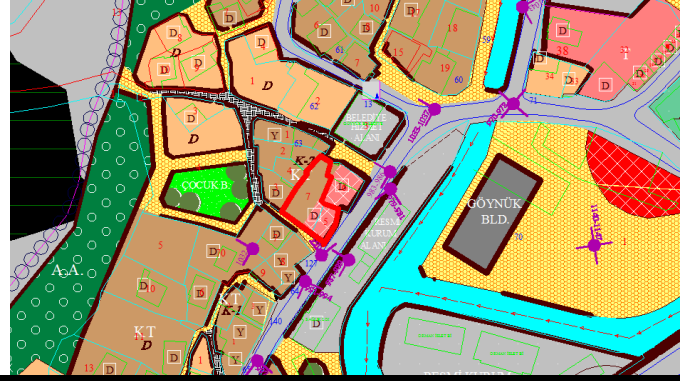

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 5.1. (devam) Bolu Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme									
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı	Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
2006	İlk KAİP Sonrası	Yok	Bilinmiyor	Konut	13 Ada 9 Parsel	Aynı			
2006	İlk KAİP Sonrası	Yok	Bilinmiyor	Konut	100 Ada 7 Parsel	Aynı			
2007	İlk KAİP Sonrası	Yok	Bilinmiyor	Konut	71 Ada 14 Parsel	Bağımsız			
Bilinmiyor	Bilinmiyor	Yok	Bilinmiyor	Konut	68 Ada 2 Parsel	Bağımsız			

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 5.1. (devam) Bolu Göynük Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme							Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı			
2004	İlk KAİP Sonrası	Yok	Bilinmiyor	Konut	17 Ada 9 Parsel	Aynı			

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Ek-6. Eskişehir, Sivrihisar Kentsel Sit Alanı KAİP Plan Notları Yeni Yapılaşma İlkeleri

2010 Tarihli Eskişehir Sivrihisar Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları Yeni Yapılaşma İlkeleri

6.3. Yeni yapılanma hükümleri

6.3.1. Geleneksel nitelik göstermeyen geleneksel çevreye aykırı mevcut yapılar (D)

Geleneksel nitelik göstermeyen mevcut yapılar/düzeltililecek yapılar (D), yeni yapılar olup, buldukları dokuda; yükseklik, cephe genişlikleri, cephe dolu-boş oranları, pencere boyutları, cephe kaplamaları ve renkleri ile geleneksel doku bütünlüğünü ve sokak silüetini estetik açıdan olumsuz etkileyen yapılardır.

Tarihi çevre koruma ilkelerine aykırı olan bu yapılara, mevcut kanunlar çerçevesinde ruhsatlı ve onaylı olarak inşaa edilmiş olmaları dolayısı ile müdahale edilememektedir. Ancak bu yapıların, planlama ilkelerine uygun duruma getirilebilmeleri için buldukları bölgenin yeni yapılaşma şartları doğrultusunda çevreye uyumlu hale getirilmeleri (kat indirimi, yakın çevresinde bulunan yapıların cephe dolu-boş ritmine uygun olarak pencere boyutlarının küçültülmesi, cephe kaplamaları ve renk değişimi ve monoton cephelerin hareketlendirilmesi vb.) esastır.

Geleneksel nitelik göstermeyen mevcut yapılar, mülk sahibinin isteği doğrultusunda yıkılmadan düzeltililebilir veya yıkılmak suretiyle yerlerine yeni yapı yapılabilir. Yeni yapı yapılması halinde, genel ve içinde bulunduğu bölgeye özel yeni yapılanma koşulları geçerlidir.

6.3.2. Niteliksiz yapıların yıkılması suretiyle oluşacak (Y) ve halen üzerinde yapı bulunmayan boş parsellerde yapılacak yeni yapılar(YY)

6.3.2.1. Geleneksel Ticaret merkezi(Ö.P.A.)

Depo işlevli bodrum kat yapılabilir. Diğer bölgeler için verilen 'Yapılarda kotlandırma' bölümündeki koşulların 7. ve 8. Maddesi dışındaki koşullar bu bölge için de geçerlidir.

Saçak kotu, bitişindeki özgün yapının saçak kotunu geçemez.

Açık ve kapalı çıkma yapılamaz.

Kapı genişliği max: 0.80 metre yapılabilir.

Cephenin tamamı vitrin yapılabilir.

Saçak genişliği minimum 0.20 metre, max 0.50 metre olabilir.

Kepen yapılabilir.

6.3.2.2. K-1, K-2, B-1, B-2,G-1, G-2, G-3 Bölgelerinde

Yapılarda Kotlandırma

Parselin yola bakan cephesindeki köşe kotlarının aritmetik ortalaması, ± 0.00 kotu olarak kabul edilecektir.

Yeni yapı saçak kotları yan parsellerdeki geleneksel saçak kotunu geçemez.

Eğimli sokaklarda, sokak silüetinde saçak kotları yol eğimine paralel olacak şekilde alınacaktır. (Bkz. silüet paftaları)

Eğim dolayısıyla elde edilen bodrum kat yüksekliğinin 3 metreyi aştığı durumlarda, parselin yol çizgisindeki en yüksek ve en düşük kotunun ortalaması ± 0.00 kabul edilecektir.

Köşe parsellerde, ± 0.00 kotu parselin cephe aldığı yüksek kotlu yoldan alınacaktır. Eğim dolayısıyla elde edilen bodrum kat yüksekliğinin 3 metreyi aştığı durumlarda, parselin yol çizgisindeki en yüksek ve en düşük kotunun ortalaması ± 0.00 kabul edilecektir.

Çıkma sokak / geçit vb. dar geçitler ile ulaşılan, yola cephesi olmayan parsellerde, parselin en yüksek köşe kotu ± 0.00 kabul edilecektir.

Yeni yapı kat sayısı azami geleneksel konut kat sayısını (zemin kat; zemin+1 kat; zemin+2 kat) aşamaz. Bu sınırlar dahilinde; kat sayısı, yapının bulunduğu sokak içindeki silüetine bağlı olarak değerlendirilir. Eğimli sokaklarda, sokak silüetinde saçak kotları hizasından çizilen doğrunun yol eğimine paralel olacak şekilde alınması sonucunda ortaya çıkan yüksekliğin elverdiği kadar kat yapılabilir.

Yeni yapılacak yapılarda, 7. Madde'de belirtilen (plan ve plan eklerindeki silüet paftalarında da verilen) maksimum saçak yüksekliği doğrusu esas alınır ancak yeni yapı yapılacak parselde en yakın tescilli bina saçak seviyesi esas alınarak su basman kotu belirlenir.

Bahçe duvarı yükseklikleri belirlenirken, çevresindeki özgün bahçe duvarı yükseklikleri esas alınacaktır. Meyilli sokaklarda, bu sınırlar dâhilinde kademelenme yapılacaktır.

Yapıların Parsel içindeki konumu

Kadastro paftasındaki konumundan başka hakkında bilgi bulunmayan yıkılmış yapıların yerine yapılacak yeni yapılar, yapı izleri bulunması halinde, yapı izleri esas alınmak sureti ile yapılacaktır. Yapı izleri bulunmaması halinde ise, çevre parsellerdeki mevcut yapılar esas alınarak hazırlanacak vaziyet planı ile Kurul'dan izin alınarak belirlenecektir.

Yapılar; yola bakan parsel sınırında olduğu gibi, yan ve arka cephe boyunca ve parsel ortasında konumlandırılabilir.(Kadastro paftasında konum bilgisi olmayan parsellerde)

Parselin sokak cepheleri avlu duvarı ve/veya yapı cephesiyle sınırlanmalıdır.

Bitişik veya ayrık nizamda yapı yapılabilir.

Bitişik nizamda: bitişiginde sağır cephe bina varsa bitişik nizam yapı yapılabilir.

Bitişik binada servis mekânlarına (hela, merdiven, banyo, mutfak) ait pencere varsa hava boşluğu yapılması zorunludur.

Yan parsellerde, ana mekânların (salon/sofa, yatak odası vb.) açıldığı pencereli cephe olduğu takdirde ayrık nizam yapılması zorunludur.

Ayrık nizamda, yan binadan çekme mesafesi min. 6.00 metre'dir.(Yan cephede mevcut müştemilatı bulunan yapılar için bu ölçü ana bina sınırından itibaren alınacaktır.)

Yeni yapı yapılacak parsellerin arka parselinde bulunan yapılar ile bu parsellerde yeni yapılacak yapılar arasındaki mesafe min. 6.00 metre olacaktır.(müştemilat hariç)

Yapı, parselin sokak cephesi boyunca konumlanırsa, arka bahçe mesafesi min. 6.00 metre olacaktır.

8, 9. ve 10. maddelerdeki koşulları sağlayamayan ve yan parsellerle tevhid olanağı bulunmayan parsellerde yeni yapı yapılması durumunda, yapılacak binanın projelendirilmesi, bulunduğu yapı adasının bütünü ile ilişkilendirilmiş vaziyet planı ile birlikte Kurul'a sunulması ve Kurul'un uygun görüşü ile yapılabilir.

Yeni yapı yapılacak parsellerde, yeni müştemilat yapılamaz.

Üzerinde yeni yapı yapılacak parsellerdeki taban alanı kat sayısı (T.A.K.S.) dokudaki yakın büyüklükteki parsellerin özelliklerine göre belirlenir.

Alanı 100 m² den düşük olan parsellerde T.A.K.S. sınırı yoktur. Bitişiginde sağır cephe bina varsa bitişik nizam yapı yapılabilir. Ancak, 'Yapıların parsel içindeki konumu' bölümündeki şartlara uyulması zorunludur.

Alanı 100–200 m² arasında olan parsellerde T.A.K.S.= 0.60'dir.

Alanı 200–350 m² arasında olan parsellerde parselin 200 m²lik kısmı için taban alanı hakkı 120 m² olup, 200–350 m² aralığındaki kısmı için T.A.K.S.=0,40 olarak uygulanır.

Alanı 350–450 m² arasında olan parsellerde parselin 350 m²lik kısmı için taban alanı hakkı 180 m² olup, 350–450 m² aralığındaki kısmı için T.A.K.S.=0,30 olarak uygulanır.

Alanı 450–600 m² arasında olan parsellerde parselin 450 m²lik kısmı için taban alanı hakkı 210 m² olup, 450–600 m² aralığındaki kısmı için T.A.K.S.=0.25 olarak uygulanır.

Alanı 600 m² nin üzerinde olan parsellerde ifraz/bölünme yapılabilir ve bölünme sonrasında ortaya çıkan boş parselde T.A.K.S. yukarıda belirtilen yeni durumuna bağlı olarak hesaplanır.

Tevhid 100 m² nin altında olan boş parsellerde yapılabilir. Bu koşul, 1.bölge: geleneksel ticaret alanı /Ö.P.A. için geçerli değildir.

Yapılarda cephe düzeni

Cephede girişler, geri çekilme, yükseltme vb. vurgularla sokakla ilişkilendirilecektir.

Cephe genişliği 14 metreyi aşamaz. Parsel cephelerinin 14 metreden fazla olması durumunda, yapıların parsel içindeki konumu bölümünde 8. maddesinde belirtilen hükümlere uyulmak koşulu ile binanın bir yan cephesinin ayrık nizam yapılması zorunludur.

İç mekân bölünmeleri, cephede hareketlilik sağlamak amacı ile cepheye yansıtılacaktır.

Sivrihisar Geleneksel Konutları özelliklerine uygun olarak, yola cephe veren zemin katlar, mümkün olduğunca sağır duvar olarak planlanmalıdır.

Üst katlarda, sokak ve bahçeye bakan ana cephelerde pencerenin cephe alanına oranı; %18 - %28 arasında yapılabilir.

Cephelerde max. genişliği 0.15 metre olacak şekilde yatay ve düşey bordür yapılabilir.

Cepheler krem rengi cephe boyası ile boyanacaktır.

Bahçe duvarları, moloz taş duvar örgü tekniğinde yapılacaktır. Üzerine geleneksel bahçe duvarlarına uygun olarak harpuşa yapılacaktır.

Açık ve kapalı çıkmalar

Yapılarda, yola bakan cephede kapalı çıkma, yan ve arka cephelerde kapalı ve açık çıkma yapılabilir. Yapılacak çıkmanın tipi, genişliği ve çıkma genişliğinin cephe genişliğine oranı, bulunduğu sokaktaki çıkmaların tipi, genişliği ve çıkma genişliğinin cephe genişliğine oranları esas alınarak yapılacak ve bulunduğu sokak silüeti içindeki çizimi ilgili kurul onayından geçecektir.

Cepheden max 1.00 metre çıkma yapılabilir.

Çıkma genişlikleri 3.00-5.00 metre arasında olabilir. Cephe boyunca ve testere çıkma yapıldığında, 6.00 metre çıkma genişliği yapılabilir. Çıkma, bitişik nizam yapılarda komşu yapı sınırı ile 0.50 metre mesafeden sonra başlatılacaktır.

Pencere Boyut, Oran ve Nitelikleri

Pencereler; genişlikleri, max. 0.80 metre, yükseklikleri max. 1.60 metre olacak şekilde, pencere en boy oranları 1/2 ya da 2/3 olarak yapılabilir. Pencere araları min 0.35 metre yapılabilir.

Bodrum katlarda daha küçük pencereler yapılmalıdır.

Pencere doğramalarında ahşap malzeme kullanılacaktır.

Ahşap kepenk ve kafes kullanılabilir.

Kapı Boyut Oran ve Nitelikleri

Yapı ve bahçe giriş kapıları geleneksel biçim ve oranlara uygun olarak ahşap yapılabilir. Çift kanatlı kapı genişliği en fazla 1.40 metre yapılabilir.

Kapı yükseklikleri en fazla 2.20 m yapılabilir. Bina kapılarında kapı üstü penceresi yapılabilir. Kapı üstü penceresi yapıldığında kapı+kapı üstü penceresi max 3.00 metre olabilir.

Çatı Biçimi Kaplaması ve Meyili

Yeni yapılarda çatı katı ve çekme kat yapılamaz.

Çatılar geleneksel konutlardaki kırma ve beşik çatı özelliğini sürdürmelidir. Teras çatı yapılamaz.

Çatı eğimi %33–35 arasında olacak şekilde yapılabilir. Çatı eğiminden yararlanarak kat kazanılmaz.

Saçak altları bulunduğu sokaktaki saçak özelliğine göre açık ya da kapalı ahşap saçak olarak yapılabilir. Saçak genişliği 0.50–0.70 metre arasında olabilir.

Çatı kaplamaları Alaturka kiremit yapılacaktır.

Kat yükseklikleri

(B-1) Yenilenecek ve düzeltilecek yapı ile 3 ve daha az katlı yapıların yoğun olduğu alan olup, bu bölgede yeni yapı, bitişik parselde bulunan yapının saçak kotunu geçemez. Bu alanda en fazla üç katlı yapı yapılabilir. Bitişik parselde tescilli anıtsal yapı, tescilli sivil mimarlık örneği yapı veya geleneksel nitelikli çevresel değerli sivil mimarlık örneği yapı varsa bu yapıların saçak kotu yeni yapı saçak kotu için esas alınır.

(B-2) Yenilenecek ve düzeltilecek yapı ile 4 ve daha fazla katlı yapıların yoğun olduğu alan olup bu bölgede yeni yapı, bitişik parselde bulunan yapının saçak kotunu geçemeyecektir. Ayrıca, bitişik parselde tescilli anıtsal yapı, tescilli sivil mimarlık örneği yapı veya geleneksel nitelikli çevresel değerli sivil mimarlık örneği yapı varsa bu yapıların saçak kotu yeni yapı saçak kotu için esas alınır. Bu bölgede 4 kattan fazla yapı yapılamaz.

Geçiş Bölgesi (G-1,G-2,G-3)

(G-1) Yapı adalarında en fazla 3 katlı yeni yapı yapılabilir. Bunun dışında, 6.3.2.2. bölümünde verilen yeni yapılaşma hükümleri geçerlidir.

(G-2) Yapı adaları açık alan ağırlıklı planlanacak, zorunlu hallerde en fazla 1 katlı yapı yapılabilecektir.

(G-3) Yapı adalarında en fazla 4 katlı yapı yapılabilecektir.

Yapım Sistemi

Yeni yapılarda geleneksel veya çağdaş yapım sistemi kullanılabilir. Geleneksel yapım sistemi ile yapılacak yeni yapılarda yapının yeni olduğu açıkça anlaşılmalıdır.

2016 Tarihli Eskişehir Sivrihisar Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notları Yeni Yapılaşma İlkeleri

5.3. YAPILARA İLİŞKİN HÜKÜMLER

5.3.1. YAPILARDA KOTLANDIRMA

Parselin yola bakan cephesindeki köşe kotlarının aritmetik ortalaması, ± 0.00 kotu olarak kabul edilecektir.

Köşe parsellerde, ± 0.00 kotu parselin cephe aldığı yüksek kotlu yoldan alınacaktır.

Eğim dolayısıyla elde edilen bodrum kat yüksekliğinin 3 metreyi aştığı durumlarda, parselin yol çizgisindeki en yüksek ve en düşük kotunun ortalaması ± 0.00 kabul edilecektir.

Çıkma sokak / geçit vb. dar geçitler ile ulaşılan, yola cephesi olmayan parsellerde, parselin en yüksek köşe kotu ± 0.00 kabul edilecektir.

Subasman kotu ± 1.00 m'dir.

5.3.2. YAPILARIN PARSEL İÇİNDEKİ KONUMU

Yan parsellerde, ana mekânların (salon/sofa, yatak odası vb.) açıldığı pencereci cephe olduğu takdirde ayrık nizam yapılması zorunludur. Bunun haricinde kalan parsellerde, yapılar avlu oluşturacak şekilde parselin ön, yan veya arka cephesine bitişik olarak konumlandırılabilir. Bitişik binada servis mekânlarına (tuvalet, merdiven, banyo, mutfak) ait pencere varsa hava boşluğu yapılması zorunludur.

Parselin sokak cephesi avlu duvarı veya yapı cephesi ile sınırlandırılabilir.

Ayrık nizamda yapılacak yapılar için, yan bahçe mesafesi parsel sınırından itibaren en az 3.00 metredir.

K1, K2, G1 bölgeleri içinde kalan parseller için;

Alanı 60 m^2 ve 60 m^2 den düşük olan parsellerde TAKS=1.00'dir.

Alanı $61 - 100 \text{ m}^2$ arasında olan parsellerde taban alanı yapılaşma hakkı 60 m^2 'den düşük olmamak şartıyla TAKS =0.80 olarak uygulanır.

Alanı 100 m^2 üzerinde olan parsellerde taban alanı yapılaşma hakkı 80 m^2 'den düşük olmamak şartıyla TAKS =0.60 olarak uygulanır.

Geleneksel Ticaret ve Dini Merkez içinde ticaret kullanımında kalan parseller için;

Alanı 40 m^2 ve 40 m^2 den düşük olan parsellerde TAKS=1.00'dir.

Alanı $41 - 100 \text{ m}^2$ arasında olan parsellerde taban alanı yapılaşma hakkı 40 m^2 'den düşük olmamak şartıyla TAKS =0.80 olarak uygulanır.

Alanı 100 m^2 üzerinde olan parsellerde taban alanı yapılaşma hakkı 80 m^2 'den düşük olmamak şartıyla TAKS =0.60 olarak uygulanır.

Parsel için geçerli toplam inşaat alanı TAKS değerlerine göre hesaplanacak taban alanının kat adedi ile çarpılması sonucu bulunacak değerdir.

Geleneksel Ticari ve Dini Merkez sınırları dışında kalan K1, K2 ve G1 bölgelerinde; 40 m^2 'den küçük mevcut parsellerde ve yoldan cephe alamayan parsellerde, tevhid yapılmadan yeni yapıya izin verilemez.

Geleneksel Ticari ve Dini Merkez sınırları dışında kalan K1, K2 ve G1 bölgelerinde yapı taban alanı en az 40 m^2 olacaktır. Bir parselde birden fazla yapı yapılabilir. Konut veya ticari amaçlı birden fazla yapı yapılması halinde yapılar arası mesafe en az 5 m. olacaktır.

Parsel alanının %10'unu aşmayan, üstü açık veya sökülür-takılır hafif malzeme ile örtülü müştemilat binaları toplam inşaat alanına dâhil değildir. Müştemilat binalarının dar kenarı 4.00 metreden, en yüksek noktasının tabi zeminden yüksekliği 2.50 metreden fazla olamaz. Müştemilatlar ana binaya bitişik yapılabilir, ancak tescilli binaya bitişik yapılamaz.

Eğimden kazanılan katlar iskan amaçlı kullanılamaz.

Tescilli yapıya cephe veren parsellerde yapı yüksekliğini belirlemeye Eskişehir Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu yetkilidir. Tescilli yapıya cephe vermeyen parsellerde konut alanlarında; zemin kat 4.00m, üst katlar 3.50m, ticaret alanlarında ise zemin kat 4.50 m, üst katlar 3.80 m olacaktır.

Planlama alanında asma kat yapılamaz.

5.3.3. CEPHE DÜZENİ

Binanın yola bakan cephe uzunluğu 15 m'yi geçemez.

Bahçe duvarları, yükseklikleri en çok 1.80 m'dir. Üzerine harpuşa yapılabilir. Meyilli sokaklarda, cephe boyunca kademelenme yapılacaktır.

Tescilli yapılar haricindeki mevcut binalar ve yeni yapılacak olan yapı cephelerinde pastel tonlar kullanılacaktır.

5.3.4. AÇIK VE KAPALI ÇIKMALAR

Yapılarda, yola bakan cephelerde parsel sınırları içerisinde kalmak koşulu ile kapalı çıkma yapılabilir.

Çıkma köşede, iki yanda, ortada ve testere biçiminde olabilir.

Cephe boyu çıkma sadece testere dişli olarak yapılabilir.

Cepheden en çok 1.00 metre çıkma yapılabilir.

Çıkma, bitişik nizam yapılarda komşu yapı sınırı ile 0.50 metre mesafeden sonra başlatılacaktır. Ancak komşu yapının çıkması mesafesiz ise, yeni yapılacak çıkmada da mesafe bırakılmaksızın komşu yapının çıkmasına bitişik çıkma yapılır.

Çıkma altı; iki yandan, arada, ahşap veya taş konsollarla destekli elemanlarla bindirmeli olarak yapılabilir.

5.3.5. PENCERE BOYUT, ORAN VE NİTELİKLERİ

Pencere genişlikleri, tek kanatlı pencereler için en çok 1.00 metre, çift kanatlılarda en çok 1.60 m, köşe pencerelerde en çok 2.00 metre ve yükseklikleri en çok 1.60 metre olacak şekilde, pencere en boy oranları 1/2, 1/3 ya da 2/3 olarak yapılabilir. Pencere araları en az 0.35 metre yapılabilir.

Bodrum katlarında ve servis mekanlarında (tuvalet, odunluk, kiler gibi) tek kanatlı pencereler için genişlik en çok 0.60 m çift kanatlılar için en çok 1.20 m; pencere oranı ise 1/1 veya 1/2 olacaktır.

Pencere doğramalarında tescilli yapılarda ahşap malzeme, tescilli yapı dışındaki diğer yapılarda ahşap veya ahşap görünümlü malzeme kullanılacaktır.

5.3.6. KAPI BOYUT, ORAN VE NİTELİKLERİ

Yapı ve bahçe giriş kapıları geleneksel biçim ve oranlara uygun olarak ahşap yapılabilir. Yapılarda tek kanatlı kapı genişliği en çok 0.90 m çift kanatlı kapı genişliği en çok 1.40 metre yapılabilir. Kapı yüksekliği ise en çok 2.40 m'dir.

Bahçe kapısı genişlikleri tek kanatlı kapılar için en çok 1.00 m çift kanatlı kapılar için en çok 1.80 metredir. Kapı yüksekliği ise en çok 2.80 m yapılabilir. Kapı üstü pencerenin olduğu durumlarda da yukarıda verilen ölçüler geçerlidir.

5.3.7. ÇATI BİÇİM VE KAPLAMASI

Yeni yapılarda çatı katı ve çekme kat yapılamaz.

Çatılar geleneksel konutlardaki sundurma, beşik, kırma çatı özelliğini sürdürülmelidir. Teras çatı yapılamaz.

Çatı eğimi %25-35 arasında olacak şekilde yapılabilir. Çatı eğiminden yararlanarak kat kazanılamaz.

Saçak genişliği 0.50–1.00 metre arasında olabilir.

Çatı kaplamaları tescilli yapılar ile kütle ve cephe özellikleri korunacak yapılarda alaturka kiremit yapılacaktır. Saçak altları açık ya da kapalı ahşap saçak olarak yapılabilir.

Tescilli olmayan yapıların saçaklarında ahşap veya ahşap görünümlü malzeme kullanılacaktır.

5.3.8. BACALAR

Baca yüksekliği mahyadan itibaren en çok 0.50 metre olacaktır.

5.3.9. DİĞER HÜKÜMLER

Kentsel sit alanındaki dini, tescilli ve sivil mimarlık örneği yapılar ile bunlara komşu yapıların sağır duvarları reklam alanı olarak kullanılamaz, ağaçlar, trafolar, elektrik direkleri ve tescilsiz binaların zemin kat harici üst katlarına, balkon parapetlerine, çatılarına ve kapalı çıkmalara hiçbir şekilde reklam panosu, reklam tabelası, ilan, resim, logo, yazı, bez afişler vb. asılarak reklam alanı olarak kullanılamaz.

Tescilli binalarda, bu binaların bitişiğinde veya karşısında bulunan yapılarda ve/veya kentsel sit alanında yer alan binalarda kullanılacak tanıtım tabelaları ve reklam uygulamalarında uyulması gereken koşullar aşağıda sıralanmıştır:

Tanıtım ve reklam tabelalarından sadece biri seçilerek kullanılacaktır. İki çeşit birden kullanılamaz.

Tanıtım tabelalarında kurum adı ve kapı numarasından başka ibare bulunmayacaktır.

Bina bütününde vitrin bölümü dışında (Örneğin üst katlarda sağır duvarlarda) hiçbir şekilde tabela ve reklam panosu bulunmayacaktır.

Gölgelik adı altında stor kutularının uzatılması ve alın bölümüne reklam tabelaları konulması kesinlikle yasaktır.

Zemin katta birden fazla ticari birim bulunması durumunda camekân, vitrin ve tanıtıcı levhaların, malzeme ve düzenlemesi birbiri ile uyumlu olacaktır.

Tabela derinliği en çok 0.20 m, kepenk (stor) yapılması durumunda ise en çok 0.50 m olmalıdır. Tabela uzunluğu vitrin uzunluğundan daha fazla olamaz ve yüksekliği 0.70 m'yi geçemez. Görüntü kirliliği oluşmaması için kepenk kutuları tabela arkasına gizlenecektir.

Bina cephesine uygun renk ve malzemeler seçilir. Tabelalarda fosforlu renkler, neon ışıklar kullanılamaz.

Reklam ve tanıtım tabelalarının montajı sırasında binada varsa motif, süsleme, kabartma ve özellikli bölümlerin kapatılmamasına ve binanın özgün yapısına zarar verilmemesine dikkat edilecektir.

İşyeri vitrinlerine ve bina cam cephelerine reklam ve tanıtım amaçlı resim, logo, yazı vb. yapıştırılmasına ve cam grafikleri ile kaplanmasına izin verilmez.

Tanıtım ve reklam tabelaları ile aydınlatma, telefon kabini, ATM gibi kent mobilyalarının alternatifleri ve yerlerinin ilgili belediyesince projesi hazırlanarak Kurul tarafından uygun bulunduktan sonra uygulamaya geçilecektir.

Ara sokak kaplamasında yöresel doğal taş malzeme kullanılacak ve döşeme modeli Koruma Kurulunca belirlenecektir.

Ek- 7. Eskişehir Sivrihisar Kentsel Sit Alanında değerlendirilen yeni yapılar

Şekil 7. 1. Eskişehir Sivrihisar Kentsel Sit Alanında Değerlendirilen Yeni Yapılar

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Sivrihisar Ada/Parsel: 229/17											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Orta					Yükseklik	Orta				
Hacim	Orta					Hacim	Orta				
CAVIT TASARIMI	Bişim/Formu					CAVIT TASARIMI	Bişim/Formu				
	Bişim Açarı						Bişim Açarı				
	Bişim Yöntem						Bişim Yöntem				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
Malzeme					Malzeme						
AÇIKLIKLAR	Form/Bişim					AÇIKLIKLAR	Form/Bişim				
	Bişim Yöntem						Bişim Yöntem				
	Araç/Röle						Araç/Röle				
	Orji						Orji				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
Doku					Doku						
Malzeme					Malzeme						
YAPI HAREKETLERİ	Form/Bişim					YAPI HAREKETLERİ	Form/Bişim				
	Bişim Yöntem						Bişim Yöntem				
	Araç/Röle						Araç/Röle				
	Orji						Orji				
	Konum						Konum				
	Renk						Renk				
Ton					Ton						
Doku					Doku						
Malzeme					Malzeme						
BAĞCUDUYAR VÜZEVİ	Yükseklik					BAĞCUDUYAR VÜZEVİ	Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	İşlev						İşlev				
Genel Değerlendirme		2			Genel Değerlendirme		2				
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Sivrihisar Ada/Parsel: 442/10											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Orta					Yükseklik	Orta				
Hacim	Orta					Hacim	Orta				
CAVIT TASARIMI	Bişim/Formu					CAVIT TASARIMI	Bişim/Formu				
	Bişim Açarı						Bişim Açarı				
	Bişim Yöntem						Bişim Yöntem				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
Malzeme					Malzeme						
AÇIKLIKLAR	Form/Bişim					AÇIKLIKLAR	Form/Bişim				
	Bişim Yöntem						Bişim Yöntem				
	Araç/Röle						Araç/Röle				
	Orji						Orji				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
Doku					Doku						
Malzeme					Malzeme						
YAPI HAREKETLERİ	Form/Bişim					YAPI HAREKETLERİ	Form/Bişim				
	Bişim Yöntem						Bişim Yöntem				
	Araç/Röle						Araç/Röle				
	Orji						Orji				
	Konum						Konum				
	Renk						Renk				
Ton					Ton						
Doku					Doku						
Malzeme					Malzeme						
BAĞCUDUYAR VÜZEVİ	Yükseklik					BAĞCUDUYAR VÜZEVİ	Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	İşlev						İşlev				
Genel Değerlendirme		5		1	Genel Değerlendirme		5		1		
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

Şekil 7. 2. Sivrihisar Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi -229 Ada 17 Parsel, 442 Ada 10 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Sivrihisar Ada/Parsel 442/9											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
Yükseklik	Olgu	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Yükseklik	Olgu	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Hacim	Olgu					Hacim	Olgu				
ÇATI TASARIMI	İçine/Form					ÇATI TASARIMI	İçine/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Biçim						Form/Biçim				
	İçine Yönü						İçine Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olgu						Olgu				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Statik Elemanlar						Statik Elemanlar				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
BAĞCI DUVARİ YÜZEYİ	Ton					BAĞCI DUVARİ YÜZEYİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Statik Elemanlar						Statik Elemanlar				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
İşlev					İşlev						
Genel Değerlendirme		4	2	1	13	Genel Değerlendirme		4	2	1	13
Kentsel Katla Değerlendirmesi					Kentsel Katla Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Sivrihisar Ada/Parsel 191/3											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
Yükseklik	Olgu	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Yükseklik	Olgu	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Hacim	Olgu					Hacim	Olgu				
ÇATI TASARIMI	İçine/Form					ÇATI TASARIMI	İçine/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Biçim						Form/Biçim				
	İçine Yönü						İçine Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olgu						Olgu				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Statik Elemanlar						Statik Elemanlar				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
BAĞCI DUVARİ YÜZEYİ	Ton					BAĞCI DUVARİ YÜZEYİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Statik Elemanlar						Statik Elemanlar				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
İşlev					İşlev						
Genel Değerlendirme		5	2	1	15	Genel Değerlendirme		5	2	1	15
Kentsel Katla Değerlendirmesi					Kentsel Katla Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

Şekil 7.3. Sivrihisar Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -442 Ada 9 Parsel, 191 Ada 3 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Ada/Parsel: Sivrihisar 191/13											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçtu					Yükseklik	Olçtu				
Hacim	Olçtu					Hacim	Olçtu				
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
Malzeme					Malzeme						
AÇIKLIKLAR	Form/Bijim					AÇIKLIKLAR	Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olçtu						Olçtu				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
Doku					Doku						
Malzeme					Malzeme						
YAPI HAREKETLERİ	Form/Bijim					YAPI HAREKETLERİ	Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olçtu						Olçtu				
	Konum						Konum				
	Renk						Renk				
Ton					Ton						
Doku					Doku						
Malzeme					Malzeme						
BAĞÇEVANLIK YÜZEYİ	Yükseklik					BAĞÇEVANLIK YÜZEYİ	Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	İşlev						İşlev				
Genel Değerlendirme		5	2	1	20	Genel Değerlendirme		5	2	1	20
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Ada/Parsel: Sivrihisar 191/13											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçtu					Yükseklik	Olçtu				
Hacim	Olçtu					Hacim	Olçtu				
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
Malzeme					Malzeme						
AÇIKLIKLAR	Form/Bijim					AÇIKLIKLAR	Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olçtu						Olçtu				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
Doku					Doku						
Malzeme					Malzeme						
YAPI HAREKETLERİ	Form/Bijim					YAPI HAREKETLERİ	Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olçtu						Olçtu				
	Konum						Konum				
	Renk						Renk				
Ton					Ton						
Doku					Doku						
Malzeme					Malzeme						
BAĞÇEVANLIK YÜZEYİ	Yükseklik					BAĞÇEVANLIK YÜZEYİ	Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	İşlev						İşlev				
Genel Değerlendirme		5	2	1	20	Genel Değerlendirme		5	2	1	20
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

Şekil 7. 4. Sivrihisar Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi -191 Ada 13 Parsel, 195 Ada 1 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Sivrihisar Ada/Parsel: 197/3											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olça	✓				Yükseklik	Olça	✓			
Hacim	Olça		✓			Hacim	Olça		✓		
ÇATI TASARIMI	Bilgin/Form	✓				ÇATI TASARIMI	Bilgin/Form	✓			
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓			
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
AÇIKLIKLAR	Doku	✓				AÇIKLIKLAR	Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
	Form/Bilgin	✓					Form/Bilgin	✓			
	Bilgin Yönü	✓					Bilgin Yönü	✓			
	Azalt/Ritm	✓					Azalt/Ritm	✓			
YAPI HAREKETLERİ	Olça	✓				YAPI HAREKETLERİ	Olça	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
BAĞEYDÜVARI YÜZEYİ	Yükseklik	✓				BAĞEYDÜVARI YÜZEYİ	Yükseklik	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
Genel Değerlendirme		5	7	-	14	Genel Değerlendirme		5	7	-	14
Kentel Katla Değerlendirmesi					Kentel Katla Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Sivrihisar Ada/Parsel: 150/3											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olça					Yükseklik	Olça				
Hacim	Olça					Hacim	Olça				
ÇATI TASARIMI	Bilgin/Form	✓				ÇATI TASARIMI	Bilgin/Form	✓			
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓			
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
AÇIKLIKLAR	Doku	✓				AÇIKLIKLAR	Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
	Form/Bilgin	✓					Form/Bilgin	✓			
	Bilgin Yönü	✓					Bilgin Yönü	✓			
	Azalt/Ritm	✓					Azalt/Ritm	✓			
YAPI HAREKETLERİ	Olça	✓				YAPI HAREKETLERİ	Olça	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
BAĞEYDÜVARI YÜZEYİ	Yükseklik	✓				BAĞEYDÜVARI YÜZEYİ	Yükseklik	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
Genel Değerlendirme		5	7	-	14	Genel Değerlendirme		5	7	-	14
Kentel Katla Değerlendirmesi					Kentel Katla Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

Şekil 7. 5. Sivrihisar Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -197 Ada 5 Parsel, 158 Ada 3 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği		Kentel Sit Alanı: 177/18 = 0									
Ada/Parsel		177/18									
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçu					Yükseklik	Olçu				
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu				
CATTASARIMI	Bijim/Form					CATTASARIMI	Bijim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Bijim						Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olçu						Olçu				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Stil/ene Elemanları						Stil/ene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
BAĞCI/DUVAR YÜZÜ	Ton					BAĞCI/DUVAR YÜZÜ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Stil/ene Elemanları						Stil/ene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
ŞİLEV					ŞİLEV						
Genel Değerlendirme				27	Genel Değerlendirme				27		
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği		Kentel Sit Alanı: Sivrihisar									
Ada/Parsel		158/10									
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçu					Yükseklik	Olçu				
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu				
CATTASARIMI	Bijim/Form					CATTASARIMI	Bijim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Bijim						Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olçu						Olçu				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Stil/ene Elemanları						Stil/ene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
BAĞCI/DUVAR YÜZÜ	Ton					BAĞCI/DUVAR YÜZÜ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Stil/ene Elemanları						Stil/ene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
ŞİLEV					ŞİLEV						
Genel Değerlendirme		3	2	1	20	Genel Değerlendirme		3	2	1	20
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

(3)

Şekil 7. 6. Sivrihisar Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -177 Ada 18 Parsel, 158 Ada 10 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği		Sivrihisar									
Kentsel Sit Alanı		351/2									
Ada/Parcel		351/2									
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçu	✓				Yükseklik	Olçu	✓			
Hacim	Olçu				✓	Hacim	Olçu				✓
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form	✓				ÇATI TASARIMI	Bişim/Form	✓			
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓			
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
AÇIKLIK	Malzeme	✓				AÇIKLIK	Malzeme	✓			
	Form/Bişim				✓		Form/Bişim				✓
	Eğim Açısı				✓		Eğim Açısı				✓
	Açıklık/Ritim				✓		Açıklık/Ritim				✓
	Olçu				✓		Olçu				✓
	Renk				✓		Renk				✓
YAPI HAREKETLERİ	Ton				✓	YAPI HAREKETLERİ	Ton				✓
	Doku				✓		Doku				✓
	Malzeme				✓		Malzeme				✓
	Sistem Elemanları				✓		Sistem Elemanları				✓
	Form/Bişim				✓		Form/Bişim				✓
	Eğim Açısı				✓		Eğim Açısı				✓
CEPHE YÜZEYİ	Açıklık/Ritim				✓	CEPHE YÜZEYİ	Açıklık/Ritim				✓
	Olçu				✓		Olçu				✓
	Renk				✓		Renk				✓
	Ton				✓		Ton				✓
	Doku				✓		Doku				✓
	Malzeme				✓		Malzeme				✓
BAĞEYDÜZÜ YÜZEYİ	Sistem Elemanları				✓	BAĞEYDÜZÜ YÜZEYİ	Sistem Elemanları				✓
	Yükseklik				✓		Yükseklik				✓
	Renk				✓		Renk				✓
	Ton				✓		Ton				✓
	Doku				✓		Doku				✓
	Malzeme				✓		Malzeme				✓
SELYE	SELYE					SELYE	SELYE				
Genel Değerlendirme		6	7	-	19	Genel Değerlendirme		6	7	-	19
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği		Sivrihisar									
Kentsel Sit Alanı		351/2									
Ada/Parcel		351/2									
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçu	✓				Yükseklik	Olçu	✓			
Hacim	Olçu				✓	Hacim	Olçu				✓
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form	✓				ÇATI TASARIMI	Bişim/Form	✓			
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓			
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
AÇIKLIK	Malzeme	✓				AÇIKLIK	Malzeme	✓			
	Form/Bişim				✓		Form/Bişim				✓
	Eğim Açısı				✓		Eğim Açısı				✓
	Açıklık/Ritim				✓		Açıklık/Ritim				✓
	Olçu				✓		Olçu				✓
	Renk				✓		Renk				✓
YAPI HAREKETLERİ	Ton				✓	YAPI HAREKETLERİ	Ton				✓
	Doku				✓		Doku				✓
	Malzeme				✓		Malzeme				✓
	Sistem Elemanları				✓		Sistem Elemanları				✓
	Form/Bişim				✓		Form/Bişim				✓
	Eğim Açısı				✓		Eğim Açısı				✓
CEPHE YÜZEYİ	Açıklık/Ritim				✓	CEPHE YÜZEYİ	Açıklık/Ritim				✓
	Olçu				✓		Olçu				✓
	Renk				✓		Renk				✓
	Ton				✓		Ton				✓
	Doku				✓		Doku				✓
	Malzeme				✓		Malzeme				✓
BAĞEYDÜZÜ YÜZEYİ	Sistem Elemanları				✓	BAĞEYDÜZÜ YÜZEYİ	Sistem Elemanları				✓
	Yükseklik				✓		Yükseklik				✓
	Renk				✓		Renk				✓
	Ton				✓		Ton				✓
	Doku				✓		Doku				✓
	Malzeme				✓		Malzeme				✓
SELYE	SELYE					SELYE	SELYE				
Genel Değerlendirme		7	2	-	12	Genel Değerlendirme		7	2	-	12
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

Şekil 7. 7. Sivrihisar Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -170 Ada 52 Parsel, 351 Ada 2 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Sivrihisar Ada/Parsel: 351/10											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olgu					Yükseklik	Olgu				
Hacim	Olgu					Hacim	Olgu				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Anaok/Rötuş						Anaok/Rötuş				
	Olgu						Olgu				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanları						Süslene Elemanları				
	Renk						Renk				
	Konum						Konum				
BAHÇELERİN YÜZEYİ	Yükseklik					BAHÇELERİN YÜZEYİ	Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanları						Süslene Elemanları				
Genel Değerlendirme		9	2	-	16	Genel Değerlendirme		9	2	-	16
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Sivrihisar Ada/Parsel: 351/10											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olgu					Yükseklik	Olgu				
Hacim	Olgu					Hacim	Olgu				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Anaok/Rötuş						Anaok/Rötuş				
	Olgu						Olgu				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanları						Süslene Elemanları				
	Renk						Renk				
	Konum						Konum				
BAHÇELERİN YÜZEYİ	Yükseklik					BAHÇELERİN YÜZEYİ	Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanları						Süslene Elemanları				
Genel Değerlendirme		5	7	-	20	Genel Değerlendirme		5	7	-	20
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

4

Şekil 7. 8. Sivrihisar Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -351 Ada 10 Parsel, 350 Ada 16 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği											
Kentsel Sit Alanı: Sivrihisar											
Ada/Parsel: 442/25											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olça					Yükseklik	Olça				
Hacim	Olça					Hacim	Olça				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Edim/Aguz						Edim/Aguz				
	Edim/Yont						Edim/Yont				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim/Yont						Bişim/Yont				
	Azınlık/Ritim						Azınlık/Ritim				
	Olça						Olça				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sisteme Elemanları						Sisteme Elemanları				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim/Yont						Bişim/Yont				
CEPHE YÜZEYİ	Azınlık/Ritim					CEPHE YÜZEYİ	Azınlık/Ritim				
	Olça						Olça				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞCEBUDYARI YÜZEYİ	Sisteme Elemanları					BAĞCEBUDYARI YÜZEYİ	Sisteme Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
İşlev					İşlev						
Genel Değerlendirme		5	2	-	8	Genel Değerlendirme		5	2	-	8
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği											
Kentsel Sit Alanı: Sivrihisar											
Ada/Parsel: 442/1											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olça					Yükseklik	Olça				
Hacim	Olça					Hacim	Olça				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Edim/Aguz						Edim/Aguz				
	Edim/Yont						Edim/Yont				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim/Yont						Bişim/Yont				
	Azınlık/Ritim						Azınlık/Ritim				
	Olça						Olça				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sisteme Elemanları						Sisteme Elemanları				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim/Yont						Bişim/Yont				
CEPHE YÜZEYİ	Azınlık/Ritim					CEPHE YÜZEYİ	Azınlık/Ritim				
	Olça						Olça				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞCEBUDYARI YÜZEYİ	Sisteme Elemanları					BAĞCEBUDYARI YÜZEYİ	Sisteme Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
İşlev					İşlev						
Genel Değerlendirme		4	5	6	12	Genel Değerlendirme		4	5	6	12
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

Şekil 7.9. Sivrihisar Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -442 Ada 25 Parsel, 449 Ada 1 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Sivrihisar Ada/Parsel: 291/20		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME				
TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olgu					Yükseklik	Olgu				
Hacim	Olgu					Hacim	Olgu				
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijim/Form				
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓			
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
AÇIKLIK	Malzeme					AÇIKLIK	Malzeme				
	Form/Bijim						Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olgu						Olgu				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Stil/tema Elemanları						Stil/tema Elemanları				
	Form/Bijim						Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
BAĞELENİYAR ÜZEVİ	Aralık/Ritim					BAĞELENİYAR ÜZEVİ	Aralık/Ritim				
	Olgu						Olgu				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
İşlev					İşlev						
Genel Değerlendirme		5	2	-	20	Genel Değerlendirme		5	2	-	20
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Sivrihisar Ada/Parsel: 291/20		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME				
TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olgu					Yükseklik	Olgu				
Hacim	Olgu					Hacim	Olgu				
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijim/Form				
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓			
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
AÇIKLIK	Malzeme					AÇIKLIK	Malzeme				
	Form/Bijim						Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olgu						Olgu				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Stil/tema Elemanları						Stil/tema Elemanları				
	Form/Bijim						Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
BAĞELENİYAR ÜZEVİ	Aralık/Ritim					BAĞELENİYAR ÜZEVİ	Aralık/Ritim				
	Olgu						Olgu				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
İşlev					İşlev						
Genel Değerlendirme		5	6	-	15	Genel Değerlendirme		5	6	-	15
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

5

Şekil 7. 10. Sivrihisar Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -401 Ada 20 Parsel, 298 Ada 2 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği		Sivrihisar										
Kentel Sit Alanı		298/19										
Ada/Parsel		409/5										
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Yükseklik	Olup				✓	Yükseklik	Olup				✓	
Hacim	Olup				✓	Hacim	Olup				✓	
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓				
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓				
	Renk	✓					Renk	✓				
	Form	✓					Form	✓				
	Doku	✓					Doku	✓				
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme					
	Form/Bişim						Form/Bişim					
	Bişim Yönü						Bişim Yönü					
	Araçlı/Ritim						Araçlı/Ritim					
	Olup						Olup					
	Renk						Renk					
YAPI HAREKETLERİ	Form/Bişim					YAPI HAREKETLERİ	Form/Bişim					
	Bişim Yönü						Bişim Yönü					
	Araçlı/Ritim						Araçlı/Ritim					
	Olup						Olup					
	Konum						Konum					
	Renk						Renk					
CEPHE YÜZEYİ	Form/Bişim					CEPHE YÜZEYİ	Form/Bişim					
	Bişim Yönü						Bişim Yönü					
	Araçlı/Ritim						Araçlı/Ritim					
	Olup						Olup					
	Konum						Konum					
	Renk						Renk					
BARÇEDEVİYARİ YÜZEYİ	Form/Bişim					BARÇEDEVİYARİ YÜZEYİ	Form/Bişim					
	Bişim Yönü						Bişim Yönü					
	Araçlı/Ritim						Araçlı/Ritim					
	Olup						Olup					
	Konum						Konum					
	Renk						Renk					
SİYER	Yükseklik					SİYER	Yükseklik					
	Renk						Renk					
	Form						Form					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Silüet Elemanları						Silüet Elemanları					
Genel Değerlendirme		5	2	-	20	Genel Değerlendirme		5	2	-	20	
Kentel Katkı Değerlendirmesi												
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme												

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği		Sivrihisar										
Kentel Sit Alanı		298/19										
Ada/Parsel		409/5										
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Yükseklik	Olup				✓	Yükseklik	Olup				✓	
Hacim	Olup				✓	Hacim	Olup				✓	
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓				
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓				
	Renk	✓					Renk	✓				
	Form	✓					Form	✓				
	Doku	✓					Doku	✓				
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme					
	Form/Bişim						Form/Bişim					
	Bişim Yönü						Bişim Yönü					
	Araçlı/Ritim						Araçlı/Ritim					
	Olup						Olup					
	Renk						Renk					
YAPI HAREKETLERİ	Form/Bişim					YAPI HAREKETLERİ	Form/Bişim					
	Bişim Yönü						Bişim Yönü					
	Araçlı/Ritim						Araçlı/Ritim					
	Olup						Olup					
	Konum						Konum					
	Renk						Renk					
CEPHE YÜZEYİ	Form/Bişim					CEPHE YÜZEYİ	Form/Bişim					
	Bişim Yönü						Bişim Yönü					
	Araçlı/Ritim						Araçlı/Ritim					
	Olup						Olup					
	Konum						Konum					
	Renk						Renk					
BARÇEDEVİYARİ YÜZEYİ	Form/Bişim					BARÇEDEVİYARİ YÜZEYİ	Form/Bişim					
	Bişim Yönü						Bişim Yönü					
	Araçlı/Ritim						Araçlı/Ritim					
	Olup						Olup					
	Konum						Konum					
	Renk						Renk					
SİYER	Yükseklik					SİYER	Yükseklik					
	Renk						Renk					
	Form						Form					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Silüet Elemanları						Silüet Elemanları					
Genel Değerlendirme		5	17	-	4	Genel Değerlendirme		5	17	-	4	
Kentel Katkı Değerlendirmesi												
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme												

Şekil 7. 11. Sivrihisar Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme – 398 Ada 17 Parsel, 409 Ada 5 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Ada/Parsel: 409/7		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME				KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü					Yükseklik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIK	Malzeme					AÇIKLIK	Malzeme				
	Form/Bijim						Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Azalt/Ritm						Azalt/Ritm				
	Ölçü						Ölçü				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanlar						Süslene Elemanlar				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
BAĞÇEVANLIK VEZELİ	Ton					BAĞÇEVANLIK VEZELİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanlar						Süslene Elemanlar				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
GENEL DEĞERLENDİRME	Ton					GENEL DEĞERLENDİRME	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanlar						Süslene Elemanlar				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
Genel Değerlendirme		8	18	-	-	Genel Değerlendirme		8	18	-	-
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Ada/Parsel: 405/4		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME				KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü					Yükseklik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIK	Malzeme					AÇIKLIK	Malzeme				
	Form/Bijim						Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Azalt/Ritm						Azalt/Ritm				
	Ölçü						Ölçü				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanlar						Süslene Elemanlar				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
BAĞÇEVANLIK VEZELİ	Ton					BAĞÇEVANLIK VEZELİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanlar						Süslene Elemanlar				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
GENEL DEĞERLENDİRME	Ton					GENEL DEĞERLENDİRME	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanlar						Süslene Elemanlar				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
Genel Değerlendirme		8	6	-	18	Genel Değerlendirme		8	6	-	18
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

Şekil 7. 12. Sivrihisar Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -409 Ada 7 Parsel, 405 Ada 4 Parsel

(6)

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Sivrihisar Ada/Parsel: 205/2		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME				KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olup					Yükseklik	Olup				
Hacim	Olup					Hacim	Olup				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIK	Malzeme					AÇIKLIK	Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olup						Olup				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Form/Bişim					YAPI HAREKETLERİ	Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olup						Olup				
	Konum						Konum				
	Renk						Renk				
CEPHE YÜZEYİ	Ton					CEPHE YÜZEYİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sisteme Elemanları						Sisteme Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
BAĞCUDUVARI YÜZEYİ	Ton					BAĞCUDUVARI YÜZEYİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sisteme Elemanları						Sisteme Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
SELEK	İşlev					SELEK	İşlev				
Genel Değerlendirme		5	2	-	20	Genel Değerlendirme		5	2	-	20
Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Sivrihisar Ada/Parsel: 205/16		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME				KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olup					Yükseklik	Olup				
Hacim	Olup					Hacim	Olup				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIK	Malzeme					AÇIKLIK	Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olup						Olup				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Form/Bişim					YAPI HAREKETLERİ	Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olup						Olup				
	Konum						Konum				
	Renk						Renk				
CEPHE YÜZEYİ	Ton					CEPHE YÜZEYİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sisteme Elemanları						Sisteme Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
BAĞCUDUVARI YÜZEYİ	Ton					BAĞCUDUVARI YÜZEYİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sisteme Elemanları						Sisteme Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
SELEK	İşlev					SELEK	İşlev				
Genel Değerlendirme		5	2	-	20	Genel Değerlendirme		5	2	-	20
Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

Şekil 7. 13. Sivrihisar Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -405 Ada 3 Parsel, 395 Ada 16 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği		Kentsel Sit Alanı: Sivrihisar Ada/Parsel: 371/14										
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
Yükseklik	Olçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Yükseklik	Olçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Hacim	Olçü					Hacim	Olçü					
ÇATI TASARIMI	Bijçim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijçim/Form					
	Eğim Açısı						Eğim Açısı					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme					
	Form/Bijçim						Form/Bijçim					
	Bijçim Yönü						Bijçim Yönü					
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim					
	Olçü						Olçü					
	Renk						Renk					
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Statüno Elemanları						Statüno Elemanları					
	Form/Bijçim						Form/Bijçim					
	Bijçim Yönü						Bijçim Yönü					
ÇEHRE YÜZÜ	Aralık/Ritim					ÇEHRE YÜZÜ	Aralık/Ritim					
	Olçü						Olçü					
	Konum						Konum					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
BAĞCULDUYARLI YÜZELİ	Malzeme					BAĞCULDUYARLI YÜZELİ	Malzeme					
	Yükseklik						Yükseklik					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
ŞİLEV					ŞİLEV							
Genel Değerlendirme		5	17	-	4	Genel Değerlendirme		5	17	-	4	
Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği		Kentsel Sit Alanı: Sivrihisar Ada/Parsel: 371/15										
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
Yükseklik	Olçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Yükseklik	Olçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Hacim	Olçü					Hacim	Olçü					
ÇATI TASARIMI	Bijçim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijçim/Form					
	Eğim Açısı						Eğim Açısı					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme					
	Form/Bijçim						Form/Bijçim					
	Bijçim Yönü						Bijçim Yönü					
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim					
	Olçü						Olçü					
	Renk						Renk					
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Statüno Elemanları						Statüno Elemanları					
	Form/Bijçim						Form/Bijçim					
	Bijçim Yönü						Bijçim Yönü					
ÇEHRE YÜZÜ	Aralık/Ritim					ÇEHRE YÜZÜ	Aralık/Ritim					
	Olçü						Olçü					
	Konum						Konum					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
BAĞCULDUYARLI YÜZELİ	Malzeme					BAĞCULDUYARLI YÜZELİ	Malzeme					
	Yükseklik						Yükseklik					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
ŞİLEV					ŞİLEV							
Genel Değerlendirme		7	2	-	18	Genel Değerlendirme		7	2	-	18	
Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

(7)

Şekil 7. 14. Sivrihisar Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi -371 Ada 14 Parsel, 371 Ada 15 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği		Kentel Sit Alanı: Sivrihisar									
Ada/Parsel		391/16									
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olup					Yükseklik	Olup				
Hacim	Olup					Hacim	Olup				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olup						Olup				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sistem Elemanları						Sistem Elemanları				
	Olup						Olup				
	Konum						Konum				
BAKÇEVYARI YÜZEYİ	Renk					BAKÇEVYARI YÜZEYİ	Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sistem Elemanları						Sistem Elemanları				
	Olup						Olup				
Genel Değerlendirme		5	2	-	18	Genel Değerlendirme		5	2	-	18
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği		Kentel Sit Alanı: Sivrihisar									
Ada/Parsel		391/10									
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olup					Yükseklik	Olup				
Hacim	Olup					Hacim	Olup				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olup						Olup				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sistem Elemanları						Sistem Elemanları				
	Olup						Olup				
	Konum						Konum				
BAKÇEVYARI YÜZEYİ	Renk					BAKÇEVYARI YÜZEYİ	Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sistem Elemanları						Sistem Elemanları				
	Olup						Olup				
Genel Değerlendirme		3	2	-	16	Genel Değerlendirme		3	2	-	16
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

Şekil 7. 15. Sivrihisar Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -371 Ada 16 Parsel, 394 Ada 10 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Sivrihisar Ada/Parsel: 385/32											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olgu					Yükseklik	Olgu				
Hacim	Olgu					Hacim	Olgu				
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Bijim						Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olgu						Olgu				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Statüeno Elemanları						Statüeno Elemanları				
	Form/Bijim						Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
BAĞÇEVİ YÜZEYİ	Aralık/Ritim					BAĞÇEVİ YÜZEYİ	Aralık/Ritim				
	Olgu						Olgu				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞÇEVİ YÜZEYİ	Statüeno Elemanları					BAĞÇEVİ YÜZEYİ	Statüeno Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
SİLÜET	İşlev					SİLÜET	İşlev				
Genel Değerlendirme		5	2	-	20	Genel Değerlendirme		5	2	-	20
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Sivrihisar Ada/Parsel: 385/32											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olgu					Yükseklik	Olgu				
Hacim	Olgu					Hacim	Olgu				
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Bijim						Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
	Olgu						Olgu				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Statüeno Elemanları						Statüeno Elemanları				
	Form/Bijim						Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
BAĞÇEVİ YÜZEYİ	Aralık/Ritim					BAĞÇEVİ YÜZEYİ	Aralık/Ritim				
	Olgu						Olgu				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞÇEVİ YÜZEYİ	Statüeno Elemanları					BAĞÇEVİ YÜZEYİ	Statüeno Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
SİLÜET	İşlev					SİLÜET	İşlev				
Genel Değerlendirme		5	2	-	20	Genel Değerlendirme		5	2	-	20
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

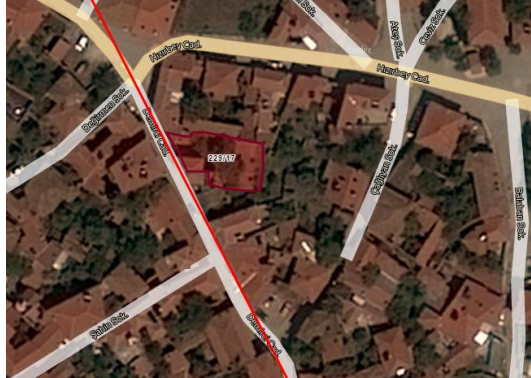
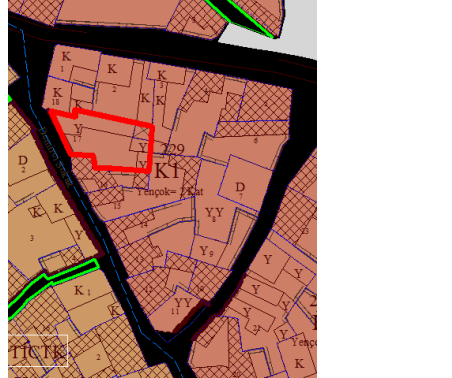

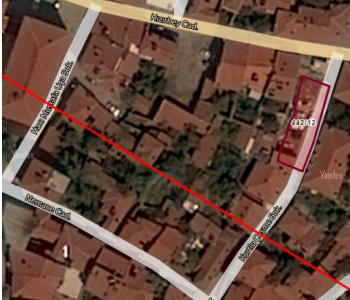
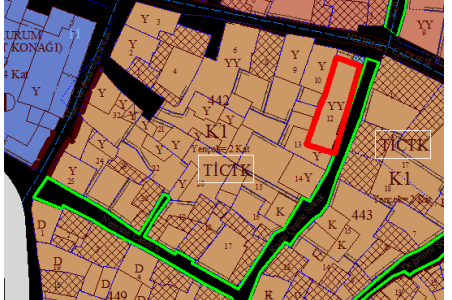

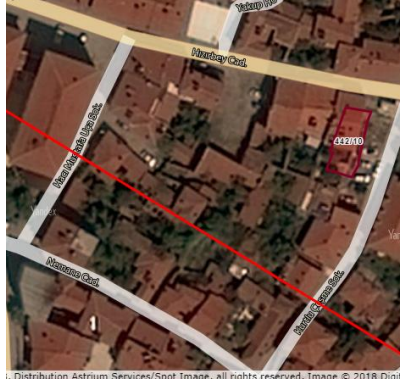
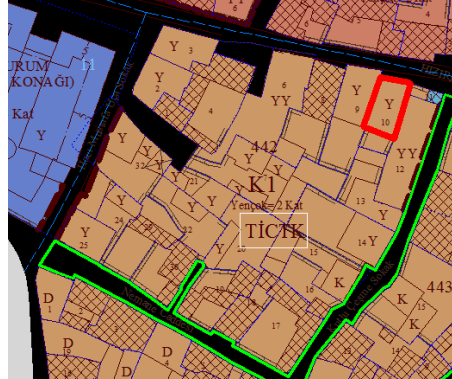
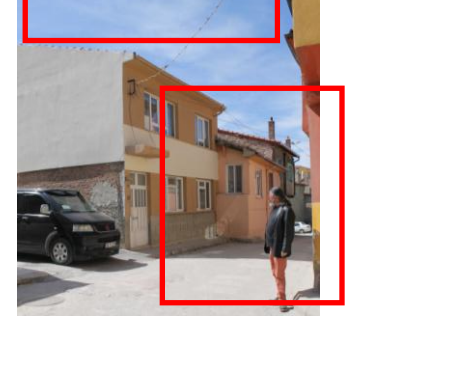
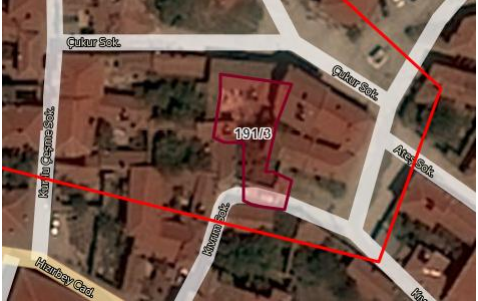
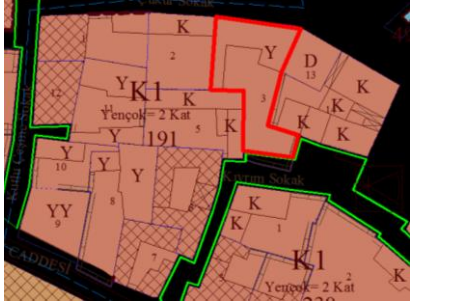

Şekil 7. 16. Sivrihisar Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -385 Ada 32 Parsel, 389 Ada 29 parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Sivrihisar Ada/Parsel: 355/13											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olgu					Yükseklik	Olgu				
Hacim	Olgu					Hacim	Olgu				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
Malzeme					Malzeme						
AÇIKLIK	Form/Bişim					AÇIKLIK	Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Anak/Röviz						Anak/Röviz				
	Olgu						Olgu				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
Doku					Doku						
Malzeme					Malzeme						
YAPI HAREKETLERİ	Form/Bişim					YAPI HAREKETLERİ	Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Anak/Röviz						Anak/Röviz				
	Olgu						Olgu				
	Konum						Konum				
	Renk						Renk				
ÇEPIH YÜZEYİ	Ton					ÇEPIH YÜZEYİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sisteme Elemanları						Sisteme Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
BAHÇE BÜYÜK YÜZEYİ	Ton					BAHÇE BÜYÜK YÜZEYİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sisteme Elemanları						Sisteme Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
İşlev					İşlev						
Genel Değerlendirme		5	7	=	15	Genel Değerlendirme		5	7	=	15
Kentel Katla Değerlendirmesi					Kentel Katla Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Sivrihisar Ada/Parsel: 355/13											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olgu					Yükseklik	Olgu				
Hacim	Olgu					Hacim	Olgu				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
Malzeme					Malzeme						
AÇIKLIK	Form/Bişim					AÇIKLIK	Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Anak/Röviz						Anak/Röviz				
	Olgu						Olgu				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
Doku					Doku						
Malzeme					Malzeme						
YAPI HAREKETLERİ	Form/Bişim					YAPI HAREKETLERİ	Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Anak/Röviz						Anak/Röviz				
	Olgu						Olgu				
	Konum						Konum				
	Renk						Renk				
ÇEPIH YÜZEYİ	Ton					ÇEPIH YÜZEYİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sisteme Elemanları						Sisteme Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
BAHÇE BÜYÜK YÜZEYİ	Ton					BAHÇE BÜYÜK YÜZEYİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sisteme Elemanları						Sisteme Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
İşlev					İşlev						
Genel Değerlendirme		7	7	=	13	Genel Değerlendirme		7	7	=	13
Kentel Katla Değerlendirmesi					Kentel Katla Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

Şekil 7. 17. Sivrihisar Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -385 Ada 3 Parsel, 355 Ada 13 Parsel

Çizelge 7. 1. Eskişehir, Sivrihisar Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi¹

Eskişehir, Sivrihisar Kentsel Sit Alanı Yeni Yapı Araştırması									
Yapım Yılı	KAİP Önce Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı	Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
Bilinmiyor Ruhsat yok.	Bilinmiyor	Yok	Yok	Konut	229 Ada 17 Parsel	Aynı			
1982 yılında belgelenmiş.	Önce	Yok	Yok	Konut	442 Ada 10 Parsel	Bağımsız			
1982 yılında belgelenmiş.	Önce	Yok	Yok	Konut	442 Ada 9 Parsel	Bağımsız			
1982 yılında belgelenmiş.	Önce	Yok	Yok	Konut	191 Ada 3 Parsel	Bağımsız			

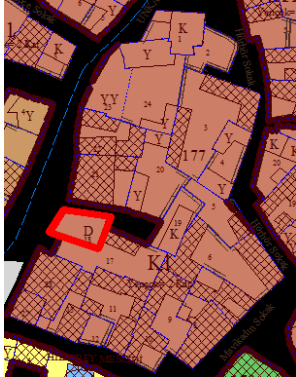

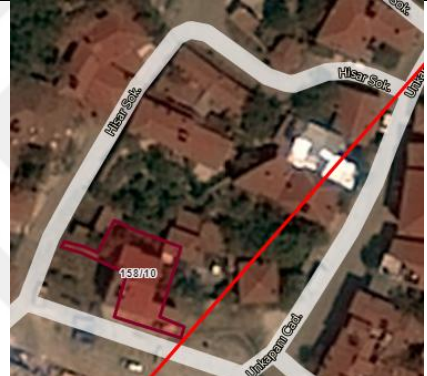
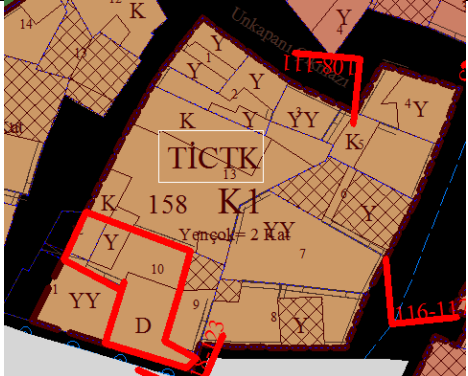

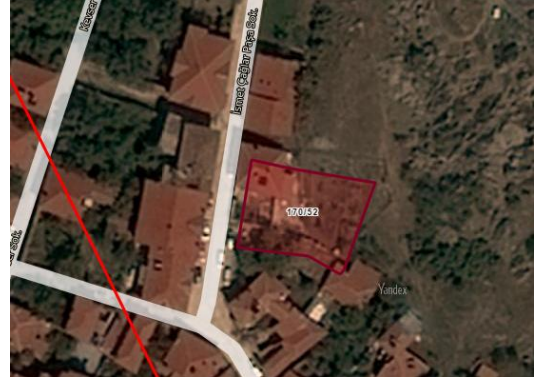
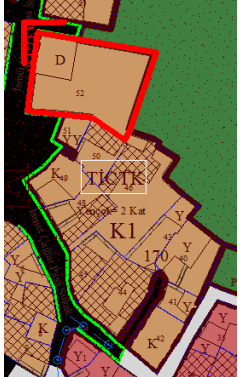

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 7.1. (devam)Eskişehir, Sivrihisar Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi¹

Eskişehir, Sivrihisar Kentsel Sit Alanı Yeni Yapı Araştırması									
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı	Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
1982 yılında belgelenmiş.	Önce	Yok	Yok	Konut	191 Ada 13 Parsel	Bağımsız			
1982 yılında belgelenmiş.	Önce	Yok	Yok	Konut	195 Ada 1 Parsel	Bağımsız			
1985	Önce	Yok	Yok	Konut+Ticaret	197 Ada 5 Parsel	Bağımsız			
1982 yılında belgelenmiş.	Önce	Yok	Yok	Konut	158 Ada 3 Parsel	Benzer			

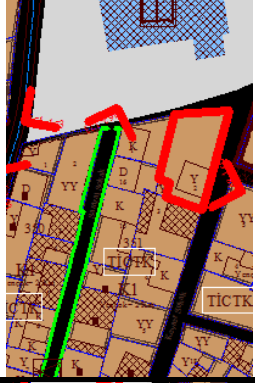

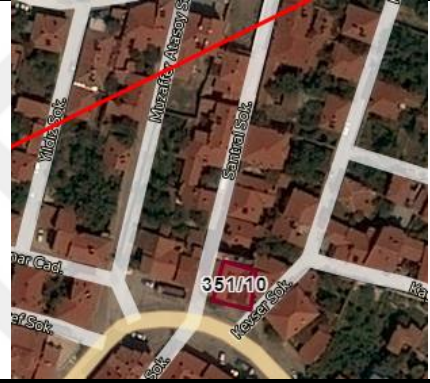

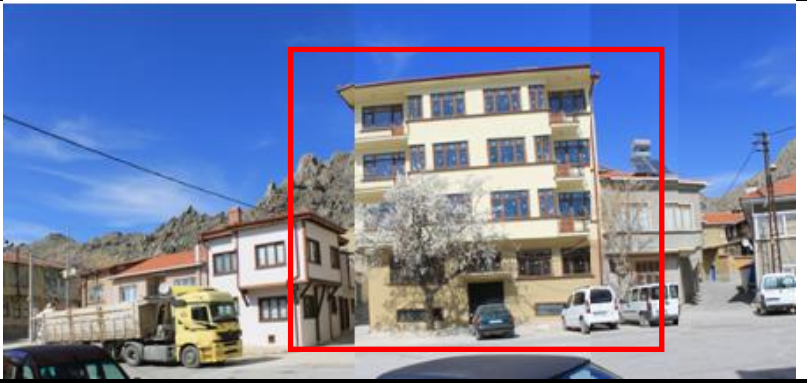

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 7.1. (devam)Eskişehir, Sivrihisar Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi¹

Eskişehir, Sivrihisar Kentsel Sit Alanı Yeni Yapı Araştırması									
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı	Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
1982 yılında belgelenmiş.	Önce	Yok	Yok	Konut	177 Ada 18 Parsel	Bağımsız			
1982 yılında belgelenmiş.	Önce	Yok	Yok	Konut	158 Ada 10 Parsel	Bağımsız			
1982 yılında belgelenmiş.	Önce	Yok	Yok	Konut	170 Ada 52 Parsel	Bağımsız			

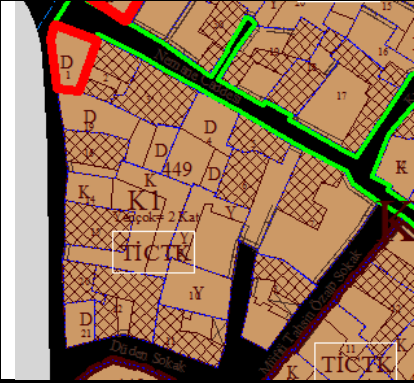

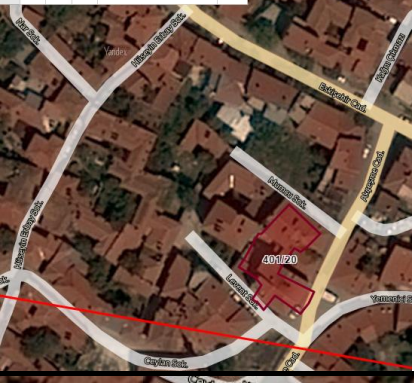
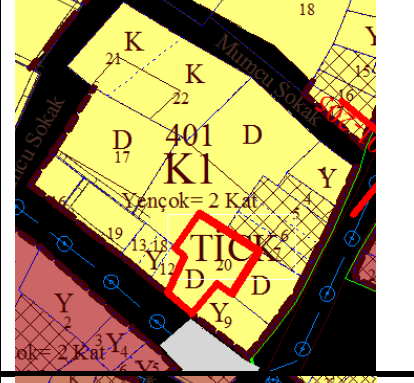

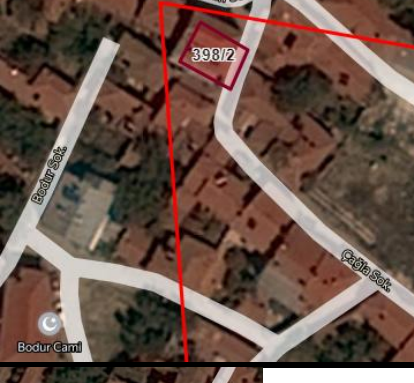
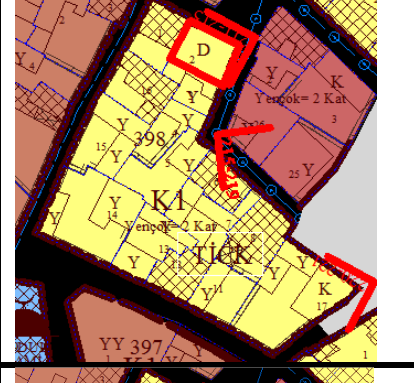

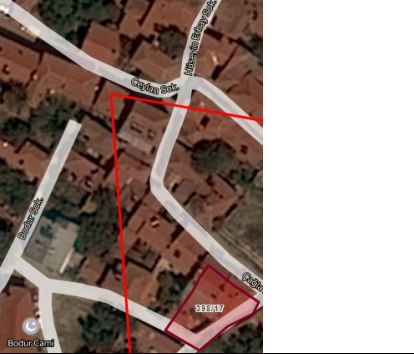
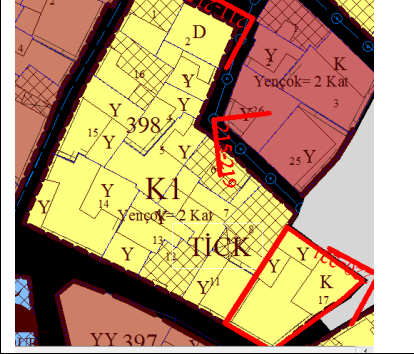

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 7.1. (devam)Eskişehir, Sivrihisar Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi¹

Eskişehir, Sivrihisar Kentsel Sit Alanı Yeni Yapı Araştırması									
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı	Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
1982 yılında belgelenmiş.	Önce	Yok	Yok	Konut	351 Ada 2 Parsel	Bağımsız			
Bilinmiyor	İlk KAİP Sonrası	Yok	07/02/2012 tarih ve 406 nolu karar	Konut	351 Ada 10 Parsel	Bağımsız			
1982 yılında belgelenmiş.	Önce	Yok	Yok	Konut	350 Ada 16 Parsel	Bağımsız			
1982 yılında belgelenmiş.	Önce	Yok	Yok	Konut	442 Ada 25 Parsel	Bağımsız			

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 7.1. (devam)Eskişehir, Sivrihisar Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi¹

Eskişehir, Sivrihisar Kentsel Sit Alanı Yeni Yapı Araştırması									
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı	Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafı
1980	Önce	Yok	Yok	Banka Yapısı	449 Ada 1 Parsel	Bağımsız			
1985	Önce	Yok	Yok	Konut	401 Ada 20 Parsel	Bağımsız			
1982 yılında belgelenmiş.	Önce	Yok	Yok	Konut	398 Ada 2 Parsel	Bağımsız			
1982 yılında belgelenmiş.	Önce	Yok	Yok	Konut	398 Ada 17 Parsel	Bağımsız			

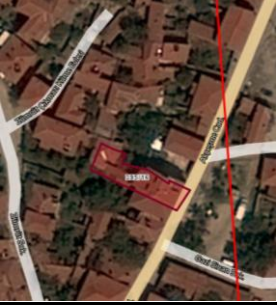

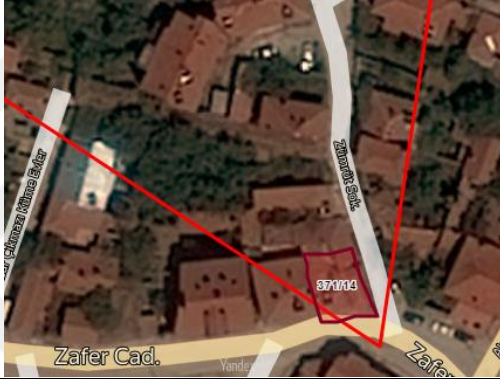

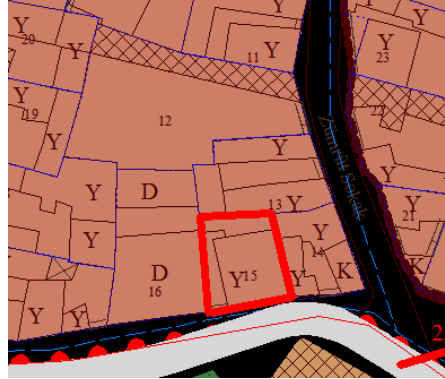

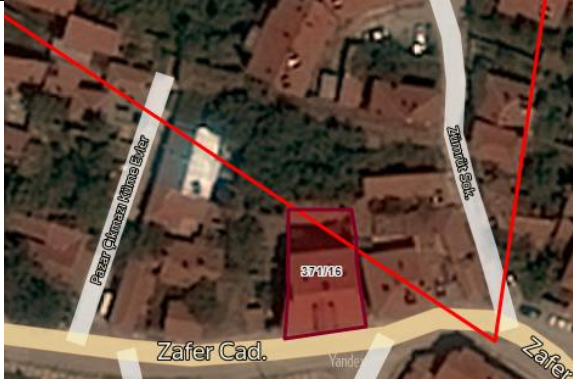
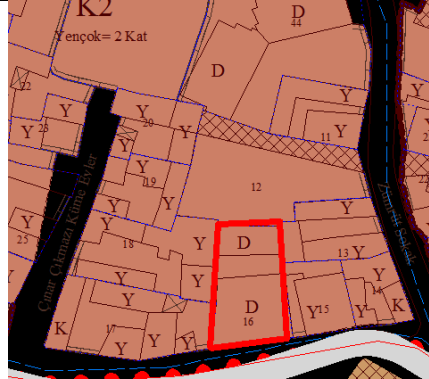

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 7.1. (devam)Eskişehir, Sivrihisar Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi¹

Eskişehir, Sivrihisar Kentsel Sit Alanı Yeni Yapı Araştırması									
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimarî Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parşel	Tasarım Yaklaşımı	Google Earth Kuş Bakışı Görünümü	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
1982 yılında belgelenmiş	Önce	Yok	Yok	Konut	409 Ada 5 Parşel	Benzer			
1982 yılında belgelenmiş	Önce	Yok	Yok	Konut	409 Ada 7 Parşel	Benzer			
1982 yılında belgelenmiş	Önce	Yok	Yok	Konut	405 Ada 4 Parşel	Bağımsız			
1982 yılında belgelenmiş	Önce	Yok	Yok	Konut	405 Ada 3 Parşel	Bağımsız			

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 7.1. (devam)Eskişehir, Sivrihisar Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme							Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimarî Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parşel	Tasarım Yaklaşımı			
1988	Önce	Yok	Yok	Konut	395 Ada 16 Parsel	Bağımsız			
1982 yılında belgelenmiş	Önce	Yok	Yok	Konut	371 Ada 14 Parsel	Benzer			
1982 yılında belgelenmiş	Önce	Yok	Yok	Konut	371 Ada 15 Parsel	Bağımsız			
1982 yılında belgelenmiş	Önce	Yok	Yok	Konut	371 Ada 16 Parsel	Bağımsız			

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 7.1. (devam)Eskişehir, Sivrihisar Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme							Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafı
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı			
1982 yılında belgelenmiş.	Önce	Yok	Yok	Konut	394 Ada 10 Parsel	Bağımsız			
1997	Önce	Yok	Yok	Konut	385 Ada 32 Parsel	Bağımsız			
1982 yılında belgelenmiş.	Önce	Yok	Yok	Konut	384 Ada 29 Parsel	Bağımsız			
1982 yılında belgelenmiş.	Önce	Yok	Yok	Konut	385 Ada 3 Parsel	Bağımsız			
1982 yılında belgelenmiş.	Önce	Yok	Yok	Konut	355 Ada 13 Parsel	Bağımsız			

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Ek 8. Konya, Sille Tarihi Kenti KAİP Plan Notları Yeni Yapılaşma İlkeleri

MADDE 20. YAPI ÖGELERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

20.1. Kapı ve Pencere

- Bina giriş kapıları çift veya tek kanatlı, ahşap malzemeden yapılacaktır. Kapılar doğal görünümü bozmayacak bir koruyucu ile kaplanacak veya Sille Renk Paletinde kapılar için belirtilen renklerde boyanacaktır. Kapı genişliği, çift kanatlı kapılarda 1.21-1.99 m., tek kanatlı kapılarda 0.70-1.08 m. arasında; kapı yüksekliği ise 1.54-2.35m. ölçüleri arasında olmalıdır. Kapının üst pervazından itibaren 1.30 cm.'yi geçmeyen ışıklık yapılabilir.

- Pencere dördörtgen olacak ve yüksekliğin genişliği oranı en az 1/1,5 en çok 3/4 olacaktır. Tek pencerenin yüzeyi hiçbir zaman 2.15 m² den büyük olmayacaktır.

- Pencere çift veya tek kanatlı olacaktır. Pencere kasası ve kanatları ahşap olacaktır. Pencere dıştan en fazla 10 cm eninde ahşap sıva üstü pervazı konabilecektir. Ahşaplar, doğal görünümünü bozmayan koruyucu madde ile kaplanacak veya Sille Renk Paletinde pencereler için belirtilen renklerde boyanacaktır.

20.2. Cephe Yüzeyi Ve Renk

- Cephe yüzeylerinde kullanılacak malzeme cinsi ve boya renkleri hususunda imar planı eki olan imar föylerinde belirtilen hususlara uyulacaktır.

20.3. Merdivenler

- Planda; "rekonstrüksiyon projesine göre inşa edilecek yapılar" olarak gösterilen yapılar ile ticaret olarak işlevlendirilen dışındaki tüm yapılarda katlar arasında açık merdiven yapılamaz.

20.4. Çıkmalar

- Planlama alanında yapılacak çıkmaların; yapının tesviye edilmiş zemin kotu ile arasındaki düşey mesafe 2.50 metre'den az olamaz.

- Cephe boyu düz çıkmaların eni 1.25 m.yi, geçemez.

- Diğer çıkmalarda çıkma eni 1.85 m.yi geçemez.

- Testere dışı çıkmalarda ise çıkmanın eni, en geniş noktasında 1.50 m.yi aşamaz. Çıkma uzunluğu ise yapı cephesi uzunluğunun 2/3'sini geçemez. Çıkmalarda malzeme kullanımı, detay ve biçimsel düzenlemelerde bölgenin geleneksel mimarisine uyum esastır.

- Mevcut teşekkül etmiş cephe boyu düz çıkma hatlarına uyumun sağlanması amacıyla 1,25 metreyi geçmemek koşulu ile cephe boyu düz çıkmalarının eni Belediyesi tarafından belirlenebilir.

20.5. Çatı ve Saçaklar

- Plan onama sınırları içinde ağırlıklı olarak yapılarda geleneksel Sille mimarisinde görülen düz dam uygulaması yapılacaktır.

Ancak, yazılı ve görsel malzemelerden tespit edilen ve imar föyünde gösterilen beşik çatı tipi yapılacak yapılarda;

Çatı kaplaması: alaturka kiremit kullanılacak Saçak çıkıntısı: maksimum 40 cm. Çatı eğimi: rekonstrüksiyon projesine göre inşa edilecek yapılar haricindeki diğer yapılarda %33 olarak uygulanacaktır.

20.6. Bacalar

- Yeni yapılacak yapılarda bacalar, tasarım rehberinde detayları verilen baca tiplerinden biri seçilerek inşa edilecektir. Baca yüksekliği çatının en yüksek noktasından itibaren 50 cm. olacaktır.

20.7. Müştemilâtlar

- Parsel içerisinde, yapı yüksekliği 2,20 metre'yi ve yüzölçümü 16m²'yi aşmayan garaj, odunluk, kömürlük, depo, çamaşırhane ve benzeri hizmetler için müştemilât yapılabilir.

- Parselde müştemilât yapılması halinde bahçe duvarı yapılması zorunlu olup; yapılacak müştemilâtlar için +/-0,00 kotu parseldeki en düşük kottan alınacaktır. Her durumda müştemilâtların yapı yüksekliği bahçe duvarı üst kotunu geçemez.

20.8. Sığınaklar - Konut ve Ticaret alanı dışında yeni yapılacak Kamu yapılarında 25.08.1998/19910 sayılı sığınak yönetmeliğine uyulacaktır.

20.9. Bodrumlar

- Arazi eğimi ile imar planı ve imar föylerinde belirlenen yapılaşma koşulları (kitle ölçüleri/konumu, yapı yükseklikleri, +/-0.00 kot yönü/değeri vb.) doğrultusunda açığa çıkacak bodrum katlar iskân amaçlı kullanılabilir.

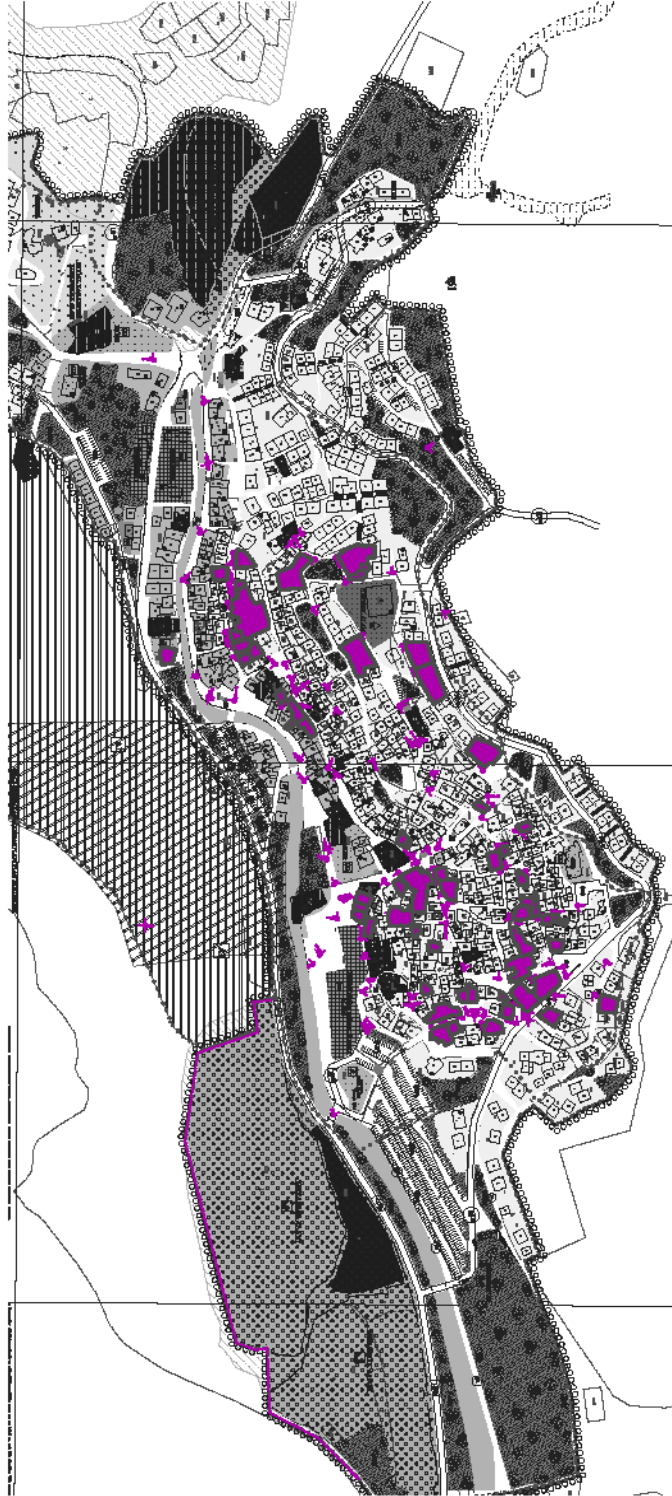
20.10 Bahçe Duvarları

- Plan sınırları içerisinde yapılacak bahçe duvarları geleneksel örgü tekniğinde taş malzeme kullanılarak yapılacak olup tel, ahşap, plastik çit vb. kullanılamaz. Plan onama sınırı içerisindeki bahçe duvarlarında çevre karakterine uyumlu yöresel doğal malzeme kullanılacaktır. Ön, yan ve arka komşu bahçe duvarlarının yüksekliğini belirlemeye, hiçbir zaman 2.20 metreyi geçmeyecek şekilde, Selçuklu Belediyesi yetkilidir.

- Bahçe duvarlarında ihtiyaç halinde otopark/garaj girişi için düzenleme yapılabilir. Bu kapsamda eni 2.00 metre; yüksekliği 1.80 metreyi geçmeyen ahşap malzemeli, otopark/garaj kapısı yapılması zorunludur.

Şekil 8. 1. Sille KAİP Plan Notları Yapı Ögelerine İlişkin Ögeler (Selçuklu Belediyesi, 2017).

Ek 9. Konya Sille Kentsel Sit Alanında değerlendirilen yeni yapılar

Şekil 9. 1. Sille Koruma Amaçlı İmar Planı Çalışılan Yeni Yapılar

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: <u>Sille</u> Ada/Parsel: <u>29470/13</u>											
SOĞAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü	☒				Yükseklik	Ölçü	☒			
Hacim	Ölçü	☒				Hacim	Ölçü	☒			
CAVITASARIMI	Bijim/Form	☒				CAVITASARIMI	Bijim/Form	☒			
	Eğim Açısı	☒					Eğim Açısı	☒			
	Eğim Yönü	☒					Eğim Yönü	☒			
	Renk	☒					Renk	☒			
	Ton	☒					Ton	☒			
AÇIKLIK	Doku	☒				AÇIKLIK	Doku	☒			
	Malzeme	☒					Malzeme	☒			
	Form/Bijim	☒					Form/Bijim	☒			
	Eğim Açısı	☒					Eğim Açısı	☒			
	Azalt/Ritm	☒					Azalt/Ritm	☒			
YAPI HAREKETLERİ	Ölçü	☒				YAPI HAREKETLERİ	Ölçü	☒			
	Renk	☒					Renk	☒			
	Ton	☒					Ton	☒			
	Doku	☒					Doku	☒			
	Malzeme	☒					Malzeme	☒			
CEPHE YÜZEYİ	Süslene Elemanları	☒				CEPHE YÜZEYİ	Süslene Elemanları	☒			
	Yükseklik	☒					Yükseklik	☒			
	Renk	☒					Renk	☒			
	Ton	☒					Ton	☒			
	Doku	☒					Doku	☒			
BAĞCI/DUVAR YÜZEYİ	Malzeme	☒				BAĞCI/DUVAR YÜZEYİ	Malzeme	☒			
	Süslene Elemanları	☒					Süslene Elemanları	☒			
	Yükseklik	☒					Yükseklik	☒			
	Renk	☒					Renk	☒			
	Ton	☒					Ton	☒			
SİYEV	Doku	☒				SİYEV	Doku	☒			
	Malzeme	☒					Malzeme	☒			
Genel Değerlendirme		12				Genel Değerlendirme		12			
Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: <u>Sille</u> Ada/Parsel: <u>29470/15</u>											
SOĞAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü	☒				Yükseklik	Ölçü	☒			
Hacim	Ölçü	☒				Hacim	Ölçü	☒			
CAVITASARIMI	Bijim/Form	☒				CAVITASARIMI	Bijim/Form	☒			
	Eğim Açısı	☒					Eğim Açısı	☒			
	Eğim Yönü	☒					Eğim Yönü	☒			
	Renk	☒					Renk	☒			
	Ton	☒					Ton	☒			
AÇIKLIK	Doku	☒				AÇIKLIK	Doku	☒			
	Malzeme	☒					Malzeme	☒			
	Form/Bijim	☒					Form/Bijim	☒			
	Eğim Açısı	☒					Eğim Açısı	☒			
	Azalt/Ritm	☒					Azalt/Ritm	☒			
YAPI HAREKETLERİ	Ölçü	☒				YAPI HAREKETLERİ	Ölçü	☒			
	Renk	☒					Renk	☒			
	Ton	☒					Ton	☒			
	Doku	☒					Doku	☒			
	Malzeme	☒					Malzeme	☒			
CEPHE YÜZEYİ	Süslene Elemanları	☒				CEPHE YÜZEYİ	Süslene Elemanları	☒			
	Yükseklik	☒					Yükseklik	☒			
	Renk	☒					Renk	☒			
	Ton	☒					Ton	☒			
	Doku	☒					Doku	☒			
BAĞCI/DUVAR YÜZEYİ	Malzeme	☒				BAĞCI/DUVAR YÜZEYİ	Malzeme	☒			
	Süslene Elemanları	☒					Süslene Elemanları	☒			
	Yükseklik	☒					Yükseklik	☒			
	Renk	☒					Renk	☒			
	Ton	☒					Ton	☒			
SİYEV	Doku	☒				SİYEV	Doku	☒			
	Malzeme	☒					Malzeme	☒			
Genel Değerlendirme		12				Genel Değerlendirme		12			
Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

Şekil 9. 2. Sille Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi -29470 Ada 13 Parsel, 29470 Ada 15 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Sille Ada/Parsel: 29470/10											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olça	✓				Yükseklik	Olça	✓			
İncelik	Olça	✓				İncelik	Olça	✓			
CAVİT TASARIMI	Bişim/Form	✓				CAVİT TASARIMI	Bişim/Form	✓			
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓			
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
AÇIKLIKLAR	Malzeme	✓				AÇIKLIKLAR	Malzeme	✓			
	Form/Bişim	✓					Form/Bişim	✓			
	Bişim Yönü	✓					Bişim Yönü	✓			
	Anaok/Röviz	✓					Anaok/Röviz	✓			
	Olça	✓					Olça	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
YAPI HAREKETLERİ	Ton	✓				YAPI HAREKETLERİ	Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
	Form/Bişim	✓					Form/Bişim	✓			
	Bişim Yönü	✓					Bişim Yönü	✓			
	Anaok/Röviz	✓					Anaok/Röviz	✓			
BAĞCIBEVARİ YÜZEY	Olça	✓				BAĞCIBEVARİ YÜZEY	Olça	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
	Süslene Elemanları	✓					Süslene Elemanları	✓			
SİLVEY	Yükseklik	✓				SİLVEY	Yükseklik	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
	İşlev	✓					İşlev	✓			
Genel Değerlendirme		24	-	-	-	Genel Değerlendirme		24	-	-	-
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Sille Ada/Parsel: 29470/6											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olça	✓				Yükseklik	Olça	✓			
İncelik	Olça	✓				İncelik	Olça	✓			
CAVİT TASARIMI	Bişim/Form	✓				CAVİT TASARIMI	Bişim/Form	✓			
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓			
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
AÇIKLIKLAR	Malzeme	✓				AÇIKLIKLAR	Malzeme	✓			
	Form/Bişim	✓					Form/Bişim	✓			
	Bişim Yönü	✓					Bişim Yönü	✓			
	Anaok/Röviz	✓					Anaok/Röviz	✓			
	Olça	✓					Olça	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
YAPI HAREKETLERİ	Ton	✓				YAPI HAREKETLERİ	Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
	Form/Bişim	✓					Form/Bişim	✓			
	Bişim Yönü	✓					Bişim Yönü	✓			
	Anaok/Röviz	✓					Anaok/Röviz	✓			
BAĞCIBEVARİ YÜZEY	Olça	✓				BAĞCIBEVARİ YÜZEY	Olça	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
	Süslene Elemanları	✓					Süslene Elemanları	✓			
SİLVEY	Yükseklik	✓				SİLVEY	Yükseklik	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
	İşlev	✓					İşlev	✓			
Genel Değerlendirme		21	-	-	-	Genel Değerlendirme		21	-	-	-
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

Şekil 9. 3. Sille Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi -29470 Ada 10 Parsel, 29470 Ada 6 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Ada/Parsel												
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME							
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Yükseklik	Olgu					Yükseklik	Olgu					
Hacim	Olgu					Hacim	Olgu					
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					
	Eğim Açısı						Eğim Açısı					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme					
	Form/Bişim						Form/Bişim					
	Bişim Yönü						Bişim Yönü					
	Araç/Röle						Araç/Röle					
	Olgu						Olgu					
	Renk						Renk					
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Statik Elemanlar						Statik Elemanlar					
	Yükseklik						Yükseklik					
	Renk						Renk					
BAĞÇEVARİ YÜZEYİ	Ton					BAĞÇEVARİ YÜZEYİ	Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Statik Elemanlar						Statik Elemanlar					
	Yükseklik						Yükseklik					
	Renk						Renk					
ŞİLEY	ŞİLEY					ŞİLEY	ŞİLEY					
Genel Değerlendirme						Genel Değerlendirme						
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Ada/Parsel												
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME							
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Yükseklik	Olgu					Yükseklik	Olgu					
Hacim	Olgu					Hacim	Olgu					
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					
	Eğim Açısı						Eğim Açısı					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme					
	Form/Bişim						Form/Bişim					
	Bişim Yönü						Bişim Yönü					
	Araç/Röle						Araç/Röle					
	Olgu						Olgu					
	Renk						Renk					
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Statik Elemanlar						Statik Elemanlar					
	Yükseklik						Yükseklik					
	Renk						Renk					
BAĞÇEVARİ YÜZEYİ	Ton					BAĞÇEVARİ YÜZEYİ	Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Statik Elemanlar						Statik Elemanlar					
	Yükseklik						Yükseklik					
	Renk						Renk					
ŞİLEY	ŞİLEY					ŞİLEY	ŞİLEY					
Genel Değerlendirme						Genel Değerlendirme						
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

2

Şekil 9. 4. Sille Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -29505 Ada 33 Parsel, 29505 Ada 40 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: <u>Sille</u> Ada/Parsel: <u>29505/50-53-54</u>												
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Yükseklik	Olçu	✓				Yükseklik	Olçu	✓				
Hacim	Olçu	✓				Hacim	Olçu	✓				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form			✓		ÇATI TASARIMI	Bişim/Form			✓		
	Eğim Açısı			✓			Eğim Açısı			✓		
	Eğim Yönü			✓			Eğim Yönü			✓		
	Renk			✓			Renk			✓		
	Ton			✓			Ton			✓		
	Doku			✓			Doku			✓		
AÇIKLIKLAR	Malzeme			✓		AÇIKLIKLAR	Malzeme			✓		
	Form/Bişim	✓					Form/Bişim	✓				
	Bişim Yönü			✓			Bişim Yönü			✓		
	Aralık/Rahim			✓			Aralık/Rahim			✓		
	Olçu			✓			Olçu			✓		
	Renk			✓			Renk			✓		
YAPI HAREKETLERİ	Ton			✓		YAPI HAREKETLERİ	Ton			✓		
	Doku			✓			Doku			✓		
	Malzeme			✓			Malzeme			✓		
	Süslene Elemanları			✓			Süslene Elemanları			✓		
	Renk			✓			Renk			✓		
	Ton			✓			Ton			✓		
BAĞCUDUVARI YÜZEYİ	Doku			✓		BAĞCUDUVARI YÜZEYİ	Doku			✓		
	Malzeme			✓			Malzeme			✓		
	Süslene Elemanları			✓			Süslene Elemanları			✓		
	Yükseklik	✓					Yükseklik	✓				
	Renk	✓					Renk	✓				
	Ton	✓					Ton	✓				
SEVİYE	İşlev					SEVİYE	İşlev					
Genel Değerlendirme						Genel Değerlendirme						
Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: <u>Sille</u> Ada/Parsel: <u>29505/53</u>												
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Yükseklik	Olçu	✓				Yükseklik	Olçu	✓				
Hacim	Olçu	✓				Hacim	Olçu	✓				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form			✓		ÇATI TASARIMI	Bişim/Form			✓		
	Eğim Açısı			✓			Eğim Açısı			✓		
	Eğim Yönü			✓			Eğim Yönü			✓		
	Renk			✓			Renk			✓		
	Ton			✓			Ton			✓		
	Doku			✓			Doku			✓		
AÇIKLIKLAR	Malzeme			✓		AÇIKLIKLAR	Malzeme			✓		
	Form/Bişim	✓					Form/Bişim	✓				
	Bişim Yönü			✓			Bişim Yönü			✓		
	Aralık/Rahim			✓			Aralık/Rahim			✓		
	Olçu			✓			Olçu			✓		
	Renk			✓			Renk			✓		
YAPI HAREKETLERİ	Ton			✓		YAPI HAREKETLERİ	Ton			✓		
	Doku			✓			Doku			✓		
	Malzeme			✓			Malzeme			✓		
	Süslene Elemanları			✓			Süslene Elemanları			✓		
	Renk			✓			Renk			✓		
	Ton			✓			Ton			✓		
BAĞCUDUVARI YÜZEYİ	Doku			✓		BAĞCUDUVARI YÜZEYİ	Doku			✓		
	Malzeme			✓			Malzeme			✓		
	Süslene Elemanları			✓			Süslene Elemanları			✓		
	Yükseklik	✓					Yükseklik	✓				
	Renk	✓					Renk	✓				
	Ton	✓					Ton	✓				
SEVİYE	İşlev					SEVİYE	İşlev					
Genel Değerlendirme						Genel Değerlendirme						
Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

Şekil 9. 5. Sille Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi -29505 Ada 52-53-54 Parsel, 29505 Ada 55 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ																	
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: S. M. S. 110 Ada/Parsel 29502/9																	
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME												
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI									
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız						
Yükseklik	Olça	✓				Yükseklik	Olça	✓									
Hacim	Olça	✓				Hacim	Olça	✓									
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form	✓				ÇATI TASARIMI	Bişim/Form	✓									
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓									
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓									
	Renk	✓					Renk	✓									
	Ton	✓					Ton	✓									
	Doku	✓					Doku	✓									
AÇIKLIKLAR	Malzeme	✓				AÇIKLIKLAR	Malzeme	✓									
	Form/Bişim	✓					Form/Bişim	✓									
	Bişim Yönü	✓					Bişim Yönü	✓									
	Azalt/Ritm	✓					Azalt/Ritm	✓									
	Olça	✓					Olça	✓									
	Renk	✓					Renk	✓									
YAPI HAREKETLERİ	Ton	✓				YAPI HAREKETLERİ	Ton	✓									
	Doku	✓					Doku	✓									
	Malzeme	✓					Malzeme	✓									
	Silene Elemanlar	✓					Silene Elemanlar	✓									
	Olça	✓					Olça	✓									
	Konum	✓					Konum	✓									
BAĞÇEVİ YÜZEYİ	Renk	✓				BAĞÇEVİ YÜZEYİ	Renk	✓									
	Ton	✓					Ton	✓									
	Doku	✓					Doku	✓									
	Malzeme	✓					Malzeme	✓									
	Silene Elemanlar	✓					Silene Elemanlar	✓									
	Malzeme	✓					Malzeme	✓									
BAĞÇEVİ YÜZEYİ	Yükseklik	✓				BAĞÇEVİ YÜZEYİ	Yükseklik	✓									
	Renk	✓					Renk	✓									
	Ton	✓					Ton	✓									
	Doku	✓					Doku	✓									
	Malzeme	✓					Malzeme	✓									
	Malzeme	✓					Malzeme	✓									
SEVİYE	İhtiv					SEVİYE	İhtiv										
Genel Değerlendirme					5	2	1	1	Genel Değerlendirme					5	2	1	1
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi												
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme												

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ																	
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: S. M. S. 110 Ada/Parsel 29502/9																	
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME												
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI									
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız						
Yükseklik	Olça	✓				Yükseklik	Olça	✓									
Hacim	Olça	✓				Hacim	Olça	✓									
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form	✓				ÇATI TASARIMI	Bişim/Form	✓									
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓									
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓									
	Renk	✓					Renk	✓									
	Ton	✓					Ton	✓									
	Doku	✓					Doku	✓									
AÇIKLIKLAR	Malzeme	✓				AÇIKLIKLAR	Malzeme	✓									
	Form/Bişim	✓					Form/Bişim	✓									
	Bişim Yönü	✓					Bişim Yönü	✓									
	Azalt/Ritm	✓					Azalt/Ritm	✓									
	Olça	✓					Olça	✓									
	Renk	✓					Renk	✓									
YAPI HAREKETLERİ	Ton	✓				YAPI HAREKETLERİ	Ton	✓									
	Doku	✓					Doku	✓									
	Malzeme	✓					Malzeme	✓									
	Silene Elemanlar	✓					Silene Elemanlar	✓									
	Olça	✓					Olça	✓									
	Konum	✓					Konum	✓									
BAĞÇEVİ YÜZEYİ	Renk	✓				BAĞÇEVİ YÜZEYİ	Renk	✓									
	Ton	✓					Ton	✓									
	Doku	✓					Doku	✓									
	Malzeme	✓					Malzeme	✓									
	Silene Elemanlar	✓					Silene Elemanlar	✓									
	Malzeme	✓					Malzeme	✓									
BAĞÇEVİ YÜZEYİ	Yükseklik	✓				BAĞÇEVİ YÜZEYİ	Yükseklik	✓									
	Renk	✓					Renk	✓									
	Ton	✓					Ton	✓									
	Doku	✓					Doku	✓									
	Malzeme	✓					Malzeme	✓									
	Malzeme	✓					Malzeme	✓									
SEVİYE	İhtiv					SEVİYE	İhtiv										
Genel Değerlendirme					5	2	1	1	Genel Değerlendirme					5	2	1	1
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi												
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme												

Şekil 9. 6. Sille Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi -29502 Ada 10 Parsel, 29502 Ada 9 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: <u>Sille</u> Ada/Parsel: <u>29482/9</u>		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME				KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olça	✓				Yükseklik	Olça	✓			
Hacim	Olça	✓				Hacim	Olça	✓			
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form	✓				ÇATI TASARIMI	Bişim/Form	✓			
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓			
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
AÇIKLIK	Doku	✓				AÇIKLIK	Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
	Form/Bişim	✓					Form/Bişim	✓			
	Bişim Yönü	✓					Bişim Yönü	✓			
	Aralık/Ritim	✓					Aralık/Ritim	✓			
YAPİ HAREKETLERİ	Olça	✓				YAPİ HAREKETLERİ	Olça	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
BAKÇE/DUVAR YÜZEYİ	Süslene Elemanlar	✓				BAKÇE/DUVAR YÜZEYİ	Süslene Elemanlar	✓			
	Yükseklik	✓					Yükseklik	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
SEVY	İşlev					SEVY	İşlev				
Genel Değerlendirme		16				Genel Değerlendirme		16			
Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: <u>Sille</u> Ada/Parsel: <u>29482/10</u>		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME				KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olça	✓				Yükseklik	Olça	✓			
Hacim	Olça	✓				Hacim	Olça	✓			
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form	✓				ÇATI TASARIMI	Bişim/Form	✓			
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓			
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
AÇIKLIK	Doku	✓				AÇIKLIK	Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
	Form/Bişim	✓					Form/Bişim	✓			
	Bişim Yönü	✓					Bişim Yönü	✓			
	Aralık/Ritim	✓					Aralık/Ritim	✓			
YAPİ HAREKETLERİ	Olça	✓				YAPİ HAREKETLERİ	Olça	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
BAKÇE/DUVAR YÜZEYİ	Süslene Elemanlar	✓				BAKÇE/DUVAR YÜZEYİ	Süslene Elemanlar	✓			
	Yükseklik	✓					Yükseklik	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
SEVY	İşlev					SEVY	İşlev				
Genel Değerlendirme		3			13	Genel Değerlendirme		3			13
Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

Şekil 9. 7. Sille Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -29482 Ada 9 Parsel, 29482 Ada 10 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Sille Ada/Parsel: 29505/46											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü					Yükseklik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
CAIT TASARIMI	Bişim/Form					CAIT TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
ACIKLIK	Doku					ACIKLIK	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Araklı/Rim						Araklı/Rim				
YAPI HAREKETLERİ	Ölçü					YAPI HAREKETLERİ	Ölçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞÇEVRE YÜZEYİ	Sisteme Elemanları					BAĞÇEVRE YÜZEYİ	Sisteme Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
BAĞÇEVRE YÜZEYİ	Malzeme					BAĞÇEVRE YÜZEYİ	Malzeme				
	SİLEY						SİLEY				
	Genel Değerlendirme	2		5	22		Genel Değerlendirme	2		5	22
	Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi				
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Sille Ada/Parsel: 29505/49											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü					Yükseklik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
CAIT TASARIMI	Bişim/Form					CAIT TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
ACIKLIK	Doku					ACIKLIK	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Araklı/Rim						Araklı/Rim				
YAPI HAREKETLERİ	Ölçü					YAPI HAREKETLERİ	Ölçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞÇEVRE YÜZEYİ	Sisteme Elemanları					BAĞÇEVRE YÜZEYİ	Sisteme Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
BAĞÇEVRE YÜZEYİ	Malzeme					BAĞÇEVRE YÜZEYİ	Malzeme				
	SİLEY						SİLEY				
	Genel Değerlendirme	1		5	21		Genel Değerlendirme	1		5	21
	Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi				
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

4

Şekil 9. 8. Sille Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi -29505 Ada 46 Parsel, 29505 Ada 49 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği											
Kentel Sit Alanı: <u>Sille</u>											
Ada/Parsel: <u>29508/6</u>											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü					Yükseklik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Azalt/Rhiz						Azalt/Rhiz				
YAPI HAREKETLERİ	Ölçü					YAPI HAREKETLERİ	Ölçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
ÇEHİRE YÜZEYİ	Süslene Elemanları					ÇEHİRE YÜZEYİ	Süslene Elemanları				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAHÇELİNDİRME YÜZEYİ	SEVEY					BAHÇELİNDİRME YÜZEYİ	SEVEY				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
Genel Değerlendirme	İşlev					Genel Değerlendirme	İşlev				
	Aynı	1	1	2	2		Aynı	1	1	3	2
	Benzer						Benzer				
	Karşıt						Karşıt				
	Bağımsız						Bağımsız				
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği											
Kentel Sit Alanı: <u>Sille</u>											
Ada/Parsel: <u>29508/7</u>											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü					Yükseklik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Azalt/Rhiz						Azalt/Rhiz				
YAPI HAREKETLERİ	Ölçü					YAPI HAREKETLERİ	Ölçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
ÇEHİRE YÜZEYİ	Süslene Elemanları					ÇEHİRE YÜZEYİ	Süslene Elemanları				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAHÇELİNDİRME YÜZEYİ	SEVEY					BAHÇELİNDİRME YÜZEYİ	SEVEY				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
Genel Değerlendirme	İşlev					Genel Değerlendirme	İşlev				
	Aynı	1	2	3	2		Aynı	1	2	3	2
	Benzer						Benzer				
	Karşıt						Karşıt				
	Bağımsız						Bağımsız				
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

Şekil 9. 9. Sille Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -29508 Ada 6 Parsel, 29508 Ada 7 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: <u>Sille</u> Ada/Parsel: <u>29505/26</u>		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME				KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü	✓				Yükseklik	Ölçü	✓			
Hacim	Ölçü	✓				Hacim	Ölçü	✓			
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form	✓				ÇATI TASARIMI	Bişim/Form	✓			
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓			
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
AÇIKLIKLAR	Malzeme	✓				AÇIKLIKLAR	Malzeme	✓			
	Form/Bişim	✓					Form/Bişim	✓			
	Bişim Yönü	✓					Bişim Yönü	✓			
	Araç/Röle	✓					Araç/Röle	✓			
	Ölçü	✓					Ölçü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
YAPI HAREKETLERİ	Ton	✓				YAPI HAREKETLERİ	Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
	Form/Bişim	✓					Form/Bişim	✓			
	Bişim Yönü	✓					Bişim Yönü	✓			
	Araç/Röle	✓					Araç/Röle	✓			
BAĞÇEVARİ VEZEVİ	Ölçü	✓				BAĞÇEVARİ VEZEVİ	Ölçü	✓			
	Konum	✓					Konum	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
İŞLEV	Sistem Elemanları	✓				İŞLEV	Sistem Elemanları	✓			
	Yükseklik	✓					Yükseklik	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
Genel Değerlendirme		2	1	3	07	Genel Değerlendirme		2	1	3	07
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: <u>Sille</u> Ada/Parsel: <u>29505/11</u>		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME				KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü	✓				Yükseklik	Ölçü	✓			
Hacim	Ölçü	✓				Hacim	Ölçü	✓			
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form	✓				ÇATI TASARIMI	Bişim/Form	✓			
	Eğim Açısı	✓					Eğim Açısı	✓			
	Eğim Yönü	✓					Eğim Yönü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
AÇIKLIKLAR	Malzeme	✓				AÇIKLIKLAR	Malzeme	✓			
	Form/Bişim	✓					Form/Bişim	✓			
	Bişim Yönü	✓					Bişim Yönü	✓			
	Araç/Röle	✓					Araç/Röle	✓			
	Ölçü	✓					Ölçü	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
YAPI HAREKETLERİ	Ton	✓				YAPI HAREKETLERİ	Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
	Form/Bişim	✓					Form/Bişim	✓			
	Bişim Yönü	✓					Bişim Yönü	✓			
	Araç/Röle	✓					Araç/Röle	✓			
BAĞÇEVARİ VEZEVİ	Ölçü	✓				BAĞÇEVARİ VEZEVİ	Ölçü	✓			
	Konum	✓					Konum	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
İŞLEV	Sistem Elemanları	✓				İŞLEV	Sistem Elemanları	✓			
	Yükseklik	✓					Yükseklik	✓			
	Renk	✓					Renk	✓			
	Ton	✓					Ton	✓			
	Doku	✓					Doku	✓			
	Malzeme	✓					Malzeme	✓			
Genel Değerlendirme		2	1	3	07	Genel Değerlendirme		2	1	3	07
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

(5)

Şekil 9. 10. Sille Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -29505 Ada 26 Parsel, 29505 Ada 11 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Sille Ada/Parcel: 29506/3												
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Yükseklik	Öçm					Yükseklik	Öçm					
Hacim	Öçm					Hacim	Öçm					
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Ufuk/Parus					
	Eğim Açısı						Eğim Açısı					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Renk						Renk					
	Form						Form					
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Form/Bişim						Form/Bişim					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Araklı/Rim						Araklı/Rim					
YAPI HAREKETLERİ	Öçm					YAPI HAREKETLERİ	Öçm					
	Renk						Renk					
	Form						Form					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
CEPHE YÜZEYİ	Stil/ene Elemanları					CEPHE YÜZEYİ	Stil/ene Elemanları					
	Renk						Renk					
	Form						Form					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
BAKÇEVARLIK YÜZEYİ	Stil/ene Elemanları					BAKÇEVARLIK YÜZEYİ	Stil/ene Elemanları					
	Yükseklik						Yükseklik					
	Renk						Renk					
	Form						Form					
	Doku						Doku					
GENEL DEĞERLENDİRME	Genel Değerlendirme	3			13	Genel Değerlendirme	3			13		
	Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Sille Ada/Parcel: 29506/3												
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Yükseklik	Öçm					Yükseklik	Öçm					
Hacim	Öçm					Hacim	Öçm					
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Ufuk/Parus					
	Eğim Açısı						Eğim Açısı					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Renk						Renk					
	Form						Form					
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Form/Bişim						Form/Bişim					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Araklı/Rim						Araklı/Rim					
YAPI HAREKETLERİ	Öçm					YAPI HAREKETLERİ	Öçm					
	Renk						Renk					
	Form						Form					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
CEPHE YÜZEYİ	Stil/ene Elemanları					CEPHE YÜZEYİ	Stil/ene Elemanları					
	Renk						Renk					
	Form						Form					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
BAKÇEVARLIK YÜZEYİ	Stil/ene Elemanları					BAKÇEVARLIK YÜZEYİ	Stil/ene Elemanları					
	Yükseklik						Yükseklik					
	Renk						Renk					
	Form						Form					
	Doku						Doku					
GENEL DEĞERLENDİRME	Genel Değerlendirme	3			12	Genel Değerlendirme	3			12		
	Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

Şekil 9. 11. Sille Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi -29506 Ada 3 Parsel, 29506 Ada 4 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: 29508/29499/29499 Ada/Parsel: 29508/29499/29499											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olgu	✓				Yükseklik	Olgu	✓			
Hacim	Olgu	✓				Hacim	Olgu	✓			
CAVITASARIMI	Başın/Form					CAVITASARIMI	Başın/Form				
	Edim Açın						Edim Açın				
	Edim Yon						Edim Yon				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIK	Malzeme					AÇIKLIK	Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yon						Bişim Yon				
	Azalı/Rımı						Azalı/Rımı				
	Olgu						Olgu				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Stilene Elemanlar						Stilene Elemanlar				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yon						Bişim Yon				
BAĞÇEVİYARİ YÜZEYİ	Azalı/Rımı					BAĞÇEVİYARİ YÜZEYİ	Azalı/Rımı				
	Olgu						Olgu				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
Diğer					Diğer						
Genel Değerlendirme		2	1	3	17	Genel Değerlendirme		2	1	3	17
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: 29508/29499/29499 Ada/Parsel: 29508/29499/29499											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olgu	✓				Yükseklik	Olgu	✓			
Hacim	Olgu	✓				Hacim	Olgu	✓			
CAVITASARIMI	Başın/Form					CAVITASARIMI	Başın/Form				
	Edim Açın						Edim Açın				
	Edim Yon						Edim Yon				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIK	Malzeme					AÇIKLIK	Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yon						Bişim Yon				
	Azalı/Rımı						Azalı/Rımı				
	Olgu						Olgu				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Stilene Elemanlar						Stilene Elemanlar				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yon						Bişim Yon				
BAĞÇEVİYARİ YÜZEYİ	Azalı/Rımı					BAĞÇEVİYARİ YÜZEYİ	Azalı/Rımı				
	Olgu						Olgu				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
Diğer					Diğer						
Genel Değerlendirme		2	1	3	17	Genel Değerlendirme		2	1	3	17
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

(6)

Şekil 9. 12. Sille Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -29508 Ada 8 Parsel, 29499 Ada 4 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği		SİLLE										
Kentel Sit Alanı		29499										
Ada/Parsel		29497										
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME							
TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Yükseklik	Olup	✓				Yükseklik	Olup	✓				
Hacim	Olup				✓	Hacim	Olup				✓	
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form	✓				ÇATI TASARIMI	Bijim/Form	✓			✓	
	Eğim Açısı						Eğim Açısı					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme					
	Form/Bijim						Form/Bijim					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Araç/Röle						Araç/Röle					
	Olup						Olup					
	Renk						Renk					
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Form/Bijim						Form/Bijim					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Araç/Röle						Araç/Röle					
BAHÇELİK/BAĞI YÜZEYİ	Olup					BAHÇELİK/BAĞI YÜZEYİ	Olup					
	Konum						Konum					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
Genel Değerlendirme		2	-	-	14	Genel Değerlendirme		2	-	-	14	
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi							
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme							

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği		SİLLE									
Kentel Sit Alanı		29499									
Ada/Parsel		29497									
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olup	✓				Yükseklik	Olup	✓			
Hacim	Olup				✓	Hacim	Olup			✓	
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
AÇIKLIKLAR	Malzeme					AÇIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Bijim						Form/Bijim				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Araç/Röle						Araç/Röle				
	Olup						Olup				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bijim						Form/Bijim				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Araç/Röle						Araç/Röle				
BAHÇELİK/BAĞI YÜZEYİ	Olup					BAHÇELİK/BAĞI YÜZEYİ	Olup				
	Konum						Konum				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
Genel Değerlendirme		2	-	3	27	Genel Değerlendirme		2	-	3	27
Kentel Katkı Değerlendirmesi					Kentel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

Şekil 9. 13. Sille Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -29499 Ada 5 Parsel, 29497 Ada 1 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ																			
Yapı Kimliği		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME								KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME									
Kentsel Sit Alanı: Ada/Parsel: 29498/1		TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ				TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ		TASARIM YAKLAŞIMLARI							
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız		
Yükseklik	Olça		✓							Yükseklik	Olça								
Hacim	Olça		✓							Hacim	Olça								
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form									ÇATI TASARIMI	Bişim/Form								
	Eğim Açısı										Eğim Açısı								
	Eğim Yönü										Eğim Yönü								
	Renk										Renk								
	Ton										Ton								
AÇIKLIKLAR	Doku									AÇIKLIKLAR	Doku								
	Malzeme										Malzeme								
	Form/Bişim										Form/Bişim								
	Eğim Yönü										Eğim Yönü								
	Azalt/Ritm										Azalt/Ritm								
YAPI HAREKETLERİ	Olça									YAPI HAREKETLERİ	Olça								
	Renk										Renk								
	Ton										Ton								
	Doku										Doku								
	Malzeme										Malzeme								
CEPHE YÜZEYİ	Stilize Elemanlar									CEPHE YÜZEYİ	Stilize Elemanlar								
	Yükseklik										Yükseklik								
	Renk										Renk								
	Ton										Ton								
	Doku										Doku								
BAĞEYDANMI YÜZEYİ	Malzeme									BAĞEYDANMI YÜZEYİ	Malzeme								
	Stilize Elemanlar										Stilize Elemanlar								
	Yükseklik										Yükseklik								
	Renk										Renk								
	Ton										Ton								
Genel Değerlendirme		5	2	3	22				Genel Değerlendirme		5	2	3	22					
Kentsel Katla Değerlendirmesi										Kentsel Katla Değerlendirmesi									
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme										Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme									

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ																			
Yapı Kimliği		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME								KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME									
Kentsel Sit Alanı: Ada/Parsel: 29498/1		TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ				TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ		TASARIM YAKLAŞIMLARI							
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız		
Yükseklik	Olça		✓							Yükseklik	Olça								
Hacim	Olça		✓							Hacim	Olça								
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form									ÇATI TASARIMI	Bişim/Form								
	Eğim Açısı										Eğim Açısı								
	Eğim Yönü										Eğim Yönü								
	Renk										Renk								
	Ton										Ton								
AÇIKLIKLAR	Doku									AÇIKLIKLAR	Doku								
	Malzeme										Malzeme								
	Form/Bişim										Form/Bişim								
	Eğim Yönü										Eğim Yönü								
	Azalt/Ritm										Azalt/Ritm								
YAPI HAREKETLERİ	Olça									YAPI HAREKETLERİ	Olça								
	Renk										Renk								
	Ton										Ton								
	Doku										Doku								
	Malzeme										Malzeme								
CEPHE YÜZEYİ	Stilize Elemanlar									CEPHE YÜZEYİ	Stilize Elemanlar								
	Yükseklik										Yükseklik								
	Renk										Renk								
	Ton										Ton								
	Doku										Doku								
BAĞEYDANMI YÜZEYİ	Malzeme									BAĞEYDANMI YÜZEYİ	Malzeme								
	Stilize Elemanlar										Stilize Elemanlar								
	Yükseklik										Yükseklik								
	Renk										Renk								
	Ton										Ton								
Genel Değerlendirme		5	2	3	22				Genel Değerlendirme		5	2	3	22					
Kentsel Katla Değerlendirmesi										Kentsel Katla Değerlendirmesi									
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme										Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme									

(7)

Şekil 9. 14. Sille Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -29498 Ada 1 Parsel, 29495 Ada 8 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Sille Ada/Parsel: 29499/1		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME				
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olgu	✓				Yükseklik	Olgu	✓			
Hacim	Olgu	✓				Hacim	Olgu	✓			
CAVITASARIMI	Başım/Form			✓		CAVITASARIMI	Başım/Form			✓	
	Eğim Açısı			✓			Eğim Açısı			✓	
	Eğim Yönü			✓			Eğim Yönü			✓	
	Renk			✓			Renk			✓	
	Ton			✓			Ton			✓	
	Doku			✓			Doku			✓	
AÇIKLIK	Malzeme			✓		AÇIKLIK	Malzeme			✓	
	Form/Biçim			✓			Form/Biçim			✓	
	Eğim Açısı			✓			Eğim Açısı			✓	
	Araç/Röle			✓			Araç/Röle			✓	
	Olgu			✓			Olgu			✓	
	Renk			✓			Renk			✓	
YAPı HAREKETLERİ	Ton			✓		YAPı HAREKETLERİ	Ton			✓	
	Doku			✓			Doku			✓	
	Malzeme			✓			Malzeme			✓	
	Süslene Elemanlar			✓			Süslene Elemanlar			✓	
	Yükseklik			✓			Yükseklik			✓	
	Renk			✓			Renk			✓	
BAĞÇEVYARI YÜZEYİ	Ton			✓		BAĞÇEVYARI YÜZEYİ	Ton			✓	
	Doku			✓			Doku			✓	
	Malzeme			✓			Malzeme			✓	
	Süslene Elemanlar			✓			Süslene Elemanlar			✓	
	Yükseklik			✓			Yükseklik			✓	
	Renk			✓			Renk			✓	
İşlev			✓		İşlev			✓			
Genel Değerlendirme		2	3	3	2	Genel Değerlendirme		2	3	3	2
Kentel Katkı Değerlendirmesi							Kentel Katkı Değerlendirmesi				
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme							Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: Sille Ada/Parsel: 29499/2		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME				
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olgu	✓				Yükseklik	Olgu	✓			
Hacim	Olgu	✓				Hacim	Olgu	✓			
CAVITASARIMI	Başım/Form			✓		CAVITASARIMI	Başım/Form			✓	
	Eğim Açısı			✓			Eğim Açısı			✓	
	Eğim Yönü			✓			Eğim Yönü			✓	
	Renk			✓			Renk			✓	
	Ton			✓			Ton			✓	
	Doku			✓			Doku			✓	
AÇIKLIK	Malzeme			✓		AÇIKLIK	Malzeme			✓	
	Form/Biçim			✓			Form/Biçim			✓	
	Eğim Açısı			✓			Eğim Açısı			✓	
	Araç/Röle			✓			Araç/Röle			✓	
	Olgu			✓			Olgu			✓	
	Renk			✓			Renk			✓	
YAPı HAREKETLERİ	Ton			✓		YAPı HAREKETLERİ	Ton			✓	
	Doku			✓			Doku			✓	
	Malzeme			✓			Malzeme			✓	
	Süslene Elemanlar			✓			Süslene Elemanlar			✓	
	Yükseklik			✓			Yükseklik			✓	
	Renk			✓			Renk			✓	
BAĞÇEVYARI YÜZEYİ	Ton			✓		BAĞÇEVYARI YÜZEYİ	Ton			✓	
	Doku			✓			Doku			✓	
	Malzeme			✓			Malzeme			✓	
	Süslene Elemanlar			✓			Süslene Elemanlar			✓	
	Yükseklik			✓			Yükseklik			✓	
	Renk			✓			Renk			✓	
İşlev			✓		İşlev			✓			
Genel Değerlendirme		6	3	3	2	Genel Değerlendirme		6	3	3	2
Kentel Katkı Değerlendirmesi							Kentel Katkı Değerlendirmesi				
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme							Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

Şekil 9. 15. Sille Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -29499 Ada 1 Parsel, 29496 Ada 2 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: 29492/6 Ada/Parsel: 29492/6											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olça					Yükseklik	Olça				
Hacim	Olça					Hacim	Olça				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
AÇIKLIK	Doku					AÇIKLIK	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Ana/Alt/Rizit						Ana/Alt/Rizit				
YAPILAR HAREKETLERİ	Olça					YAPILAR HAREKETLERİ	Olça				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAKÇEVRE YÜZEYİ	Sütlere Elemanları					BAKÇEVRE YÜZEYİ	Sütlere Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
GENEL DEĞERLENDİRME	Malzeme					GENEL DEĞERLENDİRME	Malzeme				
	Sütlere Elemanları						Sütlere Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
Genel Değerlendirme					Genel Değerlendirme						
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: 29492/6 Ada/Parsel: 29492/6											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olça					Yükseklik	Olça				
Hacim	Olça					Hacim	Olça				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
AÇIKLIK	Doku					AÇIKLIK	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Ana/Alt/Rizit						Ana/Alt/Rizit				
YAPILAR HAREKETLERİ	Olça					YAPILAR HAREKETLERİ	Olça				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAKÇEVRE YÜZEYİ	Sütlere Elemanları					BAKÇEVRE YÜZEYİ	Sütlere Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
GENEL DEĞERLENDİRME	Malzeme					GENEL DEĞERLENDİRME	Malzeme				
	Sütlere Elemanları						Sütlere Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
Genel Değerlendirme					Genel Değerlendirme						
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

Şekil 9. 16. Sille Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -29492 Ada 6 Parsel, 29493 Ada 6 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: <u>9049</u> Ada/Parsel: <u>2929/1</u>		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME				
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Yüksüklük	Olçu					Yüksüklük	Olçu					
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu					
ÇATI TASARIMI	Biçim/Form					ÇATI TASARIMI	Biçim/Form					
	Eğim Açısı						Eğim Açısı					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Detay						Detay					
ACIKLIKLAR	Malzeme					ACIKLIKLAR	Malzeme					
	Form/Biçim						Form/Biçim					
	Eğim Açısı						Eğim Açısı					
	Azalt/Ritm						Azalt/Ritm					
	Olçu						Olçu					
	Renk						Renk					
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton					
	Detay						Detay					
	Malzeme						Malzeme					
	Form/Biçim						Form/Biçim					
	Eğim Açısı						Eğim Açısı					
	Azalt/Ritm						Azalt/Ritm					
ÇEHRE YÜZEYİ	Olçu					ÇEHRE YÜZEYİ	Olçu					
	Konum						Konum					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Detay						Detay					
	Malzeme						Malzeme					
BAĞÇEVARLIK YÜZEYİ	Süslene Elemanlar					BAĞÇEVARLIK YÜZEYİ	Süslene Elemanlar					
	Yüksüklük						Yüksüklük					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Detay						Detay					
	Malzeme						Malzeme					
SİLVE	İşlev					SİLVE	İşlev					
Genel Değerlendirme		5	-	3	24	Genel Değerlendirme		5	-	3	24	
Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği Kentel Sit Alanı: <u>Sille</u> Ada/Parsel: <u>2929/1</u>		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME				
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Yüksüklük	Olçu					Yüksüklük	Olçu					
Hacim	Olçu					Hacim	Olçu					
ÇATI TASARIMI	Biçim/Form					ÇATI TASARIMI	Biçim/Form					
	Eğim Açısı						Eğim Açısı					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Detay						Detay					
ACIKLIKLAR	Malzeme					ACIKLIKLAR	Malzeme					
	Form/Biçim						Form/Biçim					
	Eğim Açısı						Eğim Açısı					
	Azalt/Ritm						Azalt/Ritm					
	Olçu						Olçu					
	Renk						Renk					
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton					
	Detay						Detay					
	Malzeme						Malzeme					
	Form/Biçim						Form/Biçim					
	Eğim Açısı						Eğim Açısı					
	Azalt/Ritm						Azalt/Ritm					
ÇEHRE YÜZEYİ	Olçu					ÇEHRE YÜZEYİ	Olçu					
	Konum						Konum					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Detay						Detay					
	Malzeme						Malzeme					
BAĞÇEVARLIK YÜZEYİ	Süslene Elemanlar					BAĞÇEVARLIK YÜZEYİ	Süslene Elemanlar					
	Yüksüklük						Yüksüklük					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Detay						Detay					
	Malzeme						Malzeme					
SİLVE	İşlev					SİLVE	İşlev					
Genel Değerlendirme		2	-	3	17	Genel Değerlendirme		2	-	3	17	
Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

Şekil 9. 17. Sille Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -29496 Ada 1 Parsel, 9049 Ada

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: SİLİE Ada/Parsel: 29493/9												
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME							
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
Yükseklik	Olup	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Yükseklik	Olup	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Hacim	Olup	✓			✓	Hacim	Olup	✓			✓	
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form			✓	✓	ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				✓	
	Eğim Açısı			✓	✓		Eğim Açısı				✓	✓
	Eğim Yönü			✓	✓		Eğim Yönü				✓	✓
	Renk			✓	✓		Renk				✓	✓
	Ton			✓	✓		Ton				✓	✓
AÇIKLIKLAR	Doku			✓	✓	Doku				✓	✓	
	Malzeme			✓	✓	Malzeme				✓	✓	
	Form/Bişim			✓	✓	Form/Bişim				✓	✓	
	Bişim Yönü			✓	✓	Bişim Yönü				✓	✓	
	Arka/Röle			✓	✓	Arka/Röle				✓	✓	
YAPI HAREKETLERİ	Olup			✓	✓	Olup				✓	✓	
	Renk			✓	✓	Renk				✓	✓	
	Ton			✓	✓	Ton				✓	✓	
	Doku			✓	✓	Doku				✓	✓	
	Malzeme			✓	✓	Malzeme				✓	✓	
BAĞCUDUVAR YÜZEYİ	Sisteme Elemanları			✓	✓	Sisteme Elemanları				✓	✓	
	Yükseklik			✓	✓	Yükseklik				✓	✓	
	Renk			✓	✓	Renk				✓	✓	
	Ton			✓	✓	Ton				✓	✓	
	Doku			✓	✓	Doku				✓	✓	
GENEL DEĞERLENDİRME	Malzeme			✓	✓	Malzeme				✓	✓	
	Genel Değerlendirme	1	1	3	18	Genel Değerlendirme	1	1	3	18		
	Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: SİLİE Ada/Parsel: 29493/10												
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME							
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
Yükseklik	Olup	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Yükseklik	Olup	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Hacim	Olup	✓				Hacim	Olup	✓				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form			✓	✓	ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				✓	
	Eğim Açısı			✓	✓		Eğim Açısı				✓	✓
	Eğim Yönü			✓	✓		Eğim Yönü				✓	✓
	Renk			✓	✓		Renk				✓	✓
	Ton			✓	✓		Ton				✓	✓
AÇIKLIKLAR	Doku			✓	✓	Doku				✓	✓	
	Malzeme			✓	✓	Malzeme				✓	✓	
	Form/Bişim			✓	✓	Form/Bişim				✓	✓	
	Bişim Yönü			✓	✓	Bişim Yönü				✓	✓	
	Arka/Röle			✓	✓	Arka/Röle				✓	✓	
YAPI HAREKETLERİ	Olup			✓	✓	Olup				✓	✓	
	Renk			✓	✓	Renk				✓	✓	
	Ton			✓	✓	Ton				✓	✓	
	Doku			✓	✓	Doku				✓	✓	
	Malzeme			✓	✓	Malzeme				✓	✓	
BAĞCUDUVAR YÜZEYİ	Sisteme Elemanları			✓	✓	Sisteme Elemanları				✓	✓	
	Yükseklik			✓	✓	Yükseklik				✓	✓	
	Renk			✓	✓	Renk				✓	✓	
	Ton			✓	✓	Ton				✓	✓	
	Doku			✓	✓	Doku				✓	✓	
GENEL DEĞERLENDİRME	Malzeme			✓	✓	Malzeme				✓	✓	
	Genel Değerlendirme	2	4	11	1	Genel Değerlendirme	2	4	11	1		
	Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

(19)

Şekil 9. 18. Sille Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -29493 Ada 9 Parsel, 29493 Ada 10 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği		Sille										
Kentsel Sit Alanı:		29190/8-7										
Ada/Parsel												
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME							
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Yükseklik	Olçü	✓				Yükseklik	Olçü	✓				
Hacim	Olçü	✓				Hacim	Olçü	✓				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form			✓		ÇATI TASARIMI	Bişim/Form			✓		
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				✓	
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				✓	
	Renk						Renk					✓
	Ton						Ton					✓
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku					
	Malzeme						Malzeme					✓
	Form/Bişim						Form/Bişim					✓
	Bişim Yönü						Bişim Yönü					✓
	Azalt/Ritm						Azalt/Ritm					✓
YAPI HAREKETLERİ	Olçü					YAPI HAREKETLERİ	Olçü					
	Renk						Renk					✓
	Ton						Ton					✓
	Doku						Doku					✓
	Malzeme						Malzeme					✓
BAKÇE/DUVAR YÜZEYİ	Sistem Elemanları					BAKÇE/DUVAR YÜZEYİ	Sistem Elemanları					
	Yükseklik						Yükseklik					✓
	Renk						Renk					✓
	Ton						Ton					✓
	Doku						Doku					✓
SİLEV	Malzeme					SİLEV	Malzeme					
	İşlev						İşlev					✓
	Genel Değerlendirme	2	10	3	12		Genel Değerlendirme	2	10	3	12	
	Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi					
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği		Sille										
Kentsel Sit Alanı:		29190/6										
Ada/Parsel												
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME							
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Yükseklik	Olçü	✓				Yükseklik	Olçü	✓				
Hacim	Olçü	✓				Hacim	Olçü	✓				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form			✓		ÇATI TASARIMI	Bişim/Form			✓		
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				✓	
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				✓	
	Renk						Renk					✓
	Ton						Ton					✓
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku					
	Malzeme						Malzeme					✓
	Form/Bişim						Form/Bişim					✓
	Bişim Yönü						Bişim Yönü					✓
	Azalt/Ritm						Azalt/Ritm					✓
YAPI HAREKETLERİ	Olçü					YAPI HAREKETLERİ	Olçü					
	Renk						Renk					✓
	Ton						Ton					✓
	Doku						Doku					✓
	Malzeme						Malzeme					✓
BAKÇE/DUVAR YÜZEYİ	Sistem Elemanları					BAKÇE/DUVAR YÜZEYİ	Sistem Elemanları					
	Yükseklik						Yükseklik					✓
	Renk						Renk					✓
	Ton						Ton					✓
	Doku						Doku					✓
SİLEV	Malzeme					SİLEV	Malzeme					
	İşlev						İşlev					✓
	Genel Değerlendirme	2	1	3	17		Genel Değerlendirme	2	1	3	17	
	Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi					
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

Şekil 9. 19. Sille Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -29490 Ada 8-7 Parsel, 29490 Ada 6 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği		Sille										
Kentsel Sit Alanı:		29492/11										
Ada/Parsel:		29492/11										
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
		Aynı	Benzer	Karşıt	Başumsuz			Aynı	Benzer	Karşıt	Başumsuz	
Yükseklik	Olup					Yükseklik	Olup					
Hacim	Olup					Hacim	Olup					
ÇATI TASARIMI	Bilgin/Form					ÇATI TASARIMI	Bilgin/Form					
	Eğim Açısı						Eğim Açısı					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
AÇIKLIKLAR	Form/Bilgin					AÇIKLIKLAR	Form/Bilgin					
	Bilgin Yönü						Bilgin Yönü					
	Aralık/Rahim						Aralık/Rahim					
	Olup						Olup					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
YAPI HAREKETLERİ	Form/Bilgin					YAPI HAREKETLERİ	Form/Bilgin					
	Bilgin Yönü						Bilgin Yönü					
	Aralık/Rahim						Aralık/Rahim					
	Olup						Olup					
	Konum						Konum					
	Renk						Renk					
BAHÇEDUVAR YÜZEYİ	Ton					BAHÇEDUVAR YÜZEYİ	Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Süslene Elemanları						Süslene Elemanları					
	Yükseklik						Yükseklik					
	Renk						Renk					
Genel Değerlendirme					Genel Değerlendirme							
Kentsel Katla Değerlendirme						Kentsel Katla Değerlendirme						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği		Sille										
Kentsel Sit Alanı:		29492/12										
Ada/Parsel:		29492/12										
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
		Aynı	Benzer	Karşıt	Başumsuz			Aynı	Benzer	Karşıt	Başumsuz	
Yükseklik	Olup					Yükseklik	Olup					
Hacim	Olup					Hacim	Olup					
ÇATI TASARIMI	Bilgin/Form					ÇATI TASARIMI	Bilgin/Form					
	Eğim Açısı						Eğim Açısı					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
AÇIKLIKLAR	Form/Bilgin					AÇIKLIKLAR	Form/Bilgin					
	Bilgin Yönü						Bilgin Yönü					
	Aralık/Rahim						Aralık/Rahim					
	Olup						Olup					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
YAPI HAREKETLERİ	Form/Bilgin					YAPI HAREKETLERİ	Form/Bilgin					
	Bilgin Yönü						Bilgin Yönü					
	Aralık/Rahim						Aralık/Rahim					
	Olup						Olup					
	Konum						Konum					
	Renk						Renk					
BAHÇEDUVAR YÜZEYİ	Ton					BAHÇEDUVAR YÜZEYİ	Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Süslene Elemanları						Süslene Elemanları					
	Yükseklik						Yükseklik					
	Renk						Renk					
Genel Değerlendirme					Genel Değerlendirme							
Kentsel Katla Değerlendirme						Kentsel Katla Değerlendirme						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

Şekil 9. 20. Sille Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi -29492 Ada 11 Parsel, 29490 Ada 12 Parsel

10

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği											
Kentsel Sit Alanı:		Sille									
Ada/Parsel		29503/3									
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü					Yükseklik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
ACIKLIKLAR	Malzeme					ACIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Azalt/Rahm						Azalt/Rahm				
	Ölçü						Ölçü				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Azalt/Rahm						Azalt/Rahm				
ÇEHRE YÜZÜ	Ölçü					ÇEHRE YÜZÜ	Ölçü				
	Konum						Konum				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞÇE DUVARI YÜZÜ	Stil/ene Elemanları					BAĞÇE DUVARI YÜZÜ	Stil/ene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
İşlev					İşlev						
Genel Değerlendirme					Genel Değerlendirme						
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği											
Kentsel Sit Alanı:		Sille									
Ada/Parsel		29488/2,9,10									
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü					Yükseklik	Ölçü				
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
ACIKLIKLAR	Malzeme					ACIKLIKLAR	Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Azalt/Rahm						Azalt/Rahm				
	Ölçü						Ölçü				
	Renk						Renk				
YAPI HAREKETLERİ	Ton					YAPI HAREKETLERİ	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Azalt/Rahm						Azalt/Rahm				
ÇEHRE YÜZÜ	Ölçü					ÇEHRE YÜZÜ	Ölçü				
	Konum						Konum				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞÇE DUVARI YÜZÜ	Stil/ene Elemanları					BAĞÇE DUVARI YÜZÜ	Stil/ene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
İşlev					İşlev						
Genel Değerlendirme					Genel Değerlendirme						
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

Şekil 9. 21. Sille Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi -29503 Ada 3 Parsel, 29488 Ada 8-9-10 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Sille Ada/Parsel: 29485/2											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
Yükseklik	Ölçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Yükseklik	Ölçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Azaldı/Arttı						Azaldı/Arttı				
YAPI HAREKETLERİ	Ölçü					YAPI HAREKETLERİ	Ölçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
CEPHE YÜZEVİ	Süslene Elemanları					CEPHE YÜZEVİ	Süslene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
BAHÇE BÜYÜK YÜZEVİ	Malzeme					BAHÇE BÜYÜK YÜZEVİ	Malzeme				
	SEVY						SEVY				
	Genel Değerlendirme	2	-	3	17		Genel Değerlendirme	2	-	3	17
	Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi				
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Sille Ada/Parsel: 29485/2											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
Yükseklik	Ölçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Yükseklik	Ölçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Azaldı/Arttı						Azaldı/Arttı				
YAPI HAREKETLERİ	Ölçü					YAPI HAREKETLERİ	Ölçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
CEPHE YÜZEVİ	Süslene Elemanları					CEPHE YÜZEVİ	Süslene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
BAHÇE BÜYÜK YÜZEVİ	Malzeme					BAHÇE BÜYÜK YÜZEVİ	Malzeme				
	SEVY						SEVY				
	Genel Değerlendirme	-	-	3	24		Genel Değerlendirme	-	-	3	24
	Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi				
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

(11)

Şekil 9. 22. Sille Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi -29485 Ada 2 Parsel, 29475 Ada 2 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ													
Yapı Kimliği													
Kentel Sit Alanı: 29475													
Ada/Parsel: 29475/14													
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME							
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI					
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız		
Yükseklik	Olçu	✓				Yükseklik	Olçu	✓					
Hacim	Olçu	✓				Hacim	Olçu	✓					
CAIT TASARIMI	Büyük/Orta					CAIT TASARIMI	Büyük/Orta						
	Eğim Açısı						Eğim Açısı						
	Eğim Yönü						Eğim Yönü						
	Renk						Renk						
	Ton						Ton						
	Doku						Doku						
AÇIKLIK	Malzeme					AÇIKLIK	Malzeme						
	Form/Biçim						Form/Biçim						
	Büyük/Orta						Büyük/Orta						
	Eğim Açısı						Eğim Açısı						
	Eğim Yönü						Eğim Yönü						
	Renk						Renk						
YAPİ HAREKETLERİ	Ton					YAPİ HAREKETLERİ	Ton						
	Doku						Doku						
	Malzeme						Malzeme						
	Form/Biçim						Form/Biçim						
	Büyük/Orta						Büyük/Orta						
	Eğim Açısı						Eğim Açısı						
ÇEHRE YÜZEYİ	Eğim Yönü					ÇEHRE YÜZEYİ	Eğim Yönü						
	Renk						Renk						
	Ton						Ton						
	Doku						Doku						
	Malzeme						Malzeme						
	Sisteme Elemanları						Sisteme Elemanları						
BAĞÇEVYARI YÜZEYİ	Yükseklik					BAĞÇEVYARI YÜZEYİ	Yükseklik						
	Renk						Renk						
	Ton						Ton						
	Doku						Doku						
	Malzeme						Malzeme						
	SİLEY						SİLEY						
Genel Değerlendirme		7	5	3	17	Genel Değerlendirme		7	5	3	17		
Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi							
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme							

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ													
Yapı Kimliği													
Kentel Sit Alanı: 29475													
Ada/Parsel: 29475/15													
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME							
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI					
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız		
Yükseklik	Olçu	✓				Yükseklik	Olçu	✓					
Hacim	Olçu	✓				Hacim	Olçu	✓					
CAIT TASARIMI	Büyük/Orta					CAIT TASARIMI	Büyük/Orta						
	Eğim Açısı						Eğim Açısı						
	Eğim Yönü						Eğim Yönü						
	Renk						Renk						
	Ton						Ton						
	Doku						Doku						
AÇIKLIK	Malzeme					AÇIKLIK	Malzeme						
	Form/Biçim						Form/Biçim						
	Büyük/Orta						Büyük/Orta						
	Eğim Açısı						Eğim Açısı						
	Eğim Yönü						Eğim Yönü						
	Renk						Renk						
YAPİ HAREKETLERİ	Ton					YAPİ HAREKETLERİ	Ton						
	Doku						Doku						
	Malzeme						Malzeme						
	Form/Biçim						Form/Biçim						
	Büyük/Orta						Büyük/Orta						
	Eğim Açısı						Eğim Açısı						
ÇEHRE YÜZEYİ	Eğim Yönü					ÇEHRE YÜZEYİ	Eğim Yönü						
	Renk						Renk						
	Ton						Ton						
	Doku						Doku						
	Malzeme						Malzeme						
	Sisteme Elemanları						Sisteme Elemanları						
BAĞÇEVYARI YÜZEYİ	Yükseklik					BAĞÇEVYARI YÜZEYİ	Yükseklik						
	Renk						Renk						
	Ton						Ton						
	Doku						Doku						
	Malzeme						Malzeme						
	SİLEY						SİLEY						
Genel Değerlendirme		2	-	3	22	Genel Değerlendirme		2	-	3	22		
Kentel Katkı Değerlendirmesi						Kentel Katkı Değerlendirmesi							
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme							

Şekil 9. 23. Sille Kentel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi -29475 Ada 14 Parsel, 29475 Ada 15 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Sille Ada/Parsel: 29460/9											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
Yükseklik	Ölçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Yükseklik	Ölçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
CAIT TASARIMI	Bişim/Form					CAIT TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Araç/Ruhsat						Araç/Ruhsat				
YAPİ HAREKETLERİ	Ölçü					YAPİ HAREKETLERİ	Ölçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
CEPHE YÜZEYİ	Sistem Elemanları					CEPHE YÜZEYİ	Sistem Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
BAĞCIBEVARİ YÜZEYİ	Malzeme					BAĞCIBEVARİ YÜZEYİ	Malzeme				
	SİLEV						SİLEV				
	Genel Değerlendirme	2	1	1	18		Genel Değerlendirme	2	1	1	18
	Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi				
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Sille Ada/Parsel: 29460/9											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
Yükseklik	Ölçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Yükseklik	Ölçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü				
CAIT TASARIMI	Bişim/Form					CAIT TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Araç/Ruhsat						Araç/Ruhsat				
YAPİ HAREKETLERİ	Ölçü					YAPİ HAREKETLERİ	Ölçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
CEPHE YÜZEYİ	Sistem Elemanları					CEPHE YÜZEYİ	Sistem Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
BAĞCIBEVARİ YÜZEYİ	Malzeme					BAĞCIBEVARİ YÜZEYİ	Malzeme				
	SİLEV						SİLEV				
	Genel Değerlendirme	2	4	3	18		Genel Değerlendirme	2	4	3	18
	Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi				
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

(12)

Şekil 9. 24. Sille Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -29460 Ada 10 Parsel, 29466 Ada 3 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği												
Kentsel Sit Alanı: Sille												
Ada/Parsel: 29460/20												
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME							
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
Yükseklik	Ölçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Yükseklik	Ölçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü					
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					
	Eğim Açısı						Eğim Açısı					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
ACIKLIK	Doku					ACIKLIK	Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Form/Bijim						Form/Bijim					
	Bijim Yönü						Bijim Yönü					
	Araç/Röle						Araç/Röle					
YAPİ HAREKETLERİ	Ölçü					YAPİ HAREKETLERİ	Ölçü					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
BAĞÇE DUVARI VEZEVİ	Stil/tema Elemanları					BAĞÇE DUVARI VEZEVİ	Stil/tema Elemanları					
	Yükseklik						Yükseklik					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
SİLVEY	Malzeme					SİLVEY	Malzeme					
	İşlev						İşlev					
	Genel Değerlendirme	6	2	-	7		Genel Değerlendirme	6	2	-	7	
	Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi					
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ												
Yapı Kimliği												
Kentsel Sit Alanı: Sille												
Ada/Parsel: 29460/23												
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME							
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				
Yükseklik	Ölçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	Yükseklik	Ölçü	Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız	
Hacim	Ölçü					Hacim	Ölçü					
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					
	Eğim Açısı						Eğim Açısı					
	Eğim Yönü						Eğim Yönü					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
ACIKLIK	Doku					ACIKLIK	Doku					
	Malzeme						Malzeme					
	Form/Bijim						Form/Bijim					
	Bijim Yönü						Bijim Yönü					
	Araç/Röle						Araç/Röle					
YAPİ HAREKETLERİ	Ölçü					YAPİ HAREKETLERİ	Ölçü					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
	Malzeme						Malzeme					
BAĞÇE DUVARI VEZEVİ	Stil/tema Elemanları					BAĞÇE DUVARI VEZEVİ	Stil/tema Elemanları					
	Yükseklik						Yükseklik					
	Renk						Renk					
	Ton						Ton					
	Doku						Doku					
SİLVEY	Malzeme					SİLVEY	Malzeme					
	İşlev						İşlev					
	Genel Değerlendirme	2	-	3	17		Genel Değerlendirme	2	-	3	17	
	Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi					
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

Şekil 9. 25. Sille Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -29474 Ada 41 Parsel, 29460 Ada 9 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: <u>Sille</u> Ada/Parsel: <u>29467/1</u>		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME				KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü	✓				Yükseklik	Ölçü	✓			
Hacim	Ölçü	✓				Hacim	Ölçü	✓			
CAVİ TASARIMI	Bişim/Form					CAVİ TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
Doku					Doku						
Malzeme					Malzeme						
AÇIKLIKLAR	Form/Bişim					AÇIKLIKLAR	Form/Bişim				
	Dişim Yönü						Dişim Yönü				
	Azalt/Röm						Azalt/Röm				
	Ölçü						Ölçü				
	Renk						Renk				
Ton					Ton						
Doku					Doku						
Malzeme					Malzeme						
YAPI HARİKETLERİ	Form/Bişim					YAPI HARİKETLERİ	Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Azalt/Röm						Azalt/Röm				
	Ölçü						Ölçü				
	Konum						Konum				
CEPHE YÜZEYİ	Renk					CEPHE YÜZEYİ	Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanlar						Süslene Elemanlar				
BAÜÇE BÜYÜK YÜZEYİ	Yükseklik					BAÜÇE BÜYÜK YÜZEYİ	Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
İşlev					İşlev						
Genel Değerlendirme		2	9	7	4	Genel Değerlendirme		2	9	7	4
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: <u>Sille</u> Ada/Parsel: <u>29467/9</u>		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME				KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Ölçü	✓				Yükseklik	Ölçü	✓			
Hacim	Ölçü	✓				Hacim	Ölçü	✓			
CAVİ TASARIMI	Bişim/Form					CAVİ TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
Doku					Doku						
Malzeme					Malzeme						
AÇIKLIKLAR	Form/Bişim					AÇIKLIKLAR	Form/Bişim				
	Dişim Yönü						Dişim Yönü				
	Azalt/Röm						Azalt/Röm				
	Ölçü						Ölçü				
	Renk						Renk				
Ton					Ton						
Doku					Doku						
Malzeme					Malzeme						
YAPI HARİKETLERİ	Form/Bişim					YAPI HARİKETLERİ	Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Azalt/Röm						Azalt/Röm				
	Ölçü						Ölçü				
	Konum						Konum				
CEPHE YÜZEYİ	Renk					CEPHE YÜZEYİ	Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Süslene Elemanlar						Süslene Elemanlar				
BAÜÇE BÜYÜK YÜZEYİ	Yükseklik					BAÜÇE BÜYÜK YÜZEYİ	Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
İşlev					İşlev						
Genel Değerlendirme		2	1	3	22	Genel Değerlendirme		2	1	3	22
Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi					
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					

(13)

Şekil 9. 26. Sille Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirilmesi -29467 Ada 1 Parsel, 29467 Ada 9 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Sille Ada/Parsel: 29267/5-8											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olgu	✓				Yükseklik	Olgu	✓			
Hacim	Olgu	✓				Hacim	Olgu	✓			
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bijim						Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Azalt/Ritm						Azalt/Ritm				
YAPI HAREKETLERİ	Olgu					YAPI HAREKETLERİ	Olgu				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞEYDÜVARI YÜZEYİ	Süslene Elemanlar					BAĞEYDÜVARI YÜZEYİ	Süslene Elemanlar				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
SİLVEY	Malzeme					SİLVEY	Malzeme				
	İşlev						İşlev				
	Genel Değerlendirme	2	-	3	02		Genel Değerlendirme	2	-	3	02
	Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi				
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: Sille Ada/Parsel: 29267/6											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME						
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olgu	✓				Yükseklik	Olgu	✓			
Hacim	Olgu	✓				Hacim	Olgu	✓			
ÇATI TASARIMI	Bijim/Form					ÇATI TASARIMI	Bijim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bijim						Form/Bijim				
	Bijim Yönü						Bijim Yönü				
	Azalt/Ritm						Azalt/Ritm				
YAPI HAREKETLERİ	Olgu					YAPI HAREKETLERİ	Olgu				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞEYDÜVARI YÜZEYİ	Süslene Elemanlar					BAĞEYDÜVARI YÜZEYİ	Süslene Elemanlar				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
SİLVEY	Malzeme					SİLVEY	Malzeme				
	İşlev						İşlev				
	Genel Değerlendirme	2	10	4	5		Genel Değerlendirme	2	10	4	5
	Kentsel Katkı Değerlendirmesi						Kentsel Katkı Değerlendirmesi				
	Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme				

Şekil 9. 27. Sille Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirme -29467 Ada 5-8 Parsel, 29467 Ada 6 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: SİLİCİ Ada/Parsel: 29467/15		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME				KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					
TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olça					Yükseklik	Olça				
Hacim	Olça					Hacim	Olça				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
YAPI HAREKETLERİ	Olça					YAPI HAREKETLERİ	Olça				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞEYDÜZÜ YÜZEYİ	Stil/İklim					BAĞEYDÜZÜ YÜZEYİ	Stil/İklim				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
GENEL DEĞERLENDİRME	Malzeme					GENEL DEĞERLENDİRME	Malzeme				
	Aynı	8	12	3	4		Aynı	8	12	3	4
	Benzer						Benzer				
	Karşıt						Karşıt				
	Bağımsız						Bağımsız				
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
Yapı Kimliği Kentsel Sit Alanı: SİLİCİ Ada/Parsel: 29467/14		SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME				KENT SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME					
TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olça					Yükseklik	Olça				
Hacim	Olça					Hacim	Olça				
ÇATI TASARIMI	Bişim/Form					ÇATI TASARIMI	Bişim/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
AÇIKLIKLAR	Doku					AÇIKLIKLAR	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Bişim						Form/Bişim				
	Bişim Yönü						Bişim Yönü				
	Aralık/Ritim						Aralık/Ritim				
YAPI HAREKETLERİ	Olça					YAPI HAREKETLERİ	Olça				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞEYDÜZÜ YÜZEYİ	Stil/İklim					BAĞEYDÜZÜ YÜZEYİ	Stil/İklim				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
GENEL DEĞERLENDİRME	Malzeme					GENEL DEĞERLENDİRME	Malzeme				
	Aynı	1	5	3	3		Aynı	1	5	3	3
	Benzer						Benzer				
	Karşıt						Karşıt				
	Bağımsız						Bağımsız				
Kentsel Katkı Değerlendirmesi					Kentsel Katkı Değerlendirmesi						
Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme					Çağın Özellikleri Üzerinden Bir Değerlendirme						

(14)

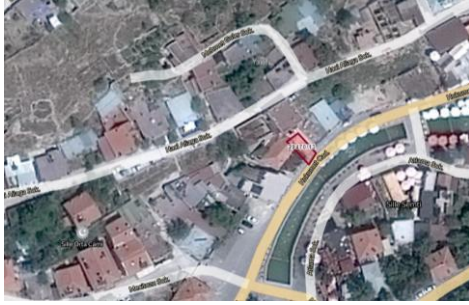
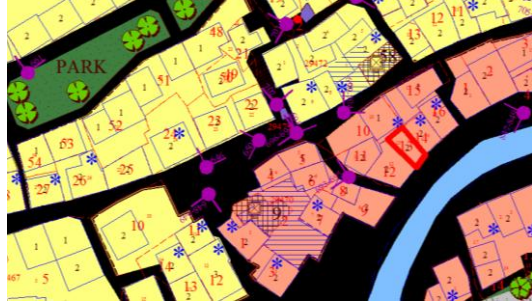

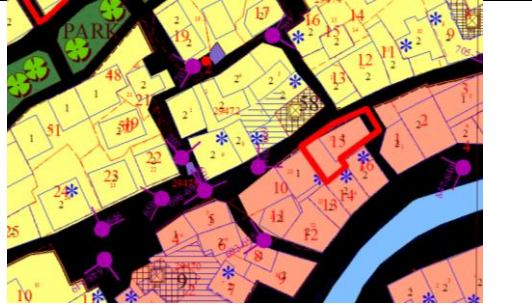

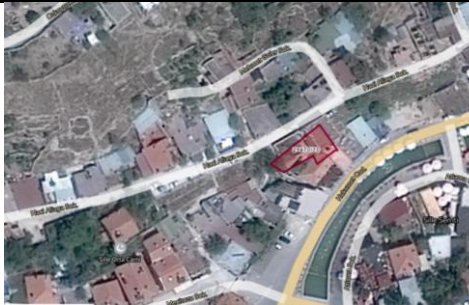

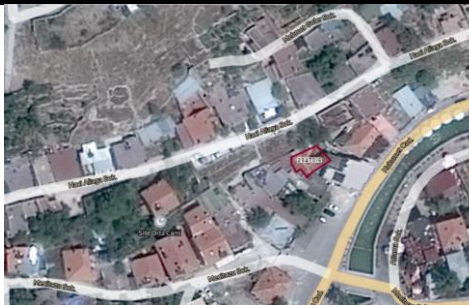

Şekil 9. 28. Sille Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi -29467 Ada 15 Parsel, 29467 Ada 14 Parsel

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME											
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçü					Yükseklik	Olçü				
Hacim	Olçü					Hacim	Olçü				
CATI TASARIMI	Büçün/Form					CATI TASARIMI	Büçün/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
AÇIKLIK	Doku					AÇIKLIK	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Büçün						Form/Büçün				
	Büçün Yönü						Büçün Yönü				
	Araç/Röle						Araç/Röle				
YAPI HAREKETLERİ	Olçü					YAPI HAREKETLERİ	Olçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞCEBUDUARI YÜZEY	Sütlene Elemanları					BAĞCEBUDUARI YÜZEY	Sütlene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
GENEL DEĞERLENDİRME	Malzeme					GENEL DEĞERLENDİRME	Malzeme				
	Sütlene Elemanları						Sütlene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
KENTSEL KATKI DEĞERLENDİRMESİ	Doku					KENTSEL KATKI DEĞERLENDİRMESİ	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sütlene Elemanları						Sütlene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
ÇAĞIN ÖZELLİKLERİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME	Ton					ÇAĞIN ÖZELLİKLERİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sütlene Elemanları						Sütlene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
GENEL DEĞERLENDİRME	Renk					GENEL DEĞERLENDİRME	Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sütlene Elemanları						Sütlene Elemanları				
KENTSEL KATKI DEĞERLENDİRMESİ	Yükseklik					KENTSEL KATKI DEĞERLENDİRMESİ	Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
ÇAĞIN ÖZELLİKLERİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME	Sütlene Elemanları					ÇAĞIN ÖZELLİKLERİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME	Sütlene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
GENEL DEĞERLENDİRME	Malzeme					GENEL DEĞERLENDİRME	Malzeme				
	Sütlene Elemanları						Sütlene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
KENTSEL KATKI DEĞERLENDİRMESİ	Doku					KENTSEL KATKI DEĞERLENDİRMESİ	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sütlene Elemanları						Sütlene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
ÇAĞIN ÖZELLİKLERİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME	Ton					ÇAĞIN ÖZELLİKLERİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sütlene Elemanları						Sütlene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
GENEL DEĞERLENDİRME	Renk					GENEL DEĞERLENDİRME	Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sütlene Elemanları						Sütlene Elemanları				

KENTSEL SİT ALANINDA ÖZGÜN YENİ YAPI TASARIM YAKLAŞIMI DEĞERLENDİRMESİ											
SOKAK SİLÜETİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME											
TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI				TASARIM ELEMANI	TASARIM ELEMANI ÖZELLİĞİ	TASARIM YAKLAŞIMLARI			
		Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız			Aynı	Benzer	Karşıt	Bağımsız
Yükseklik	Olçü					Yükseklik	Olçü				
Hacim	Olçü					Hacim	Olçü				
CATI TASARIMI	Büçün/Form					CATI TASARIMI	Büçün/Form				
	Eğim Açısı						Eğim Açısı				
	Eğim Yönü						Eğim Yönü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
AÇIKLIK	Doku					AÇIKLIK	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Form/Büçün						Form/Büçün				
	Büçün Yönü						Büçün Yönü				
	Araç/Röle						Araç/Röle				
YAPI HAREKETLERİ	Olçü					YAPI HAREKETLERİ	Olçü				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
BAĞCEBUDUARI YÜZEY	Sütlene Elemanları					BAĞCEBUDUARI YÜZEY	Sütlene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
GENEL DEĞERLENDİRME	Malzeme					GENEL DEĞERLENDİRME	Malzeme				
	Sütlene Elemanları						Sütlene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
KENTSEL KATKI DEĞERLENDİRMESİ	Doku					KENTSEL KATKI DEĞERLENDİRMESİ	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sütlene Elemanları						Sütlene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
ÇAĞIN ÖZELLİKLERİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME	Ton					ÇAĞIN ÖZELLİKLERİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sütlene Elemanları						Sütlene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
GENEL DEĞERLENDİRME	Renk					GENEL DEĞERLENDİRME	Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sütlene Elemanları						Sütlene Elemanları				
KENTSEL KATKI DEĞERLENDİRMESİ	Yükseklik					KENTSEL KATKI DEĞERLENDİRMESİ	Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
ÇAĞIN ÖZELLİKLERİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME	Sütlene Elemanları					ÇAĞIN ÖZELLİKLERİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME	Sütlene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
GENEL DEĞERLENDİRME	Malzeme					GENEL DEĞERLENDİRME	Malzeme				
	Sütlene Elemanları						Sütlene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
	Ton						Ton				
KENTSEL KATKI DEĞERLENDİRMESİ	Doku					KENTSEL KATKI DEĞERLENDİRMESİ	Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sütlene Elemanları						Sütlene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
	Renk						Renk				
ÇAĞIN ÖZELLİKLERİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME	Ton					ÇAĞIN ÖZELLİKLERİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME	Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sütlene Elemanları						Sütlene Elemanları				
	Yükseklik						Yükseklik				
GENEL DEĞERLENDİRME	Renk					GENEL DEĞERLENDİRME	Renk				
	Ton						Ton				
	Doku						Doku				
	Malzeme						Malzeme				
	Sütlene Elemanları						Sütlene Elemanları				

Şekil 9. 29. Sille Kentsel Sit Alanı yeni yapı değerlendirmesi -29467 Ada 13 Parsel, 29536 Ada

Çizelge 9. 1. Konya İli Sille Tarihi Kent Merkezi yeni yapı değerlendirmesi¹

Eskişehir, Sivrihisar Kentsel Sit Alanı Yeni Yapı Araştırması										
Yapım Yılı	KAİP Önce Sonra	Koruma Kararı	Kurulu	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı	Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
2017	Sonra	Yok		Yok	Ofis+İşyeri	29470 Ada 13 Parsel	Aynı			
Bilinmiyor	Sonra	Yok		Yok	Bilinmiyor	29470 Ada 15 Parsel	Aynı			
Bilinmiyor	Önce	Yok		Yok	Bilinmiyor	29470 Ada 10 Parsel	Aynı			
2018	Sonra	Yok		Yok	Ofis+İşyeri	29470 Ada 6 Parsel	Aynı			

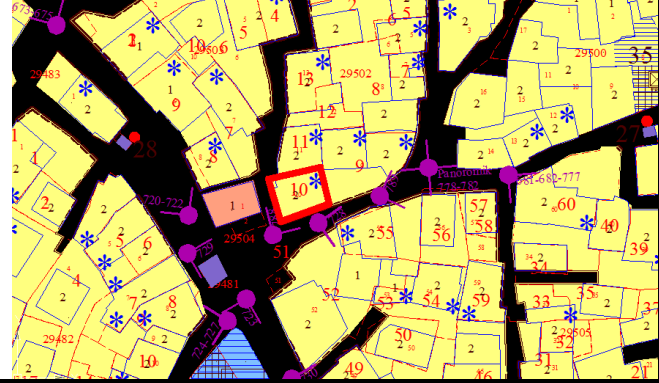
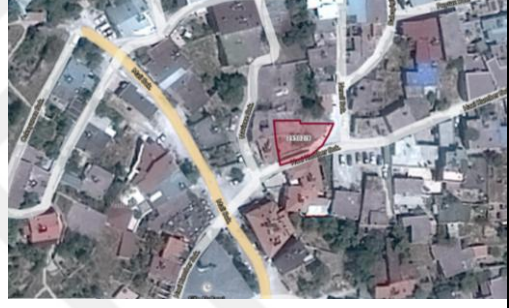
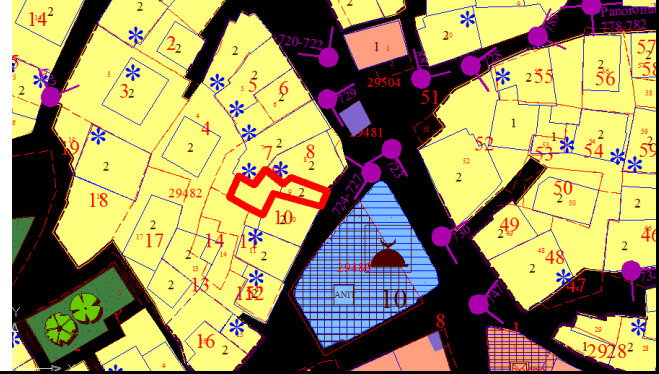
¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 9.1. (devam) Konya İli Sille Tarihi Kent Merkezi yeni yapı değerlendirmesi¹

Eskişehir, Sivrihisar Kentsel Sit Alanı Yeni Yapı Araştırması									
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı	Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29505 Ada 33 Parsel	Bağımsız			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29505 Ada 40 Parsel	Bağımsız			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29505 Ada 52/53/54 Parsel	Bağımsız			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29505 Ada 55 Parsel	Bağımsız			

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 9.1. (devam) Konya İli Sille Tarihi Kent Merkezi yeni yapı değerlendirmesi¹

Eskişehir, Sivrihisar Kentsel Sit Alanı Yeni Yapı Araştırması									
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimarî Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parşel	Tasarım Yaklaşım	Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafı
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29502 Parşel 10 Parşel	Benzer			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29502 Ada Parşel 9	Bağımsız			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29482 Ada Parşel 9	Aynı			

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 9.1. (devam) Konya İli Sille Tarihi Kent Merkezi yeni yapı değerlendirmesi¹

Eskişehir, Sivrihisar Kentsel Sit Alanı Yeni Yapı Araştırması									
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimarî Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı	Google Earth Kuş Bakışı Görünümü	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafı
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29505 Ada 46 Parsel	Bağımsız			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29505 Ada 49 Parsel	Bağımsız			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut+Kafeterya	29508 Ada 6 Parsel	Bağımsız			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut+Kafeterya	29508 Ada 7 Parsel	Bağımsız			

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 9.1. (devam) Konya İli Sille Tarihi Kent Merkezi yeni yapı değerlendirilmesi¹

Eskişehir, Sivrihisar Kentsel Sit Alanı Yeni Yapı Araştırması									
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimarî Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parşel	Tasarım Yaklaşımı	Google Earth Kuş Bakışı Görünümü	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konaklama	29505 Ada 26 Parşel	Aynı			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut+Kafeterya	29505 Ada 11 Parşel	Bağımsız			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut+Kafeterya	29506 Ada 3 Parşel	Bağımsız			
Bilinmiyor	Önce	05.10.2016 tarih ve 3916 nolu karar	Yok	Konut	29506 Ada 4 Parşel	Bağımsız			

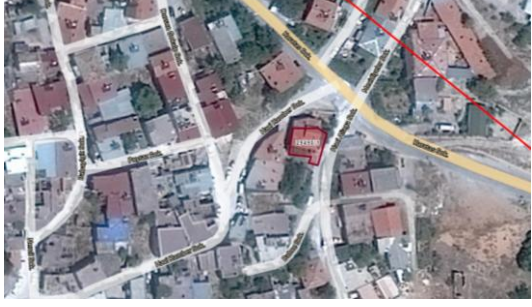
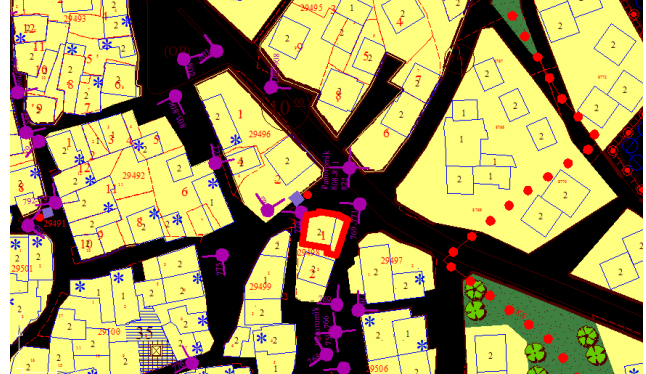

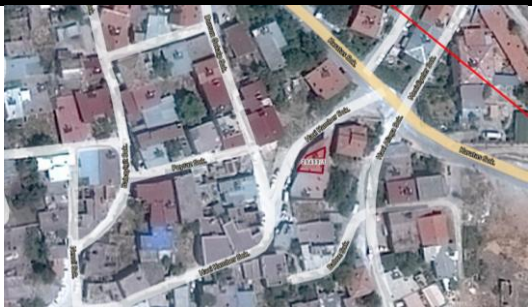
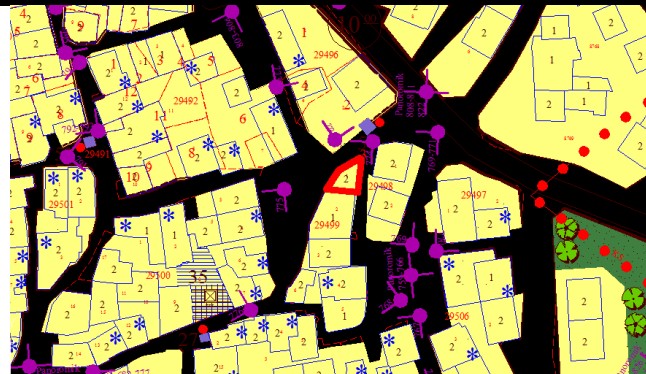

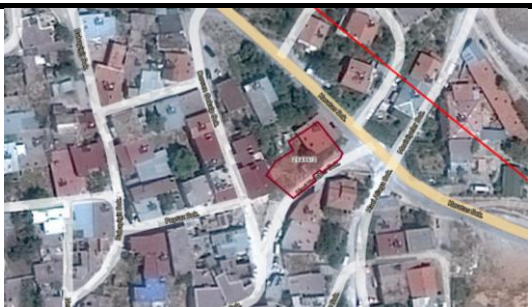

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 9.1. (devam) Konya İli Sille Tarihi Kent Merkezi yeni yapı değerlendirmesi¹

Eskişehir, Sivrihisar Kentsel Sit Alanı Yeni Yapı Araştırması									
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı	Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29505 Ada Parsel 8	Bağımsız			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29499 Ada Parsel 4	Bağımsız			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29499 Ada Parsel 5	Bağımsız			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29497 Ada Parsel 1	Bağımsız			

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 9.1. (devam) Konya İli Sille Tarihi Kent Merkezi yeni yapı değerlendirilmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme							Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29498 Ada Parsel 1	Bağımsız			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29495 Ada Parsel 8	Bağımsız			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29499 Ada Parsel 1	Bağımsız			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29496 Ada Parsel 2	Bağımsız			

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 9.1. (devam) Konya İli Sille Tarihi Kent Merkezi yeni yapı değerlendirilmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme							Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafı
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29492 Ada Parsel 6	Bağımsız			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29493 Ada Parsel 6	Bağımsız			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29496 Ada Parsel 1	Bağımsız			
Bilinmiyor	Sonra	Yok	Yok	Konut	9049 Ada	Bağımsız			

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 9.1. (devam) Konya İli Sille Tarihi Kent Merkezi yeni yapı değerlendirilmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme							Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29493 Ada Parsel 9	Bağımsız			
Bilinmiyor	Sonra	Yok	Yok	Konut	29493 Ada Parsel 10	Karşıt			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29490 Ada Parsel 8	Bağımsız			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29490 Ada Parsel 6	Bağımsız			

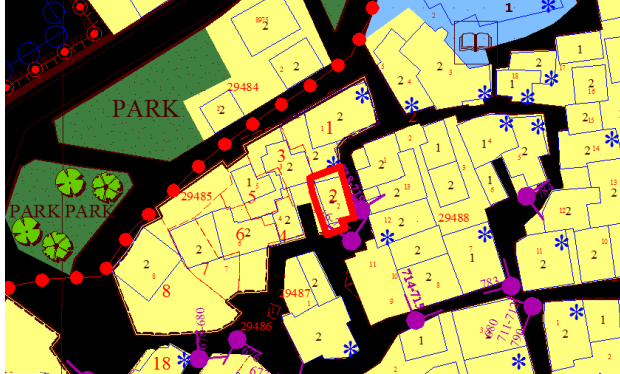

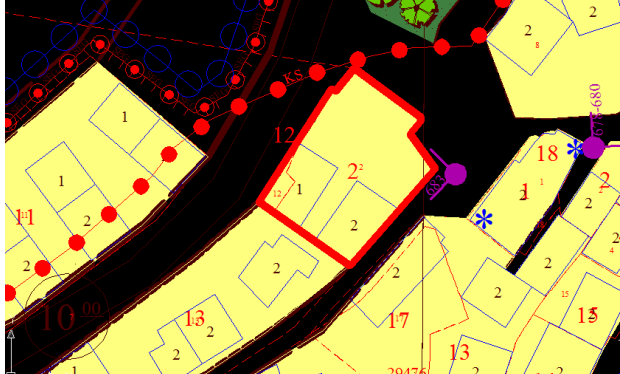

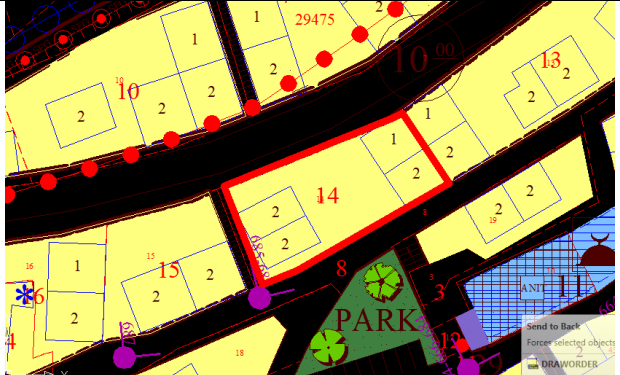

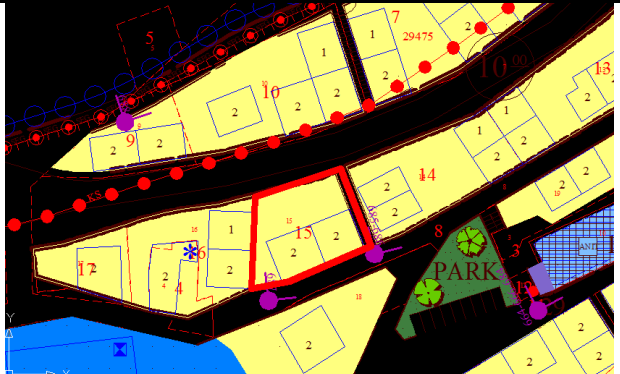

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 9.1. (devam) Konya İli Sille Tarihi Kent Merkezi yeni yapı değerlendirilmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme							Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı			
Bilinmiyor	Sonra	Yok	Yok	Konut	29492 Ada 11 Parsel	Karşıt			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29490 Ada 12 Parsel	Bağımsız			
2013	Önce	30.05.2014 tarih ve 2052 nolu karar	Var	Konut	29503 Ada 3 Parsel	Bağımsız			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29488 Ada 8/9/10 Parsel	Bağımsız			

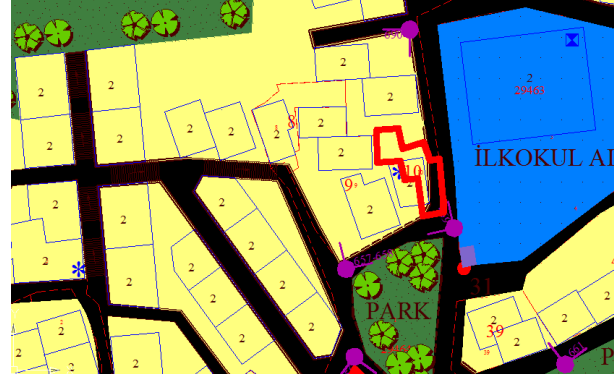

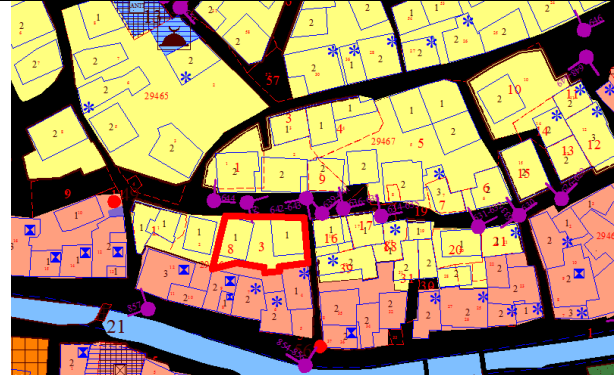

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 9.1. (devam) Konya İli Sille Tarihi Kent Merkezi yeni yapı değerlendirilmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme							Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı			
Bilinmiyor	Sonra	Yok	Yok	Konut	29485 Ada Parsel 2	Bağımsız			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29475 Ada Parsel 2	Bağımsız			
Bilinmiyor	Sonra	Yok	Yok	Konut	29475 Ada Parsel 14	Bağımsız			
Bilinmiyor	Sonra	Yok	Yok	Konut	29475 Ada Parsel 15	Bağımsız			

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 9.1. (devam) Konya İli Sille Tarihi Kent Merkezi yeni yapı değerlendirilmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme							Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı			
Bilinmiyor	Sonra	Yok	Yok	Konut	29474 Ada 41 Parsel	Bağımsız			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29460 Ada 9 Parsel	Bağımsız			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29460 Ada 10 Parsel	Bağımsız			
Bilinmiyor	Sonra	Yok	Yok	Konut	29466 Ada 3 Parsel	Bağımsız			

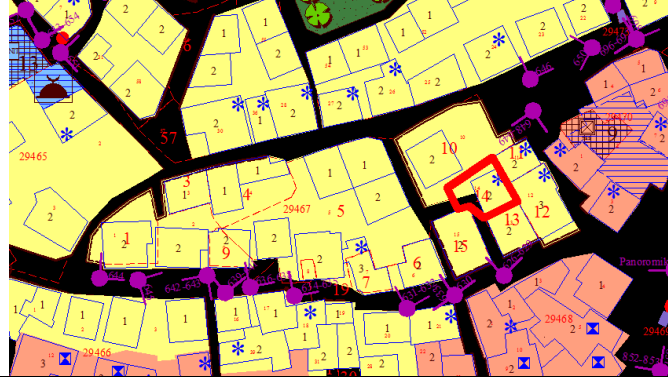

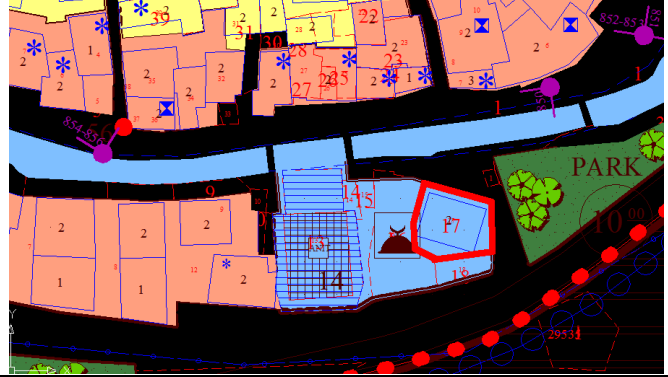

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 9.1. (devam) Konya İli Sille Tarihi Kent Merkezi yeni yapı değerlendirilmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme							Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı			
2019	Sonra	Yok	YOK	Konut	29467 Ada Parsel 1	Bağımsız			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29467 Ada Parsel 9	Bağımsız			
Bilinmiyor	Sonra	Yok	Yok	Konut	29467 Ada Parsel 5/8	Bağımsız			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29467 Ada Parsel 6	Bağımsız			

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

Çizelge 9.1. (devam) Konya İli Sille Tarihi Kent Merkezi yeni yapı değerlendirilmesi¹

Bolu İli Göynük Tarihi Kent Merkezi Yeni Yapı Değerlendirme							Google Earth Kuş Bakışı Görünüm	Koruma Amaçlı İmar Planı, Yapı Konumu	Yapı Fotoğrafi
Yapım Yılı	KAİP Önce/Sonra	Koruma Kurulu Kararı	Mimari Proje	Kullanım Amacı	Ada/Parsel	Tasarım Yaklaşımı			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29467 Ada 15 Parsel	Benzer			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29467 Ada 14 Parsel	Bağımsız			
Bilinmiyor	Önce	Yok	Yok	Konut	29467 Ada 13 Parsel	Bağımsız			
2019	Sonra	Yok	YOK	Bilinmiyor	29536 Ada 17 Parsel	Aynı			

¹ Tabloda yer alan Fotoğraflar tez yazarı tarafından çekilmiştir, kişisel arşivinde yer almaktadır.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : KUÇAK TOPRAK, Gizem
 Uyuğu : T.C.
 Doğum tarihi ve yeri : 29.05.1986, Ankara
 Medeni hali : Evli
 Telefon : 0 (541) 264 44 36
 Faks : 0 (312) 202 37 10
 e-mail : gizem.toprak@atilim.edu.tr

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet Tarihi
Doktora	Gazi Üniversitesi / Mimarlık	Devam Ediyor
Yüksek lisans	Gazi Üniversitesi / Mimarlık	2014
Lisans	Karabük Üniversitesi / Mimarlık	2009
Lise	Çankaya Anadolu Lisesi	2004

İş Deneyimi

Yıl	Yer	Görev
2016-Devam	Atılım Üniversitesi	Öğretim Görevlisi
2014-2016	Atılım Üniversitesi	Araştırma Görevlisi
2011-2014	Mimarlar Odası Ankara Şubesi	Mesleki Denetim
2010-2011	KOSGEB	Mimar
2009-2010	A&GM Mimarlık	Mimar

Yabancı Dil

İngilizce

Yayınlar

Kuçak Toprak, G., Sahil, S. (2019), International Agreements On Designing New Buildings In Historic Cities, Gazi University Journal of Science Part B: Humanities, Design and Planning, Ankara, 7, 1-11

Kuçak Toprak, G., Sahil, S. (2017), An Investigation of the Relationship Between Architecture Competitions and Housing Projects in Turkey, Gazi University Journal of Science Part B: Humanities, Design and Planning, Ankara, 4, 1-11

Kuçak Toprak, G. (2019), Architecture Competitions and Sustainability Criteria: The Example of eVolo Skyscraper Competition, International Sustainable Building Symposium, Texas.

Kuçak Toprak, G. (2018), We Are Buying Houses or The Houses Are Buying Us, House and Home Conference – Virtual Presentation, DAKAM, Dubrovnik.

Kuçak Toprak, G. (2017), Mimari Proje Yarışmaları Üzerinden İdeolojik Okumalar, 28. Uluslararası Yapı ve Yaşam Kongresi, Bursa.

Kuçak Toprak, G. (2017), Disseminating The Use of Sustainable Design Principles Through Architectural Competitions, International Sustainable Building Symposium, Dubai.

Kuçak Toprak, G., Bölükbaş Dayı, E. (2013), " Doğal Afetlerin Oluşumunda Ve Ekolojik Dengenin Bozulmasında Yapılaşmanın Rolü / The Role Of Structuring In Natural Disasters And Deteriorating Ecological Balance", 25. Uluslararası Yapı ve Yaşam Kongresi (Yaşanabilir Kentler), Bursa, Türkiye.

Kuçak Toprak, G., 2014, "MSB Tandoğan Öğrenci Yurdu / TSK Tandoğan Kız Öğrenci Yurdu, Tandoğan Ministry of National Defence Dormitory / Turkish Armed Forces Dormitory for Girl's", Docomomo_Türkiye Ulusal Çalışma Grubu Poster Sunuşları Türkiye Mimarlığında Modernizmin Yerel Açılımları X, Erzurum, Türkiye.

Kuçak Toprak, G. 2019 "Bir Köy Yok Olmasın Diye", Herkese Bilim Teknoloji Dergisi, 182, 23, İstanbul.

Hobiler

Bilim kurgu araştırmaları, okumak, yazmak, mimari fotoğrafçılık

GAZİ GELECEKTİR..